— Semmi bajom... — sóhajtottam. — Csak... — De nem birtam tovább mondani, mert torkomat iszonyuan fojtogatták a nehezen visszatartott könyek.

Most már a néni se állta utunkat és így László dolgozószobáján keresztül boudoiromba vezetett. De, amint íróasztala előtt elhaladtunk, szemem egy kis elfakult arcképen akadt meg, amely az enyém mellé volt állítva. Mintha csak összehasonlítás kedvéért tették volna oda...

Ez ő! villant át agyamon és egyszerre megértettem mindent. Ez tehát a titok. Ennek a leánynak a képe áll közötttem és a férjem között.

De hát miért? Ha menyasszonya volt, hogyan kerülök én ide? Miért nem ő László felesége?

— László! — kezdtem, minden erőmet összeszedve, — László?... Hol van ő?... — és fejem bátortalan bólintásával a képre mutattam.

László pedig nyugalmat erőltetve magára, szintelen hangon felelte:

— Meghalt!...

VI.

Ma aztán a részleteket is megtudtam. Nandi néni nem az az asszony, aki el ne mondaná azt, amit akar; legkevésbbé pedig, ha az olyan természetü, hogy vele más ember lelkében barázdát szánthat.

Ott ültünk az ő nappalijában. Előtte aranytálcán nagy halom igaz- és hamisgyöngy volt szétpergetve s a báróné azzal foglalkozott, hogy nagy gonddal rakosgatta, füzögette őket: minden három-négy igazgyöngy után egy hamisat csusztatva a kezében lévő selyemszálra.

— Ki merné föltételezni, — jegyezte meg gőgösen, — hogy a dúsgazdag Koltaházy Nándorine bárónő hamis gyöngyöket tesz a nyakára?!

— De miért is tesz? — kérdeztem.

— Mert öt sor helyett hetet akarok viselni, — felelt nevetve. — Most pedig: míg a bányáimat el nem adom... — De nem fejezte be a mondatát, hanem hirtelem hozzámfordult: — Tudod-e, — magyarázta, — hogy volt idő, amikor már azon a ponton voltam, hogy végrendeletemből kitörüljem László nevét?...

— Ugyan édes néni, ki gondolna végrendeletre?...

— Eh, eh, hát te is, meg én is, na meg László is. Légy nyugodt! Ő is. Es éppen az a különös, hogy azért mégis annyira kedvem ellen cselekedett, amikor...

— Amikor engem elvett, — tréfálkoztam.

— Kis buta! — felelt a néni és magához ölelt. — Bár amíg nem ösmertelek, haragudtam reád. De most nem rólad beszélek, hanem Pelejdy Annáról.

Éreztem, hogy a szívem dobogása szünetel.

— Ő sem... ő sem volt inyére?... kérdeztem.

— Persze hogy nem.

— Miért?

— Még kérdezed? Hát nem tudod ki volt Pelejdy András?

— A muszkavezető?

— Az. És most képzeld el, mit éreztem én, és... és szegény boldogult anyósod... Gott hab sie selig!... — szúrta közbe áhítattal. — Mit éreztünk, amikor László bejelentette, hogy jegyet váltott Pelejdy Annával... Csak képzeld?! A vértanuhalállal kimult Koltaházy János báró unokája annak az embernek az unokáját akarta feleségül venni, aki dicsőült nagyapját a vérpadra juttatta... Ugy-e szörnyü gondolat?...

— Oh az régen volt, — és... és... ha László szerette, — hebegtem, talán azzal a titkos reménynyel, hogy a néni ellent fog mondani. De nem mondott ellent; sőt inkább meg is forgatta a kést szivemben.

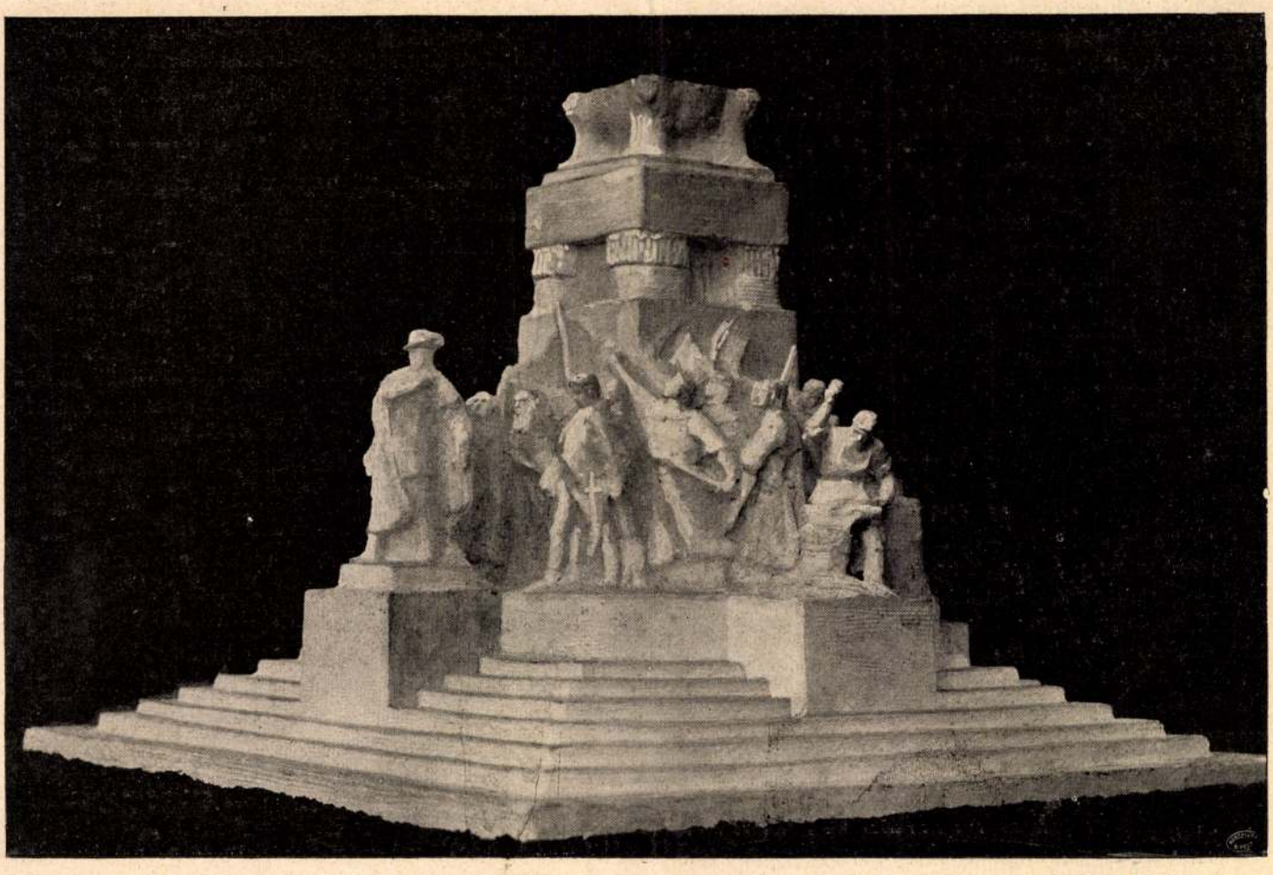

A Kossuth-szobor-pályázat

TÓTH ISTVÁN, POGÁNY MÓRIC ÉS KÓRÖSI ALBERT MÜVE

Uj Idők 1905. XI. 33 n.

— Hiszen éppen az volt a borzasztó! — bölcselkedett — és ez ejtette kétségbe szegény testvéremet, hogy fia olyan őrülten imádta azt a leányt.

(Ilona is hazudott, — jegyeztem meg magamban és ez a fölfedezés csak tetézte bánatomat.)

— De ha olyan nagyon szerette, — leheltem, — mégis, miért nem vette el?

— Mert amikor szegény testvérem haldokolt, megígértette fiával, hogy visszaküldi a jegygyűrűt.

— Megígértette?... — visszhangoztam elgondolkozva. — De hogy volt reá ereje? És én Istenem, hogy vágyhatik egy haldokló arra, hogy utolsó erőtlen mozdulatával bánat-magot hintsen el maga körül?

— Bánat-magot? — kiáltott a néni. — Nevetséges!... Különben is, azt találom, hogy halálunk óráján nem szabad önzőknek lennünk. Már pedig, nagy önzés lett volna nővéremtől, — velem szemben lett volna csúf önzés! — ha azt a percet ki nem használja és ezáltal meg nem gátolja, hogy fia azt a kém-ivadékot a családba csempéssze.

— És a leány? — kérdeztem, mellőzve a Koltaházyak érzelmeinek latolgatását...

— A leány?... — Nandi néni nagy figyelemmel hajlott le, hogy egy igazgyöngyöt egy hamissal összehasonlítson. — A leány? Még aznap este főbe lőtte magát...

— Hogy mondta?... — sikoltottam, karját megragadva. — Főbe lőtte magát?!

— Nos, igen, — válaszolt a néni olyan hangon, mintha ennél természetesebb megoldást képzelni se lehetne. — Hát aztán?

— De hiszen ez iszonyu! És László?...

— László? — vágott szavamba a báróné. — Öt évig járta a világot, vadászott oroszlánra és fedezgetett föl afrikai tóvidékeket, mint ahogy ez már a mi köreinkben szokás. Aztán hazajött. Politikára adta magát és végre, nagy bölcsen, feleségül vett téged. Eddig van.

De hátha tovább is van? — gondoltam és fölállottam.

Magamra akartam maradni, hogy gondolataim kissé összeszedjem. — Főbe lőtte magát! — visszhangozta minden szívdobbanásom. És én ezt nem tudtam. És én rövidlátó önzésemben féltékenységi jeleneteket rendeztem Lászlónak? De most, el fogok menni hozzá és megmondok neki mindent... De mindenek előtt, mennyi boldogítással tartozom neki, hogy azt a sok-sok gyötrelmet feledtessem vele!...

— Elmégy? — kérdezte a néni kedvetlenül.

— Lászlóhoz megyek... — válaszoltam és az ajtóhoz támolyogtam. De mielőtt kinyithattam volna, egyszerre csak újra elővett az a különös szédülés és én ösztönszerüleg a legközelebb álló tárgy után kaptam.

— Hohó!? — kiáltott a néni, aki figyelemmel kisérte minden mozdulatomat. — Hohó! Hát úgy vagyunk? — És hatalmas karja védőleg karolta át derekamat. — Nagyon okosan! — sugta aztán egyetértő szemhunyorítással. — Nagyon okosan. Ugyis fogytán voltak már a Dédesy bárók...

Tágra nyitott szemekkel bámultam reá.

— Mit mond?... — kérdeztem.

De ő most már maga tuszkolt ki a szobából:

— Eredj csak, és add át Lászlónak gratulációmat.

Magam sem tudom, hogyan értem le a lépcsőn, csak arra emlékszem, hogy ösztönszerüleg a könyvtárhoz igyekeztem. De éppen amikor a kilincset akartam megfogni, Györgyöt pillantottam meg, kezében a likőrkészlettel.

— Itt vannak a méltóságos báró kortesei, — magyarázta kérdő tekintetemre felelve. — Úgy hallottam a konyhában, hogy ebédre is itt fognak maradni.

Sóhajtva fordultam el az ajtótól.

— Vége. Most már estig nem beszélhetek Lászlóval... Pedig mennyi, de mennyi mondanivalóm volna.

Folytatjuk

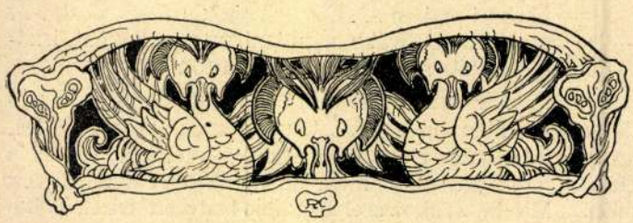

Abiság

Éj száll a nagy égre, s ott szenved az éjbe —
Ciprusfa az ágya, feje alja selyem —
Vár hajnali fényre, csüggedve remélve
Agg Dávid erőtlen, haló betegen.

Erdők csodafűve gyógyítja, s hogy űzze
Gondját, zene, dal kel a kőpalotán,
S hogy kedve derűlne, leng táncba körüle
Száz kékszemü, hókaru szolgaleány.

S halk hárfa ha pendül, dal zsongva ha zendül
Borús kebeléről nem oszlik a köd,
Emlék szava csendül ifju szerelemrül,
Mely Inda mezőin szívébe sütött.

— Ölembe ha vágyna egy barna leányka,
Mint akkor a mámor, a vágy idején,
Csókjára, dalára megint ideszállna
Keblembe az élet, szemembe a fény!

S mit saroni kertek pompázva teremnek,
Piros, buja rózsa, gyöngyös tuja-ág
Borítja a termet s damaszkusi selymek
Fehér lepelébe belép Abiság.

Gránátfa virága az arca s a válla,
Halvány liliomszál bársony levele,
És áloë ága és mirrha hajába,
Mint kédari sátor, mi oly fekete.

— Gyöngyöt, puha selymet adok, csak ölelj meg!
Megifjodom újra csókod, gyönyörében
Szivembe lehelljed megint a szerelmet
S hozd vissza a mámort, add vissza az éltem!

De áll haloványan, és küzdve magában
Feltör kebeléből hangos zokogás
És sóhaja lágyan kél esdve szavában:
— Ó vissza hegyünkbe, mezőnkre, bocsáss!

Lakik palotádba egy férfi — csodálja
Békén aki bölcs és harcban ki dicső
És nincs Judeába szebb senkise nála...
S mond Dávid alélva: — Az én fiam ő!

— S nincs gyöngy palotádba, mivel hajaszála,
Fel százszor egyetlenegy hangja nem érne,
Mert vágyom utána, s epedve hiába
Szeretve, imádva én meghalok érte!

MEZEY SÁNDOR

MDK

Tóth István szobrász

Eltemették Tóth István szobrászt. Uj Magyarság, 1934. dec. 16. 2o 1.

MDK

Tóth István

Bosszu, bronz szob.

Árverési Közl. 193o. okt. 4. rk.sz.

MDK

Tóth István

A Fogadalmi templom felajánlása, relief

Képzőművészet, 1929. 129 l.

MDK

Árverési Közl. 1930. okt. 4. rk.sz.

MDK

Tóth István és Foerk Ernő

Erzsébet-emlékmü pályázat, megvásárolt pályamü

Müvészet 1913. 216 l. Kép.

MDK

Tóth István

Kettős arcmás, szobor, repr.

Évk. KmT. 1928. 2o2 l.

MDK

Tóth István

Bósszu, szobor, repr.

Nemzeti képzőm. kiáll. 1933.

XXX MDK

Tóth István

Kettős arcmás, szobormü, repr.

KMTárs 1927. tav. kiáll.

MDK

Tóth István

Polipölő, szobor

Képzőművészet 1927. 2.sz. 3o l.

Tóth István szobrász

Ádám, szob., repr.

Szt. Ládzló szobra, repr.

Képzőművészet 1929. 21. sz. 134-136 l.

MDK

Tóth István szobrász

gr.Széchenyi Miklós püspök, szob., repr.

kutszobor, repr.

Képzőművészet 1929. 21. sz. 134-136 l.

MDK

Tóth István szobrász

Éva. szobor, repr.

Képzőművészet 1929. 21. sz. 134-136 l.

MDK

Tóth István

Szt. László, szobor

Nemzeti Képzőm. kiáll. 1935.

MDK

Tóth István - Hikisch Rezső

Márkus József siremlék

Jajczay és Gyöngyösi: Bp. szobrai az utolsó 10 évben. Képzőművészet 1931. 42. sz.

MDK

Tóth István, Foerk Ernő

A szegedi Fogadalmi tpl. főbejáratának részlete.

Magy.Iparm. 1927. 8o, 81 l.

MDK

Tóth István szobr.

Madonna, sz.faragvány, repr.

Magy.Iparmüvészet. 1912. 9-lo. sz. 328 l.

MEK

Tóth István

Küzdelem, szob. repr.

Mücsarnok 1904/5. téli kiáll.

MDK

Tóth István

Emese álma, szob. repr.

Mücsarnok 1898. tav. nemzetk.kiáll.

MDK

Tóth István

Férfiképmás, szob., repr.

Mücsarnok, 1932 febr-márc.

MDK

Tóth István

Torony, tapasztalati látszattani rajz.

Mücs. Képzőm. Főisk. kiáll. 1937.

Tóth István MDK

Bossu, repr.

Műcsarnok 1933 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Тётк Іавчёв

Воазы, гер.

MDK

Tóth István

A bosszu, szobor, repr.

Képzőm.Társ. 1899-19oo téli kiáll.

Tóth István

A zsákmány, gipsz

Műcsarnok 1933. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Τόξη Ιαβνάη

Α ταπκπάηγ. ξήραε

MDK

Tóth István

Emese álma, szobormü, repr.

KMTárs 1898. tav. kiáll.

MDK

Tóth István - Pogány Móric

Vörösmarty-szobor pályázat.

Vas. Ujs. 1902. 660 l.

MDK

Tóth István

Hunyadi János szobra

H.J. szobra Bp.-en. Vas. Ujs. 1903. 797 l.

MDK

Tóth István szobrász

A Vörösmarty-szobor pályatervei.
Vas. Ujs. 1902. 657 l.

MDK

Tóth István

Vörösmarty-szobor pályaterve

Vas. Ujs. 1903. 84 l.

MDK

Tóth Ist án - Pogány Móric

Vörösmarty-szobor mintája

Müvészet 19o3. 2o7. l. kép 216 l.

MDK

Tóth István és Pogány Móric

Vörösmarty-szobor pályázat 1ooo koronás III.

~~ötödik~~ dij nyertese

Tóth István

Nobrait

Nil. 1861. nov 9.

Szombathely

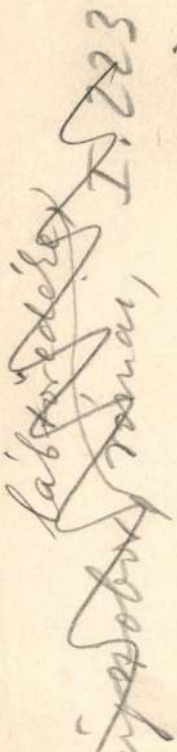

Lásd

Fleischer Bécs

91. l.

1904. IX. 15.

Nagyenyed

Felnémet kerületek (673/1904.)

MDK

Tóth István

Siremlék, repr.

KMT 19o7. tav. kiáll.

nelem az iratlan, nemz
gyománnyal.

E kezdetleges tö
len jellemzője a szóbe
ti erővel ruházzák fel
e korai "történelem" ö
felől: művészi formába
nos irja: "... a törté
tői idomban nyilatkozo
tudásvágyat, de esztét

A szóhagyományoz
a történeti tudás - fa
nek alapvető oka saját

MDK

Tóth István szobrász

Magyar Iparmüvészet 1916. 255 l. 256 l. képek

MDK

Tóth István szobrász

Müvészi siremlékek. Vas. Ujs. 1907. 1o.sz. 54.

évf. 195 l.

Tóth István MDK

Torony, repr.

Miccsarnok 1937 Képzőm. Főisk. Kiáll.

Тёкк Ларуам

Торонто, Канада.

Tóth István.

A III. Nemzeti Képzőművészeti kiállításon szabrai szerepelnek. A művész utolsó kiállítása volt ez, – meghalt.

Új Magyarság, 1935. Márc. 24.

Ул. Пирогова, 1937. Инв. №.

Tóth István
Nyíregyháza

Cód 2 a Faerk Ernő

Építő Ipar
1913. 285. l.
(Az Erzsébet királyné emlékmű tervpályázata. Fata, képekkel.)

K

Főszerkesztő: RASSAY KÁROLY

Szerkesztőség:
Budapest, V., Vilmos császár-ut 34
TELEFON: 128-536.

Kiadóhivatal: V. Vilmos császár-ut 34
TELEFON: 112-188, 125-405.

A

Emlékek Országos Bizottsága

nagytekintetü vezetőségének

Budapest

IX., Hőgyes Endre-utca 10.

MDK

Tóth István szobr.

a sárvári hősi emlék terve

Képzőművészet 1934. 7o l.

osztály /Sevillai dohán
bányavidék munkásainak
készitett, inkább csak
ben kiállitotta uj alko
kásnak viaszváltozatát.

MDK

Tóth István

Sirkő kiállitás a Várkert bazárban.

Müvészet, 19o7. 131 l.

A különgyűjtemények és a Könyvtártudományi szakkönyvtár olvasótermeinek nyitvatartási ideje:

Plakát- és kisnyomtatványtár (V. szint), Térképtár (VI. szint):

hétfő	13—17
kedd	9—17
szerda	9—21
csütörtök	9—17
péntek	9—17
szombat	9—13

Kézirattár, Régi nyomtatványok tára, Színháztörténeti tár, Zeneműtár (mind a VI. szinten):

hétfő	13—21
kedd	9—17
szerda	9—21
csütörtök	9—17
péntek	9—17
szombat	9—13

Kortörténeti különgyűjtemény (VII. szint):

hétfő	13—21
kedd	9—16.30
szerda	9—21
csütörtök	9—16.30
péntek	9—21
szombat	9—13

Könyvtártudományi szakkönyvtár (VIII. szint):

hétfő	13—19.30
kedd	9—19.30
szerda	9—19.30
csütörtök	9—19.30
péntek	9—19.30
szombat	9—13

92.218

TÓTH ISTVÁN
Szobrok
1861, Szombathely — 1934 Budapest

Országos Széchényi Könyvtár
Budapest, I.,
Budavári Palota F épület

Levélcím: Budapest, 1827

Telefon: 175-7533
175-7886
Tájékoztatás: 155-8857
Telefax: 175-6991
Telex: 224226 bibln h

A könyvtár központi olvasótermeinek és mikrofilmtárának nyitvatartási ideje:

hétfő	13—21
kedd szerda csütörtök péntek szombat	9—21

Az Országos Széchényi Könyvtárba
minden 18 éven felüli személy beiratkozhat,
aki személyazonosságát igazolja, a könyvtár
szabályait elfogadja és tiszteletben tartja.

A VII. szinti olvasótermeket és katalógusokat az
olvasójegy leadása után lehet használni.

Az olvasójegy leadásakor az Ön által kiválasztott
olvasóterembe szóló helyszámot kap,
amellyel az azonos számú olvasóasztalnál
foglalhat helyet.

Távozása előtt a helyszám leadásakor kapja vissza
az olvasójegyet. Kérjük, a helyszámot őrizze meg;
ha elveszíti, 100 Ft-ot kell fizetnie.

A könyvtár állományának és katalógusainak
használatára vonatkozóan
a Központi Tájékoztató Szolgálat munkatársai
adnak részletes felvilágosítást.

A könyvtár állománya
csak helyben használható.

A könyvtár gyűjteménye nemzeti érték,
kérjük, Ön is vigyázzon rá.

Az olvasótermekbe és a katalógustérbe nem vihető be:

— *aktatáska, nagyméretű táska,*
— *semmilyen étel, ital,*
— *tinta, tollpatron,*
— *magnetofon (walkman), rádió,*
— *fényképezőgép.*

Saját könyvet, folyóiratot (legfeljebb 5 darabot) a
beiratkozásnál kapott engedéllyel lehet bevinni.

A VII. szinten tilos a dohányzás.

Az olvasótermekben nem lehet:

— *hangosan beszélgetni,*
— *ápolatlan, hiányos öltözetben*
megjelenni,
— *olvasótársait bármilyen más módon*
zavarni.

E szabályok megszegése
az olvasójegy megvonásával jár.

Tót Szók

Őrvösvás.

Mostáre Kegedi Iános Kassán. 4 évre megódott 1653. máje. 10. Apja Andráš.

Mihalik József Kassavárosi őrvösegének története. Eperj. 1900. 322. l.

Baumgartl Boldizsár

festő

Tóth Imre

Grafikus művész

Kiállítás Miskolcon

Magyar Hírlap 1993 m. 333

Tóth István

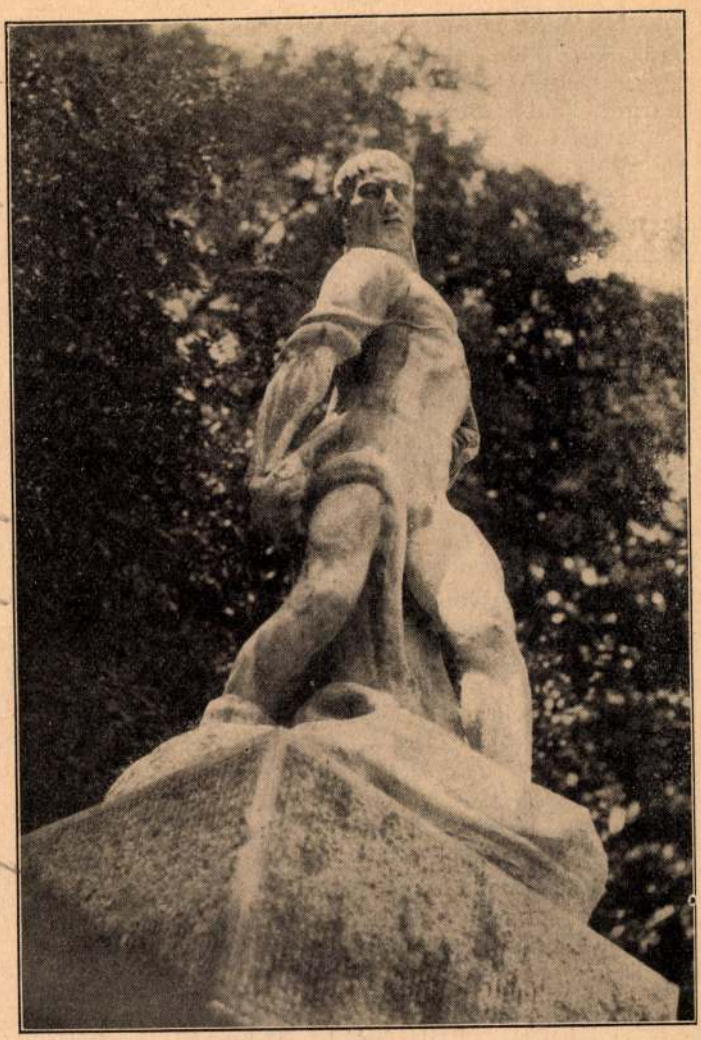

Budapest terein

Küzdelem. Tóth István szobra a Hunyadi János-úton

tam el. Maga is azt szokta mondani, hogy az asszonyok következetlenek és kiszámíthatatlanok.

Margaret mosolygott. Rolin azonban komoly maradt, szinte ünnepélyes.

A telefon csöngetett.

Margaret levette a hallgatót.

— Te vagy az, Sue! Már annyiszor felhívtalak, de nem tudtalak megkapni. Képzeld, ma éjszaka hazautazom. Akarsz még látni? Gyere ide. Megvárlak. Gyere autóval és akkor hazavihetsz. Siess! Szervusz.

Margaret megint Rolinhoz fordult.

— Nézze, Rolin, tegyen nekem egy szívességet. Menjen be a városba és vegyen valami olcsó kézitáskát. A Forty-Second Street-en kettőkilencvenötért láttam kitéve. Vegyen hármat és hozza ide vissza. Igen?

Egy húszdolláros bankjegyet vett ki a táskájából.

— Ne mondja nekem, hogy a maga legolcsóbb utazótáskája hatvan dollárba került! Tudom. De én hármat akarok tízért. Siessen!

Mikor Rolin visszajött, Margaret szórakozottan pillantott fel a munkájáról. Aztán, hogy a három, fényes viaszkosvászon táskát meglátta, hangosan fölnevetett.

— Gyönyörűek, ugy-e Rolin? Éppen fiatal házasoknak valók! Amilyenek mi vagyunk!

— Boszorkány! — sziszegte Rolin a foga között. — Hogy játszik velem! Rám mosolyog, kacérkodik, aztán egyszerre fel is út, le is út!

Rolin az utolsó szókat szinte kiáltva mondta és megragadta Margaret karját.

Margaret kiszabadította magát.

— Micsoda viselkedés ez, Rolin? Meghallom akkor is, ha halkabban beszél! Különben is dolgom van! Semmi értelme, hogy most, a tizenkettedik órában szerelmet valljon nekem!

Aztán egyszerre ellágyult és szinte meghatottan

Tóth Tokrán

A sebzett harcos c.
történeti regény.

Művészet (Kabó-féle)
1900. 1067-68. l.

Tóth

T. 8. *István*, szobrász, * Szombathely 1861 nov. 9. Bécsben végzett tanulmányok után Budapestre telepedett s itt főkép egyházi jellegű és emlékszobrokat mintázott (Szt. László, Nagyvárad [a románok eltávolították], Hunyadi, Erzsébet királyné kisméretű lovasszobra, a zugligeti Kossuth-emlék, Pieta a Kerepesi-temetőben Budapest; Kossuth, Szentes; Szily és Horváth Boldizsár, Szombathely). Nagyméretű Bosszú c. tanulmánya jellemzi legjobban tárgyias mintázását. Déli pihenő c. bronzszobrára (Szépműv. Múz.) 1920. az állami kis aranyérmet kapta. 1921. megnyerte a Wolfner-díjat. Vízhordó leány c. bronzszobra a főváros tulajdona. Egyéb művei: Szaniszló és Nogall püspökök szobra Nagyváradon, u. o. a székesegyház főoltárának szobrai és domborművei, a radnai kegyoltár szobrai, Szt. Márton szobra a szombathelyi székesegyházban, több szobor a szegedi fogadalmi templomban, Révai Miklós reliefje a szegedi Pantheonban, Szt. János-szobor a budapesti Keleti Károly-utcában, Hampel József és Havas Sándor szobrai Aquincumban, József nádor szobra a Székesfőv. Múzeumban és a József fiúárvaházban, dekoratív szobrok az Országházon, a volt Oszt.-Magyar Bank Budapesti palotáján és a Mezőgazdasági Múzeum épületén. Számos síremléket és hősi emléket is készített.

K. Gy. II. 5451

		Kikiáltási ár pengőben
1597.	BÁTHORY ZSIGMOND EZÜST TALLÉRJA 1590-ből .	8
1598.	BURNÓTSZELENCE, arany, gazdag zománcdísszel. 145.5 gr. Fedelén zománcozott miniatűr. XVI. Lajos izlésben .	980
1599.	EREKLYETARTÓ, ezüst. XVIII. század	40
1600.	ÁLLÓ ÓRA, kalitka alakjában mozgó madarakkal. Ezüst filigránból. XIX. sz. második fele.	16
1601.	ÍRÓKÉSZLET, ezüst. 1850 körül. Tokban	20
1602.	SÓTARTÓ, ezüst, áttört díszítéssel. Augsburg. XVIII. sz. Louis XVI.. Kék üvegbetéttel. 2 drb	80
1603.	SÓTARTÓ, ezüstből; angol. XVIII. sz.	30
1604.	BURNÓTSZELENCE, ezüst, vésett dísszel	20
1605.	NYAKLÁNC, arany, korálokkal és gyöngyökkel . . .	40
1606.	KAROSGYERTYATARTÓ, kétágú. Ezüst. Egy pár. 900 gr.	110
1607.	TINTATARTÓ, ezüst. 210 gr.	30
1608.	ECET-OLAJTARTÓ, ezüst. 318 gr.	40
1609.	MENTELÁNC, ezüst, csatja domború dísszel. XIX. század első fele. 50 gr.	5
1610.	NYAKLÁNCCSATT, 10 karátos aranyból, gránátokkal díszítve	18
1611.	SÓTARTÓ, ezüst. Bécs, 1858. Egy pár. 47 gr..	12
1612.	ORSÓS ZSEBÓRA, kettős aranytokban, áttört és vésett díszítéssel. London. XVIII. sz. eleje	275
1613.	BÓLÉTÁL, csiszolt üveg, ezüst állványon. Hozzá ezüst	

Tóth István

Liber Byeotsrobrai

336-1.

ÉRTESÍTÉS!

A Vitézi Bál Elnökségével történt megállapodás értelmében az 1938. évi február hó 5-én, a pesti Vigadóban, rendezendő Vitézi Bálon résztvevő hölgyekről

BRUNHUBER BÉLA

udvari és kamarai fényképész

»műtermében«, Budapest, VIII, Baross-utca 61. /Tel.: 134-178./ művészi fényképfelvételeket készít s azokat albumba foglalva a Bálelnökségnek fogja megőrzésre átadni.

Tisztelettel kérjük, szíveskedjék őt telefonon vagy levélben felkeresni a felvétel idejének megbeszélése végett.

Ruhát a műterembe is lehet küldeni, ahol több öltöző áll rendelkezésre.

A felvételi díjakat a Bálbizottság rendezi.

A VITÉZI BÁL ELNÖKSÉGE.

Tóth István

Nobrai

l.

Liber Baptizatorum

343. l.

Tóth István

Liber Dest. Sobrai

334, 335. l.

bánásmód igen egyszerű, vannak fogyatékosságai is, névszerint az, hogy bágyadt és fénytelen, továbbá hogy nem igen tartós. Már hosszabb idő óta sokféle kisérletek tétettek egy oly anyag föltalálására, mely a gipsznek minden előnye mellett ne birjon annak hátrányaival. Beer F. Párisban tartózkodó osztrák szobrásznak több éven át folytatott kisérletek után sikerült ilyen anyagot előállítani, melyet saját neve után beeritnek nevez. Ez új találmányú anyaggal tett kisérletek jól sikerültek és úgy a szobrok, mint az építészeti részletek öntvényei minden tekintetben kielégítők. Az öntvények két órával az öntés után a mintából kivétetvén oly rugékony szilárdak, hogy a földre ejtve sem nem repednek meg, sem éleik nem csorbulnak ki, sem fölületükből nem pattannak le egyes darabok. A formák pontosak, határozottak, a vonalak oly élesek, mintha vésővel készültek volna. Az öntvény törése kristályos, fölszine nem oly bágyadt mint a gipsz öntvényeké, hanem inkább fényes, csillogó, legfőbb előnye pedig az, hogy a nedvesség nem árt neki és e tekintetben ha-

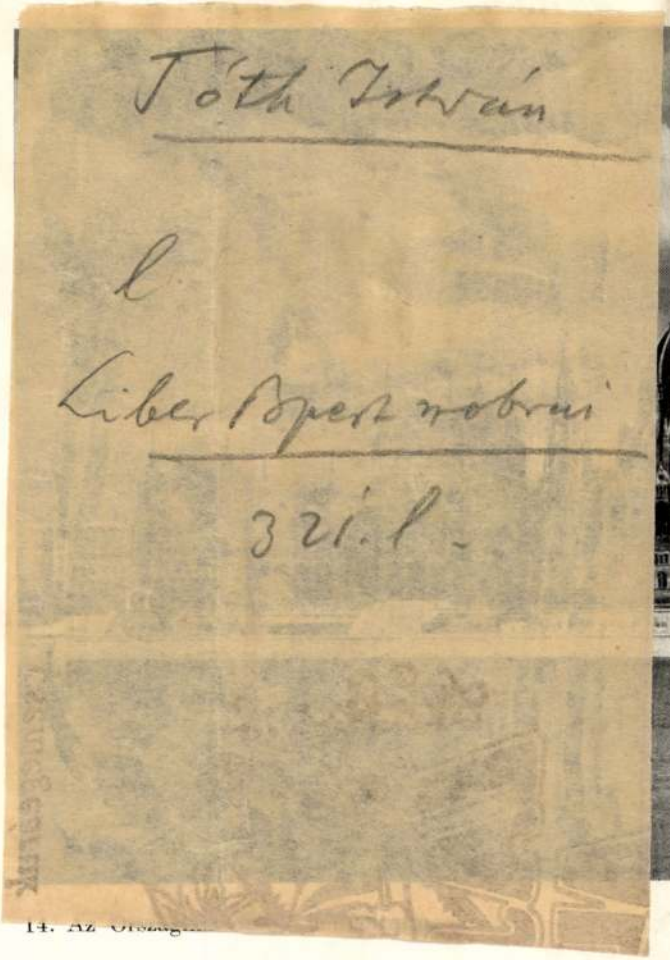

14. Az Országg...

temények katalógusaiban (11-ik köt.) találnak helyet. A katalógus második része a másolatokat, és pedig ismét két csoportban, sorolja fel: a gypsöntvények (388—622. sz.) és bronzból, vasból, horganyból, ólomból és üvegből készült utánzatokat (623—636. sz.).

A katalógus szövege a tárgyak leírásában sem nem hosszú, sem nem túlságosan rövid; ebben is helyesen tart mértéket. Nélkülöz minden oda nem való megjegyzést vagy magyarázatot, fölös szót és számot; pedig köztudomású dolog, hogy katalógus készítésénél ily tekintetben a helyeset eltalálni mennyire nehéz; és mennyire élvezhetlen vagy nehéz olyannak a használata, a mely e jó tulajdonnal nem bír. Első pillanatra világos, hogy itt nélkülözhetlen és mindenben

meg
gun
zik
Enr
de
csal
kívi
112
Ter
titat
mar
is m
ért
het
bel
kül
4 m

FOLYÓIRA

Tóth István

l.

Liber Ignotorum

317. l. 318. l.

Tóth István

l.

Liber Apostolorum

314. l

1780

97

Vörálapjain olajpertéü Dieta-kép

Tóth István

zsibrai az Országházon

Nyugati homlokrat,

a felsőházi ajtókon felett

III. Béla.

A képviselőházi ajtók

felett.

Albert, Szapolyai János,

I. Ferdinánd.

A főrivalit déli oldalán

Bethlen Gábor.

Képviselőházi tanácsterem

Mérnöki tudomány, Kettős

csoport.

Felsőházi tanácsterem

Teológia, Kettős csoport.

Zsamboky Ilona

A magyar Országház

Budapest 1937 129-130. l.

Koronázási pluviale ezüsttel átszőtt fehérselyem moaré (újabb, 1860 körüli) [illegible] szövet, gazdag aranyhímzésű rózsákkal, leveles hímzéssel (Mag. 144·5 cm. Magyar munka 1720 körülről

Tóth István.

Szent László szobra Nagy-Váradon. Schlauch Lőrincz nagyváradi püspök a város fő-tere számára díszes szobrot készíttet *Tóth* István fiatal szobrász-szal, ki *Strobl* egyik jeles tanítványa. A szobor mel-

Vas. Ujs. 1893. 148. l.

Toth Istvan

Vas. Hyó 1907
195, 196. l.
(Nincsen több
lehet)

Tóth István

Hunyadi János szobra
a lendvai várban

Rajz.

Légrády Ottó dr

Igazságot magyar-
országnak!
(Nyelv, ré. n.)

101. l

saját töltésű rám

1.60 fillér

BIRÓ ÉS SCHWARCZ IX, RÁDAY-UTCA 26 - TELEFON JÓZSEF 29-33

Tóth Árpád

Impresszionista.

Képzőművészet.

Szabadságszobor?

Élet 1891. I.

262. l.

Á t

18. A szalonnai ref. templom régi helyreállitási költségeihez va

19. A megyaszói ref.templom bástya

20. Az abai r.kath. templom belső költségeihez való hozzájárulás

21. Az abaujalpári ref.templom hel ségeihez való hozzájárulás ...

22. A baktalórántházi müemléki jel plébániatemplom tatarozási köl hozzájárulás.....

23. Az apácatornai r.kath. templon költségeihez való hozzájárulás

24. Előre nem látható munkákra....

25. Topográfiai és egyéb kiadvány

26. Képgyüjtemény gyarapitására...

27. Könyvtár gyarapitására .....

28. Könyvtár katalogizálására.....

29. Leltározásra.....

Tóth Zoltán

l.

Kelet: Művelődési dolg.

523 l.

mind élénkebben érezhető hiányon a fönt meg-
zett két vállalat van hivatva segíteni. Mindegyik
terv szerint készül, a franczia szélesebb kör-
mozog, nagyobb terjedelmű és kimeritőbb, a
ermészetes is, miután ott eddig az irodalom
ága egészen el volt hanyagolva.
Bibliothéque de l'Enseignement des Beaux-
körülbelül 80 kisebb kötetből fog állani, mind-
t jónevű szakférfiak irják. Az általános művé-
elvek és szabályok ismertetéséből indulva ki,
-külön kötetben ismerteti a művészet minden
annak történetét minden egyes népnél és
n. Minden kötetben számos kép kiséri a szö-
. Az eddig megjelent kötetek közül néhánynak
őjét és czimét fölemlítve, azt hiszszük, legjobb
ózást nyújtunk a vállalatról. M. Duval, l'Ana-
artistique ; Jul. Martha, l'Archéologie étrusque
maine ; Max. Collignon, Archéologie grecque ;
Bayet, l'Art byzantin ; H. Delaborde, la Gra-
; J. Addine, Lexique des termes d'art ; Lacoy
Marche, Manuscrits et la Miniature ; F. Le-
ant, Monnaies et Médailles ; H. Havard, la
ure hollandaise ; W. J. Wauters, la Peinture
nde ; Gerspach, la Mosaique ; Lostalot, Pro-
s moderne de la Gravure ; Eug. Müntz, la
sserie ; Champeaux, le Meuble.
Bucher szerkesztése alatt megindult német
atból eddig az első kötet 10 füzetben és a

Tóth István

Nóvák

cső

Budapesti Hírlap

1913. május 25
(Döntés az Erzsébet
királyné emlékpálya
ügyéről.)

U. 307

I bal lábát felteve 880.

n:

(és pipázik

n kiruck van. Az egyik a lóczán ül, jobb
jével, bal vagy dohányt láttunk a papi-
a pipát fogja a mutatóujjával a tüzet
ik a kordó mögött álló társával beszél, ki-
ohár van piros borral. A kordón dohány-
ró öltözete prémes kucsma, kék dolmány és
ar a kard a vállon átvetett szíjon. A beszélge-
tulatlan (kijen) tett a bal kezes a lábogató vállán
ros bebú prémes kucsmát, zöld dolmányt
szivalakú piros foltval, piros topánt,
körött kardot viselt. A arcélben ábrázolva
vel még bárányborral bélelt fehér köpenyt

32 : 22·5 cm.
Berchtold
Arthurtól. (87/99)
Sz. N. 110. Ára 100 ft. — A vésetet elszámol-
(673/99), az elszámolás tudomásul vételét
i szolg. levéllel (257/1900).

Toth Zoltán

Lód

Magyar Hirlap

1913 máj. 25.

(Döntés az Erzsébet-
tábor pályázatáról)

U. 304.

884

látható a szem köze néz. Fobb lezét csipőjére
~~kacsagyűrű~~ nyugratja. Paróláját szürke, szemöl-
szakálla pedig le van borotválva. Vérrel visel a bal
szőrt kard. Fobb válla felett olvashatatlan
betűzavar.

ei 87 KK : 71 cm.
6.

Tóth István – Foerk

Gyulai István: Az Erzsébet Királyné emlékpályázat. Egyetértő

1913. máj. 27.

Z. 403

Zimony.

A középtért a város fogl
hat templom válik ki, az előté
pedig sik vidék. Jelzése alól

Czeruzarajz, mér. a

140-95.

Tóth István

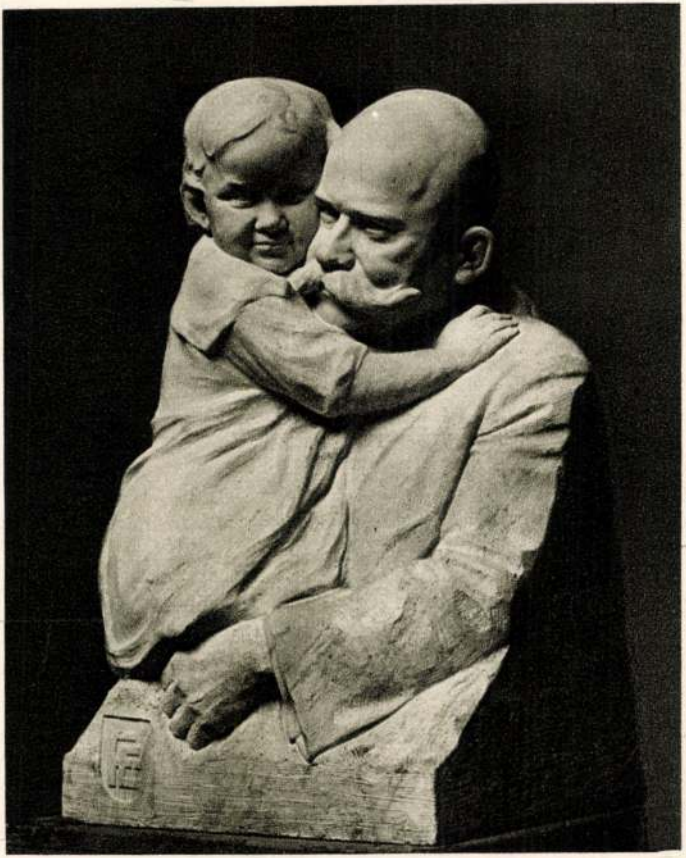

TÓTH ISTVÁN: KETTŐS ARCMÁS

KMTársz 1927. tav. Küll.

K. STRÓBL ZSIGMOND: A TÖRÖK-MAGYAR HÁBORÚBÓL

Tóth István

Vas. Ujs. 1902 657. l.

40. szám. 1902. 49. évfolyam.

A VÖRÖSMARTY-SZOBOR PÁLYATERVEI.

II. közlemény.

A Szózat halhatatlan költőjének Budapesten emelendő szobrára készült tervekről lapunk mult heti számában megkezdett ismertetést a következőkben egészítjük ki:

A nagyterem bejáratának baloldalán *Tóth* István pályaterve látható. A szobor mintához két színes rajz is van mellékelve. A Gizella-tér távlati képei ezek és azt mutatják, milyen hatást keltene a terv, ha kivitelre kerülne a kiszemelt téren. Tóth István a szobor talapzatának magaslatára karosszékbe helyezte Vörösmarty alakját. A költő lábai alatt, lépcsőzetes emelvényen, a talapzat előrészén ott ül a magyar nemzet alvó múzsája lanttal a kezében. Előtte az ifjú Vörösmarty áll, megérintve a múzsa lantját, felébreszti álmából. Ezzel óhajtja a művész kifejezni azt a nagyjelentőségű szerepet, melyet Vörösmarty töltött be a magyar költészet történetében. A múzsa mellett magyar ember ül és lelkesülve tekint fel a költőre. A szobortalapzat hátsó falán, reliefben, Vörösmarty «Vén czigány»-ának alakja. Jobb oldalt reliefben az a hatás van feltüntetve, melyet a Szózat a magyar nemzetre gyakorolt. Baloldalt «Szép Ilonka» egy jelenete szintén domborműben ábrázolva. A szobor építészeti részét *Pogány* Móricz készítette, ki az egész szobormű tervezetében is közösen dolgozott Tóth Istvánnal.

Tóth Ilona

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

FÉRFI FEHÉRNEMŰ

Budapest

1970 márc

1021

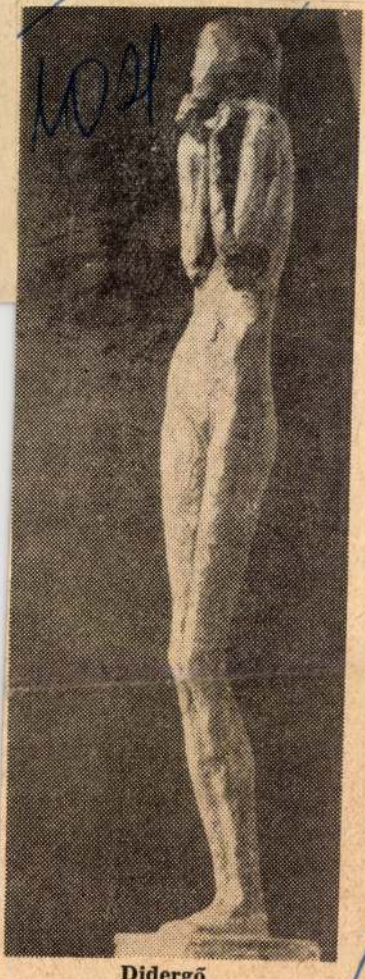

Didergő
(Tóth Ila alkotása)

Valamennyi munkahelyen, irodában véleményt kértek a dolgozóktól. Így tehát nemcsak a kategóriák eltörléséből adódó módosításokra kerül sor, hanem a vállalat dolgozóinak jogos, teljesíthető igényeit is beépítik a kollektív szerződésbe.

A dolgozó javára megváltozik a felmondási idő és ezzel egyidejűleg a mentesítési idő a munka végzése alól.

A szocialistabrigád-vezetők tanácskozásán, termelési tanácskozásokon és több más alkalommal jogosan vetették fel a munkások, hogy a 95 százalékos bérbiztosítással helyenként visszaéltek. Több esetben a termelés fékezőjévé vált, amit a termelékenység visszaKösz

„Első kötet"

Kat. szám: 1894. 110. 110. a.

b. Rajzlapok ... etc.

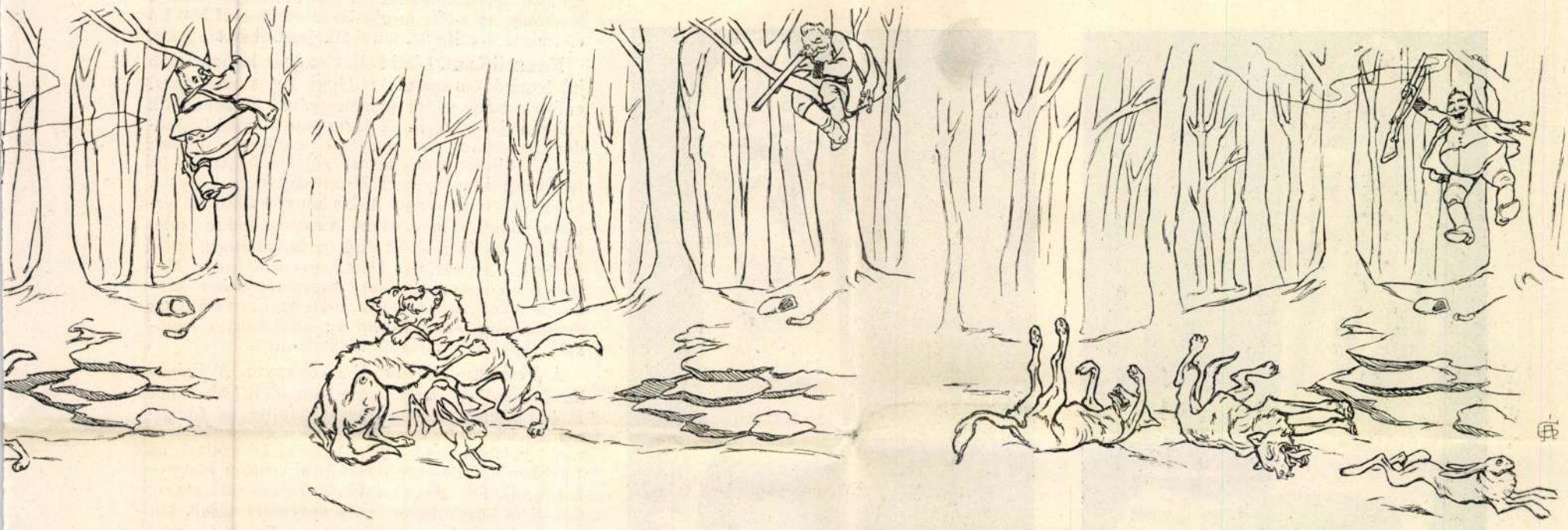

SZ. — Garay Ákos tréfás rajzai.

sal viaskodó érzés szólal meg benne, a zeneszerzőnek pedig csak ez kell: érzés, hangulat, a mely aztán az ő zenéjében visszhangot leljen.

Ifjabb Ábrányi Emil, a zene szerzője, alig 24 éves, de szép tehetsége már teljes virágában van, a művészet technikai, azaz megtanulható eszközeinek pedig már föltétlen ura. Még a függöny felgördülte előtt hatásosan szólaltatja meg az ostromolt, éhező város jajszavát; majd a szép lelkű öreg Marco (Guidónak atyja) jelenete ad alkalmat nemes vonalú dallamokra; míg beáll a drámai összeütközés: Guidó meghallja az ostromló kegyetlen föltételét; innen túl I. felvonásbeli szerepe csupa háborgás, csak egyetlen, de annál szebb dallam sugározza be («Ó édes asszony, tiszta, szent!»). Az eddig angyali lelkű, most már hőssé magasztosult Monna Giovanna jelenete, a mint már túlesve nagy lelki küzdelmén, előadja a megmásíthatatlanba belenyugodva, hogy ezrek jóléteért ő kész koczkára tenni életét és becsületét — a férj erős indulatának s az összegyűlt nép édes-bús, szánalommal vegyes örömének kifejezését öntötte a megkapó zenébe. A II. felvonás a várakozó Prinzivalle ábrándozásával kezdődik s csupa dallam; a régies, bájos tánczzenével kezdődő epizód tüzes tarantellába fúl, a drámai Trivulzio-jelenet után a nagy kettős jön; a mindent felejtő katona kiönti szivét: mint tizenkét éves fiú, játszadozott Vannával, azóta hordja szívében az ő képét; nehéz viszontagságok után most van első és bizonyára utolsó alkalma ezt be is vallani; megteszi a nélkül, hogy a helyzettel legkevésbbé is vissza akarna élni. Vanna is mint kis gyermekleány szerette játszótársát, de azóta elfeledte. A költői szép jelenet, megkapó zene kíséretében, azzal végződik, hogy az eddigi ostromló átpártol, az ellenfélből szövetséges lesz; Prinzivalle Vannával együtt indul az örvendő, gyönyörűen kivilágított város falai közé, diadalmas zene fölemelő hangjai közben. — A III. felvonás Guidó sötét tépelődésével kezdődik; az érkező Vannát a harag kitörésével fogadja; mikor megtudja, hogy kit hozott magával: szilaj örömmel hirdeti a városnak, hogy itt a boszú órája. Vanna nem birja megértetni Guidóval, hogy Prinzivalle nemesen viselkedett; férje ezt nem bírja, nem akarja felfogni, — a nő erre megigéri, hogy ő maga fogja Prinzivallét kegyetlenül kivégezni; mi azonban tudjuk, hogy együtt fog vele szökni a nem hozzájuk való emberek közül. Vannának az operát befejező szavai: «Rút álom volt csupán — most kezdődik a szép», csakugyan álmodozó, gyönyörű zene közben hangzanak el; az egész est nagy zenei élvezetei a legnagyobbal tetőződnek be. Az eddig művészettel alkalmazott vezérdallamok és túlbőségükkel többékevésbbé figyelemfárasztó szövevények helyett tiszta lírát, andalító dallamot kapunk, csillogó hangszerelésben; a mindvégig szép műnek utolsó hatása a leghódítóbb.

K. I.

MŰVÉSZI SIREMLÉKEK.

Két jónevű képfaragónk, *Füredi* Rikhárd és *Tóth* István, szövetkezve *Lechner* Jenő építőművészszel, az úttörők sulyos és művészi téren különösen hálátlan mesterségéhez fogtak. Forradalmat hirdetnek és épen ott, a hol minden az örök elpihenést, az ellentmondás nélkül való megnyugvást szimbolizálja: a temetőben, a csupa-csont Imperátor csöndes birodalmában. Manapság a temető csakis a — halottaké. De nem mindenütt. Olasz földön, az északi Lombardia európaibb kulturáju vidékén épen úgy mint Kalábria vagy Sziczilia legdélibb részein, a hol az emberek hitében százszor több a babona a vallásos meggyőződésnél s a hol minden teremtett lélek a legszilárdabb meggyőződéssel vallja, hogy nincs nála jobb keresztény, holott — valójában — nincs nála igazibb — pogány: a temető mindenütt az élők és halottak közös birtoka. Ha a kalendáriom szerint valamely *giorno di festa*, ünnepnap következik, a virágárusok nem csak a mulatságok, hanem a temetők számára is megkezdik a munkát. Drága babérkoszoruk és egy soldós bokréták kerülnek a sirokra, suhogó selymes *signorák* és pamutkendős *popolánák* lepik el a temetőkert minden járható részét. És az arczokon sehol sem látni a megvigasztalhatatlan, reménytelen szomorúságot. A halálra még nem gondoló kicsinyek s a halállal már közel találkozásra váró öregek egyaránt valamely megmagyarázhatatlan, szinte pogány gyönyörűséggel nézegetik az olasz temetők ezernyi természetes és művészi szépségeit. Nem tudom, a halottaknak eme lélekemelő kultusza okozta-e, hogy a szobrászvéső olasz mesterei szinte versengenek egymással a temető széppé varázslásában, vagy fordítva: hogy a *Campo Santo*-k minden zugában elhintett temérdek művészi alkotás vonzotta-e a temetők felé a minden művészi megnyilvánulás iránt öröklött hajlandóságú olaszokat? Annyi bizonyos, hogy az olaszság képfaragó művészete a temetőkben olyan terrénumot födözött fel, a mely egészen új, egészen külön sajátosságú formáit teremtette meg a szobrászatnak: az elmulás, az örök megsemmisülés költészetét — átlehelve Karrara márványának, meg az alabástromnak a lágy vonalaiba. Itáliában nemcsak élni szép, de meghalni is poétikusabb valami mint egyebütt s ennek a hitnek a dokumentálói azok az angolok, amerikaiak, francziák, sőt még — németek is, a kik minden olasz temetőben jó egynéhány helyet elfoglalnak.

A magyar temetők sivárságát szeretné megenyhíteni, idők folyamán egészen el is tüntetni az a merész iparkodású kis művész-szövetség, a mely közös erővel megalkotott és a budai Vár-

ALAPÁLÓ KOVÁCSOK.

KOVÁCSMŰHELY ELŐTT.

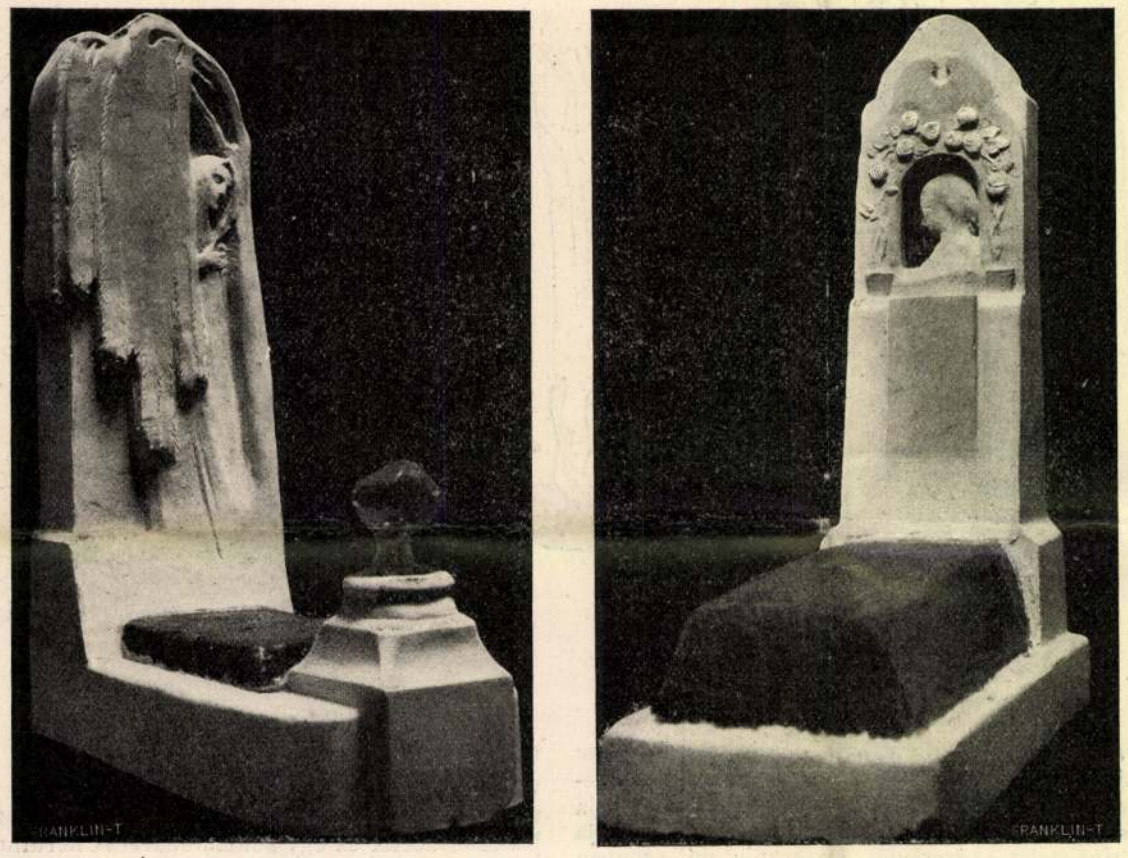

MŰVÉSZI SÍREMLÉK-TERVEK TÓTH ISTVÁN, FÜREDI RICHÁRD ÉS LECHNER JENŐ KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

bazárban ki is állitott egy egész sereg siremléktervet, a mi jóformán kivétel nélkül megérdemelné, hogy a valóságban is odakerüljön a temetőkbe. Nem emlékművekről van szó, a melyeknek az árát tizezres számokkal lehet csak kifejezni s a melyeknek a fölállítása évekbe kerül. Egyszerűen a kegyelet jelképezésére szánt emlékek, de egyszerűségökben is művésziek, és ámbár művésziek, ár dolgában semmivel sem rónak több terhet arra, a ki halottainak megbecsülését és emlékezetét maradandó jellel akarja megörökíteni.

A kis művésztársaságot, a melynek tagjai közül kivált *Füredi* Rikárd mélyedt el nagy szeretettel a kérdésben, hozzáértők allandóan munkára s a munkában kitartásra serkentették. De hogy nemcsak a művészet, de a közönség szempontjából és érzése szerint is szükség volt az ilyen irányú törekvésre, bizonyitja a Várbazárban rendezett kis műtárlat váratlan sikere. Már az első napokban százszámra kereste fel a közönség, s a mi a legjelentősebb, a művészek már is megbizást kaptak több sikerült modellnek a nagyban való kivitelére. Hosszú, türelmes és mélyenjáró művészi munka jutalma ez, s az benne a legörvendetesebb, hogy a ki pártfogóul szegődik e nemes törekvéshez, egyszerre több irányban végez missziót: kegyeletének a sablontól eltérően és hasonlíthatatlanul értékesebb módon ad kifejezést s egyúttal új éltető nedvekhez juttatja a magyar képfaragás nem épen tulságosan viruló fáját.

—*r*. —*r*.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A «Budapesti Szemle» márcziusi száma élén *Thán* Károlynak, a magyar kémiai tudomány vezérszellemének kis tanulmánya áll «Kulturánk és a természetbuvárkodás» czímmel. A kitünő tudós nyugodt, tárgyilagos hangon, a tények beható ismeretével mond véleményt természettudományunk állapotairól s kifejti az e tanulmányokkal való foglalkozás fontosságát nemzeti életünkre, jelenünkre és jövőnkre nézve. Egy másik czikkben *Hatvany-Deutsch* Sándor a gyakorlati ember széleskörű jártasságával szól a magyar czukoriparról. Bizonyos aktualitással bir *Berki* Miklós tanulmánya *Brunetière*-ről, a nevezetes franczia kritikus halála alkalmából. Az arczkép, melyet rajzol, talán kissé «retoucheirozva» van, de érdekes és ügyes kézzel van papírra vetve. Aktuális gazdasági tárgyat fejteget *Bogdánfy* Ödön czikke a Duna és Tisza közti csatornáról; gróf *Vay* Péter folytatja ausztrálázsiai jegyzeteinek és naplótöredékeinek közlését, *Hegedüs* Pálnak a III. Napoleon harmadik császárságáról szóló tanulmányából a harmadik közlemény olvashatjuk. Szépirodalmi közlemények: De Amicis «Furio» czímű elbeszélésének befejező része *Elek* Arthur fordításában, *Gyulai* Pál kedves kis költeménye s egy műfordítás angolból. Egy névtelen író *Mikszáth* Kálmán Jókairól szóló könyvét ismerteti részletesen, kelleténél akadékoskodóbb, pedáns hangon, a kritizált munka lényege iránt igen kevés érzékkel. Összefüggésükből kikapott mondatok összeállításával, apró tévedések felnagyításával agyon lehet ütni a legnagyobb remekművet is, — a megértésnek nem ez az útja. A füzet tartalmát az «Értesítő» rovat egészíti ki. A «Budapesti Szemle» *Gyulai* Pál szerkesztésében s a Franklin-Társulat kiadásában minden hó elején jelen meg; előfizetési ára fél évre 12 korona, egyes füzet ára 2 korona.

Az idegességről, korunk e legtöbbeket kinzó nyavalyájáról igen derék, hasznos kis munkát írt a «Magyar Könyvtár» számára dr. *Salgó* Jakab. Erre a kis könyvecskére nagy szükség volt. Az idegbajost egyebek közt épen az jellemzi, hogy szeret a baján töprengeni s mindenféle keze ügyébe eső népszerű orvosi műveket olvasgat. Ezt tudva, élelmes külföldi kiadók elárasztják a könyvpiaczot többnyire szakértelem nélkül összeférczelt iratokkal; nagyobbára német füzetek ezek, de próbálkozott már ilyen németből roszul fordított kiadványokkal egyikmásik budapesti antikvárius is. Az ilyenek aztán, épen mert a beteg emberek nyugtalankodó érzésére spekulálnak, csak félrevezetik a felvilágosítást keresőt, nem egyszer kárt is tesznek benne. Dr. Salgó füzete az elméletileg és gyakorlatilag egyaránt jártas szakember tájékozottságával, biztos tudással, világos előadásban mondja el mindazt, a mi az idegességről a nagyközönségnek tudnivaló s nagyon alkalmas arra, hogy tiszta fogalmat kapjon az ember belőle az idegesség okairól, tüneteiről, egész mivoltáról. Ha sikerül a forgalomban levő férczműveket kiszorítania, akkor jó szolgálatot tesz egészségesnek, betegnek egyaránt.

Szalánczvár eredete és nevezetesebb eseményei. Abauj-Tornamegyében, a Sóvár-Tokaji hegyláncz főgerinczének keleti oldalán egy meredek kúpalakú szirten emelkedik Szaláncz vára. Homályba vesző időkben, az Árpádok alatt épült, nevezetes történeti szerepet játszott nem egyszer. Itt ostromolta IV. László király a felségsértő hatalmas Finta nádort, baja volt tulajdonosaival, az Aba-nemzetséggel Róbert Károlynak is, mert a vár urai Csák Mátéval tartottak s az ő kezdésére jutott a vár 1330-ban Drugethek kezére. Az ő kihalásuk után a Lossonczyak lettek Szalánczvár urai s mikor ennek a családnak is magva szakadt 1601-ben, az ősrégi Hunt-Pázmán nemzetségből származó gróf Forgách-család kapta a várat adományban. Az ő kezén van ma is. A vár fentartása körül nagy érdemeket szerzett gróf *Forgách* József, a ki 1815-ben restauráltatta donjonját, mely nélkül a sok vihart látott ősi vár tökéletesen rom lenne már. Ugyancsak ő összeállitotta Szalánczvár történetének adatait is latin nyelven. Dédunokái, gróf *Forgách* László és gróf *Forgách* István most kiadták ősük följegyzéseit, melyeket ismert történettudósunk, *Csoma* József fordított s rendezett sajtó alá. A kegyeletes czélú kis monografiát a két kiadó gróf saját fényképfölvételei alapján készült, Szaláncz várára s a tulajdonos családokra vonatkozó képek egészitik ki.

Magyar írók élete és munkái. *Szinnyei* József nagy művéből most a 102. füzet jelent meg (a XII. kötet 2, füzete), a mely a *Sántha* és *Schams* nevek közé eső 203 író életrajzát foglalja magában, köztük néhány nevezetesebb régi és ujabb írót. A nagy munka, irodalmunknak ez az aprólékos bőségű lexikona, az eddig megjelent füzetekben 21,580 író életrajzát sorolja fel, munkáik jegyzékével együtt.

Nemzeti Lant. Lírai költők szoktak leghamarabb jubileumot ünnepelni: *Palágyi* Lajos még fiatal ember s máris költői munkásságának huszonötödik évfordulóját ünnepli. És pedig nem a szokásos módon, hanem egy kis könyvvel, melyben «Nemzeti Lant» czímen összeállította pályája folyamán irt hazafias költeményeinek java részét, vagy negyven kisebb-nagyobb verset. A kis könyv kiállítása, formája, papirosa, még czíme is elmult időkre emlékeztető, de épen ezért illik a tartalomhoz, mert Palágyi, főleg hazafias költeményeiben, sok tekintetben a Vörösmarty-iskola hagyományaihoz kapcsolja magát, technikában, műformákban s a hang szónokiasságában egyaránt. Ép ezért könyve leginkább ifjusági szavalókönyvnek alkalmas.

A Franklin-Társulat új kiadványai. A Franklin-Társulat-nak, mely most a Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) részvénytársasággal karöltve az eddiginél is fokozottabb munkásságot fejt ki, most jelent meg szokásos kiadói jelentése, mely ezuttal az 1906-ban ujonnan megjelent és új kiadású könyveket sorolja fel. Maga a czímek szerint való száraz felsorolás huszonhárom nagy negyedrét oldalt tölt meg; a könyvek, melyek az idén a Franklin sajtóját elhagyták, bizvást megtöltenének egy jókora könyvtárt is. Az elmult 1906. évben — a több kötetes műveket nem számítva — félezernél több kiadvány szerepel a kettős czég kiadványai között. A könyvárjegyzéknek is kitünően használható kiadói jelentést az intézet szivesen megküldi mindenkinek, a ki ez iránt a Társulathoz fordul.

Uj könyvek:

Az idegességről. Irta dr. *Salgó* Jakab. Budapest, Lampel-Wodianer részvénytársaság. (Magyar Könyvtár); ára 30 fillér.

Szalánczvár eredete és nevezetesebb eseményei, Ghymesi és gácsi gróf *Forgách* József szerzőtől. Mándok, 1906.

Magyar írók élete és munkái. A M. T. Akadémia megbizásából irta *Szinnyei* József. XII. kötet 2. füzete. Budapest, Hornyánszky Viktor kiadása. Egyegy füzet ára 1 korona.

Nemzeti Lant. Szavalatok és egyéb hazafias költemények. Irta Palágyi Lajos. Budapest, Lampel-Wodianer részvénytársaság; ára 1 korona.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: Gróf Széchenyi Andor, Széchenyi Ödön basának, a konstantinápolyi tüzoltóság parancsnokának fia 42 éves korában Auszterlitzben. — Gallé Antal volt budai várkapitány Görzben, a hol egy penzionátusba vonult viszsza, 56 éves korában. — Kemenes János vasuti főfelügyelő a Kassa-oderbergi vasut forgalmi szakosztályának főnöke 55 éves korában. — Orbán Jácint kiérd. házfőnök, rendi örökös kormánytanácsos, a szeged-felsővárosi hiveknek 21 évig volt lelkipásztora 68 éves korában Szegeden. — Cziffra László, a 12-ik gyalogezred alezredese Abbáziában. — Nyáry Gyula báró, a nyáregyházi báró Nyáry család nesztora 81 éves korában Pilisen. — Lampérth Sándor, 74 éves korában a veszprémmegyei Mencshelyen. Az elhunytban Lampérth Géza az ismert költő édes atyját gyászolja. — Jarvas József kerületi esperes, lajosmizsei plébános, 54 éves korában Kecskeméten. — Nemes Valkó György 75 éves korában Nagykőrösön. — Dlauhoveczky Károly báró lovassági tábornok, néhai Ottó királyi herczeg volt főudvarmestere, Bécsben. – Rámanyai Czógler György lovag, nyug. császári és királyi ezredes, 60 éves korában Fehértemplomban. — Weber József, 18 éves korában Budapesten. — Dr. Köblös Lajos m. kir. honvéd törzsorvos, a katonai érdemérem tulajdonosa, 49 éves korában Kolozsvárott. — Kaffka Ignácz nyug. királyi itélőtáblai biró 81 éves korában Miskolczon. — Madi Kovács János földbirtokos, Tolna vármegye törvényhatósági bizottsági tagja 68 éves korában Gyapa községben. — Wagner Alajos volt negyvennyolczas honvédtizedes Körmöczbányán. — Kropácsy Jenő ügyvéd, Nyitra vármegye törvényhatósági bizottsági tagja Nagytapolcsányban. — Vargha Torma Mihály 48-as közhonvéd 79 éves korában Suuron. — Csokalyi Fényes Géza ügyvéd 60 éves korában B.-Ujfalun. — Spitzer Mór nyug. tanitó Budapesten. — Strausz Simon pusztaalsókörtvélyesi földbirtokos, 48-as honvéd, 42 éven át a sárbogárdi hitközség elnöke, Sárbogárdon. — Steiner Mór dunapentelei magánzó élete 82-ik évében. — Id. Stadler Sándor, a Kassai Takarékpénztár nyug. igazgatója 68 éves korában. — Kepes Ignácz 68 éves korában Budapesten. — Lindenmayer Ferencz támfalvi nyug. kath. plébános 89 éves korában Körmenden. — Kiszely Ernő borsodmegyei földbirtokos 82 éves korában. A szabadságharczot mint a Vilmos-huszárok kapitánya, Görgei alatt végig küzdötte és harminczegy ütközetben vett részt.

Katona Géza éttermei IV. kerület, Váczi-utcza 38. szám. Münchenі Hofbräu-sör a bajor királyi udvari serfőzdéből Részvény udvari-sör a Kőbányai részvény-serfőzdéből. Külön páholyok és termek nagyobb társaságok részére. Tiszta fajborok és izletes ételek

November 24-ikén délben felvett pillanatnyi fénykép.

KÉPVISELŐVÁLASZTÁS SZATMÁRON. — Csoportosulás a városház előtt a szavazás ideje alatt.

pathia» tizenhat nap alatt teszik meg az útat Fiume—New-York között. Miután útközben Palermóban egy napot, Nápolyban két napot, Algirban és Gibraltárban fél-fél napot időznek ezek a gőzösök — az egész utazás a hajón tulajdonképen csak tizenkét nap és így különösen a Hamburgba, Brémába is vasúton utazó kivándorlók épen annyi idő alatt érnek Amerikába, mint az idegen kikötőkből. De növelik ezek a járatok majd ezen a vonalon az I. osztályú utasok számát is, mert a pompás berendezésű, elsőrangú ellátással szolgáló *Cunard Line* gőzösökön az utazás azért is előnyös, mert az utas élvezi a kalábriai és szicziliai partok remek panorámáját, Palermót, Nápolyt jól megnézheti, betekinthet Éjszak-Afrika érdekes városába Algirba is és megbámulhatja Gibraltár hatalmas szikláin az angol ágyúszörnyetegeket. Így azután ez az utazás — melyet, épen az első járatot, Nápolyig magam is átélveztem, tanulságosabb, gyönyörködtetőbb, sőt még olcsóbb is, mint a német, franczia vagy más kikötőkből induló hajókon.

Fiume forgalmát is rendkívül föllendítik majd ezek a járatok, melyek az «Adria» közvetítésével, nem épen csak a kivándorlás ügyének, hanem az árúforgalom növelésével a hazai ipar és kereskedelem ügyének is hasznára lesznek.

Zerkowitz Emil.

AZ UGRAI VÁLASZTÁS.

A miniszterelnök kerületét érdekes nép lakja; egy részük hajdu ivadék, a legkuruczabb érzelmekkel tele. Az itt élő oláhságnak sem Hora és Kloska az ideálja: a szabadságharczban sok vörössapkás katonája került Ugra vidékéről Damjanics tábornoknak. Azonban nemcsak kuruczos érzéseiről hires Biharmegyében az ugravidéki magyarság, hanem intelligenciájáról is. Évről-évre többen iratják be fiaikat a nagyszalontai gimnáziumba, de Cicero nyelvének megtanulása után is sokan visszatérnek az ekeszarvához. Élvezet egy-egy zsadányi vagy geszti gazdával szóba állani. Történet, földrajz nem terra incognita előttük, a politikában meg épen járatosak. A gazdasági szakirodalmat letét elárasztotta már a szocziálizmus: az ugrai kerületnek csak egy pár községében tudtak híveket gyűjteni a szocziálista apostolok. Erős lábon áll ott a politikai morál. A nép egy része rendíthetetlen negyvennyolczas, más része époly rendíthetetlen szabadelvűpárti. Meggyőződésből azok és meg is tudják okolni a meggyőződésüket. Az öreg *Csanády* Sándor, a kerület néhai képviselője mondotta hajdan:

— Az ugrai kerületben én mindenkinek megadnám a szavazati jogot. Derék becsületes emberek, — nem eladó a voksuk.

Zúgolódtak, midőn Tisza István gróf ezelőtt pár évvel csatornát ásatott a földjeiken végig. De most már látják a csatorna hasznát. Ékes virulásba borúlt a határ, melyre nem is oly régen ráillett Arany János verse:

Ég a napmelegtől a kopár szík sarja,
Tikkadt szöcskenyájak legelésznek rajta.

S a földek virulásával együtt nő *István gróf* becsülete, — a hogy a geszti földesurat nevezik. Négyszáznegyvennégy szótöbbséget kapott a november 25-iki választáson. 1126 voksot, a függetlenségi jelölt, Stokker József 682 voksával szemben. Derék emberektől kapta. Igazán örülhet a mandátumának. *Sas Ede.*

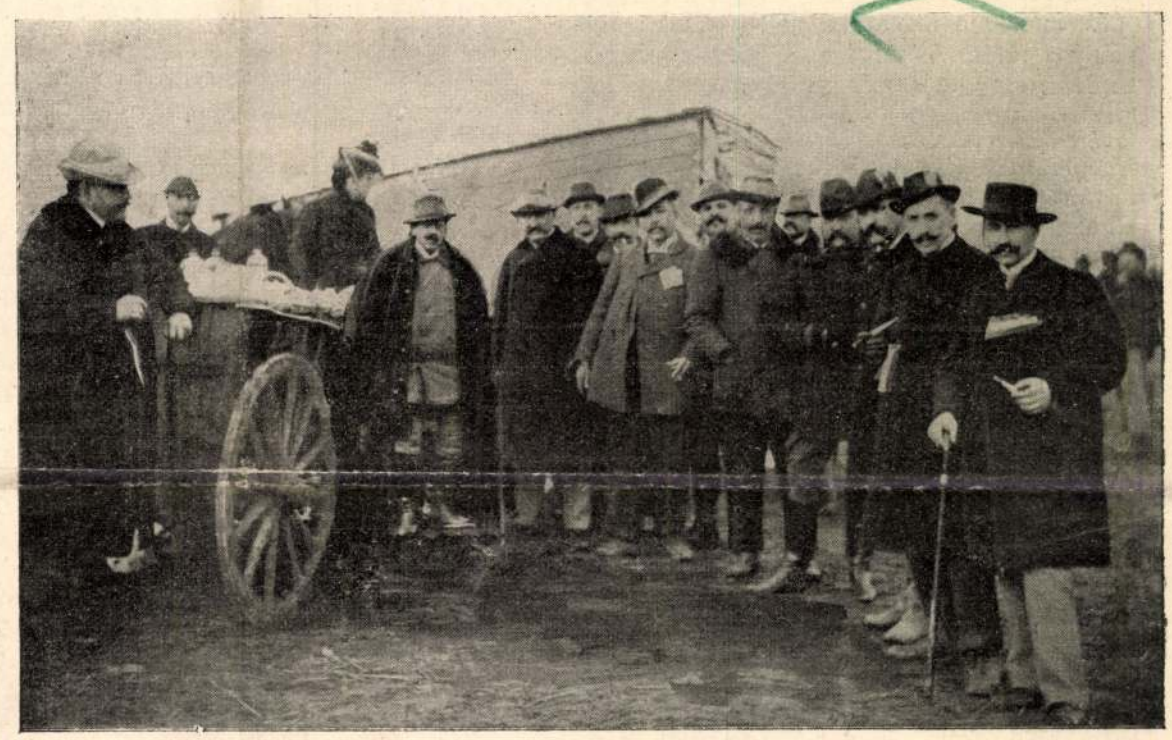

Országgyülési képviselők társasága.

Baloldalon a kocsihoz támaszkodva Szulyovszky Dezső, a kocsin Beöthy Pálné, a kocsi előtt Bölöny József, tőle balra sorban Kubinyi Géza, Kiss Ernő, Márkus László, Halász Zsiga, Wolfner Tivadar, Telegdy József, Serbán Miklós, mögöttük Gajáry Ödön, szélről Kristóffy József és dr. Pályi Ede láthatók.

A választók ebédje *Jelfy Gyula felvételei.*

PILLANATNYI FÉNYKÉPEK AZ UGRAI KÉPVISELŐVÁLASZTÁSRÓL.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Csemegi Károly művei. Az elhúnyt kitünő jogtudós özvegyének felszólítására *Edvi Illés* Károly és dr. *Gyomai* Zsigmond összegyűjtötték s sajtó alá rendezték *Csemegi* munkáit. A több mint 62 ívet tartalmazó nagy mű díszesen kiállított két kötetben a *Franklin-Társulat* kiadásában jelent meg.

Az első kötet *Csemegi közjogi* és *publicisztikai* dolgozatait tartalmazza. Napvilágot látnak itt Csemeginek a 60-as években az akkori folyóiratokba és napilapokba irt nagyértékű tanulmányai s ezenkívül oly dolgozatok is, melyek ezúttal először kerültek nyilvánosságra. E tanulmányok közjogi helyzetünket élénken világítják meg s e mellett a jogtudomány magas színvonalán állanak. A 32 ívet kitevő második kötetet elsősorban *Csemegi* főművének, *a büntető törvénykönyvnek indokolását* tartalmazza, a melyet egészében Csemegi maga irt. Ez indokolásból a kiadók kiválasztották mindazt, a mi önmagában is megáll és külün-külön monographia gyanánt közölték az *Indokolás* nagybecsű részeit, a mivel nagy szolgálatot tettek a jogászközönségnek. Az indokolás megfelelő helyére beigtatva megtaláljuk azokat a nagyobb büntetőjogi tanulmányokat, a melyeket Csemegi folyóiratokba írt. A második kötet végét a Csemegi által készített és 1882-ben kinyomatott *bünvádi eljárás* tervezete megokolásának főbb része tölti be, a mely dolgozat tudvalevőleg Csemegi egyik legnagyobb és maradandó becsű alkotása. A kiadók mindkét kötetet, ott a hol az szükségesnek látszott, jegyzetekkel látták el. Ezenfelül *Edvi Illés* Károly a nagyterjedelmű munka elé «Csemegi Károly élete és kora» czímmel nagybecsű értekezést is írt. A két kötet finom, merített papirosra van nyomva és az első kötetet Csemegi művészi kivitelű arczképe díszíti. Ára 18 korona.

Gömör vármegye monografiája. A «*Magyarország vármegyéi és városai*» czímű vállalatnak

HUNYADI JÁNOS SZOBRA BUDAPESTEN.

A király által a fővárosnak adományozott tiz ércz-szobor közül a hatodikat, *Hunyadi* János szobrát november 24-ikén adta át a miniszterelnökség a fővárosi hatóságnak. Ezt a budai Albrecht-út kanyarulatánál, a Mátyás-templomhoz vezető lépcsőzetnél állitották föl és emeli ennek a helynek hatását.

A szobor *Tóth* István jól sikerült műve és középkori hadi viseletben mutatja a törökverő hőst. Magyarország egykori kormányzóját és a kereszténység egyik legnagyobb hősét úgy állította elő a művész, a mint a költő mondja: «Ki áll amott a szirttetőn, Hunyad magas falánál?» Itt is hegyoldalban áll és a magasból tekint alá a Dunára. A szobrász a korhű ábrázolásra minden történeti emléket felkutatott, főleg Thuróczy krónikáját és a benne levő metszetet használta föl. A vért, a fegyverzet, a sisak történeti emlékek után készültek. Az alak lábainál török zászlók hevernek, a hős fején hollószárnyas sisak van. Hunyadi kemény tekintete a távolba mélyed, két kezét maga előtt tartott hatalmas kardjának markolatán pihenteti.

Az egész szobor, melynek talapzatát *Schulek* Frigyes műegyetemi tanár tervezte, kitűnően illik a Mátyás-templom hatalmas bástyafala és tornyos épitménye elé. Azonban még nincs teljesen készen. Talapzatára czímer jön és a Hunyadi-legendáról szóló vers, melyet *Zemplén*i Árpád irt.

Az emlékmű átadásánál jelen voltak a kormány részéről *Tisza* István gróf miniszterelnök, *Romy* Béla miniszteri tanácsos, a miniszterelnökség elnöki osztályának vezetője, a főváros részéről *Halmos* János polgármester és *Heuffel* Adolf középitési igazgató, továbbá Tóth István szobrász. *Tisza* István gróf miniszterelnök a szobrot rövid beszéddel adta át a főváros képviselőjének, a polgármesternek, a ki meleg szavakkal köszönte meg a királyi ajándékot.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TÉLI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

II.

A Műcsarnok téli kiállításából mai számunkban bemutatott képek ismertetését *Vaszary* János magyar népéleti tárgyú festményével, a «Vásárosok»-kal kezdjük meg, a mely újabb bizonysága annak, hogy a művész mily szorgalmasan tanúlmányozza a magyar néptipusokat, a nélkül, hogy szinezési modorának sajátosságairól lemondana. A kiállításon művei egy egész kis szobát foglalnak el s tárgyaik változatosságával is felkeltik a figyelmet.

Több oldaláról mutatja be tehetségét a tárlaton *Fényes* Adolf is, a ki leginkább a szegény néposztályok jellemzetes alakjainak ábrázolásával tűnt ki festőink között. Azon a képen is, melyet mai számunk közöl s mely a szabad természetbe vezet, egy szegény asszony és egy kis leány gyönyörködnek a mezei virágokban, melyeket a ragyogó napfény tesz még szinesebbekké.

Ezzel ellentétben a *Vesztróczy* Manó festményén levő alakok, a «Vakok», az állandó sötétség szomorúságában élnek. Megható, a mint bizonytalan, téveteg lépésekkel előre iparkodnak haladni, botjaikkal tapogatóznak s igy pótolják a látás hiányát. E szép festmény a még egészen fiatal művész jövője iránt méltó érdeklődést kelt.

Knopp Imre kedves családi idyllt mutat be, a mint egy szerény kis lakásban az anya megfürészti csemetéjét, de nem ám fürdőkádban, hanem csak úgy szegényesen, egy cseberben.

A Rákóczi-féle szabadságharcz kezdetének kétszázéves emlékünnepe alkalmából készült *Reinfuss* Ede képe, melynek tárgya az a nagy jelentőségű mozzanat, midőn Rákóczi Ferencz a Beszkid-hegységben első izben bontja ki magyar földön a nemzeti küzdelem harczi zászlaját.

A magyar katonai dicsőség emlékét eleveníti fel *Pataky* László hatásos képe, melyen a régi Miklós-huszárok a maguk pompás festőiségében jelennek meg előttünk.

A szobrászati művek közül egynek érdekességét az alkalomszerűség is fokozza. Ez a jeles költőnek, Kiss Józsefnek mellszobra, a ki épen most ünnepli születésének hatvanadik évfordulóját. A sikerült mű *Telcs* Ede alkotása. *Szamovolszky* Ödön az 1848-iki márcziusi ifjúság egyik vezéralakjának, Vasváry Pálnak vonásait örökítette meg, míg a harmadik szobormű, melyet mai számunkban bemutatunk, a gyermeki érzelmek megnyilatkozása. *Horvai* műve ez: a művész szüleinek gondosan mintázott mellszobra.

ÚJ HAJÓJÁRAT FIUME—NEW-YORK KÖZT.

Nápoly, 1903 november 17.

Évek óta sokat panaszkodtak a hatóságok, valamint a kárvallott kivándorlók is, hogy a kivándorlási ügynökök lelketlen üzérkedése mennyi kárt okoz az amúgy is szánalomraméltó embereknek. Nem elég, hogy épen ezek az ügynökök főfő okozói annak, hogy a kivándorlók száma még mindig rohamosan növekedik, mert a saját hasznuk érdekében faluról-falura küldik megbizottaikat, a kik csodás mesékkel az amerikai életről, az ott mindenfelé kinálkozó jól jövedelmező munkáról stb. elszédítik nemcsak a szomorú viszonyok között élők, hanem sok esetben az elég jó keresettel birók fejét is. Ezeknek az ügynököknek nem elég, hogy minden ilyen kivándorló után busás jutalékot szednek, még egyébként is kizsarolják mindenféle furfanggal a teljesen védtelen embereket; azért nagyon ideje volt már, hogy az állam is többet törődjék a kivándorlók ügyével.

Az államnak ezt a gondoskodását a már szentesített, de még végrehajtásra váró kivándorlási törvény biztosítja.

A kivándorlók száma, sajnos, nem csökken és ez évben meghaladja majd a százezret is!

Ennek a nagy veszteségnek csökkentését czélozza az új kivándorlási törvény. Gátat vet majd az ügynökök működésének és a kivándorlási mozgalmak állandó figyelemmel kisérésével, elsősorban is arra ügyel majd a kivándorlási hivatal, hogy megszűnjenek vagy legalább kevesbedjenek a kivándorlásra vezető okok. Ott pedig, a hol a kivándorlókat már semmiképen visszatartani nem lehet, figyelemmel lesz ez a hivatal arra, hogy az Amerikába készülőket ne zsarolhassák, sarczolhassák az ügynökök, sem itt, sem a külföldön, de Amerikában sem. Állandóan ügyel majd az Amerikába került kivándorlókra, hogy azok mindig tudatában is maradjanak annak, hogy a magyar állam ügyel reájuk és készséggel segítségükre lesz, ha majd ismét visszakivánkoznak az elhagyott hazába. Rendkívül sokoldalú, hasznos munkára nyilik tehát alkalma a kivándorlási hivatalnak, melynek élére kivándorlási biztosúl *Lévay* Lajost nevezték ki. A hivatal a belügyminiszter tárczájának hatáskörébe tartozik.

A kivándorlási törvény egyik czélzata volt az is, hogy a kivándorlókat lehetőleg Fiumén át indítsák Amerikába és ugyancsak Fiumén át kerüljenek azok hozzánk vissza. Az *Adria* tengerhajózási részvénytársaság ezért érintkezésbe lépett az egyik legnagyobb angol tengerhajózási vállalattal, a «Cunard Line»-nel és igy lehetővé tette, hogy a közvetlen járatokat Fiume—New-York között már most létesítsék.

E hó 10-ikén érkezett a «Cunard Line» hatalmas gőzöse, a 476 láb hosszú és 21 méter magas, minden tekintetben elsőrangú, 1600 harmadosztályú és 400 első illetve másodosztályú utas szállítására berendezett «*Aurania*» Fiumébe és 13-án, éjfél után egy órakor indult ismét vissza New-Yorkba.

Az első járattal kevés magyarországi kivándorló indult Fiuméből, mert az idegen társaságok ügynökei mindent elkövettek, csakhogy hasznosítsák eddigi üzérkedésüket, mielőtt a kivándorlási törvény még életbelépne. Innen van, hogy bár szeptember és október hónapokban majd négy-négyezer útlevelet váltottak Amerikába — csak vagy száz kivándorló indult Amerika felé ez első fiumei járattal. De meg a kivándorlási törvény végrehajtásáról szóló intézkedés, rendelet is hiányzik még és ezért nem is hirdették eléggé a fiumei járatokat. Remélhetőleg most már sürgős intézkedés lesz a végrehajtás iránt is, hogy igy azután a kivándorlási hivatal teljesíthesse feladatát.

A «Cunard Line» hatalmas oczeánjáró gőzösei, a 7600 tonnás «*Aurania*» és a 13.500 tonnás «*Car-*

HUNYADI JÁNOS SZOBRA A BUDAI HALÁSZ-BÁSTYÁN. — Tóth István szobormüve.

Tóth István MDK

szobrász

Résztvett az Erzsébet szobor 1913.évi pályázatán

Kézdi Kovács László: Az Erzsébet emlékmű
Pesti Hirlap 1913. máj. 28.

MDK

Tóth István

Rákóczi siremlék pályázaton 2000 koronás jutalmat kapott

Művészet, 1908. 128. l.

Művészet

ea. D. K

TÓTH István szobrász

az óbudai r. k. plébánia templom főhomlokzatán elhelyezett

kőtáblás emlékmű szobrászmunkái

Építész: Faerk Jenő

Készült Király Gyula kőfaragó-

műhelyében

Budapest műemlékei II. Bp. 1962. 433. l.

MDK

Tóth István, szobrász

A Várbazár falai közt dolgozott. Itt készült:

Hunyadi János-a

s.f.: Ahol Mátyás király szobra született.
Pest, 1944 máj. 8.

Tóth István

MDK

286, 333.o.

Beck Ö. Fülöp: Emlékezése. Bp. 1957.

Tóth István MDK

szobrász

Elek Artur: Erzsébet királyné emlékének pályázata. Az Ujság 1916. jul. 5.

MDK

Tóth István szobr.

L.v: Müvészi siremlékek. A Kor 19o7. 21.sz. 98 l.

Tóth István

szobrász

A budavári királyi palota átalakitási munkálatai.

Vasárnapi Ujság 1893. 197.o.

MDK

Tórh Istvá szobr.

II.Sándor cár szobra. Műcs. 19oo, 336 l.

MDK

Tóth István szobr.

Hunyady János szobra. Mücsarnok 1900, 335.l.

335. l.

MOK

Tóth István szobrász

Malonyay Dezső: Rákóczi síremléke. Budapesti Hirlap. 1908. febr. 11.

MDK

Tóth István

Bilovecsky József ifj: A Rákóczi síremlék pályázatai.
Felvidéki Ujs. 1938. febr. 18, 19, 20.

MDK

Tóth István szobrász

A Hősök Emlékét... Képzőművészet, 3.évf. 17.sz.
53. l.

MDK

Tóth István

Művészet ~~1918~~ 1918. 21. o.

MDK

O.képzm. társ. ... Vas. Ujs. 1874. 572. o.

Tóth István MDK

szobrász

Épitő Ipar 1961o. okt. 9. 399-400.o.

Tóth István szobrász

Építő ipar, 1908. febr. 23. Kvo: A Rákóczi-síremlék te
tervpályázata.

MDK

Tóth István, szobrász

Hunyadi János szobra a Halászbástyán.
/Dulovits Jenö fényképe/.

Uj Idök. 1929. növ.24. 48.sz.

Tóth István MDK

szobrász

Szőnyi Ottó: A szegedi fogalmi templom.
Magyar Iparmüvészet 1932. 3o.o.

MDK

Tóth István

A Rákóczi siremlék pályázat. Épitő Ipar, 1909, okt. 31. 406.l.

MDK

Tóth István szobr.

Rákóczi-siremlék tervpályázata. Építő Ipar, 1909, okt. 3. 362 l.

Tóth Tamás

Lad
2

Ybl Ferenc

LVI. tábla

indulok uj alkotmányos küzdelembe, ezek
gitimizmus lánglelkü apostola: Griger Mil
királyság megváltó eszméjének. És fegy
nyugalmat, békét, becsületes demokráciát

Ezért fordulok barátaimhoz, hiveim
lakozzanak hatalmas, lelkes táborunkhoz.
igaz ügyet, harcoltam a főváros autonomiá
sok ezer embertársamon, joggal kérhete
harcolni az elnyomatás veszedelme ellen.

És kérek mindenkit, akit közös eszm
nek semmit, amig igazolt embereim
Griger Miklós és az én nevem sze

Budapest, 1935 március havában, a

Márkus-nyomda, Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

Tóth István

Geboren am 9. November 1861 zu Kombathely, seine Elementarschulen absolvierend vierte er ebendort und die Mittelschulen in Felső-Lövő; T. begann seine künstlerischen Studien an der Akademie der Bildenden Künste in W[ien], mit einem 2jährigen Stipendium der Handels- und Gewerbekammer von Sopron, später, mit seinem staatlichen Stipendium des k. ung. Ministeriums für Kultus und Unterricht. Seine Studien, im Jahre 1889 mit dem grossen Preis der Meisterschule und den Hofpreis I. Klasse beendend, schuf Meister T. eine grosse Menge von Statuen, Bildwerken, Reliefs, Altären, Grabmonumenten etc., die sowohl in Budapest, als in den verschiedenen Städten Ungarns aufstellung fanden. Mit seinem Bildwerke „Mittagsruhe" gewann T. die kleine plastische goldene Medaille und den Wolfner-Preis. Als Monumental- und Kleinplastiker, sowie dekorativer Bildhauer befasst sich T. nur ausnahmsweise mit der Medaillenkunst. 6 müv fels.

Iparmagyarok 457. l.

Viselet.

Női ruha.

A virágokkal diszitett
skót szövettel szegélyezett fe
diszitett uszályos szoknyát, m
uszályos ruhát felhuzott tunik
visel. Felirata:

DIVA
Melléklet a Főv

alól jobbra: Ny. Rohn és Grund
legalól: MONASZTERLY ÉS KUZMIK
PESTEN.

Kny., mér. 20.2: 20.7 cm

MDK

Tóth István - Foerk Ernő

Az Erzsébet emlékmü pályaterve, az eml.mü főnézete és E. lovas főalakja. A zsüri által megvásárolt pályamü, gipszmod. fényk.

Müvészet XII.évf. 1913, 216.

Ügyiratszám:

Előadó:

SZÉPMŰVÉSZ

BUDAPEST XIV, DÓZ

Telefon:

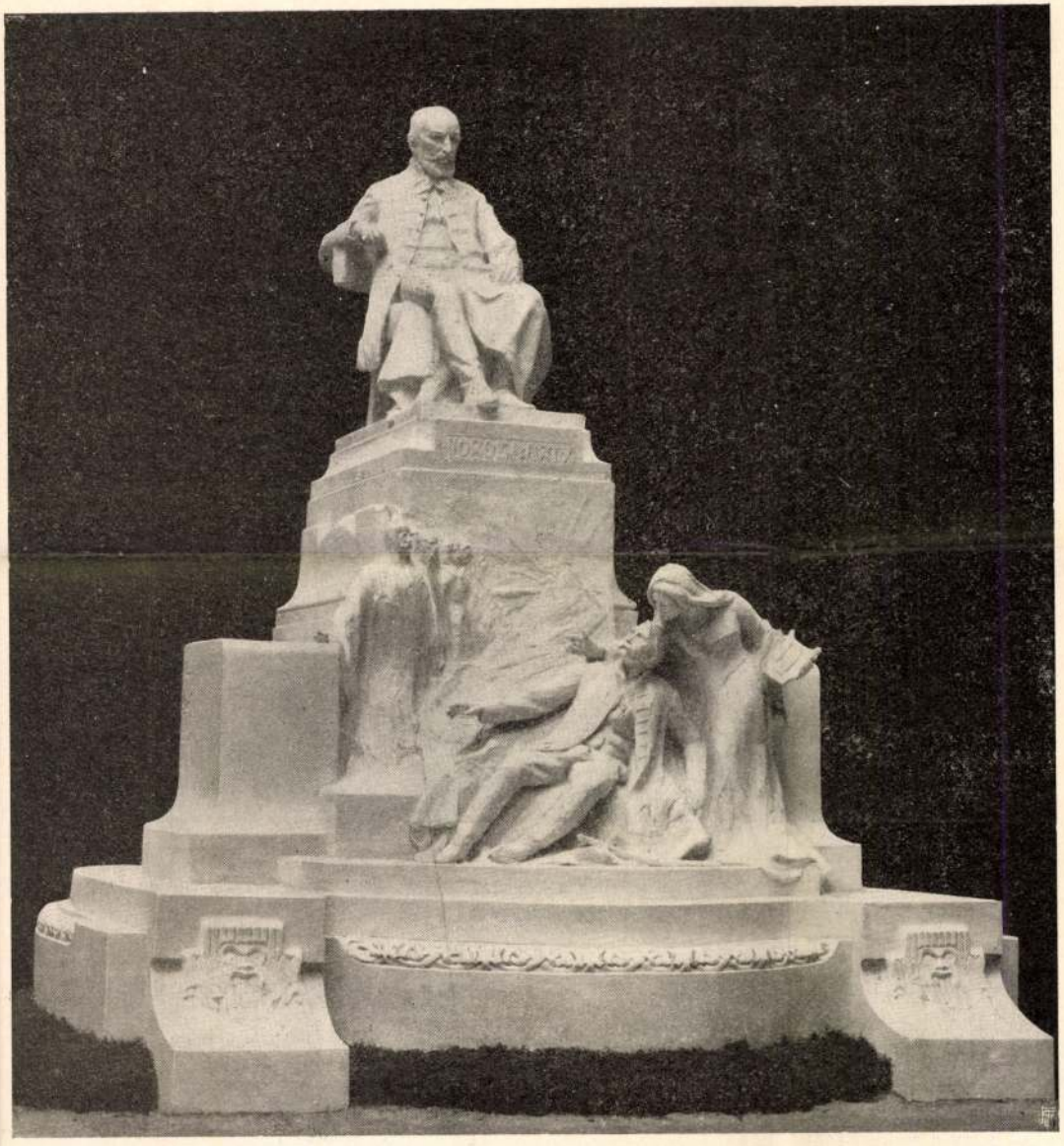

TÓTH ISTVÁN PÁLYAMŰVE. (AZ ÉPITÉSZETI RÉSZT TERVEZTE POGÁNY MÓRICZ.)

is bizonyos egyenlőségi irányzat van, mert egyenruhát viselnek a növendékek. Csakhogy a backfischek közt is neveket osztottak ki, melyek jelezték az illetők előhaladását, szorgalságból voltak véve a nevek; a mennyországból a csillagnevek jártak ki a jelesebb növendékeknek. Volt például Venus Mária, Saturnus Magdolna, Jupiter Nina stb. Kisebb dekorumot jelentett a növényországból vett virágnevekbe jutni s itt aztán megint sok fokozat következett a növények pompája és ritkasága szerint; Akácz Malvinánál ugyanis följebb állott Tulipán Ágnes vagy Viola Matild. De hát még Agavé Hedvig vagy Pálma Judit! A harmadik fokon az állatnevek szerepeltek. Kacsa lett Miczi (ha el akartak szoktatni a csúnya járástól), Szarka Juliska (ha a szertelen csacsogását kifogásolta a madame), Róka Borbála (ha ravaszkodó volt a kicsike), Rozsomák Klementina (ha torkos volt), Medve Verona (ha sokat aludt), Macska Zsófia (ha cziczomáskodni szeretett). Szóval jól volt az megcsinálva. Azonfelül finoman is. Mert az élesebben kidomborodó *tanügyi állatok*, mint a szamár, ökör és liba teljesen száműzve voltak az előkelő intézetből. És az is igen okos dolog volt, hogy megfelelően az akkori lélekvándorlási tanokhoz, a kis süldő kisasszonyok az egyik névből bele vándorolhattak egy szebb névbe, ha üresedés támadt és ha arra az intézetben eltöltött idő alatt érdemeket szereztek — s valóban érdekes volt észlelni, hogy ez ártatlan teremtések mily stréberi dicsvágygyal, milyen lihegő epedéssel törtek egyre följebb-följebb a csillagokig. És nem volt köztük olyan kis kacsa vagy pillangó, a melyik nem álmodott néha arról, hogy ő egyszer, valamikor Jupiter, Mars legyen, vagy legalább cziczkóró.

Nem is volt az egészen tréfa, mert privilegiumok jártak a dologgal, a csillagországnak kétszer volt kimenője hetenként a rokonokhoz vagy a rokonokkal, a virágországnak egyszer, az állatországnak ellenben egyszer sem; az állatország csak minden két hétben kapott egy

Bárha megpróbált az élet
S gyönyöre már tova széled,
Zúgolódni nincs okom;
Egy-két jó percz ma is vár itt,
S én az öröm morzsácskáit
Magamtól el nem dobom.

Néha-néha egy pohár bor
A fáradni kezdő vándor
Arczára még fényt derit;
Kedvét gyúladozni érzi,
Multját csak mosolygva nézi
S nem számlálja éveit.

Ülhetek még a tanácscsal,
Keresni megfontolással
A hazának közjavát.
Hol, mint hajdan, nem felejtik
S a mérlegbe sulylyal ejtik
Az öregek bölcs-szavát.

Ámde nincs ma arra szükség,
Hogy a régi kort kövessék,
Az idők folyása más:
Az elmélet már ma szürke,
Tyúknál okosabb a csirke
S a csirkénél a tojás.

Előttem egy sötét árok,
Annak is a szélin járok,
Nehéz már az úti por;
Nem szükség, hogy kerülgessem,
Tudom, hogy belé kell esnem,
Csak azt nem tudom, mikor.

Életem, a gyönge sajka,
Nem hányódott űzve-hajtva,
Felzudúlt habok között;
Bősz vihar azt elkerülte
Szellők játszodtak körűlte
S szirtekbe nem ütközött.

Most, mikor rév-parthoz értem,
Egy kis hajlék menedékem;

Erdélyi fényképe után.

A GRÓF KÁROLYI-PALOTA AZ EGYETEM-UTCZÁBAN BUDAPESTEN, EGY NEMZETI ÜNNEP ALKALMÁVAL FELDISZÍTVE.

— Álljunk meg, szólt. És a szemén
egy harmatcsepp, könny csillogott.
— Kis Ida, mért sír? mondja csak!
— Egy mese jut az eszembe,
egy mese, — szólt mosolyogva —
hogy a madár leány lelke.

Az útfélen vadrózsa nyílt.
Szólt: — Hajamba tűzök egyet.
És két bimbót leszakított,
s kalapomhoz tűzött egyet.

AZ A BIZONYOS «MIKOS.»

Elbeszélés.

Irta MIKSZÁTH KÁLMÁN.

Minden jog fentartásával. (Folytatás.

Madame Szilvássy intézete egyike volt a legtökéletesebbeknek, pedig akkor annyi nőnevelő intézet volt Bécsben, mint a mennyi most a kávémérés. A hatóság nemcsak szivesen engedélyezett újakat és újakat, hanem még azon-

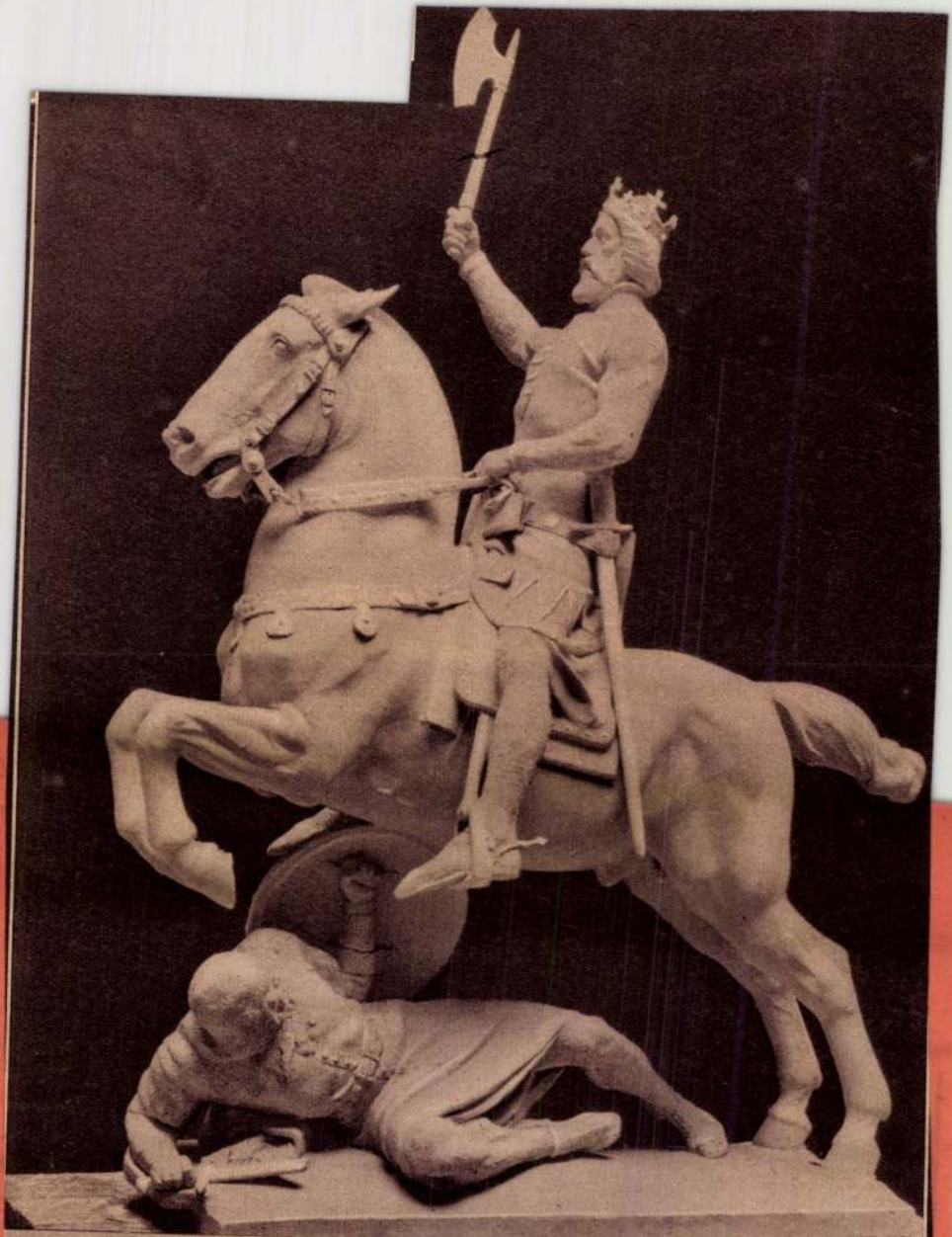

Tóth István: Szent László

Udvarhelymegyei székely ballada-mondók és táncosok érkeztek Budapestre

Az MTE női futóversenyén Márffy Ilona győzött

nista Néppárt
y-u. 5.
37, 883-68.

lves Barátom!

ször és nyíltan szálltam szemb
veszedelmes külpolitikai he
n sikerült. Ezért még a kép

ság sorsáért való mélységes
arra kötelez, hogy tovább kü
olgárság nyugalmát és a gaz
bát felveszem a harcot, a
t a mai szörnyű helyzetéből

ntom a legitimizm

„Istenért, K

szigetelést gondosan kell elkészíteni, hogy az áram más helyen el ne távozhassék, mint éppen ott, ahol arra szükségünk van, tudniillik a lámpában. A lámpatartóban a szigetelés megszűnik, ott a rézdrótok csupaszon tünnek elő, ott az áram szabadon kiáradhat és kitombolhatja magát. A lámpatartóba két csatorna, illetőleg két drót vezet: az egyikben az áram a lámpába, a másikban ismét onnan elfolyik s ez a keringés a legcsöndesebb módon történik mindaddig, amíg a csatornák ki nem lyukadnak, azaz amíg a rézdrótok szigetelő burkolata érintetlen marad.

A legjobb szigetelő burkolat a guttaperka. Ez azonban aránylag nagyon drága anyag s lelketlen drótgyárosok azon vannak, hogy ezen drága anyag helyet értéktelen pótanyagokat használjanak föl és lelketlen berendezők ezen olcsó árút felhasználni igyekszenek. Az eleinte kifogástalannak látszó szigetelő burkolat szétmállani kezd és alkalmat nyújt az elektromos áramnak arra, hogy útjában oldalt elillanjon. Ha a szigetelő burkolatban valahol lék támad s ha az a lék véletlenül valamely fémtárgyra, például valamely csillár fémfelületére kerül, úgy az áram erre a helyre tódul, egy szempillantás alatt szétbontja a szigetelést s ahelyett, hogy a lámpában tombolná ki magát, mohón ömlik az őt vonzó közelfekvő fémre. A kiömlés helyén az immár csupaszszá lett rézdrót izzóvá lesz, sőt elolvad és elpuffog s ez a tünemény egyike azoknak, amelyeket „rövid zárlat" kifejezéssel illetni szoktunk. A rövid zárlatnak e fajtája ki nem kerülhető ott, ahol rosszul szigetelt drótokat fémekre fektetnek. Jól szigetelt drótoknál nincs veszedelem.

Rossz szigetelési anyag használata alkalmával az is bekövetkezhetik, hogy a lámpához vezető mindkét dróton léket találunk s az áram mind a két csatornából kiömlik. Ha most a két lék egymással érintkezik, akkor az elektromosság két áramlata egymással találkozik, egymást megsemmisíteni törekszik s e küzdelemben jelentékeny energia fejlődik, az érintkezési helyek megmelegesznek, a rézdrótok magas hőfok mellett megolvadnak s a „rövid zárlat" kész. Jó anyagnál a rövid zárlat e fajtája két rézdrót között csaknem teljesen ki van zárva.

Az elektromos világítás simulékonyságában bizva, kirakatrendezők, kereskedősegédek és inasok villamos berendezőkké válnak és bátran követik ama csalhatatlan előírást: „Végy két drótot és vezesd valamely lámpába". Drótot vesznek, olcsó árút, amelynek szigetelése a gondolható legrosszabb. Előszeretettel választják az úgynevezett kettősszinórt, amelynél az áramvezetésre szolgáló két drót szorosan egymás mellett fekszik s alkalmas szövettel mellé helyezvék, szigetelésüknek is kitünőnek kellene lennie; olcsó árunál azonban sajnos, ezt nem tapasztalhatjuk s az ilyen zsinórt inkább „gyujtó zsinórnak" tekinthetjük, — semmint elektromos vezetőnek. Ezzel a veszedelmes anyaggal munkálkodik a kirakatrendező saját belátása szerint. Szárazság egy ideig megóvja a berendezést a rövid zárlat elől, rossz szigetelés mellett azonban egy másik körülmény lép fel, amely ellen a szárazság sem segít. A mikor ugyanis az elektromosság a vezetőn átáramlik, kényelmes, széles útra van szüksége. Minél nagyobb elektromos árammennyiséget akarunk a dróton keresztül küldeni, annál nagyobbnak kell lennie a drót keresztmetszetének, vagyis annál vastagabb drótot kell alkalmazni. Igen ám, de ifju kereskedőnk negyven-ötven lámpát olyan vékony zsinórra akasztott, amelynek keresztmetszete talán csak néhány lámpának megfelelt volna, de éppenség gel nem felel meg tízszer annyi lámpának. Az ötven lámpára igénybe vett árammennyiség áterőlködik a vékony zsinóron, átáramlása alkalmával tehát nagy ellenállásra bukkan. Tudjuk már most, hogy az elektromos áram semmit sem gyülöl inkább, mintha keringése közben ellenállásra talál és hogy ezt az ellenállást szétbontja, szétmorzsolja, elpusztítja. A tovavezetésben fölmerülő ellenállásnak közvetlen következménye az, hogy az a vékony zsinór, amelyből a többi drót kiindul, megmelegszik, hőmérséklete bámulatos gyorsasággal emelkedik, a drótok izzóvá lesznek s a zsinór hirtelen egész hosszában föllángol és a szerencsétlenség megvan. Így történt ez a Párisi Áruház katasztrófájánál is.

Mindazon tűzeseteknél, amelyeket a rövid zárlat számlájára hárítanak, csakis a legritkább esetekben mondható a rövid zárlat valódi oknak, többnyire az elektromos vezetékeknek nem szakszerü kezelése és azoknak esztelen tulterhelése okozza a bajt. Olyan vezetékeknél, amelyek jó anyagból valók s elegendő keresztmetszetüek, a rövid zárlat úgyszólván ki van zárva.

Miután láttuk, mily fontos szerepet játszik az anyagnak szakszerü kiválasztása és menynyire fontos a vezetékek keresztmetszetének a kiszámítása, könnyen beláthatjuk, hogy az elektromos vezetékeket szó nélkül valamely tapasztalatlan laikusra nem bízhatjuk. Minél jobb a drótok szigetelése s minél nagyobb azok keresztmetszete, annál inkább enyészik el valamely veszedelemnek a lehetősége.

CECILIA

Schöller F. lovag amatőr-fényképe

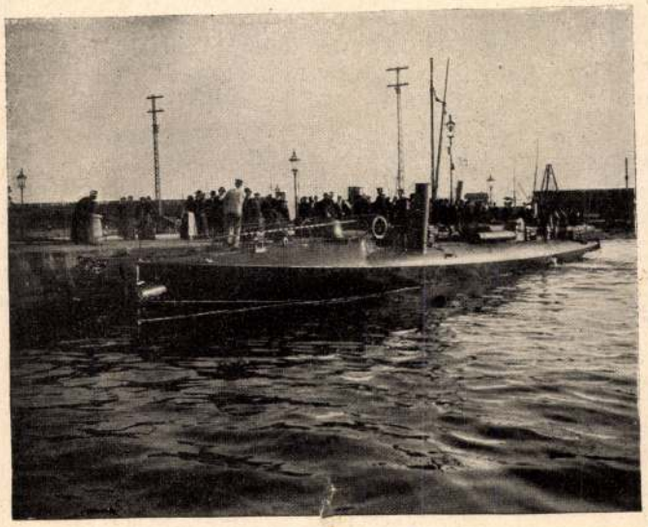

A macedóniai forradalom Albertini János amatőr-fényképe

A fiumei kikötőben hadi készenlétbe helyezik a torpedókat

Az osztrák copf és más egyéb

A német-francia háboru diadalai gyorsan homályba borították a poroszok szemében az ő csehországi diadalukat. Most azonban, hogy a szedáni és gravelotti diadallal untig elteltek, kezdenek visszaemlékezni az 1866-iki háborúra is. Ujabban több történeti mű foglalkozik ezzel a háborúval, föleleveníti epizódjait és ez utóbbiak közé tartozik „Hadi kalandok a német-osztrák háborúból" című könyv is, amely Berlinben jelent meg.

A munkának mindjárt az első lapjain Benedek táborszernagynak azt a furcsa hadiparancsát közli, amelyet kevéssel a königrätzi csata előtt bocsájtott ki. Csudálatos, hogy mi mindenre kiterjedt a régi osztrák hadsereg vezéreinek a figyelme — és mégis megverték őket. A hadiparancsban szóról-szóra ez van:

„Minden fegyvernembeli tiszt urak kötelesek az ellenség előtt lehetőleg mindig szabály szerint csinosan és tisztán és frissen megborotválkozva megjelenni. Nem fogok tűrni körszakállat, sem semmiféle szabálytól való eltérést Az urak ebben is példái és mintái legyenek a legénységnek; nem közömbös dolog az hogy a tiszt urak külső megjelenése milyen hatást tesz a legénységre, amelyet nekik döntő pillanatokban gyakran súlyos viszonyok közt vezetni és föllelkesíteniök (!) kell; elvárom tehát, hogy fenti rendeletemet minden körülmények (!) közt teljesítik. A tiszt uraknak csak azt engedem meg, hogy egy messzelátót és egy térképnek, íróeszköznek, pénznek való táskát vigyenek magukkal en bandalière, továbbá egy revo vert, egy pisztolyt, a gyalogcsapatoknál azt a díszkabát alatt a test körül levő szíjon viselhetik. Nem fogom tűrni, hogy a tisztek vízhatatlan esőköpenyt viseljenek, ha az nem a szabályszerinti színü és szabásu. A kamásli az azzal ellátott legénységnél föltétlenül és mindig megtartandó. Személyesen fogok időnkint meggyőződni arról. viselik-e a kamáslit és minden parancsnokot felelősségre vonok, akinek osztályában azt tapasztalom, hogy nincs minden embernek kamáslija és azt nem szabály szerint viseli."

Természetesen nagyon nehéz 1903-ban elhitetni a vezérkarral, amely 1866-ban még azt hitte, hogy a szépen borotvált tiszti áll lelkesíti a magyart, hogy a magyar vezényszóra szükség van.

Könyvünk azonban a szegény Benedek emlékével nem mindig ily kegyetlen. Följegyzi hogy Moltke a königrätzi diadal után így kiáltott föl:

— Legyőzött hadvezér! Óh, ha a laikusoknak csak halvány sejtelme lenne arról, mit jelent ez! A königrätzi este az osztrák főhadiszálláson! Óh, ha elképzelem magam előtt — és hozzá az olyan érdemes, vitéz és körültekintő tábornokot, amilyen Benedek!

Az sem érdektelen, amit a könyv egy fogoly Radetzky-huszárról beszél el. A huszárkáplárt Königrätznél a jobb combcsontján egy puskagolyó sú yosan megsebesítette és porosz fogságba jutott. A nedelitschi tábori kórházban megoperálták és eközben egy három hüvelyk hosszu és egy hüvelyk széles csontot vettek ki a combjából. Amikor az ennek folytán nyomorékká vált huszár Berlinbe került, a csontból egy esztergályossal gyönyörü szivarszipkát csináltatott, amit tréfásan békepipájának nevezett el. Az eredeti szivarszípka oly fehér volt, mint az elefántcsont és sokan megnézték, de még inkább azt a magyar fiút, aki balsorsát ily jó humorral viselte el.

A skalitzi csata után egy porosz egészségügyi tiszt végignézte, hogy temetik a halott osztrák katonákat az osztrák táborból érkezett egészségügyi katonák. Két katonát teljesen mezítelenül egy káréra löktek és egy kéve szalmával takarták be. A kocsi után haladt egy osztrák katona ásóval.

— Osztrák a két halott? — kérdezte a tiszt.

— Nem, — hangzott a kurta felelet.

— Hát porosz?

— Nem!

— Hát miféle?

A katona a hüvelykujjával a két holttest felé bökött:

— Ez itt cseh, az ott tiroli, én magyar vagyok, de osztrák az ördög!

Legyünk azonban igazságosak. Azt a zászlót, amely alatt a katonák harcoltak, keményen védték. A berlini könyv a zászlóhoz való ragaszkodásnak megható példáját beszéli el. Néhány porosz katonaorvos bejárta a skalitzi csatateret és egy félig vízzel telt árokban egy sebesült osztrák kadétot talált. Ki akarták az árokból húzni, de a kadét arra kérte őket, hogy hagyják helyén, mert a hűvös víz enyhíti fájdalmát. Az orvosok tovább mentek. más sebesülteken segítettek és amikor visszatértek az árokhoz, hogy a kadétot onnan kihúzzák, a szegény fiu már meghalt. Nagyon meglepődtek, amikor teste alatt megtalálták ezrede zászlóját, amelyet utolsó pillanatáig rejtegetett és végre is rajta halt meg. *K.*

Úton, útfélen. Ezen a címen jelentek meg az imént Rákos István költeményei, nagyobbára dalok, egy-két epikai és dramatizált költeménynyel megtoldva. Ezek a versek azért tetszenek nekünk, mert egy egyszerü, igénytelen szív szelíd érzelmü hullámzásait adják mesterkéletlen formában. Csöndes szelíd ember lehet Rákos István: fájdalmai, örömei nem törnek ki szilaj páthoszba. Annál melegebb az érzése. A rokonszenves kis kötetből álljon itt ez a vers mutatóba:

PUSZTÁN.

Kocogó szekéren
Egyszerü koporsó,
Szegény szolga-fajta
A benne nyugovó.

Közeli faluba
Viszik temetőbe,
Hosszú hatvan évre
Ott lesz pihenője . . .

Kocogó szekéren
Egyszerü koporsó,
Vén kocsison kívül
Nincsen is sirató.

Annak is tudj' Isten,
Mi gondja, mi búja:
Talán ez az egy is —
Maga baját sírja . . .

Hunyady János szobra

Hunyady János nagyságát, egyéniségét egyszerü állószoborban kifejezni: nehéz művészi feladat. Alig maradt hiteles arcmásunk e nagy nemzeti hősünkről. A Nemzeti Múzeum korvináinak idevágó rajzai kevésbbé hitelesek, csupán a Thuróczy-krónika szolgáltathat némi bizonyosságot ez irányban. Ugyanis a krónika közvetlen Hunyady halála után íródott. A korhű rajzok és fönmaradt emlékek után indulva, ama kor fegyvernemei a híres bécsi Ambras-gyűjteményben találhatók. Eme gyűjtemény s a bauzeni (Csehország) Mátyás-templom igen sok Hunyady-korabeli emléket, illetve páncélt és fegyvernemet tartalmaz, bőséges forrásul szolgálván a kutatóknak. Összehasonlítva a fönmaradt gyérszámu hazai emlékekkel: ama fegyvernemek és viseletek föltétlenül hitelesnek mondhatók, amelyeket a művész pedáns lelkiismeretességgel tanulmányozott.

Tóth István, a szerencséskezü szobrász, Hunyady-jában elénk állítja a sziklaszilárd jellemü hadvezért. Kiérezzük a szoborból a rettenthetetlen erőt, de a nyugodtságban a törökverő hős önbizalmát és fenkölt idealizmusát is, aki mindig Istenben bízott . . . Nem hiába nevezte el kora a „kereszténység katonájának". A szobron látható ama keresztes lánc hű utánzata, amelyet Hunyady János Gergely pápától kapott ajándékba.

E szobrot nézve, némileg megvigasztalódunk a történelmet is meghazudtoló, fordított viszony fölött, hogy például a diplomata Andrássyt lóra ültetjük s ime, Hunyady Jánosnak, a korát felülmúló hadvezérnek egyszerü állószobor jutott.

A talapzat Schulek Frigyes nagynevü építőművészünk műve; Hunyady korának szellemében készül s hasonlóan a körönd szobortalapzataihoz: kemény mészkőből, egyik oldalán a Hunyady-címerrel. A szobrot a Mátyás-templom közelségében, az Albrecht-út erős kanyarulatának északi oldalán helyezték el, összefüggőleg a Halászbástya rendezésével. Helyes volna a már egyízben fölvetett eszmét is megvalósítani, amely szerint az Albrecht-út Hunyady János-útnak neveztetnék el.

Az Uj Idők műmelléklete. Mai számunkkal kapják kézhez olvasóink „September" című műmellékletünket, amelyet Neogrády Antal festőművész festett az Uj Idők számára. Aki ilyenkor, napfényes elmúlás idején künn bandukolt a letarolt mezőn, csak egy pillantást vet a képre: az régi impressziókat, ismert s átélt hangulatokat támaszt lelkében. Még mindenütt ott vannak a nyári szinek, de mintha valami különös bomlás szállna le a tájra, hidegülnének a sugarak és összesuttognának a falombok sejtelmes elmúlásról . . . És megjelenik az őszi táj ismert alakja: a vadász, s a természet templomi csöndjét puskadurranás veri föl. Képünk is ezt ábrázolja, a döntő pillanatot: fegyver a vállnál, hátul foglyok repülnek föl, Hektor pedig ott kuksol Nimród előtt és várja, hogy odarohanhasson a megsebzett, vergődő fogolymadárért.

A három pont alkonya

Az idők változásának egyik legérdekesebb jele az a sok hatalmas tüntetés, amely egymást éri Párisban a szabadkőművesség ellen. Legutóbb is gyülést tartott a szabadkőművesség leküzdésére alakult koncentrációs liga és ezen a szónokok egyértelmüleg azt követelték, hogy véget kell vetni a szabadkőművesség diktaturájának, amely a romlásba dönti, az örvény szélére juttatja Franciaországot. A szabadkőművesség világhires főfészkében most kapja a legsulyosabb csapásokat. Biztató jelnek kell vennünk ezt a párisi kongresszust, mert nemrégiben még lehetetlen lett volna, hogy ilyen feltünően, tiz- és százezres tömegek helyeslésétől kisérve, megbolygassák a szabadkőművességet, mely a francia állami élet legkisebb zugába is behatolt. Nemrégiben még ő döntött élők és holtak fölött. Az ő kezében volt háboru és béke sorsa és szörnyü befolyásával az állami élet terén megsemmisitette mindazt, amit a lelkek otthonában a becsületes, tisztességes emberek és vezetők ezrei alkottak. Hogy a francia szabadkőművesség ellen, annak saját fészkében fel szabad szólalni, az azt jelenti, hogy végső utjára érkezett el a hárompontos testvérek „mozgalma". Bár egyes országokban még zavartalanul élvezik hatalmukat, a Nagy Oriens már inog. A francia polgár, mely nyugodtan rábizta az állami élet vezetését megszokott politikusaira, most, hogy látja, hogy az örvény felé taszitják, inkább kilép rezerváltságából, kimozdithatatlanságából és készen áll, hogy tabula rasa-t csináljon e titkos maffia között. A Nagy Oriens lehanyatlóban van. Nem áltatjuk magunkat hiu reményekkel, mi csak a józan észben és a becsületes emberek ösztönében bizunk. Hogy észreveszik: ez a Nagy Oriens volt az oka mindennek.

Időjárás:

A Meteorologiai Intézet jelenti december 13-án, este 10 órakor: Egész Nyugat- és Közép-Európában tovább tart a meleg, szubtropusi eredetü légáramlás uralma. Általánosan hatalmas lecsapódások vannak; különösen Spanyolországban és Olaszország táján hullanak kiadós esők. *Hazánkban* is az évszakhoz képest igen enyhe az idő: a hőmérséklet [illegible] csaknem általánosságban el-

HIREK

Legénységével elsüllyedt a Földközi tengeren egy teherhajó

Páris, december 13.

A Földközi-tengeren csütörtök hajnal óta nagy vihar dühöng. A „Sciaffiani" nevü algiri teherhajó a délfrancia partvidéken hajótörést szenvedett s attól tartanak, hogy rakományával és legénységével együtt elsülyedt. A legénység huszonegy főből állott.

A konyhabutorokra
KEFFEL-FÉLE VIASZOSVÁSZON való!
hygienikus, könnyen tisztántartható, olcsó.
Kapható áruházakban, szőnyeg- és linoleumüzletekben.

életének kutatója tünt ki. Megragadóan zamatos és könnyen gördülő stilusa pompás eszköze volt regélő készségének, amellyel nemcsak szórakoztatni, hanem lelkesiteni is akart. Vele nagy érték dölt ki a sorból és halála az egyetemes magyar irodalom nagy gyásza.

FÁTH harisnya kezityü
Ferenciek-tere 2

— **(Auguszta főhercegasszony az Iparmüvészeti Társulat karácsonyi kiállitásán.)** Az *Iparmüvészeti Társulatnak* a Technológiai Intézetben rendezett magas szinvonalu karácsonyi kiállitását Auguszta főhercegasszony is megtekintette. A főhercegasszonyt az Iparmüvészeti Társulat elnöksége részéről *Szablya* János, *Seenger* Béla, *Ligeti* Miklós, *Csavlek* András, *Helling* Ferenc fogadták és kalauzolták. A főhercegasszony nagy megelégedéssel nyilatkozott a kiállitásról.

— **(Cimadományozás)** A kormányzó a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére dr. *Bárány* Gerő miniszteri osztályfőnöknek saját kérelmére történt nyugalomba helyezése alkalmából az államtitkári cimet adományozta.

— **(Meghalt Tóth István szobrászmüvész.)** *Tóth* István, a magyar képzőmüvészet egyik legrokonszenvesebb alakja szerdán meghalt. A kiváló szobrászmüvész mögött ötvenéves müvészi munkásság áll. *Tóth* István Szombathelyen született 1861-ben, müvészi tanulmányait a nyolcvanas évek elején Bécsben két évig a hires Hellmernél, majd hat évig Zumbuschnál végezte. Ezután európai körutra indult s 1891-ben tért vissza Budapestre. Nevét több müvészi alkotás örökiti meg, igy Szily János és Horváth Boldizsár szobrai Szombathelyen, a Szt. László király és Szaniszló püspök szobra és a székesegyház főoltára Nagyváradon, a zugligeti Kossuth-szobor és a Halászbástya tövében álló Hunyadi János-szobor. A szegedi fogadalmi templom főkapuja, főoltára és az evangelisták szobrai is az ő legkiválóbb alkotásai közé tartoznak. Néhány évvel ezelőtt a kormányzó kormányfőtanácsossá nevezte ki. Müvészi érdemeinek elismeréséül az állami aranyérmet is megkapta. Szombaton délután félnégykor temetik a farkasréti temető halottasházából a székesfőváros által adományozott diszsirhelyen.

Az idegek döntenek
Ma még inkább, mint valaha. KOBONA legyőzi [illegible] és ideges gyengeséget, felkelti

TIZEZREKET FORDITOTTAK

a Szent Imre-kollégiumok a diákság megsegitésére

Dr. *Glattfelder* Gyula csanádi püspök elnökletével csütörtökön délután tartotta közgyülését a Szent Imre Főiskolai Internátus Egyesület a budai Szent Imre Kollégiumban. Ott voltak: *Gévay-Wolff* Nándor ny. államtitkár, *Szőke* Gyula felsőházi tag, *Sigmond* Elek müegyetemi tanár, *Zsembery* István, az A. C. alelnöke, *Erdősi* Jenő kinestári főtanácsos, *Jalsovszky* Jenő min. tanácsos, nagyszámban a tagok, valamint az egyes kollégiumok igazgatói és elüljárói. A csanádi püspök elnöki megnyitójában vigasztaló körülménynek találta, hogy a gazdasági válság ellenére a társadalom megértő támogatása ezt az altruista szellemben dolgozó intézményt arra képesitette, hogy mig más intézmények pusztulásnak indulnak, vagy kétségbeejtően küzdenek fennmaradásukért, a *Szent Imre Kollégiumok a válságos időket át tudják küzdeni és rendületlenül munkálhatják a jobb jövőt.* Igéretet tett a püspök, hogy ez az intézmény a multban tanusitott önzetlenséggel fog működni a jövőben is és ezzel készíti elő a jobb időket, amely munkában minden egyes kollégium tényező akar lenni az ifjuság nevelésében s ezért a magyar katolikus társadalom bizva tekinthet ennek az intézménynek altruisztikus munkájára. Dr. *Marczell* Mihály tb. kanonok, egyetemi magántanár terjesztette elő ezután az egyesület igazgatói jelentését és ismertette vagyoni helyzetét. Beszámolt az igazgatói jelentés arról, hogy az egyesület kötelékében, vagy égisze alatt működő négy kollégium diákszociális jóléti célokra *59.331 pengőt* forditott az elmult évben. *Glattfelder* püspök az igazgatói jelentésnek mintegy kiegészitéseképpen felvilágositotta a közgyülés plénumát arról, hogy az amortizációs kölcsöntartozások a soproni kollégium felépitéséből és felszereléséből, valamint a pesti kollégium Lónyai-utcai bérházának épitéséből és egy balatoni üdülőtelep létesitéséből származnak, tehát nem az egyes intézmények deficitjei tették szükségessé a kölcsönök felvételét. Ezután dr. *Tiefenthaler* József pápai kamarás, a budai dr. *Marczell* Mihály tb. kanonok a pesti, *Koszterszitz* József pápai kamarás a soproni, *Inczédy* László prefektus pedig a szegedi Szent Imre Kollégiumok évi mü

MUKI BÁCSI AZ „ÉLETMENTŐ“

HŐSKÖLTEMÉNY ÖT ÉNEKBEN

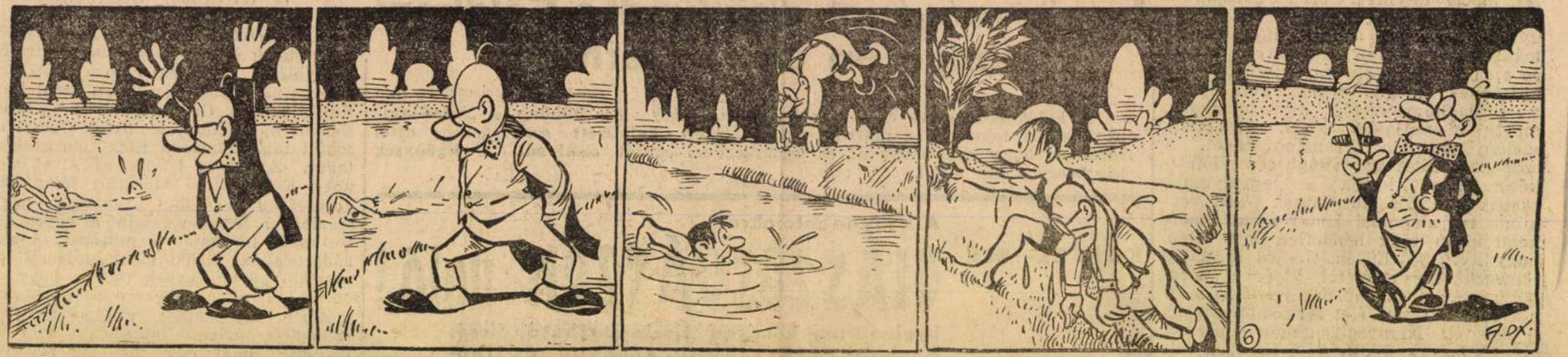

Copyright by Nemzeti Ujság & Opera Mundi.

— (Öngyilkosságot követett el Wurglits Vilmos ismert pesti vendéglős.) Csütörtökön délben *Wurglits* Imre 60 éves vendéglős, a régi Budapest vendéglős családjainak egyik ismert tagja, *Szent Imre herceg-ut 77.* szám alatti villájában *öngyilkosságot követett el.* Zsebkéssével átvágta a nyakát s a bezárt lakásban *rövidesen elvérzett.* Az öregember valamikor tekintélyes vagyonnal rendelkezett és a Rákóczi-uton jólmenő, ismert vendéglős volt. Néhány esztendővel ezelőtt visszavonult s azt remélte, hogy megtakarított vagyonából gondtalan életet élhet. Reményei nem váltak valóra, kénytelen volt *ujra munkához látni* s a Kőfaragó-utca 10. számu házban vendéglőt nyitott. Jelentős összegekkel tartozott, többek közt a *Börkereskedelmi Részvénytársaságnak* is, amely csütörtökön délutánra *árverést tüzött ki Wurglits vendéglőjére.* A rendőri bizottság a holttestet a bonctani intézetbe szállittatta.

VILÁGHIRADÓ

LONDON

Az angol légügyi minisztérium kisérleteket végzett egy több mint 250 kilométer óránkénti sebességgel haladó szélmalom-repülőgéppel, amely öt utas befogadására alkalmas. *A gépeket katonai célokra is felhasználják.*

WASHINGTON

A hadügyminisztérium 110 vadászrepülőgépet vásárolt. Az uj gépek óránként 350 kilométer sebességgel repülhetnek.

BRUXELLES

— („100 éves harc a választójogért“) cimen rendkivül aktuális és érdekes könyv jelent meg, amely felöleli a választójog egész történetét és politikai, jogi, statisztikai szempontból minden vonatkozásban megvilágitja a magyar közéletnek ezt a nagyjelentőségü problémáját. A mü szerzője *Vértes* István, a könyvet bevezető tanulmányt *Lázár* Miklós országgyülési képviselő irta. A 144 oldalas kötet bolti ára 1.40 pengő

— (A magyar forráskutatás eredményei — a Baross Szövetségben.) A Baross Szövetség Országos Idegenforgalmi és fürdőügyi főcsoportjának előadássorozatában *Pávay-Vajna* Ferenc főgeológus érdekes előadást tartott „A magyar forráskutatás ereményei, mint idegenforgalmi attrakció“ cimmel. *Pávay-Vajna* kifejtette, hogy Hajduszoboszlón, mióta feltárták az ottani forrást, 151.000 jegyet adtak el az elmult szezonban, Debrecenben pedig két év alatt 829.000 ember váltott jegyet. A Rudas-fürdőben 1932-ben két uj forrást tártak fel, amelyek magasabb hőfokuak voltak, mint a régiek. Uj kádakat helyeztek el, uj berendezést csináltak és *egy év alatt mégis fedezte a bevétel a beruházás teljes költségét.* Főleg idegenek látogatták ezeket a fürdőket. Pestszenterzsébeten konyhasótartalmu vizet fakasztottak és *ugyanilyen vizet lehetne találni a Széchényi-fürdő helyén is.* A budapesti fürdők idegenforgalma már most is jelentős, de ezt fokozni lehetne az uj források feltárásával. *Pávay-Vajna* sürgette. A kereskedelem érdekében követelte, hogy az *ide jövő idegeneknek hagyjanak szabad időt a vásárlásra,* állandó iparmüvészeti kiállitás szervezését javasolta és több hasznos inditványt tett még az idegenforgalom fejlesztésére. Az előadóknak *Ilovszky* János elnök mondott köszönetet.

Emésztési nehézségek, gyomorfájás, gyomorégés, csalánkiütés, rosszullét, fejfájás, idegizgalmak álmatlanság esetén a természetes „Ferenc József“ keserüviz megszünteti az emésztési zavarokat, fertőtleniti a gyomrot és a beleket, a vérkeringést helyes utra tereli és felfrissiti a szellemet.

Találkozó.

Most husz éve történt, hogy Ungváron megszervezték a Böhm-Ermolli altábornagy vezényelte alatt álló második hadsereget. Ennek emlékére a második hadsereg parancsnokságához annakidején beosztott tisztek, katonai hivatalnokok és altisztek jövő év februárjában Pécsen bajtársi összejövetelt tartanak. Az összejövetel résztvevői az elesett és elhunyt bajtársak emlékére a hősi emlékmüvi ünnepélyt rendeznek. Az ünnepélyen résztvenni szándékozó bajtársakat a rendezőség felkéri, hogy részvételüket legkésőbb január 10-ig jelentsék be a következő cimre: Max Arnt Oblr/r., Wien, IX. Liechtensteinstrasse 128/10.

A Tatai Piarista Öregdiákok Szövetsége szokásos havi összejövetelét december 12-én este 9 órakor tartja Budapesten V., Mérleg utca 2. (Gresham-palota) felem. 8., Andrássy-lépcső, PTOE-helyiség.

Bánszky Sándor (X., Harmat-utca 1.) felkéri a debreceni m. kir. 2-os honvédhuszárezred, a szegedi m. kir. 5-ös honvédhuszárezred, a kassai m.

— (Vonalzóval megütötte társát és utána öngyilkos lett egy iskolásfiu.) Debrecenben *Bodnár* János vasuti kalauz tizéves fia tréfából megütötte vonalzóval egyik iskolatársát, akinek fejéből kiserkedt a vér. A kis fiu annyira megrémült, hogy hazarohant és lakásuk udvarán a kerítésre felakasztotta magát. Szülei holtan találtak rá. Az öngyilkosság ügyében vizsgálat indult.

— (Sikertelen merénylet a kassa—pozsonyi gyorsvonat ellen.) A kassa—pozsonyi gyorsvonat ellen csütörtök délelőtt *Nagyszombat* közelében merényletet kiséreltek meg. Három 12—16 éves suhanc nagy kőrakást hordott össze a sinekre, a mozdony azonban szerencsére félredobta az akadályt, ugyhogy nem történt baleset. A suhancok a közeli bokrokból lesték, hogy mi lesz, majd amikor látták, hogy a vonat megáll és a személyzet értesiti a legközelebbi csendőrállomást, elmenekültek. A csendőrök rövid hajsza után elfogták őket.

Tóth István

festő.

Éva, a bűnbeesett tragédiumi
templomban.

Gróf Széchenyi Antal
püspök ülő szobra.

Repr.

Képzőművészet

1929. 134. l.

Pólh István

Bpest. Kossuth Lajos mellszobor, Országház kiráty út (Dimnó-
fölött)

Liber Bpest szobrai

301.

Tóth István

Bpest, „Pista" Kereperi-
áruház.

Liber Bpest sobrei.

321.

egy tisztult, attekinteto kuzdes ez
lehan abrazol A 48kk kek 4444 -t

Tóth István

† 1934.

laid

Revai XXI. 802.

f. évi február hó 28.-án kelt

tára van szerencsém értesiteni,

ottságának nincs észrevétele az

tulajdonát képező pécsi Min-

niád

Tóth István

nóbrád

laid

Lex Magy. Társ

220 a. l.

Tóth István

nőtrajz

arck. repr.

Lex Magy Táb

104. tábl.

ai mütörténeti irodalom régi nagy tar-
a a magyar müemlékek rendszeres leltá-
, a müvészeti topográfiának összeálli-
Ezt a hiányt óhajtja eltüntetni a Mü-
ek Országos Bizottsága, midőn elnöké-
erevich Tibornak vezetésével a nagy fel-
vállalja s egyelőre a rendszeres elő-
atokat kezdi meg. Mielőtt a helyszini
elekre sor kerülne, szükség van az ed-
müemléki irodalom hely szerinti teljes
gozására, ami az irott anyag terjedel-
lta miatt nem történhetik másképpen,
szakemberek munkaközösségén alapuló
tkész hozzájárulásával. Az alábbi mun-
az egyénenkénti feladatot erősen le-
nti s lehetővé teszi bárkinek, ki az

Tóth István

szobrász

Irod

(K. s. i.) Tóth István. Színházi Élet. 1924. 29. sz. (Arcképpel.)

U. 2310

1882-89. a bécsi Akadémián tanult Helmer és Zumbusch-nál. Művei a nagyváradi Szent László-szobor, Szaniszló és Nogall püspök szobra, a Péterhegyfői főoltárának szobrai és domborművei, a radnai kegyoltár szobrai, Kombathelyen a Szily János, Horváth Boldizsár és Kemény Máton szobra, a svábhegyi Kossuth emlék, a fővárosban Hunyadi János szobra az Albrecht-uton, a győri Karácsonyi emlékmű, Hampel és Havas Sándor szobra Aquincumban, József nádor szobra a fővárosi múzeumban, és egy másik

fordítsd

József nádor szobra a József-fiú a
hárba, a Kállay Béni emlékmű
szerajevói múzeumban áll. A fő
1924. állította fel Picta szobrát a
pesti temetőben. A szentesiek Kom
szobor pályázatán 1913. első díjat és
bírást nyert. Dekoratív szobrai a pa
lamenten, a volt Osztrák-Magyar B
és a Mezőgazdasági múzeum épüle
tén. A nagyváradi Szent László szo
a háború után készült el s nem
nem volt Nagyváradon felállí
ható.

Toth István

Hobrizy

bpesti

A Keleti Károly utcai új

rk. templom szobrot fenti

Részletekre.

Dr. Könyi Otto ny. Rőzsére

1933 X. 12.

SZERENCSÉS ESETBEN:

500.000 P

Jutalom:

300.000 P

FŐNYEREMÉNYEK:

200.000 P

100.000 P

50.000 P

40.000 P

30.000 pengő

25.000 pengő

és sok nyeremény à

20.000, 15.000, 10.000, 5.000, 4.000, 3.000 pengő stb.

A készpénznyeremények összege egy sorsjáték alatt, mely 5 osztályból áll,

7 millió 722.000

pengő.

multban sok számot
a 200.000 pengős
sorsjegyekre szere

A XXXI. m. kir. osztá

50

Egyetlen m
arra, hogy kis össz
A mellékelt
jegyeinek számait t
hogy a kiválasztott

***megrendelje,** hogy*

Nyereme

Egész sor
ar. **P 2**

Abban a re
hogy a nagy nyere

Minden másodi

Nagy nyer

1933. 12786. LEGRÁDY TESTVÉREK, BUDAPEST

Tóth István

Révai Miklós relikvi-
ai alább csatolva-

-

-nd

a

Szegedi emlékkaron.

Tóth István
szobrász

műve a nemesi Kossuth szobor, amely 1914 óta készen van, de máig nincs felállítva.

vod
=

Palasovszky Béla:
Két nemesi szobor kalandos szobrászáról.
Magyarság 1934
szept. 16.

Cserepes István,

Tóth István

Arckép. Nyelv.

Nincsadat

1896. mill. Enát

1897/98. téli Enák.

1898. tav. Enák.

1899-1900. téli Enák

1902. tav. Enák. 127

1904-5. téli Enák. 196, 203

1906. tav. Enák. 144, 147

Kerppel, Habsburgiak korában használt VI.137.

Tóth Ilona

Munkácsy Mihály

1907. tav. kiáll. 189, 233

1911–12 pib. kiáll. 334

megaranyozott vidéknek [illegible] előterében [illegible] a
a virágokkal beszélgetve halad bal
. Közép négyen, [illegible] lenge
kezeikben [illegible] virágzó galyakat [illegible] szinkü
eje. Mögött a jobb felől négyen játsza-
a beszélgetnek és a háttérben balról
al [illegible] jobb kezében égő szivart
puha nemez kalapot visel, nyakkendője
ja és pantallója sötétkék, vállaira
özeledő tündérek bő ruhájának alja
a keringőzőké, a kik közül a kibontott
sztott ujju. Az égből könnyen felhő-
Lenz. 1899.

86 cm.
[illegible] 1400 korona (252/900.) [illegible]
I. 8-án 38738 sz. alatt engedélyezett
-án (457/900). Az elszámolást el-
683 szvsz. alatt (689/900.).

ja, Éreloje

Tóth István

Kolbász, mint. 1861 Kombathely

Irod

Krück II. 650. l.

~~A rivavárneppei Csaplovics-könyvtár~~

~~névkódex 1914-ben FX. 40, 41.~~

MDK

Tóth István szobr.

Bosszu, br.

Jajczay J: Képzőművészeti szemle. Magyar Kultura 1933. máj. 5. 419-422. l.

Tóth István MDK

szobrász

Toborffy Géza: A M.Kir.Mezőgazdasági Muzeum .épületcsoportjának műtörténelmi vonatkozásai. Bp. é.n.

Fábián István

szobrász

A Tisza István grófi szoborpályázatra beküldötte pályaművét.-

Nemzeti Ujság
1929.VI.5.

M.D.K.

Tóth István szobrászművész

A nagyváradi Szent László lovasszobor készitője.

Cikk: A főváros mint műpártoló.

A Műgyüjtő 1930. 146.l.

Tóth István, festöm. /?/ MDK
,Kolozsvár/?/

jutalomban részesült.

A Bartha Miklós-pályázat eredménye. -Pesti Hirlap
1908.máj.lo.

Tóth István, MDK

jutalomdijban részesült.

A Bartha Miklós-pályázat eredménye. Vállalkozók Közlöny 1968.máj.13.

M.D.K.

Toth István

Szobrászmüvész elkészitette Szily János az első szombathelyi püspök szobrát.

Az első szombathelyi püspök szobra.
Városok Lapja 1909. 38.szám. 3.old.

Tóth István

Vizhordó nő, br.

Szépműv. Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke
1952. Bp.

Tóth István

szobrász

Tisza István-szobor pályaművek kiállítása - Műcsarnokban - tervével szerepel. Egyszerűen ábrázolja alakját trónon ülőnek, mellette két bárd, a hatalom szimbóluma áll oldalán a Kérdelem és a Szerető pálya alakjai.

Pesti Hirlap
1929. VI. 16.

Tóth István

szobrász

A Tisza István gróf szoborpályázatára beküldötte pályamüvét.-

Magyarság
1929. VI.5.

Tóth István MDK

Hunyadi János álló szobra a Hunyadi János uton. Tóth István müve a talpazat Schulek Frigyestől. Leleplezték 1903 nov. 24.én.

Zakariás G. Sándor.: Budapest. Bp. 1961.
30.1.

MDK

Tóth István

3. dij

A kassai székesegyházba szánt Rákóczi síremlék...
Művészet, 1959. 3/8 l.

MDK

Tóth István ifj.

középisk. rajztanári oklevelet kapott.

Képzőm. Főisk. Évk. 1915-16. 49. l.

MDK

Tóth István

középisk. rajztanári oklevelet kapott.

Képzőm. Főisk. Évk. 1915-16. 49. l.

MDK

Tóth István szobrász

Mérnöki tudomány

Zámborszky I: A magyar Országház. Bp.1937, 131 l.
/az épület belsejében elhelyezett szobrok/

MDK

Tóth István szobrász

Teológia

Zámborszky I: A magyar Országház. Bp.1937, 131 l.
/az épület belsejében elhelyezett szobrok/

MDK

Tóth István szobrász

III.Béla

Zámborszky Ilona: A magyar Országház. Bp. 1937,
129-132 l.
/az épület külsején elhelyezett szobrok/

MDK

Tóth István szobrász

Albert

Zámborszky Ilona: A magyar Országház. Bp. 1937.
129-132 l.
/az épület külsején elhelyezett szobrok/

MDK

Tóth István szobrász

Szapolyai János, I.Ferdinánd

Zámborszky I: A magyar Országház. Bp.1937, 129-132 l.
/az épület külsején elhelyezett szobrok/

MDK

Tóth István szobrász

Bethlen Gábor

Zámborszky I: A magyar Országház. Bp.1937, 129-132 l.
/az épület külsején elhelyezett szobrok/

Tóth István MDK

Kettős képmás, márvány

Mücsarnok 1927. tavaszi kiállitás

Tóth István szobrász

1ooo kor. jutalom

A debreceni Kossuth-szobor pályázat.

Vállalk. Közl. 19o9. jul. 2.21. 4. l.

M.D.K.

Tóth István

Telcs Ede szobrászmüvésszel együtt, valamint Kézdi Kovács László festőművész voltak a Kiss Ernő szoborbizottság zsürijében.+Lippich Elek min. oszt. tanácsos, "mint a szépmüvészetek szobrászati albizottsága elnöke, elnöklete alatt..." elfogadták a szobor mintákat és a főalak ércbe öntését.

+Kadocsa Lippich Elek. /Kadocsa kimaradt./

Hegedüs János: Kiss Ernő az aradi vértanú hős emléke. Nagybecskerek. 1906.
103. l.

MDK

Tóth István

Rákóczi siremlék. Vas. Ujs. 1908. 8.sz. 153-4. l.
képpel.

Tóth István MDK

"Bosszu", gipsz

A Céhbeliek harmadik kiállitása
Nemzeti Szalon 1921.

MDK

Tóth István

Palóczi Antal: Az Erzsébet emlékmű.

Epitő Ipar - Epitő Művészet. 1916. 30-31 sz.

Tóth István

MDK

Csak nevét említi a XIX. század szobrászai közt.

Mirowi Myskovszky Ernő: A magyar képzőművészet története. Bp. 1906. 58.l.

MDK

Tóth István

Ber L.: Erzsébet királyné emlékszobra. MI 1916.
219.l.

Tóth István szobrász

Zsákmány

Vizhordó leány

Budapest székesfőváros képtárának katalógusa 1934

MDK

Tóth István szobr.

Polypölő, férfiakt.
Képzőművészet 1931. 42.sz. 155. 1. kép

MDK

Tóth István

Választmányi ülés 1907. ... Műcsarnok 1907. dec. 15.
3.sz. 13-14. l.

M.D.K.

Tóth István, rabrás

Pogány Móriccal közös művét a Vörösmarty-szobor pályázaton ez öt legjobb közé sorolta a zsüri, s arra szólította fel.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1502. XXIII évf.

okt. 8. sz. 3. old.

MDK

Tóth István

Éber L.: Erzsébet királyné emlékszobra. Magyar Iparmüvészet 1916. 221.l.

MDK

Tóth István

A Hősök Emlékét Megörökitő Orsz. Szöv. közgyülése. Képzőművészet 1929. 17. sz. 53.l.

Tóth István

MDK

Vizhordó leány, bronz

Műcsarnok 1924. febr.-márc.

Tóth István MDK

Déli pihenő, bronz
Arcképtanulmány, gipsz

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállitás

T ó t h Istvan szobrász

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
141-142.
"Céhbeliek"

T o t h István szobrász

1861 -

/Céhbeliek kiáll.és cikk
a katalógusban/

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
234-236.
"A Céhbeliek"

T ó t h István szobrász

Birálóbizottsági tagság az Orsz.M.Iparmüvészeti Tarsulat siremlék-pályázatán

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
95-96.

Tóth István, szobrász

Nouvelle Revue de Hongrie

1933. XXVI. a. XLVIII. I. 609–613. l.

Gerevich Tibor: Képzőművészeti kiállítás a Műcsarnokban.

Tóth István szobrász, XIX.sz.

Religió 1896.I.fv.18.
Vegyesek 15o.o.

Tőth István szobrász XIX.sz.

Religió 1896.I.fv.18.sz

Vegyesek 15o.o.

Képes Pesti Hirlap 1928 L dec. 2.3 o.

Rozgonyi

Tóth István: Bolipölő. Szobor.6x9.

T ó t h István szobrász:

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
206-211.
"Az Erzsébet emlékmü"

T o t h István szobrász

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
194.
"A tavaszi tárlat dijai"

Tóth István szobrász

MŰVÉSZET
XII.évf.1913.
158.
"Tavaszi Tárlat dijzsürije"

Tóth István, szobrász

Művészet, III., 1904. 51.

Uj szobrok

Tóth István kolrán

Magyar Művészet, 1926

257-363.o.

Petrovics Elek: A képzőművészeti Mu-
zeum uradom magyar nyeri:

Tóth István naboérnnuvék.

Müncht.

VI. évf., 1907.

121.

Tóth István ajándéka

Pesti Hirlap. 1923. ápr. 8. 7.

a Petőfi-estélyről

Tóth István v. Bécsa

Pesti Hirlap. 1926. máj. 20. 13

Fabó Henrik szemléletének felgyűlt

Tóth István főhadnagy

Pesti Hilap. 1919. okt. 7. 2

k. k. d. Az új minisztérium

T ó t h István, szobrász

MŰVÉSZET
I.évf. 1902.
354-355.
"Pályázatok."

Tóth István sk. írása

Budapesti-Revue, 1887.

II. 457–466. l. Pasteiner Gyula:
Az arany mohone [illegible]rkeresti pályaműnek

Tóth István

nobrairt 4. 906
907

birta meg
Szécheny ildikó gróf
nagyváradi püspök
a nagyváradi Szent
László lovasrobor
elkészítésével.

írd
Németh Gyula dr.:
Lázár Béla dr. Szent
László robrairól.
Turántúl. 1913. old. 30.

Nyomtatott Muzeumban helyezteltett el. 480

Jacopo della Guercia † született 1378 körül

Madonna gyermek Jézussal:

Mária ||||| derékig (látható, ||| (
bal kezén ülő gyermek Jézus
fogja ~~jobbjával~~. A Madonna
mezet ~~magának~~ is ||| takarja
~~fátyla~~. ~~Jézus~~ Jézus ~~magának~~ jobb k
fátyla

Fruhája piros ||,
nyja bőrek és

Szines szicco, magasv

~~Mária~~ ~~Jacopo della~~
Ára 383 f

= fekete inget kard és

Lapja III

36

856
448
6848
3424
3424
3834

Tóth István

Grabváz

Lezárt

a

Lázár Béla dr.-

A nagyváradi

Szent László szobor.

Nagyvárad.

1913. okt. 28

1119. Desiderio

Sz. Settignanoban 1428-b

Cherubfej.

Egy szembenéző angy
de olyképen, hogy közülök, a
kettő nyugszik egymáson, m
Haja rövid.

Homokkő-dombormű, mér
— Vétetett 1894 július 18-án
268·80 K-án. — Elszámoltatott 1

— Az elszámolásra nézve lásd a
az 1895 május 10-iki 22919 sz.
molást jóváhagyta az 1900 nov
az 1901 augusztus 26-iki 373 e

Jegyzet. L. az 1896-iki lajs
Preisliste N° 175.

Pl.
Vét 1894

Tóth József
Nobaix u. 945

urod

Budapesti Hírlap

1913. nov. 15. (Szent László lovasszobra.)

i Bizottság

E s z t e r g o m.

an szerencsém az esztergomi királyi
s munkálatoknak 1938.október 1-étől
erült költségeiről szoló XIII.számu
zteni és kérem, hogy azt átvizsgáltat-
vényt megadni méltóztassék.

erepel a XII.számu leszámolásban kimu-

7109.66 Pengő

általt rendelkezésre

499.58 "

Összesen 7609.24 Pengő

ege 7609.24 "

Maradvány -0-

Tóth István

Nobrán

Cikke

Husvét, a Cse-

bellek első

könyve.

Bp. 1914.

Tóth István

honvéd u. 1509

szül

Tiszaújlak (Magyarad)

1914. jun. 6. (Szent László lovas-honvéd)

, a Müemlékek országos Bizottsága
te -müért hálás köszönetünket fejez
telettel t. Cimnek bejelenteni , hogy
besittetett.

rc. 24

polgármester h,

Tóth István

szobrai a 1464

-ből

a

Budapesti Királyi

1914. jún. 16.

(Hampel József em-

lékzáblája.)

Fenti műve az

akvinkumi múzeum-

ban.

105585-Gio

Tóth István

szobrai u. 1485

vad

Tiszaújtúl. 1914.

jun. 10. (T. modellt

keres Szent László

lovas-szobrához.)

A város tanács.

Ames
polgármester

Klein
kiadó

Tóth István

festőművész

a

Schoenóbudai P.P. templ

9.l.

MDK

Tóth István és Pogány Móric

Pályamü a Vörösmarty-szobor pályázatra az 1900 K-s III. dij nyertese. Az eredeti gipszmodell fényk.

Müvészet II. évf. 1903 216.l.

zat feltételeinek nem felelnek meg:

ge:
lap/

ház berendezése" c. /2 lap/

t" c. /6 lap/
65-2./

népszokások" c. /14 lap/
/65./

aeszközei" c. /5 lap; 12 rajz/
/65-4./

Tóth István

mobrai

l.

Liber Bjestorobrai

213. l.

SZÉ

E

T

Tóth István

l.

Líbe. Bpest 1908 obrai

222. l.

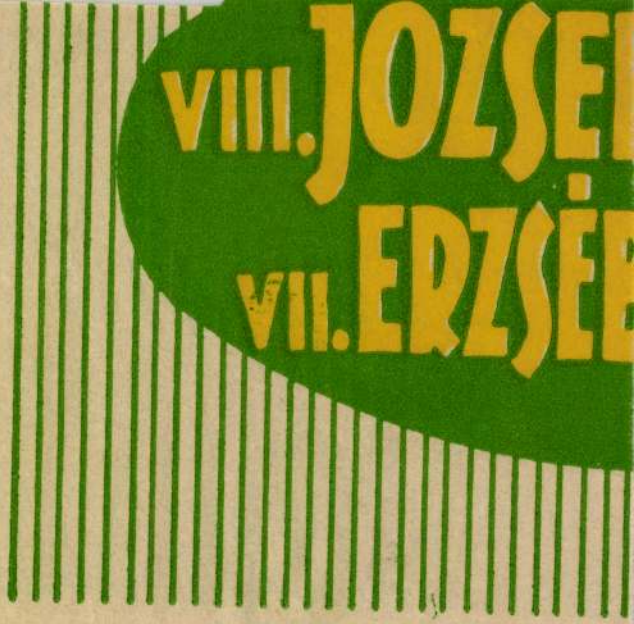
VIII. JÓZSE
VII. ERZSÉ

Tóth Tstván

L.

Liber Pperstoobrai

224. l.

EBET

LITÁSA

-ig

Tóth István

l.

Liber Baptismorum

228. l. 241. l.

ERZSÉ

űvészek

ES KIÁLL

ől április 3-

dij nincs

Tóth István szobrász
Madonna. Gipsz öntvény
Képkiállitás Nyitrán, 1916

a teljes biztositott tőke kerül ki-
szerinti tartalék.
yi ügyigazgatóság jogi meggyőződése
llásfoglalása helyes és törvényes
sülés szerint a biztositásnál a hát-
elés szerinti tartalékot, a biztosi-
nek is tekintendő, amikor ő a befi-
s 100 kor. 22 fillért kifizetni haj-

átása után s annak megállapitása
többi költségvetési év végén 13892
özalapitványi ügyigazgatóság a mü-
858/1918. számu felterjesztésében
tot teljesitendőnek véli, mert
iszner:/ Miklós vagyon hátrahagyása
ból mi sem hajtható be,-
elleni pereskedéstől eredmény nem

Tóth István, Pogány Móric

K

TÓTH ISTVÁN és POGÁNY MÓRIC Vörösmarty-szobor mintáját közöljük a 216-ik oldalon. Ez a mű az 1000 koronás harmadik díj nyertese.

Művészet 1903, 207. l.

Fővárosi Képtár
részére

A Fővárosi Művészeti Bizottsága a Képzőművészeti Szalonban rendezett kiállítása alkalmából ötöt tartott és Bizottság tagjaként szerepelt.

Budapest
1929. II. 2.

Tóth István
szobrász

Prohászka Ottokár emlékbizottság az ő Lisieux-i Szent Teréz-szobrának tagjává kinevezte meg. –

Kemenes Vilmos

1928 XI. 25

Toth Zoltán
novaisa

Lad

Szily Lajos püspök
nobra vonatkozó
Köke.
Lebpl. 1909.

Lad

Vas. Ujs. 1909. 794. l.
(képpel)

..... nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

élyezem:

vagy helyettesének
láírása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Tóth Ilona

Irod

3

Vas. Ujs. - 1908. 154. l.

(A Rákóczi szerem-

lés. Eppel)

Tóth István

Szerepelt az I. nemzeti riadóltás zsűrijében.

NL 1933. III. 18.

Tóth István

A Képzőművészeti Társulat kiállításain a következő művekkel vett részt:

1886. őszi kiáll. II. csop.: Az éj, gipsz szobormű, 250 ft.

1887. őszi kiáll. II. csop.: Zaldokló katona, gipsz-szobor, 500 ft.

1888. őszi kiáll. II. csop.: Férfi képmás, gipsz-mellszobor. — Bacchansnő párducerral, gipsz szoborcsoport, 500 ft.

Tóth István

Kerepelt a fűcsomó

nemzeti színházban

P# 1933. IV. 19

Tóth István

Befejezte a negyedi fazadalmi templom

nobidni munkáit.

M. 1930. XI. 1.

Tóth István

Süss Mária mobrot restaurált a szegedi Fogadalmi Templom kerámiaralára. (Ismeretlen még több műve.)

NK. 1930. XV 5.

Tóth István

szobrász

Budapest székesfőváros művészeti bizottsága a Kernstok szalonban a Kut bővítésén dolgozó c. megvásárolandó műveket. A bizottságban vett részt

Kernstok Károly

1930 V.

Tóth István
szobrász

Budapest székesfőváros művészeti bizottsága a Nemzeti Szalonban a Kut kiállításán kipróbálta a megvásárlandó műveket. A bizottság tagjaként szerepelt.

Magyarság
1930. I. 18.

Fónk István

szobrász

A Szépművészeti Múzeum vásárló bizottsága a Nemzeti Szalonban a Kisfaludy Társaság kiállításán kijelölte a megvásárolandó műveket. A bizottság tagjaként vett részt.

Nemzeti Újság

1930. I. 18.

MDK

Tóth István, szobrász

Kombathelyen működött.

Irj. Rerrő: Kombathely az ivad alom ban 222-226

KÖNYVTÁROS, Bp. 1966. április XVI/4.

Tóth István

Dr. Nyári Sándor a Szabadság-szobor pályamüveivèl kapcsolatban ir szobrászainkról, s a müvész nevét megemlitve -más müvészek neveivel együtt- elragadtatással ir a beküldött alkotásokról. Méltatja a pályamüvek bámulatos sikerét, a müvészi erőt, amely a müveket jellemzi, s megjósolja, hogy a magyar mütörténelem sokáig megemlékezik majd ezekről a kiváló pályamüvekről.

Képes Családi Lapok, Bp. 1891. ápr. 12.
XIII. évf. 15. sz. 236. lap

Tóth István

Telen Edével és Lajta Bélával

Lőrés műve szerepelt a Kossuth

mauzóleum pályázatán (1901), rajzán

Vámos Ferenc: Lajta Béla.

Bp. 1970

53 old.

Tóth István

A Hunyadi János út egy
fordulójánál áll műve, a Hunyadi
Jánost ábrázoló szobor. 1899-
ben készült, ünnepélyes át-
adása 1903-ban volt.
A talapzatot Schulek készí-
tette.

Szalai Imre, A Rákóczi híd. Bp. 1962. 23 l.

Tóth István

U. 1666

Tóth János

U. 771, 772

777

Toth Istvan

U. 833

Tóth István

U. 800

Tóth István

Sztrán

U. 702

Tóth István

novella

U. 945.

Tóth István

---

notárius

U. 906. Ez lajd
art a cégéret a
800-as cromaban
mafre er hirdet-
Zopik, s mafel
Lajos Béla 42.

U 907

Tóth István

Bohuz

U. 879

Tóth István

Oszlopfő a szegedi fogadalmi templomban. Foerk terve alapján mintázta fenti.

Szeged város fogadalma, fenti reliefje a templom szentélyében — Repr.

Szőnyi Ottó dr. A szegedi fogadalmi templom.

Magyar Iparművészet

1932. 20. l. 29. l.
30. l. 31. l.

a fenti templom mozaikjai és nagy reliefje díszítenek fenti tól

Tóth István

Polypód a Hunyadi
János után, repr.

Képzőművész

1931. 42. x.

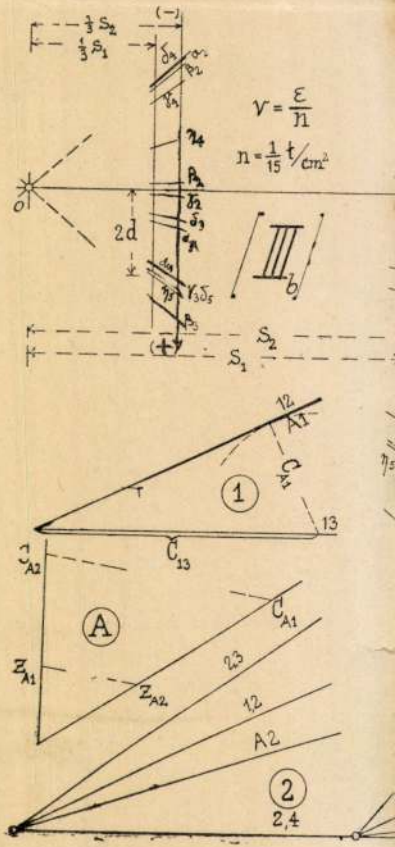
(−)
(+)
$\frac{1}{3}S_2$
$\frac{1}{3}S_1$
γ_3
γ_2
γ_1
γ_4
P_1
δ_2
δ_3
δ_4
δ_1
$\gamma_3\delta_5$
P_2
$V = \frac{\varepsilon}{n}$
$n = \frac{1}{15}$ t/cm²
O
2d
III
b
S_2
S_1
12
A1
1
13
C_{13}
C_{A2}
A
C_{A1}
Z_{A1}
Z_{A2}
23
12
A2
2
2,4

Uj Idők

Szépirodalmi, művészeti és társadalmi képes hetilap

Előfizetési ára
Félévre 8 korona

Szerkeszti Herczeg Ferenc

Előfizetési ára
Negyedévre 4 korona

X. évfolyam. 1903—1904 | 1904 január 17 | 17 szám

A HONSZERZŐ

Regény

Irta HERCZEG FERENC

Folytatás

Este gondosan felöltözött és elment a színházba. Valami divatos szomorújátékot adtak és Vivó Edit játszotta a főszerepet.

György fölemelt fővel, kifogástalan plasztronnal a mellén, blazirt és kissé irónikus mosolylyal az ajkán, lépett be a földszintre. Az általános kiváncsiság tényleg feléje fordult. Vivó Edit is hamar észrevette a színpadról. Egy meleg, komoly és barátságos pillantást vetett György felé. Ő tudott úgy nézni, hogy az ember napokig magával vitte pillantásának emlékét, mint egy harsány kiáltását vagy egy rikító színét. Az aranykigyó még délután nagyon haragudott Szitnyayra, mivel az nem jött el hozzá; most azonban mindent megértett és mindent megbocsátott. Mint annyi asszony-művész, ő is nagy súlyt vetett a pózra. Fantáziájában a művészet, sőt a világtörténelem nagy korszakai a nagyszerű pózok láncolata voltak. Imádta az úgynevezett egész férfiakat, a klasszikus kor és az olasz renesszánsz embereit, akik tökéletesek voltak a jóban és a rosszban, a bölcseségben és az ostobaságban. A György mostani póza megragadta. Ez férfi! Egész ember!

Szitnyay a színházban egy szőke és nagyon szelid arcu mágnásgyerek mellett ült. A fiu jó ideig csodálkozó és meleg pillantásokkal nézte szomszédját, felvonásközben pedig bemutatta magát neki. Mint afféle jónevelésü úrfi, természetesen nem említette György esetét, hanem az előadásról kezdett beszélni, de a hangja szinte remegett a megindulástól . . . Ez a fiu klasszikusnak találta György viselkedését és büszke volt rá, hogy kezet foghat a nap hősével. Hasonló helyzetben ő is így szeretett volna viselkedni és talán szerette volna is, ha alkalma lett volna rá.

És Szitnyay György, aki eddigelé meglehetősen szürke és jelentéktelen tagja volt a társadalomnak, most egyszerre azon vette észre magát, hogy életének első nagyszabásu ostobasága feléje vonzotta az emberek figyelmét és rokonszenvét. És ez igen jól esett neki. Ő maga is — legalább az előadás végeig — olyasmit érzett, hogy érdekes és fontos emberré lett . . .

V.

Szityna városáról igazán nincs mit mondani. Körülbelül négyezer lakója van. A város a széles főutcából és a kertekre vezető apró közökből áll. A főutcát, ahol ujabban fasort is ültettek, egy idő óta Erzsébet-utcának nevezik. Egyforma, földszintes házakból áll, a legelőbbkelőknek ezek közül boltíves ablakaik vannak.

A templomon túl, ahol már meglehetősen lejtős az utca, van a kastély. Hatalmas emeletével és nyomott földszintjével olyan benyomást tesz, mintha megpuhult volna alatta a talaj és az egész nagy ház sülyedőben volna. A kastély falai szürkére vannak festve, ablakai pedig feltünően kicsinyek. Az épület másik homloka, amely a parkra vezet — Szitnyán várkertnek nevezik — sokkal szebb. Innen tekintve meredek domb tetején áll az úrilak, amelytől kőkorlátos terrászok vezetnek le a kertbe. A ház falai itt vadszőllővel vannak befuttatva. A felső terrászról be lehet látni az egész uradalmat. A várkertet áthasítja a kis Kárász-folyó, amelyen több csinos hid vezet át. A folyó partján, jól gondozott gyep közepett, öreg nyárfák árnyékában emelkednek a néme Volfárt várának szürke romjai. Sokan törték már a fejüket azon, hogy mért épült a vár a víz partján, mért nem a közeli domb tetején, de megfelelni még senkisem tudott erre a kérdésre. A vízen túl van a várkert legszebbik része, ott az évszázados fák valóságos erdővé sűrűsödnek. A kerten túl párhuzamos, hosszú dombok húzódnak a messziségbe, a dombok lejtőjén most tarló sárgul és friss szántás sötétedik. Az uradalom határa a Kopjás hegység teteje, ahol kéklő erdőfal zárja el a szemhatárt.

A birtok, mint a romantikus fekvésü birtokok általában, a terjedelméhez mérten nem nagyon jövedelmező. Szemre azonban szép. A mostani földesúr, Szitnyay György nem mondható takarékos embernek, jó gazda pedig soha sem volt, de azért nagyon szereti a rendet és sokat ad a külső csinra. A gazdasági épületei tiszták, az istállói meg a nyeregkamrái látványosságszámba mennek, a gyümölcsöst elkerítő drótkerítés faoszlopait is minden évben újra mázolják. A birtok határát és a dülőutakat fiatal fasorok szegélyezik.

Miközben Szitnyay György a színházi sikerét követő reggelen még a Szitnyára sietö vonat egyik kocsijában ült, addig a felesége egy látogatója társaságában a legfelső kerti terrászon sétálgatott. Irma magas termetü,

talán túlságosan karcsu, de egészben véve szép szőke asszony volt. Szürke szemének tekintete nyilt és komoly volt. Tartását és modorát az öntudatosan fejlesztett és kissé, de csak nagyon kissé affektált előkelőség jellemezte, amelyet vidéki kastélyokban gyakrabban látni asszonyokon, mint férfiakon.

A vendége fölötte érdekes ember benyomását tette. Hatalmas termetü, óriás koponyáju, kemény, szinte gőgös tartásu férfi. Bár alig látszott többnek negyven esztendősnél, a sűrű haja már szürke volt, a szemöldöke és a szakálla azonban koromfekete maradt. Jordán volt, az ismert jogi író, aki a nemzetközi joggal foglalkozó értekezései révén külföldön is ismertté tette már a nevét. Mostanában valamelyik vidéki akadémia tanára volt. Jordán fia volt a Szitnyay-család egy volt főtisztjének, és gyermekkora óta otthonos a kastélyban. Úgy beszélték, hogy mostanában valami nagyszabásu jogi munkán dolgozik, azért vett hosszabb szabadságot és lakott már hetek óta özvegy édesanyjának Erzsébet-utcai kis házában.

Ezt a Jordán Sándort már egyetemi évei óta lángelménck tartotta az egész város. Jóformán már suhanc korában feltünt óriás emlékező tehetségével, éles és biztos itéletével és ritka szónoki képességével. Mindenki becsülte, tulajdonképpeni jóbarátja azonban soha sem volt, mert féktelen gőgjével, zsarnoki szeszélyeivel és metsző iróniájával elriasztott magától mindenkit. Lehettek egyesek, akik még a komoly tehetségét is kétségbe vonták, azt állítván róla, hogy napoleoni önhittségével a tépelődő és fecsegő ember tehetetlensége párosul, ismerőseinek túlnyomó többsége azonban föltétlenül meghajolt elméjének főlénye előtt.

Szitnyayné és Jordán már egy esztendő óta baráti viszonyban voltak. Az asszony is magában járó lélek volt és mintegy a tömeg feje fölött kezet nyújtott a férfinak, akiben lelki rokonára vélt ismerni. Jordánra, akinek plebejus kevélysége mögött erős arisztokratikus ösztönök lappangtak, vonzó hatással volt azonkivül Irma egyéniségének és környezetének előkelő parfümje; az uralkodásra termett asszonynak pedig kétségkivül igen jól esett a nagy hatalom, amely neki a féktelen erejü férfi fölött adatott. Szitnyay György nem rokonszenvezett a felesége barátjával, féltékeny azonban nem volt rá soha. Irmának nagyon jó hire lehetett, mert Jordánhoz való viszonyában tiszteletre méltó baráti vonzalomnál egyebet senkisem keresett, még az ura sem. György egyébként maga is erősen hitte, hogy Jordán előbb-utóbb még nagy ember lesz, miniszter, vagy ami akar.

Irma most megállott a terrász szélén és lenézett a várkertbe. Lenn, a sárga kavicsos úton tarka pettyként virított a sokác dada viganója. A dada a kis babával játszott a meleg verőfényben. A gyermek jókedvü sikongása úgy hallatszott fel, mint a fecskefiók csicsergése.

— Barátság! — mondta halkan Irma. — Barátság! Hát hisz maga a barátságban?

A megjegyzésével megint fölvette a beszélgetés elejtett fonalát. A tanár vállat vont.

— Semmiben sem hiszek, Irma, csak magában.

— De én százszor olvastam már —

Jordán kiméletlenül a szavába vágott.

— Kérem, Irma, kiméljen meg az elméleteivel! Dühbe jövök, valahányszor efféle szegényes banálitásokat hallok az ön szájából! Mit akar a könyvekkel? Tucatemberek leírják tucatemberek élményeit és ebből tucateszükkel tucatigazságokat szürnek le... És ilyesmi kötelező legyen önre és rám nézve? Mért akar papirmankón járni, amikor minden izma ép és minden idegszála egészséges?

Az egyébként oly érzékeny asszony nem haragudott meg. Csendesen és derülten mondta:

— Tudja, hogy ön ma nagyon goromba velem, kedves barátom?

Jordán egy szikrázó pillantást vetett az asszony felé, aztán szeliden megfogta a kezét és megcsókolta. Csak olyankor szokta megcsókolni a kezét, ha megbánta valamelyik szavát. Irma ilyenkor mindig valami kis diadalmas borzongást érzett, mint a kezdő állatszelídítő, amikor lába előtt látja a sivatag királyát...

— Mért nem beszél? — szólt kis idő mulva az asszony, aki nem szerette a barátja sötét hallgatását. — Mondja meg, hogyan érti a dolgot? Köztünk nincs helye semmiféle ködös és homályos dolognak. Ön mindent tud, talán el tudja oszlatni ezt a sötétséget.

— Semmit se tudok, — felelt kedvetlenül a tanár. — Én csak annyit érzek, hogy az öné vagyok, amióta ismerem, föltétlenül és egészen. Nevezheti barátságnak vagy aminek akarja... Nem tagadom: olykor szégyelem ezt az állapotot, de nem akarok rajta változtatni.

— Pedig könnyü volna, ugy-e? — kérdezte halkan az asszony.

A rákövetkező pillanatban már megbánta kacérságát. Jordán hidegen és kutatva mérte végig, majd szilárd hangon mondta:

— Nem volna könnyü, de meg tudnám tenni. Mindent tud az ember, amit akar!

Irma most már megijedt és Jordán, aki könnyüszerrel olvasott a barátnője arcán és a lelkében, szelidebben folytatta:

— Nem akarok másképp élni, mint élek most... Banális vagyok, tudom, de én nem tehetek róla, ha az emberek elkoptattak már minden szót: emberi életet csak azóta élek, amióta ismerem magát. Azóta szeretem az életet. Élni akarok, emelkedni, oly magasra — oly magasra.

Egy nérói mosoly torzította el az arcát, mintha az egész világ őt imádva fetrengene a lábai előtt. Ezt több ízben is mondta már Irmának. Ezuttal azonban olyat is mondott, amit nem hallott még az asszony és ami kissé megijesztette.

— És ön is az enyém, Irma, egészen és föltétlenül. Hiába néz rám csodálkozva és haragosan: ön jól tudja, hogy jogom van magához...

— Én nem adtam önnek semmi jogot, — mondta fagyosan az asszony.

— Ön nem, de maga a természet adott nekem jogot.

— Ezt nem értem.

— Mikor önt megteremtette, bezárta a lelkét és az én kezembe adta a kulcsot. Senkisem ismeri önt, senkisem

nagyon kevesen űzik immár Magyarhonban. Az erkölcsök változtak talán, vagy az agár vesztett népszerűségéből? Talán egyik sem oka e szittya mulatozás hanyatlásának, hanem az általános elszegényedés, és a szegénységgel járó egyszerűség keresése.

Az agár nem a szerény háziállatok családjából való. Kényes és követelő, mint valami szép asszony; természetére nézve rendetlen és erkölcstelen és egészége megkívánja, hogy egyformán óvassék a rendetlenségtől és erkölcstelenségtől. A régi házinevelők még értettek az agár ápolásához is, de vajjon vállalkozna-e manapság erre akármelyik jeles harmadéves bölcsész? Az agarat később a vizsla pótolta a magyar úriházaknál: az az öreg, legendás vizsla, amelylyel még a nagyapák jártak vadászni, majd az unokák játszótársa lett és hűségességében öngyilkos lett gazdája sírján . . . Ma már vizslát sem tartunk. Ha itt-ott ökölnyi ölebecskét látok a kanapé sarkában feküdni, búsan gondolok szülővármegyémre, ahol a nagyapám kutyafalkát tartott az udvarán és a legkisebb kurtanemes portáján is három-négy agár ásítozott a napsugárban . . .

És még búsabbá teszen az emlékezés, amidőn azt olvasom, hogy az őszi idő beköszöntével csupán Jász-Nagy-Kun-Szolnok megyében rendeztek agarász-versenyt. A híres bihari agarászatokról, Nyirség hetekig tartó agár-versenyeiről hír immár régen nem jut a fülembe. Az agár lett-e kevesebb e szép vidékeken, ahol egykor az öreg urak vetélkedő kedvvel szálltak nyeregbe a fiatalokkal és hét vármegye színe-virága összegyülekezett a versenyzésre. A rákosi országgyűlések lehettek csak olyanok, mint a nyirségi agarászversenyek. Annyi négyesfogatot nem látott a világ, mint őszidőben Nyiregyházán. Vajjon honnan jöttek elő a gyönyörüen fölszerszámozott négyesek, midőn máskor hetekig csupán a tanyai gazdák kövér tirpák-lovai verik föl a port a hosszu utcákon? Él még a gentry körül a vármegyében és csupán ilyenkor ád magyaros életjelt? Jönnek-jönnek a négyesfogatok és a világ megbámulhatná a fényt és pompát, amely mintegy utolsó erőfeszítése a haldokló gentrynek. Igaz, hogy az a gentry is olyan gentry, amely talán sehol a világon nincs. A zsidóság itt teljesen asszimilálódott a földdel, amelyen él. Erkölcsei és hibái egy azonosak. Még a tönkremenésnek is ugyazt az útját szokták választani és végül a vármegyénél irnokoskodnak . . . De hát ez csak nem elég magyarázat a négyesfogatok sokaságához? Egy pillanatra eszembe jut Mikszáth nagyszerü novellája a városi sviháckokról, akik mindent kölcsönbe vesznek, mentét, kocsit, lovat, még a fölválthatatlan ezres bankót is a takarékpénztártól — és mosolygok. Hisz Sáros csak egy jókora futamodás ide . . .

Az agár pedig, aminek a kedvéért ez az országos felfordulás történik — nincs. A zálogos kiadja egypár napra az ékszereket, kocsi, hintó, paripa is akad még az atyafiságnál, de agár már nincs sehol. Mert az a tucatnyi sovány, elkényszeredett eb, amely a magyarországi agarászversenyeknél fut a billikomért, majdnem mindig ugyanaz. Nemesítésével, szaporodásával immár nem törődik senki. Recsky híres agarai is már a legendában élnek és senki sem ád többé falukat egy agárkölyökért. Az agár, amely egy darab ősi Magyarország, mint akár a cigány, — habár a történetírók erről mit sem tudnak, — kiveszőben vagyon. A cigány is pusztul, asszimilálódik és a pesti kávéházakban muzsikáló gentelmanek az ősi vályogvetők pirosnadrágjából egy fületlen pitykét sem őriztek meg, ahogy erkölcseiket is levetkőzték. Ha egy szép napon leteszik a hegedüt, amelyen sok százesztendő óta muzsikálnak e keserves kedvü nemzetnek, mindenki természetesnek fogja találni. Az agár — az ősiségből — megelőzte a cigányt. Elment oda, ahol mindegy, hogy falukba került-e kölyökkorában, vagy pedig az árokparton lelték, — a kutyavilág szürkeségében. Elkorcsosulva közönséges négylábu eb lett az egykori híres állatból. S keresi azt az ebtartó gazdát, aki nem restel érte két korona állami adót lefizetni.

Nem nagy dolog az egész. Egy állatfaj degenerációja, ami a természetben sűrűn fordul elő. De az agárra mégis búsan gondolunk mert kipusztultával az ősi magyarfajnak elszegényedése van összekötve. Az agárból házőrző komondor lett, gazdájából pedig boltos, vagy hivatalnok . . . Így változik minden a világon! *Krudy Gyula*

—«»—

Szentkláray Jenő dr. Vasárnap, január tizedikén, nagy ünnep volt Dél-Magyarország legnagyobb városában, amelyet még két évtized előtt németes izlése révén „Kis Bécs"-nek neveztek, de azóta annyira megmagyarosodott, hogy a Temesvár név már a magyarságnak egyik erős várával azonos. S bizonyítékát adta a lakossága a megváltozott viszonyoknak azzal is, hogy a legnagyobb magyar éposz- és balladaköltő nevére keresztelte el azt az új irodalmi társaságot, amely ott megalakult. Az alakuló közgyülésen jelen voltak Rákosi Jenő, Kiss József, Herczeg Ferenc, Szabolcska Mihály Berczik Árpád és még sokan közművelődési életünk jelesei közül. Szentkláray Jenő apáté, a jeles történetíróé, az érdem, hogy a társulat létrejöhetett. Igaz magyar fajszeretettel s minden akadályt lebíró buzgalommal forrasztotta össze a nagy cél érdekében a művelődés elemeit. Természetes, hogy őt választották elnöknek. Képmását az Uj Idők mostani számában bemutatjuk olvasóinknak.

SZENTKLÁRAY JENŐ dr.

—«»—

Herzog Péter báró

A gazdasági élet küzdelmeiben elért sikerekről a mi közönségünk ritkán szerez tudomást, pedig egy ország gazdasági haladását előmozdítani van olyan hazafias érdem, mint a politika, vagy az irodalom terén való működés. Ezért szívesen adunk hírt arról a magas kitüntetésről, amelyben a király a kereskedelem s a nagyipar egyik legkiválóbb vezérférfiát részesítette, amidőn csetei Herzog Pétert és törvényes utódait bárói rangra emelte.

HERZOG PÉTER báró

Herzog Péter bárónak a magyar kereskedelem és nagyipar sok nagy koncepcióju alkotást köszönhet. Jórészt az ő fáradhatatlan buzgalmának eredménye, hogy a magyar dohány, amelyet régebben csak kuriózumból vittek külföldre, ma világcikké lett, amelynek kivitele évről-évre nagyobb mértéket ölt és a magyar termelésnek évenkint igen tekintélyes összeget juttat. Ő volt az, aki húsz év előtt a Keleten nagyszabásu törökdohánybevásárló telepet létesített, amely ma már mintegy négyezerötszáz munkást foglalkoztat és Török-, Görögország, Bulgária és Kisázsia termésének színe-javát szállítja a füstölő emberiségnek. Cégének, amely a világkereskedelemben fontos szerepet visz, három világrészben vannak fiókjai, amelyek élén mindenütt magyar hivatalnokok állanak, akik hírt és dicsőséget szereznek a magyar kereskedelemnek.

Számos tekintélyes iparvállalat is Herzog Péter bárónak köszöni fölvirágzását, mint például a budapesti Viktória-, a nagyváradi László- és Hunyadi-gőzmalmok, a zsolnai posztó- és takarógyár, az északmagyarországi egyesült kőszénbánya és iparvállalat, amelyek elnöke és az Agrárbank, az Adria tengerhajózási részvénytársaság és sok más közlekedési, földmivelési, pénzintézeti és iparvállalat, amelyeknek igazgatósági tagja. A székesfőváros törvényhatóságában több mint húsz esztendő óta érdemes működést fejt ki és a pénzügyi bizottságban, amelynek egyik legbuzgóbb tagja, sok üdvös újítás köszöni létrejöttét az ő kezdeményezésének. Jótékonysága általánosan ismeretes. Nagy elfoglaltsága mellett számos jótékonysági egylet vezetésében vesz tevékeny részt és ahol csak teheti, szivesen segít a szegényeken. A fővárosi társaságnak kedvelt tagja, nagy zenekedvelő, maga is jó zenész és fáradhatatlan vadász, aki gyakori vendége a királynak a gödöllői vadászterületen.

Két orvosdoktor házassága. Január hatodikán érdekes házasságkötés történt Budapesten: az első eset Magyarországon, hogy két orvosi diploma egyesült élethossziglan tartó frigyben. Jakab László dr., akit az Uj Idők olvasói már ismernek egynéhány népszerüen megírt tudományos cikke révén, nőül vette Rácz Hanna doktort, aki szép sikerrel végezte tanulmányait a budapesti egyetemen, sőt egy értekezésével díjat is nyert. A feminizmus hívei bizonyára megelégedéssel veszik majd tudomásul, hogy a nők sorából felküzdötte magát egy a tudori magaslatra, de viszont a régi iránynak hívei is örülnek majd, hogy a modern áramlat, akármerre sodorja is a leányokat, a legbiztosabb rév mégis csak az: ha doktor egyesül az ő doktornőjével. S mivel minden igazi házasságban fő a külső és a benső harmónia, ez a frigy azok közül való, ahol nézeteltérés legfölebb tudományos ellentétben fog megnyilatkozni. Abból pedig csak hasznot húzhat a tudomány, meg az emberiség.

RÁCZ HANNA dr.

JAKAB LÁSZLO dr.

A Hunyadi-szobor szerzőjéről

Az írók és művészek intim teaestéin nemes izgalmu viták kelnek szárnyra. A jó fiúk lelkükkel körülölelik e széles és bűnös világot, megbocsájtva a kirívó ferdeségeket egy szebb jövendő érzetében. Ah, az idealisták csöndes berkeiben dúsan tenyész a reménység zöld pázsitja. Jól esik néha-néha ráheveredni s türelmes áhítattal lesni a hajnalpirkadást: az irodalom és művészet megujhodását lélekben és igazságban. Ha elkövetkezik e fényes időpont, akkor bizonynyal megértik mindenek Castelart, aki szerint „a művészet az élet északi csillaga"; ez fölemeli és magával ragadja a csüggedőket; új tájak tárják elő rejtett kincseiket, amelyeknek kristályos vizeihez böcklini nyírek és ciprusok mutatják a vezető ösvényt.

De szárnyszegetten hullunk vissza e fantasztikus régiókból, ha a magunk kis világáról és kicsinyes viszonyairól esik szó. Eszünkbe jut, hogy vannak művészeink, akik lelkükben megőrizték eszményeiket, de hatalmas izmaik mégis úgyszólván veszendőbe mennek. A „gyámoltalanok" nem értenek a megbizások szerzéséhez.

E sajátos „szenvedő tényezők" közül különösképpen ki-kicsillog ama esték keretéből a Tóth Istváné, aki Hunyadi János szobrával diszítette fel a fővárost.

Ott voltunk a szobor halászbástyai premiérjén. Az első impresszió hatása alatt egyben mindnyájan megegyeztünk: a budai honvédemlék mellett, íme, fővárosunk legjobb, legmagyarabb szobra áll előttünk. Monumentális, csupa erő, minden póz hiján. Fölfogásában új és sajátosan egyéni. A Schulek mester talapzata szinte összeroppan alatta. Uralkodik az egész vidéken.

Mindegyikünk tudott valamit a „Hunyadi" szerzőjéről.

1885-ben ő volt a legelső magyar művésznövendék, akit a bécsi akadémián aranyéremre méltattak. Négy évvel később Budapestre jött; nagy nyomor környékezte. Sorsa összehozta Nagyvárad művészetkedvelő biborosával: Schlauch Lőrinccel. A kitünő egyházfő megszerette a szerény művészt. Megrendelte nála Szent-László király szobrát Nagyvárad részére. Ez volt Tóth István első nyilvános műve. Később a nagyváradi székesegyház és a mária-radna templom főoltárának kifaragását bízta reá. Winkler nagyprépost megbizásából Torday Szaniszló nagyváradi püspök, két év előtt pedig szülőhelyén: Szombathelyen Horváth Boldizsár igazságügyminiszter szobrát készítette el. Néhány év előtt a „Boszu" szobormüve tünt föl a Műcsarnok kiállításán, fölöttébb erőteljes, egyéni fölfogásával. Szívünkbe markolt e műve s évek után is mély nyomot hagyott. A tavalyi Vörösmarty-pályázaton Tóth István műve felelt meg leginkább a költő szellemének. Talán az volt a hibája, hogy nem volt elég gazdag a mellékalakokban, mint a többi pályamű. De hisz a határidő lejárta előtt az utolsó nyolc nap alatt készült.

Ámde mit ér, ha a bohémtársak körülveszik a szeretet és az őszinte elismerés virágaival? A brutális élet fokozottan suhogtatja vesszejét az ilyen megvonult emberek fölött.

Talán eme vívódása inspirálta a műtermében ívő kis vázlat megalkotására. A „küzdelem" szimboluma ez: gyönyörü izomzatu férfiúnak egy hatalmas polippal való válságos harcát irja le e művében. Vajjon kié lesz a győzelem?

*

Legutóbbi műve: egykori mecenásának, Schlauch biborosnak relief-arcképe. A temesvári sírbolt részére készült. Most egyelőre csak arra lehet kilátása, hogy pihentesse nagy művészi készségét. Bizonyos, hogy művészünkből hiányzik a könnyenélés kvint

Tóth István domborműve
SCHLAUCH LŐRINC

esszenciája: az élelmesség. Ime, egy kitünő szobrászunk, akit a mérvadó körök fölöttébb „elismernek," — hisz a szobrászok szakosztálya elnökké választotta — megbízás híján szűkölködik. Tudjuk, hogy Fadrusz legmeghittebb barátja volt, terveit, alkotásait elsősorban vele közölte, véleményére is mindenkor számított. A Habsburg-terem részére megrendelt Mátyás-szobor kisebbített mását az elhunyt mester képtelen volt betegsége miatt elkészíteni s köztudomásu, hogy annak idején Tóth Istvánnal tárgyalt ez irányban. Magyar szellem szárnyalásában, érzésben és monumentális fölfogásban Tóth István méltó utódja Fadrusznak. De művészünk a közöny süppedő talajára jutott, küzdés őrli, holott legutóbbi alkotásával is pazar kézzel szórta nemzetének lelki kincseit. Magára maradt nagyratörő álmaival, művészete iránti naiv szerelmével, rendületlenül őrizve szívében az anyagtól lenyügözött ideálokat.

Vagy tán ez a nagy talentumok sorsa?

—i—y

Egy tót könyvről

Ci ti osud praje ci nie:
Tu zit', umret' musis.

Így hangzik Vörösmarty szózatának két verssora tótul. Olvastuk pedig ezt egy könyvben, melynek címe: Dejiny uhorského boja za slobodu, r. 1848—49. Napisal: dr. Adolf Pechány. A könyv szabadságharcunkról szól. Mit mondjunk egy könyvről, amelynek tárgya fenséges küzdelmünk szabadságunkért, hiszen az események kalendáriumszerü elősorolása is a legszebb éposznak nagyszerü fejezeteit adja. Ez a tót könyv igen szépen mondja el a két nagy év győzelmes és oly szomoru elmulását. Könnyen érthető és zamatos tót népiességgel van megírva és 319 oldalnyi tartalma vetélkedik az ilyfajta magyarul írt könyvekkel.

Érdeklődésünket fokozzák az új epizódok és pompás tót gúnydalok. Érdekes Petőfi dalának refrainje:

Na naseho Boha Uhrov prisaháme
Prisaháme, ze sa mucit viac nedáme.

Hazafias és szép dolgot cselekedett az érdemes szerző, dr. Pehány Adolf, hogy ilyen szép könyvet adhatunk a tótul olvasó közönség kezébe. Nemcsak Hurbánok voltak, hanem kuruc Malcsik is s vannak Nyitrán, Besztercén, sánta koldusok, akik valamikor mankó nélkül siettek oda, ahol

Lajos Kossuth odkazuje:
Regimentov mu chybuje . . .

A könyv képanyagát gondos kéz válogatta össze; különben kiállítása igen szép, mert priatel Hornyánszky Viktorék nyomták.

Mühlbeck Karoly

A pap hárfája

Kiss Arnold költeményei és műfordításai.

Egy nálunk eddig csaknem teljesen ismeretlen poétát mutat be Kiss Arnold s hozzá egy olyant, aki azon a nyelven ír, amelyet eddig nem is tartottak „irodalomképesnek", sőt még nyelvnek sem. Jargonban írta meg dalait, abban a német és zsidó nyelvkeverékben, amelynek hangzása cseppet sem mondható kellemesnek, még kevésbbé költőinek. De az igazi költőnek kezében varázspálca van, amelylyel, ha megüti a sziklát is, friss forrás fakad belőle. Morris Rosenfeld pedig ilyen igazi poéta.

Orosz-Lengyelországnak Boksa nevü városában született 1862-ben. Fiatalabb éveiben a halászmesterséget űzte, szülőhelyéről Hollandiába ment, ahol gyémántköszörüléssel tengette életét, mint Spinozza, a nagy bölcselő. Dalait éjszaka írta, azokat a dalokat, amelyek népe nyomorúságáról és szenvedéseiről szólottak. Lefordították azokat eddig is angolra, csehre, németre, oroszra, — az utóbbi nyelvre maga Gorkij.

Most, hogy magyarban vannak előttünk, megitélhetjük a szépségüket, a nagy erejüket, a megkapó érzésüket és elismeréssel adózhatunk a műfordítónknak, Kiss Arnoldnak, aki nagy nyelvbeli nehézséget küzdött le, hogy híven és találóan visszaadja az eredetit.

Mutatóba közöljük a „Hová" ciműt:

„Hová, hová, szép gyermekem?
Az éjben zaj se hallszik.
Oly csönd van — lásd — még vak boru,
Az utca üres, szomoru,
Boldog, ki még most alszik . . .
Rózsák álmodnak csendesen,
Még minden fészek nesztelen —
Én gyermekem! Te mért bolyongsz?
Szélben, ködben hová osonsz,
Még hajnalpirt sem látok . . ."
„Kenyér után járok."

„Hová, hová, szép gyermekem?
Hűs, nedves alkony eltakar . . .
Utcára, térre már az éj
Leszáll . . . oly nagy a csönd, oly mély —
Eltéved lábad oly hamar . . .
A nappal rád nem nevetett?!
Mit használ akkor éj neked?!
Az néma, süket, szívtelen —
Hová oly későn, gyermekem?!
Arcodban gond és átok . . ."
„Kenyér után járok."

Ilyen a többi is. Az élet szomorúságát rajzolják és az elnyomatás keservét. Faji jellegük nem akadály, hogy az emberiség általános fájdalmát el ne zengjék.

A kötet második része eredeti költeményeket ad. Azokban is dicsérhetjük a nyelv tisztaságát és könnyűségét. Egyedül állva, erősebben hatottak volna: így elnyomja azokat a Rosenfeld nagy súlya.

T. R.

Nő sorsa a férfi

Elbeszélések. Irta Cs. Szabó Kálmán

Előkelő, választékos a kötet külső formája és olyan a belső tartalma is. Annyi bizonyos, hogy írója megbecsüli az irodalmat és ha nem is tekinti klasszikus bereknek, legalább is előkelő szalónnak nézi, amelybe csak ünnepi ruhában, keztyűs kézzel szabad belépni.

Ez a választékos, ízléses, tartózkodó hang vonul át a kötet minden elbeszélésén; egységbe vonva azokat még akkor is, ha témájukban nem volna közös a férfi és a nő örök problémája.

E problémában a szerző rokonszenve az asszonyok felé hajlik. Ami azt bizonyítja, hogy nemcsak igazságszerető, de igazi gavallér-lélek, aki teljes hadikészségével siet a gyöngébbik védelmére. Erről a készségről csak dicséretest mondhatunk: előadási modora tiszta, objektiv és egyéni ellágyulásoktól tartózkodó. Meséinek — mert dicséretére jegyezzük meg, hogy minden elbeszélésének van meséje, — gyors, átlátszó a menete és ha nem is nevezhetők valami nagyon csapongóknak, a kieszeltség verejtéke sem látszik meg rajtuk.

Szóval, olyan kötet, amit igazi derűs nyugalommal olvashat végig az ember, néhány zavartalan órát szerez magának az olvasó.

M.

Uj könyvek

Az Uj Idők szerkesztőségének a következő új könyveket küldték:

Szívem, költemények, írta Peterdi Andor. Kiadta a szerző.

Budapest éjjel, írta Adrienne. Ifjabb Nagel Ottó kiadása.

Költemények, írta Apor László. Megjelent Budapesten, a Pallas kiadásában.

Magyar Könyvtár. Szerkeszti Radó Antal, kiadja Wodianer F. és fiai. A következő új füzetek jelentek meg: Csók, vígjáték négy felvonásban, írta Dóczy Lajos. A magyar faj uralma, írta Balogh Pál. Helén fiacskái, írta John Habberton, angolból fordította Gábor Andor.

Carmen Miserabile, írta Baring Gerő dr. Külön lenyomat az Uj Magyar Szemléből.

Dalok. Karafiáth Jenő verseire írta ifj. Toldy László. Rózsavölgyi és társa kiadása.

Mihók-nóták. Szövegét és zenéjét írta Mihók Sándor. A szerző saját kiadása.

Di ilogok. Irta Gerő Sándor. Megjelent Nagykőrösön, a szerző saját kiadásában.

Népszerü operai útmutató, szerkeszti Vaszilievits Emil dr. Kiadja Nádor Kálmán. Wagner összes dalműveinek szövegét és zenéjét népies alakban ismerteti. Megjelent eddig kilenc füzet, úgymint: Bolygó hollandi, Tannhäuser, Lohengrin, Tristan és Izolde, Nürnbergi mesterdalnokok, Rajna kincse, Siegfried, Walkür és Istenek alkonya.

A SZERKESZTŐ ÜZENETEI

Rabszolgák. Palágyi Lajos színművének ismertetése nem ered a szerkesztő tolláből. Szerkesztőnk mostanában jött meg vidékről és véleményét az érdekes és mély drámai költeményről az Uj Idők jövő számában olvashatja.

G. B. X. A legmérvadóbb ilyen kérdésben egy színháznak vezetősége. Küldje darabját valamely színigazgatónak és ha van önben tehetség, méltatni fogják azt. Nem vagyunk annyira gazdagok jó, eredeti darabokban, hogy lenézéssel bánjanak a tehetséges színműírókkal.

K. Rózsi. Kisfaludy összes költeményeit 4 koronáért kaphatja Singer és Wolfner könyvkereskedésében, Andrássy-út 10.

Jön a vonat. Köszönjük a szíves figyelmet, de a fénykép nem alkalmas arra, hogy klisét készítsenek belőle.

Amice *Jászó.* Nem tudjuk, hol tartózkodik ez idő szerint. Budapesten nincs.

6576. számu előfizető. Sorsjegyek dolgában nem adhatunk fölvilágositást. De megcselekszi bármely budapesti bankház és a Pénzügyi Hirlap szerkesztősége is, ha levélben hozzáfordul és a válaszra szükséges bélyeget mellékeli.

N. M. *Erked.* Váci-körut 27.

Gyöngyike. Az Uj Idők ebben az esztendőben nem adott naptárt olvasóinak s ez volt az oka, hogy önnek nem küldték el. A mult esztendőben kedveskedtünk ilyesmivel olvasóinknak, a folyó évben pedig minden olvasó egy nagyon díszes és értékes műmellékletet (képet) kap húsvétre.

T—y kör. Intézkedtünk, hogy a kiadóhivatal elküldjön az ön címére egy jegyzéket, amely csupa egyfelvonásos vígjátékot tartalmaz. Abból tessék válogatni. De előre megmondhatjuk, hogy nem igen akad olyan, amelyben csakis férfiszereplő fordul elő.

Jogász. Művészeknek otthona és csak az lehet rendes tagja, aki művész. Az évi díj 120 korona. Bővebb információért szíveskedjék az egyesület elnökségéhez fordulni.

Cleo. Kérje azokat vissza tőle s mint lovagias férfiu bizonyára eleget fog tenni a kívánságának. De az sem baj, ha nála maradnak, hisz úgyis csak tudományos dolgokról vitatkoztak!

P. István. Tudomásul vettük az ön különvéleményét, amelyben akad egy és más érdekes és megszívlelni való is. Természetes, hogy egy regény keretében nem lehetett kimeríteni az egész kérdést, nem is lehetett az az író szándéka. A fődolog, hogy amit maga elé tűzött, azt érdekesen és irodalmi értékkel ki is fejtette. A többi tér maradjon másoknak megmunkálásra. Miért nem próbálkozik ön is?

K Z. *Budapest.* A multkor közölt tánciskola-képeket Békei Ödön készítette Wessely Gyuláné Muzeum-körut 18. sz. tánciskolájában. Az apróságok, akik itt a tánc első titkait tanulgatják, — természetesen mind kezdők.

Leander. 1. Csakis orvos és az is csupán közvetlen megfigyelés alapján adhat tanácsot arra nézve, hogyan kell megszüntetni a bajt. 2. Forduljon a Divat Ujság szerkesztőségéhez (Rökk Szilárd-utca 4.), ott biztosan megkapja a kivánt fölvilágosítást.

B. Károly. Eltesszük, amíg megjön az alkalomszerűsége. Most igazán nincs ok, hogy közöljük. Köszönjük szíves figyelmét.

Kéziratok, amelyek a hét folyamán érkeztek: Kardliliomok. Az elcserélt menyasszony. Kisértések. Cigánytempó. Emlékezés. Temetőben. Szegény árva gyermek. Egy csók után. Inter pocula. Tristia. Fecske az iratтárban. Bokszéknél zsúr lesz. Őszi hajnalodás. Dalok. A mi szerelmünk. Ablakotok alatt. Egyedül. Miként a tengerszem. Anna. Labancfogás. Véleményt a legközelebbi számunk egyikében mondunk róluk.

Kis Hárságy. Főzőiskola van Budapesten, Rottenbiller-utca 15. szám alatt. De ingyenlakást és ingyenellátást nem kap ott senki, sőt fizetni kel a tanfolyamért, habár csekély összeget. Olyan háztartási iskola egyáltalában nincs, amely az ön által említett kedvezményeket nyujtaná.

Elza Türelem. Sokan vannak úgy, de nem lehet segíteni a bajon. Aztán be is kell tartani az érkezés sorrendje szerint a közlés sorrendjét. 2. La vie illustrée. De az ön által említett jobb.

Az első találka. Hogy nem éppen könnyü jó monológot írni, bizonyítja az ön esete. Ahhoz nem elég, hogy valaki — egy úr, vagy egy hölgy — elcsevegjen valamit, hanem szükséges egy jó helyzet is, humor, a szituációnak megfelelő ügyes fordulatok stb. Mindebből semmi sincs az ön monológjában.

Polux Linda. A régi Fővárosi Lapok megszünte óta nincs Magyarországon napilap, amely nem foglalkozik politikával, hanem csakis szépirodalommal.

F. Irma, *Pécs.* Az idén nem adott ki naptárt az Uj Idők. Ahelyett a husvéti számhoz mellékelve kap minden olvasó egy szép kivitelü képet, amely bőven kárpótól majd a naptárért.

Csendőr. A közös hadseregbeli és honvéd tartalékos hadnagyot és hadapródot a csendőrséghez csak a jól végzett, hathavi próbaszolgálat és a csendőrtiszti szakvizsgálat sikeres letétele után helyezik át véglegesen. A csendőrtiszti szakvizsgálat tárgyait a csendőrségi közbiztonsági szolgálatot és a különleges szervezetet érintő törvények, szabályok és utasítások alkotják. Tankönyv nincs.

B. B. *Nyiregyháza.* Legközelebb foglalkozunk az ön dolgaival: addig is türelmet kérünk.

Bogáncs. Úgy tudjuk, hogy az öt évnél kevesebb időt szolgálók pótlékot nem kapnak.

Román-Bunya. 1. Sorsjegyek dolgában nem szolgálhatunk fölvilágosítással. Akármelyik fővárosi pénzintézet szívesen megcselekszi, ha levélben fordul hozzá és mellékeli a válaszra szükséges bélyeget. 2. Ez alatt az idő alatt nem mentik föl a közönséges matrózi munka végzése alól. Az iskolai, erkölcsi és hatósági orvosi bizonyítványnyal fölszerelt folyamodást a Dunagőzhajós-Társaság vagy pedig a Magyar Folyam- és Tengerhajós-Társaság igazgatóságához kell intézni Budapestre.

Cs. A. *Rahot.* Sorsjegyek dolgában nem ad fölvilágosítást a szerkesztőség. Forduljon levélben a Pénzügyi Hirlap szerkesztőségéhez (Budapest, Dohány-utca) és mellékelje a válaszra szükséges bélyeget: szivesen adják a kivánt fölvilágosítást.

Lángbagoly. Nagyon hosszadalmas a bevezetése, maga a történet pedig nem új. Abból a nagy korszakból már csak olyasmit kell tollhegyre venni, ami igazán érdekes.

Jurányi előfizető. Nem ismerjük azt a dalt.

Pipacs. *Kolozsvár.* A rajz bizony még kezdetleges. De minden kezdet nehéz. Hosszu és kitartó gyakorlat kell a tökéletesítéséhez. Most még nincs azon a színvonalon, hogy közölhető volna.

Gondos háziasszony. A zsir avas szagának eltávolítására a „Természettudományi Közlöny" a következő módszert ajánlja: Próbálja meg — előbb 1—2 kilogrammal — s keverjen a zsírhoz vagy két kávéskanálnyi porrá tört timsót és azután olvassza meg a zsírt. A megolvasztott tömeget valami nagyobbfajta edényben addig kavarja folyton friss víz hozzákeverése közben, míg a mosóvíz teljesen el nem vesztette a timsó ízét. Lehet az avasságot előidéző szabad zsirsavakat tiszta spirituszszal való kimosással is eltávolítani, de ez az eljárás nagyon költséges.

K. S. *Baróthy Ilona.* Szivünkbe markolt a szegény Baróthy Ilona tragédiája. Megrázó jelenet a királyi trón fényes csarnokában komor birái előtt álló Ilona és a kaján olasz, Cefráni együttes jelenete. Az ármányszövő gonoszság ördöge s az ártatlan igazság fenkölt alakja állanak ott egymással szemben. A páros viaskodás szépen gördülő, elbeszélő hangon van megírva s csattanósan hat, midőn kiviláglik a végén, hogy Baróthy Ilona maga védte meg női erényének eltaposott koszorúját. A négy utolsó strófa a regék méla zöngésével, a borongó ősz bágyadó napfényével borítja be egy tiszta szív szomorú tragédiáját. Az egész egy kissé bőbeszédü, a becsületét védő asszony magasztos alakját glóriásabbá is lehetett volna még varázsolni a démoni cselszövések poklában, de ez a költői elbeszélés így is tisztességére válik írójának. Közölnők is szivesen, de hetenként megjelenő szépirodalmi lapnak rit kán nyilik alkalma ilyen hosszú vers kiadására. Küldje el valamelyik napilapnak ünnepi alkalomra. Azt hiszszük: közölni fogja.

Nem közölhetők: Betegen. Anyámnak. Borús időben. Egy betörő. Gizella. Kávéházban. A múlt betűk. Télen. Vonaton. János és Juliska. Karácsonyi legenda. Éjjel a váróteremben. Az elhagyatottság dalaiból. Ince. Ifju vér. Beteg vagyok! A lelkem fáj! Emlékeim. Ifju halt meg... A csillag nem ragyog. Csöndes alkonyat volt... Az én imám. Álmok, habok. Mikor először... Inter pocula' Emlékezés.Temetőben. Visszaemlékezés. Szegény árva gyermek... Egy csók után. Ha tudnád... Az orgona és a hegedű. Himnusz. Vége van... Az én első dalom. Népdalok. Ifju vagy... Emlékvers. Tizenhét éves voltam... Válasz.

Tartalom

Szöveg: *A honszerző.* Irta Herczeg Ferenc. — *Goethe költeményeiből.* Fordította Kozma Andor. — *Leszámolás.* Irta Morvay Zoltán. — *Visszatérünk.* Irta Gineverné-Győry Ilona. — *Korea.* — *Don Eveno.* Irta Grazia Deledda. — *A boldogságnak erdejében.* Irta Varságh János. — *Előadások a Feleségképző Akadémián.* Irta Szomaházy István. — *A németfalásról.* Irta Számadó János. — *Rovatok:* Mindenféle. — A szerkesztő üzenetei.

Képeink: Margittay: Érdekes olvasmány. — Jelenet Palágyi Lajos „A rabszolgák" című költeményéből. — Jelenet Molnár Ferenc „Józsi" című vígjátékából. — Képek Koreából (hat kép). — Téli képek (négy kép). — Herzog Péter báró. — Szentkláray Jenő dr. — Rácz Hanna dr. — Jakab László dr. — Schlauch Lőrinc, Tóth István domborműve

Kéziratokat nem adunk vissza.

Laptulajdonos: **Singer és Wolfner.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VI. ker., Andrassy-út 10. szám.

A Rimaszombati Konzervgyár

szállít postán, frankó csomagolás, 1 literes doboz zöldborsót, gyengebabot 1 korona, leves-spárgát 1 korona 60 fillér, paradicsomot 75 fillér, mellange marmelad, 1 kilós pohár 1 korona, 24 féle húskonzervet á 1 korona, áfonya kompót 1 kilós pohár 1 korona 20 fillér. Árjegyzék bérmentve ingyen!

Ha őszül a haja,

használja a *„Stella"* vizet, amely nem fest, hanem a haj eredeti színét adja vissza. Üvegje 2 korona, Zoltán Béla gyógyszertárában Budapest, Sétatér-utca, Szabadság-tér sarkán.

Szép házi torta

csakis a Megay-féle tortabevonó zománccal készülhet otthon, a mely évekig tartható, egy doboz két kis vagy egy nagy tortára elegendő, kapható csokoládé-, kávé-, eper-, narancs- és málnaízekkel, dobozonkint használati utasitással ellátva 25 krajcárért minden jobb füszer- és csemegekereskedésben, vagy négy drb vegyesen bérmentve 1 forint 08 krajcár a készítő *Megay* Róbert cukrásznál Miskolcon.

Remek bali fölvetelek

villamfénynél cs. és kir. udv. fényképésznél, *Mertens és Tsa utóda Dajkovits J.* Erzsébet-tér 7. sz. (Tekintet nélkül az időjárásra.)

Aki olcsó és mindamellett gyönyörü kivitelü ékszereket akar vásárolni, az forduljon bizalommal

Schönwald Imre

ékszergyároshoz, Pécsett

510. Női gyűrű, közepén rubin vagy zafirral, valódi gyémántokkal körítve, 14 karátos aranyból 16 frt. Hasonló caprubin és gyöngyökkel 6 frt. — 511. 14 karátos női aranygyűrű. Közepén valódi nemes opállal körítve kis gyémántokkal 14 frt. — 512. 14 karátos arany varázsgyűrű 4 soros, szép kövekkel és gyöngyökkel 6 frt 80 kr., 5 soros 9 forint, 1500 rajzot tartalmazó képes árjegyzék küldetik meg bárkinek.

Tóth Zoltán

U. 1464
1485

Tóth Zoltán

U. 1509

Tóth István

nobiz

A Városmatty nobr pályázat sorsa fölött 1903. febr.-jún. döntött a pályabíróság. Tóth István Vogany Moric építésszel közösen készített műve 3 ik helyen 1000 koronás díjat nyert.

Művészet, 1903. 65. l.

II.	16.	122.	328
II.	17.	150.	300
II.	18.	170.	280
II.	19.	200	250
II.	20.	250.	200

mélto [illegible]

* (Szobor Dukai-Takács Juditnak.) Vas vármegye közönsége már régebben elhatározta, hogy a megye szülöttének, a kiváló költőnőnek: Dukai-Takács Juditnak, aki Berzsenyi Dánielnek kortársa volt, szobrot emel. A szobor költségeire még évekkel előbb megindították a gyüjtést, s elég csinos összeg volt már együtt, amikor a gyüjtés megszakadt. Most a megye székhelyének: Szombathely városának vezető férfiai vették ismét kezükbe a gyüjtést s igy a szobor nemsokára állni fog. A bizottság a minta elkészitésével Tóth Istvánt bizta meg, akinek tervét el is fogadták a kivitelre. A szobor csak valamivel lesz nagyobb az életnagyságánál s azt karrarai márványba faragják.

Pesti Hirlap
1907 (XXIX.) évf. 180. szám.

* **(Takács Judit szobra.)** Vasmegye közönsége már régebben elhatározta, hogy a megye szülöttének, *Dukai Takács* Juditnak, Berzsenyi Dániel költő kortársának szobrot emel. Az emlékmü elkészitésével *Tóth* István müvészt bizták meg, a kinek gyönyörü tervét el is fogadták a kivitelre. A müvész a költőnőt a tizennyolcadik század elejéről való öltözékben ábrázolja, a mint padon ülve, fejét jobbjára támasztva, elmereng. A szobor csak valamivel lesz nagyobb az életnagyságunál s azt karrarai márványba faragják.

BUDAPESTI HIRLAP. (180. sz) 1907. julius 30.

Tóth István

Hobraj.
1. okt.

U. 4092

Szarmata edények VI. 133.

Toth Árpád

Trombitaszó, mikéven vala.

Részletek a trombitához.
Szily János, Berzsenyi
Dániel, és Horváth
Boldizsár nyomán

Irta

Bodányi Ödön - Trombat-
hes vérs fejl. tört. Epitő
Gyar 1910. 400.l.

..... *műhely.*

őnökség!

.....hó.....n történő kifize-

.....indokából személyesen meg nem

.....számu.....

.

vi ..... hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Tóth István

1888. Bécs.

1. Fájó Lépmás. Gipsz mellszobor.
2. Bacchansnő párducczal. Gipsz csoport 500 ft.

Ö. Kiállítás II. 1888.

1889. Bécs.

(457) Tóbiás búcsúja. Gipsz domborm. 400 ft. / Megrendelhető márványban 1000 ftért, érczben 800 ftért. Gipszöntvényben is megrendelhető.

Tél. Kiállítás 1889/90.

Könyöki József

foto -

Tóth István

MDK

Horthy István, gipsz

Műcsarnok 1943 Őszi tárlat

Tálla István,
szobrászművész

Az amerikai magyar Kossuth-szobor
bizottság a szín tűntére lépte fel.

Pesti Hírlap, 1927. okt. 1.

Tóth István.

szobrászművész.

Az amerikai magyar Kossuth szobor bizottság megbízásából készíti el.

Magyarság, 1927. okt. 5.

M.D.K.

Tóth István

Szoborportréjának repr.-ját bemutatja a lap a Mücsarnok őszi tárlatáról "vitéz nagybányai Horthy István" cimmel.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. okt. 15-21
VI. évf. 42. sz.

Tóth István MDK

Fiatal leány, gipsz

Mücsarnok 1942 Tavaszi kiállitás

A magyar müvészetért c.kiáll.

MDK

Tóth István.
Robrák

Ady Endre emlékpályázat
című tagja.

Magyarság, 1928. febr. 12.

Tolh István,
szobrászművész.

Az Ady-emlékpályázat
kiállítási tárgya.

Marosvásárhely, 1924. febr. 15.

Tóth István
szobrász

MIK

A Nemzeti Tanács meghívására 1918 dec 13-án összejött Irodalmi és Művészeti Szaktanácsnak tagja.

M.T. Képz. Műv. Gy. 1960.

9.o.

Toth

értesítés

arra a Tört társulat

plakettjét constatálta

Thaly Kálmánnak.

Lásd

Numizmat. Közl.

1910. 127 l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedély

.....

a műhelyfőnök vag
aláírá

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Toth Ilona

Kobori

Horváth Boldizsár
Kobor Kombathely
Vármegye
Magyarország Keresi.

Van-Lyp. 1901. 329 l

Fóth István

1901

Vas Gy 1901. 684

Toth Ilona

Hobart

med

Paskevics 1887. 457

..... *műhely.*

elyfőnökség!

..... év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

re ..... számu .....

oiztam.

..... évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Toth István

nepszombatról Zsambeck
Károli Kobrán ati tan-
tojana (Bács Eperjes-
cread) ar első osztaly
ndvari dijat nyerte
Bucsujáért

Frankenstein

Vasby 1889. 487 l.

Tóth István

Új országház, Külső-jén

III. Béla, Albert,

Zápolya János, I. Ferdinand,

Bethlen Gábor,

A képviselőház nagy tárcalójában: Mátyás trónra (Kattó sóvárt)

A főrendiház nagy tárcalójában:

Teológia (katlós sóvárt)

Cx. 20-21 l.

Tóth Ilona

Nobaik

Páris: világkiáll.
orvostéren.

Vers Lyp 1900. 56

Toth István

irod

Kuy III. (Egyéb)

Tobě Zdeně

Nobsáh

mod
=
Varšp 1899. 808 l.

Tóth Ilona

Kolozsvár

1887

Var. Lyr

749

Tóth István

Szobor

Arad

Vas Lap 1902. 569

Toth Ilona

Arbaiz

Von

Z

Vas. Lip 1893

624 l.

644 l.

Tóth Ilona

rod

V. Kos

Toth Istv

crod

Vaisly cro3. 324

Toth Imre

Lőrinc

Vas Zsp Cro 3. 108

Toth István

Irod

A vörösmarty nyelv
pályái. Vasárnapi 1903
87 l képpel

Tóth Ilona

ucd

Mátyás 2781

Tokh vobrai

Bíd
2
Mücsarnok, 1901. 175.

..... nevü munkás igazolta.

a müvezető aláírása.

élyezem:

vagy helyettesének
láírása.

. — Endrényi Imre, Szeged.

Tóth Ilona

Művészet 1902 209, 225
326, 350
– 1903. 65, 216
– 1904. 57
– 1905. 202
– 1906. 422
– 1908. 128, 204, 291
– 1909. 264, 398
– 1911. 39, 138, 139, 142
– 1913. 206, 216

Magyar Művészet
1926, 256
1928. 295

ha-

—

—

—

). —

10

525

214

Tóth Zoltán

Kolozsvár

MAGY. S. C. M. ÖTVÖSZETI MÚZEUM - BUDAPEST, VI. ARÉNA-ÚT 41.

Szamosújvár, 1923. I. 23.

Rokonsírok. 6.

877/ 1905 sz. (Temesvár, 1905 szept. 23.)

Fejérpataky László jelentése a temesvári városi könyvtárról

Tóth István

Nobár

1921. Kis aranyérem

1921. Wolfner díj

TÓTH ISTVÁN: PIÉTA
A Kerepesi temetőben

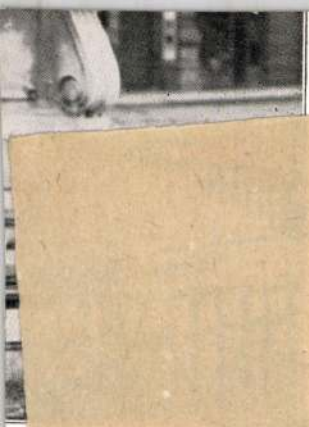

Tóth István

MAGYAR MŰVESZET

1926. 256
1928. 395
1930. 334
1929. 355–60

LEVELEZŐLAP

Feladó:

Viktória-nyomda.

II. MAGYAR FILATELISTA NAP
BUDAPEST 1925 DECEMBER 12–14
HARANGHY.

Tóth István

Szobrász

1908
2

T. K. E. Harsányi

Szobor. Vaclyn 1900

622. l. Fejjel.

Toth Istvan

laid

Brick 7.

..... *mühely.*

elyfőnökség!

.. év ..... hó ____n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

e ..... számu .....

iztam.

___ évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Toth Flora

Z. 2288

~~Arad h. n. VII. 286.~~

1627. Tót István

Sz. Tornathelyen 1861 november 9-én.

Emese álma.

A ~~fejjel jobbra~~ ábrázolt Emese félig ülő helyzetben ~~van~~, bal kezével támaszkodik, fejét visszahajtja és ~~csókolgatja~~ a hona alatt látható sast, melynek egyik szárnyát jobb karjával magához szoritja. Középütt elválasztott haja vállaira omlik. Bal térdét kissé felhuzta és jobb lábát kinyujtotta. A helyet, hol fekszik, medvebőr takarja. Jelzése hátul a láb közelében: Tóth J. 1898.

-szobor

Mübronz, ~~[illegible]~~ méretei sz. 65.h., 170. m., 92 cm.

Vétetett 1898: V. 18-án a 29527 sz. rendelettel 1800 frtra.

Elszámoltatott 1898: X. 23-án (199/98).

Az elszámolás tudomásul vétetett 1898: X. 28-án a 9627 szvsz. alatt. (361/98)

Az 1898: XII. 31-diki 81978 sz. leiratban kifejezett kívánsághoz képest, az 1899: IV. 5-diki előterjesztésre (105/99), 1899: V. 12-én a 25862 ~~[illegible]~~ rendelettel 600 frt. költség utalványoztatott (248/99), mely összeg 1899: V. 30-án számoltatott el (268/99) ~~[illegible]~~ elszámolása tudomásul vette az 1899: VIII. 9-diki 6629 szvsz. leirat. (518/99) ~~[illegible]~~

Töröl

Ennek

Lsz

Lcsókolgatja,

166

304: IV. 30

1627. Tóth István.

Sz. Szombathelyen 1861 november 9-én.

Emese álma.

A félig ülő helyzetben ábrázolt Emese bal kezével támaszkodik, fejét visszahajtja és a hóna alatt látható sast csókolgatja, melynek egyik szárnyát jobb karjával magához szorítja. Középütt elválasztott haja vállaira omlik. Bal térdét kissé felhúzta és jobb lábát kinyujtotta. A helyet, a hol fekszik, medvebőr takarja. Jelzése, hátul a láb közelében: »*Tóth J. 1898.*«

Bronz-szobor, méretei magasságban 170, hosszaságban 65, szélességben 92 cm. — Lelt. sz. 1627. — Vétetett az 1898 május 18-iki 29527 és az 1898 deczember 31-iki 81978 (195–899), az 1899 május 12-iki 25862 (248–899) sz. engedély szerint 4800 K-án. — Elszámoltatott 1898 október 23-án (199–898) és 1899 május 30-án (268–899). — Az elszámolást jóváhagyta az 1898 október 28-iki 9627 (361–898) és az 1899 augusztus 9-iki 6629 (518–899) szvsz. határozat.

III 3-52

Pl.
Vétel 1898

2582. Tóth István: 1904.

Sz. Szombathelyen 1861 november 9-én.

Küzdelem.

Szemlélősítője egy és

A köveken heverő kidülledt szemű polyppal küzdő fiatal ember kínjában fejét balra hajtja, jobb kezével a reá csavarodott tengeri szörnyet fogja, baljával pedig annak egyik csápját, mely ajkához tapadt, [illegible] elszakitani. Testével jobb lábára nehezedik, Haja rövid, arcz és bajusza leberetvált. Jelzése hátul: Tóth J. 1904.

Mészkő, magassága 215 cm.

Vétetett az 1904. deczember 10-én kelt 103720 sz. leirattal 5500 K-án. (919-904)

III 3 - 94

84

Pl. Vétel 1904

mig bal lábával az állaton.

174

Tóth István

Szombathelyi pül. szobrász
műve a szombathelyi sé-
kesegyházban st. Márton
ereklyetartó szobra.

Lásd.

Toszombathi sékesegyh.

228

s kisleány fejéri ki, a ki
na, a miért küldték és a kit 1905.

[hagymák,

pizás.

kallgat

ora fordult[redacted] ülő szőke kofa moso-
~~leányát, a ki a nélkül tért vissza~~,
öldségfélék, gombák, szőlők, naran-
k kosarakban, zsákokban és füzérek-
zsaszinü [redacted]kendővel kötötte [redacted]
kezével térdére támaszkodik és bal-
~~k ruha és kötény, fülbevaló és piros~~
[redacted] leány, a kinek hosszu fürtjei vál-
[redacted] harisnyakötőt, és kivágott czipőt
[redacted]t pénzt szorongat[redacted] és baljában
kon innen lévő szőlős kosár előtt, vi-
ról pedig összehuzott ernyő és öntö-
jobbra: „Spitzer Manó 1881 MÜNCHEN".

jándéka 1905 május 18-án (426-905)

l

3-905

Tóth István

Vízhordó leány, bronz

Tms Bp 1932

Szenthároms., Szenthár

ETFŐ

28

Ágoston, Emil

EDD

29

Pazzi Magd., Maxim

ERDA

30

Sz. Jobb feltal., Nándor

ÖRTÖK

31

Úrnapja, Petronella

NTEK

Nyakunkon a vizsgák! Most dől el, ki érdemel jutalmat, ki nem. Aki jutalmat érdemel, annak a *Könyvbarátok Kis Könyveire fizetünk elő.*

MBAT

De vehetünk neki más könyvet is az Egyetemi Nyomda könyvesboltjában, Budapest Kossuth Lajos-utca 18., ahol minden jobb könyv megvan.

1759. Tóth István

Sz. Szombathelyen 1861 november 9-én.

A bosszú.

Egész alak, fejét kissé jobbra fordítva és mogorván néz maga elé. Hátratett jobb kezében követ tart, a melylyel ellenfelét akarja lesujtani. Jobb lábával kilép. Haja rövid, arcza csupasz, ajkai duzzadtak, karjának és mellének izmai kiállanak. Jelzése a földön balra: Tóth J. 1899.

Eredeti gypszminta, magassága 208 m/m.
Vétetett 1900: I. 20-án a 4924 sz. rendelettel 6000 kor.
Elszámoltatott 1900: IX. 3-án (29/900. 457/900)
Az elszámolást elfogadták 1900: XII. 17-én a 14683 sz. alatt (689/900).

187

Tóth István

A fővárosi szépművészeti Múzeumban levő, a bosszú c. szobrot másolatban elkészíttetni és bronzba öntetni.

A művészek támogatása érdekében egy sereg közterületen felállítható szobrot rendelt a főváros.

Pesti Napló 1932. aug. 3.

U. 3169

Nem ragasztandó Le!

Tóth István

Arckép

Arad

(Mdr.) Bartha Miklós arcképe.
Budapesti Hírlap 1911. nov. 1.

21.95.

Rózsi vett a pályázaton,
mégis Tóth János
nyerte a megbízatást.

KELEMEN D. ÉS TÁRSA KÖNYVKERESK.

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Postafiók 214

Méltóságos
Nagyságos
Tekintetes

dr Szentiványi Gyula úrnak
úrnőnek

H

T. Lenke-tér 7.

Tóth István

Nógrád

vármegye

Története

1928. 2. n. 44. l.

(A budavári

Szent háromság szo-

bor restaurálása.)

Póth István

Budapest. József nádor mell-
szobor, Üllői út 76 (József
főherceghez kerül)

Lieber Budapest szobrai

391.

069

Tóth István (Szombathely, 1861. nov. 9. -
12.): szobrász. 1883—89 között a bécsi kép
Hellmer és Zumbusch tanitványa volt. Emlékm
Hunyadi János-szobor.; Szentesi Zugliget: K
egyházi jellegü szobrokat (Nagyváradi széke
helyi székesegyház), épületdiszitő munkákat
és egyéb kisebb kompoziciókat mintázott. 19
aranyérmet, 1921-ben Wolfner-dijat nyert. I
Emese Álma, Vizhordó lány (1921), Zsákmány.
az MNG őrzi. — Irod. Kelemen Lajos: T.I. (
1927. 8. sz.).

— Bp., 1934. dec.
őzőművészeti ak.-n
müveket (Buda:
Kossuth-szobor)
segyház; szombat-
(Bp. Országház)
920-ban kis állami
déli pihenő (1920),
stb. c. szobrait
Művészeti Szalon,

Fóth István

Bpest. Hunyadi János
Hunyadi János -út.

Liber Bpest adhoc

241.

Tóth István

Bpest. Nepomuki Szent János,
Kéleti Károly utca

Liber Brest rotarei

317.

317.

Tóth István

Nobraz

irod.

A Rákóczi – síremlék-
pályázat nyertese. Pesti
Hirlap 1909 okt. 17.

U. 182

Az egyik 3000 koronás díjat
nyerte Tóth István – Revisz
Imre – Kotál Henrik ke
ve.

Tóth István

Hunyadi János
c. nobra.
repr.

Alumna. A nyolcvanéves
Posta Magyar apándéj —
1850 – 1920. 50 l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Toth Istvan

rod

Ill kulső tobz.

Vm Zp 1894. 357 l

Tóth Ortvai

---

novella

írod

Sas Ede. Szent László
emlékszobra. Nagyvá-
don. Ország Vilég
1893. 595 1. Fényk.

Tóth Zoltán

IROD.

M. Gemma 1897.
1481. Lejzek

Tóth István szobrász

Magyar Életrajzi Lexikon

* (Szobor Szombathely első püspökének.) Szombathely város közönsége a káptalan támogatásával szobrot emel első nagynevü püspökének: Szily Jánosnak, aki a székes egyházat épittette, s akinek életéhez annyi áldásos jótékony- és kulturális intézmény keletkezése füződik. A szobrot a város jeles szülötte: Tóth István szobrászművész mintázta, akinek már több alkotása disziti a várost. A művész a nagy püspököt ugy örökitette meg, amint a nép között járt. Egyszerü papi ornátusában ott fog ülni a székesegyház előtti nagy téren, ahol annyit álmodozott egy nagyszerü templomról, amelyet aztán sikerült is neki fölépittetnie nemcsak Szombathelynek, de az egész országnak büszkeségére. A szobrot most öntik bronzba, mig talapzatát hazai terméskőből faragják. A leleplezés szeptember hó 5-én lesz.

T. H. 1909. VII 9

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ..... történő kifize-

..... indokából személ sen meg nem

..... számu .....

tam

évi ..... hó .....

sajátkezü aláirás munkásszám.

Tóth Tivadar

Kovács

László

K D

Tóth Zoltán

md

Vas. Lp 1893. 148. l.

Toth István

1

2

Kolozsvár 1896

271

.....evü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

lyezem:

.....

agy helyettesének
rása.

– Endrényi Imre, Szeg .

Tóth István

1904

Vas. Lyc. 1902. 657

Kapjel:

A Vörösmarty

Album gyűjtemény.

Toth Dotvi

4ed

NB. 72.

Tóth Ignác

Magyar Nobel regény.

Vasvár 1894.

357. l

Toth Tibor

read

Vas Gy 1894. 401.

Tóth Károly

lírai

Lázár Béla dr. A
szent László mythos. Fő-
városi Lapok 1893. 256 sz

..... nevü munk s igazolta

a művezető a rása.

élyezem:

vagy helyettesének
áírása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Tóth János

Koh.

Vol

Miscellanok, 1900 210.1

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vett :

.....

az osztályfőnök aláírá

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
aláí

3. sorsz. Műhelyi minta. —

Tolk István

Ukoh.

Lroa
Z

Miscarnok, 1900 335. l

Magy[illegible] királyi államvasutak.

T. Műhel[illegible]

Miután keresményemnek 191[illegible]

tésén [illegible]

jelen[illegible]tek, keresményemnek átvételére

nevü[illegible]munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt [illegible], 191[illegible]

[illegible]

tanu.

[illegible]

tanu.

Tóth Dávid

szobr

Lrod

A Egyptom. 1912. 3-4 f.

167 l.

..... *műhely.*

yfőnöksé g!

v ..... hó ____n történő kifize-

..... indokáb személyesen meg nem

..... számu .....

am.

évi ..... ____ hó .....

.....

s tkezü aláirás és munkásszám.

Toth Ilona

und

"

D

Toth Istvánné

Kobrák

csőd és örvlászd

~~K~~ E

Kornis Elemér. Horváth
Boldizsár szobra.
Vasárnap 1901. 41 sz.

életrajzi és arckép!

Toll Istvánné

vászon.

Erős Gyula. Szent László

szobra Nagyváradon -

Magyar halom XX. k.

1893-4. 77 l. (acéllal)

festi mint -

1893. sept 10-én

leplezték le -

..... nevü munk igazolta

a művezető al ása.

édélyezem:

nök vagy helyettesének
aláírása.

nta. — Endrényi Imre, Szeged

Toth István

Irod

Hazai Tanügy Könyvtár Budapest. Vár.

Ty 1903. 797 l.

Lejárt.

Orsz. Isk.

Tóth István

Városház tér 3. szám

Budapest székesfőv. tulajd.

s oklevél

Tóth Zoltán

Kossuth Lajos mell-
szobra a Zugligetben

Líber Endre szobrai

301 l.

Mélyen tisztelt

A Műemlékek Orsz

előadás orozat iránt eddig is tan

van szo ncsém arra kérni a mélyc

a legkö lebbi előadásunkra vona

tést nb lapjának jan. 26. szám

kintett l, díjtalanul közölni mél

Egyuttal szerenc

szóló b számoló ismertetést, ugya

nak az lőadást követő legközelet

sék.

Kiváló tisztelet

Budapes , 1926.

Tóth István

Mobrán

László

Libet Bpest Mobrán

306 l

Genthon on Ce 100 P-03, 2 gr ja
a 20°C

M. N. G.

TÓTH István szobrász

1861 – 1934.

1762. Déli pihenő (1920.) Lksz.: 5633.

1763. Ernese álma Lksz.: 1627.

1764. Fiatal pár (1911.)

Lksz.: 59. 141-N.

/.

A M. N. Galéria állagjegyzéke T./B. rész

Bp. 1959. 260-261. l.

le. D. K.

TÓTH István szobrász

1765. „József nádor mellképe" (1918)

Lksz.: 56.662-N.

1766. Kemenes László festőművész mellszobra Lksz.: 56.663-N.

1767. Vízhordó leány (1921)

Lksz.: 56.666-N./.

A le. N. Galéria alapgyűjteménye I. 16. köt.

Bp. 1959. 261-262. l.

le. D. 4.

TÓTH István szobrász

1768. Szálmány Szl.: 56.667-M.

A le. M. Galéria ásványgyűjteménye T./6. vitr.
Ph. 1970. 262-l.

MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG
SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE
BUDAPEST, IX. RÁKOS-U. 10

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

.....

árnak
árhölgynek

.....

.....

BUDAPEST,

.....

ifj. Kellner E. Bpest.

LA SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE

invita a S. V. Illma ad intervenire alle

CONFERENZE

che

il Rev.

P. VITTORINO FACCHINETTI

Professore dell'Università del Sacro Cuore di Milano

terrà

sabato, 27 aprile alle ore 18
nella sala del Museo d'Arte Decorativa
(I., Üllői-út 33—37.) sul tema:

LE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA

(con proiezioni); e

mercoledì, 29 aprile alle ore 18
nella sala della TESz (V., Falk Miksa-utca 1) sul tema:

LA RADIO IN VOLO

LA PRESIDENZA

Gli ospiti sono graditi.

Föld István

kiállító a megnyitáson jelen volt.
(Fényképfelv. Művész-k Társ. tavaszi IV. őszi kiáll.-a).

Jósef Ferenc fény és Anna fényes" látogatása
a Nemz. Szal.-ban
N. U. 931. XI. ~~17~~ 22.

Tóth István.

Szabó-műve a fővárost kijelölt terét sorozatot akarja alkotni, a fővárosi tanácsa határozata is szerint.

Magyarság, 1927. jan. 4.

Liebe Mutter!

Tóth István

Szerepelt a Miskolcon Tavasi bálában.

PL 1927. IV. 2.

Tóth István

"A bosszú" c. szobormüvét a Fővárosi másolatban elkészíteti és bronzba öntetni.

NM.932.VIII.3.

Tóth István

A nemzeti kiállításon a főváros vásárolt tőle.

M N 1933. V. 14.

Tóth István

A szemesi kiállításon a fővárosi vásárolt tőle.

B. H. 1933. V. 14.

Tóth István

2 sárkány c. rajzát megvette a főváros

a nemzeti kiállításon.

dr. 1933. V. 13.

Tóth István

Tóth István művészi hagyatéka.

Sopronból jelentik: *Tóth* István, a nemrégiben elhunyt jeles szobrászművész, a nagyváradi Szent László-szobor és a Halászbástya Hunyadi János-szobrának alkotója, végrendeletében Sopronról is megemlékezett. A művész kapcsolata a hűség városával abból az időből származott, amikor a szombathelyi származású *Tóth* István mint fiatal asztalossegéd feltűnt szobrászi tehetségével és a soproni kereskedelmi és iparkamara előbb évi 150, majd 200 forintos támogatásával megadta a lehetőséget arra, hogy a képzőművészeti akadémiát elvégezhesse. Tóth István egész életén át hálás maradt ezért Sopronnak és értékes alkotásaival ajándékozta meg az iparkamarát és városi muzeumot. Végrendeletében most egyik legszebb alkotását, *Tóbiás bucsuját* is a soproni városi muzeumnak hagyományozta, s meghagyta ezuttal azt is, hogy hátrahagyott művei közül egy értékesebb darabot ajándékozzanak a Soproni Kereskedelmi és Iparkamarának.

M. 935 II/12

M. 935 II. 12

Tóth István

— **(Tóth István szobrászművészt szombaton délután temetik.)** *Tóth* István, a kiváló szobrászművész tegnap *73 éves korában meghalt.* Szombathelyen született. Bécsben tanult és bejárta egész Európát. A fővároson kívül *Szombathelyen* és *Nagyváradon* sok kitűnő szobra áll. *Legszebb művészi munkája a szegedi fogadalmi templom főkapuja,* oltára és az evangélisták szobrai. *Szombaton délután félnégy órakor temetik* a farkasréti temető halottasházából a főváros által adományozott díszsírhelyre.

M. o. 934. XII. 15

Szeged
Kulturpalota

Temesváry József
festőművész
kiállítása

1934. VIII. 4 –

1759. Tóth István.

Sz. Szombathelyen 1861 november 9-én.

A Bosszú.

Egész alakban ábrázolt álló férfi, ki fejét kissé jobbra fordította és mogorván néz maga elé. Jobb lábával kilépett és hátratett jobb kezében követ tart, a melylyel ellenfelét akarja lesújtani. Haja rövid, arcza csupasz, ajkai duzzadtak, karjának és mellének izmai kiállanak. Jelzése a földön balról: »*Tóth J. 1899.*«

Eredeti gypszminta, magassága 208 cm. — Lelt. sz. 1759. — Vétetett 1900 január 20-iki 4924 sz. engedély szerint 6000 K-án (29–900). — Kifizettetett 1900 január 30-án. — Elszámoltatott 1900 szeptember 3-án (457–900). — Az elszámolást jóváhagyta az 1900 deczember 17-iki 14683 szvsz. határozat (689–900).

III 3 – 57

Pl.
Vét 1900

Tóth István

szobrász

Harmadik Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás - Műcsarnokban - szoborral szerepel.
Dávidja lelkiismeretes munka, bár nem mond ujat.
Szent László ja jó, zavartalan, iskolás mü.

Magyarság
1935.III.24.

Tóth István

Művével nevelt a
Budai Képzőművészeti
Társulat Őri társa tán.

P. H. 934 XI. 4.

Tóth István

Tóth István kormányfőtanácsos szobrászművészt, a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagját szombaton délután temették el a farkasréti temetőben, nagy részvét mellett. A gyászszertartást dr. *Angyal Kálmán* tabáni esperesplébános végezte, a bucsubeszédet *Borhy Jenő* szobrászművész mondta.

P. H. 934. XII. 16.

P. H. 934. XII. 16.

Tóth István

a nemzeti kiállításon a fővárost vásá-
rolt műveiből.

NN 1933. V. 13.

Tóth István

Szerepelt az I. nemzeti találkozón.

dr. 1933 IV. 20.

Tóth István

született az I. nemzeti találkozón.

Ch. 1933. IV. 20.

Tóth István

Szerepelt az I. nemzeti párlaton.

EK. 1933. IV. 20.

Tóth István

Részvett az I. nemzeti látlatra.

TH. 1933. IV. 19.

Tóth István

szerepel az I. nemzeti bálon.

VM. 1933. IV. 20.

Tóth István

Részvett az I. nemzeti kiállítás szü-
nyében.

M. 1933. III. 18.

Műveri díj: Rákóczi síremlékpályázat

Tóth Gyula

Művészet VII. évf. 1908. 128. l.

T o t h I s t v a n szobrász

M Ű V É S Z E T
II. évf. 1903.
65.
"Kitüntetések"

Nagyvárad

Szaniszló Ferenc püspök szobra
Tóth István szobrász müve

Religió 1896.I.fv.18.sz.

Vegyesek 15o.o.

Tóth István

szobrai

a Regedi fogadalmi templom főkapuja fölött baldachin alatt a Madonna-szobor áll. Az oromfalon fülkékben Szt István és Szt László, a főkapu boltíve alatt Szent Gellért és Kapisztrán szent János szobra. Valamennyi faragómunka "Uzsanó" mintáira a főkapu három nyílásán lévő Ó- és újszövetségi jelenetekre.

Hősemlék

57.C.

VON L. RICHTER.

LA RICCIA

Druck der Gesellschaft für vervielf. Kunst in Wien.

Tóth István

Szobrai

a regedi fogadalmi templom homlokzatán a négy elem és az évszakok jelképeit fejti ki mutatja. Az oldalhomlokzatokon az őstapasztalások ábrázolása "Hymnus" Tóthtól.

Homlokzat

57. l.

A szentély falán a szentségek domború mű ábrázolásai. Az apszis belső oldalán az áldozás és a templomépítés fogadalmát megörökítő 5 relief "Hymnus" Tóthtól

Az 5 relief közül Ádám és Éva. Schönbrunn, Jól Dániel, Sz. Flórián, Tóth István.

ORIGINAL-RADIRUNG

BRUNNEN BEI

lag von A. Dürr in Leipzig.

Tóth István

Nobras

A Nagyidai fogadalmi templom fedett márványoszlopsorai előtt a négy evangélista szobra áll, az orgonakarzat mellvédjének közepén Szent György és sárkánya domborműves festése

Főoltár templom

56. l.

Heliografie d. k. k. Milit. geogrf. Institutes.

T BEI CASTELL GANDOLFO.

Vervielfältigung vorbehalten.

Tóth Ilona

szobrász

művei a Nyugati

dómban

Nemzeti Magyar

1930. nov. 9.

képekkel.

(474 - 453 .M

M.D.K.

Tóth István

A "Képzőmüvészet" c. rovat adja hirül, hogy a müvész beküldte pályamüvét a Bartha szoborpályázatra.

Szinház és Elet, Bp. 1908. május 1o. VI. évf. 2o. sz.

Tóth Zoltán (néhai)
Zobrair
özvegy Takács Judith
c. özvegy emlitve.

Vasi Szemle
1936. 127. l.

gyűjt.

LXXIV

fol.

Archives de la commission des monuments historiques.

Publiées par ordre de son excellence M. Achille Fould, ministre d'état

1855–1872. I. 73 képes tábla, nőveggel.

II. 73 " " "

III. 43 " " "

Paris
Gide et J. Baudry

Faerk Ernő

Cédz és Tóth József

Építő Ipar.
1913. 285. l.
(Az Ernébet királynő emlékműve
versenypályázata,
képekkel.)

MDK

Tóth István

Horváth Mihály szentesi szobrának pályaművei a Szentesi muzeumban. Márki Sándor dr.: Horváth Mihály /1809-1878/. M. Tört. Életr. Bp. 1917.
349.1.

Tóth István
~~Hetyei Sándor~~

K

réz domborítású
medaillonok Tóth
István szobrász-
művész alkotásai
az alábbi
templomon-
ról.

Szőnyi Ottó dr.

A szegedi fogadalmi
templom, Magyar
Iparművészet
1932. 3. o.

MDK

Tóth István

szobrász, ezüstérem

Klassics: Párisi kiáll.kitüntetései. Mics. 1900. 326-7 l.

Jókai István nobrása

A Képzőművészeti Társulat bíráló bizottságának tagja

Magyarság 1927 X. 6.

Tóth István

MDK

Vizhordó leány, bronz

Műcsarnok 1944. Székesfőv. Képtár Jub. Kiáll.

MDK

Tóth István, Szombathely.

1888. Mesteriskolai-dij.

Bécsi Képszőm. Akad. magyar ösztöndijasainak neve. Fleischer, Bécs. 105.l.

MDK

Tóth István, szobrász

darabjai szerepelnek a gyüjteményben.

Petrovics Elek: A Szépmüv.Muzeum modern magyar szobrai. Magyar Müvészet. 1926. 256.l.

MDK

Tóth István, Szombathely,

Mesteriskolai dij

1888

Bécsi képzőm. akadémia nagy. ösztönd. névsora
Fleischer Bécs. 1o5. l.

Tóth István, Szombathely MDK

udvari dij.

1889. aranyérem

Bécsi képzőm. akad. magyar ösztönd. névsora.
Fleischer Bécs. 99. l.

M.D.K.

Toth István.

Szobrászmüvész szobrai diszitik a szegedi Foga
dalmi templomot.

Városok Lapja 1937. XXXII.évf. 14.szám. 461. o

Berzenczey Domokos:Szeged város ujabb müszaki alkotá
sai.

M.D.K.

Toth István.

Szobrászművész Szentes városától megbizást kap Kossuth szobor megmintázására.
Okt. 21. ére leleplezték.

Városok Lapja. 1934. XXIX.évf. 21.szám. Hivek. 580.

M.D.K.

Tóth István, szobrász

Az Országház 88 pirogránit szobordísze a pécsi Zsolnay gyárban készült. Ő is egyike volt a 12 tervező szobrásznak. 272.o. 8.jegyz.

Romváry Ferenc: Sinkó András művészetéről 269.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve. 1966. Pécs. 1967
Somogymegyei Nyomdaipari Váll. Kaposvár

Tóth István

és Telcs Edével közösen tervezett Lajta Béla mestermüve, a Kossuth Mauzoleum pályázaton járt kivitelezésre.

Vámos F.: Béla Lajta. Acta Historiae Artium. Budapest, 1969. 1-2 p.

1731.

TÓTH ISTVÁN /

a Várban, a Hunyadi János úton található Hunyadi-szobor alkotója (1903)

a szobor fényképe megtalálható a könyv 11. táblájan

A budai vár Bp. 1958.

35

MDK

Tóth István, szobrász

Hosszu. Bronz.
/követ dobó ösember./

Harminc szobor utra kél a főváros raktáraiból.
Uj Magyarság. 1937. jun. 6.

MDK

Tóth István, szobrász

Az Országház épületét 253 szobor disziti, közöttük az övé is.

Mezögazdasági Muzeum diszitö szobrai között szerepel az ö müve is.
Nemzeti Bank palotáját az ö szobra is disziti. /1902-05./

Széchenyi-fürdö d.sz.

Bajó Gyula; Budapest XXXXXXX ujabbkori épületszobrászata.

Bp.1942. Pázm.P.Tud.Egy. dolgozatai. 63.l.

MDK

Tóth István (szobrász)

A Bajcsy-Zsilinszky körút tervében szerepel Polipoïlo c. szobrának a József körút és József utca sarkán, a Baross-kávéház előtt történő felállítása.

-ts.: Budapestet új szobrokkal, emlék-táblákkal és városkutakkal díszítik.
Városi Szemle, Bp. 1927. 942. l.

M.D.K.

Tóth István

783. Kossuth Lajos képmása. Mellszobor. Gipsz.
Elveszett./Parlamenti Muzeum/

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. V. füzet.
57. l.
MUMOK. Bp. 1952.

M.D.K.

Tóth István /1861-193..

1111. **Dávid.** Szobor. 194 cm mag. gipsz.

Elveszett. /Fővárosi Képtár/

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
79. l.
MUMOK. Bp. 1952

Tóth István

Hunyadi János c. könyve súlyosan megsérült az 1944/45-ös ostrom során.

Gádor E.: Budapest könyvei, Budapest, 1955. 201

M.D.K.

Tóth István

"Erőteljes "Bosszu"-ja egy hatalmas parasztlegény, erős izmokkal, kun nyakkal, igazán a "Bosszu"- irja a müvész alkotásáról Lázár Béla:"Téli tárlat"-ról szóló cikkében.

Magyar Salon, Bp. 1900. január
811-832. lap

MDK

Tóth István szobrászmüv.

a képzőmüv. tanács uj tagja

Vállalkozók Közl. 1908. dec. 9. 8 l.

MDK

Tóth István szobrász

Szőnyi Ottó dr.: A szegedi fogadalmi templom. MI. 1932. 29 l. Képekkel.

M.D.K

Tóth István
szobrász

1926-ban a Kossuth szobor bizottságban vesz részt.

Vayer Lajos: A Kossuth kultusz a magyar művészetben

M.M.M. Évkönyve 1952. 191.

M. D. K.

TÓTH István szobrász

Br. Vátpolata allegórikus szobor:

Irgalmasság

Ybl Buda 263, l

MDK

Tóth István
szobrász

Kisebb Kossuth mellszobrot készített.

Vayer Lajos: A Kossuth kultusz a magyar művészetben.

M.M.M. Évkönyve 1952, 171.

Tóth Ilona
szobrász

M.D.K.

Hunyady János szobrát a Várban ő alkotta.

Budapest und Umgebung. Budapest. 191.

MDK

Tóth István

Magy. Képzőművészek Egy. gyűlése. Münch. 1900. 19.sz.
265 l.

Tóth István naplója M.D.K.

Meglátogatja Beck Ö.F.-t Gödön.
1919 ben a kommün után kiutasítja
Becket a fővárból

Beck Ö. Fülöp Emlékezései Bp. 1917 286.
333, 334,

Tóth István szobrász
A bosszu, bronz
Magyar Reprezentativ kiállitás
Nemzeti Szalon, 192o. nov.

K. M. T. EGYETEM ANTHROPOLOGIAI MŰZEUM
BUDAPEST, VIII., MÚZEUM-KÖRÚT 4. SZ.

15. sz.

Méltóságos Elnök Ur!

Fogadja Kérem hálás köszönetemet ama készségéért, hogy a Műemlékek Orsz. Bizottsága tagjává való kineveztetésem alkalmából hozzám intézett méltóztatott.

K. D. K.

TÓTH István szobrász

Szül. Szombathely

Szombathely Szabadh. Horváth D. szobra

Buda. Hunyadi János szobra

Brenner-Hajtheneji: Savaria ... Szombathely 1856.

Tóth István

M.D.K

Az ő keze munkája a szegedi Fogadalmi templom a mennyezetben a relief sorozat, valamint a Szent Kereszt oltár.

Bálint Sándor: Szeged városa, Bp. 1959.

134 l.

M.D.K

Tóth István
szobrász

A Fogadalmi templomon elhelyezett plasztikák mestere

Bálint Sándor: Szeged városa, Bp. 1959.

133 l.

M.D.K.

Tóth László
Nobrász

A szegedi Fogadalmi templom belső díszítő plasztikáját készítette.

Bálint Sándor: Szeged városa, Bp. 1959.

134 l.

Tóth István nobrán M.D.K.

részvett a sümegi Ramasaket nobr
pályázaton (1905)
makvélemenyt adott a bérindulő nob
hoz.

Éles Károly: Ramasaket Vince emlékezete.
Sümeg 1908, 24, 25,

MDK

Tóth István

Bucsu, szobormü

r.sz.i: A N.Szml. kiáll. Uj Magyarság, 1941. jul.4.
6 l.

Toth István
festőművész

M.D.K.

713 | Kossuth Lajos képmása
Parlamenti Muz.

Egyéb köztulajdonból eltávozott műtárgyak jegyzéke. 57.l
Bp. 1952.

MDK

Tóth István
Leányfej, gipsz

KMTárs 1938. őszi kiáll.
11 l.

M.D.K.

Tóth István
szobrász

A szegedi Fogadalmi Templom plasztikai
elemeit Tóth István készítette.

Bálint Sándor: Szeged városa, Bp. 1959.
138 l.

MDK

Tóth István

A zsákmány, gipsz

Bosszu, bronz

Nemz. Képzőmüv. kiáll. Műcs. 1933. ápr.

48 1.

MDK

Tóth István, szobrász.

A zsákmány. Gipsz.
Bosszu. Bronz.

Bp.Mücs.-OMKT Nemz.Képzömüv.kiáll./Rend.M.Kir.Vall.- és Közokt.Min./ 1933 ápr.19.-máj.25. Kép.tm. 48.1.

Tóth István, Bp. I.Ybl Miklós-tér 4.

Adressenverzeichniss der ungarischen Medailleure

Tóth Zoltán
zeneszerző
Nyug. Honvédtiszt
1905 Szt. Fr. 70

917 67 folio 16 Y...B.

Nagytekintetü

Reitter Károly, a gyulafehérvári
pallérja, kinek illetékei
tetve, de időközben Fridli
1915. febr. 27.-től márc. 2
alkalmazva lett, ezen ille
lását kéri.

Minthogy ez az alka
igazolva lett, tisztelette
hogy ezt az összeget kiut

Budapest, 1917. februá

Tóth Ilona rajza

Pogány Mária

II. nályázat III. díj.

Lajos: Vörösm.

78. l. u. (Kép)

I. nályázat I. kategória

u. o. 64. l. u. kép

Dr. KÜHÁR FLÓRIS
FŐISKOLAI TANÁR
PANNONHALMA

A Műemlékek Orsz. Bizottsága
Miklóssy Elnökségének
Budapest.

Miklóssynak 1926/147 sz. alatt kelt átiratában foglalt megbízást örömmel vállalom. A megbízásnak azonban tárgyai elfoglaltságom miatt csak július hó első felében tudok majd eleget tenni. Különben úgy értesülök, hogy a feltárásokkal megbízok Kercai-plébánián találom, nem csak a plébánia

Tóth Ignác

Nobrán
műve a budai statisz-
tikai hivatal előtt áll.
Nepomuki Szent János
szobor. Készült 1921.

Hauszereghárkós

143. l.

kötet, 243—244. l. (Képe 242. l.) — Czobor: Egyházi emlékek a történeti kiállításon. Bp. 1898., 63. l. (Képe 62—63. l.) — Forster: Magyarország műemlékei, II. kötet, Bp., 1906., 285. l. — Magyar Iparművészet, XV., 1912., 126. l. (Képe.) Esztergom vármegye... Bp. é. n. 43. l. (Képe 154. l.) — Gerevich PA, 196. l. (Képe 196. l.) — Erdélyi kiállítás 1931., 17. szám (Képe V. tábla). — Genthon: AZEFK, 12. l. — Lepold—Lippay 38. l. — Braun, Joseph: Die Reliquiare des Christlichen Kultes und ihre Entwicklung. Freiburg, 1140., 288. l. — Lepold Katalógus 21. szám.

PÁPAI GYŰRŰ,

aranyozott bronz. Fejében kristálylap, oldalán öntött és vésett jelvények, köztük IV. Jenő pápa címere.
Átm. 4·5 cm.
Pápai ajándék, olasz munka 1440 körülről.
Vétetett a budapesti műkereskedelemből, 1937. Lepold Antal ajándéka.

Lepold—Lippay 38. l. (Széchy Dénesé volt.) — Lapold Katalógus 24. sz.

SZÉCHY KÉNES KELYHE, (245. kép)

aranyozott ezüst, filigrános és sodronyzománcos dísszel. Gótstílű. A talp egyik karélyában Széchy Dénes bíboros, esztergomi érsek (1440—1465) címere. A száron got hilf és maria. A talp peremén restaurálásra vonatkozó felirat: Hunc. Dionys.

HUNYADI JÁNOS SZOBRA BUDAPESTEN.

A király által a fővárosnak adományozott tiz ércz-szobor közül a hatodikat, *Hunyadi* János szobrát november 24-ikén adta át a miniszterelnökség a fővárosi hatóságnak. Ezt a budai Albrecht-út kanyarulatánál, a Mátyás-templomhoz vezető lépcsőzetnél állitották föl és emeli ennek a helynek hatását.

A szobor *Tóth* István jól sikerült műve és középkori hadi viseletben mutatja a törökverő hőst. Magyarország egykori kormányzóját és a kereszténység egyik legnagyobb hősét úgy állította elő a művész, a mint a költő mondja: «Ki áll amott a szirttetőn, Hunyad magas falánál?» Itt is hegyoldalban áll és a magasból tekint alá a Dunára. A szobrász a korhű ábrázolásra minden történeti emléket felkutatott, főleg Thuróczy krónikáját és a benne levő metszetet használta föl. A vért, a fegyverzet, a sisak történeti emlékek után készültek. Az alak lábainál török zászlók hevernek, a hős fején hollószárnyas sisak van. Hunyadi kemény tekintete a távolba mélyed, két kezét maga előtt tartott hatalmas kardjának markolatán pihenteti.

Az egész szobor, melynek talapzatát *Schulek* Frigyes műegyetemi tanár tervezte, kitűnően illik a Mátyás-templom hatalmas bástyafala és tornyos épitménye elé. Azonban még nincs teljesen készen. Talapzatára czímer jön és a Hunyadi-legendáról szóló vers, melyet *Zempléni* Árpád irt.

Az emlékmű átadásánál jelen voltak a kormány részéről *Tisza* István gróf miniszterelnök, *Romy* Béla miniszteri tanácsos, a miniszterelnökség elnöki osztályának vezetője, a főváros részéről *Halmos* János polgármester és *Heuffel* Adolf középitési igazgató, továbbá Tóth István szobrász. *Tisza* István gróf miniszterelnök a szobrot rövid beszéddel adta át a főváros képviselőjének, a polgármesternek, a ki meleg szavakkal köszönte meg a királyi ajándékot.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TÉLI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

II.

A Műcsarnok téli kiállításából mai számunkban bemutatott képek ismertetését *Vaszary* János magyar népéleti tárgyú festményével, a «Vásárosok»-kal kezdjük meg, a mely újabb bizonysága annak, hogy a művész mily szorgalmasan tanúlmányozza a magyar néptipusokat, a nélkül, hogy szinezési modorának sajátosságairól lemondana. A kiállításon művei egy egész kis szobát foglalnak el s tárgyaik változatosságával is felkeltik a figyelmet.

Több oldaláról mutatja be tehetségét a tárlaton *Fényes* Adolf is, a ki leginkább a szegény néposztályok jellemzetes alakjainak ábrázolásával tűnt ki festőink között. Azon a képen is, melyet mai számunk közöl s mely a szabad természetbe vezet, egy szegény asszony és egy kis leány gyönyörködnek a mezei virágokban, melyeket a ragyogó napfény tesz még szinesebbekké.

Ezzel ellentétben a *Vesztróczy* Manó festményén levő alakok, a «Vakok», az állandó sötétség szomorúságában élnek. Megható, a mint bizonytalan, téveteg lépésekkel előre iparkodnak haladni, botjaikkal tapogatóznak s így pótolják a látás hiányát. E szép festmény a még egészen fiatal művész jövője iránt méltó érdeklődést kelt.

Knopp Imre kedves családi idyllt mutat be, a mint egy szerény kis lakásban az anya megfürészti csemetéjét, de nem ám fürdőkádban, hanem csak úgy szegényesen, egy cseberben.

A Rákóczi-féle szabadságharcz kezdetének kétszázéves emlékünnepe alkalmából készült *Reinfuss* Ede képe, melynek tárgya az a nagy jelentőségű mozzanat, midőn Rákóczi Ferencz a Beszkid-hegységben első izben bontja ki magyar földön a nemzeti küzdelem harczi zászlaját.

A magyar katonai dicsőség emlékét eleveníti fel *Pataky* László hatásos képe, melyen a régi Miklós-huszárok a maguk pompás festőiségében jelennek meg előttünk.

A szobrászati művek közül egynek érdekességét az alkalomszerűség is fokozza. Ez a jeles költőnek, Kiss Józsefnek mellszobra, a ki épen most ünnepli születésének hatvanadik évfordulóját. A sikerült mű *Telcs* Ede alkotása. *Szamovolszky* Ödön az 1848-iki márcziusi ifjúság egyik vezéralakjának, Vasváry Pálnak vonásait örökítette meg, míg a harmadik szobormű, melyet mai számunkban bemutatunk, a gyermeki érzelmek megnyilatkozása. *Horvai* műve ez: a művész szüleinek gondosan mintázott mellszobra.

ÚJ HAJÓJÁRAT FIUME—NEW-YORK KÖZT.

Nápoly, 1903 november 17.

Évek óta sokat panaszkodtak a hatóságok, valamint a kárvallott kivándorlók is, hogy a kivándorlási ügynökök lelketlen üzérkedése mennyi kárt okoz az amúgy is szánalomraméltó embereknek. Nem elég, hogy épen ezek az ügynökök főfő okozói annak, hogy a kivándorlók száma még mindig rohamosan növekedik, mert a saját hasznuk érdekében faluról-falura küldik megbizottaikat, a kik csodás mesékkel az amerikai életről, az ott mindenfelé kinálkozó jól jövedelmező munkáról stb. elszédítik nemcsak a szomorú viszonyok között élők, hanem sok esetben az elég jó keresettel birók fejét is. S ezeknek az ügynököknek nem elég, hogy minden ilyen kivándorló után busás jutalékot szednek, még egyébként is kizsarolják mindenféle furfanggal a teljesen védtelen embereket; azért nagyon ideje volt már, hogy az állam is többet törődjék a kivándorlók ügyével.

Az államnak ezt a gondoskodását a már szentesített, de még végrehajtásra váró kivándorlási törvény biztosítja.

A kivándorlók száma, sajnos, nem csökken és ez évben meghaladja majd a százezret is!

Ennek a nagy veszteségnek csökkentését czélozza az új kivándorlási törvény. Gátat vet majd az ügynökök működésének és a kivándorlási mozgalmak állandó figyelemmel kisérésével, elsősorban is arra ügyel majd a kivándorlási hivatal, hogy megszűnjenek vagy legalább kevesbedjenek a kivándorlásra vezető okok. Ott pedig, a hol a kivándorlókat már semmiképen visszatartani nem lehet, figyelemmel lesz ez a hivatal arra, hogy az Amerikába készülőket ne zsarolhassák, sarczolhassák az ügynökök, sem itt, sem a külföldön, de Amerikában sem. Állandóan ügyel majd az Amerikába került kivándorlókra, hogy azok mindig tudatában is maradjanak annak, hogy a magyar állam ügyel reájuk és készséggel segítségükre lesz, ha majd ismét visszakivánkoznak az elhagyott hazába. Rendkívül sokoldalú, hasznos munkára nyilik tehát alkalma a kivándorlási hivatalnak, melynek élére kivándorlási biztosúl *Lévay* Lajost nevezték ki. A hivatal a belügyminiszter tárczájának hatáskörébe tartozik.

A kivándorlási törvény egyik czélzata volt az is, hogy a kivándorlókat lehetőleg Fiumén át indítsák Amerikába és ugyancsak Fiumén át kerüljenek azok hozzánk vissza. Az *Adria* tengerhajózási részvénytársaság ezért érintkezésbe lépett az egyik legnagyobb angol tengerhajózási vállalattal, a «Cunard Line»-nel és így lehetővé tette, hogy a közvetlen járatokat Fiume—New-York között már most létesítsék.

E hó 10-ikén érkezett a «Cunard Line» hatalmas gőzöse, a 476 láb hosszú és 21 méter magas, minden tekintetben elsőrangú, 1600 harmadosztályú és 400 első illetve másodosztályú utas szállítására berendezett «*Aurania*» Fiumébe és 13-án, éjfél után egy órakor indult ismét vissza New-Yorkba.

Az első járattal kevés magyarországi kivándorló indult Fiuméből, mert az idegen társaságok ügynökei mindent elkövettek, csakhogy hasznosítsák eddigi üzérkedésüket, mielőtt a kivándorlási törvény még életbelépne. Innen van, hogy bár szeptember és október hónapokban majd négy-négyezer útlevelet váltottak Amerikába — csak vagy száz kivándorló indult Amerika felé ez első fiumei járattal. De meg a kivándorlási törvény végrehajtásáról szóló intézkedés, rendelet is hiányzik még és ezért nem is hirdették eléggé a fiumei járatokat. Remélhetőleg most már sürgős intézkedés lesz a végrehajtás iránt is, hogy így azután a kivándorlási hivatal teljesíthesse feladatát.

A «Cunard Line» hatalmas oczeánjáró gőzösei, a 7600 tonnás «*Aurania*» és a 13.500 tonnás «*Car-*

HUNYADI JÁNOS SZOBRA A BUDAI HALÁSZ-BÁSTYÁN. — Tóth István szobormüve.

November 24-ikén délben fölvett pillanatnyi fénykép.

KÉPVISELŐVÁLASZTÁS SZATMÁRON. — Csoportosulás a városház előtt a szavazás ideje alatt.

pathia» tizenhat nap alatt teszik meg az útat Fiume—New-York között. Miután útközben Palermóban egy napot, Nápolyban két napot, Algirban és Gibraltárban fél-fél napot időznek ezek a gőzösök — az egész utazás a hajón tulajdonképen csak tizenkét nap és így különösen a Hamburgba, Brémába is vasúton utazó kivándorlók épen annyi idő alatt érnek Amerikába, mint az idegen kikötőkből. De növelik ezek a járatok majd ezen a vonalon az I. osztályú utasok számát is, mert a pompás berendezésű, elsőrangú ellátással szolgáló *Cunard Line* gőzösökön az utazás azért is előnyös, mert az utas élvezi a kalábriai és szicziliai partok remek panorámáját, Palermót, Nápolyt jól megnézheti, betekinthet Éjszak-Afrika érdekes városába Algirba is és megbámulhatja Gibraltár hatalmas szikláin az angol ágyúszörnyetegeket. Így azután ez az utazás — melyet, épen az első járatot, Nápolyig magam is átélveztem, tanulságosabb, gyönyörködtetőbb, sőt még olcsóbb is, mint a német, franczia vagy más kikötőkből induló hajókon.

Fiume forgalmát is rendkívül föllendítik majd ezek a járatok, melyek az «Adria» közvetítésével, nem épen csak a kivándorlás ügyének, hanem az árúforgalom növelésével a hazai ipar és kereskedelem ügyének is hasznára lesznek.

Zerkowitz Emil.

AZ UGRAI VÁLASZTÁS.

A miniszterelnök kerületét érdekes nép lakja; egy részük hajdu ivadék, a legkuruczabb érzelmekkel tele. Az itt élő oláhságnak sem Hora és Kloska az ideálja: a szabadságharczban sok vörössapkás katonája került Ugra vidékéről Damjanics tábornoknak. Azonban nemcsak kuruczos érzéseiről hires Biharmegyében az ugravidéki magyarság, hanem intelligenciájáról is. Évről-évre többen iratják be fiaikat a nagyszalontai gimnáziumba, de Cicero nyelvének megtanulása után is sokan visszatérnek az ekeszarvához. Élvezet egy-egy zsadányi vagy geszti gazdával szóba állani. Történet, földrajz nem terra incognita előttük, a politikában meg épen járatosak. A gazdasági szakirodalmat nagyban tanulmányozzák; hangyaszorgalommal művelik a földet s pár holdnyi területen egész kis mintagazdaságot létesítenek. Szorgalmuknak van is láttatja. Biharmegye egész területét elárasztotta már a szocziálizmus: az ugrai kerületnek csak egy pár községében tudtak híveket gyűjteni a szocziálista apostolok. Erős lábon áll ott a politikai morál. A nép egy része rendíthetetlen negyvennyolczas, más része ép oly rendíthetetlen szabadelvűpárti. Meggyőződésből azok és meg is tudják okolni a meggyőződésüket. Az öreg *Csanády* Sándor, a kerület néhai képviselője mondotta hajdan:

— Az ugrai kerületben én mindenkinek megadnám a szavazati jogot. Derék becsületes emberek, — nem eladó a voksuk.

Zúgolódtak, midőn Tisza István gróf ezelőtt pár évvel csatornát ásatott a földjeiken végig. De most már látják a csatorna hasznát. Ékes virulásba borult a határ, melyre nem is oly régen ráillett Arany János verse:

Ég a napmelegtől a kopár szík sarja,
Tikkadt szöcskenyájak legelésznek rajta.

S a földek virulásával együtt nő *István gróf* becsülete, — a hogy a geszti földesurat nevezik. Négyszáznegyvennégy szótöbbséget kapott a november 25-iki választáson, 1126 voksot, a függetlenségi jelölt, Stokker József 682 voksával szemben. Derék emberektől kapta. Igazán örülhet a mandátumának. *Sas Ede.*

Országgyűlési képviselők társasága.

Baloldalon a kocsihoz támaszkodva Szulyovszky Dezső, a kocsin Beöthy Pálné, a kocsi előtt Bölöny József, tőle balra sorban Kubinyi Géza, Kiss Ernő, Márkus László, Halász Zsiga, Wolfner Tivadar, Telegdy József, Serbán Miklós, mögöttük Gajáry Ödön, szélről Kristóffy József és dr. Pályi Ede láthatók.

A választók ebédje

Jelfy Gyula fölvételei.

PILLANATNYI FÉNYKÉPEK AZ UGRAI KÉPVISELŐVÁLASZTÁSRÓL.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Csemegi Károly művei. Az elhúnyt kitünő jogtudós özvegyének felszólítására *Edvi Illés* Károly és dr. *Gyomai* Zsigmond összegyűjtötték s sajtó alá rendezték *Csemegi* munkáit. A több mint 62 ívet tartalmazó nagy mű díszesen kiállított két kötetben a *Franklin-Társulat* kiadásában jelent meg.

Az első kötet *Csemegi közjogi* és *publicisztikai* dolgozatait tartalmazza. Napvilágot látnak itt Csemeginek a 60-as években az akkori folyóiratokba és napilapokba irt nagyértékű tanulmányai s ezenkívül oly dolgozatok is, melyek ezúttal először kerültek nyilvánosságra. E tanulmányok közjogi helyzetünket élénken világítják meg s e mellett a jogtudomány magas színvonalán állanak. A 32 ívet kitevő második kötetet elsősorban *Csemegi* főművének, *a büntető törvénykönyvnek indokolását* tartalmazza, a melyet egészében Csemegi maga irt. Ez indokolásból a kiadók kiválasztották mindazt, a mi önmagában is megáll és külün-külön monographia gyanánt közölték az *Indokolás* nagybecsű részeit, a mivel nagy szolgálatot tettek a jogászközönségnek. Az indokolás megfelelő helyére beigtatva megtaláljuk azokat a nagyobb büntetőjogi tanulmányokat, a melyeket Csemegi folyóiratokba írt. A második kötet végét a Csemegi által készített és 1882-ben kinyomatott *bünvádi eljárás* tervezete megokolásának főbb része tölti be, a mely dolgozat tudvalevőleg Csemegi egyik legnagyobb és maradandó becsű alkotása. A kiadók mindkét kötetet, ott a hol az szükségesnek látszott, jegyzetekkel látták el. Ezenfelül *Edvi Illés* Károly a nagyterjedelmű munka elé «Csemegi Károly élete és kora» czímmel nagybecsű értekezést is írt. A két kötet finom, merített papirosra van nyomva és az első kötetet Csemegi művészi kivitelű arczképe díszíti. Ára 18 korona.

Gömör vármegye monografiája. A «*Magyarország vármegyéi és városai*» című vállalatnak

Tóth István

233. Tóth István: Síremlék.

~~Donáth Gyula~~

221. Donáth Gyula: Elnémult.

KMTársz 1907. tav. Eiáll.

S. KALIVODA KATA: ZALA GYÖRGY

TÓTH ISTVÁN: A FOGADALMI TEMPLOM FELAJÁNLÁSA

A szegedi Fogadalmi Templom reliefje

Képzőművészet

1929. 21. sz.

Tóth István

127. Tóth István: „Hunyadi János".

Műcsarnok 1902. tav.
nemzetk. kiáll.

98. Éder Gyula: Pieta.

Tóth István

Nobrai

l.

Neurath Hatlon

1920. nov. dec.

1939.	julius	13.	100	sz.	számla P
	aug.	22.	675	"	"
	szept.	25.	2667	"	"
	október	19.	1914	"	"
	"	26.	2120	"	"
	dec,		1.2829	"	"
	"		30.3274	"	"
1940.	január		5.3438	"	"

Per

1940. január 30. 450 sz. számla

Peng

Tóth István

grafikus

I. Tavaszi Szalon

XV. 1924.

112.

1712

Tóth István
rabrája 4.833

Pesti Hirlap.
1913. szept. 18.
(A lédervári
Kont-emlék le-
leplezése.)

...ivatalnak. amelynek

és bélyegzővel ellátva a fent megjelölt
visszaküldeni.

Ha a kiigazított kefelevonat a Központi
nék, a szerkesztőség kénytelen lesz a legutóbb
adatokért természetesen ily esetben a felhívás

Különös gond fordítandó a **család-**
megjelölésére.

A nemesi előnév kis kezdőbetűvel,

A volt miniszterek, államtitkárok, f
vigyázni kell arra, hogy e minőségükben „ny
lés alkalmazható a nevüknél.

Férjes, özvegy és férjük nevét vise
használatos forma szerint kell közölni. T
Livia, vagy mégkevésbbé: Kovácsné F. Livi
szükséges, a Címtár azt nem fogja közölni.

A kefelevonat beküldése után tört
és Névtár szerkesztőségével (Budapest, I
azokat a Címtár kinyomatásáig figyelembe fo

A kefelevonat akkor is beküldend
lapon közöltetnek.

Az adatszolgáltatásnak minden egyes e
rendben kell kiterjednie:

1. Esetleges nemesi vagy „vitéz“ előné
ték- és keresztnév, születési rang (hg., gr., b

2. Tudományos képesítések (jogtud., á
beliek is. NB! Csak a **dr.** jelzés használandó)

3. Az állás, melyet az illető hivatalnál
megfelelő fejezetének beosztásához képest ese

Tóth István
nóvum 11.879

vrő
2

Tiszaújfalu (vagy-
vaifalu) 1913. okt. 12.
(Szent László lovas-
nóta.)

Ervin s.k. miniszteri tanácsos

A hivata

mi

Tóth István
makói. 11.897

vmpk

Lázár Béla dr.:
A nagyváradi Szent
László-rendor.

Nagyvárad.
1913. okt. 29.

A kiutalt

számadás terjesztendő be.

Budapest,

Tóth István

grafikus

l.

Képzm. Műv. Ért.

IX. 276. l.

Tóth István szobrász

1914-ben a szentesi Kossuth-szobor pályázatán I-dijat nyert, bevitelével megbízták. A szobor elkészült, de bronzanyagát háborus célra elrekvirálták. 1928-ban még nem került ősmásra.

Nagy Imre

Szentes. Magyar Városok Monográfiája. III. Bp. 1928. 219. l.

Ki varrja hűdelte a pályázatot

bizottságának

Budapest

közönségének kiadásá-

Tóth István

szobrász

U. 4092

vő

Oláh Gyula: Tóth István műtermében. Magyarság. 1925. ápr. 19. Márton Ferenc rajzaival.

Szent László szobra. Schlauch nagyváradi püspök rendelte meg 1891-ben. Bécsben Zumbuschnál tanult. Ifj. Készülődő gladiátor. Mária Immaculata a versenyművek megrendelésére fába faragva. Kossuth-szobor. A lovas Szent László-szobrok tervváltozatai. A Kürdelom c. szobor mintája. A Bozzai c. fordító.

Robor. Az impresszionizmusba hajló francia naturalisták hatása érik e kor munkáján. Majd virtuóz ismétlődő gyarapodás. ahonnan kiindult a törzs görög ritmusokhoz. Kikerülhetetlen fejtői elemet. A negedik fogadalmi tömegpontjához készült

van abrosza Szobán

rczélben ~~kitünő~~. ~~Cacuhának közeléből~~

s szemöldöke barna, szakálla és bajusza

ú köntöse sötétpiros. A háttérben balra

nej a virharedőket is elsimítja

hatásuvda kéi reliefet tenyer, a

cm.. Negyi beszédet is az utolsó

Richter J. P.-tól 952 koronán (204/91).

l-ján (189/92).

z 1893: I. 18-iki 1226 sz. leirat. (29/93).

vaco-

rát. Az alakok egyforma magasak, mehány alakból tömege

kiemelkedő" Ezt tud megértetni

A robotalapraták és sirantóknak építeneti rendet maga terveri: Sima kockákból, nyolcletes tömböt épit. Minden alapraat hangsulyozza a robotot, telyesen önkéntes vele

~~382(22)~~

1907. II. 17.

~~115~~

Tóth István

l.

Liber Breviarii 237. l.

LÓRA

GYÜJT

M

Felelős kiadó: Fränkel József.

Európa nyomda rt. —

Tóth Ferenc

Hunyadi Jancsó nóta
1903 XI. 24.

l.

Liber Bpest nótái 241–242.l

ÁSOK

né

RGIT

hogy a kicsi helyen is sok ember alhat. A lámpaernyők nem készülnek többé selyemből, a bútorok egyenes vonaluak, puritán módon egyszerüek. Festmény, értékes kézimunka, ha akad még a házban, azt a szekrényben kell tartani, elzárva. Ott nem rongálódik és nincs útban. Nem kell tisztogatni s ha eszünkbe jut: megnézhetjük; gyönyörködhetünk benne.

Ezek, ugy-e, túlzások? Az ember tragédiája falanszter-jelenetét juttatják eszünkbe. A kopár falak, rideg bútorok, a szőnyegtelen padló után már csak a megszámozott ember és az ostyában bevett táplálék következik, úgy érezzük.

A dolgozószoba, meg a hálószoba, amit Bruno Taut bemutat, kimondhatatlanul rideg. Hiába írja oda az író az utasítást, hogy a dolgozószoba padlódeszkái fehér, kék, sárga és fekete szinüek, a falak kék, vörös, sárga, zöld, szürke, barna csikosak s a bútorok feketék, a hálószoba falai és mennyezete meg éppen ultramarin, biborvörös és narancsszinben pompáznak, az oszlopok feketék, a padló világos és sötétbarna csikos. Nem tudjuk elképzelni, hogy ez a nyugtalan színegyveleg pótolhatja az ablak fodros batisztfüggönyét, az ágy tisztára mosott fehér terítőjét, a keresztöltéssel hímzett rózsakoszorus párnát a divány sarkában, a fényképeket az íróasztalon s a nagymama karosszékét a kályha mellett.

De Bruno Taut alighanem elkészült ezekre az ellenvetésekre, mert azt mondja egy későbbi fejezetben, hogy ezeket a képeket nem szabad ugy nézni, mint egy lakásmüvészeti folyóirat illusztrációit, tudniillik abból a szempontból, hogy tetszenek-e vagy nem tetszenek. A mozgalom még nagyon fiatal ugyan, de azért semmiesetre sem lehet egy vállvonással, egy lekicsinylő mosollyal elhaladni mellette. A lelke mélyén minden háziasszony örülne a változásnak. Csakhogy nem mindegyik vallja be. Bátorság kell minden ujításhoz. Nem szabad azt mondani: „jó, jó, de nálunk nem megy! Nekünk annyi olyan holmink van, aminek egy, tiz vagy husz év mulva még esetleg használt vehetjük. És különben is, mit szólna mama, papa, a néni, a bácsi, mit szólnának Müllerék az első emeleten, ha . . .“

Bruno Taut a következőképpen gondolja a lakásreformot. A háziasszony először a padláson elhelyezett ládákat és koffereket kutatja át és mindent elad a rongyszedőnek, amit belátható időn belül nem használhat. Ezzel az eljárással több üres ládához jut. Azután a lakásra kerül a sor. A fölösleges ruhát (!), fehérnemüt, játékot, stb. könyörtelenül el kell dobni, az esetleg még használhatót elrakni a megüresedett ládákba. Most a párnákra, a terítőkre, vázákra, képekre, háziáldásokra, legyezőkre stb. kerül a sor. Ami megmaradt, azon könnyü változtatni. A legrosszabb bútornak is van *törzse*. Ugyszólván csak a „zsirját“ kell eltávolítani: a divány hátát, a kredenc felső részét, a székek felét stb. Ezáltal sok helyet nyerünk.

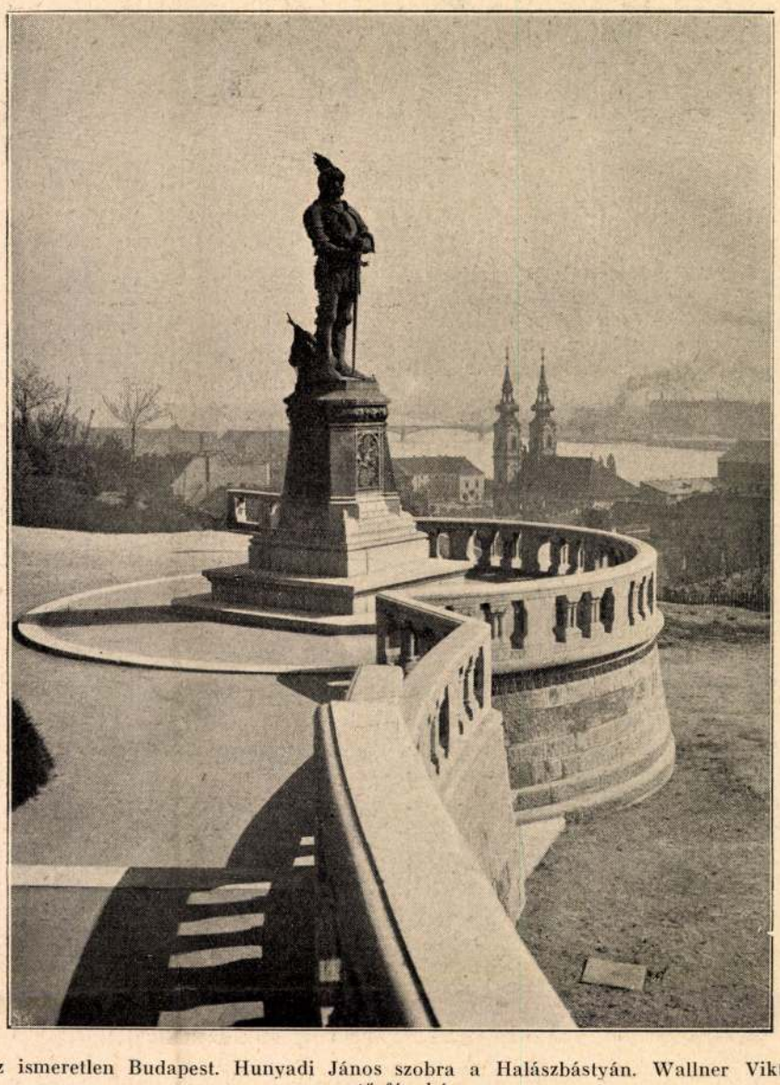

Az ismeretlen Budapest. Hunyadi János szobra a Halászbástyán. Wallner Viktor amatőrfényképe

Könnyebb a dolga annak, aki maga építtetheti lakóházát. Látunk a könyvben egy rajzot, amely egyszerü családiházat ábrázol. Az alaprajz kerek: a helykihasználás céljából. A földszinten három szoba van: ebédlő, lakószoba s egy kis benyíló íróasztallal a ház asszonya számára. A konyha is a földszinten van és nagyon könnyen megközelíthető, de mégis folyosó választja el a szobáktól, hogy se a konyhaszag, se a zaj ne hatolhasson be a lakásba. A loggiára mindhárom szobából ki lehet menni. A loggia délre nyílik; a lakószobák, hogy reggeli napot kapjanak: keletre. A konyha északra és nyugatra. A loggia igy védve van a keleti és a nyugati szél ellen. A lakószoba a mindennapi élet számára készült. A lakószoba és az ebédlő közt a fal széttolható. Az ebédlőben nincs más butor, mint egy kerek asztal. A kredenc a falba épült. A lakószoba magasan vágott nagy keleti ablaka alatt faliszekrény. A benyilóban, ahol az íróasztal meg a chaiselongue áll, könyvszekrény is van. Délkeleti sarkában nagy télikertablak. A háziasszony íróasztala mellől az ebédlőasztalt is láthatja. A konyha, bár kicsi, úgy van berendezve, hogy minél kevesebbet kelljen ide-oda járni benne. A pincéből és a kamrából felhúzó viszi föl a holmit. A konyhaszekrény közel van a tűzhelyhez s a tüzhelyen lehajtható széles asztallap a tálak számára. A fülkében egy mosogatógép, közvetlen összeköttetésben az edényszekrénnyel. Jó világítás; külön asztal a személyzet számára. Főzőláda, amelynek mélyében szinte légmentesen elzárva történik a főzés, tisztelotben tartva a modern konyha közmondását: amelyik konyhában *jó* ételszag van, ott *rosszul* főznek. Az emeleten: hálószoba, öltöző- és fürdőszoba, gyermek- és vendégszobák, garderobe, varrószoba. Sok beépített faliszekrény. A hálószobák és a fürdőszoba mind keletre nyílnak.

Az ideális lakástól még nagyon messze vagyunk, mondja Bruno Taut

Hölgyfodrászat, hajfestés, kozmetika, pedikür specialista Sándor László gyógymasszőr Fagykezelés és bokaformálás KRANITZ, IV., Párisi-utca 5 a főpostával szemben. Telefon 122-58

Postásbál

Mühlbeck Károly rajza

a végén. Az asszonytól függ minden. Neki kell kezdeni. Az otthon megteremtője a ház és a lakás ujjáteremtője is kell hogy legyen, hogy ne rezignáltan, örömmel mondhasuk: *Építész tervez, háziasszony végez.*

Ruzitska Mária

Pogány dalok

Ezzel a címmel új költő: *Nagy* Pál versei jelentek meg izléses, csinos kötetbe gyűjtve. A versek elé *Rákosi* Jenő a következő sorokat írta:

Kedves barátom,

maga előszót kér tőlem az első verseskönyvéhez, melyet a közönség kezére készül adni. Én nagy érdeklődéssel olvastam el verseit s arra a meggyőződésre jutottam, hogy a maga első könyve voltaképpen szintén csak előszó lesz egy kecsegtető pályára, ha, amit remélek, be fogja váltani a megkapó ígéreteket, melyeket e könyv nyújt azoknak, akik a költészetet szeretik. Baráti üdvözlettel

Rákosi Jenő

A kötetből a következő verset közöljük mutatóba:

Valaki néz

— Mikor pihenek, mikor cselekszem,
Mikor felkelek, mikor lefekszem,
Reggel és este, nappal és éjjel
Valahogy sejtem, valahogy érzem,
— Tudom, titok ez az egész, —
Valaki néz, valaki néz.

— Babona: dőre, kínlódás: meddő,
De mégis, mégis kétségbeejtő:
Érezni mindég, bármikor, bárhol,
Valami furcsa toronyú várból,
— Hol a horizont csupán egy rés, —
Valaki néz, valaki néz.

— Mért éppen engem? Nem szabad
[lennem,
Nem szabad tennem, nem szabad
[mennem
Amikor, amerre akarok én?
Mi ez az átok? mi ez a rém?
— Felelet nincsen, megáll az ész: —
Valaki néz, valaki néz.

Heti krónika

Egy kis átértékelés.

Áttérünk az aranymérlegre,
kiderül most, meglátod kérlek,
hogy igaz a régi közmondás
és nem mind arany, ami mérleg.

*

Lacika a negyedik elemit járja.
— Mi az ember? — ezt kérdeztem én
[tőle.
— Az ember, — felelt Lacika nyu-
[godtan, —
az ember, az a teremtés pengője.

Valódi hamis versikék.

Az idegenforgalom megnőtt Pesten
és én búsan töprengek itt azon,
hogy erre találhatták ki a régi
mondást: nagy forgalom — kevés ha-
[szon.

*

Zord hideg van Európaszerte,
csak nálunk talált olyan hőség lenni,
hogy pár nap óta egész csomó embert
sürgősen a hüvösre kellett tenni.

Aktuális versikék az aktkiállításról.

Aktkiállítás nyilt meg nemrég
s akiknek van szemök, azok látják,
végre egy vállalat, amelynek
nem leplezik az aktiváját.

*

A kiállításon egy divatárus,
aki most nem tud árulni, csak gyen-
[gén,
nagybúsan sóhajtott fel: Istenem, ha
ezeket mind, mind felöltöztethetném!

Zárövers és méla akkord,
vagy: ahol nem segít a tudomány.

Higanyból aranyat csinálnak,
csak azt nem tudják föltalálni:
hogy milyen módszerrel lehetne
versekből aranyat csinálni?

Dimitrino

Megváltás Szibériából. Dell *Adami* Géza nyugalmazott vezérkartestületi őrnagy, a Magyar Vörös Kereszt keletszibériai hadifoglyokat hazaszállító küldöttségének volt vezetője, Szibériában raboskodott véreink fölszabadításáról és Keletszibériának hajókon való kiürítéséről *Megváltás Szibériából* cimmel könyvet írt. A mű anyagát Vámosi Saáry Jenő, a Magyar Vörös Kereszt Misszió volt titkára gyüjtötte össze. A szerző könyvét, melyet a szibériai magyar vértanuk emlékének ajánlott, hazafias rendeltetésén kívül, emlékműnek szánta mindama bajtársak részére, akik hosszú éveken át sinylődtek távol a hazától. A mű fejezeteinek címei a következők: Politika harca emberjogok ellen. — Rabszolgák a XX. században. — Mentőművelet világtávolságra a hontól. — Jóbarátokkal ellenség közepett. — Hazahajózás Ázsia körül. — A díszesen kiállított szép könyv 280 oldalra terjed és műnyomópapiron 62 képet tartalmaz. Előjegyzési ára — a magas előállítási költségek ellenére — postaköltséggel együtt mindössze 84.000 korona. A mű előszavát Apponyi Albert gróf írta.

Mi a gyermek szép fejlődésének titka?

Az angol-szász gyermekek ideális szépségének és duzzadó életerejének titkát ma már ismerjük. Tudjuk, hogy a legkiválóbb szaktekintélyek megállapitása szerint az angol-szász faj robusztus ereje jórészt a zabtápszereken való táplálkozáson leli természetes magyarázatát. A gyermekek szép fejlődését és szép növését csak a helyes táplálással érhetjük el, ezért köteles-égszerüen jár el minden anya, ha gyermekét a szokásos ételeken kivül még egy szénhydrát- és vitamindus tápszerrel is táplálja. Ezen célra legalkalmasabbnak bizonyult a Krompecher-féle **Zamako,** amely rendkivül dus tápanyagot tartalmazó hegyizab-alapanyaggal, maláta- és legfinomabb hollandi cacaóval készül, ize igen kellemes, és a gyermekek is szivesen veszik. A **Zamako** háromféle minőségben van forgalomban: I. **Zamako** csecsemőknek (egyéves korig kék csomagolás), II. gyermekek és felnőttek részére (piros csomagolás), III. Phosphoros **Zamako** (sárga csomagolás). A Phosphoros **Zamako,** amely a zabhatóanyagain kivül (vitaminok, szénhydrát, tápsók, phosphor stb.) **meszet** is tartalmaz, kitünően alkalmas étvágytalanság folytán legyengült és gyenge csontrendszerü gyermekek helyrehozatalára. A csukamájolajat a Phosphoros **Zamako** pótolja, miért is szükségtelen ma már gyermekeket, melyek az undoritóan izü és kellemetlen szagu csukamájolajat nem szivesen veszik, kinozni, ha a **Phosphoros Zamakoval** ugyanezen célt elérhetjük. A Phosphoros Zamako-ból tejben felfőzve igen kellemes izü ital készithető.

Mintát és ismertetőt szivesen küld ingyen a Krompecher Tápszergyár magyarországi főraktára: **Thallmayer és Seitz R.-T. Budapest, V., Zrinyi ucca 3.**

A Szépművészeti Muzeum új szobortáráből. Tóth István: Déli pihenő

hirlapi cikke együttvéve?! Szegény Lujzi! Nem elég neki, hogy esetleg a fia beteg, még ő is növeli az aggodalmát, hogy szó nélkül és haraggal távozott hazulról. Már megbánta a dolgot és bár még egyre biztatta önmagát, hogy ez legalább jó lecke lesz a feleségének, hogy máskor mutasson némi érdeklődést az ő dolgai iránt is és ne túlozza el annyira a gyerek dajkálását, mégis letért az útról a tarlóra és toronyiránt vágtatott hazafelé. A pompás arabs szürke vadászgalopban vitte, árkokat, sövényeket röpülve át s csupa tajték volt, mire a város határába értek. Péter azonban még itt se fogta lépésre, hanem sebes ügetésben lovagolt haláig.

— Nincs baj? — kérdezte az elősietö lovásztól, a kantárszárat odavetve neki. — Nem beteg senki?

— Nem, méltóságos uram! Baj nincs. De vendég van. Megjött Szervácz gróf úr.

Ez váratlan ujság volt és nagyon meglepte Pétert. De meg is örült neki, mert Friciről az utóbbi időben olyan hirek hallatszottak, hogy talán nem is jön többet soha Magyarországra. Ő maga tett állítólag efféle kijelentéseket, amelyeket Péter kétkedve bár, de kedvetlenül vett tudomásul eddig, most azonban egyszerre megcáfolva látott.

Ujabb időben, mióta Lujzi a gyerekágyból felgyógyult, s a mély gyász hat hónapja is lejárt, Péter szerette volna, ha a köteles látogatásokat letudják a városban és a környéken, de a felesége hallani sem akart róla, hogy viziteljen.

— Majd, ha Ödönt elválasztjuk, — mondta. — Én addig nem mehetek sehová. Ezt mindenki megértheti.

A társadalmi kötelezettségek teljesítése hát ujabb halasztást szenvedett, egypár családdal azonban mégis érintkeztek, elsősorban Naumis Gyuriékkal, akik ott laktak a szomszédban.

Katica ugyanis nem birt a kiváncsiságával, látni akarta a kis fiút és még betegágyában felkereste Lujzit, hogy szerencsét kivánjon neki. Lujzi eleinte idegenkedve fogadta, de Katica olyan őszinte elragadtatást mutatott a kis Ödön láttára, olyan praktikus tanácsokat tudott adni a gyerek gondozására vonatkozólag, később pedig olyan okosan birálta a saját Sári hugát, hogy Lujzi önkéntelenül is felengedett s amint talpraállhatott, első dolga volt átmenni Katicához. Ettől kezdve Katica sűrün járt Lujzihoz, sokszor a kis fiát is átvitte hozzá s a két anya közt vége-hossza nem volt a gyerekekről való beszélgetésnek. Gyuri estefelé többnyire maga is átment a feleségéért s ilyenkor Péterrel megtárgyalta a napi eseményeket, s minthogy neki magának sohasem volt önálló véleménye, de nagyon ügyesen tudott helyeselni, Péter úgy találta, hogy Gyuri nem is olyan csacsi, mint amilyennek általában tartják.

— Katicáról meg igazán el se hinném, hogy testvérnénje Sárinak, ha nem tudnám bizonyosan.

Még két leánykori barátnője is volt Lujzinak, akik gyakran felkeresték, bár ő csak egyszer volt náluk, épp úgy, mint Katicánál; az egyik Karay Lina, akit a Parnóczy-fiú vett el, a másik pedig a Karaguly felesége, Kerekes Eszti, aki annakidején szintén a Gálné növendéke volt. Pár hónapos anya volt mindegyik s gyerekestől jártak Lujzihoz délutánonként, ha jó idő volt s versenyt dajkálták ilyenkor az apróságokat. Parnóczy nem igen mutatkozott, Karaguly annál gyakrabban betoppant esténként s Naumis Gyuri elragadtatva hallgatta ilyenkor a két okos ember „magasröptű“ beszélgetését. Férfiak többen is jártak a házhoz; a Péter barátai, akik vacsorára is gyakran ottmaradtak, de Lujzi csak ritkán vett részt a társalgásukban; többnyire ki-kisurrant a pipázva borozgató és politizáló urak közül a gyerekszobába.

Katica úgy találta, az anyaság nagyon jót tett Lujzinak. Megenyhítette, elnézőbbé, szelidebbé, nőiesebbé tette.

— Azelőtt is nagyon kedves volt, — vélte Gyuri. — Csak nem ismerted eléggé.

— Azelőtt a haza bölcse volt, most pedig a fiának az anyja. Most is elég nagyképü, de legalább nem beszél folyton a hazáról!

— Csak ne mondj ilyeneket, mert még a Péterék fülébe talál jutni!

Uj Idők 1926. 687

Tóth István rajza

— Ne félj tőle! Van nekem annyi eszem! Hiszen úgyis csak azért barátkozom velük ennyire, hogyha a restaurációra kerül a sor, téged bejuttassanak a megyéhez.

— Engem? — riadt fel Gyuri. — Engem a megyéhez? Minek?

— Akárminek! Szolgabírónak vagy esküdtnek . . .

— De hiszen én nem vagyok jogász . . .

— Ha az lennél, nem kellene a Mikolay protekciója. De ha ő akarja, nem veszik oly szigorúan azt a kvalifikációt . . .

Péteréknek persze sejtelmük sem volt róla, hogy Katica ilyenféle tervekkel foglalkozik; készpénznek vették a Naumisék ragaszkodását és őszinte bizalmassággal tárgyalgatták velük a Friciék dolgát, amiben egyébként Gyuri teljesen a Lujza nézetén volt. Katica szintén elítélte ugyan a bécsi kalandot, de mégis megpróbálta, hogy mentegesse a sógorát, ami viszont Péternek esett jól, mert ő is szerette volna, hogy ne törjenek végleg pálcát gyerekkori, testi-lelki barátja fölött. Éppen a kalánosi kirándulás előtt való este volt erről szó köztük, mikor is Lujzi azt találta mondani, hogy a Frici viselkedése egyenlő a hazaárulással. Gyuri bólintott:

— Én is azt mondom! Frici soha többet nem jöhet Magyarországra . . .

Péter csendesen rázta a fejét.

— Ez túlzás mindenképpen. Végre is az nincsen bizonyítva, hogy Frici ott Bécsben a magyarok ellen elkövetett volna valamit . . .

— Ők maguk hirdetik! — vágott közbe Lujzi. — Sári meg van botránkozva a te rebellis viselkedésedben . . . A tanti írta.

— A tanti mindig úgy beszél, ahogy a környezete, — vélte Péter. — A tanti Bécsben német, itthon magyar. Mikor még itt lakott szegény apámnál, nagy magyar volt. Ő csak előkelő akar lenni és mert Bécsben az udvarnál az az előkelőség, ha . . .

— Sári éppen ilyen! — bólintott Katica. — Ha ő itt szerepet játszhatott volna, olyat, amilyenről ábrándozott, sohasem jutott volna eszébe, hogy Bécsbe menjenek . . . Mert neki jutott eszébe, nem Fricinek . . .

Lujzi vállat vont:

— Annál csunyább, ha az érvényesülés miatt ment el. Itt élned, halnod kell! . . . Ő azonban úgy gondolkozik: „Ubi bene, ibi patria!"

Katica megkérdezte:

— Mit tesz az?

— Ahol jó, ott a haza, — felelte Lujzi.

— Hát te latinul is tudsz?

— Hogyne! — mondta Lujzi nyugodtan. — Annyit, amennyi szükséges.

Katica nagyot nyelt, de nem szólt semmit, Péter pedig komolyan folytatta a vitát:

— Semmiesetre se valami példás dolog, amit csinálnak, de csak egy fordulat kell a politikában és lehet, hogy éppen csak ők lesznek azok, akik a magyarokért még tehetnek valamit. Negyvennyolc után is így volt. Ha mindenki beállt volna honvédnek, nem lett volna, aki később szót emeljen . . .

— Ha mindenki beállt volna honvédnek, hát győztünk volna! — kelt ki Lujzi hevesen. — És, akik annak idején nem álltak be, azok . . .

Hirtelen elhallgatott, mert eszébe jutott, hogy a Péter apja is azok közé tartozott, akikről éppen valami nagyon dehonesztálót akart mondani. Szerencsére Katica közbeszólt:

— Sári nem is érti ennek a dolognak a jelentőségét. Neki sejtelme sincs róla, hogy az, amit ő tesz, befolyással lehet a haza sorsára . . .

— Arra, hála Istennek, nem is! — felelte Lujzi megvetően.

— Egyébként pedig, — folytatta Katica — én azt hiszem, felesleges ezen vitatkozni. Friciéknek, amint én látom, eszük ágában sincs egyelőre, hogy hazajöjjenek. Sőt Frici azt írta legutóbb, még látogatóba se jön ide, mi menjünk fel. Mire pedig arra kerül a sor, hogy esetleg a fia miatt haza jöjjön, régen túl leszünk a kiegyezésen és akkor elsimulnak ezek az ellentétek . . .

— Azok ugyan soha! — rázta a fejét Lujzi. — De hát mindegy! Ne disputáljunk ezen! . . . Csináljanak Friciék, amit akarnak.

Péternek, most, mikor a lóról szállva arról értesült, hogy Frici megérkezett, ez a beszélgetés jutott eszébe. Vajjon mi történhetett, hogy Frici megmásította a szándékát?

Benyitott a szalonba, ahol a feleségét találta, karján a kis fiával, amint Fricivel beszélgetett.

— Na, hiszen itt van! — ugrott fel Frici örvendezve, ahogy Pétert meglátta és a nyakába borult. — Csakhogy megjöttél! Lujzi azt mondta, lehet, hogy csak holnap jössz haza.

— Igen . . . mert . . . Hirtelen ki kellett mennem Kalánosra . . . Szervusz Lujzi! — fordult a feleségéhez. Meg akarta csókolni, az asszony azonban csak a homlokát tartotta oda hidegen. Péter megérezte, hogy ez az engedmény is csak a vendég kedvéért történik, mert Lujzi nem akarja, hogy Sári megtudja, hogy haragban van az urával. Nem erőltette a dolgot, megcsiklandozta a kis fiú állát: — Hát te lurkó? Jól van? — kérdezte Lujzitól.

— Jól, hála Istennek! — felelte az asszony komolyan és hűvösen.

— De hát te? Hogy cseppentél ide egyszerre? — fordult Péter Fricihez. — Látogatóba jöttél haza? Vagy valami dologban?

— Nem én Péterkém, hanem végképpen! Elég volt a németekből. Nem birom őket tovább! . . .

Péter Lujzira nézett, ez azonban már kifelé indult a szobából.

— Csak diskuráljatok! — szólott. — Nekem egy kis dolgom van ezzel a fiatalúrral . . .

— Hát mi történt? — kérdezte Péter, ahogy ketten maradtak. — Mert bizonyos, hogy történt veled valami . . .

— Semmi! Nem! Hidd el! — felelt Frici túlélénken. — Egyszerűen jóllaktam azzal a rosszakaratú, komisz magyarfalással, ami ott folyik. Mert ti nem is tudjátok, hogy gondolkoznak ott mirólunk. Kossuth-kutya a szemükben minden magyar, aki be nem áll hozzájuk lakájnak. Minden labancot oda kellene küldeni egy félesztendőre. Kurucfarkassá nevelnék ott valamennyit . . .

Péter mosolygott:

— Talán téged is azzá neveltek?

— Ne nevess, kérlek, — felelte Frici komolyan. — Én sohasem is voltam labanc. Egyszerűen csak nem foglalkoztam politikával. De most igenis foglalkozni fogok, mert megtanultam ott Bécsben, hogy, ha azt akarjuk, hogy valami legyen belőlünk, a legkiméletlenebb, a legkeményebb magyar ellenállással kell felelnünk az udvar politikájára . . . A negyvenkilencediki országgyűlésnek volt igaza, amelyik detronizálta a Habsburgokat . . .

— Ne beszélj ilyen bolondokat! — horkant fel Péter. — Egyik végletből a másikba esel! Micsoda újabb őrültség ez már megint. Egyéb se kell, csak egy ilyen mondás, hogy az egész kiegyezés semmivé váljék! . . .

— Az a kiegyezés! — legyintett Frici megvetően. — Szép kis maszlag, amivel szédítenek benneteket!

Tóth István

Magyar Művészet

1934. 367. l.

király főkincstárnoka, kamarása, helytartója, majd egri püspök, és az ország főkapitánya lett. Erélyes fellépései és többszörös árulása miatt 1534-ben az erdélyiek az országból fejedelmi rangra emelték le. Emlékét 1588-ból.

(53.)

A templom alapítójának arcképe a vezérkirályi címpanelről.

(54)

Zrínyi Miklósnak, a vitézi hőnek viaskája 1550 körülről a bécsi kunsthistorisches Museumban. A vívót, melyet aranyozott ornamentika díszít, Zrínyi hősi halála után Tiroli Ferdinánd ambrasi gyűjteményébe került. Egyike a legjellegzetesebb-

Tóth István

nekr.

Magyar Művészet

1934. 367. l.

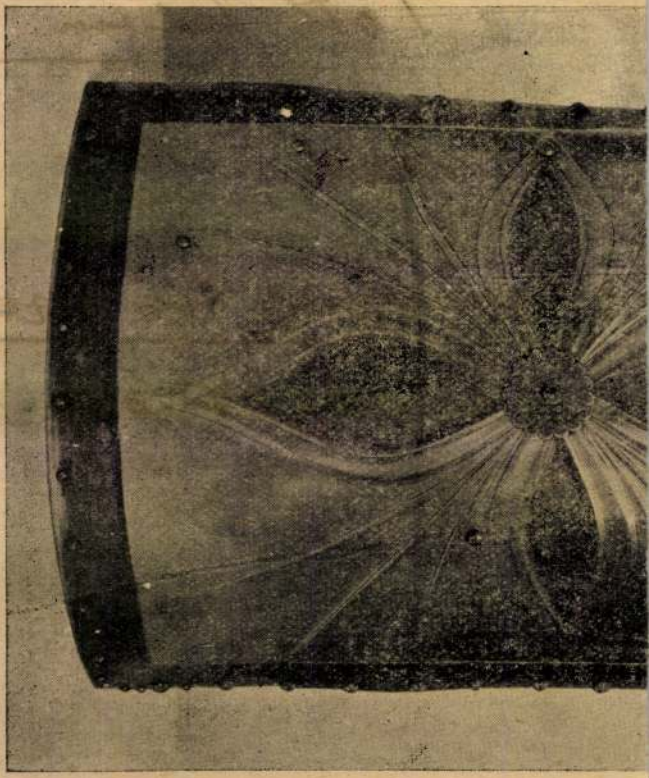

Tóth István

1906.

Júliusban állították föl Nagyváradon Szmrecsányi Pál püspök által megrendelt Mária szobrot, Tóth István művét.

Művészet 1906, 422. l.

Viselet.

Női ruha.

Az egymást üdvözlő hölgy
rokkal és écharpe nyomtatott z
strucztollas kalap és magas dé
félbő ujjakkal és alján fodoro
senytér látszik lovagló alakok

DIVATKÉ
MONASZTERLY ÉS KUZMIK

alól jobbra: Ny. Rohn és Grun
legalól balra: Melléklet a Ne
jobbra: Junius-hó 186

Szines kny., mér. 18

TÓTH ISTVÁN: A SZÉCHENYI-FÜRDŐ KÚTSZOBRA

— Hallatlan! — kiáltott föl meglepetten, amikor vázlatomat megpillantotta. Nézzétek csak, mit csinál ez a gyerek! — mondotta s a magával hozott rajzvázlatokat az enyém mellé szegezte a deszkára.

Tussal készült vázlat volt ez, amely csaknem teljesen megegyezett az enyémmel.

— Honnan szedted ezt elő? — kérdezte fokozott csodálkozással.

— Lemásoltam Michelangelo négy figuráját s utána már könnyű volt hasonló tervet megkomponálni, — mondottam s megmutattam neki másolataimat.

— Így már értem! A másolatok nagyon jók s hasznodra vált.

Egyéb kompozicióim is nagyon tetszettek neki.

— Sok naivitás van még bennük, de egytől-egyig tehetséges munka! Ha ezeket a munkáidat bemutatod, biztosan kapsz valami ösztöndíjat. Akkor azután meg se állj Bécsig! Ott tanúlhatsz csak istenigazában! Majd megemlítem a Keleti direktornak, aki egyébként egy nagy művészi nulla, de valamennyiünket a karma között tart s úgy táncolunk, ahogy ő dudál, de lehet vele beszélni s ha egyszer azt mondja, hogy igen, akkor már a zsebedben is érezheted az ösztöndíjat!

— Egy évig még nálam kell maradni, mert csak akkor szabadúl fel! — mondotta Hensch bosszúsan...

— Amíg a tisztelt bizottság összeül, úgyis elmúlik egy év — mondotta nevetve Lotz mester. A géniuszok helyett pedig új figurákat fogok csinálni...

A MILLENÁRIS EMLÉKMŰ LELEPLEZÉSE. Egy nagy művész három évtizedes munkájának eredményét adta át a kormány a nyilvánosságnak országos ünnepség keretében. *Zala* György mester hatalmas munkája, melyhez csak a Rómában felállított Vittorio Emánuel-emléket lehet hasonlitani, teljes monumentálisában hirdeti az ezeréves Magyarország honfoglaló és honmegtartó dicsőségét. A kormányzó a II. osztályú polgári érdemrenddel tüntette ki a magyar szobrászművészet nagy mesterét, aki a magyar művészetnek első sorában álló reprezentánsa. Ugyanebből az alkalomból állította fel Budapest főváros az országos hősi emlékművet, melynek ünnepélyes átadása egybe esett a Millenáris emlék leleplezésével. Amilyen szivünk mélyéből jövő kegyelet a hősi emlékmű felállítása, épp annyira nem mérhető össze művészi jelentősége Zala György nagyszerű alkotásával. Ezért szerettük volna és reméljük, még sor kerül rá, hogy a Millenáris Emlékmű nagy művészeti jelentőségének megfelelően a társadalom és a művészek külön is ünnepeljék meg a mester művének befejezését. Meg kell említenünk azt is, hogy kormányzói kitüntetés érte a Millenáris Emlékmű bronzbaöntőjét, Zala György munkatársát, *Vignali* Ráfaelt, akit éppen Zala mester telepített át Olaszországból azzal a szándékkal, hogy a magyar bronzöntést itt európai szinvonalra emelje. Vignali Ráfael azóta tényleg egy nálunk a maga nemében páratlanul álló modern műhelyt rendezett be és így a IV. osztályú polgári érdemkereszt egy kitünő férfiu érdemeinek elismerése.

TÓTH ISTVÁN: ÁDÁM
A szegedi Fogadalmi Templomból

MAGYAR MESTEREK

TOTH ISTVÁN

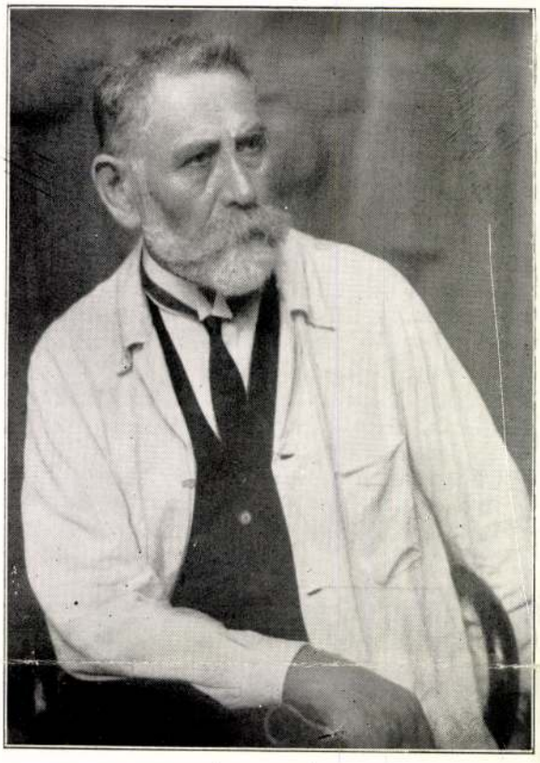

TÓTH ISTVÁN

Photo Erdélyi

Nem a fórum embere. Szereti a visszavonultság csendjét és munkáját. Egyike azoknak a művészeinknek, akikről csak akkor hall a közönség, amikor a művészi munkásság személyükre tereli a közfigyelmet. *Tóth* István szerénységénél csak buzgósága nagyobb. Érdemeinek elismerése, sem az aranyérem, sem a kormányfőtanácsosság nem változtattak szerénységén. Akkor boldog, ha műtermében kora reggeltől estig dolgozhatik. Most például boldog a mester. A szegedi Fogadalmi Templom plasztikai művei ugyan alaposan a munka szekere elé fogták. Egyike a legszebb feladatoknak, amit szobrász kaphat: egy hatalmas templom plasztikai dekorálása. Nagy becsvággyal is dolgozik Tóth István a monumentális feladaton és kapnak is a szegediek olyan pompás szobrokat és reliefeket, melyek méltó módon fogják disziteni a nagyszerű Isten házát. Vannak művészek, akik szinte pályájuk kezdetén, mintegy készen ugranak ki Minerva fejéből, tehetségük teljében állanak és a hír egy-kettőre szárnyára veszi nevüket. Ezzel ellentétben vannak művészek, kiknél a kibontakozás lassú és hosszú folyamat, az évek múlásával arányosan történik meg kiérésük s eljutnak már a férfikor delére, mikor fejlődésük még egyre tart s csodálkozással kell megállapítanunk, hogy tehetségük az évtizedek múlásával egyre érettebb műveket teremt és a mesterség gyakorlásában szert

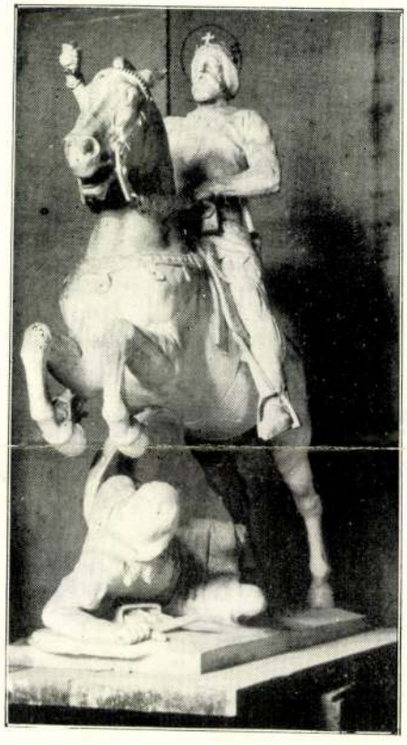

TÓTH ISTVÁN: SZENT LÁSZLÓ SZOBRA

tett jártasságon kívül a tehetség lendülete, frissessége, ereje jellemzi munkáikat.

Tóth István az utóbbi zsánerba tartozik. Mióta elsőízben állott a nyilvánosság elé a Nagyváradon felállított Szent László szoborral, melyet még egész fiatalon kerek 40 esztendő előtt mintázott, azóta szakadatlanul fejlődik tudása, érik egyénisége és teljesedik művészete.

Tóth István a kiváló bécsi mesternek, Zumbuschnak volt tanítványa. Ennek az iskolának jellegzetes törekvéseit: a kompozíció monumentalitásra törekvését és a részletek finom mintázását szerencsésen mentette át a tanítvány a maga elmélyedő munkásságába. Szép példái ennek a meg-

E cikk vége Sándorné Kalivoda Kata alatt.
Képzőművészet 1929. VI. 7.

Tóthári Istvan

Ök.

laid

Szádeczky II. 138. 140 l.

..... nevü munkás igazolta

a müvezető aláírása.

élyezem:

vagy helyettesének
áírása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Tóth István

életrajz

írod

Csókássy 34. L.

Vul. Nombathely 1861.

a Nagydi fogadalmi templom
mobrai, Erzsébet királyné
lovasszobra a Ludovicaeumba

T. 2356.

os foglalja el, a hol a székesegyház
háttérben hegyek látszanak és az
irata fölül középütt:

1. Thum Kirch és befejezése: 4.

: 8.5 cm.
Beschreibg. Königreichs Ungarn, Frankfurt
30. 1686.

Tóth Ilona

rodák

rod

Szanaszárév

345. l.

TÓTH ISTVÁN, 1861 nov. 9. — 1934 dec. 12.

Fischer Ágoston dm, III., Kiscelli-u. 74.

Dr. Hampel József, III., Aquincumi Múz

Havas Sándor gömöri, dm. III., Aquincumi Múz.

Hazslinszky Frigyes, VIII., Fűvészkert.

Hunyadi János, I., H. út kanyar, Halász bástya alatt.

József nádor msz, József fiuárvaház, VIII., Üllői-út 76.

Kossuth Lajos msz. Disznófő felett, XII., Mátyás kir.-út,

Magy. Nemz. Bank., Két ülő nő a főbej. felett, V., Szabadság-tér 8.

Mezőg. Múz. oromz : Nő gallyal, Földművelés (nő), Magvető (kétesek).

Nep. Sz. János, II., Kelety Károly-u.

Óbudai hősi emlék, III., Óbudai r. k. pléb. templ. falán.

Országház, kívül : III. Béla, Albert, Zápolya János, I. Ferdinánd, Bethlen; bent : Mérnöki tud. (2), Hit és Jótékonyság, Hajózás (3).

Polypölő, I., Hunyadi J. út.

Széchenyi fürdő : Korsós nő delfinen, ivócsarn.

Medvey 137. l

Löhr Briefe IV. 38.

Tóth István

festőművész

Bosszú, gipsz.

Céhbeli tárlat III. kiad.

Nemzeti Szalon

1921

Budapest,1935. augusztus 17.

Zenemüvészeti Főiskola könyvtárába
ösztöndijast vagyok bátor tiszte-
elegebben ajánlan

Tóth István

Hobrás

Hédervári - emlék-
tábla, relief és
emlékoszlop

Hunyadi, a Cékabelieh
első könyve.
[Bp] 1914.

Tóth István

festmény.

l. Czóbel ich I. kiáll

Nemzeti Szalon 1914.

Tóth István

festőművész

1. Cehbelichet II. kiállítás

Nemzeti Szalon 1918.

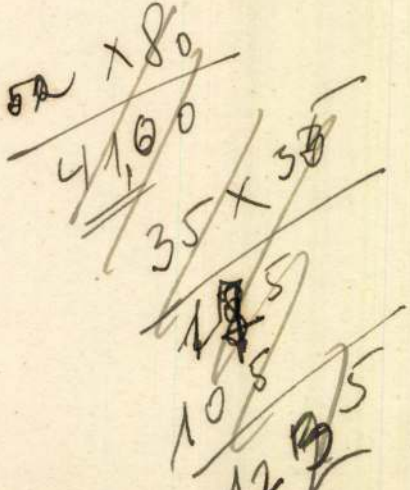

T ó t h I s t v á n

szobrász

Budapesti Hirlap. 1897.dec.25.
(A szabadságharc szobra.)

T ó t h I s t v á n

szobrász

Pesti Hirlap.1914.jul.18. ((p.b.): A tizedik szobor.)

Tóth István
szobrász

Tóvári Lapok 1896. dec. 21., 3. old.
(Ujdonságok. Szoborleleplezés Nagyváradon.)

Kalmár

Tóth István
szobrász

Fővárosi Lapok 1896. febr. 26., 6. sz.
(Ujdonságok. Szaniszló püspök emléke.)

Kalmár

Tóth István
szobrász

Fővárosi Lapok 1896. szept. 4., 7. old.
(Nyilvános. Szanitás pénzből szobra.)

Kalmár

Tóth István

Nobrán

Erőd

Balás-Péri László

A Szechenyi – Nobr

tiska. Az Ország

1943 jul. 17.

KERESKEDŐK ORS
nükereskedelm
Budapest, V.

Igen tiszt

A Kereskedők Ország
osztálya megalakult. A folyó h
olnőkül megválasztotta ónorovi
Hoffmann Ferenc m.kir. keresk
urakat. A Kereskedők Országos
tályának megalakulása mindenk
lenteni a nükereskedelmi szak
pedig a legális nükereskedelem
talanságokkal szemben, s ennek
Kereskedők Országos Egyesületé
érdekképviseletének sulyát is

A keresztény nükere
mi szakosztályának megalakitás
szakosztálynak a feladata lesz
ző egészséges és jelentős vá l
kétségtelen már régtől fogva ó
jai elérni. A szakosztálynak c
kivánja azonban, hogy a nükere
tegeire épüljön fel, de ugy lá
érdeke is legszigetesebben össz

Tóth István

szobrász

Forrai Ernő – emlékplakettje
fentiről. Készült 1929.

vö. 1/2

Építő Ipar – Építő Művészet
1929, 181. l. (Forrai
Ernő ünnepelése.)

E pár korai kőfaragvány tehát a
a Szent István-kori magyar művész
formakincsből, részese volt a korab
gába szítta a lombard stílus sajátos
fémen, talán fa-, és csontanyagon is
díszítményt is átmentette első templ
dés további fokozata a szalagfonat és
jelentkezik. E motívumban a hazai
kedvelt díszítménye találkozik, hogy
ismételt dísze legyen a magyar kőfar
vezet át a következő századba, mert a
között nincsenek éles törések, az átr
az első század egyszerű díszítményei
a XII. századi díszítő plasztika teljes
[illegible] motívumban különbö

....., 19..... évi ..

P. H.

179.1

35.738. — K. M. Egyet

alatt (a .....-ik oldalon) megnevezett

ározattal részleges vagy teljes mozgósítás

apra polgári foglalkozásában meghagyott

.....-nak a polgári foglalkozásban való

.....

.....

.....

vi ..... hó ..... n.

.....

(a katonai szerv, polgári szerv vagy magánüzem vezetője)

líts!

D

Tóth Ferenc

Mobrán

l.

A Pesti Városháza

1937. 10. 4. 9. l.

Pár sor arról, hogy a Tabad hogy
van? remélem már rég el is feledte
ted hogy fájt, hogy vannak a gyere-
kek? a néni az uraskád? írjál
mindenről.

Csókollak mindnyájatokat

Őszinte Szerető

Böskéd

Drehzahlregelung. (5/10/—)

37. sz. *H. Hertwig:* Impulsgerät. (8/8/—) — *A. Avramescu:* Über die Berechnung der Kurzschluszerwärmung. (6/3/—) — *F. Lauster, E. Jollasse:* Quecksilberdampf-Hochdrucklampen in der Lichtpauserei. (5/8/—)

38. sz. *G. Krawinkel:* 15. Grosze Deutsche Rund-

A betonalap méretezése sok körülménytől függ: a beton jóságától, keverési arányától, és korától, az altalaj anyagától és megmunkáltságától, a forgalom erősségétől és a keréksúlyoktól, a burkolattól, a környező épületek magasságától. Van még több, számmal nem jellemezhető mellékkörülmény is, mint például a fagy stb. Az igénybetételeknél szokásos biztossági faktor helyett pedig az ismételt veszélyes igénybevételek elleni ellenállóképesség fogalmát kell bevezetni.

A szerző eme feladatok megoldását tűzte ki céljául és valósította meg. Először az ágyazás multját és fejlődését tárgyalja a kavicstól és zúzottkőtől a betonalapig, úgyszintén a burkolatfajtákat is. „A betonalap viselkedése a burkolat alatt" címmel részletesen tárgyalja a repedések okait, a rázkódtatásokat, amelyek az épületekre káros hatást gyakorolnak és a burkolatok zajosságát. Ebből levezethetők azok az eredmények és követelmények, amelyeket a alap és burkolat anyagával és építésével szemben támasztunk. Ezután következik a betonalap igénybevételének és méretezésének, valamint a talajigénybevételnek tárgyalása számos képlet levezetésével, táblázatokkal és ábrákkal. Mindenekelőtt meg kellett állapítani az abroncson átadódó fajlagos terhelést, a hőváltozás és zsugorodás hatását és bevezetni a beton rugalmassági tényezőjét, valamint az altalaj ágyazási együtthatóját. Figyelembe kellett vennie az altalaj viselkedését és teherbíróságát, valamint a betonszilárdságnak az életkorral való növekedését és azokat a redukáló tényezőket, melyeket a betontest szélein és sarkain kell számításba venni. A betonméretek fent felsorolt körülményektől való függésének levezetése a beton méretezéséhez vezet, tehát a burkolatnemek gazdaságossági összehasonlítását is lehetővé teszi.

Befejezésül gyakorlati útmutatást kapunk az építés előtt és alatt betartandó szabályokra, amelyek különösen az altalaj szerkezetének elbírálásánál és altalajhengerlésénél, továbbá a betonkeverésnél és cementadagolásnál, valamint a hézagok és a burkolat kialakításánál veendők figyelembe.

Gyulai Géza

2428. FALITÜKÖR, faragott fa, rokoko-diszitéssel (ujra aranyozva). XVIII. sz. — Wandspiegel, geschnitzt, mit Rokokodekor. XVIII. Jh.

2429. FALITÜKÖR, aranyozott fa, barokkdiszitéssel (ujra aranyozva). XVIII. sz. — Wandspiegel, mit barockem Dekor. XVIII. Jh.

2430. BABAIRÓSZEKRÉNY, diófa, szalagos berakással, tabernakulumos felsőrésszel. Magyar, XVIII. sz. — Puppen-Schreibschrank, Nussholz, intarsiert, mit Tabernakel. Ungarisch, XVIII. Jh.

2431. SZOBORÁLLVÁNY, zöld márvány, tagozott oszlopidom. XIX. sz. — Postament, grüner Marmor. XIX. Jh.

2432. SZENT ANNA HARMADMAGÁVAL. Faragott és szinezett faszobor. Szt. Anna ülő helyzetben, baltérdén Mária könyvvel ül, jobbtérdén a gyermek Jézus áll: Ujabb festés nyomaival. Délnémet, XVI. sz. — Die heilige Anna Selbdritt, farbige Holzschnitzerei. Süddeutsch, XVI. Jh.

2433. TIZENHÉT APOSTOL SZOBROCSKÁJA, faragott hársfa. Osztrák, XVIII. sz. v. — Zwölf Apostelfiguren, Lindenholz. Österreich, E. XVIII. Jh.

2434. SZENTHÁROMSÁG, faragott és aranyozott faszobrocska; négyzetes talapzaton éggömb, elől a Szt Lélek, tetején az Atya és Fiu Isten, közben kereszt. Magyar, XVIII. sz. v. — Heilige Dreifaltigkeit, Holzfigur, vergoldet. Ungarisch, E. XVIII. Jh.

2435. ÜLŐ MADONNASZOBROCSKA, terrakotta szinezve és aranyozva, balján a gyermek Jézus. (Jobb kézfeje hiányzik.) M. 38 cm. Olasz, XVII. sz. — Sitzende Madonna, Terracotta farbig, vergoldet, mit Jesuskind. Italienisch, XVII. Jh.

2436. KRISZTUS SZOBRA, faragott és szinezett fa; álló helyzetben, két kezével korongot tart rajta az Isten báránya. M. 70 cm. Spanyol, XVIII. sz. — Christus, Holzschnitzerei, farbig, mit Lamm Gottes. Spanisch, XVIII. Jh. Illusztr. XXVI. tábl.

2437. UTAZÓIRÓLÁDA, vasfa, gazdag faragással, szines mozaikberakással. Belsejében kisebb rekeszek. India, XIX. sz. — Schriftenlade, schwarzes Holz, geschnitzt, mit Mosaikintarsia. Indien, XIX. Jh.

2438. SÉTABOT, faragott fa, szárán jelenetek magyar alakokkal, oroszlánidomu fogantyuval. Magyar, XIX. s. e. f. — Spazierstock, Holzschnitzerei von ungarischen Figuren. Löwe als Griff. Ungarisch, e. H. XIX. Jh.

2439. SZOBORÁLLVÁNY, fekete fa, oszlopidomu. XIX. sz. — Postament, schwarz, säulenförmig. XIX. Jh.

2440. FALITÜKÖR, fekete fakeretben aranyozott rokoko-stilusu részletekkel. XIX. sz. — Wandspiegel, schwarzer Holzrahmen, teilweise vergoldet. XIX. Jh.

2441. KÉT LOVAG, fehér márvány, gót stilusban. — Zwei Ritter, weisser Marmor, in gothischen Stil.

2442. TEATARTÓ LÁDIKA, fekete alapon aranylakk jelenetekkel, belsejében két ónteatartó. Kina, XIX. sz. — Teebehälter, mit Scenen in Goldlack. China, XIX. Jh.

2443. GYERTYAELLENZŐ, jávorfa, közepén bársonykeretben petit point himzés, Rafael della Sedia Madonnájával. — Lichtschirm, Ahornholz, in der Mitte Petit point Stickerei Biedermeier.

2444. LÁDIKA, festett fa, gótstilusu rácsos festett diszitménnyel, közben emberi alakok; kovácsolt vasveretekkel. Német. — Kassette, Holz, mit gotischem Dekor, gestrichen, eisenbeschlagen. Deutsch.

2445. KÉPKERET, faragott és aranyozott fa, hermás, sasos és csigás diszitéssel. XVII. sz. — Bildrahmen, geschnitzt, vergoldet. XVII. Jh.

2406. SZENT BIBLIA (Biblia Sacra) latin nyelven, számos fametszetü képpel, vaknyomásu, disznóbőr kötésben (Lugduni). Francia (Lyon) 1600. — Biblia Sacri, mit Holzschnitte, in Schweinsleder gebunden. Französisch, 1600.

2407. TUBÁKOS FLAKON, vörös lakk, lapitott testén felhők közt két fönixmadár. Kina. — Schnupftabakflakon, roter Lack. China.

2408. TUBÁKOS FLAKON, barna eres borostyán, lapos tojásdadalak. Kina. — Schnupftabakflakon, Bernstein. Chinesisch.

2409. TUBÁKOS FLAKON, ametiszt, ovális testén domboru virágos indák és egy madár. Kina. — Schnupftabakflakon, Amethist, mit Ranken und Vogel en relief. China.

2410. TUBÁKOS FLAKON, szürke eres achát, lapitott kerek testtel. Kina. — Schnupftabakflakon, Achat. China.

2411. TUBÁKOS FLAKON, barnászöld jade, kerek lapitott testén domboruan vizparti tájkép egy alakkal. Kina. — Schnupftabakflakon, braun-grüner Jade, mit Landschaft en relief. China.

2412. TUBÁKOS FLAKON, világos jade, kerek lapos testén domborműben stilizált madár. Kina. — Schnupftabakflakon, Jade, mit stilisiertem Vogel. China.

2413. TUBÁKOS FLAKON, jade (nefrit), ovális alak, két lapos oldalán bevésett felirat. Kina. — Schnupftabakflakon, Nefrit, oval, mit gravierter Inschrift. China.

2414. NŐI MELLSZOBOR, fehér márvány. Olasz, XX. sz. — Damenbüste, weisser Marmor. Italienisch, XX. Jh.

2415. NŐI MELLSZOBOR, szürkés márvány. XIX. sz. — Damenbüste, grauer Marmor. XIX. Jh.

2416. NAGY FALITÜKÖR, faragott és aranyozott fa. Barokkstilus. — Grosser Wandspiegel, geschnitzt, vergoldet. Barockstil.

2417. MILÓI VÉNUSZ, szobor kisebbitett mása, márvány. XIX. sz. — Venus von Milo, verkleinerte Marmor-Copie. XIX. Jh.

2418. FALITÜKÖR, diófa, arany tojássoros diszitéssel. Empire. — Wandspiegel, Nussholz. Empire.

2419. KÉT ÁLLVÁNY, faragott és aranyozott fa, női hermával. — Zwei Postamente, geschnitzt mit Hermen, vergoldet.

2420. NŐI MELLSZOBOR, fehér márvány, jelzése *Tóth J.* 1906. Magyar. — Damenbüste, weisser Marmor. Ungarisch.

2421. UTAZÓ-IRÓLÁDA, mahagonifa rézveretekkel. Angol, XIX. sz. e. f. — Schriftenlade für die Reise, Mahagoniholz, mit Messing. Englisch, e. H. XIX. Jh.

2422. KÉT ÁLLÓ ALAK, bőségszaruval, faragott és aranyozott fa. Olasz. — Zwei Holzfiguren, vergoldet, mit Füllhorn. Italienisch.

2423. KÉPKERET, faragott fa, virágokkal. XIX. sz. — Bildrahmen, mit Blumenschnitzerei. XIX. Jh.

2424. KOTTAÁLLVÁNY, faragott és aranyozott fa, oszlopos szárral. XIX. sz. — Notenständer, geschnitzt, vergoldet. XIX. Jh.

2425. KÉPKERET, aranyozott fa. Louis XVI. stilus. — Bildrahmen, vergoldetes Holz, Stil Louis XVI.

2426. FALITÜKÖR, tojássoros, aranyozott fakeretben. — Wandspiegel. Empire.

2427. CSILLÁR, közepén szines porcellántállal, hat aranyozott bronzkarral. Cseh, Biedermejer. — Luster, mit Porzellanschüssel und sechs Bronzearme. Biedermeier.

Ernst Muzeum aukcioi XXIX

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Tóth István
szobrai

Szent László szobra
Nagyváradon
a Püspöki
székesegyház előtt

Szell Sándor

Nagyvarad, Szent
László városa
Bp. 1940. 32. l.
28. tábla

5.	Az *aradi* múzeum építésére... ...	150.000

'yeinek törlesztéses kölcsönnel való fedezése

:en keresztül, a melyek alatt a hátralékos rész-

nnuitásos törlesztéssel		A tőke- és kamattörlesztés együttesen koronákban	Tehát a megállapított segély még esedékes összegénél több
örlesztés e években	az annuitás koronákban		
6	11.821	70.926	10.926 koronával
6	11.821	70.926	10.926 «
10	12.951	129.510	29.510 «
10	12.951	129.510	29.510 «
11	13.315	146.465	36.465 «
11	7.705	84.755	20.755 «
11	6.622	72.842	17.842 «
15	8.671	130.065	40.065 «
18	7.699	138.582	48.582 «
22	8.357	183.854	73.854 «
	101.913	1,157.435	318.435 koronával.

hat esztendő mulva Debreczennél és Pozsony-
ona, tehát együttesen 23.642 korona; 10 esz-
esvárnál fölszabadulna kétszer 12.951 korona,
ulva fölszabadulna Aradnál 13.315 korona, Hód-
tesnél 6622, vagyis együttesen 27.642 korona

nek minden tekintetben megfelelően intézzék.

A mult vasárnapi rendkívüli közgyűlésen megejtett választásokkal nem akarunk e helyen foglalkozni. Az eredmény — ez bizonyos — a művészek többségének az itéletén alapul, amelyben ilyenformán a kisebbségben maradt pártok is kétségkívül meg fognak nyugodni. Legalább kívánatos volna, hogy így legyen.

Egy szerény megjegyzést azonban nem hallgathatunk el s ez az, hogy úgy a

egymással ellenkező nézetek küzdelmének.

Lehet ugyanis valaki igen kitünő választmányi tag, anélkül, hogy megvolna benne az a kvalifikáció, mely a jurytagsághoz szükséges és viszont lehet valaki minden tekintetben alkalmas jurytag anélkül, hogy azoknak a követelményeknek, melyek a választmányi tagsággal járnak, akár egyéni tulajdonságainál, akár körülményeinél fogva megfelelni képes volna.

Lássuk csak a dolgot kissé közelebbről.

Társulatunk *adminisztrativ* és *anyagi*, valamint a kiállítások rendezésétől eltekintve időnként fölmerülő *csekélyebb jelentőségü művészi* ügyeinek az intézéséhez mindenekelőtt a társulat céljainak, zervezetének, anyagi viszonyainak és fejlődésének alapos ismerete, az elintézendő ügyek mibenlétének higgadtan, tárgyilagosan és logikusan való megítélése, bizonyos tekintetben szigoru jogi felfogás, tapasztalatokon alapuló szélesebb látókör, s a művészek körében fölmerülő óhajtások

Tóth István
szobrász

elkészítette Berecsyi
Dániel szombathelyi szobrá-
nak mintáját, amelyet
azonban kivitelre nem
fogadtak el. A kivi-
telre való megbízást
Kisfaludy mintája nyerte
el.

Kővári-Kaffehr Béla:
Vasvármegye Ber-
zsenyinek. Emlékkönyv
Berzsenyi Dániel szobrá-
nak leleplezése ünne-
pére. Szombathely 1896.
30. l.

Tóth István

uobrán

l.

Siklóssy FKT tört.

378. l.

Tóth István

rajzai

Lásd

Arch. Ért 1914.

436. l. képpel

Hampel József

aquincumi emlék-

táblája

GY. SÁNDOR JÓZSEF:
Kismartoni udvar.

Tóth István
Nobrás

1645. KANAPÉ ÉS KÉ[T] [K]AROSSZÉK, bársonykárpitozá[s] [r]okstilus. dekor. Mit lila[r] [s]treifen, gemusterte

1646. KIS EBÉD[LŐ]SZ[E]KRÉNY, cseresz — Kleine[s] [E]ßschrank, Kirschh E. XVI.

1647. JAPÁ[N] [A]SZTALKE, feketére pácol schw[a]rz [g]ebeiztes Holz, mit Schni

1648. [K]REDENC, tölgyfa, három fiókos — Kredenz, Eichenholz, i [g]eschnitzten. Ungarisch, E. XVIII.

[L]ÁDA, hársfa, arabeszkes diszitéss [B]arockdekor. Deutsch, Renaissanse.

[L]ÁDA, fenyőfa, festett diszitéssel.

1651. KANAPÉ, KÉT KAROSSZÉK ÉS zott fa, Louis XVI. diszitéssel, nác Stühle, geschnitzt, weiss gestriche geflecht. XIX. Jh.

1652. NÉGYZETES ASZTAL, diófa, n holz, mit vier, geschweiften Füsse

1653. EMELETES SZEKRÉNY, dió- és Eiche. Ungarisch, XVIII. Jh.

326. **Jókai Mór plakettje,** „Jókai 1825" felirattal. Bronz, vörös márvány talapzaton. Tóth Istvántól. Székesfővárosi Történeti Múzeum.

fa, két csavaros oszloppal, berakott diszitéssel. Barok.
olz mit gewundene Säulen und Intarsia. Barock.

kete oszloppal. XIX. sz. — Vitrine, mit zwei Türen
.

és kőrisfa. Bidermeier. — Niedriger Schreibschrank,

, Louis XVI. — Kommode, Nussholz. Ungarisch.

ferde, felnyitható irólappal. Olasz, barok. — Niedriger
er aufklappbarer Schreibplatte. Italienisch, Barock.

tt homloklappal. XIX. sz. — Kommode, Eichenholz, mit

festett fa, arany részletekkel. Louis XVI. stilus. —
lweise vergoldet. Stil Louis XVI.

om részre osztott. Bidermeierstilus. — Vitrine, Kirsch-

disszel. Bidermeierstilus. — Eckschrank, Nussholz, mit

kstilus. — Bett, Nussholz, mit Bandintarsia. Barockstil.

Tóth István

szobrász

1918

l.

Tanulmányok Bp

múltjából

VII. 29. l.

Feladó : Dr. Zakariás G. Sándor IV.,Egyetem-u.6.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS POLGÁRMESTERE

XI. (VÁROSGAZDASÁGI, IDEGENFORGALMI
ÉS KÖZMŰVELŐDÉSI) ÜGYOSZTÁLY

Tóth István

szobrai
pályázatunkon a
szentesi Kossuth-
szobor elkészí-
tésével bíztak meg.

erod
i

Magyar Nemzet

Tóth István
szobrai

66

Laisd

Winkler Pál

a Kalocsai érseki
főszékesegyházban 1010
tól napjainkig.
Kalocsa, 1929.
105. l.

des Meisters verwendet. Man kann die Chorbaustraden der beiden Kirchen als Arbeiten des Tataer Steinmetzen Georg Mes betrachten. (Siehe Anmerkun den Jahren 1758—68 gebauten Don den wir fast dieselbe Chorbalustra Székesfehérvárer Balustrade mit lierung und der gebrochenen Lini noch eine barocke Schöpfung. Es die Balustrade auf der Fassade aus dem selben Muster gebildet i Kreise Ovale verwendet worden. Balustrade war, ist zur Zeit noch n weisen auf Salzburg, wo die Mari Domplatz stehenden, im Jahre 177 Hagenauer angefertigten Imma Motiven aufgebaut ist. Die Kein sind in den Werken Hildebrandt des Älteren zu finden. (Siehe z. B. am Unteren Belvedere und Entw chitektur«.)

4. nyomatok . . .		
5. fenykèpek . . .		
Összesen . . .		60

Ezen műtárgyak kezelésére nézve az 1907. kir. járásbirósághoz hó 3-án 1908. VIII. pontjának második bekezdése irányadó, a mely szerint a múzeumszerű megtekintés végett, jelenlegi elhelyezésében a műveszetek iránt érdeklődőknek, egyáltalán pedig a műv

Tóth István

Nebáz

Forum. 1935. 104-1.

(Tóth István műveiről hagyatékán.)

Kéz valrát Sopron
városára hagyta,
hol mint fiatal
asztalos segéd
járt fel.

Gemigliani Valmore

Diszitő ferma

Girelli Franco

Gardai lány

~~Graziosix Giuseppe~~

Graziosi Giuseppe

Dux

Griselli Italo

Bartolomei Gioli urhölgy

Tóth Zoltán †

református

† Bp. 1935 dec. 13.

73 éves korában

özv.

Forum

1935. 38.

(Tóth Zoltán református lelkész.)

BUDAPEST

Tóth István

Nobrás

Farkas Zoltán:

Budapesti levél.

Fórum 1933. 131. l.

Műemlékek Országos Bizottsága

IX. Ferenc u. 10.

Budapest.

Tóth István

szobrai

lásd

Pintér Imre:

A kalocsai főszékes-

egyház. Bp. 1942

66. l.

ul nyolczoldalú, síma. A töltő ür 3 ctm. vastag
l. Az ágyú egy forgatható, négy oldalú hasábon
oldalán egy-egy oroszlánfejjel diszített. A cső
éldísz van bevésve, a mely épen úgy, mint az
ıak. XVII-ik század. A fraknói várból. Kiállította

et), (456. ábra). A cső elején stilizált levél-
edig erdei haraszt-koszorúval diszített. A két
g akanthuslevél-koszorúval, a gyújtólyuk fölött
gyümölcsfűzérekkel ékesített. A középső keret
ık kiöntve. Ezen díszes öv fölött egy czímer
tható, a melynek czímerpaizsában egy hármas
al átlőtt nyakú sas, a fatörzs körül tekerődző
ı egy csillag s a jobb szögletben egy félhold
ben a következő körirat olvasható: COMES
OLKER EQVES AVRATVS | SACRAE, CAE-
MATTIS CONSI | LIARIVS CAMERARIVS
| HVNGARIÆ CORONAE CONSERVATOR.
stilizált levelek, állatok és fejekből álló dísz
ı Kéry család czímere, az aranygyapjas rendjel
. É. monogrammal bevésve. XVII-ik század.
otta: Esterházy Pál herczeg.

Thieme Becker

Öntő- és szerelő-műhelyeket állítottai
1707-ben említtetnek Barsonville, Rottenstein
Lambeck és Le Brun kapitányok, mindannyiar

1708-ból bírjuk De la Mothe tüzérdand
pattantyúsainak (tüzéreinek) összes száma 57
a többiek pedig a várakba voltak szétosztva.
kácson 32, Egerben 30 tüzér volt stb.

Érsekujvár erődítményét De Rivière al
zattal, kapui előtt két «huszárvárral» (ravelin), tö
több sánczczal. Több külföldi egykorú szakmu
Kassa is elsőrangú erősséggé alakíttatott át, úgy,

E korszakból kiállítva volt kiválóbb er

Kurucz vitéz életnagyságú képe f
nyelvű felirat:

Habs nicht
Solte Vor I
Als ein Par
Möcht Lieb
Ich armer
Mus hier v
Euch Schau
Auff Meine

Tóth Zoltán

kovács

Lód

Nyírkércs

58. l.

— závodi ávar mellkereszt 200
— zománcos ékszer (karperec) 237, CCXXIX 1 10
— zománcos kézmosótálak 203, CCLIX
— zsámbéki zablák 147, 202, CCXXVIII
— zsandi lelet 244
Nemzeti Múzeum, Orsz. Széchenyi Könyvtár, Anonymus-krónikája 234*
— Pray-kódex 234—235, 48. jegyz., CCLII
— Szt. Pál leveleit tart. X. sz.-i kódex 231
Székesfővárosi Könyvtár, budai pillér pezezet 135, C 3
— budai domborműtöredék 164, CXLIV 3
— oroszlánalakú aquamanile 198, CCXXV 2
— freskótöredékek a belv. pleb. templomból 139. jegyz.
Szépművészeti Múzeum
— aracsi emlékkő 169—170, CLXV, CLXVI 2
— kalocsai dombormű 177, CLXXXVI 1
— kalocsai királyfej 187, 183, CLXXXVII—

Tóth István

novrán

(1861—)

cród

2

Divald 1927

160.-l.

Tarsei 9/43 XI.

Edes Apukám!

Levelet megkaptam, és itt
küldöm az okirat ivet. Itt minden rendben van. Anna semmi
újság. Valószínüleg szombaton
jönnek Pestre és akkor azonnal
majd többet irhatok

Tóth István

l. Dés, 1927

10-ről

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Tóth István

Kobrák-

erőd

Ybl utolsó

68. l.

Delhaesz István.

Jobbkezével,a vázában lévő virágok
a térdére vetett nagykendőnek alját
zeme barna, ék alakú bársony fejdisze
ivágott ruhájának ujja bő. A háttér-
őkút és szobor köti le figyelmünket.

m.
ól.
(465/901).

23.
Andme Loon. - Ath. Kéz. No 362.

Tóth István

vagy

Vadler Palma:

Vadler Róbert 1858–1938. élete és munkássága. Bp. 1942. 33. l.

T. 7279.

nen látjuk a várat és a várost,
geten pedig, a hol az utat járo-
soportok élénkitik, jobbra a há-
t ki, a melyen egy hintó, egy ko-
yelmünket.

. 42.3 : 69.8 cm.

Tóth István

Madonna c. kép
Repr.

Fiebel Heinrich:

Konzervatóriumi-
vészet. Bp. 1913.

Lapszám nincs!

Tóth István

Szobrai

l.

Liber Bp Szobrai

349. l.

351. l.

381. l. 383. l.

391. l. 412. l. 428. l. 435 l.

Tóth István

robbán-

tyúgyűjtő Kossuth-

nóbor fenti-

tól

vród

Barcza Brest 1924

49. l.

Tóth István
molnár

l. Thurfelsőduna[illegible]

269. l.

13.500 – P. ⊖	135 –	
50·26 "		
33·75 "		
3·60 "		13 587 37

kező váltókat:

.

lt

Tóth István

Ungvár

Pénzügyigazgatóság

262. l.

265. l.

Tóth István
verbász

1.

Thurzó-levéltárából
128. l.

Wagner. Delineatio IV. 24, 25,

Tóth István

szobrász.

Róla a Zugligeti Kossuth-szobor leleplezésére 1913 jún. 22.

Pesti Napló.

1913 jún. 13.

(A Zugligeti Kossuth-szobor leleplezése.)

702. sz.

Tóth István

nekrológ

Alfa: Az Erzsébet
királyné emlékünnep.
Budapesti Hírlap
1913. máj. 28.

749

~~1135. Ismeretlen művész.~~

XIX. század

1135. II. Lajos.

Csaknem térdig
zolva, jobb kezét csi
jának fogóját nyugtat
nája nyílt. Vértje v
szik. Felirata fölül

(II. LAJOS 35-1

~~Karimája, elő~~

Ezüstös rézére
Becsértéke 40.00 K.--
(787-907-91).

Tóth István

Nobrain

† 1934 dec. 12

73 éves korában

Elek A. tragat.

obbrafordult. Előrefésült haja,
leberetvált álla körüli szakálla
ek gallérja lehajtott, zsinóros
ette, mentéje prémes.

3·5 cm. — Lelt. sz. 782. — Értéke
reith-féle ereklyemúzeumból. —

adatokat l. a 62. lapon az 580
április 23-án (107–95). — Átvételi
tudomásul vette az 1896 április
6).

Tóth István

nótái

ének

Szentes és vidéke

1913. jún. 12.

(A Kossuth-Nóta)

777. sz.

Vaskori bárd VI. 182

Tóth István

vonása

Szent Márton erdélyországban

című

Géfin Gyula dr.:

A szombathelyi székesegyház.

Szombathely, 1943. 44. l.

33. tábla

5. *A tatai majolika története.* I
alatt.)
6. *Tata története.* Irja: Kring M
7. *Tata a művészetben.* Irja:
(Előkészületben.)
8. *A tatai járás agrochemiai f*
János. (Előkészületben.)

„ÉLET" IRODALMI

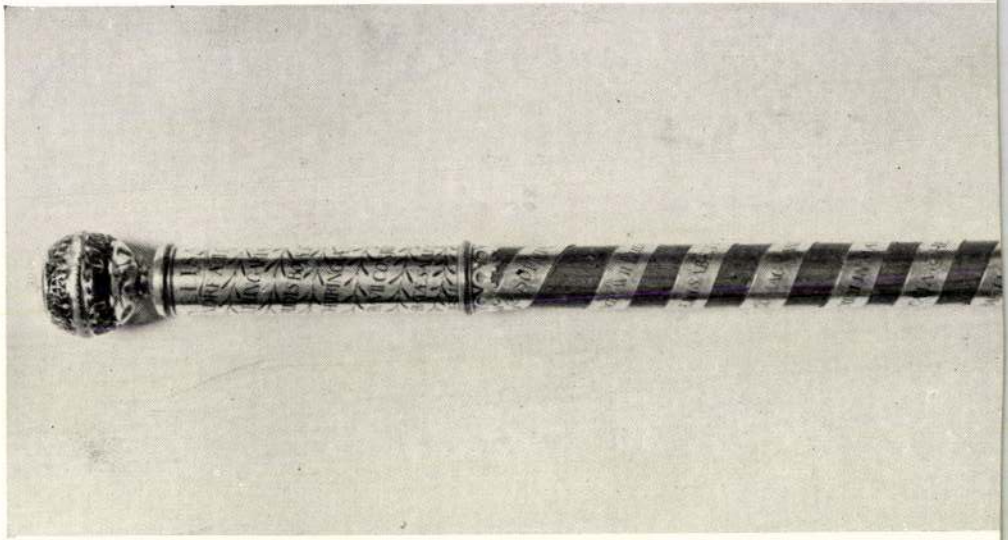

Tóth István

nobiliss

l.

Papp Nagyvárad

40. l. 57. l. 58. l.

63. 116.

Michelangelo,az olasz re
tragikus óriása,kronológiailag Lio
szellemóriásoknál a nem számit a k
művészeti és általános szellemi fe
Cinquecento három legnagyobb meste
megelőző korba,hanem a középkorba,
lönösen a vele sok tekintetben rok
Legnagyobb szellemi rokona nem a X
sendő,hanem a középkorban:Dante az
kodunk a régi,sablonos beosztásokh
chelangelo a középkort zárja.A ren
zépkori keresztény világnézettől,a
erősen különböző módon mutatja be,
attól,amit a középkor adott.Michel
zépkor pesszimiznusát képviseli.Ne
Giovanni Pisano,vagy Dante sem.Az
latra emelte,tragikus hőssé avatta
emelte ki,minden más természeti sz
a mai kutatás világánál a középkor
rok müvészet profétáját látták ben
már téves és elavult felfogás.Müvé
pesszimizmusa jellemzi,nem pedig a
nyugtalan dinamikája.Az ő korát jo
sége megfelel a reneszánsz derüs v
felel meg legjobban kora felfogása

Michelangelo sajátos és
tos és egyéni volt élete is.Heroik
lel meg élete.Ezért helytelenül já
va,a ma nagyon divatos regényszerü
bő akarnánk levezetni müvészetét,v
emberi nagyságát.Magános ember vol
társadalmi életétől,ellentétben Ra
reneszánsz fejedelmi udvari életbe

Tóth István

nebrain

d. Schoen Ödön

22 l

Tóth István

XXV. aukció
A Gipsző. 1915. 220. l.

429. TÓTH ISTVÁN: A szent család, eredeti gipszminta, patinázva, tölgyfakeretben, 100 × 100 . . 600

Boldog, Tpl

43

Tóth Zoltán

Vokrán

l.

Gépírószombhegyben

I. 142. l. - 153.

m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztert

5115/1939.
III. szám.

A Műemlékek Orsz.Bizottsága tek.Elnökségének

Hivatalból.
zszolgálati ügyben

Budapest IX. Hőgyes Endre

Tóth Zoltán

nekrológ

1 oldal

Tóth József a

Szombathelyi székes-

egyház leírása.

Szombathely, 1920.

19. l.

Tóth István

Kobra

Szarvas Ferenc
nagyváradi püspök
kobra a nagyváradi
Vérecseghár kertjében
fentről, repr.

Gépiratomhegyhim
II. 395. l.

Tóth István

István
Szentmártoni születésű
tartója a honvédet-
lenségi háborúban

Rep.

Gépfegyvercsapatban

II. 155. l. 156. l.

~~160~~, ~~220~~ l.

Tóth István

volvain

Kern László volva

Magyarázat

Fenti mivel

Repr.

Kiss Szilárd Katalin Magy

396. l.

Tóth István
szobrász

Szarvas Ferenc püspök
emlékszobra Nagyvá-
radon
Szentiről
repr.

Kiss Szilárd Nagyv.

409. p.

Tóth István

kovács

Urod
2

Fiebermodnitz

148. l.

Roma V. 256.

m nyomda r. t.

65. *Szekszárd* Múzeum	Rt. 600 Nr. 600 Tr. 400	Rt. Nr. Tr.
66. *Szentes* Múzeum	—	Kt. Rt. Nr. Tr.
67. *Szombathely* Múzeum	Kt. 1000 Rt. 800 Nr. 800 Tr. 400	Kt. Rt. Nr. Tr.
68. *Temesvár* Természettud. múzeum	Tr. 400	Tr.
69. *Temesvár* Régész. múzeum	Rt. 500 Nr. 600 1000 K Pong.	Kt. Rt. Nr.
70. *Temesvár* Városi ktár	—	Kt.
71. *Tiszafüred* Múzeum	Rt. 400	Rt.
72. *Turóczszentmárton* Múzeum	—	Kt. Rt. Nr. Tr.

Tóth István

Nóbrád

l.

Berzheged

40 l

~~Konvolút h. n. VII. 155.~~

1242. ÁLLÓÓRA, aranyozott bronztalapzaton a dobalaku óratok mellett álló ifju párral. Francia, 1840 k. 100.—

1243. KIS FALI ÜVEGSZEKRÉNY, mahagónifa, bronzverettel. XIX. sz. 15.—

1244. UTAZÓLÁDA, tölgyfa, kovácsolt vas verettel, püspöki cimerrel. Magyar, 1711. 50.—

1245. FALI SZENTELTVIZTARTÓ, vörös és fehér márvány, Piéta dombormüvel. Vaszary primás hagyatékából. 50.—

1246. KÉT GYERTYATARTÓ, sárgaréz, Louis XVI. alak, átfordítható gyertyahüvellyel. Magyar, XVIII. sz. v. 60.—

1247. KÉT PISZTOLY, trébelt diszü ezüst fogantyuval és foglalattal. Török, XVIII. sz. 20.—

1248. PERSEUS, öntött bronz, négyzetes márványtalapzaton. Benvenuto Cellini florenci szobrának kisebbitett mása. Olasz, XIX. sz. 60.—

1249. HUNYADI JÁNOS SZOBROCSKÁJA, öntött bronz, sárga márvány talapzaton. Tóth Istvántól a Halász-bástyán levő szobor mása. Magyar, XIX. sz. 40.—

1250. NAGY FALIKAR, aranyozott bronz, tizenhárom hajlott karral. Rokoko-stilus. 100.—

Ernst Múzeum aukciói

1219. TINTATARTÓ, öntött bronz, három sas által tartott edény, födelén ülő Ámor. Velence, XVI. sz. 300.—

Illusztr. XXIX. tábl.

1220. FESZÜLET, fekete, gyöngyházfaragványos alakokkal. Jeruzsálem, XVIII. sz. 30.—

1221. EDÉNYLÁB, öntött bronz, bikafejes szárnyas oroszlánlábu hermát ábrázol. Fekete fatalapzaton. Római. 20.—

1222. SZENT ANNA MÁRIÁVAL, márványlapra festett olajkép, aranyozott bronzkeretben. Olasz, XVII. sz. 180.—

1223. KIS KULACS, kinaezüst. 10.—

1224. KERESZTELŐ SZENT JÁNOS, öntött bronz szobor. Jelezve: *A. Rodin.* Francia, XIX. sz. v. 500.—

1225. AZ ARATÓ, öntött bronzszobor. Junius hónapot jelképezi. Jelezve: *C. Meunier.* Belga, XIX. sz. 800.—

1226. „A TITKOK TITKA", szfinxszobor, gyermekalakkal. Öntött bronz. Jelezve: Donáth, XIX. sz. 600.—

1227. KÉT MITOLÓGIAI FEJ, fehér márvány, patinázva, gazdag faragásu aranyozott keretben. Olasz. 200.—

1228. FÁKLYATARTÓ, bronz, alakokkal. Afrika. 30.—

Tóth Ilona

Művészeti lex. 785 l.

Tóth Ilona
szül. 1861 XI. 9. Kombathelyen. Pécsben tanult, 1890 óta Budapesten működik. Művei: a nagyváradi Sz. László-szobor, a nagyváradi városháza ✝ és a radnai templom főoltárai, a bpesti Hunyadi János, a kombathelyi Horváth-Boldizsár ~~szobor~~ és Szily János — és a veszteri Kossuth-szobor. Déli pihenőjáré 1920. állami Ein aranyérmet kapott.

OKTÓBER

14

Toth J.

nobrát.

A zebzett Larcos. Autokypirka. Egyben bennlakása. Műveiket (Grabó K. féle) 1900. 1067 k.

Tóth Ilona

vona

Erdő

Nagyszeben, 1899. 439. l.
(Hunyady János vona)

..... nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

lyezem:

agy helyettesének
rása.

- Endrényi Imre, Szeged.

Tóth István

László

=

Művészet, 1901. 337

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök
alá

8. sorsz. Műhelyi minta.

Toth Mór

Cod
2

M. Zeitschr. 1897. 368ff

Oxford Cod

Kapitel

Tóth István

Tok.

Lírai

—

A Gamma

1897. 200 l.

Egyéb

Tóth István

Művészet
1920–21. téli füzet. 119, 120
1921. őszi füzet. 120
1922. jubileumi füzet. 169, 170
1927. tavaszi füzet. 271.

Sorger Gáspár V. 105.

Toth Dóra

Az anya cr. novel
regé.

Végz.

M. Gimn. 1897.

22 l.

Tóth István, Lechner
Jenő és Füredi Rikárd

művészi írásos "Állítólag a vármegyei baráti-ban, megnyílt 1907 febr. 21-

Munkácsot, 1907. 131. l

Ismeretlen

K

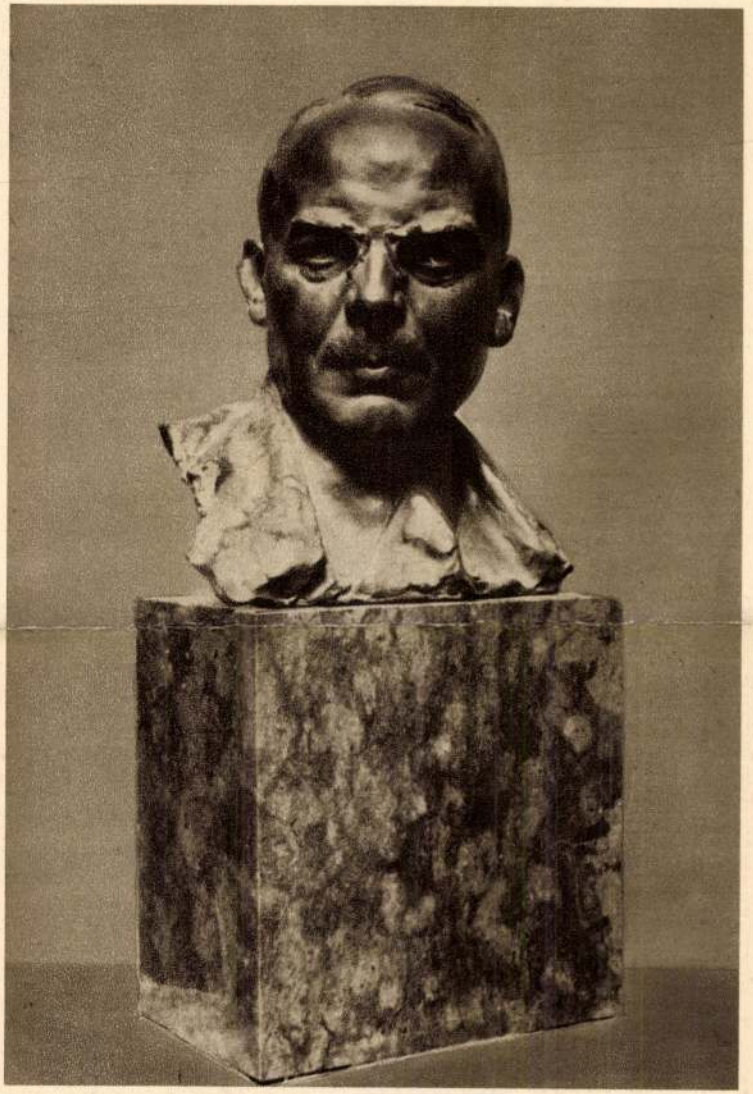

LIGETI MIKLÓS : TELCS EDE

TÓTH ISTVÁN: BOSSZÚ

Nemzeti Képzőm. Kiáll. 1933.

Tóth Ivan

K

72. Lukácsy Lajos. Éva.

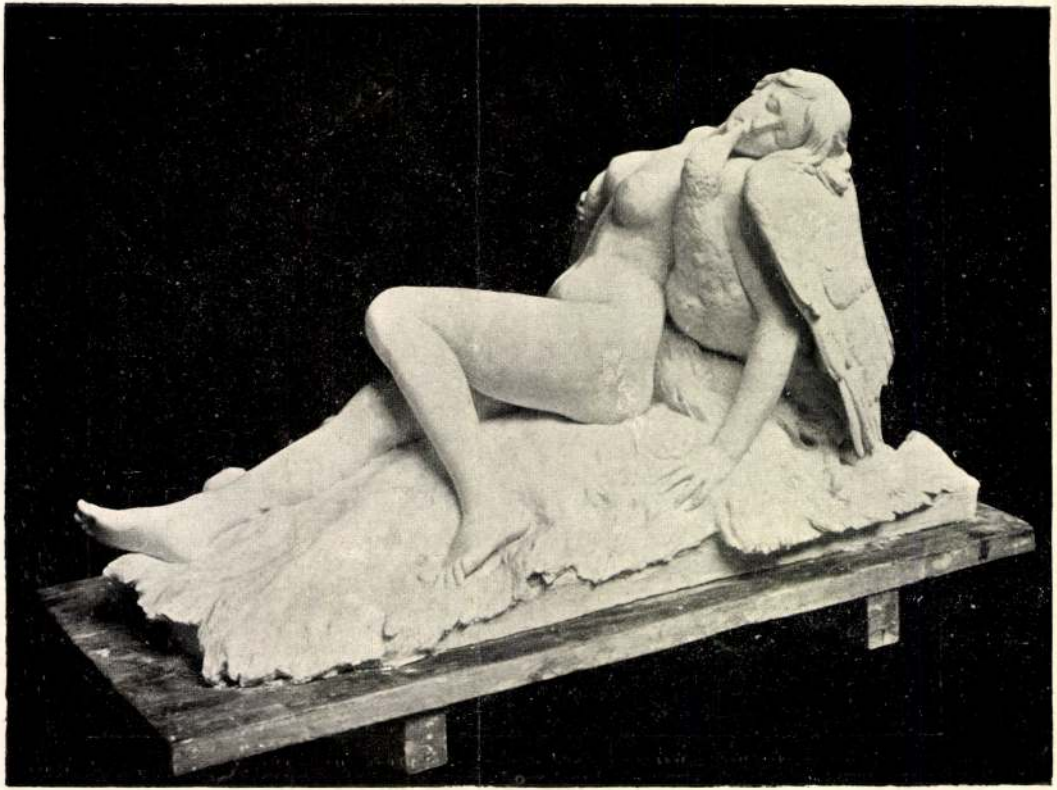

71. Toth István. emese álma.

Tóth István

A főváros új szobrokat kap. A szociálpolitikai ügyosztály előterjesztésére a képzőművészeti bizottság már korábban is foglalkozott azzal a tervvel, hogy a főváros meglehetősen kopár közterei — a külföldi metropolisok mintájára — művészi alkotásokkal diszitsék. A végleges tervek szerint a főváros közterein és apróbb parkjaiban hat darab uj dekorativ szobrot állitanak fel, még pedig a következő helyeken: A József körúton a Baross kávéház előtt Tóth István „Polipölő" cimü szobrát. A Hunyady János úton Erdey Dezső „Vizhordó fiu", a Városligetben Füredi Richárd „Terdelő nő", az Erzsébettéren Kiss György „Csirkefogó," végül a Teréz-templom falában Ligeti Miklós „Krisztus sirbatétele" cimü dombormüvét és szobrokat állitják fel. Még a folyó évben bronzba önteti a főváros és közterületen felállittatja Pösel „Olvasó lányok" és Beszédes Sándor „Csikós" cimü szobrait. Hamarosan sor kerül ezekután a helytörténeti nevezetességü városrészek és épületeknek emléktáblával leendő megjelölésére is. Ilyeneket kapnak a Váci, Kecskeméti és Hatvani kapuk helyei a régi Rondella, az első pesti szinház helye, a régi városházá, valamint a központi városház helye. A miniszterelnökség nemrégen megkeresést intézett a fővároshoz azzal a javaslattal, hogy több rég eltávolitott városkutat ujból állitsanak fel a belterületen. Ez a kérelem azonban nem teljesithető, mert ezeknek a régi kutaknak a kőanyaguk annyira szétmállott, hogy elszállításuk lehetetlen. A főváros azonban felállittatja a „Városvédő Pallas Athene" 4 szobrát. A Gellért szobrot pedig a jövőben dekorativ módon állandóan megfogják világitani.

minta cédulával!
Képzőművészet
1927. Jan. 30-i.

Egészségügyi kar,

Beteg szállitása k
és a „K.K. Sanitäts-Wagen" jel
rázolva. Felirata fölül

balra: K,k,östrr,San
és jobbra: Cs,kir,egés
jelzése pedig: 100 és
STOCKI

Kőnyomat, méretei a pa

Sz,n,l
189-91
Át,lel

közönsége Márkus József volt főpolgármester sírja fölé emeltetett. A megoldás architektónikus és ezen is van a hangsúly. Az emlék, melyet fent szarkofág díszít, alatta bronzrelief ülő figurával, klasszicizáló jellegű. *Ligeti* Miklós készítette Rózsavölgyi Gyula alpolgármester síremlékét. Magát a sírboltot egyszerű négyzetes kőlapok képezik, melyre egy városi hajdú helyezi el a kegyelet koszorúját. Ligeti az alak megmintázásánál a szemmel, kézzel letapintható legkisebb részletnek is visszaadására törekszik — s bár fitogtatás nélkül — érezteti mintázó, öntő tudományát, preciz természetstudiumát, a modell hozzávaló közelségét. — *Lotz* Károly az Akadémia, az Operaház, a pécsi Székesegyház mesteri díszítője, a legnagyobb magyar falfestő, csak nemrég jutott méltó megjelöléshez a temetőben. A bronz emléket *Pásztor* János mintázta, aki Lotzot festés közben, kezében palettával ábrázolja, míg felette a piktúra géniusa lebeg. Művészünket az izgalmas vonal kifejezése, a tömegek ellentétes elosztása érdekelte és arra törekedett, hogy a felület életét, a természethűséget meggyőzően adja vissza. Ifj. *Vastagh* György Fülep Kálmán síremlékénél a volt főpolgármester portréját készítette el, melyet barokkos volutás talapzatra helyezett. A jól felfogott bronz fej erősen előre fordul s különösen sziluett hatása teszi érdekessé. *Kisfaludi Stróbl* Zsigmond gr. Festetich Géza emlékét kőből faragta. Szokványos téma — szarkofág, melyre férfialak pálmaágat helyez — melyet azonban élettel tud teliteni. Az egységes tömegű emlék mintázása jól illeszkedik, minden feltünés nélkül, a temető csendjéhez. Annál színpadi hatásúbb — a szó jó értelmében — a „nemzet csalogányá"-nak, Blaha Lujzának síremléke, melyet felsőeőri *Fülöp* Elemér mintázott, s mely a maga monumentalitása mellett, pompásan juttatja kifejezésre a művész virtuozitását. Ady Endre síremléke *Csorba* Géza munkája, a legmodernebb szobrászatot képviseli a temetőben. Távol a megszokottól, az esetlegestől s a naturalizmustól, mindazt, amit Ady neve és költészete eszmeien jelent, azt akarja a művész szobrászati eszközökkel materializálni. A szobrot egyszerűsége mellett, formai zártság jellemzi és szenvedélyes kitörő drámai expanzív feszültség tölti meg. Az Ady emlék, a magyar síremlék-szobrászatban új helyet foglal el és új utat tör.

FELSŐEŐRI FÜLÖP ELEMÉR: BLAHA LUJZA SÍREMLÉKE
A Kerepesi temetőben

Dr. Jajczay János.

TÓTH ISTVÁN ÉS HIKISCH REZSŐ: MÁRKUS JÓZSEF SÍREMLÉKE
A Kerepesi temetőben

II.

Díszszobrok és Emlékszobrok.

A világháború pusztításai után természetes ösztönként ébredt fel mindenütt a hiányok pótlásának érzése és a meglévőnek ápolása. Így lett világmozgalommá a városrendezés és városdíszítés, mint elsősorban esztétikai feladat. Természetes, hogy ez a világmozgalom hozzánk is elérkezett, sőt nálunk egy speciális nyomatékkal meg is hatványozódott ereje. Helyes felismeréssel az illetékes tényezők Budapestet fürdővárossá akarták varázsolni. Ez a felismerés abból az egyszerű tényből táplálkozott, hogy megadatott a lehetősége Budapest idegenforgalmi gócponttá való fejlesztésének. A főváros vezetőit ez a kettős ok sarkallotta arra, hogy Budapest nyilvános sétányait szobrok felállítására alkalmassá rendezzék és a leghatásosabb pontokon egy-egy díszítő értékű szoborművet helyezzenek el. A főváros szoborfelállítási tevékenységének így került tengelyébe emlékszobor helyett, mely annyira jellemezte a letűnt évtizedeket, a díszszobor és különösen annak egy igen hatásos válfaja, a díszkút.

A díszkút egyike a legrégibb szobrászati műfajnak, mely a renaissance óta úgyszólván megszakítás nélkül foglalkoztatja Európa szobrászművészeinek fantáziáját. Nem ok nélkül, mert egyike a leghálásabb szobrászati feladatoknak. A szüzsé kiválasztása nincs tárgyhoz kötve, a művészi fantázia szabadon, megkötöttség nélkül érvényesülhet, kerete ugyancsak nem kötött és annak modulálásban a művésznek szabad keze van, azonkívül pedig az anyag többféleségének lehetősége ugyancsak bőséges változatosságot nyujt az alkotó elképzeléseinek. Mióta az egyes mecénásoktól ezt a szerepkört a mi modern időinkben nagy közületek vették át az egyesektől, azóta ezek a díszkutak kiléptek a magánparkok és várak sétányairól, a főurak és várurak gondosan őrzött

Fajeray János dr. és Wónyási
Sándor dr.: Budapest modern
az utolsó öt évben.
Képzőművészet 1931. 42. o.

Tóth István

196. Tóth István: Küzdelem.

Műcsarnok 1904/5
téli k.

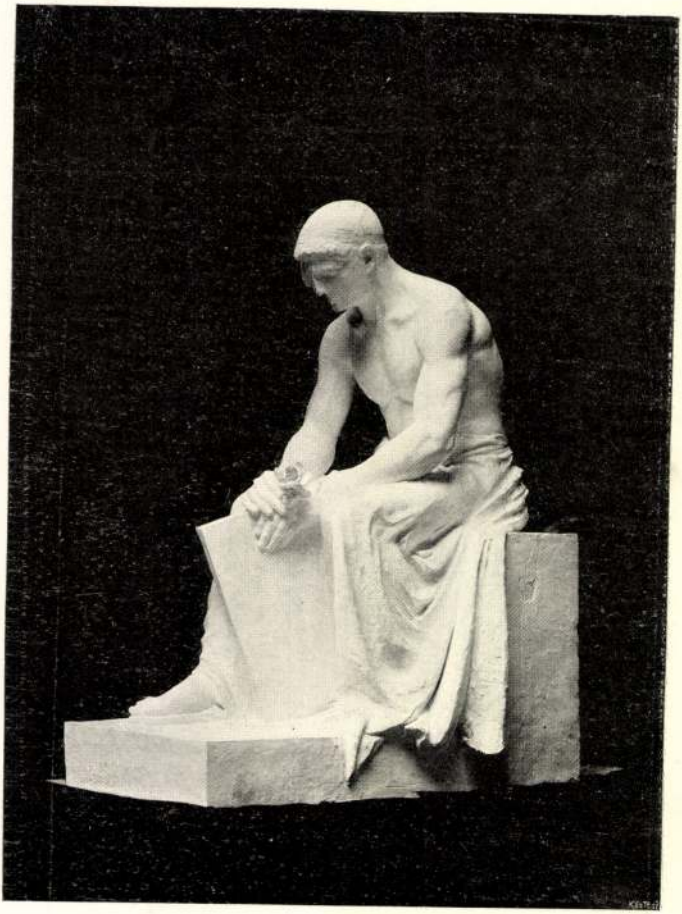

194. Kallós Ede: Részlet Kozma Sándor síremlékéről.

Tóth Zoltán

Molnár

l.

Velence 1922

161. l.

Tóth Ilona

Jbl - nobr pályatétan

dicséret -

Vas. Ujs. 1894. 389 l.

401. l. (Jbl tudós

nővér.)

Tóth István

821.

1904. 822. l.

VASÁRNAPI ÚJSÁG.

Tóth István: A küzdelem.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TÉLI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

LENDVAYNÉ FÁNCSY ILKA.

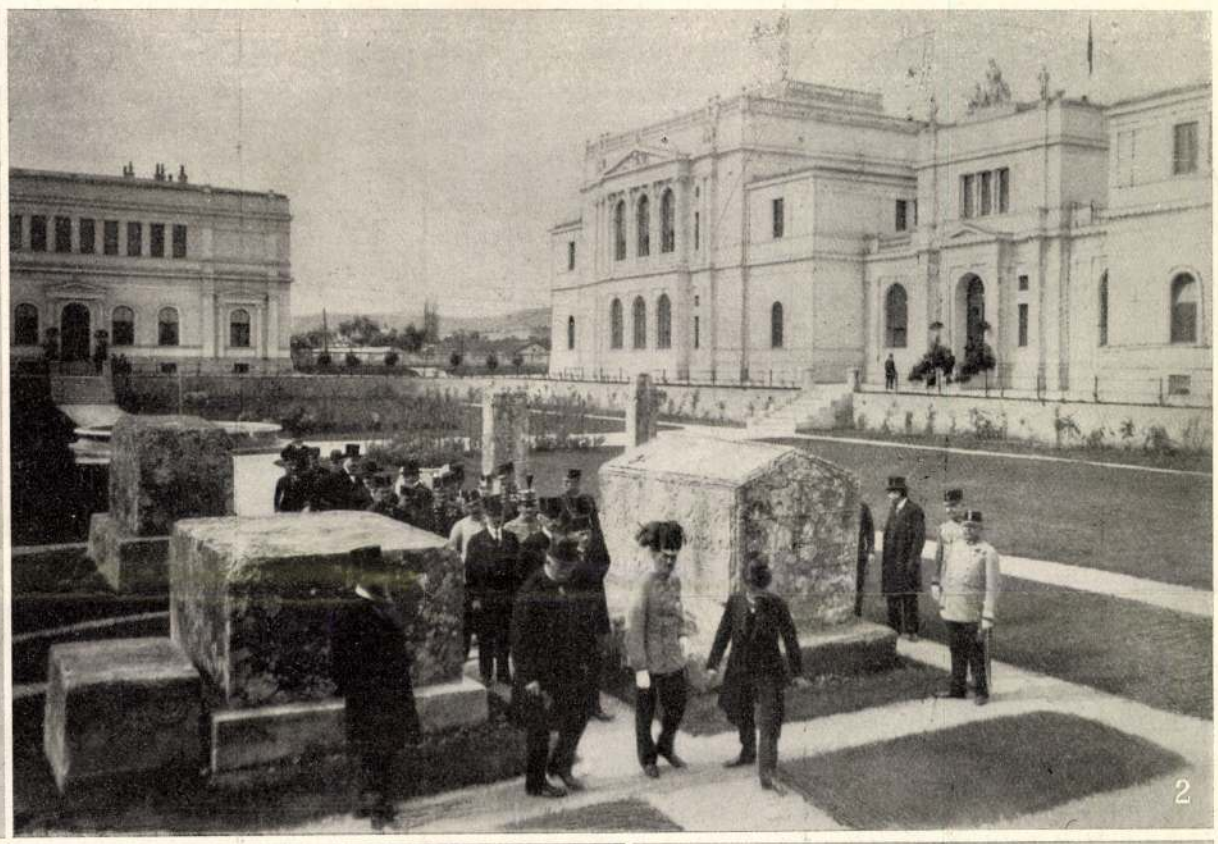

1. Kállay Béni emléktáblája a fogadó csarnokban, Tóth István szobormüve. — 2. Potiorek lovassági tábornok az országos kormány feje kiséretével megszemléli a bogumil temetőt a múzeum udvarán. — 3. Potiorek Oszkár lovassági tábornok az új épületek megtekintésére indul. Mellette balra Rohonyi Gyula tartományi főnök-helyettes, jobbra Pazsik épitész, a múzeum épitője, előtte Hörman Konstantin a múzeum intendánsa. — 4. A zgoscsai bogumil sirkő a múzeum bogumil temetőjében. — 5. Lapidarium; az előtérben öt oltár a japod-törzs (Bosznia őslakói) Bihacs mellett föltárt szentélyéből.

A SZERAJEVÓI ORSZÁGOS MÚZEUM.

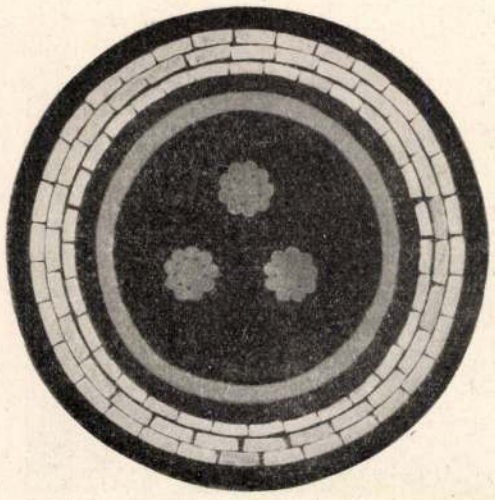

A kábel keresztmetszete természetes nagyságban.

KÁBELFEKTETÉS A BALATONON.

A villamostelep, melynek feladatát a balatonmelléki községek világítása képezi, szükségessé tette, hogy a villamosság vezetésére kábelt fektessenek a Balaton fenekén. Maga a villamos-telep a tihanyi félsziget nyakán van elhelyezve, ott, a hol a tó legkeskenyebb. A telepen egy 600 és egy 1250 lóerős gőzturbina áll, melyek 5250 volt feszültségü forgóáramot szolgáltatnak. Így tehát a telep százezer darab tizenhat gyertyafényü fémszálas izzólámpát tud árammal táplálni s képes a Balatont köröskörül megvilágítani, a községek mezőgazdasági és ipari gépeit hajtóerővel ellátni. Sőt az áramot vezető drótot a távolabb fekvő Marczaliba és Folgárdiba is elvezetik.

Ezt a nagy feszültségü áramot vezetik át a Balaton alatt a zalai partról a somogyira.

Legtermészetesebb eszköznek a kábel, a viz alatti vezeték kinálkozott. A pozsonyi kábelgyár különleges, háromvezetékü ólomkábeleket gyártott, melyeket kettős laposvashuzampáncczéllal látott el. Egy-egy kábelrész 600 méter hosszú és nyolczezer kiló nehéz volt. Mindegyiket 22,500 voltos árammal próbálták ki.

A kábeleket nagy orsókon szállították Siófokra. Itt különleges hajókra raktak két-két kábelorsót. A hajókkal a Balatonföldvár mellett lévő szántódi révházhoz eveztek. Itt a kábelt 170 méter hosszan a parton, a földbe ásták le. A Balaton vize a széleken csak néhány ujjnyi mély, ezért a kábelt nem lehetett ott a viz fenekére fektetni. A hajóra egy gépezetet konstruáltak, mely a viz homokos fenekébe árkot szántott egy méter mélyen. Az árok addig vonul, míg a viz mélysége a másfél métert el nem éri, vagyis mintegy hatszáz méternyire a parttól. Mikor a kábeleket az ágyazásba belefektették, a kiszántott homokkal betemették a barázdát. A mélyebb vizben azonban a kábel a tó homokos és iszapos talaján fekszik. Egyébként nem is egy, hanem két kábelt fektettek le párhuzamosan, egymástól tizenöt méter távolságban. A kábeldarabok végeit a hajókon kötötték össze egy tehnikai vasszerkezettel. Azután búvárok vitték le az összekötött kábelt. Mikor a tihanyi parthoz értek, 1035 méter hosszan ásták be a kábeleket közös árokba, melyben kettős téglasorral védik a vezetéket a külső sérülések ellen.

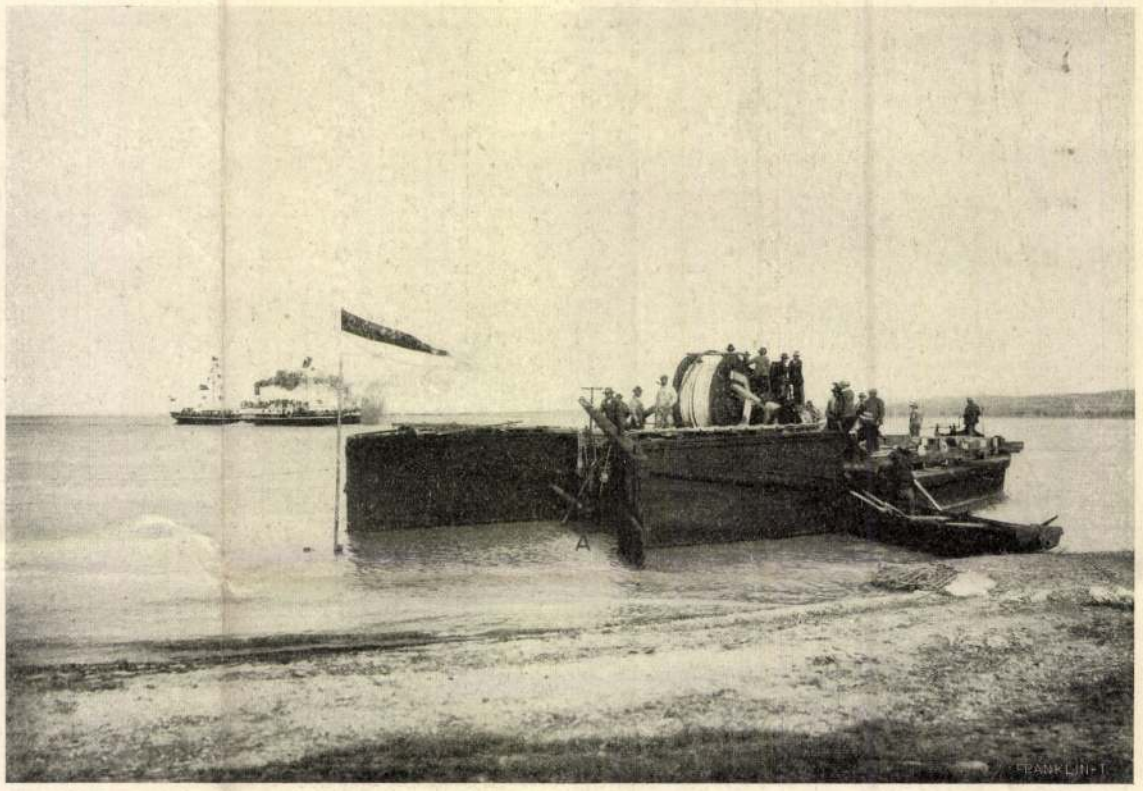

A KÁBEL FEKTETÉSE A HAJÓRÓL.

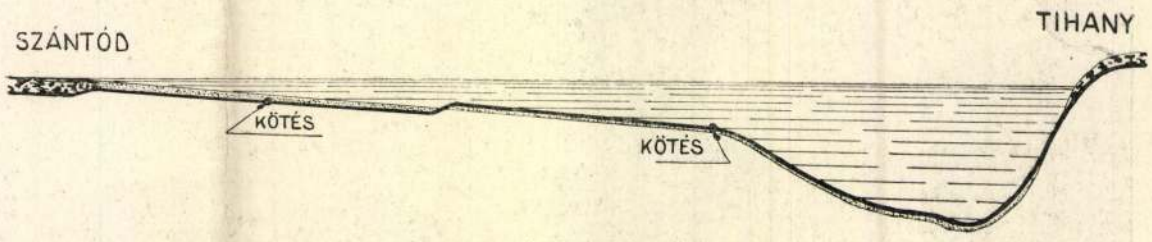

A BALATON KERESZTMETSZETE TIHANY ÉS SZÁNTÓD KÖZÖTT ELFEKTETETT KÁBELEKKEL.

Mindkét parton, az országút mellett, csinos házikók vonják magukra a figyelmünket. Ezek az úgynevezett kapcsoló házikók. Ezekben kötik össze a szárazföldi vezetéket a kábelekkel, vagy egyik kábel zavara esetén: a másikra kapcsolnak. Ha a vezetékeket itt szétkapcsolják: a másik parton a mű nem világit. Ezen a részen tehát dolgozhatnak az esetleges javítási munkálatokkal, míg a másik part világosságban ragyog.

Balatonfüredet, Siófokot és Balatonföldvárt már a nyáron a telep világította, a befejezést a jövő évi fürdőidényre halasztották.

— —

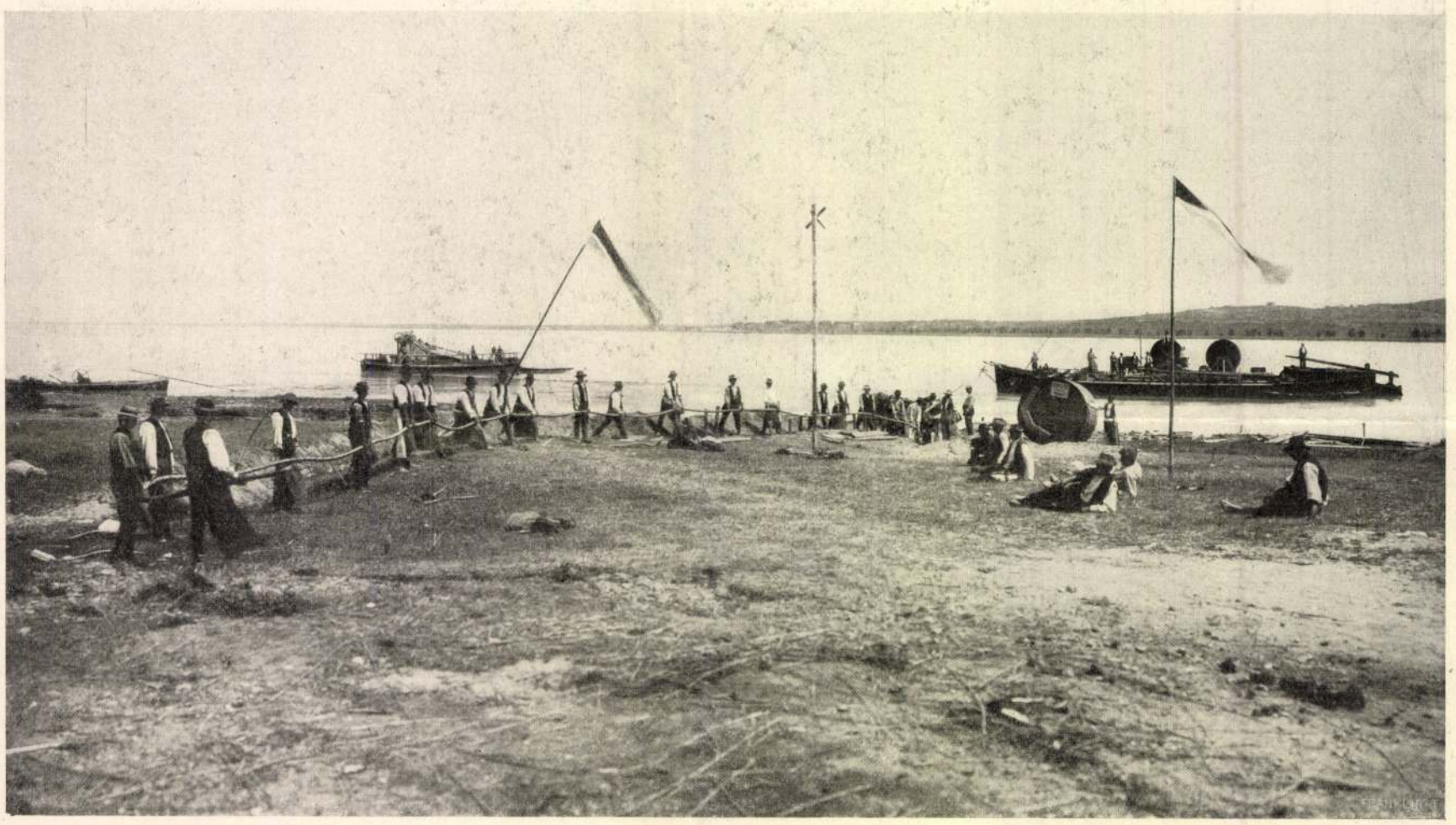

A KÁBEL FEKTETÉSE A PARTON.

zengett, a vil- testéhez szorította a nagy szűrt.

Tóth István: Hunyadi János emlékszobra.

ZI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

körül. Az utóbbiból azonban csakhamar ki ábrándítja őt, keze megtagadásával a Dobay lány s aztán kiderül, hogy egyebekben helyén van ennek a derék lengyel bárónak a szive. Fölocsúdik és hibái teljes beismerésével vezekel, önakaratúlag, a múltért. Ő egyengeti ki annak a lánynak a boldogságra vivő útját, a ki leczkét adott neki.

Dobayné, a kinek mindaddig ép ez a báró volt a választottja, a míg ki nem derült, hogy hitbizományi vagyon és herczegi ősök csak légbeli várak, könyörtelenül köti most a bácskai «ezer láncz»-hoz a lányát. A porhanyó föld kiegyenliti azt is, hogy a vőlegényjelöltnek apja még sváb nevet viselt; a leány szivkérdése meg már épen mellékes dolog. Dobaynéra az anyagi oldal a döntő, s van is némi enyhítője, hogy kérges szivvel itél az életsor felől. Egy ötvenhárom éves emberhez adták tizenhét éves korában. Megvoltak újabb tizenhétig becsülettel — majd összetörődik az «ezer láncz»-czal a lánya is.

A lányra közönyös a bácskai föld. Lelki boldogságra szomjazik és egész odaadással érzi magát egynek a festőművész lelkületével. Van azonban egy másik érzése is, a mely hitágazat erejével egybenőtt vele, gyermekkora óta. Az, hogy szent a szülők akarata. Ezzel a kötelességérzettel most küzdelembe hozza őt a szive; de az előbbinek javára dönt; bár tudja, hogy belesorvad. És a vőlegény? A vőlegény egy mindenek fölött önmagát kedvelő alak, kit a menyasszonya ridegsége egyáltalában nem aggaszt. Azon önmagukban bízó ismert typusoknak egyike, a kik a papi áldás után várják föltétlen érvényesülésüket.

A papi áldás elmarad. Annak eléje vág a lelkileg gyökeresen átalakúlt báró, a ki most életszámláját jótettekkel egyenlitgeti ki. Lázítja őt a gondolat, hogy áldozatúl vesse életét a Dobay lány s hogy boldogtalanná legyen testi-lelki jó barátja: a festőművész. Elhatározza, hogy ártalmatlanná teszi a közéjük furakodott vőlegényt. Összetűz vele, golyót váltanak, de ő maga kap könnyű sebet s mire kilábol, küszöbön a Dobay lány eljegyzése az «ezer láncz»-os ifjúval. A helyzet a szerelmes pár életmentő bárójára nézve már most az, hogy miután a Dobay-lány gyermeki kötelességérzetből kifolyólag, nem tesz az anyja akarata ellen: az anyja

Tóth István

val; özvegyét
festőművész;
az csak részbe
lán. A báró
folyását szolg
nyének igazsá
iró. Azt akarj
tebb szivet is
át a szerelem.
szerelemre né
művész lelki
Dobayné hirt
ságából faka
megnemesült
a beleegyezé
asszonyból
melynek orvt
nemes dolgot

A Dobay
pár nem lehe
forma részes
jedőleg kijut
leányától el
A leánya lel
val, ő egy hi
új életet; a
nem lehet a
az árnya, a
Dobay roszk
Együtt ülve
váltások köz
a hetven év
legessé lett
vétlenül viss
a következtet
finom érzésb
a rendes ada
ha a véletlen
nyomasztó é
özvegye lelkü

A Dobay
ki a regény.
hozzá hasonl
alak; vannal
vált emberi
férnek azzal,
nyesül a ne
lemerő. Vérm
dolkozása és

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Didó. *Zempléni* Árpád verses lirai regénye. — Szokatlan formájú keretben bocsátotta a nagyközönség elé az utóbbi években írt lirai verseit tehetséges fiatal költőnk, Zempléni Árpád. Ő maga verses lirai regénynek nevezi könyvét, melyben egy szomorú és vidám jelenetektől tarkított, érzelmes történetet mond el, csakhogy nem a költői elbeszélések és verses regények szokott epikai módján, hanem hol apró, hol valamivel hosszabb lélekzetű dalokban, tréfás rigmusokban, epigrammatikus élű ötletekben, melyek közt az alapjukul szolgáló történet tartja fönn az egységet. Ezúttal nem bocsátkozunk az érdekes és figyelemre méltó könyv birálatába, csak a tartalmát ismertetjük meg olvasóinkkal a következőkben.

A történet hőse Éneász festő, a ki végig bujdossa Budapestet. Bohém-tanyának alkalmas korcsmát keres. Végre fölfedezi a «Kárthágó városához» czímzett bormérést, melynek Didó a tulajdonosnője. A hely megtetszik neki, de még inkább a korcsmárosné, s ezentul az lesz tanyája neki s hozzá hasonló pajtásainak. Éneász Didó meghódítására három novellát mond el. Szerelmét végre csellel nyeri meg. E szerelem lelki története Éneász és Didó naplóiban van elmondva, lirai versekben. Szerelmük szenvedélyes, zivataros, boldogtalan. Didó nem sokára meghal. Éneász siratja és a kivándorlásra készülődik. Kivándorlása történetével fejeződik be a regény.

Mint a formája, illusztrácziói is szokatlanok a könyvnek: domborművek után készültek, melyeket Tóth István szobrász-művészünk mintázott. Didó arczképét mutatványul mai számunkban közöljük; ezenkívül még Éneász arczképe, a «Karthágó városához» czímzett bormérés bejárata és Didó sirköve diszítik a kötetet, melynek előfizetési ára tartalmához s kiállításának csinjához képest nagyon olcsó: egy korona, bolti ára pedig két korona.

Mutatványul három verset közlünk itt a kötetből:

Magyar leczke.

— «Tanúljon meg magyarúl
Szép asszonyka, szentem!
Akkor majd nem ért balúl
S meg is hallgat engem.

Megtanítom örömest
Egy pár csöndes estén.
Hogyha kedves férje rest,
Majd nem leszek rest én.

Nagyon olcsón oktatom,
Egy pár csók az ára,
De azt aztán kikapom
Órárul órára.

Ha a munka kárba vész
S nem tanúlt haszonnal,
Visszaadom az egész
Tandíját azonnal.» —

Gyógyíts meg engem! . . .

Réműlt agyamban küzdök a halállal;
Az éj rettegtet, keserít a nap.
Az élet még kötöz ezernyi szállal,
De már egy balsejtés szárnyára kap.
Mért ennyi fék a küzdő léghajónak,
Kit szállni késztet minden fúvalom?
Ereszszétek útjára az egekbe! . . .
— Gyógyíts meg engem, édes angyalom! —

Ellentmondások tüske-erdejében
Véresre téptem sóvár lelkemet.
Rémvázat nyertem igazság fejében
S a rothadásban leltem gyöngyszemet.
Halálos tévedés minden reménység;
Az új vágy? új rém, új rosz alkalom;
S kész büntetés — kudarcza, teljesülte . . .
— Gyógyíts meg engem, édes angyalom! —

Munka, dicsőség, szerelem, búbánat,
Keservek új álarcza, semmi más.
Terhére van csak elmém önmagának,
Terhére másnak s terhe néki más.
Szörnyű az élet, borzasztó a múlás,
Az örök lét s az örök sírhalom!
Elégedetlen őrült vágy szorongat . . .
— Gyógyíts meg engem, édes angyalom! —

Dobál a kétség, fölhajít s lebuktat;
Magasba, mélybe, száz iránynak űz.
Kiért bünhődtet? vagy mi czélra szoktat?
Nem adja tudtúl végzetem, csak űz.
Bennem s köröttem *egy* törvény, *egy* átok
Vihara tombol durván, szilajon
S én tehetetlen' állom, hogy sanyargat . . .
— Gyógyíts meg engem, édes angyalom! —

Tóth István szoborműve után.

DIDÓ. — Zempléni Árpád új költeménykötetének czimképe.

Szeretet, szépség egyesült csodája,
Tündöklő asszony! éltem élete!
Kóros e lélek mindem álma, vágya:
Légy újulása, gyógyulása Te!
Rokonok úgyis, lelki-testi vérek
A hű szeretet és a fájdalom,
Fogadj szivedre, én vagyok a Bánat:
— Gyógyíts meg engem, édes angyalom! —

Hangulat.

A tómedencze tűkörén
Nymphéák rengenek;
Délszaki hő, délszaki fény
Lankasztja lelkemet . . .

Mosolygva hányszor hajolánk
E tükrös víz fölé!
Két boldog arcz mosolyga ránk,
Két hű szerelmesé.

Ma ott hiába keresem
Tündöklő arczodat!
Enképem az, mit könnyesen,
Ijesztőn visszaad.

Lepj meg! suhanj be nesztelen,
Mint egykoron jövél!
Mint az álom, a szerelem,
Mint a hulló levél . . .

A «Nagy képes világtörténet» VII. kötete megjelent. Ez az új-kort tárgyalja s főkép a reformáczióról szól. Az e korbeli magyar történelmet külön részben tárgyalja a könyv tudós írója, dr. *Marczali* Henrik. E részt számos eddig kiadatlan kép diszíti, valamint számos facsimile is, többek közt Luther végrendelete, mely Budapesten őriztetik. Ott van még Frater Györgynek egy nevezetes levele, valamint Zrínyi Miklós 1566 április 19-én kelt irata, melyben kijelenti, hogy Szigetvárát «vére ontásával» s «feje vesztésével» is védelmezni fogja. Szépek s érdekesek a kötetben foglalt nagyszámú képek és táblázatok, többek közt egy Kranach által készített miniature, V. Károly császár Tizian-féle képe, a Stuartok koronája, Lutherre vonatkozó egykorú rajzok, német, török, lengyel orosz harczosok, a trienti zsinat ülése stb. A kötetből mai számunkban két képet közlünk mutatványul, melyeknek nemcsak történeti érdekességük van, hanem művészi szépségük által is fölkeltik a figyelmet. Az egyik id. *Porbus* Ferencz XVI. századbeli hollandi festő műve s *Erzsébet* angol királynőt ábrázolja ifjúi szépsége virágában. Tudjuk, hogy Erzsébet kora az angol történet fénykora: Shakspere a költő, Bacon a bölcsész kora, a mikor a brit nemzet elfoglalta az első helyet az emberi mívelődés fejlesztésében s egyúttal megvette alapját mai világhatalmának a tengeren. Erzsébet uralkodásának fényébe csak egy sötét árny vegyült: Stuart Mária kivégzése. A másik mutatványkép a nagy festőnek, a velenczei festőiskola legnagyobb dicsőségének, *Tizian*-nak arczképe s *Caracci* hires olasz művész rézmetszete után készült. Megjegyezzük, hogy e nagy történeti mű VI-ik kötete, beállott technikai akadályok miatt csak később fog megjelenni. A «Nagy képes világtörténet»-et a Franklin-társulat és Révai testvérek i. r. társulat adják ki s egy-egy diszesen kiállított kötet ára 16 korona.

LUITPOLD BAJOR REGENSHERCZEG.

Déryné naplója. Déryné, a ki a XIX. század első felében egyik legkiválóbb művésznője volt az akkor még gyermekkorát élő magyar színészetnek, kor- és színtörténeti szempontból igen becses följegyzéseket hagyott maga után, melyek nagy részét—részint egész terjedelmében, részint bő kivonatban—nagyobb közleménysorozatban közrebocsátotta *Törs* Kálmán a «Vasárnapi Ujság» 1876 és 1877. évi folyamában, s ugyanezt némi bővítéssel a Kisfaludy Társaság is kiadta tagilletményei sorozatában 1879—80-ban két kötetben, s az érdekes könyv annyira kapós volt, hogy e kiadás teljesen elfogyott. Most *Bayer* József, a magyar színészet jeles buvára és történetirója Déryné följegyzéseit egész teljességükben három vastag kötetben rendezte sajtó alá. Kedves naivsággal beszéli el a szellemes Déryné saját élettörténetét, de egyszersmind rendkívül érdekes dolgokat mond el az akkori színész-életről és társadalmi viszonyokról is. A kötetekben ott találjuk sok azon korban szerepelt, vagy feltünni kezdő kiváló színész és színésznő arczképét is. A munka Singer és Wolfner kiadásában jelent meg s a három vaskos kötet ára 15 korona.

A «Déli fjordok» czímű s ifj. *Hegedüs* Sándor tollából eredt illusztrált útleírásból, melyet már ismertettünk, lapunk mai számában mutatványúl közöljük «A fjordok fölött» czímű hangulatos fejezetet, mintegy magyarázatául ide vonatkozó képeinknek, melyeket, mint eredeti fényképi fölvételeket, a könyv szerzője a helyszinéről hozott a «Vasárnapi Ujság» számára.

Magyar nők a szabadságharczban, írta *Farkas* Emőd, ki az 1848—49-iki szabadságharczot több könyvében festi. Legújabb munkájában a szabadságharcz öt női alakjának életrajzát és szereplését irta meg. Ezek: Gróf *Batthyány* Lajosné, gróf *Károlyi* Györgyné, *Damjanich* Jánosné, gróf *Teleki* Blanka és *Bányai* Júlia, egy női honvéd, ki a 27-ik zászlóaljban küzdött Erdélyben. Ara egy korona 80 fillér, s megrendelhető Budapesten, az irónál, Sarkantyús-utcza 3-ik szám alatt.

Blaha Lujza mint a Nemzeti Szinház örökös tagja. *Blaha* Lujza asszonyt, a népszinművek felülmulhatlan művésznőjét a Nemzeti Szinház intendánsa, gróf *Keglevich* István arról értesítette, hogy nagy művészete méltó elismeréseül Széll Kálmán belügyminiszter szivesen látja őt a Nemzeti Szinház örökös tagjai sorában. A Nemzeti Szinház ugyanis legelső művészeinek újabb időben azt az erkölcsi és anyagi elismerést adja, hogy holtig tartó szerződést köt velök. Ilyen szerződése van *Prielle* Kornéliának, *Szigeti* Józsefnek, legújabban *Jászai* Marinak, s most *Blaha* Lujzának, ki noha huszonöt év óta a Népszinház tagja, a Nemzeti Szinháznak is tagja volt s érdemei olyanok, melyeket egy magánszinház kellőleg jutalmazni nem képes. *Blaha* Lujza, ki most hetek óta betegeskedett, mint a Nemzeti Szinház tagja is vendégszerepelni fog a Népszinházban.

Sanderson Sibylle, a hirneves párisi operaénekesnő, szép sikert aratott e hó 8-án a Vigadó nagytermében az Általános Poliklinika javára rendezett hangversenyen. Nem azt a kitörő lelkesedést, azt a lázas, tomboló elragadtatást keltette, a melyet például Sauer Emil vagy Kubelik (énekesnőt nem is tudunk megnevezni, a kinek akkora sikere lett volna), de már első énekszáma: a «Romeo és Julia» dalmű csillogó keringője, a művésznő meglepő hangmagasságát, pompás futamait és előkelő izlését bizonyította. A «Lakmé» operából énekelt u. n. csengetyű-ballada még nehezebb, de *Sanderson* asszony kifogástalan biztossággal oldotta meg feladatát, a zenei légtornászatot. Sajnáltuk, hogy az érzés melegét csak egy dalban: kedves zeneszerzőjének, Massenet-nek «Pensée d'automne»-jában volt alkalma átvinni díszes hallgatóságára; ráadásul egy bájos Chaminade-féle dallal is kedveskedett. A hangversenyen *Nemes* Dezső hegedűvirtuóz is közreműködött; zongorán pedig *Dienzl* Oszkár hallatta igaz művészetét.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Magyar Tud. Akadémia márczius 11-iki ülésén mely *Thaly* Kálmán elnöklése mellett ment végbe, *Fináczy* Ernő levelező tag tartotta székfoglalóját. Ez volt az ülés egyetlen tárgya.

Fináczy Ernő a Mária Terézia uralkodásának utolsó éveiben, 1777-ben kibocsátott, az oktatásügyben oly nevezetes fordulatot jelentő «Ratio Educationis» czímű rendelet alapelveiről értekezett. A jezsuita-szerzet eltörlésével az iskolák oktatásáról is gondoskodni kellett, s elérkezett az idő, hogy ezt az állam kezébe vegye. Magyarországon a jezsuiták vagyona tanúlmányi alapnak foglaltatott le, s az évi 120.000 frtot jövedelmezett, de nagyobb felét szerzetesek ellátására fordították. Ily körűlmények közt keletkezett az új oktatási rendet szabályozó *Ratio Educationis,* melyet két jogtudós, *Úrményi* József és *Trstyánszky* Dániel dolgozott ki. Úrményi végezte fő részét, a ki születésére magyar, de szellemben kozmopolita, s a nemzeti oktatást nem is méltatta kellő figyelemre. A *Ratio Educationis* a felső- és alsó-iskolázásban egyaránt sulyt helyez a magyar történetre, közjogra, Szent István koronája területének földrajzi és természetrajzi ismertetésére; de az állam és a művelődés nyelvének a deák mellett a németet hirdeti. Politikai szempontból tehát az oktatás új rendje utat tört II. József császár germanizáló törekvéseinek. Pedagógiai szempontból a *Ratio Educationis* fő elve a hasznosság; szigorúan az életnek akar nevelni. E politikai és pedagógiai elvekkel kapcsolatosan *Fináczy* ismertette azokat az átalakulásokat is, a melyekkel járt az oktatás új szabályainak életbeléptetése; leírta az ország kilencz tan-kerületét, a főigazgatók és felügyelők munka-körét. A székfoglalót megéljenezték.

A Petőfi-Társaság márczius 10-iki ülésén *Szana* Tamás felolvasta *Tóth* Sándornak, a makói főgimnázium igazgatójának «Petőfi és a köztársaság» czímű dolgozata egy részletét, mely a nagy költő demokratikus és köztársasági elveiről szól. *Ábrányi* Emil «Hatalmas végzet» czímű hazafias költeményét adta elő. *Bársony* István «Petőfi szerelme» czímen tartott fölolvasást. A felolvasó ülést *zárt ülés* követte, a melyen elhatározta a társaság, hogy a Szalk-Szt-Mártonban márczius 15-én megtartandó Petőfi-emléktábla leleplezési ünnepélyen a társaság testületileg vesz részt. Elhatározta továbbá, hogy a társaság a fővárosi kölcsönre 10,000 koronát ír alá.

MI UJSÁG?

Márczius 15-ének megülésére országszerte ismét felbuzdult a hazafias érzés. Budapesten e napot ez uttal is főleg az ifjúság ünnepelte. A képviselőház és bizottságai sem üléseztek, az iskolákban emlékünnepet tartottak. Az *ujságirók egyesülete* márczius 17-ére, vasárnapra tűzte ki szokásos lakomáját a sajtószabadság ünneplésére és meghívta rá a kormány tagjait. *Széll* Kálmán miniszterelnök tudatta, hogy a kormány a sajtószabadság ünnepén képviselteti magát.

A király Münchenben. Bajorország népszerű regensherczegének, *Luitpold* herczegnek 80-ik születésnapját megülni királyunk is Münchenbe utazott e hó 12-ére. Közeli rokonság köti a bajor ősrégi Wittelsbach-családhoz, nemcsak mert a felejthetetlen Erzsébet királyné volt bajor királyi herczegnő, hanem mert Ő Felsége leányának, Gizella főherczegnőnek férje, Lipót herczeg, második fia Luitpold regens-herczegnek. Az ünnepélyre, melyet egész Bajorország megült, Vilmos német császár is meg akart jelenni, de a brémai merényletnél szenvedett sérülése miatt nem mehetett el, s fiát, a trónörököst küldte el. *Ferencz József* király az udvari ünnepélyek után e hó 13-án délben részt vett a gróf *Zichy* osztrák-magyar követnél volt reggelin és este 9 órakor visszautazott Bécsbe.

Tudományos vizsgálódások a Balaton jegén. Báró *Eötvös* Loránd, az Akadémia elnöke több tudóssal együtt kutatásokat végzett a Balaton jegén. A kutatások öt hétig tartottak. A tudósok a föld vonzását tanulmányozták a Balaton jegén annak a gépnek a segítségével, melylyel b. Eötvös a párisi kiállításon nagydíjat nyert. A tudósok állandóan a Balaton jegén laktak fűthető és tovább vonható fabódéban. A megfigyeléseket egy sátorban csöndes éjjel végezték a Tihany és Kenese között elterülő jégsíknak harmincz különböző pontján. Nappal költözködtek és egy keveset aludtak, éjjelenként pedig folytatták a tudományos vizsgálódásokat. Ezeknek eredményét a «Balaton tudományos tanulmányozásának eredménye» czímű nagy munkában teszik közzé. Báró Eötvöst fáradságos munkájában *Lóczy* Lajos, *Cholnoky* Jenő és *Kövesligethy* Radó támogatták.

Beteg egyetemi tanár. Dr. *Fodor* József miniszteri tanácsos, egyetemi tanár, a közegészségügy

Tóth István

Vas. Ujs. 1893. 64. l.

(A nagyváradi
Szent László-szobor.)

a föld alatt, a Föld kérgében, gyomrában,
tja, hogy a Föld mélyéből, a vulkánokon
tül különféle vegyi anyagokat tartalmazó

gújabb tudományos kutatások eredményeit
Társulat a legkiválóbb magyar természet-
t ember számára érthető módon közreadta.
glalásnál a tudomány mindíg a legnagyobb
neglátásában, megoldásában úttörők voltak.
ülő csodálattal néz a legnagyobb magyar
katársa, Herman Ottó felé, aki a tudomány-
lágot. Hogy az ő munkássága mindenki
k iránt érdeklődők számára megírta élet-
égiben elhunyt Lambrecht Kálmán, az

ÁN: HERMAN OTTÓ

mi Nyomda kiadásában jelent meg, kész-
knak, akik a természettudományok e nagy
érdeklődnek s ezirányú kívánságukat a

KIRÁLYI MAGYAR
TERMÉSZETTUDOMÁNYI
TÁRSULAT.

másra ne mosolyogjunk, mikor mostohaanyám elmondta a sajátszerű feltételeket, a melyek mellett megengedi, hogy anyám arczképét a szobámba helyezzem.

— Beleegyezem, — mormolta zsebkendője alatt, a mivel a szemeit törülgette, — ha apád megigéri neked, hogy sohasem megy a szobádba. Nem akarom, hogy Jacques örömest nézze azt a képet . . .

A zokogás elfojtotta a szavát. Olyan őszinte bánat szólt ki belőle, hogy sajnálni kellett őt, komikus feltételei és az egész nevetséges jelenet daczára is. Láttam jól, hogy Max is nehezen fojtja vissza a nevetését. Pedig ő nem tűri, hogy anyja ellen a legkisebbet is szóljon valaki.

— Ez rendben van, keresztmama, — jelentettem ki. — Nekem egyéb óhajom nincs, mint hogy ez az arczkép az enyém, egyedül az enyém legyen. Papa meg fogja igérni nekem, hogy nem lépi át szobám küszöbét.

— Megesketed rá?! — mondta mostoha anyám.

Olyan mulatságos hanglejtéssel mondta ezt, olyan naiv megdöbbenéssel, a melyet még jobban kiemelt szép fekete szemeinek aggályos könyörgése, hogy vígságunk utat tört magának. Nemsokára Fanteuilné is velünk nevetett, mert a hangulatok olyan gyorsan változnak nála, mint a gyermeknél, de daczára a kor és a hajpor által fehér hajának, ez nem meglepő nála, annyi harmonikus báj van ebben a felületes lélekben.

És maga Max volt az, a ki érte ment a festményért, levitte a szobámba, beverte a falba a szeget és felakasztotta a képet. Még azt sem akarta, hogy segítsenek neki. Mert nincs férficselédünk a házban és ő attól tartott, női cseléd megsérthetné magát a nehéz képpel. Szivesen megvártam volna a kárpitost. De Max nagyon kedvesen mondta nekem:

— Nem . . . maga bizonyára nagyon óhajtja a képet már mielőbb függni látni . . . Aztán jó volt az anyámhoz . . . most rajtam a sor az ön anyjának szolgálatot tenni.

Ez szép gondolat volt ugy-e? És meglepő ennél a Maxnál, a ki inkább nyers természet. De hát ő olyan erős, hogy ezt a súlyos képet az óriási rámával minden nehézség nélkül vitte le az emeletről és egy pillanat alatt a legjobb világításban akasztotta fel a szobámban.

Anyám kedves képe előtt, a miben annyira feltalállak téged, irom neked e sorokat, néni darling.

A levelem hosszúra nyúlt . . . Pedig még annyi mondanivalóm lenne neked! . . .

De majd jövő levelemben.

Sokszor csókol Reginald bácsival együtt

Mag.

(Folytatása következik.)

SZOBORLELEPLEZÉS SZOMBATHELYEN.

A vidéki városok közül a modern fejlődésű Szombathely törődik legtöbbet azzal, hogy közterteit művészi objektumok diszitsék. Máris van egy csomó szobra, melyhez most egy újabb készült: Szily Jánosnak, a város első püspökének az érczszobra, melyet nagy ünnepélyességgel vasárnap, e hó 5-ikén lepleztek le.

A pompás szobor, melynek képét is bemutatjuk, *Tóth* Istvánnak, a magyar skulptura egyik erősségének az alkotása. Ülő helyzetben ábrázolja a néhai főpásztort. Mindkét könyökével a karosszék karjára támaszkodva, jobb kezében nyitott könyvet tart s finom metszésű, kedves arczczal mereng maga elé, hol hármas alkotását: a székesegyházat, a papnöveldét, s a püspöki palotát látszik szemlélni. Reverendája puha redőzetben hull alá s az egész szobron lágy finomság ömlik el. Nemcsak Szombathelynek legkiválóbb szobra, de egyben Tóth Istvánnak is egyik legnagyszerűbb alkotása. Mozgalmas, természetes és nobilis, — büszkeségére lehet a törekvő Szombathelynek.

A HÉTRŐL.

A konstanzai ebéd. Arról a konstanzai ebédről szólunk, a melyet tisztelt ellenségeink, a romániai doktorok a budapesti kongresszusról Keletre kirándult idegen orvosoknak főztek, de — maguk ettek meg, mert az idegen orvosok nem mentek el a lakomára. A fölsülésen bizonyára semmi okunk sincs sajnálkozni, de nem is csinálunk belőle nagyobb dolgot, mint a mennyit jelent. Volt azonban ennek az epizódnak egy fiók-epizódja, a mely már igenis megérdemli és alkalmas rá, hogy leszögezzük. A keleti kirándulás résztvevői között magyar orvosok is voltak. Ezeket a magyar orvosokat a román kollégák — kihagyták a meghivottak közül. Őket nem invitálták meg a nemzetközinek szánt lakomára. Retorzió ez nem lehetett, mert a román orvosoknak nincs mit megtorolniok a magyar orvosokon. A budapesti kongresszusra meghívták a román orvosokat: ők voltak azok, a kik a meghivást visszautasították, meg is szerezvén még ezt az udvariatlanságot egy sereg hamis váddal, hazugsággal és rágalommal. Ilyen előzmény után a román orvosoknak bizonyára volt okuk *nem* remélni, hogy a magyarok híva is leüljenek az asztalukhoz. A magyar orvosokkal szemben tehát akár előzékenység vagy figyelem-számba is mehetett az, hogy — nem invitálták meg őket: ők maguk is eleve kizártnak tartván azt, hogy ezek hajlandók legyenek velük egy tálból dúlcsászát enni. De az idegen orvosokkal szemben annál kapitálisabb ostobaság és durvaság volt a meghivásuk. Mert micsoda véleménynyel lehetnek az oláh doktorok ezeknek az uraknak az erkölcséről és ízléséről, ha föl tudták róluk tenni, hogy elmennek poharazni olyan emberekkel, a kik nyilván meg akarták sérteni azokat a kollégáikat, a kik huszonnégy órával előbb még a házigazdáik voltak és elborították őket egy nagyszerű vendéglátás minden szivességével és meleg szépségével! Ez a föltevés már igazán menthetetlen sértés volt és legfölebb egy meggyőződést érlelhetett meg az idegen orvosokban. Azt, hogy a román orvosok egy veszedelmes tévedést tettek jóvá, mikor *nem* fogadták el a meghivást, a mely a művelt nemzetek tudományos képviselőinek gyűlésébe invitálta őket.

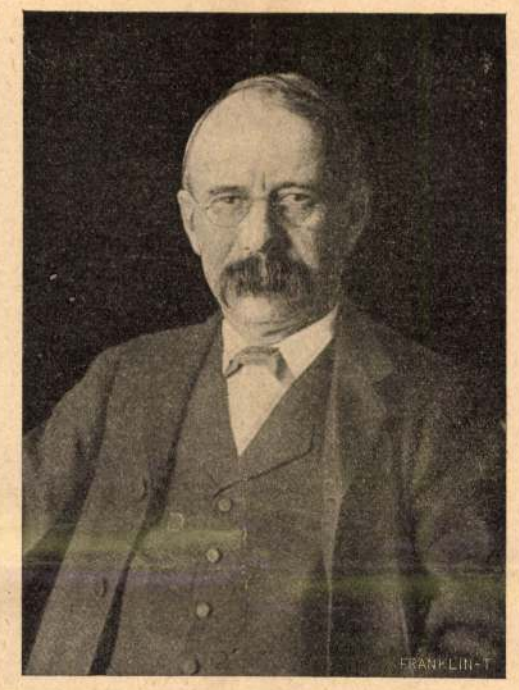

Harriman, a most meghalt amerikai vasútkirály.

*

Szegény emberek. Olyan világot élünk, a melyben ha egy fejedelmi levente polgári leányt szemelt ki hitveséül, erről már nem románczokat írnak, hanem legfölebb — ujságczikket. Demokratizálódott az emberiség lefelé is — fölfelé is: ma már nemcsak a királyoknak vannak koronáik, hanem a koronáknak is királyaik. Ha a koronákat dollároknak hívjuk is, ez nem baj. Annál kiadósabbak. Az a hír, hogy az abruzzói herczeg mégse veheti el Elkins Katalint, nagyobb mozgást támasztott az érdeklődő világban, mint annak a hire, hogy az olasz király unokaöcscse jegyet váltott az amerikai polgár leányával. Mikor tehát egy kisebb és szegényebb dinasztia herczegének, a görög király legifjabb fiának az eljegyzését olvassuk egy Elkins Katalinnál gazdagabb amerikai kisasszonynyal, a háromszáz milliós *Drexler* Margittal: a dologban nem érzünk többé se románczot, se legendát. A mi a hírnél megállítja a gondolatunkat, az egy pár soros megjegyzés Krisztoforosz herczeg szép és fiatal menyasszonyáról. Elmondják az amerikai lapok, hogy ez az aranybölcsőben ringatott szép és szerencsés fiatal hölgy már hatvanegy kérőjének adott kosarat azzal a kijelentéssel, hogy ő csak királyi vérből való leventének lesz a felesége. Ha ez az első hallásra büszkének tetsző szó csakugyan igaz, akkor Drexler Margit igazán — szerény lélek. Sőt valósággal puritán. Mert a kegyes sors annyi temérdek adományának birtokában sokkal szélesebbre és virágosabbra is szabbatta volna a boldogsága útját. Mondhatta volna ezt is: — Férjhez megyek egy koldushoz is, ha azt diktálja a szivem, hogy vele leszek boldog! — Így szólván, bőkezűbben bánt volna magával az amerikai dollárfejedelem leánya. De temérdek kincse közepett szegénységre itélte a szivét. Nála több szerénységet — ha tud a szaváról — csak a vőlegénye mutatott, mikor legkülönb értékének engedte becsülni azt a véletlenséget, hogy ő valóban koronás ágyban született. De hát herczegek és milliomos kisasszonyok megengedhetik maguknak azt a luxust, hogy — túlságosan is szerények legyenek!

*

A gyujtó. Mikor Bülow herczeg még kanczellárja volt a német birodalomnak, egy hatalmas parlamenti beszédet mondott a germánok egy heves ősi erényének sajnálatos pusztulásáról. Ez az állítólag elpusztult, megsiratott és a kanczellári szózattal energikusan visszakövetelt német virtus: a *takarékosság* volt. Bülow herczeg beszéde és a német sajtó viharosan helyeslő kórusa nyomán a világ teljes joggal hihette, hogy a takarékosság hasznos erénye csakugyan kiveszett a német lelkekből és a pazarló könnyelműség foglalta el a helyét. Igaz, hogy a látszat nem igen támogatta ezt a fölfedezést vagy megállapítást. A német pinczérek ma se gyűjtenek vagyont a borravalóból, Németországban ma se adnak el több selyeminget, mint Jaeger-inget és Berlin ma se szerepel a fényűzés, meg a hódító divat fővárosai között. De a látszatra már rég rátütötték a bélyeget, hogy csal és el kellett fogadni, hogy a németek takarékossága ma már csak ilyen hamis erkölcsű látszat. A francziák már elégült kárörömmel konstatálták, hogy a belőlük kisarczolt milliárdok ölték meg a németek egy igen hasznos virtusát és a nemezis művét látták benne. Most azonban történik valami, a mi fölveti a kérdést: nem siették-e el a gyász- vagy az öröm könnyeit azok, a kik elbúsult vagy kárörvendő lélekkel a német takarékosságot elparentálták. Az adóreform

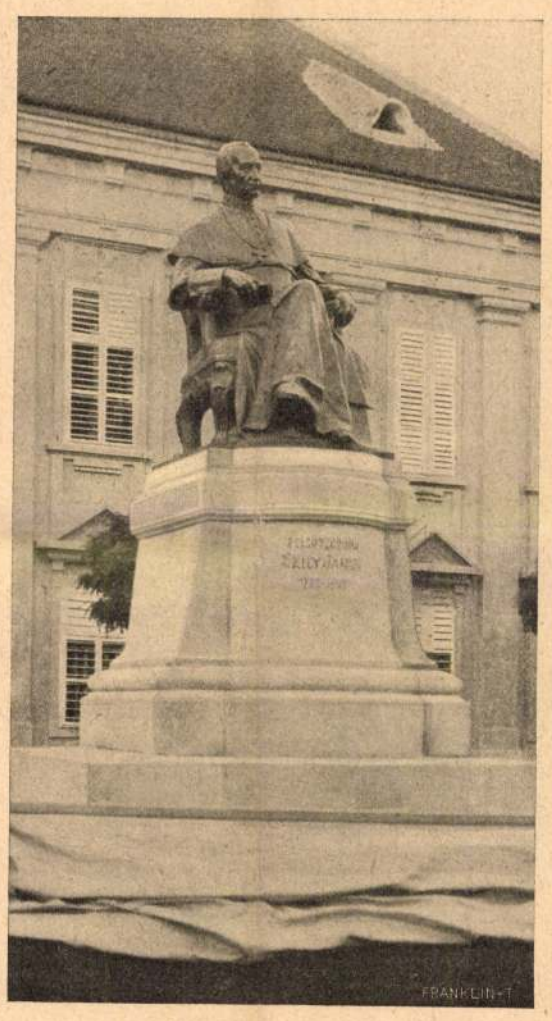

SZILY JÁNOS PÜSPÖK SZOBRA SZOMBATHELYEN.

godni, a mátkaság kellemetlenségeibe azonban nem. Már csak ilyen a német vígjáték polgári erkölcse.

S mivel a mátkaság formaságai tűrhetetlenek, a mű végén paktum jön létre. A mátkapár minden formaság nélkül kel egybe s a családi alkalmatlankodások elől Berlinbe szökik. Ugyanígy jár el a másik pár is. A bohémszellem is győzött, nem kell a mátkaság sok kényelmetlenségét tűrnie. A polgári erkölcs is győzött, mert a két bohém aláveti magát a házasságkötés formaságának.

Marad a lélekemelő tanulság, hogy a szülők, nénik és bácsik ne alkalmatlankodjanak sokat a szerelmeseknek; a szerelmesek pedig ne sajnálják a fáradtságot, a mit az anyakönyvvezetőhöz való séta okoz. S még egy másik tanulság is marad: a leány ne vegye rosz néven a vőlegény grizettjét, — hisz az ilyesmi bevett polgári szokás, — már a vőlegény az más, az rosz néven veheti a mátkaság apró kellemetlenségeit.

A művet jókedvvel játszották a szinház tagjai. Csillag Teréz mint mama, igazán megnyerő, vonzó egyéniség volt s a mátkaságot elviselhetővé tette Dezsőnek. Mellette Helvey Laura, Váradi Aranka és Odry arattak sikert. Nádai Pál fordítása teljes elismerést érdemel.

Palágyi Lajos.

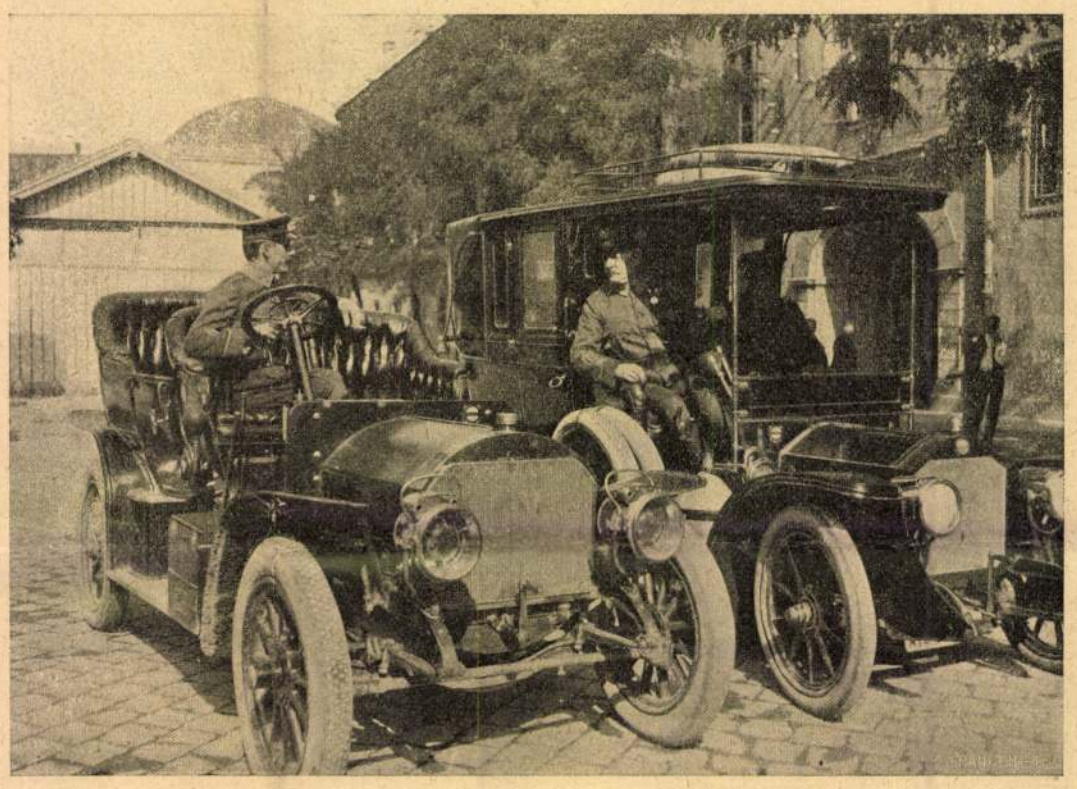

INDULÁS A HADGYAKORLATRA.

TENGERENTÚLI MENYASSZONY.

REGÉNY. (Folytatás.)

Irta **Daniel Lesueur.** — Fordította *M. Hrabovszky Julia.*

Az indolens Marie-Thereset a kertben találtam, zöld lombok ivezete alatt, mely a tó legremekebb perspektivájának szolgál keretül, egy hintaszékben ült és hintázta magát, mialatt fia a legyeket hajtotta el mellőle. Képzeld el magadnak ezt a huszonnégy éves nagy fiút, a mint figyelve, vigyázva, mint a macska, mikor a legyet lesi, azzal foglalkozik, hogy megvédje az anyját minden légycsipéstől. De mit akarsz? . . . Bálványozza az anyját. Nincs fogalmad, mennyi gyöngédséget fogyasztanak el a Margueritesben. De ez nem gátolta meg, hogy engem barbárnak ne tekintsenek, mikor anyám arczképét jöttem koldulni. De hagyjuk ezt!

Oh, nem sokat czifráztam a dolgot. Négy szóval előadtam a kérésemet. Fanteuilné elképedve nézett reám. (Talán kissé heves voltam.) De főleg Max arczát kellett volna látnod. Elsápadt, a szája eltorzult, a nézése kemény lett, — oh, minő furcsák, aprók azok a szemek és csak akkor lesznek óriásiak, mikor a tekintetük felcsillan, de ez a tekintet hideg, mint az aczél, megfélemlítő és kifürkészhetetlen. Annyira kifürkészhetetlen, hogy e pillanatban lehetetlen volt megértenem, mit akar mondani. Haragudott Max reám, mivel az anyjának bosszúságot okozok? Haragudott én miattam, a miért a lomtárban találtam meg anyám képét és nem akarják odaadni nekem? A véleményével azonban nem sokat törődtem.

Itt azonban mellékesen megjegyzem, hogy mostoha fivéremről keveset fogok beszélni neked. Minden okom van hinni, hogy Max a francziák azon nagyszámú kategóriájához tartozik, a kiknek minden gondolatuk: az élvezet. Atyámat és mostoha anyámat az érzelgősek csoportjához sorozom. «Fiokat» egyelőre a másik csoporthoz, a víg mulatozókhoz kell soroznom. Azért mondom a «fiokat», mert nem tudom, kettőjük közül melyikük dédelgeti jobban ezt a kherubot, a ki erős és izmos, mint Michel-Angelo fiatal Dávidja. Nem akarok maliciózusabb lenni, mint kellene.

De mit szólna Reginald bácsi az ilyen erős fiúról, a kinek nincs egyéb foglalkozása, mint az enghieni tavon csónakázni és a legyeket hajtani el az anyja körül?

— Megengedi keresztmama (mert így hívom őt), — kérdeztem Fanteuilnétől, — hogy anyám képét a szobámba levitessem?

— A szobádba? . . . De hallgass ide édesem . . . Oda teteted majd, az otthonodban.

— Így nyolcz nap alatt otthon leszek . . . Magammal viszem a képet New-Yorkba.

— Kis bolond! — kiáltott fel a mostoha anyám, azzal az édes nézéssel és hanggal, melyet mindig megőriz, akár szomorú, akár duzzog vagy türelmetlen és a mi lefegyverez, mint a bájos gyermeki furfang. — Először is New-Yorkban nem a te házadban, de Baxton nagybátyádnál vagy.

— Bocsánatot kérek, de a nagybátyámnál megvan a teljesen független otthonom, melyet mindenki respektál.

— Oh, igen, az angol-szász függetlenség!

— Ha úgy akarja. De biztosítom, keresztmama, ha itt nem kaphatom meg az anyám képét, szivesebben azonnal visszatérek Amerikába.

Hm! . . . magunk között be kell látnom, hogy nem épen a legbékülékenyebb hangon beszéltem. Épen abban a hangulatban voltam, melyet te az én «dark fits»-emnek szoktál nevezni, mikor Maggied néha még a te elnézésedet is próbára teszi. Fanteuilné közel állt a siráshoz. Max közbelépett.

— Hogyan! — kiáltott fel. — Ön megtenné ezt, kis hugom? . . . Halott anyja iránti szeretetből ilyen kegyetlen bánatot tudna okozni élő apjának? . . . Ez a maga amerikai logikája?

Úgy tetszett előttem, hogy az eszme, melyet előttem kifejezett, találékony szivből jön. De az utolsó mondat, a gúny, a mit abból kiérezni véltem, mindent elrontott. Élénken vágtam vissza:

— Szegény anyámnak kívülem nincsen senkije, a ki őt igazán szeresse és megemlékezzék róla. Apámat ellenben mások is szeretik.

Max reám nézett . . . Különös! . . . Tekintetében bizonyos mágnesi akaraterő van, pedig ez a fiú egész élete folytán sohasem látszott tudni, mit akar. Ellentmondásokat fedezek fel benne, melyeket nem értek. Talán mert nem sokat törődöm megértésükkel. Szóval meglehetősen harcziasan álltunk szemben egymással, midőn mostoha anyám magatartása változást idézett elő. Maria-Therese könnyekben tört ki.

Ez kellett még! . . . Mindketten vigasztalni kezdtük őt és hogy lecsendesítsük, kénytelenek voltunk Maxxal kezet fogni és kibékülni, mert ő, Rithé, nem tudta elviselni azt a gondolatot, hogy mi ketten haragban legyünk egymással. A kibékülés meg volt könnyítve számunkra a félig maliciózus, félig meghatottságból álló egyetértés által, mely ama közös erőlködésünkből származott, mostohámat gyerekes bánatában megvigasztalni. És nem tudtuk megállni, hogy a feje fölött össze ne nézzünk és egy-

A TESTÜLET TAGJAI SZOLGÁLATI EGYENRUHÁBAN.

A MAGYAR KIRÁLYI ÖNKÉNTES GÉPKOCSIZÓ TESTÜLETRŐL. — Jelfy Gyula fölvételei.

SCARSELLI: ŐSZ

A soffőr

Irta HERCZEG FERENC

Nerók, Caligulák, XIV. Lajosok mindig voltak és vannak közöttünk. Akik kellő számu császári és királyi trónok hiányában, mint félbemaradt és foglalkozásnélküli zsarnokok lappanganak a polgári társadalomban, azokat ma valami titokzatos élettani törvény az automobil kormánya mellé vonzza. Ha van pénzük, akkor gépkocsit vesznek, ha szegény legények, akkor soffőrök lesznek. Tessék csak megnézni azokat az embereket, mennyi jéghideg, kegyetlen, erélyes és gőgös imperátor-profil akad közöttük! A tudat, hogy egy rettenetes erejü, szélsebességgel iramodó alkotmányt kormányoznak kezük hanyag mozdulatával, a tisztelet és félelem, amellyel ember és állat kitér az útjukból, cézári mámorban tartja őket. Nem állítom, hogy valamennyien vérengző zsarnokok. Hiszen a római imperátorok között is akadt egy-egy Antonius Pius vagy Marcus Aurelius. Ők azonban az emberiség fölött állónak érzik magukat akkor is, ha nem is élnek vissza a hatalmukkal. A soffőr, aki meglassítja gépét egy parasztszekér, vagy az úton játszadozó gyerköc kedvéért, a kegyelemosztás császári gyönyörüségét élvezi.

— Elgázolhatnálak, te féreg, — gondolja magában, — de megkegyelmezek, mert nagylelkü vagyok.

Belőlem a soffőr alattvalói érzéseket vált ki. Ha brutálisan hajt, akkor dinamitbombát szeretnék eléje dobni, hogy vesszen a zsarnok! Ha humánusan kormányozza gépét, akkor lojális meghatottságot érzek. Éljen a jó császár!

A soffőrök közül, akikkel eddigelé alkalmam volt megismerkedni, a legnevezetesebb és legfélelmetesebb példány a nápolyi. Ő a trónra jutott lazzarone. A csirkefogó, aki az erő tudatától tökrészegen, ötven lóerővel és hatvan kilométer sebességgel vágtat keresztül a világon. A csavargó, aki élet és halál urának érzi magát.

Félórai alkudozás után, miután mintegy hetven százalékkal leszállította igényeit, egy nagylelkü kézintéssel beleegyezett abba, hogy elvisz Bajaba, útközben meg is áll a Solfatara mellett.

Másnap reggel értem jött. Ünnepnap lévén, La Torretta előtt fekete volt a kocsiút az emberektől. Hogyan fogunk itt keresztüljutni? — aggodalmaskodtam

magamban. Az én emberem ekkor rögtön kimutatta saskörmét. Hajmeresztő sebességgel nekirugtatott az emberfalnak, mint egykor Don Rodrigo a móroknak, „ott, ahol legsűrűbb volt az ellenség hadirendje". A nápolyiak fürge légtornászok és acélinu távugrók lehetnek, mert egyet sem sikerült közülök elgázolnunk. Ez alkalmasint sértette a soffőr önérzetét, mert bősz káromkodások közepette folytatta útját.

Egyszerre homály vett körül. Benne voltunk a posilipoi hosszu alagútban. Ebben a sötét pincében, ahol fantasztikusan megrakott társzekerek inogtak körülöttünk, szédítő sebességgel hajtott a jó fiu, közbe állandóan vartyogtatta kürtjét, a pokoli visszhangban s az emberek és a lovak pánikjában gyönyörködvén.

Fuorigrottában megkönnyebbülten vettem lélegzetet. Egy nyílegyenes, széles, egészen néptelen utca feküdt előttünk. Csak egyetlen biciklista haladt előttünk, egy pirossapkás, széles nyaku bersagliere. Amint az én emberem észrevette a jámbort, rögtön utána hajtott és szigoruan rátrombitált. A katona tudta, hogy mellette három társzekér is elférne még és nyugodtan tiporta tovább a pedálját. A hidegvére módfölött föllobbantotta a soffőrt. A füle vérvörös lett. Egy nyomorult biciklista nem fél az ő ötvenlóerejü Benzétől — ez tiszteletlenség, lázadás, felségsértés. Közvetlenül a bersagliere mellé hajtott, kihajolt a gépből és fordított kézzel nyakon legyintette. Miután igy kiköszörülte a méltóságán ejtett csorbát, diadalmas üvöltéssel vágtatott tovább.

Hamarosan elértük a Solfatarát. (Ha véletlenül nem tudná a szives olvasó, fölvilágosithatom, hogy a Solfatara félig kialudt vulkán, mely egy Luca nevü úriember telekkönyvi tulajdona. Egy lira beléptidij mellett mutogatják a nyolcszáz esztendő óta alvó sárkányt. A Luca-féle magántűzhányó a Vezuv konkurrensvállalata és a vezető önérzetesen ki is jelentette, hogy Luca úr kráterje valamivel szélesebb, mint a Vezuvé.)

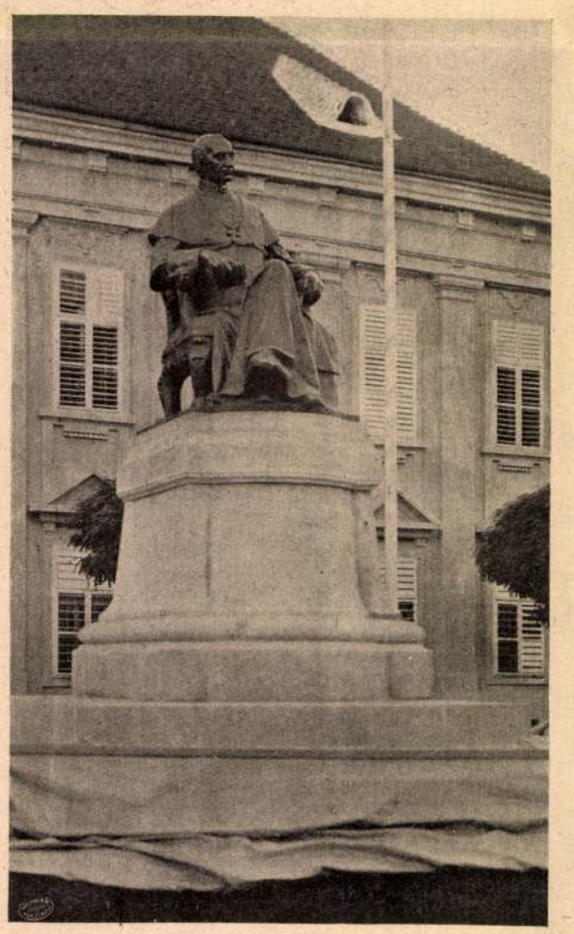

Szily János püspök szobra Szombathelyen. Tóth István műve

A Solfatarától Baja felé robogtunk. Szük és poros hegyiúton, üvegcserepekkel koronázott, magas kerítésfalak között haladtunk. A költők által megénekelt vidékből semmit sem láttunk és a pillanatnyi betekintés, melyet egy-egy útszéli ház mosókonyhájába nyertünk, nem elégitett ki. Pedig tudtam, hogy odalenn a tengerparton gyönyörü út vezet a miseni fok felé.

— Miért nem megyünk lenn? — kérdeztem.

A soffőr arcán hűvös mosoly futott végig.

— Én arra vállalkoztam, hogy önt Bajaba viszem. Hogy melyik úton, arról nem esett szó. Az alsó út jobban koptatja a pneumatikot, mint a felső. Ha ön azonban hajlandó húsz lirával többet fizetni, akkor megreszkirozom és megyünk a tengerparton.

Nem akartam húsz lirát adni az alsó útért, de szivesen fizettem volna harmincat azért az élvezetért, ha eltörhettem volna a botomat a derék fiu hátán. Ezt az összeget később hajlandó lettem volna tetemesen fölemelni.

— Tizért is lemegyek! — mondta később a soffőr.

— Nem, — válaszoltam kajánul, — maradjunk csak idefenn, én nagyon szivesen nézem a régi falakat.

Nem szólt többet, de a füle megint vérvörös lett. A rosszkedvének azzal adott kifejezést, hogy kigyóvonalban iramodva, az úton lebzselő kutyákra kezdett vadászni. Nem volt azonban szerencséje és egyet sem tudott elgázolni. Ekkor meg azt eszelte ki a jó fiu, hogy közvetlenül a magas gyalogjáró mellett hajtott, úgy, hogy a kerék állandóan csak félarasznyira volt a szegélykövektől. A bravurját azzal tetézte, hogy hol az eget nézte, hol a negyedik emeleti ablakokat, de sohasem az utat.

Egy keskeny hídhoz értünk. A híd közepén fogat jött velünk szembe. A soffőr nyílsebesen a híd elé rohant és elállotta a kijárást.

— Forduljon vissza! — mondta előkelő hidegvérrel a kocsisnak.

A kocsis fölugrott a bakján és vérbenforgó szemekkel esküdözött, hogy inkább elgázoltatja magát, de vissza nem fordul. A soffőr visszadőlt az ülésén és a halálos ítéletet hirdető imperátor gőgös nyugalmával kérdezte:

— Visszafordul, vagy nem?

Megdöbbentően hasonlított a fiatal Nero császárhoz, kinek márványszobrát a Kapitóliumon láttam. A gép bömbölt és lassan megindult a nyugtalankodó ló felé. Nagy meglepetésemre a kocsis leugrott a bakról, és ahelyett, hogy a soffőrre vetette volna magát, szó nélkül visszaterelte lovát a tulsó partra. Ezek a nápolyiak jól ismerik egymást.

A soffőr most olyan arcot csinált, mint Traján császár a dák győzelem után és diadalmasan robogott tovább. Közvetlenül Baja előtt hirtelen megtorpadt az automobil. Valami hiba esett a gépben. A legény leszállott, kinyitotta a rácsos szekrényt és tudományos arccal belenézett. Azután nagyot káromkodott, levetette a kabátját, előkereste a szerszámos ládáját és a kocsi alá mászott.

Jó félóráig vesztegeltünk egy helyben. Magam is leszállottam és körülnéztem. Az úton, melyen jöttünk, egy kis porfelhő szaladt felénk. Biciklista volt. Piros sapkát viselt a fején. Egyszerre valami édes nyilalást éreztem a szivem tájékán; hiszen az a nyakonütött bersagliere! A kormányrúdra hajolva, dühös sietséggel tiporta a pedált, láthatólag nagy súlyt vetett rá, hogy utólérjen minket. Nos, ha van igazság a földön,

Uj Idők 1909. XV. 39. 7

LUITPOLD BAJOR REGENSHERCZEG.

Déryné naplója. Déryné, a ki a XIX. század első felében egyik legkiválóbb művésznője volt az akkor még gyermekkorát élő magyar színészetnek, kor- és színtörténeti szempontból igen becses följegyzéseket hagyott maga után, melyek nagy részét—részint egészterjedelmében,részint bő kivonatban—nagyobb közleménysorozatban közrebocsátotta *Törs* Kálmán a «Vasárnapi Ujság» 1876 és 1877. évi folyamában, s ugyanezt némi bővítéssel a Kisfaludy Társaság is kiadta tagilletményei sorozatában 1879—80-ban két kötetben, s az érdekes könyv annyira kapós volt, hogy e kiadás teljesen elfogyott. Most *Bayer* József, a magyar színészet jeles buvára és történetírója Déryné följegyzéseit egész teljességükben három vastag kötetben rendezte sajtó alá. Kedves naivsággal beszéli el a szellemes Déryné saját élettörténetét, de egyszersmind rendkívül érdekes dolgokat mond el az akkori színész-életről és társadalmi viszonyokról is. A kötetekben ott találjuk sok azon korban szerepelt, vagy feltünni kezdő kiváló színész és színésznő arczképét is. A munka Singer és Wolfner kiadásában jelent meg s a három vaskos kötet ára 15 korona.

A «Déli fjordok» czímű s ifj. *Hegedüs* Sándor tollából eredt illusztrált útleírásból, melyet már ismertettünk, lapunk mai számában mutatványúl közöljük «A fjordok fölött» czímű hangulatos fejezetet, mintegy magyarázatául ide vonatkozó képeinknek, melyeket, mint eredeti fényképi fölvételeket, a könyv szerzője a helyszinéről hozott a «Vasárnapi Ujság» számára.

Magyar nők a szabadságharczban, írta *Farkas* Emőd, ki az 1848—49-iki szabadságharczot több könyvében festi. Legújabb munkájában a szabadságharcz öt női alakjának életrajzát és szereplését irta meg. Ezek: Gróf *Batthyány* Lajosné, gróf *Károlyi* Györgyné, *Damjanich* Jánosné, gróf *Teleki* Blanka és *Bányai* Júlia, egy női honvéd, ki a 27-ik zászlóaljban küzdött Erdélyben. Ara egy korona 80 fillér, s megrendelhető Budapesten, az írónál, Sarkantyús-utcza 3-ik szám alatt.

Blaha Lujza mint a Nemzeti Szinház örökös tagja. *Blaha* Lujza asszonyt, a népszinművek felülmulhatlan művésznőjét a Nemzeti Szinház intendánsa, gróf *Keglevich* István arról értesítette, hogy nagy művészete méltó elismeréseül Széll Kálmán belügyminiszter szivesen látja őt a Nemzeti Szinház örökös tagjai sorában. A Nemzeti Szinház ugyanis legelső művészeinek újabb időben azt az erkölcsi és anyagi elismerést adja, hogy holtig tartó szerződést köt velök. Ilyen szerződése van *Prielle* Kornéliának, *Szigeti* Józsefnek, legújabban *Jászai* Marinak, s most *Blaha* Lujzának, ki noha huszonöt év óta a Népszinház tagja, a Nemzeti Szinháznak is tagja volt s érdemei olyanok, melyeket egy magánszinház kellőleg jutalmazni nem képes. *Blaha* Lujza, ki most hetek óta betegeskedett, mint a Nemzeti Szinház tagja is vendégszerepelni fog a Népszinházban.

Sanderson Sibylle, a hirneves párisi operaénekesnő, szép sikert aratott e hó 8-án a Vigadó nagytermében az Általános Poliklinika javára rendezett hangversenyen. Nem azt a kitörő lelkesedést, azt a lázas, tomboló elragadtatást keltette, a melyet például Sauer Emil vagy Kubelik (énekesnőt nem is tudunk megnevezni, a kinek akkora sikere lett volna), de már első énekszáma: a «Romeo és Julia» dalmű csillogó keringője, a művésznő meglepő hangmagasságát, pompás futamait és előkelő izlését bizonyította. A «Lakmé» operából énekelt u. n. csengetyű-ballada még nehezebb, de *Sanderson* asszony kifogástalan biztossággal oldotta meg feladatát, a zenei légtornászatot. Sajnáltuk, hogy az érzés melegét csak egy dalban: kedves zeneszerzőjének, Massenet-nek «Pensée d'automne»-jában volt alkalma átvinni díszes hallgatóságára; ráadásul egy bájos Chaminade-féle dallal is kedveskedett. A hangversenyen *Nemes* Dezső hegedűvirtuóz is közreműködött; zongorán pedig *Dienzl* Oszkár hallatta igaz művészetét.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Magyar Tud. Akadémia márczius 11-iki ülésén mely *Thaly* Kálmán elnöklése mellett ment végbe, *Finászy* Ernő levelező tag tartotta székfoglalóját. Ez volt az ülés egyetlen tárgya.

Finászy Ernő a Mária Terézia uralkodásának utolsó éveiben, 1777-ben kibocsátott, az oktatás ügyben oly nevezetes fordulatot jelentő «Ratio Educationis» czímű rendelet alapelveiről értekezett. A jezsuita-szerzet eltörlésével az iskolák oktatásáról is gondoskodni kellett, s elérkezett az idő, hogy ezt az állam kezébe vegye. Magyarországon a jezsuiták vagyona tanúlmányi alapnak foglaltatott le, s az évi 120.000 frtot jövedelmezett, de nagyobb felét szerzetesek ellátására fordították. Ily körűlmények közt keletkezett az új oktatási rendet szabályozó *Ratio Educationis,* melyet két jogtudós, *Ürményi* József és *Trstyánszky* Dániel dolgozott ki. Ürményi végezte fő részét, a ki születésére magyar, de szellemben kozmopolita, s a nemzeti oktatást nem is méltatta kellő figyelemre. A *Ratio Educationis* a felső- és alsó-iskolázásban egyaránt sulyt helyez a magyar történetre, közjogra, Szent István koronája területének földrajzi és természetrajzi ismertetésére; de az állam és a művelődés nyelvének a deák mellett a németet hirdeti. Politikai szempontból tehát az oktatás új rendje utat tört II. József császár germanizáló törekvéseinek. Pedagógiai szempontból a *Ratio Educationis* fő elve a hasznosság; szigorúan az életnek akar nevelni. E politikai és pedagógiai elvekkel kapcsolatosan *Finászy* ismertette azokat az átalakulásokat is, a melyekkel járt az oktatás új szabályainak életbeléptetése; leírta az ország kilencz tan-kerületét, a főigazgatók és felügyelők munka-körét. A székfoglalót megéljenezték.

A Petőfi-Társaság márczius 10-iki ülésén *Szana* Tamás felolvasta *Tóth* Sándornak, a makói főgimnázium igazgatójának «Petőfi és a köztársaság» czímű dolgozata egy részletét, mely a nagy költő demokratikus és köztársasági elveiről szól. *Ábrányi* Emil «Hatalmas végzet» czímű hazafias költeményét adta elő. *Bársony* István «Petőfi szerelme» czímen tartott fölolvasást. A felolvasó ülést *zárt ülés* követte, a melyen elhatározta a társaság, hogy a Szalk-Szt-Mártonban márczius 15-én megtartandó Petőfi-emléktábla leleplezési ünnepélyen a társaság testületileg vesz részt. Elhatározta továbbá, hogy a társaság a fővárosi kölcsönre 10,000 koronát ír alá.

MI UJSÁG?

Márczius 15-ének megülésére országszerte ismét felbuzdult a hazafias érzés. Budapesten e napot ez uttal is főleg az ifjúság ünnepelte. A képviselőház és bizottságai sem üléseztek, az iskolákban emlékünnepet tartottak. Az *ujságirók egyesülete* márczius 17-ére, vasárnapra tűzte ki szokásos lakomáját a sajtószabadság ünneplésére és meghívta rá a kormány tagjait. *Széll* Kálmán miniszterelnök tudatta, hogy a kormány a sajtószabadság ünnepén képviselteti magát.

A király Münchenben. Bajorország népszerű regensherczegének, *Luitpold* herczegnek 80-ik születésnapját megülni királyunk is Münchenbe utazott e hó 12-ére. Közeli rokonság köti a bajor ősrégi Wittelsbach-családhoz, nemcsak mert a felejthetetlen Erzsébet királyné volt bajor királyi herczegnő, hanem mert Ő Felsége leányának, Gizella főherczegnőnek férje, Lipót herczeg, második fia Luitpold regens-herczegnek. Az ünnepélyre, melyet egész Bajorország megült, Vilmos német császár is meg akart jelenni, de a brémai merényletnél szenvedett sérülése miatt nem mehetett el, s fiát, a trónörököst küldte el. *Ferencz József* király az udvari ünnepélyek után e hó 13-án délben részt vett a gróf *Zichy* osztrák-magyar követnél volt reggelin és este 9 órakor visszautazott Bécsbe.

Tudományos vizsgálódások a Balaton jegén. Báró *Eötvös* Loránd, az Akadémia elnöke több tudóssal együtt kutatásokat végzett a Balaton jegén. A kutatások öt hétig tartottak. A tudósok a föld vonzását tanulmányozták a Balaton jegén annak a gépnek a segítségével, melylyel b. Eötvös a párisi kiállításon nagydíjat nyert. A tudósok állandóan a Balaton jegén laktak füthető és tovább vonható fabódéban. A megfigyeléseket egy sátorban csöndes éjjel végezték a Tihany és Kenese között elterülő jégsíknak harmincz különböző pontján. Nappal költözködtek és egy keveset aludtak, éjjelenként pedig folytatták a tudományos vizsgálódásokat. Ezeknek eredményét a «Balaton tudományos tanulmányozásának eredménye» czímű nagy munkában teszik közzé. Báró Eötvöst fáradságos munkájában *Lóczy* Lajos, *Cholnoky* Jenő és *Kövesligethy* Radó támogatták.

Beteg egyetemi tanár. Dr. *Fodor* József miniszteri tanácsos, egyetemi tanár, a közegészségügy

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Didó. *Zempléni* Árpád verses lirai regénye. — Szokatlan formájú keretben bocsátotta a nagyközönség elé az utóbbi években írt lirai verseit tehetséges fiatal költőnk, Zempléni Árpád. Ő maga verses lirai regénynek nevezi könyvét, melyben egy szomorú és vidám jelenetektől tarkított, érzelmes történetet mond el, csakhogy nem a költői elbeszélések és verses regények szokott epikai módján, hanem hol apró, hol valamivel hosszabb lélekzetű dalokban, tréfás rigmusokban, epigrammatikus élű ötletekben, melyek közt az alapjukul szolgáló történet tartja fönn az egységet. Ezúttal nem bocsátkozunk az érdekes és figyelemre méltó könyv birálatába, csak a tartalmát ismertetjük meg olvasóinkkal a következőkben.

A történet hőse Éneász festő, a ki végig bujdossa Budapestet. Bohém-tanyának alkalmas korcsmát keres. Végre fölfedezi a «Kárthágó városához» czímzett bormérést, melynek Didó a tulajdonosnője. A hely megtetszik neki, de még inkább a korcsmárosné, s ezentul az lesz tanyája neki s hozzá hasonló pajtásainak. Éneász Didó meghódítására három novellát mond el. Szerelmét végre csellel nyeri meg. E szerelem lelki története Éneász és Didó naplóiban van elmondva, lirai versekben. Szerelmük szenvedélyes, zivataros, boldogtalan. Didó nem sokára meghal. Éneász siratja és a kivándorlásra készülődik. Kivándorlása történetével fejeződik be a regény.

Mint a formája, illusztrációi is szokatlanok a könyvnek: domborművek után készültek, melyeket Tóth István szobrász-művészünk mintázott. Didó arczképét mutatványul mai számunkban közöljük; ezenkívül még Éneász arczképe, a «Karthágó városához» czímzett bormérés bejárata és Didó sirköve diszítik a kötetet, melynek előfizetési ára tartalmához s kiállításának csinjához képest nagyon olcsó: egy korona, bolti ára pedig két korona.

Mutatványul három verset közlünk itt a kötetből:

Magyar leczke.

— «Tanúljon meg magyarúl
Szép asszonyka, szentem!
Akkor majd nem ért balúl
S meg is hallgat engem.

Megtanítom örömest
Egy pár csöndes estén.
Hogyha kedves férje rest,
Majd nem leszek rest én.

Nagyon olcsón oktatom,
Egy pár csók az ára,
De azt aztán kikapom
Órárul órára.

Ha a munka kárba vész
S nem tanúlt haszonnal,
Visszaadom az egész
Tandíját azonnal.» —

Gyógyíts meg engem! . . .

Réműlt agyamban küzdök a halállal;
Az éj rettegtet, keserít a nap.
Az élet még kötöz ezernyi szállal,
De már egy balsejtés szárnyára kap.
Mért ennyi fék a küzdő léghajónak,
Kit szállni késztet minden fúvalom?
Ereszszétek útjára az egekbe! . . .
— Gyógyíts meg engem, édes angyalom! —

Ellentmondások tüske-erdejében
Véresre téptem sóvár lelkemet.
Rémvázat nyertem igazság fejében
S a rothadásban leltem gyöngyszemet.
Halálos tévedés minden reménység;
Az új vágy? új rém, új rosz alkalom;
S kész büntetés — kudarcza, teljesülte . . .
— Gyógyíts meg engem, édes angyalom! —

Munka, dicsőség, szerelem, búbánat,
Keservek új álarcza, semmi más.
Terhére van csak elmém önmagának,
Terhére másnak s terhe néki más.
Szörnyű az élet, borzasztó a múlás,
Az örök lét s az örök sírhalom!
Elégedetlen őrült vágy szorongat . . .
— Gyógyíts meg engem, édes angyalom! —

Dobál a kétség, fölhajít s lebuktat;
Magasba, mélybe, száz iránynak űz.
Kiért bünhődtet? vagy mi czélra szoktat?
Nem adja tudtúl végzetem, csak űz.
Bennem s köröttem *egy* törvény, *egy* átok
Vihara tombol durván, szilajon
S én tehetetlen' állom, hogy sanyargat . . .
— Gyógyíts meg engem, édes angyalom! —

Tóth István szoborműve után.

DIDÓ. — Zempléni Árpád új költeménykötetének czimképe.

Szeretet, szépség egyesült csodája,
Tündöklő asszony! éltem élete!
Kóros e lélek mindem álma, vágya:
Légy újulása, gyógyulása Te!
Rokonok úgyis, lelki-testi vérek
A hű szeretet és a fájdalom,
Fogadj szivedre, én vagyok a Bánat:
— Gyógyíts meg engem, édes angyalom! —

Hangulat.

A tómedencze tűkörén
Nymphéák rengenek;
Délszaki hő, délszaki fény
Lankasztja lelkemet . . .

Mosolygva hányszor hajolánk
E tükrös víz fölé!
Két boldog arcz mosolyga ránk,
Két hű szerelmesé.

Ma ott hiába keresem
Tündöklő arczodat!
Enképem az, mit könnyesen,
Ijesztőn visszaad.

Lepj meg! suhanj be nesztelen,
Mint egykoron jövél!
Mint az álom, a szerelem,
Mint a hulló levél . . .

A «Nagy képes világtörténet» VII. kötete megjelent. Ez az új-kort tárgyalja s főkép a reformáczióról szól. Az e korbeli magyar történelmet külön részben tárgyalja a könyv tudós írója, dr. *Marczali* Henrik. E részt számos eddig kiadatlan kép diszíti, valamint számos facsimile is, többek közt Luther végrendelete, mely Budapesten őriztetik. Ott van még Frater Györgynek egy nevezetes levele, valamint Zrínyi Miklós 1566 április 19-én kelt irata, melyben kijelenti, hogy Szigetvárát «vére ontásával» s «feje vesztésével» is védelmezni fogja. Szépek s érdekesek a kötetben foglalt nagyszámú képek és táblázatok, többek közt egy Kranach által készített miniature, V. Károly császár Tizian-féle képe, a Stuartok koronája, Lutherre vonatkozó egykorú rajzok, német, török, lengyel orosz harczosok, a trienti zsinat ülése stb. A kötetből mai számunkban két képet közlünk mutatványul, melyeknek nemcsak történeti érdekességük van, hanem művészi szépségük által is fölkeltik a figyelmet. Az egyik id. *Porbus* Ferencz XVI. századbeli hollandi festő műve s *Erzsébet* angol királynőt ábrázolja ifjúi szépsége virágában. Tudjuk, hogy Erzsébet kora az angol történet fénykora: Shakspere a költő, Bacon a bölcsész kora, a mikor a brit nemzet elfoglalta az első helyet az emberi művelődés fejlesztésében s egyúttal megvette alapját mai világhatalmának a tengeren. Erzsébet uralkodásának fényébe csak egy sötét árny vegyült: Stuart Mária kivégzése. A másik mutatványkép a nagy festőnek, a velenczei festőiskola legnagyobb dicsőségének, *Tizian*-nak arczképe s *Caracci* hires olasz művész rézmetszete után készült. Megjegyezzük, hogy e nagy történeti mű VI-ik kötete, beállott technikai akadályok miatt csak később fog megjelenni. A «Nagy képes világtörténet»-et a Franklin-társulat és Révai testvérek i. r. társulat adják ki s egy-egy diszesen kiállított kötet ára 16 korona.

41. SZÁM. 1901. BUDAPEST, OKTÓBER 13. 48. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) együtt { egész évre **24** korona, félévre **12** ; Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG { egész évre **16** korona, félévre **8** ; A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) { egész évre **10** korona, félévre **5** ; Külföldi előfizetésekhez a postailag meghatározott viteldij is csatolandó.

HORVÁT BOLDIZSÁR SZOBRA.

Szombathely város közönségének régi óhajtása volt, hogy nagynevű szülöttjének, egykori képviselőjének, Magyarország egyik legkiválóbb jogászának és a kiegyezés után első igazságügyminiszterének emlékezetét szoborral örökítse meg. Ez az óhajtás most valóra vált. Horvát Boldizsár szobra már ott áll Szombathelyen a Széll Kálmán-utczai Deák-parkban. Október hó 12-ikére volt kitűzve ünnepélyes leleplezése.

A szobor — Tóth István szobrász-művészünk alkotása — kiváló élethűséggel és közvetlen egyszerűséggel ábrázolja Horvát Boldizsár alakját, úgy állítva a talapzatra, mintha a képviselőházban szónoklatra készülne. Könnyed magatartásával, jobbját mellén nyugtatva áll, arcza komoly értelmet sugároz. Kitünő megfigyelés és az emberi test beható ismerete, valamint az anyaggal való bánás biztossága látszik Tóth Istvánnak ezen a munkáján.

A felfogás mélysége, az ábrázolás keresetlen egyszerűsége és a formák biztonsága, ennek a szobornak szembeötlő tulajdonságai. Egyszerű, erőteljes, tiszta, mentes minden hatásvadászattól, mint Horvát Boldizsár maga is volt.

A szobor mintegy másfél életnagyságú. A bronz öntés igen jól sikerült és becsületére válik a Schlick-gyárnak, melyben készült. A szobor talapzatát Tóth István tervezete után Szombathelyen készítette Hudetz József ottani kőfaragó-mester, elsőrendű haraszti kőből.

Az egész szobormű öt méter magas, összesen tizenkét ezer koronába került, mely összegnek legnagyobb részét Szombathely város közönsége gyűjtötte össze. A gyűjtés és a szobor létrehozása körül kiváló érdeme van Éhen Gyula volt polgármesternek, Szombathely város most megválasztott országos képviselőjének, a ki a szobor-bizottság elnöke volt.

*

Tóth István, a szobor készítője, szintén Szombathely város szülötte. Szobrászati tanulmányait 1882-ben kezdte a bécsi akadémián, a hol mintegy tiz esztendőt töltött Zumbusch oldala mellett, kitartó és szorgalmas munkában és tanulással. Ez idő alatt elnyerte a mesteriskolai nagy díjat és az első osztályú udvari díjat (nagy aranyérmet). Az elsőt egy bacchansnővel, a másikat egy domborművel. Bécsből hazatérve, Budapesten telepedett meg és itt

Tóth István szoborműve.

HORVÁT BOLDIZSÁR SZOBRA SZOMBATHELYEN.

folytatta a tanúlóévek nehéz küzdelmeit. Jó sokára Schlauch bíboros püspök bizta meg Szent László szobrának elkészítésével. Ezt a feladatot jelesül oldotta meg és a szobor kiváló ékessége Nagy-Váradnak, melynek egyik legszebb helyén, a Szent László-téren áll. Ezt a szobrot 1893-ban leplezték le. A Szent László-szobor befejezése után az új országház számára készített öt király-szobrot, majd Mária-Radnára a ferenczrendi szerzetesek nagy temploma számára készített a rend megbizásából egy karrarai márvány oltárt.

1896-ban Winkler nagyprépost, nagy-váradi kanonok bizta meg Szaniszló püspök ülő szobrának elkészítésével. Ez a szobor a nagyváradi székesegyház előtti kertben áll. Majd ismét Nagy-Várad bíboros püspöke adott munkát Tóth Istvánnak és a székesegyház számára egy nagy oltárt rendelt meg nála. Ezt a feladatát is kiváló sikerrel oldotta meg a művész és a karrarai márványba faragott oltár ma a nagy-váradi székesegyház egyik legsikerültebb ékessége. Jeles munkája ezen kívül Tóth Istvánnak a «Boszú», melyet a vallás- és közoktatási miniszter a szépművészeti múzeum számára vásárolt meg, — továbbá Hunyadi János, egyike a király által ajándékozott tiz szobornak, melyet már szintén teljesen befejezett és a melyet most öntenek bronzba. *Kornis Elemér.*

TÓTH ISTVÁN SZOBRÁSZMŰVÉSZ.

ÉN ÉDES FECSKÉIM.

Én édes fecskéim, gyülekeztek újra
Falunk tornya körül, készülvén nagy útra.
Úgy szeretem nézni, nékem megnyugvást hoz,
Hogy Isten-házától van az indulástok.
Lám, ki *nagyra* készül, az ember is elmegy
Jó Isten házába kérni segedelmet.

A ki útnak ereszt, a jóságos Isten,
Zúgó tengeren át vezessen, segitsen!
Ne legyen vad vihar, ne száguldjon szélvész,
A meddig távol van a mosolygó czél még.
Le ne hulljon egy is vizek tengerébe,
Érkezzetek el mind kies, enyhe révbe.

Én édes fecskéim! Hát itt hagytok engem!
Búcsudalomat most bánatosan zengem.
Lakatlan a fészek, elárvul az eresz,
És vigaszt a gazda vajjon honnan szerez?
Nem hallom víg népem csicsergő dalait . . .
Hej! A szivemből is visztek el valamit!

Bátor seregetek messze délre szárnyal
És ott találkozik ujra édes nyárral.
Nem tép a fájdalom, csak a méla bánat
Lop egy forró könnyet szememből magának;
Szép tavaszom s nyaram száll véletek tova,
Elszáll s vissza nem jő többé soha, soha . . .

Mig ti szép hazára leltek messze délen,
Oh, én nélkületek árva leszek télen.
Valahányszor látom majd az édes fészket,
Számitom, mikor lesz vidám érkezéstek.
S a mi rólatok zeng, sok szép nótát, ajkam,
Rátok emlékezvén, dudolgatja halkan.

Vajjon megérlek-é, mosolygó kikelet,
S meglátlak-é ujra, fecskéim, titeket?
Megcsendül egy bús hang lenn a lelkem mélyin . . .
Áldjon meg az Isten, én édes fecskéim!

Mares Ödön.

PETŐFI-EREKLYÉK.

A Petőfi-Társaság megbizásából gyűjti és közli:

Kéry Gyula.

Petőfi Sándor és Szendrey Júlia levelezése.

Sass Károly, (dr. *Sass* Istvánnak, Petőfi meghitt barátjának öcscse) közvetlen szemtanuja volt a költő és Szendrey Júlia közt fejlődött szerelmi viszonynak, még pedig annak kezdetétől fogva addig, míg az egyház áldása őket összefűzte. 1845-ben került Sass Károly Erdődre, a hol gazdasági gyakornok és postakezelő volt gróf Károlyiéknál. Főnöke, *Szendrey* Ignácz uradalmi felügyelő családjánál lakott és ott is étkezett; ő közvetítette a levelezést a költő és Júliája közt, utóbb pedig tanuként szerepelt az erdődi vár kápolnájában tartott esküvőn.

Petőfi tudvalevőleg 1846-ban egy nagykárolyi bálban ismerkedett meg *Szendrey* Júliával. Az a láng, mely e találkozáskor a költő szivében fellobbant, nem hagyta többé nyugodni, s Petőfi csakhamar ellátogatott Erdődre is, a hol barátja: Riskó Ignácz bemutatta őt a Szendrey-család ama tagjainak, a kik még nem ismerték. Senki se sejtette még akkor, hogy az országos hirű fiatal költő mily forró érzéssel és komoly szándékkal lépte át az erdődi vár kapuját. Ez időtől kezdve *Petőfi* szatmármegyei utazásai közben gyakrabban meg-megjelent Erdődön s e látogatások alkalmával régi barátjának, Sass Károlynak a leghatározottabban kijelenté, hogy *Szendrey* Júliát feleségül veszi. *Sass*, ki a családi viszonyokat ismerte, tudta, hogy Júlia számos tisztelője közül egy *Uray* Endre nevű földbirtokos komolyan udvarol a leánynak, s kétségtelennek látszott, hogy Júliát szülei ahhoz fogják nőül adni. Figyelmeztette tehát a költőt, hogy szándékát aligha valósithatja meg, mert — még ha a leány akarná is — szülei már Uraynak szánták Júliát.

— No öcsém — mondá *Petőfi* — majd megmutatom, hogy Júlia lesz a feleségem, vagy senki más!

Sass Károly érdekes följegyzései szerint, melyeket dr. *Hodossy* Géza (Sass Károly veje) bocsátott rendelkezésemre, a költő és Júliája közti viszony ebben az időben még nagyon bizonytalan volt. A leánynak hizelgett Petőfi érdeklődése, társaságában jól érezte magát, de sem erősebb hajlamot nem árult el, sem olyan viselkedést nem tanusított, a mi Petőfit határozott reményekre jogosította volna.

«Nem merem hinni, hogy szeretsz,
Ugy félek, félek, hogy csak álmodom.»

Irta a költő. S a bizonytalanság még akkor sem szünt meg, mikor *Petőfi* Szatmármegyéből távozni készülvén, búcsúlátogatást tett Erdődön, bár a búcsúzó költőt *Júlia* lekisérte a vár alatt álló kocsijához, s izgatottan lobogtatta keszkenőjét a távozó után.

Petőfi a búcsúzáskor megemlítette, hogy mielőtt Szatmármegye földjét elhagyná, meglátogatja *Téreiéket* * is Nagy-Károlyban. *Júlia* titkon úgy intézte a dolgot, hogy anyjával ugyanakkor ő is látogatóba ment Téreiékhez. *Petőfit* rendkívül meglepte e váratlan találkozás, s ekkor irta:

«Tudni most csak azt szeretném,
Mi volt e találkozás?
Csak azon tünődik elmém:
Véletlen vagy számitás? . . .»

Júlia a költő előtt a véletlennek tulajdonitá az egészet, s azon való félelmében, hogy talán nagyon is észrevehetően intézte e találkozást, tartózkodóan viselkedett Petőfivel szemben. E rövid együttlét után *Petőfi* Pestre utazott, *Júlia* visszatért Erdődre, s ezzel köztük az érintkezés egy időre teljesen megszakadt.

Az 1847-ik esztendő tavaszán — beszéli *Sass* Károly — egy napon a hivatalos óra után lementem az erdődi vár kertjébe. Szendrey Júlia velem jött, s közömbös dolgokról beszélgetve, együtt sétálgattunk. Séta után a hivatalba indúltam ama kijelentéssel, hogy a posta számára elkészitem a hivatalos leveleket, s néhány magánlevelet is akarok irni. *Júlia* kiváncsian kérdezte, hogy kinek irok, mire én azt válaszoltam, hogy — Petőfinek.

— Szokott Petőfivel levelezni? — kérdé kissé elgondolkozva.

— Szoktam, a mikor van tárgy, miről irni.

— Hát csakugyan? — szólt Júlia. — És megtenne-e valamit a kedvemért?

Én készséggel jelentettem ki, hogy a legszivesebben teljesitem kivánságát, csak mondja meg: mit kiván?

Julia zavartan elgondolkodott.

Végre fölajánltam, hogy át fogom neki adni

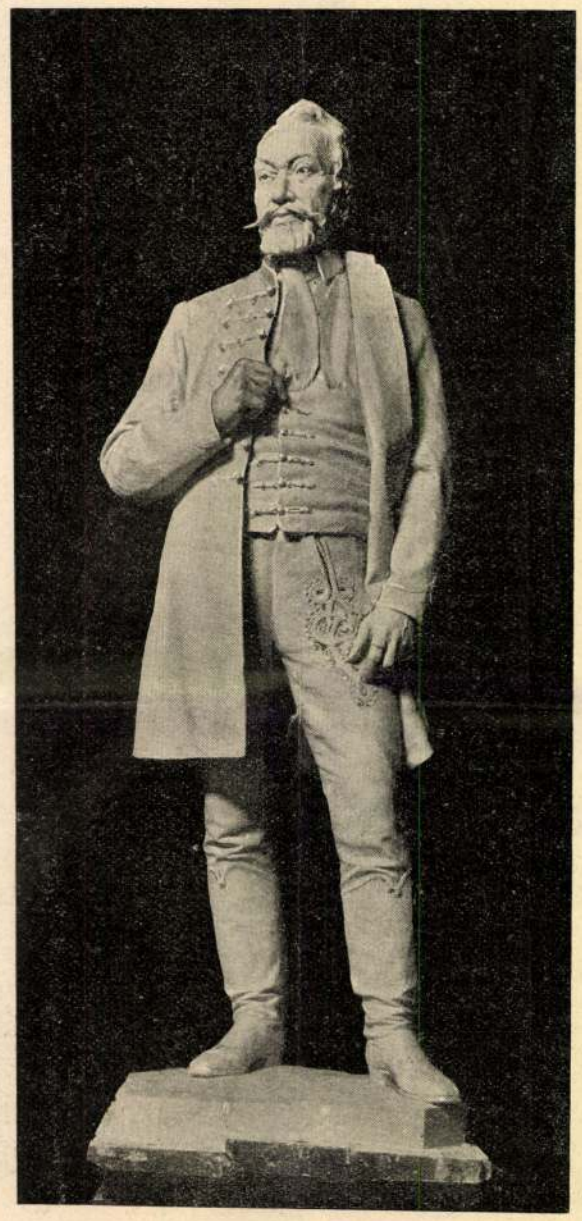

HORVÁT BOLDIZSÁR SZOBRA. — Tóth István mintája után.

* *Térei* (kit azelőtt Flecklnek hívtak) grót Károlyi György jószágigazgatója volt, s leánya, Mari benső barátságban élt Szendrey Júliával. *Petőfi* is ismerte Téreiéket, többször időzött náluk, s a «T. M. kisasszonyhoz» irt költeménye Térei Marira vonatkozik.

Tóth Zoltán

T. K. E. - Három új
kobor. Vas. Újs.
1900. 622. l. (képpel).

A cikk Holló
Barnabásnál -

UDAPEST-KELENFÖLDI REFORMÁTUS
EGYHÁZKÖZSÉG
XI., BOCSKAY-ÚT 42.
TA-CSEKK: 58.703. TELEFON: 258-646.

Méltóságos
Nagyságos
Tekintetes 280-

Dr. Szentiványi Gyuláné

úrnak
úrnőnek

ált. isk. tanítónő titkári neje

Lajosmagyari u. 16. 1/2 e. t.

Tóth István

rod

Vas. Lyc. 1887. 80 l. l
(a Arany-ról.)

részt vett a
pályázaton

Margitarij, dom.

35

Tóth István

Vas. Lap. 1893. 624. l.

Szent László emléke Nagy-Váradon. Nagy-Váradon e hó 10-ikén, vasárnap avatják föl Szent László király érczszobrát, melyet Schlauch Lőrincz bibornok-püspök készíttetett *Tóth* ~~István~~ szobrászszal, a főtéren volt dísztelen kőszobor helyett. A szobrot isteni tisztelet után a bibornokpüspök szenteli föl. A régi, egyszerü szobrocskát a szeminárium kertjében állítják fel. A káptalan és a püspök különben Szent László emlékének még fényesebb megörökítésére is készül. Az egyházmegye patronusának hatalmas lovas - szobrát állítják föl a püspöki rezidenczia előtt.

LŐLJÁRÓSÁGA

ármegye)

Országos Bizottsága

Budapest IX

Hegyes Endre u. 10.

Tóth István

irod

pályatétel

III. díj. (2.)

Vas. Ujs. - 1909. 100. l.

(A Rákóczi-turulról,

képekkel.)

593/1939.

Vettem folyó évi auguszt

mely szerint Főtisztelendőségednek

Tóth János

Kobán

Havas István író
mellszobra, repr.
Gyöngyösy 90. l.

Alighanem
tévesen
Tóth István
helyett.

Rokkantak boldogulása cz. mű

vitolára X. 79

Tóth István

vadász

Műcs. kiáll, 1938 tól :
Pipics 121. l.

Tóth István

A Bosszú c. zoborvidéki repr.

Képzőművészet

1933. 110-l.

Croci Ernesto. «Még egy lépés.»

Tóth István

Irod

Vas. Ujs. 1897. 194. l.
(A kiratz vásárlás
épitése.)

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

NOVEMBER-DECEMBER

30 nap — 48. hét

27 Vasárnap	
28 Hétfő	
29 Kedd	
30 Szerda	
1 Csütörtök	
2 Péntek	
3 Szombat	

Tóth István

TÓTH ISTVÁN: SZT. GYÖRGY

Képzőművészet

1929. 21. 8.

Egész évre 24 pengő, félévre 12 pengő, 1/4 évre (3 szám) 8 pengő. Egyes szám ára: 3 pengő.
Egész éves előfizetés Románia részére: 800 lei.
Egész éves előfizetés Csehszlovákia részére: 160 csehkorona.
Egész éves előfizetés Jugoszlávia részére: 300 dinár.

jelenik minden hónap közepén, kivéve július és augusztus hónap

TARTALOMJEGYZÉK:

emlékszobor pályázat tanul- 131
ároly műtermében . . . 132
. 136
remlátogatás Sándorné Kali- 137
: Vitéz János, a humanista 139
Tárlatok . . . . . .
Dr. Lázár Béla: Burghardt Rezső a Illésről . . . . . .
Képzőművészeti szeminárium: A li
Kóródy Béla: Hét magyar város kép kolcon . . . . . .
Hirek . . . . . .

A KÉPEK JEGYZÉKE:

György . . . . . Cimoldal
gadalmi templom felajánlásá- 129
Zala György 130
pán Antal: gróf Tisza István 132
án Antal: Az emlékszobor fő- 133
zéchenyi Miklós püspök . . 134
. 134
. 135
chenyi-fürdő kútszobra . . 135
. 136
László szobra 136
S. Kalivoda Kata: Zászlószentelés
S. Kalivoda Kata: Cigány Carmen
S. Kalivoda Kata: A mi kertünk
S. Kalivoda Kata: Kofák . . . .
Biró József: Dr. Rácz Vilmosné . .
Kovács Jenő József: Vadászó pogán
B. Farkas Klári: Árokparton . .
Velten Armand: Arckép . . . .
Burghardt Rezső: Pollák Illés . .
Bokor Vilmos: Tájkép . . . .
sz. Poór Lili: Torzó . . . . .
Vörös Géza: Akt . . . . . .
Rónay Ernő: Portré . . . . .
Pekáry István: Falu

Tóth István

aremása Dankó

Józseftől.

1932 főv új szerzem.kiáll.Műcsarnok

Toth Árpád

Árpád's Death

Poetry

Tóth István

Vízhordó leány, bronz

1932 fő új szerzemkiállítás

1032 DV MI SMITHSONIAN INSTITUTION

Tóth J.

Nobrat 1906.

Ernst Muzeum aukciói

XXXII. 1292. 2

Vonyósgék VIII. 183.

TÓTH ISTVÁN / 1861 - 1934 / :

266. Vizhordó leány. - Szobor, br. Mag.:48 cm. Jelz.a talapz.j.o.:"Tóth I./1921".

Székesfőv. képt. jub. kiáll. 1944.

Tóth István szobrai

MEZEY ARTUR :

185. Önarckép. - Olajf., v. 100.8 x 100.8 cm. Jelz.l.a j.s. MA monogramm.

MÉRÖ ISTVÁN :

186. Dél. - Olajf., v. 49 x 39 cm. Jelz. l. j.: "Mérő".

MIHALOVICS MIKLOS :

187. Öszi hangulat a Balatonon. - Olajf. lem.p. 24 x 17 cm.Jelz.l.b.: " Mihalovits M."

MIKLÓS JÓZSEF :

Tóth István

a régebbi fogadalmi templom ornamentális kőfaragványainak mintáit felhasználta Neoromán stílben részben tervezte.

MAGYAR EPITOMUVESZET

1930. 7-8. f.

Tóth István
szobrai

A szüret allegóriája
a fogadalmi templomon.
Mintárta fenti
Repr

MAGYAR·EPITOMUVESZET
1930. 7-8. f.

A szegedi fogadalmi templom főoltár kőszóbrát
Foerk F. terve szerint
fenti mintárta és mor-
dicai fehér márványból
Fischer János és fia kőfara-
mester készítette.
U.o.

MAGYAR REMEKMŰVEK

Tóth István

Mobrán

Kód

Kárpátalja

11. l. 12. l.

NEMES KÁROLY
HÍRLAPIRODA
országgyűlési képviselő – Kölcsönkönyvtár
MAKÓ

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Tóth István

Rákóczi emlékmű
első terv.

vörös
Foster Rákóczi

42. l.

5 %-ának megfelelő bánatpénzr

ide mellékelt.....

..... 19...

.....

mint tanu

.....

mint tanu

Tóth István

Nobart, társulati törzstag

Műcsarnok

1932. febr – márc. kiáll –
355.

1933. nemz. képzőm. kiáll –
618, 619.

Tóth István
Debrecen

L. Petőfi
97.1.

Citadella

11

58

Tóth J.(stván?)
szobrász

Tamás Ernő: Itt fogták el Kossuth Lajost ... Pesti Hirlap. 1929.aug. 11.

TÓTH István

festette a nagyváradi református templom
1897-ben készített oltárait

Péter I. László: Nagyvárad római katolikus
templomai. Nagyvárad, 1992 38. old

áll. Boros Edit. Veszprém, 1986 17 p., ill. (Kisgrafikai Galéria, 19.)

SÜMEGI György: Cseh Gusztáv kolozsvári képíró. = Életünk, 23, 1986, 6. 562-565. ill.

SÜMEGI György: Pantheon és Libellus pictus. Cseh Gusztáv képíróról. = Kortárs, 30, 1986, 9. 109-111. ill.

1619. Csekovszky Árpád

CSEKOVSZKY Árpád keramikusművész kiállítása, Bp., Dózsa György Művelődési Központ, 1986. augusztus 20. - szeptember 2. Bev. Csesznik Zoltán. Bp., 1986 16 p., ill.

1620. Csernus Lajos

-s.: Művészettel a gyermekfaluért. = Vasárnapi Hírek, 1986. március 30. 7.

1621. Csete György

ANTAL Anikó: Zöldépítészet [beszélgetés]. = Népszabadság, 1986. november 7. 10.

MONSPART Éva: A közvetítő. [beszélgetés]. = Nők Lapja, 1986. december 20. 44-45., ill.

1622. Csete Ildikó

CSETE Ildikó iparművész kiállítása, Bp., Iskola Galéria, 1986. február 10-28. Bev. Kemács Gabriella. Bp., 1986 6 p., ill.

1623. Csics Miklós

ZAJZON Géza: dr. Csics Miklós (1928-1985). = Magyar Építőművészet, 1986, 1. 57. ill.

1624. Csik István

CSIK István, Vác, Hincz Gyula Állandó Gyűjtemény, 1986. május 27. - június 29. Bev. Láncz Sándor. Vác, 1986 6 p., ill. Hincz Gyula Állandó Gyűjtemény kamarakiállításai, 4.) **ism.** BAKONYVÁRI M. Ágnes: Csik István kiállítása. = Új Tükör, 1986. szeptember 21. 3.

1625. Csikós András

Tóth Artúr

és Telus Ede

volt Lajta Béla parthere a Kossuth-mauzóleum pályázatán.

Csagány István recenziója Vámos Ferenc: Lajta Béla c. könyvéről. - Művtört.Írt. 1971.1.sz.60-66. l.
64.l.

Tóth István

Kemény, férfias mü a müvész "Bosszu" c. szobra,- mondja kritikájában "Egy tárlatlátogató" a "Téli tárlat" cimmel.

A HÉT, Bp. 1899. dec. 31. X. évf.
53. sz. 9o4-9o5. lap.

Tóth István

Küzdelem, gipsz

Az 1904-iki téli tárlat. 8 l.

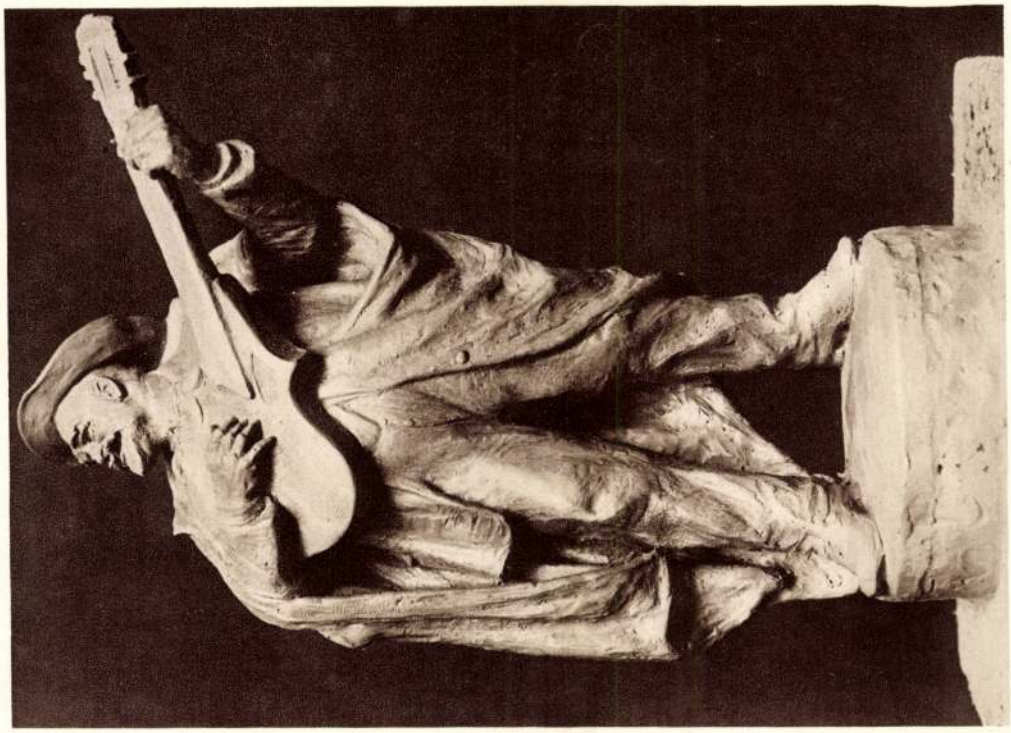

DITRÓI SIKLÓDY LŐRINC: GITÁROS.

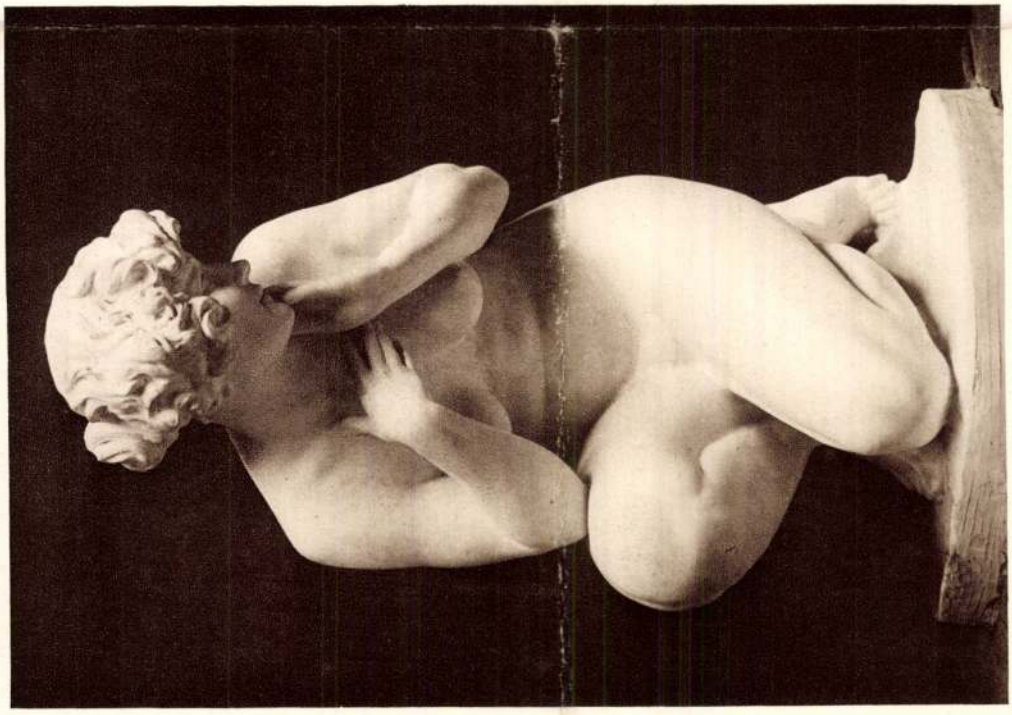

VISNYOVSZKY LAJOS: ZSUZSANNA.

TÓTH ISTVÁN: KETTŐS ARCMÁS.

TÓTH István 1861-1934 (szobrászmüvész)

TÓTH István: Tóth István (1861-1934) =
Vasi Szemle, XXXIX. évf. 1.sz. 1985.
116-128.p. ill.
katalógussal

Könyvtárban a példány

TÓTH ISTVÁN, szobrász

Dukai Takách Juditnak, a zenekedvelő költőnő szobrát Tóth mintázta meg gipszből, s a Pável Ágoston szorgalmazta annak felállítását. Sajnos ez akkor 1938-ban anyagi okokból nem valósulhatott meg. 271.old

BÉKEFI ANTAL: Zene és szépirodalom 1678-1848-ig
I.rész 255.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 2.szám, 1969. Szombathely

TÓTH ISTVÁN, szobrász

Tóth István szobra: Dukai Takach Judit
Fekete repr. 271.old

BÉKEFI ANTAL: Zene és szépirodalom 1678-1848-ig
I.rész 255.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 2.szám, 1969. Szombathely

TOOTH

TÓTH ISTVÁN, szobrász

Szombathelyen 1901-ben állitották fel a Deák ligetben Horváth Boldizsár szobrát, melyet a szombathelyi születésü Tóth István készitett. 328.old. 14.jegyz

HECKENAST JÁNOS: Szombathely város zöldterületei és zöldövezeti terve 321.old

VASI SZEMLE. XXIX.évf. 3.szám, Szombathely

TÓTH ISTVÁN, szobrász

Szombathelyen 1909-ben állitották fel a székesegyházzal szemben ,Szombathely első püspökének ,Szily Jánosnak szobrát,melyet szintén a szombathelyi születésü Tóth istván készitett. 329.old.

HECKENAST JÁNOS: Szombathely város zöldterületei és
és zöldövezeti terve 321.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 3.szám, 1968. Szombathely

TÓTH István

TÓTH ISTVÁN, szobrasz

Tóth István /1861-1934/ szobrasz alkotásait a főváros
son kívül szegeden,Szentesen,Nagyváradon,és szülőváro
sában Szombathelyen őrzik.Több műve a Nemzeti Galéria
ba került. 144.old

PÉTERFFY IDA: Dukai Takács Judit emlékezete 140.old

VASI SZEMLE, Helytört.folyóirat, XXIX.évf.1.sz. 1975
Szombathely, 1975

TÓTH ISTVÁN, szobrász

Dukai Takács Judit celldömölki szobor-terve, bal karjával görög lantra támaszkodik, ülő nő. Tekintete az ihletettség pillanatát sugározza. Nem balozó kislány, sem a helybeli koni "tölgykoszorús grácia". Egyszerű öltözet, sima haj, Az asszonnyá érett, gondolataiba mélyedt költőnőt mutatja. 143.old

PÉTERFFY IDA: Dukai Takács Judit emlékezete 140.old

VASI SZEMLE, Helytört. folyóirat, XXIX.évf.1.sz. 1975
Szombathely, 1975

Tóth István szobrász

"Az uj Szent István szobor Zentán" cimmel hozza a lap a müvész alkotását.

"Városssy Gyula kalocsai érsek siremléke a kalocsai székesegyházban" szintén a művész munkája.
Repr.-ók.

ÉLET, Bp. 1913. juni. 15. V. évf. 24. sz. 764, 765. lap.

Tóth István

alkotásai az I. Hunyadi János után felállított Polipolo és a Hunyadi János-ról.

Bezzo. László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest lexikon, Budapest 1973. 1335 l

452 l

Tóth István, szobrászművész

Hunyadi János szobra Tóth István alkotása, - mai napig is a Hunyadi János úton áll. /említve/.

Néhány szó verse közben.

1980. III. 6. Petőfi 11.10 /V.J.-né/.

TÓTH ISTVÁN, szobrász

Dukai Takács Judit szobor-tervét Tóth István szombathe
lyi születésű szobrász alkotta. Ennek gipszmodellje S-c.
Szombathelyen van a Pavel család tulajdonában. 142.ol

PÉTERFFY IDA: Dukai Takács Judit emlékezete 140.old

VASI SZEMLE, Helytört. folyóirat, XXIX.évf.1.sz. 1975
Szombathely, 1975

Tóth István

A következő művészek alkotásait bemutatja a lap:
Dudits Andor: "A tavasz" c. festményét
Mendlik Oszkár: "Óceánhullámok" c. "
Tóth István: "Keresztelő Szent János" szobormüvét,
Istók János: "Csányi László" és "Bartha Miklós" c. szobrait,
László Fülöp: "Női portré"-ját és
Körösfői Kriesch Aladár: "Arcképtanulmány" - c. festményét.
Repr.-ók.

ÉLET, Bp. ~~1913~~ 1914. ápr. 12. VI. évf. 15. sz. 460-461,462,463, 464-465, 466, 467. lap.

Tóth István

Pályadij-nyertes Rákóczi emlékmüvek reprodukcióit hozza a lap, s felsorolja a dijakat nyert müvészek nevét.

I. dij: Holló Barnabás és Györgyi Géza.
II. dij: Füredi, Lechner, Körösfői.
III. dij először: Hortál Henrik, Tóth István és Révész Imre.
III. dij másodszor: Beck Fülöp és Hikisch Rezső.
IV. dij: Dudits, Markó, Lux.
Versenyen kivüli pályamüvek: Stróbl Alajos és Bobula János.

ÉLET. Bp. 1909. nov. 7. I. évf. 46. sz. 602, 603, 605, 606. lapokon.

Tóth István

Bokros Birman Dezső emlékkiállitása a székesfehérvári István Király Muzeumban szept. 2.-től, Szabady Veronika kerámiakiállitása a székesfehérvári Béke Ligetben okt. 2.-ig, Banga Ferenc grafikai kiállitása a hódmezővásárhelyi Tornyai János Muzeumban szept. 27.-ig, Tóth István "Pillanatok" c. fotókiállitása a kecskeméti SZMT Müvelődési Központban szept. lo.-ig, Lesenyei Márta, Kiss Sándor és Kiss Kovács Gyula szoborkiállitása a szombathelyi Berzsenyi Könyvtárban szept.9.-ig tart nyitva. Somogyi Gábor festőművész a Helikon Galériában szept. 18.-ig, Stein Anna /Franciaország/ a pécsi Janus Pannonius Muzeumban szept. 17.-ig, Scholz Erik festőművész a Csontváry Teremben november 7.-től, Orbán István fafaragó a kecskeméti Naiv Müvészek Muzeumában szept 3.-tól mutatja be müveit.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. szept. 2. XXII. évf 35. sz. 8. lap.

Tóth István

Igen nagyra értékeli müveit Marco: "Téli tárlat" c. kritikájában, melyek előtt mindenkinek meg kell állni, csak azt nem mondja, hogy mik azok a müvek.
Müvészet c. rovat közleménye.

A HÉT, Bp. 1904. nov. 20. XV. évf.
47. sz. 753-754. lap.

bak legyenek. Nem vált általánossá ugyanis a többes jelölés, s ennek elsősorban szubjektív okai voltak. A választáskor második, harmadik helyre szorult jelölt — úgymond — bukott embernek érezte magát. A törvényjavaslat a politikai módszerek mellett most jogi eszközökkel is biztosítja, hogy a választókerületekben a képviselők és a helyi tanácstagok választásakor mindenütt két, vagy több jelöltet állítsanak. Azok a jelöltek, akik a második, vagy harmadik helyre szorulnak — feltéve, hogy megszerzik az érvényes szavazatoknak legalább az egynegyedét — pótképviselők illetőleg póttanácstagok lesznek. Azaz: választókerületük mandátumának megüresedése esetén — újabb választás nélkül — a képviselő, illetve a tanácstag helyébe lépnek.

A törvényjavaslat további lényeges új rendelkezése, hogy a társadalmi életben jelentős tevékenységet kifejtő, kiemelkedő személyiségek köréből jelölik a képviselők mintegy tíz százalékát, országos választási listán. Erősítik a társközségek közvetlen érdekvédelmét is: társközségi elöljáróságokat hoznak létre, amelyeknek a közös tanács székhelyén kívül eső társközségekben megválasztott tanácstagok lesznek a tagjai.

helyeket, a pénteki lapokban közzéteszik a törvényjavaslat szövegtervezetét.

A Hazafias Népfront Országos Tanácsa októberi ülésén összegzi a viták tapasztalatait, kidolgozza állásfoglalását, és azt a törvényalkotók elé terjeszti.

Dr. Markója Imre igazságügy-miniszter felszólalásában elmondta: a népképviseleti testületek tevékenységében számottevő a fejlő- járó jogok gyakorlása nem szűkíthető le egyetlen, kiemelt alkalomra — hangoztatta. A társadalmi méreteket öltő viták tehát arra is hivatottak, hogy általuk tovább erősödjön, szilárduljon a szocialista nemzeti egység; az állampolgárok társadalmunk iránti elkötelezettsége mélyebb gyökereket eresszen — mondotta Pozsgay Imre. (MTI)

Kerepesi Sándor köszöntése

Tegnap volt 80 éves. Eredeti foglalkozása kubikos. Az MSZDP-nek 1933 októberétől volt tagja egészen Szeged felszabadulásáig. 1937-ben részt vett a szegedi Építőmunkások Szakszervezete által szervezett sztrájk- és bérharcban. 1940-ben alapító tag volt a földmunkások helyi szervezetében.

Kerepesi Sándor 80 évét meghazudtolóan aktív és jókedvű ember ma is. Petőfitelepen él feleségével, figyel a körülötte levő világ történéseire. Minden ember élete regény — szokták mondani, az ő megért nyolc évtizedéből is könyvet lehetne írni.

Annak idején a Népszavát terjesztette. Agitált, plakátokat ragasztott. A felszabadulás után a Magyar Kom- ból is kivette részét. Később cséplőgép-ellenőrként dolgozott.

Kerepesi Sándor nehéz sorsú ember. Kubikos apja már tízéves korában pásztornak adta tanyai gazdákhoz. Később Hódmezővásárhelyen volt cseléd. Ez az időszak tizenhét évig tartott... A 30-as években alkalmi munkát vállalt kőművesek mellett. A 40-es évek elejétől tíz éven át útépítő munkásként kereste a kenyerét. Ezt követően nyugdíjazásáig az építőiparban dolgozott. Kerepesi Sándort tegnap, szerdán a szegedi pártbizottságon 80. születésnapja és ötven éves párttagsága alkalmából dr. Koncz János, a megyei és dr. Székely Sándor, a városi pártbizottság titkára

Tóth István: Kossuth Lajos

A szentesi Kossuth-szobor a kései emlékek közül való. Pedig a város honpolgárai különös buzgalommal fogtak hozzá a nemzet nagy fia emlékének megörökítéséhez. Hiszen 1898-ban, a szabadságharc 50. évfordulóján már állt a város főterén Kossuth mellszobra. Kis György—Gerenday Béla alkotása. Egy nagyobb szabású, méltóbb emlékmű megalkotásával 1914-ben Tóth István szobrászt, a neves Kossuth-szobor-készítőt bízták meg. A világháború és az azt követő gazdasági visszaesés miatt csak 1934-re készülhetett el a szobor, melyet a korábbi mellszobor helyére állítottak fel.

Tóth István szobra nem idealizálja Kossuth alakját. A bölcs, megfontolt államférfit ábrázolja, tiszteletet parancsoló tartásban. A rossz arányú talapzat sokat ront a szobor megjelenésén, előnytelenül kihangsúlyozza Kossuth alakjának zömök voltát. Az emlékmű mostani helyére 1973-ban került.

Itt jegyezzük meg: a szegedi orvos, Ádámfy József a világ összes Kossuth-szobrát felmérte, és azokat 1930-ban kiadott könyvében közreadta.

A szobor adatai. Felállítva: 1934-ben. Anyaga: bronz. Mérete: 3 méter 10 centiméter.

TÓTH ISTVÁN

M.D.K.

Radnay Oszkár: Modern szoborgyüjteményünk

[Illusztrációkkal.]

Az az óriási lendület, mellyel a magyar müvészet nem is egészen egy évtized alatt a vezető nemzetek sorába jutott, felrázta a közérdeklődést is. A tárlatok eseményekké váltak, tizezrek látogatják és a közönség egyre hangosabban áhitozott olyan stabil, rendszerbe foglalt képzőművészeti anyagra, amiből az egész magyar fejlődés lendületét végigfigyelhesse. A Szépmüvészeti Muzeum e kivánságnak és hivatásának megfelelően - csaknem egy esztendei gondos munka árán - megnyitotta végre azt a 169 müdarabból álló kollekciót, amely nagyjában felöleli az utolsó két század szobrászatát.

Az első fülkében a kronologikus sorrend Ferenczy Istvánnal, az első tudatosan müködő magyar szobrászmüvésszel kezdődik. Hat arcmás és egy pompás genre-márványszobor képviseli a jeles mestert, aki szellemi és nemzeti felfrissülésünk korának, az 1800-as éveknek szülöttje. Rimaszombatból indult el, mint vándor lakatoslegény, hogy a bécsi müvészeti akadémia ércmetsző osztályára eljusson. Ott Klieber tanár tanitványa lesz, aki a nagytehetségü ifjut ösztöndijjal Rómába küldi, ahol csaknem tiz esztendőt tölt el munkában és tanulással. Mikor visszajön hazájába, a fővárosban telepszik le és nehéz küzdelmeket viv a táblabiróvilág közönyével. Legjobb alkotá-

sai közül való az itt kiállitott Kazinczy Ferenc szobra, melynek másodpéldányát a Magyar Tudományos Akadémia faragtatta ki a müvésszel 1847-ben. Pompás a Fáy András portré, továbbá Széchy Mária és Schodel Róza énekesnő mellszobra. A "Pásztorlányka" cimü szimbolikus genre-márványszobra a Nemzeti Muzeumból került át ide.

Ferenczy István müvészete - mestereinek hatása alatt - az uj klasszicizmus szellemében fejlődött. Finomkodó stilussal készültek szobrai, melyeknek patetikus modora különösen a Kazinczy arcképszobrán és a müvészet keletkezéséről regélő genre-jén érződik szembeszökően. Az ő hatása alatt növekedett melléje egymásután Dunaiszky Lőrinc budai faragómester, majd Engel József, Alexy Károly, Dosnay Károly, Izsó Miklós és Kugler Ferenc, akiknek részben tanitómestere, részben szellemi irányitója volt. Ők képviselik a magyar szobrászat első generációját, a német és francia hatásokon épült ujbarok és klasszicizáló, patetikus stilus-korszakot, amely után, szinte minden átmenet nélkül, a nemzeti érzés és vele az idegen hatásoktól elkülönülő nemzeti stilus jelentkezik a szobrászatban.

Izsó Miklós, aki Ferenczy Istvánnak volt növendéke, majd Bécsben és Münchenben folytatta tanulmányait, mindjárt első alkotásában magyarnak mutatkozott. A "Busuló juhász", mely most a muzeumban van, általános feltünést keltett és Izsó keresett müvész lett; egyre-másra alkotta meg az Alföld magyar néptipusainak genreszobrait. Táncoló paraszt-alakjai közkeletüek lettek. Ezekből egész terrakotta vázlat-kollekciót állitott ki a muzeum egy Izsó-vitrin-

ben. A magyar szellem közben tovább szélesedik és Huszár Adolf müveiben folytatódik a maiak felé. Huszár Adolf "Huzd rá cigány"-a a 60-as évek egyik nevezetes eseménye, a népszinmüvek virágkorának hangulatából fakadt és hatása jól érződik Huszárnak budapesti Petőfi-szobrán, sőt egy-két momentumban dunaparti többi szobrain is (Eötvös, Deák Ferenc).

Az átmenetet innen a finomkodó naturalizmusba Kugler Ferencnek kiállitott Pulszky-siremlék-reliefje adja. Ez a márványdombormü a magyar szobrászat legjelesebb értékdarabjai közül való és disze a kiállitásnak. Utána szinte szembeszökően látszik az az ujabb müvészeti változat, melynek képviselői Zala György, Fadrusz János, Donáth Gyula, Stróbl Alajos, Róna József és Telcs Ede. Közülök az öt első egységes stilust képvisel és ez a stilus a monumentális naturalizmusban csucsosodik ki, bár az ujbarok ünnepiségét és pátoszát sem veti le egészen.

Zala György a milleniumi emlékmü, a parlament előtt álló Andrássy lovasszobor, a budavári 48-as honvédemlék és az aradi Vértanuk emlékének alkotómestere. Ebben a gyüjteményben, arcképszobrain kivül ott van a hires"Mária és Magdolna" hatalmas szoborkompoziciója, amely mesterének minden müvészi jellegzetességét elénk tárja.

Fadrusz Jánost, a korán elhunyt világhirü mestert csupán a farkasokkal viaskodó Toldi-jának bronzmásolata képviseli: Donáth Gyulát is csak egy szobor - igaz, hogy remekmü! - a "Halál angyala" reprezentálja. Stróbl Alajos müvészete azonban teljes szépségében

áll előttünk az "Anyánk" nagyméretü, csudálatos márványszobrával és "Géniusz" cimü portréjával. Róna József müvészetét pedig barokhatásu Bacchus-szobra és reliefszerüen komponált, kissé diszharmonikus "Zsuzsanna és az öregek" márványcsoportja képviselik.

Ebből a müvészeti változatból Telcs Ede vezet át a ma uralkodó "modernizmusba", amely jelző egy egészen szétfolyó, kialakulatlan müvészeti "akarást" határoz meg. Telcsnek a "Góliát"-ját látjuk, a "régiek" stilusában megalkotva, mig a nemrég kiállitott "Toronyépitő"-je merész lendülettel már a modernizmus jegyében született. Plakettjei közül is egyik a naturális, másik a kereső stilust bizonyitják. Értékben pedig Telcs Ede az a magyar mester, akinek majdnem minden alkotása az egyetemes magyar müvészet egy-egy kiemelkedő eseménye.

A második terem a modern müvészeké, akiknek elrendezési sorrendje Simay Imre dekorativ állatszobrával kezdődik. Ezen az oldalfronton áll Cser Károly életnagyságu hires bronzszobra is, a "Győztes"; ez a férfiakt a jeles mester hatalmas tudásáról és invenciójáról tesz tanuságot. A "diadalmas férfit" ábrázolja, amint átköti homlokát a győzelmi szalagjelvénnyel. Sorban következnek aztán Körösfői-Krieseh Aladár finom márvány-portréja, Ligeti Miklós kis Anonymusa, Damkó József remekbe készült "Definitor" cimü terrakotta portréja, Kisfaludi-Stróbl Zsigmond barokkosan vibráló "Venczell Béla arcmása", Tóth István pompásan megkomponált "Déli pihenő" bronzgenreje, Sidló Ferenc finom "Primaverá"-ja, Horvay János "Beethoven"-

je, Szentgyörgyi István klasszicizált "Kigyóbüvölő"-je, Moiret Ödön egy érdekes márványaktja, Pásztor János néhány szép aktja és "Bucsuzkodás" cimü hires magyar genréje, Sámuel Kornél végtelenül finom márványreliefje és a "Menekülő" cimü bronzszobra, Ferenczy Béni elfinomitott bronzportréja, Orbán Antal markáns terrakotta fejtanulmánya és Lux Elek quattrocento-finomságu márványportréi. Az érem és plakettanyagban Beck Ö. Fülöp nagy kollekciója mellett Reményi József zsákodi Csiszér János, Fémes Beck Vilmos, Berán Lajos, Murányi Gyula és Esseö Erzsébet vannak képviselve.

A külföldi szoborgyüjtemény büszkeségei a francia Rodin és a belga Meunier. Itt van Rodin világhirü márvány-kompoziciója, a "Tavasz ébredése", Laurens festő portréja, az "Ébredő ifju" életnagyságu bronzszobra és a párisi Hugo Viktor szobor mellékfigurájának szánt "Nereidák" bronzvázlata. Meuniert pedig a "Hajóvontató", egy remek bronzfej, nagyszerü életnagyságu dokkmunkása és több kisebb bronz-szobra reprezentálja. Mellettük képviselve vannak még Lagae, Dubois, Stoltenberg-Lerche, Rombaux, Hildebrand, Zügel, Liipola György Budapesten élő finn szobrász, Stappen, Franges, Zutt és Maillol.

A modern szoboranyag egyik része se teljes, sőt a hiányok a kiállitás rendeltetését erősen korlátozzák. Olyan mesterek hiányoznak, akik pedig a magyar szobrászatban igen jelentős szerepet vittek és visznek. Igy nincs muzeumunknak egyetlen Fessler Leo szobra

se, aki pedig a palatinusi magyar renaissance fontos müvésze volt. Az ő alkotásai a Kalvin-téri "Danubius" kutszobor, amely Budapest legszebb köztéri szobra. Továbbá a királyi várkert oroszlánjai, a Bazilika apostolai stb.

Hiányzik Holló Barnabás is, akiről egyik legutóbbi számunkban irtunk és akinek özvegye, férje gazdag müvészi hagyatékának birtokában az éhhalállal küzd. A mai jelesek közül nincs képviselve Székely Károly, Margó Ede, Bory Jenő, Lukácsy Lajos, Csiszér János, Maugsch Gyula, Keviczky Hugó, Szamosi-Soós Vilmos, Kallós Ede, Siklódy Lőrinc, Istók János, Farkas Béla, Szántó Gergely, és Visnyovszky Lajos, akik mind kiegészitő egyedei, értékes müvészei szobrászatunknak. Viszont Lux Eleket jellegzetességében nem mutatja be a gyüjtemény, hiszen világhires táncos-szobrai hiányoznak a kiállitásról, azok a szobrok, amikben müvészi lendület és mesterségbeli tudás tekintetében szinte egyedülálló értéke a nemzetközi müvészetnek. Ugyancsak széles kiegészitésre szorul a külföldi anyag is, melyben csupán Rodin és Meunier vannak jól képviselve.

A meglévő müanyag gazdagsága, szépsége és elrendezése azonban minden figyelmet megérdemel és ha a hiányokat pótolhatja az állam, a budapesti Szépmüvészeti Muzeum a legjelentékenyebb kontinentális muzeumok sorába emelkedik.

Panoráma. Bécs. 1926.jul.11. 9.sz. 9-11.p.

Tóth István

Neve emlékére, ezüstjét az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat Munkácsy győzelmének

Fülep Lajos: A művészet forradalmától a nagy forradalomig
Magvető 1974 Budapest
149. old.

MDK

Tóth István szobr.

Munkácsy Mihály szobra. Vállalk. Közl. 1907. okt. 9. 3. 1.

MDK

Tóth István

A Munkácsy szobor pályá zata. Vállalk. Közl. 1907. okt. 9. 6. l.

MDK

Tóth István és Lechner Jenő

A Munkácsy szobor tervpályázatán...
Vállalkozók Közlönye, 1907. szept. 11. 6.l.

Tóth István
szobrász.

Cél.

A Munkácsy-szoborpályázat most már harmadízben is meddő maradt mert a bíráló bizottság a beérkezett 21 mű közül egyet sem fogadott el; mégis kijelentette, hogy a *legjobb* művet *Tóth István* és *Lechner* Jenő, továbbá *Horvay* János, végre *Pásztor* János készítette.

Magyar Építőművészet
1907. II. 7. 18. l.

Dunnstöter

Tóth István v. János
kovács

l. Medicina Faludi
222, 340, 449, 7

ri-napló számadás 110 és az 1914.

i napló számadás 8. tételéhez tar-

los használatra visszavárólag tisz

január hó 5-én.

számv. igazgató.

723. Ékszergarnitura, tokban: darabjai: két függő, annyal és ezüst- sz. k.

gyémántos fog-

ist foglalatban, elenet. XIX. sz.

mbok közt an- tyafejek, kupája gr.

üst foglalatban, férfialak.

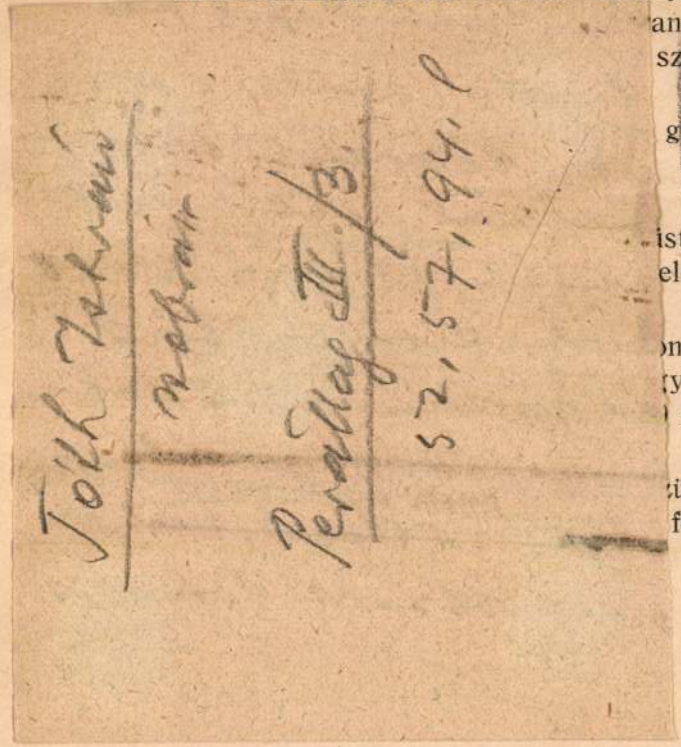

732. **Evőeszköz,** ezüst préselt szőllőleveles díszítéssel. Bécs. XIX. sz. k. Egykorú tokban.

733. **Evőeszköz,** ezüst, bécsi jeggyel és 1864-es évszámmal.

734. **Feketekávés-készlet,** ezüst, darabjai: fatálca ezüstfoglalatban, kávés- és tejeskanna és cukortartó, indiai ízlésű díszítés az állatövvel. Angol. XIX. sz. Ezüst súlya 465 gr.

735. **Kis kanna,** ezüst, trebélt indiai istenekkel. India.

736. **Ezüstérem,** aranyozva, előlapján Krisztus imádása, hátlapján bűnbeesés és kiüzetés a paradicsomból. Lukas Reiter. 1565. Egy példány a Nemzeti Múzeumban.

M.D.K.

Tóth István, szobrász

a szombathelyi Vörösilos utca 6. sz. házban született 1861-ben. Az ő alkotása a Halászbástyán lévő Imrenyedi Fáncs szobor, a Bossányi c. szobor a Szépművészeti Múzeumban, az Országház lépcsőjét szobra és a nagyváradi Szent László szobor.

Pethő Tibor: Budapest - Szombathely - Kőszeg

Bp. /1960/, Panoráma, /Magyarország írásban és képben 12.köt./

74. old.

Tóth István szobrász

M.D.K.

műve Horváth Boldizsár-
nak, az 1848-as Szabadságharc
kiváló vértanújának, a szombat-
helyi múzeum előtt felállított
szobra.

Pethő Tibor: Budapest - Szombathely - Kőszeg

Bp. /1960/. Panoráma /Magyarország írásban és kép-
ben 12. köt./ 58. old.

Tóth István

„A Polipölö" c. művet a Szépművészeti Múzeum raktári anyagából adtuk át a Fővárosnak zsibvásári feldolgozás céljára.

Gádor E.: Budapest zsibvásárai, Budapest, 1955. 50 l

Tóth József

„Polipgölö" I. ker. Hunyadi János út, 1928-ban állított fal, 2,20 m magas, a talappzaté 0,50 m, anyaga a teljes műnek haraszti mészkő.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 50 l.

Tóth István

A Zugligeti Egyesület kezdeményezésére, gyűjtés útján állítottak fel a zsidó áldozatok emlékére egy emlékművet azon a helyen, ahol Rosenthal 1837 május 4-én éjszaka elfogták.

Gádor E.: Budapest zsidó sírjai; Budapest, 1955. 49 l.

Tóth István

„Kossuth bajos", XII. ker. Zugliget, Mátyás kiróly út, 1913-ban állított fel; 1,20 m magas, és a dombormű anyaga bronz, a sikló's mészkő talapzat, 3,40 m. magas.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 69 l.

Tóth István

Hunyadi szobra a I. Ferenc József által kijelölt 11 db. díszkirályszobor egyike volt. A művész megbízást 1899-ben kapta, feladatát két év alatt oldotta meg.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 49 l.

Tóth István

A pirbor anyaga beton, 2,75 m magas, talapzata mészkő, 3,25 m. magas. Talapzatát a mester tervei alapján Schulek Frigyes rajzolta.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 49 l.

Tóth István

Regomuki Szent János szobra a második világháborúban elpusztult.

„Hunyadi János, I. ker. Hunyadi János út, a Halászbástya lépcsőjénél, 1903-ban állították fel.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955 491 l.

Tóth István

Nagyváradon, Szombathelyen és Szegeden egyházi tárgyú művei állnak. – Szentesen Kossuth szobra, Szombathelyen Horváth Boldizsár szobra, Budapesten, a Keleti Károly utcában Nepomuki Szent János szobra állott.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955
494.

Tóth Tivadar

Szombathelyen született 1861-ben, meghalt Budapesten, 1934-ben. Tanulmányait Pécsben végezte. Zsánerjeleneteket, egy hódi tárgyú zsebkat, épületolipzító" zsebkat és síremlékeket mintázott.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 491.

Tóth István

"Ilmyadi János egész tolbla,
fehéle-fehér fémy kép reprodukció"

Gádor E.: Budapest zobrai, Budapest, 1955.

TÓTH ISTVÁN, éremművész

Gáty-Goldmann Fülöp 1921-ben az általa elérhető összes magy.szobrász-éremművésztől megrendelte önarcképüket 100+100 mm.plaketten.-A gyüjt.a MNM.-ban van. 116.drb. A sorozathoz tartozó önarcképplakettek:

TÓTH ISTVÁN.-Felirat: TÓTH I.-Ism.helyen.-140+100 mm. Leirás:6296. 32.old

GOSZTONYI JÁNOS: Magyar szobrászok és éremművészek önarcképplakettjei 24.old

AZ ÉREM, XXXII.évf. 1975.-1. Bp. 1975

TÓTH ISTVÁN, szobrász

A szegedi Fogadalmi Templom ősfoglalkozásokat ábrázoló domborműve alig látható magasságban van. 16.old

VARGA JÓZSEF: Adataok a Szegedi Fogadalmi Templom építéstörténetéhez 7.old.

A Móra Ferenc Múzeum Évkönyve. 1972/73. I.
Szeged, 1974.

Tóth István

MDK

Vizhordó leány, bronz

Műcsarnok 1934.Bp.Székesfőváros Képtárának katalógusai

Tóth István MDK

Zsákmány, bronz

Mücsarnok 1934 Bp.Székesfőváros Képtárának katalógusai

Tóth István MDK

Vizhordó leány, bronz

Mücsarnok 1932.Budapest közönségének képzőművészeti gyüjteményéből rendezett kiállitás

Tóth István MDK

Szent László, repr.

Mücsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Tóth István MDK

Szent László, gipsz

Mücsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Tóth Istvánt MDK

Szent Imre tér, épület

Miskolcon 1935 XII. hónapban Képzőművészeti Kiállít.

Tóth István MDK

Dávid, gipsz

Engel János, gipszplakett

Mücsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Tóth István

szobrász

készítette a Regedi

Fogadalmi Templom

szobrász munkáit

Rajzoltatás

1930. 108. l.

Gróbert s.k. h.államtitkár.-

A hivatalos másolat hiteléül:

Fekmann Károly

miniszteri s.hiv.igazgató.-

M.D.K.

Tóth István

A lap bemutatja a müvész "Küzdelem" c. szobrát a téli tárlatról.

Ma yar Salon, Bp. 19o4. dec. hó. 41. kötet
246. lap

Foerk Ernő: A szegedi Fogadalmi-templom főbejáratának részlete. Mintázta Tóth István, márványból faragták a Seenger Béla r.-t. műhelyében.
Hochrelief an der Votivkirche in Szeged. ✦ Détail du portail de l'église votive à Szeged.

Magyar Iparművészet
1927 (81. l.
80.)

Tóth István

K

TÓTH ISTVÁN: A FOGADALMI TEMPLOM FELAJÁNLÁSA

A szegedi Fogadalmi Templom reliefje

Képzőművészet

1929. 129. l.

S. KALIVODA KATA: ZALA GYÖRGY

Tóth Horvai

K

el. — *A sárvári hősi emlék* 62 pályaműve közül *Horvai* János és *Sidló* Ferenc szobrászművészek véleménye alapján a zsűri *Tóth* István szobrászművészt bízta meg a kivitellel. *Vass* János Győző pályatervét 500 pengővel, *Rajki* István pályatervét 300 pengővel, *Vígh* Ferenc és *Tóth* János pályaműveit 100—100 pengővel jutalmazta. —

Képzőművészet

1934. 70-l

Tóth István, szobrász

BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT

Meghívó

dr. Varga Gyuláné (született Tóth Margit),
Tóth István valamint
a Márai Sándor Kulturális Közalapítvány tisztelettel meghívják
2003. november 22-én 15 órára

a **Tóth István emléktábla**
Sz.-tornán
avatási ünnepségére és az azt követő állófogadásra.

Köszöntőt mond: **Ács Pál**
a Szép aktualitása című könyv szerzője

Helyszín: Budapest I., Döbrentei utca 6.

TÓTH ISTVÁN
Balázs Béla-díjas, SZOT-díjas Érdemes Művész
AZ ÉVSZÁZAD KIVÁLÓ FOTÓMŰVÉSZE
(1980, New York)

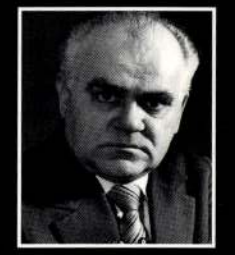

Alapító tagja a Magyar Fotóművészek Szövetségének, tagja a Magyar Köztársaság Művészeti Alapjának és a Fotóművészek Nemzetközi Szövetségének (EFIAP).

Száztizenöt önálló kiállítása volt.

Meghívták az Európa fotóművészetét bemutató, két évig tartó észak-amerikai vándorkiállításra.
Részt vett az Innsbruchkban és Münchenben rendezett „Tízen a csúcson" c. világkiállításon.

Díjak, kitüntetések: Balázs Béla-díj (1979), Székely Aladár-díj (1980), SZOT-díj (1984), UNESCO-díj (1985), Érdemes Művész (1986), az Évszázad Kiváló Fotóművésze (New York 1980), a Művészeti Alap Nagydíja (1990), a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete Év-díja (1996), a Magyar Köztársaság Érdemrendje (1998), a Magyar Fotóművészek Szövetsége Életmű-díja (1998).

A Gödöllői Galéria a Fény és árnyék c. kiállítás megrendezésével köszönti a 75 éves művészt.

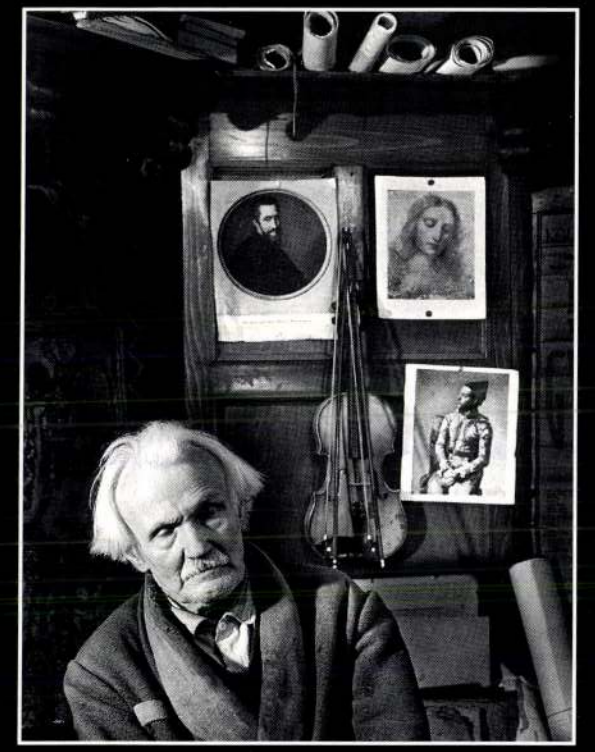

NÉMA HEGEDŰ
(Remsey Jenő)

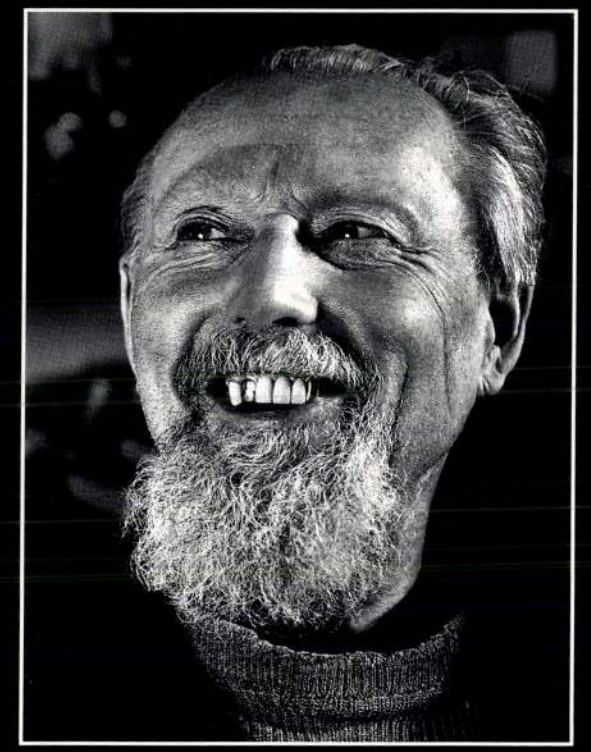

HOLLÓ LÁSZLÓ

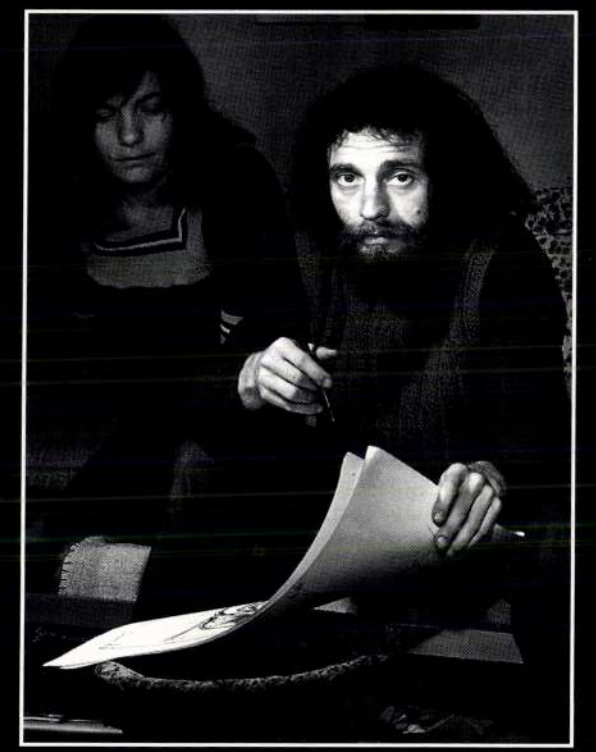

ALKOTÁS KÖZBEN
(Miklósovits László)

Külön ajándék s öröm számomra Tóth István képeinek összetéveszthetetlen magyarsága.

Európa eme szegletében, túl a limeseken, a Barbaricum kellős közepén Világfát nevel: Életfát a Világnak s nekünk.

Mondhatnám róla - ahogy az néhány szerencsés művű alkotóról elmondható -, hogy eljutott ő is az Értől az Óceánig.

Ám az ő szülőhelyén nemhogy Ér nem folyik, de még forrás sem fakad; ami kevés víz az égből hullik, azt rendszerint a homok nyeli el.

Áldassék érte ez a homok, amiért őt ilyen erős fává nevelte mégis.

Buda Ferenc
költő

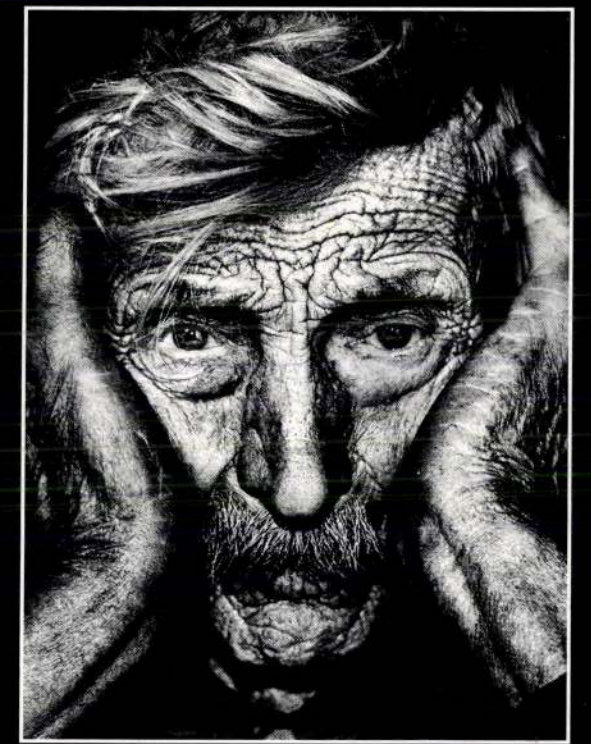

TÓTH ISTVÁN
fotóművész kiállítása
Gödöllői Galéria, 1998

Egy arc. A lehető legizgalmasabb látvány. Egy arc-tér valóságos harc-tér. Ezek a sérülékeny, ám mégis mindent átvészelő terek, harcterek, a művész számára egy-egy ismeretlen, felfedezésre váró világot jelentenek. Tóth István fotóművész pedig nagy felfedező. Az arc, a lélek feltérképezésének pionírja. Az arc-terek Amundsenje, Magyar Lászlója, Cook kapitánya.

Körmendi Lajos

A Gödöllői Művelődési Központ tisztelettel meghívja

Tóth István fotóművész

Fény és árnyék c. kiállítására

Megnyitó:

1998. október 3-án 17 órakor a Gödöllői Galériában

Megnyitja:

Tóbiás Áron
újságíró, irodalomtörténész

Közreműködik:

Farkas Ágnes - oboa

Buka Enikő - oboa

Baráth Nóra - angolkürt

Támogató:

Nemzeti Kulturális Alap

Megtekinthető: 1998. október 25-ig hétfő kivételével 10-18 óráig

Címoldal: Nehéz út volt

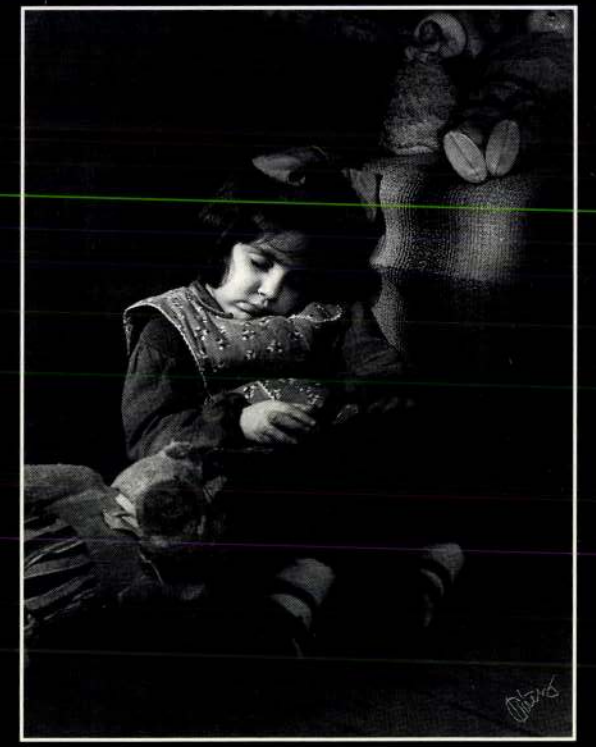

BABÁK **ALVÓ BABÁK** ALVÓ B

YERMEK **KIVÁNCSI GYERMEK** KIVÁNCSI G

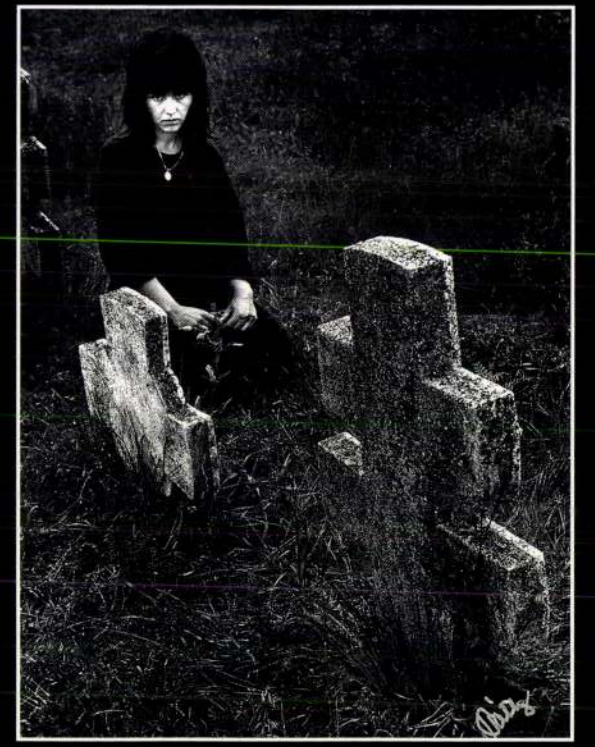

FELEDTEK **AKIKET ELFELEDTEK** AKIKET EL

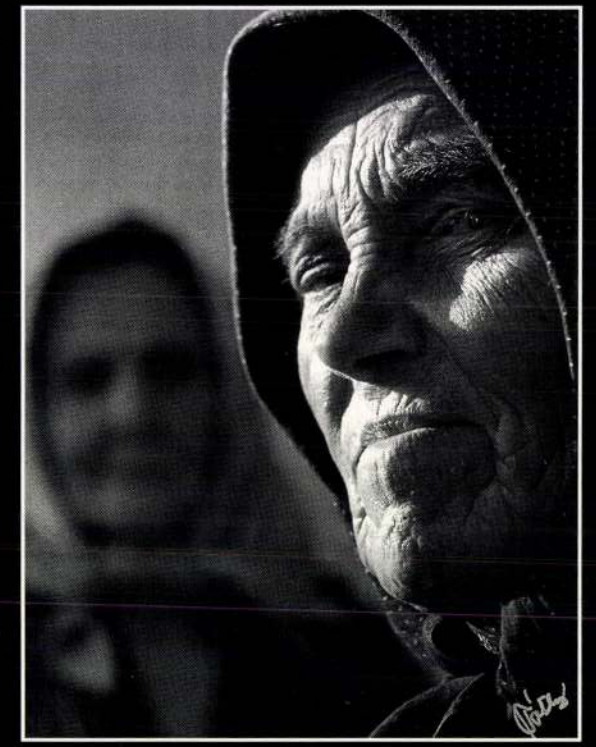

LKÖDŐ **GYŰLÖLKÖDŐ** GYŰLÖLK

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 438-068, 337-748, 340-776

1979 JAN 15

NARODNE NOVINE
Budapest

István Tóth

1021

Izložba madjarskog umetnika u Somboru

U Somborskom salonu Likovne jeseni je od 11. do 21. januara održana izložba umetničkih fotografija našeg majstora umetničke fotografije Istvána Tótha, koji je izložio svoja dela iz tri ciklusa. Među njima su dominirali portreti savremenih mađarskih umetnika i njihovih radnih ambijenata, kao i portreti i motivi iz svakodnevnog života.

tencijalnog plijena — svjetlosnim signalima. Mamac se zapravo sastoji od dioda koje emitiraju titravu svjetlost kada dođu u dodir s vodom (koja zatvara njihov strujni krug). Udica je opskrbljena s dvije male baterije, a mamac tako konstruiran da se kasnije može lako izvući iz ribe i ponovo upotrijebiti.

Tóth István

Balázs Béla-dijjal jutalmazta a Minisztertanács 1979-ben a felszabadulás harmincnegyedik évfordulóján "a szocialista kultura fejlesztésében szerzett érdemeiért"

Nagygyörgy Sándor és

Tóth István fotóművészeket.

Élet és Irodalom, Bp. 1979. ápr. 7.
XXIII. évf. 14. sz. 8. lap.

Tóth István

fotóművén
felvétele
Decemberben

Pertnegyei Hilda (Egledi Hilda) 1966. dec. 28.

Tóth István

fotóművész képeiből „Sinkó és emlékezés
gyermekkorából" c. nincs diavetítést
tartanak ma este a cegléd művelődési
ház Petőfi-termében

Pest megyei Hírlap, 1966. júl. 29. péntek 5. o.

Tóth István

Ceglédi fotóművész is részt vett Anagy fotóművészet ~~150~~ 125 éve c. országos kiállításon.

Szirrár c. Rége-fotó

Szirrár
Pestmegyei Hírlap, 1966. nov. 27. (Ceglédi Hírlap)

Tóth István

egéldi fotóművén felvétele.
Fürdés után – fotó

Fürdés után
Pestmegyei Hírlap, 1966. nov. 27. (Tápió menti)

Tóth István

— **Tóth István** fotóművész felvételeiből nyílt meg kiállítás hétfőn a mezőtúri városi kiállítási csarnokban.

Magyar Nemzet 1985. IX. 24.

Tóth István Forrás 1983/12

MŰVÉSZET

FÉNYKÉPEK EGY MÉLYVILÁGBÓL

Fekete szántás, fehér tanyafalak. Tóth István, a Cegléden élő fotóművész e számunkban közreadott fényképes sorozatában a látvány csakúgy, mint a látomás e két alapszínre épül; a színes televíziózáshoz mostanában hozzászokó szemünknek e kettő együtt a színtelenség; az optika tudománya pedig a fehéret valamennyi szín együttes jelenlétének, míg a feketét a színek hiányának tartja.

Mindez igaz. Csakhogy messze nem nyújt elégséges magyarázatot ahhoz a varázslathoz, melyet a fényképek pazarló gazdagsággal árasztanak magukból. Nosztalgiává oldott gyermekkori élmény volna csupán Tóth István világa? Ha nem is volna több, akkor sem volna feltétlenül érdemtelen a megörökítésre. Írhatnánk akkor róla: alázattal eleget tett a krónikás kötelességének: lencsevégre kapta az épp kihunyóban levő múltat, szinte az utolsó pillanatban.

A művész azonban láthatóan és érzékelhetően azzal az eltökéltséggel eredt az „elveszített Éden" nyomába, hogy egyúttal annak természetrajzát is „leírja", talán maga sem gondolván arra, hogy csak ezáltal kerülheti el a gyermekkor megidézésének legnagyobb veszedelmét, a világgal való ütközéseket letompító idillt. Mondhatni — akár volt prekoncepció, akár nem —, a hívás száz százalékig „bejött"; a költészetté nemesedett megidézés még az örök természeti motívumoknak is az emberi léptékeit tartja lényegesnek, mert az, aki ebben a világban nő fel, a küzdelemmel és a szegénységgel jegyes. Ha úgy tetszik, bélyeges, sőt megbélyegzett. Ezért érezzük annyira helyén- és jelenvalónak az ócska vödröt, a csibeetetőt, a kutat, s az összes többi rekvizítumot csakúgy, mint a távoli, egzotikus bolygók felszínét idéző disznófertő alját, s érezzük törékenységükben is pusztíthatatlannak — Pintér Lajos szép és érzékletesen telített megfogalmazásával — a „nagymama-arcú tanyákat".

Azt már egészen tudatosan érzékelteti Tóth István — egyebek között még a légyszem-optika technikájával is —, hogy itt egy kozmikus világról van szó, mely világ együtt lélegzik a természettel, elszakíthatatlan attól. Ám a kozmikusság úgyszólván társadalmi értelemben is jelen van: aki ilyen világban nő fel, nagy eséllyel számíthat arra, hogy élete fogytán ugyanilyenből fog kilépni. Nem azért, mert a környezet mindenható erejű, hanem mert ennek a mélyvilágnak törvényei vannak, melyek kötnek, s ha kell, „lehúznak". Jól tudták ezt minden korokban a „nem menekülhetsz" drámai ráébredését megéneklő költők.

Ilymódon Tóth István hibátlan szerkezetű és szerkesztettségű képeit a szegényekről (-hez) szólni tudás a szociofotó érvényéhez közelíti, a lírai élmény teljes frisseségének megtartásával.

HATVANI DÁNIEL

SIMÓ TIBOR: A TARDI TÁRSADALOM

Már maga a cím is figyelemfelkeltő, s talán nemcsak azok számára, akik valamikor olvasták Szabó Zoltán 1936-ban megjelent s méltán a szociográfia gyöngyszemei közé sorolt „A tardi helyzet" című könyvét, de mindazoknak, akik számon tartják a faluszociológiai kutatásokat. Mert ha a felszabadulás óta elenyészően kevés mű jelent is meg, az iparosítás és az urbanizáció együttes folyamatai az utóbbi évtizedekben annyira átformálták a falusi népesség életviszonyait, és oly sok ellentmondást hoztak a felszínre, hogy a kíváncsiság mindenképp érthetőnek tűnik. Már a harmincas évek kutatói megérezték annak szükségességét, hogy a falu társadalmában lezajló bomlási folyamatokat ne elszigetelten és önmagukban szemléljék. De a szociográfusok elemzései éppen olyan leíró jellegűek voltak, mint mások tényszerű vizsgálódásai: ahelyett, hogy a paraszti társadalom strukturális változásait tanulmányozták volna, sokkal inkább egy-egy szembetűnő jelenségcsoport — mint például a falusi szegénység, az egyke, a summásság stb. — tragikusan érzékletes leírására vállalkoztak. Persze a szociográfiai vizsgálódások lényegének különös paradoxiájaként majdnem mindegyik monográfiában találhatunk a társadalomkutatás szempontjából hasznosítható megállapításokat, és amelyikben nem, meghatározó lévén a helyzetleírás (aminek szépirodalmi értékét utólag értékelhetjük igazán), az is mintaként szolgál a későbbi elemzések számára.

S évtizedekkel Illyés Gyula, Féja Géza, Kovács Imre és Szabó Zoltán szociográfiai írásai után, újra kényszerítő erővel merül fel a falu társadalmában nyomon követhető változások diagnosztizálásának igénye. Bárha áttételes módon, a megközelítés nem sokban különbözik. Legfeljebb abban, hogy a szociológiai elemzés módszerei vették át a szubjektívebb írói és riporteri eszközök helyét és szerepét. Különösképpen érvényes ez Simó Tibor kötetére; az 1978—1979-ben végzett vizsgálata 1302 falusi aktív és inaktív kereső kérdőíves felmérésén, illetve a lakosság különböző csoportjaihoz tartozókkal történt személyes beszélgetéseken alapszik. Míg Szabó Zoltán számára — a tardi helyzet „nyomasztó és jóslásaiban a jelenlegi bajnál is szorongatóbb" jellegénél fogva — a **diagnózis lett a cél, a kutatás csak eszköz,** addig Simó Tibor a mai helyzet feltárása révén annak a folyamatnak a szociológiai bemutatására törekedett, mely a falu társadalmának sajátos viszonyaiban végbement. Helyzetleírás helyett folyamatfeltárás volt a fő célja, de úgy, hogy közben olyan ki nem mondott kérdésekre is választ keresett, mint például „meddig jutottak a polgárosodásban a tardi társadalom csoportjai a harmincas években, s hol tart a polgárosodás ma; hogyan reprodukálódott a tardi társadalom a harmincas években és hogyan reprodukálódik ma". A strukturális változások tartalmát vizsgálva áttekinti a tradicionális tardi társadalom jellemzőit, s azokat a mozzanatokat, melyek hatásmechanizmusukkal meghatározták a falusi szegénység tagozódását és a későbbi átalakulás szerkezetét.

Miközben részletesen elemzi a rendi tagozódás és a polgárosodás sajátosságait, újra és újra a rendi viszonyok felbomlását világosan kirajzoló társadalmi változások jellemzése kerül előtérbe. Talán nem véletlen, hogy a szerző megfogalmazásmódjának egyik legjellemzőbbje a **tagozódás** fogalomnak gyakori használata: az elemzések során csakúgy, mint az összegzések alkalmával. Mintha — a fejlődési folyamatokat vizsgálva — nem is lehetne másként megközelíteni a tardi társadalmat, csak úgy, ha minduntalan a nemek, az életkor, az iskolai végzettség, a végzett munka jellege és az anyagi helyzet szerinti tagozódásból indulunk ki. Kétségkívül — a kérdőíves interjúk elemzése alapján — így lehet a leglátványosabban összegezni a kapott adatokat, az átfogóbb változások okainak feltárásához azonban kevéssé alkalmazhatók. Mert ha vitathatatlan igazságként fogadható is el az a megállapítás, hogy az „egykori agrárfalu csaknem zárt társadalma — a foglalkozási struktúra megváltozásával — nyitottá vált", az összehasonlító adatelemzés éppen a falu lakóinak életmódjában, értékrendjében és emberi viszonyaiban lezajló változások indítékainak értelmezésével marad adós. Már Szabó Zoltán is utalt arra, hogy a hagyományvezérelte életmódnak és -formának nem csupán a naturális gazdálkodásban rejlenek az okai. A közösségi viszonyokban évszázadokon át újratermelődő kulturális minták elfogadása — mely a gondolkodásmódtól a viselkedésen át egészen a népi viseletig hatással volt — a tardi emberek sajátos azonosságtudatát fejlesztette ki. S éppen ez az azonosságtudat magyarázhatja azoknak a művelődési, szórakozási és családi szokásoknak a túlélését, melyek a foglalkozási struktúra változásával sem módosultak lényegesen.

Mindezzel függ össze azoknak a kérdéseknek a vizsgálata is, hogy a paraszti társadalom bomlása — mely elválaszthatatlan a gazdasági és szociális struktúra átrétegződésétől — milyen új életmód-stratégiákat vont maga után, illetve az árutermelés és -fogyasztás miként befolyásolta az emberek magatartását. A könyv szerzője abból a feltételezésből indult ki, hogy Tard változó valóságát akkor lehet igazán megérteni, ha az egyes generációkat külön-külön is szemügyre veszi. Mivel a falu társadalmában a hetvenes évekig végbe-

Tóth István

1434 **PESTI HIRLAP** XII. 14

— **Tóth István szobrászművész meghalt.** A magyar képzőművészetnek ismét nagy gyásza van: *Tóth István* szobrászművész, képzőművészetünk egyik nesztora és a művésztársadalom rokonszenves tagja szerdán meghalt. Tóth István, aki mögött félszázados művészi mult áll, Szombathelyen született 1861 november 9-én. Művészi tanulmányait a nyolcvanas évek elején Bécsben kezdte meg, a hires *Hellmer* műtermében, majd hat éven át a világhirü *Zumbusch*, a bécsi Beethoven-szobor alkotója mellett dolgozott. Olaszországi és párizsi utjáról hazatérve Budapesten kezdett dolgozni, ahol nemsokára feltünt kiemelkedő tehetsége. Egymásután kapta a megrendeléseket, az ő munkái *Szily János* és *Horváth Boldizsár* szombathelyi szobrai és ő alkotta Szent László király és Szaniszló püspök szobrait, valamint a főoltárt a nagyváradi székesegyházban. A zugligeti Kossuth-szobor, de még inkább a halászbástya tövében elhelyezett Hunyadi János-szobor legismertebb budapesti munkái. Legutóbb a szegedi fogadalmi templom művészi diszitésén dolgozott, amelynek főkapuja, főoltára és evángelista-szobrai hirdetik nevét. Nemrég leplezték le egyik legnagyobb munkáját, a szentesi Kossuth-szobrot és csak nemrégiben, betegsége előtt fejezte be a sárvári hadiemléket. A Szépművészeti Muzeum szobortárában is több munkája örökiti meg nevét, igy például a *Déli pihenő*, amelyre 1920-ban állami kis aranyérmet kapott, az *Emese álma* és a *Bosszu*, amelyet annakidején Párizsban ezüstéremmel tüntettek ki. Művészi érdemei elismeréséül a kormányzó néhány év előtt kormányfőtanácsosi rangra emelte. Az elhunyt kiváló szobrászművészt a képzőművésztársadalom nagy részvéte mellett *szombaton délután félnégy órakor temetik a farkasréti temető halottasházából* a Budapest székesfőváros által adományozott diszsirhelyre.

P. H. 934. XII. 14.

Szerencsére, az előadás jó és sikerült. Nem annyira *Csortos Gyulának* kissé langyosan félelmetes, vonta tottan fölényes Svengálija, mely csak a harmadik felvonásban kap némi erőre, hanem inkább a fiatalok együttese az, amiben öröme telhetik a nézőnek. Elsősorban *Bársony Erzsi* üde szépségében és egyr

Tóth István

Újság, 1934 XII. 14

— **Meghalt Tóth István szobrászmüvész.** Váratlanul éri a hir a nyilvánosságot, hogy Tóth István, a régebbi szobrásznemzedéknek sokat szereplő tagja, meghalt. Hetvenhárom éves lett Tóth István, de az évek terhét könnyen viselte és a mintázófát fáradhatatlanul forgatta. Legszorgalmasabb szobrászaink egyike volt, mesterségét jól megtanult, biztos tudásu müvész. Tudásához az alapot Bécsben szerezte, Hellmer, majd Zumbusch mesteriskolájában és Budapesten 1891-ben telepedett meg. Mert szombathelyi fiu volt (1861 november 9-én született). A fővárosban nem könnyen érvényesült, noha minden nagyobb pályázaton szorgalmasan résztvett és pályamunkáival sikerei voltak. Első szabadtéri szobormegbizása Hunyadi János páncélos szobra volt. Ez a szobor a Várba vivő Hunyadi János-uton áll, mint a Halászbástya alsó részének szobrászati disze. Szülővárosában három szoborral is megörökitette művészetét: Szily János püspök, Horváth Boldizsár és a költői dukai Takács Judit szobrával. A nagyváradi székesegyháznak ő készitette a főoltárát, azonfelül ugyancsak Nagyvárad számára Szaniszló püspök és Szent László király szobrát. Ez az utóbbi müve azonban a megszállás miatt már nem kerülhetett felállitásra és gipszmintája a művész várbazári mütermében várja sorsát ma is. A háboru óta megszaporodtak Tóth István megbizásai. A szegedi Fogadalmi templomnak csaknem teljes szoborrésze (a főkapu, a főoltár, az evangélisták szobrai stb.) az ő müve. Csak nemrég leplezték le szentesi Kossuth-szobrát és kevéssel halálos megbetegedése előtt fejezte be utolsó müvét, a sárvári hadiemléket. Hunyadi János szobrán felül még három szabadtéri szobra áll a fővárosban Polipussal birkozó férfialakja a Hunyadi János-uton, Nepomuki Szent János szobra az üllőiuti József fiuárvaházban és kőbe faragott nagy Pietà-ja a kerepesi temető főbejáratával szemben. A Szépmüvészeti Muzeum is több szobrát őrzi. Temetése december 15-én, szombaton délután ½4 órakor lesz a farkasréti temetőben.

— **HÁZASSÁGOK.** *Kolman* Sári (Drógelypalánk és *Oblát* Imre dr. orvos (Ipolyság, Sahy) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.) Bányay Lipót (Pesterzsébet) fia, *Tivadar* és Weidenfeld Adolf *Erzsébet* leánya Miskolcon december 18-án tartják esküvőjüket.

— **Itélet macedon terroristák felett.** Szófiából jelentik: A katonai törvényszék itéletet hozott a macedóniai ORIM szervezet négy tagjának ügyében, akik 1930-ban szervezetük parancsára felakasztottak egy macedón kereskedőt az egyik belgrádi híd tartóoszlopára. Egyet közülük halálra itéltek, a másik hármat pedig életfogytiglan tartó kényszermunkára.

— **Afgánok támadása perzsa községek ellen.** Teheránból jelentik: A hivatalos perzsa távirati [illegible] szerint felfegyverzett afgán[illegible]

Tóth István

m. 934. XII. 14

ARSAG 934. XII. 14.

— **Tóth István szobrászművész halála.** A magyar képzőművészetnek egyik rokonszenves alakja költözött el tegnap az élők sorából *Tóth* István szobrászművész személyében, akinek neve mögött ötvenéves érdemes művészi munkásság áll. Tóth István Szombathelyen született 1861 november 9-én és művészi tanulmányait a 80-as évek elején *Bécsben* két évig a hires *Hellmernél*, majd hat évig a világhirü *Zumbuschnál* végezte. Azután európai körutra indult és 1891-ben tért haza Budapestre. Nevét több kiváló művészi alkotás örökiti meg; igy *Szily* János és *Horváth* Boldizsár szobrai Szombathelyen, *Szent László király* és *Szaniszló* püspök szobra, valamint a székesegyház főoltára Nagyváradon, a *Kossuth*-szobor a Zugligetben, *Hunyadi* János szobra a Halászbástya tövében. Egyházművészeti munkássága a szegedi *Fogadalmi templomban* van képviselve. Nemrég leplezték le egyik nagyobb alkotását, a *Kossuth*-szobrot, *Szentesen* és közvetlenül betegsége előtt fejezte be utolsó művét, a sárvári hadiemléket. A Szépmüvészeti Muzeumban több kiváló alkotása őrzi nevét. Szombaton, 15-én, fél 4 órakor temetik a farkasréti temető halottasházából a Budapest székesfőváros által adomá[illegible]ozott diszsirhelyen.

is, hogy *„ugy tatszik"*.

Ennél kissé erősebb az az elirás, amely az első szót a *megállapitás* helyett egyszerüen *tekintetbe vételt* mond, bár ami késik, nem mulik, mert a következő bekezdésben nem a konstatálást, hanem — *helyesen* — a *considérant* szót forditja *tekintetbe vételnek*. Amiből kitünik, hogy a jó forditó is holtig ta

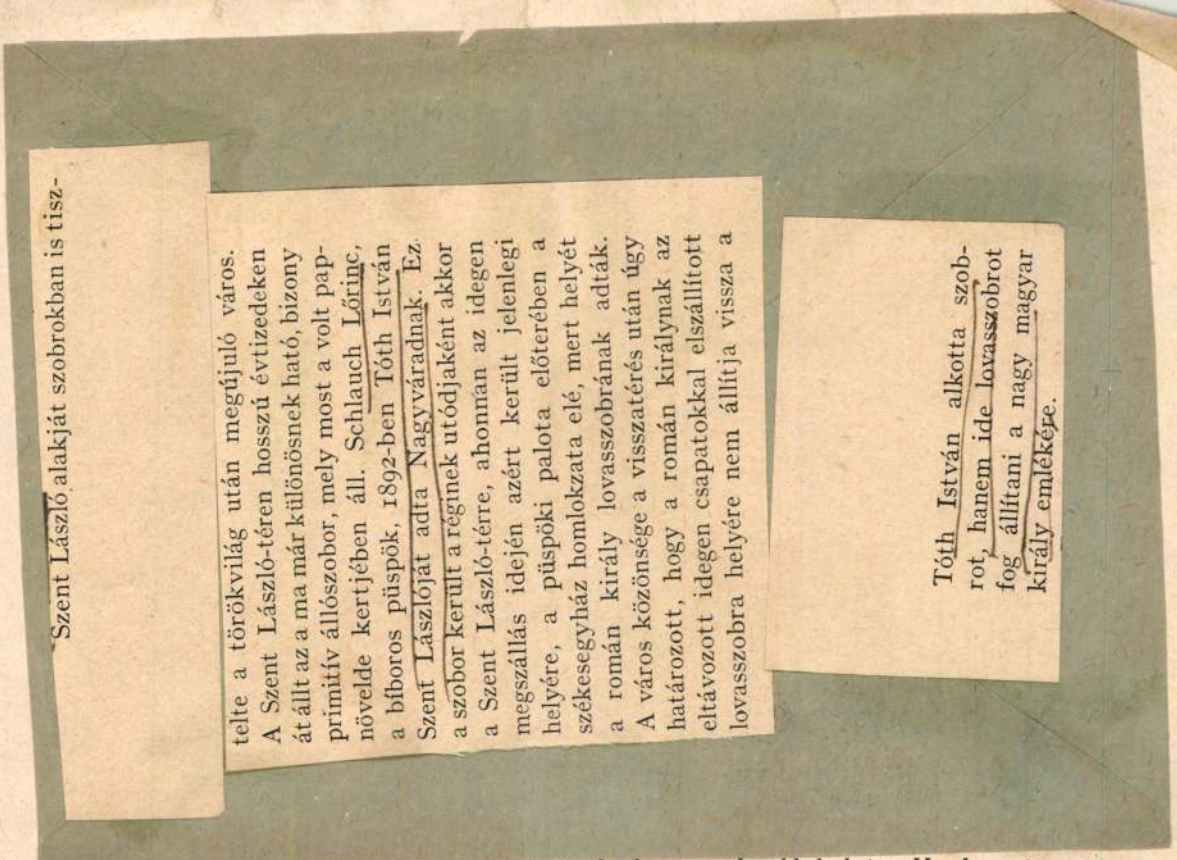

nataiaval örök fényt sugároz a nemzet történelmébe aranybetűkkel beírt Horthy névre. A nemzet nagy gyászában minden magyar ember szíve egész melegével a kormányzói család felé fordul. Vigasztalni szeretnők őket, bár tudjuk, hogy ebben a gyászban nincs vigasz. Így tehát csupán annyit remélünk, hogy a nehéz órákban megérzik ennek a nemzetnek végtelen szeretetét és együttérzését. Első szent királyunk, István király szelleme adjon vigasztalást nékik a nehéz órákban. Országépítő szent királyunk szelleme erősítse országgyarapító kormányzó urunk lelkét mélységes fájdalma közepette. Hiszen Szent István királyunkra hasonló csapást mért egykor az Úristen, emberi ésszel fel nem érhető, kifürkészhetetlen akaratából. És az Úristen akarata előtt minden halandó embernek fejet kell hajtania. Az ősi zsoltár szavai szerint az Úristen azokat sújtja csapással keményen, akiket szeret. Vitéz Horthy István halála pedig mindegész nemzetünkre kemény csapás volt. Talán ezzel mutatta meg az Úristen éppen a magyar nemzetnek, hogy szereti ezt a sokat szenvedett népet. Szeret az Úristen és felemel minket, mert ilyen áldozatos hős férfi termett sorainkban, mint vitéz nagybányai Horthy István repülő-főhadnagy.

Kormányzóhelyettesünk, kinek halála a hazaszeretetből fakadó kötelességteljesítése közben történt, vérünkből való vér: magyar volt. Életútja magasba indult és derékban törött ketté, Pólában született 1904-ben. Előbb a fiúmei tengerészeti akadémia növendéke, majd a budapesti Műegyetem hallgatója. Egyetemi évei után gépészmérnöki oklevelet szerzett. Nemsokára az állami vas- és gépgyár szolgálatába lépett, majd 1940-ben a magyar királyi államvasutak igazgatóságának elnöki székét foglalta el. Életének legragyogóbb állomásához 1942 február 19-én érkezett, amikor a magyar törvényhozás két háza egyhangú lelkesedéssel kormányzóhelyettesi méltóságra emelte. A keleti arcvonalra nyár elején indult és onnan hozta vissza holttestét a gyászvonat. A hős férfi hőslelkű felesége egyik kórházvonaton értesült férje haláláról.

A nemzet hősi halottjának kisfia most már árva. Árvaságának fájdalmában az egész nemzet osztozik. A magyarság mélységes gyászában az ő bimbózó élete egyetlen vigasztalásunk. Szeretetünk ezután százszorosan sugárzik feléje és melegen szívünkbe zárjuk a nemzet apátlan, kicsi árváját! Apja helyett ezután az egész magyar nemzet lesz apja.

NAGYVÁRAD SZENT LÁSZLÓJA

Írta HLATKY ENDRE

750 esztendő telt el azóta, hogy László királyt az Egyház szentté avatta. Ezt az évfordulót Nagyvárad fel is használta, hogy Szent László emlékének ebben az évben fokozottan hódoljon. Május 3—10. napjain fényes külsőségekkel s még szebb erkölcsi sikerekkel múlt el a Szent László-hét. Eseményeire felfigyelt az egész ország és az általános érdeklődés Nagyvárad felé fordult.

A városban Szent László tisztelete ősi időkbe nyúlik. A nagy királynak kedvelt városa volt. Gyermekkorában egyideig ennek szomszédságában, Biharon élt, megszerette a környéket, majd királyi pártfogása alatt tartotta. Szent László helyezte át a bihari püspökséget Nagyváradra; ezzel tette a várost naggyá. Püspökeinek egyházi, világi és katonai hatalma révén igen gyorsan vált az ország egyik legjelentősebb helyévé.

Szent László holttestét Nagyvárad várának hajdani díszében, a székesegyházban helyezték el. A legenda szerint a szent király tetemét vivő szekér lovai maguktól indultak el Várad felé.

Az élő László király városa a halott Szent László városává lett, ahova buzgón zarándokoltak és temetkezni vágytak a magyar és külföldi uralkodók, hercegek, nagy urak és egyszerű hívők. A város pedig a halott szent király védelme alatt

Szent László szobra a Szent László-templom mellett, eredeti helyén, 1819-ben

Tóth István Szent László szobra a jelenlegi helyén, a székesegyház előtt

Tóth István

Felvételek egy műhelyből

Forrás 1983/12

Tóth István

Fohász

Forrás 1983/12

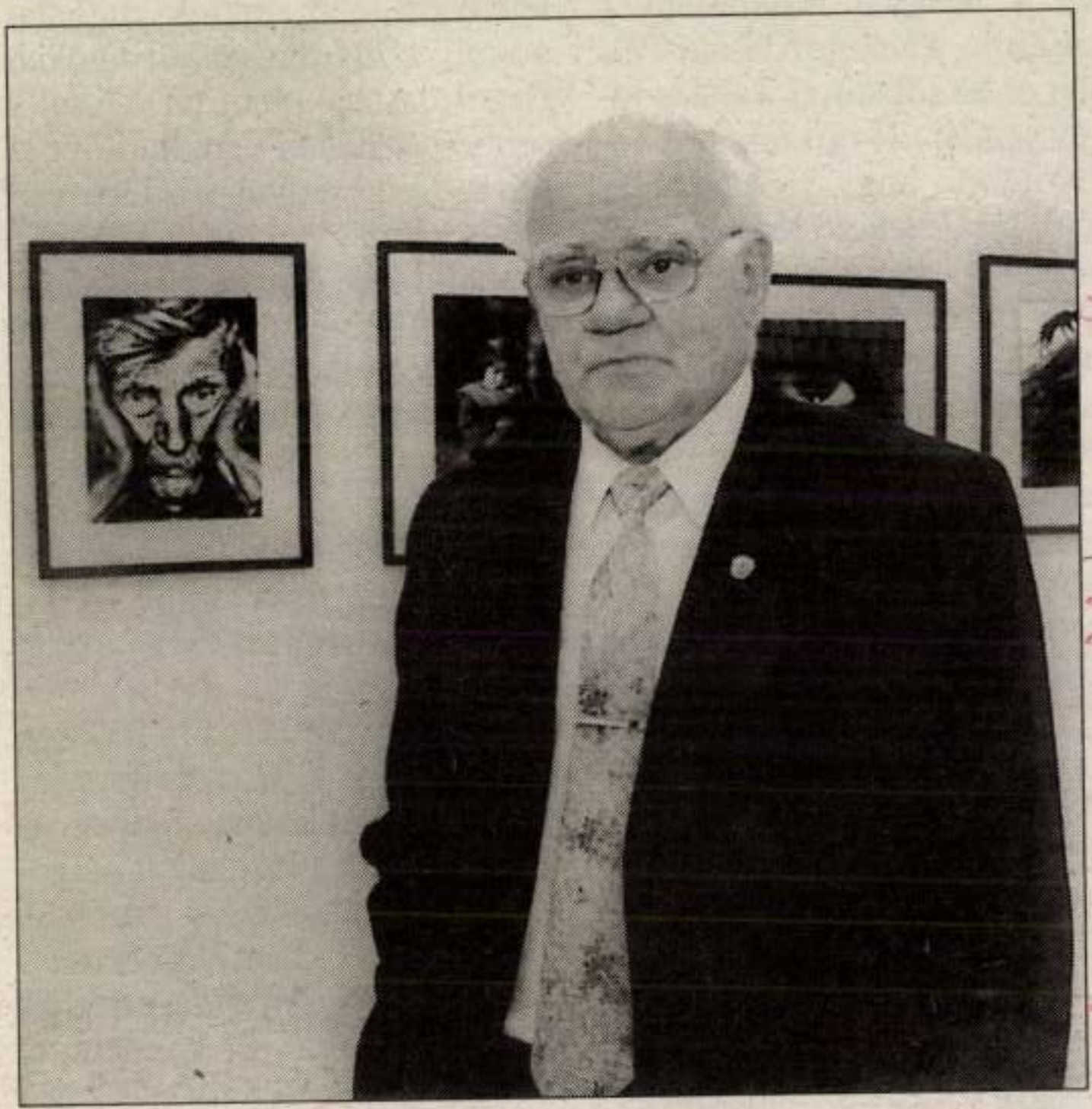

Tóth István fotóművész munkáiból nyílt nemrégiben tárlat Fehérváron, A Szabadművelődés Házában. A Balázs Béla-díjas, érdemes művész munkásságát 80-ban az Évszázad Kiváló Fotóművésze kitüntetéssel is elismerték **(7. oldal)**

vesz a Magyar Tudományos Akadémia, a Közgazdasági Társaság és az Idősügyi Tanács jövő év január 20-ig szeretnék lebonyolítani, hogy 1998. január 1-jétől bevezethető legyen az új rendszer — hangoztatta Győrfi István miniszteri biztos pénteken a Pénzügyminisztériumban tartott sajtótájékoztatón. A miniszteri biztos szavai szerint a nyugdíjbiztosítási önkormányzat és a kormány között nézeteltérés van az úgynevezett tőkefedezeti rész nagyságával kapcsolatban, de közeliek az álláspontok a felosztó-kirovó rendszer reformjának kérdéseiben.

Az új rendszer egyik pillére a továbbra is fennmaradó felosztó-kirovó rendszerű nyugdíjbiztosítás maradna. Rendszerében azonban jelentős változásokat terveznek, amelyek révén az itt kifizetett nyugdíjak jobban igazodnának az évek során befizetett biztosítási díjakhoz. jelentene azoknak, akik befizetéseikkel nem tudták megalapozni nyugdíjjogosultságukat. Ezzel összhangban természetesen változnának a rokkantnyugdíjra, illetve a nyugdíjszerű szociális juttatásokra vonatkozó szabályok is. A nyugdíjkiszámításnál, illetve a már meglévő nyugdíjak emelésénél az úgynevezett svájci rendszer érvényesülne, amely 50 százalékban a bérnövekedést, 50 százalékban pedig a fogyasztói árak növekedését venné figyelembe. A kiszámításnál mérséklődne a degresszió.

Az úgynevezett tőkefedezeti rész egyfajta sajátos életbiztosításként is működne, hiszen az ide befizetett összegeket szigorúan a biztosított nevén tartanák nyilván, s az összeg akár örökölhető is lenne. A rendszer teljes egészében 2010-től kezdene el működni, hiszen a tőkefedezeti rész csak akkor fizetne nyugdíjat, ha a befizetések ideje elérte a

TOTH ISTVÁN
Petőfi Népe '98. VI. 9.

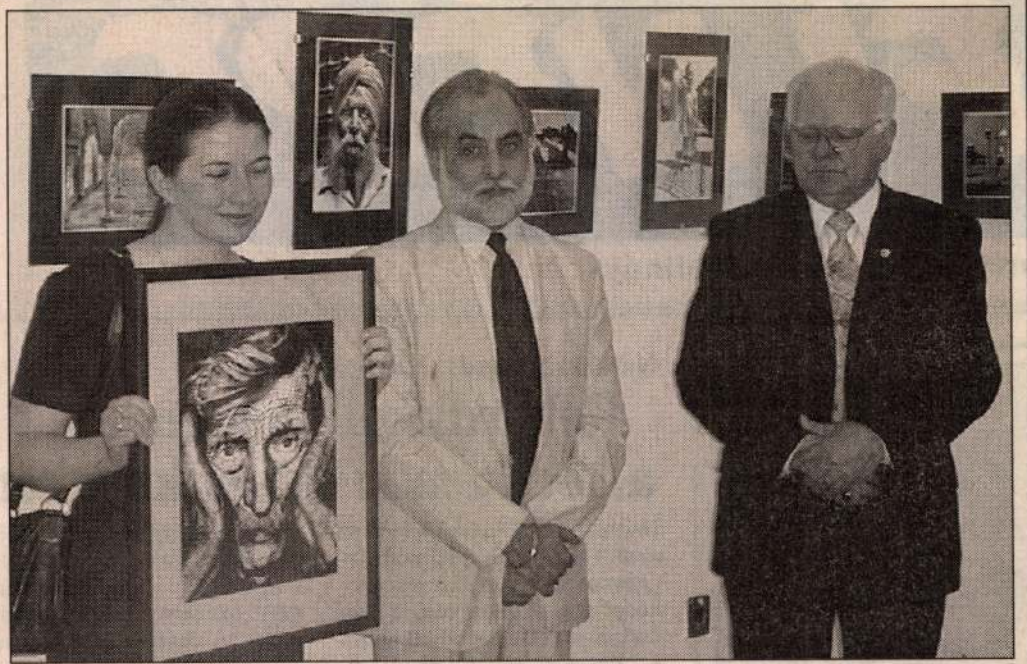

Egy csepp India címmel nyílt kiállítás Tóth István, a világszerte ismert fotóművész fotóiból Kiskunfélegyházán a Móra Ferenc Művelődési Központ galériájában. A tárlatot S. J. Shingh úr, az Indiai Köztársaság nagykövete és Urbán Ilona tanárnő nyitotta meg. A képeket június 22-éig tekinthetik meg az érdeklődők.

FOTÓ : GULYÁS SÁNDOR

FI NÉPE

ına–Tisza köze napilapja • 53. évf., 133. szám / 39 Ft

Nem a melegre, a vakációra várnak

Rekordkánikulában lakat a kecskeméti strandkapukon

Harminc fok fölé emelkedett az elmúlt napokban a hőmérő higanyszála. Sokan kerestek menedéket a vízpartokon, a medencék mellett Bács-Kiskunban is. Kecskeméten azonban többen csak kerestek volna, hiszen – bár már júniust írunk – csupán a fedett uszoda medencéi várták a .hűsölni vágyókat. A

rosi sportigazgatóság vezetőjé től megtudtuk: a szabadidő központ és a Széktói stran most szombattól várja a vendé geket. A fürdők ugyanis csa akkor nyit(hat)nak ki, ha a eladott belépőkből befolyó be vétel nagy valószínűséggel fe dezi a létesítmények üzemel tetési költségeit. Azaz: veszte

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

FEJÉR MEGYEI
HÍRLAP

1966 DEC 25

11021

(M. Tóth István rajza)

Arany István:

TÉLI PORTRÉ

MDK.

Ifj.Tóth István

Fotókiállitási kritika

Fotó 1966 okt.p.439.

Tóth István

családi fotóművén alkotásai is helyet kaptak a Nemeti Galériában megnyílt „A magyar fotóművészet 125 éve" c. fotókiállításon.

Pertmegyei Hírlap, 1966. nov. 24. 5. o.

TÓTH ISTVÁN

71. Emese álma. Gypsz-szobormű.

Műcsarnok 1898.tav.nemzetk.kiállkat.12.oldal

TÓTH ISTVÁN, éremművész

Gáty-Göldmann Fülöp 1921-ben az általa elérhető összes magy.szobrász-éremművésztől megrendelte önarcképüket 100+100 mm.plaketten.-A gyűjt.a MNM.-ban van. 116.drb.
A sorozathoz tartozó önarcképplakettek:
TÓTH ISTVÁN.-Beirat: TÓTH ISTVÁN.-MNM.-98+98 mm.Leirás nincs. 32.old

GOSZTONYI JÁNOS: Magyar szobrászok és éremművészek önarcképplakettjei 24.old

AZ ÉREM, XXXII.évf. 1975.-1. Bp. 1975

Tóth István

és Telcs Ede kőzrepműkődött Lajta

Béla Kossuth mauzóleum terveinek

elkészítésében.

- Merényi Ferenc: A magyar építészet

1867-1967. Budapest 1970.

551

Tóth István

Teltsch Ede müvésztársával együtt készitett Kossuth-mauzoleum pályadij-nyertes müvét bemutatja a lap.
Repr.

Képes Családi Lapok, Bp. 1902. ápr. 13.
XXIV. évf. 15. sz. 229. lap

Tóth István

"Nagy Hunyady-szobra jobban fog hatni a szabad ban"-irja a lap "A Műcsarnok tavaszi, nemzetközi tárlata" c. kritikájában, a kiállításon szereplő műről.

Képes Családi Lapok, Bp. 1902. ápr. 13.
XXIV. évf. 15. sz. 240. lap

Tóth István szobrász

Dombormüvü képeivel illusztrálta a lap febr. 24.-i, 8. sz. boritólapját, -közli az "Irodalom" c. rovat.

Képes Családi Lapok, Bp. 19ol. juli. 28.
XXIII. évf. 3o. sz.

Tóth István szobrász

"Hunyadi János szobra" cimmel a lap bemutatja a müvész alkotását.
Repr.

Képes Családi Lapok, Bp. 1903. dec. 6.
XXV. évf. 49. sz. 881. lap

Tóth István

"Talpak" c. művének repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. ápr. 24.
XV. évf. 17. sz. 16. lap

Tóth József

püspökladányi

Református

XIX sz.

Gróffy-szűr

138. l.

Tóth István festő

Tóth Ágoston történész unokatestvére. Született 1825. máj. 21. Sopronban, meghalt 1892. márc. 7. ugyanott. A bécsi képzőmüv. akadémián tanult 1847-től Sopronban élt és szerepelt az első soproni képzőmüvészi kiállításon. Főleg arcképeket festett. A soproni Schlaraffia egyesületnek tagjainak társait megfestette. A soproni múzeum 1953 tavaszán emlékkiállítást rendezett müveiből.

Sopron. 1892. márc. 10.

Szabad Művészet 1953. 133. p. (C. E. id. soproni festő soproni múzeum 35. emlékkiállítása)

Staatsbibliothek zu Berlin

MDK.

M.Tóth István

Kiállitási hir

Fejérmegyei Hirlap 1966 nov.24.

MDK

965. 5000. FNyV. 4. 3233.

Tóth István

Kiállitásá hir

Fejérmegyei Hurlap 1967 dec.12.

R. Tóth István Balmazújvárosról él.

Fabero-tárgyakkal szerepel a
Karhobágyi népművészeti kiállításon

N.N.: Karhobágyi vásár

Esti Hírlap 1969 VII. 7.

Tafel 1 Stand

Entlüfter

Fahrstuhl: Untersuchungsgefängnis Hohenstein-Ernstthal

Vas Nase, Hohenstein-Ernstthal 1970. Feb. 8.

R. Tóth Gyula

falvajó

Az első díjat nyerte d. Mészöly

az alföldi pásztormúzeum egyenes

folytatásának tekinthető.

Borossa Mariette: id Kapoli Antal . . .

Művészet, 1969. november - 38 lap.

Tóth István

Tóvári

Jenő

l.

Tóvári Tóth István

MKSz 1947

Tóth István

impresszionista festő és iparművész – nevelő Nyíregyháza festői részletének megörökítője.

Vándortűz. Nyíregyháza. 1948. febr. 22. 11. l. (z. Sz. P.: Nyíregyháza képzőművészete.)

12.533.
13.687.

Papyr. bth. Kinder

158.— Kompr. + Foto ✓
579.— ✓
120.— ✓ Foto-Ko
113.80 Kompr. Pap
300.— Papyr.—
85.— ✓ Kompr. —
300.— " —

1.595.80
1 2

3.129.30
— 1.595.80
1.533.50 rund all

Tóth István

festő

Szül. 1825. Sopron

† 1892. u. o.

1844. a bécsi akadémia növendéke

1847. soproni kiállításon 2 arcképe

1851. Jenny Fridolin arcképe tájképi háttérrel. Olaszt. Jenny Ödön tulajd.

1847. Ismeretlen katonatiszt arcképe, a Caesar család tulajd. Sopronban

1880. Széchenyi György a városnak ajándékozta a királyi párnak festett tárgyképei.

Csatkai

TÓTH István egri kőműves. A városi adóösszeírás 1800-ban említi nevét.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

FEJÉRMEGYEI HÍRLAP
Mátyás Gyula
1960 JUL 2.

1021

...IT

...ZFIMH M...

...abban, hogy fokozódott ok-
...tásunk nevelő ereje és ha-
...tásunk. Ez elsősorban abban fe-
...jeződött ki, hogy a tiatalok
...megértették, melyrebben a
...párt politikáját, a fontos poli-

A KISZ-oktatá

Ifjúsági szövetségünk évek óta jelentős erőfeszítéseket tesz, hogy a fiatalok tömegeit megismertesse a marxizmus-leninizmus tanításaival, a párt politikájával. Korunk égető kérdései, nagy hazai célkitűzéseink egyaránt arra ösztönöznek bennünket, hogy a fiatalok ezreinek politikai látókörét, világnézetét megalapozzuk, ezáltal helyes tájékozódásra és cselekvésre tegyük őket alkalmassá. Propagandamunkánk gerincét a KISZ szervezetekben folyó szervezett politikai oktatás képezi, amelynek újabb sikeres esztendejét zártuk le az elmúlt hetekben. Rövidesen eljutnak a résztvevőkhöz az emléklapok, a kiváló oktatási körök és propagandisták megkapják jutalmaikat, majd rövid pihenő után hozzálátunk

az új oktatási év

előkészítéséhez.

Többször megállapítottuk, hogy minden nehézség ellenére a KISZ-oktatás eredményesen tölti be szerepét a fiatalok nevelésében. A múlt oktatási évben megközelítőleg 18 ezer fiatal részesült politikai képzésben, kapott tájékoztatást fontos politikai-világnézeti kérdésekben és jutott vitafórumhoz az őket foglalkoztató kérdések felvetésére és megvitatására. A legfőbb eredményt nem is a számok kedvező alakul-

ban lát-

If

ELLÉKLETE

M.D.K.

Tóth István, kőműves

1800-ban szerepel az
Eger városi adókönyvben.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 413. old.

Tóth István rajztanár

Szerepel a alábbi tárlaton
Nyíregyházán

Dr. Telepy Kálmán: Beszélő
napjainkig

Kelet Magyarország 1969 ü.9

TÓTH István gyöngyösi asztalos. Az országos iparos összeirás alkalmával 1827-ben veszik lajstromba.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Tóth István, gyöngyösi asztalos

– az 1827-évi országos ipa-
ros-összeírás alkalmával vesz
fejistromba.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 413. old.

Tóth István

MAGYAR HÍRLAP SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP KIADÓ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KISALFÖLD

Győr

1970 NOV 17

— **Képek a lakásban** címmel ma este hét órakor előadást tart az MSZMP Damjanich utcai helyiségében Tóvári Tóth István Munkácsy-díjas festőművész. Az előadást a Hazafias Népfront körzeti bizottsága rendezi.

1021

Tóth István Címe.

I. Attila u. (4 a. 10/6)

118. A Fő. Tanács pav. az 1958-as Ipari Vásáron. (tolo)

Budapest Városépítési Tanács Villa-
lat. 1949-59. (Tanulmányok képekben).
Szerk. Pongrácz István és Rajkó Erzsi.
Bp. 1959

TÓTH ISTVÁN, szücsmester

Igen sokan hoztak Mária-Besnyőre ajándéktárgyakat főleg felgyógyulásuk ért hálából.-Igy pl-Tóth István váci szücsmester is ,akinek lábát amputálni akarták, ezüstlábat ajánlott fel fogadalomból. 290.old

SCHRAM FERENC: A Máriabesnyői búcsújáróhely 277.old

STUDIA COMITATENSIA, Tanulmányok Pest megye Múzeumaiból, 3. Szentendre,1975.

TÓTH ISTVÁN

HÁROM FEJÉR MEGYEI KÉPZŐMŰVÉSZ, Tóth István, Würtz Ádám és Iványi Norbert kamarakiállítása nyílt meg szerdán Székesfehérvárott, az Építők Pintér Károly Művelődési Házában.

Magyar Hirlap 1975/263/8

MDK

Tóth István szobr.

KMTárs őszi kiáll. 1938. nov. Mücs. 39 l.

Tóth István

MDK

szobrász

Kiállitások
Ujmagyarság 1943. dec. 15.

MDK

Tóth István

Leány madárral, g.

Képzőm. Főisk. Ifj. körének karcsonyi kiáll.
1943.

Tóth István

MDK

Arcmás, gipsz

Műcsarnok 1939. téli tárlat

MDK

Tóth István, szobrász

/M.Akv . és Paszt.fet.Egy./

vitéz nagybányai Horthy István. Gipsz.

Nücs.-OMKT. Öszi Tárlat. 1943.okt.2.-nov.1. Kat. 8.1.

MDK

Z.Tóth István, szobrász.

/Fiatal m.szobr.nemz.-Bp.szfv.gyüjt./

Ülő nő. Gipsz.

Mücs.-CMKT.Őszi Tárl. 1943.okt.2.-nov.1. Kat. lo.1.

MDK

Z. Tóth István, Délv.

Fiatal leány, gipsz
Leány madárral, terr.
Tanulmányfej, gipsz

Visszatért területek képzőmüv. főisk. ifjusága kiáll. 1942. dec.

Z.Tóth István
Bucsu, gipsz
Tanulmányfej, gipsz

XVI. Tavaszi Szalon. Nemzeti Szalon, 1941, julius,
11 1.

302. kép. 4. *(Mss. I. 20.)*

MNK

Tóth István szobrász

Városy Gyula érsek fehérmárv. eml.táblája

Pintér Imre: A kalocsai főszékesegyház.
Bp. 1942, 66 l.

le D. K

TÓTH István, zentai festő

1769. Szőnyi madárral Llsz.: 56.664-V.

1770. Parasztasszony Llsz.: 52.932.

1771. „Élő kő" Llsz.: 56.665-V.

A m. d. Galéria évkönyvei I. k. r.
Bp. 1959 262-263. l.

Tóth István

MDK

Leányfej, gipsz

Műcsarnok 1938 Őszi tárlat

Tóth István

MDK

Arcmás, gipsz

Mücsarnok 1939 Téli tárlat

Tóth István
festőművész

Részt vesz a Műcsarnok harmadik nemzeti képzőművészeti kiállításán.

8 ó.ujság 1935.III.24.

zentai Tóth István

MDK

Törülköző nő, gipsz

Mücsarnok 1944 Tavaszi tárlat

zentai Tóth István

MDK

Tanulmányfej, gipsz

Műcsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Tóth István

MDK

Szent Borbála, alumínium

Műcsarnok 1944 Tavaszi Tárlat

	1	—		

összesen: Négy —

Márczius 3-án

Kuncz K. Rainer

miniszteri biztos.

Tóth István

1943-ban végzett
szabóinasvizsgáról
kitöltetlen

Bizonyítvány

1943. IV. évf. 11.
88. l.

28/1941.

Rövid uton történt felsz
Országos Bizottságának az erdély
vi költségvetési javaslatát az a

I. Beszerzési költségek

Elhelyezési költségek

E két tétel beállitását
kapcsolatosan megnövekedett költ

II. Kiküldetésekre .....

A Müemlékek Országos Biz
jékoztatva arról, hogy az erdély
lenleg milyen karban vannak s ho
milyen károk érték azokat. Erről
szemlék alapján lehet biztos tud

Tóth István (II.)

orvos

állami ösztöndíj a
római Collegium Hun-
garicumban az 1943/44.
tanévre -

Nemzeti Újság

1943. jul. 4.

(Tanulmányi ösz-
töndíjak.)

Pesti Hírlap

1943. jul. 4.

(Kik kapták a
tanulmányi ösztön-
díjakat?)

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) díszteremében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) díszteremében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Tóth István

rézkarc

Vkmnikiáll. 1943

állami vásárlás,
nem volt kiállítva.

Kossós Lajos,
tervezte

6791
T. 6355. –

ülő és diszben ábrázolt főúr lova
Felirata:

'UME UNGARISCHER MAGNATEN.

M. Trentsensky in Wien.

ıssal, melynek mér. 30.5: 23.1 cm.

Z. Tóth Ferenc

obrazů

Bricon, grün

Tavalmányfej. grün

Nemzeti Szalon
Tavaszi Szalon
1941

Tóth István
szobrász

A képzőművészeti főiskola évadnyitó közgyűlése

Az országos képzőművészeti főiskola szombaton délben tartotta az 1943—44-ik tanévet megnyitó ünnepi közgyűlését. A közgyűlésen a kultuszminisztérium részéről megjelentek *Fáy* István titkos tanácsos és *Wlassics* Gyula báró államtitkárok, vitéz *Haász* Aladár miniszteri osztályfőnök, *Takács* Menyhért miniszteri osztálytanácsos, a főváros képviseletében *Sztankay* István dr. tanácsjegyző, a műegyetem részéről *Csonka* Pál dr., az építészeti kar dékánja, a zeneművészeti főiskola képviseletében *Zathureczky* Ede főigazgató, az iparművészeti társulat megbízásából *Szablya-Frischauf* János. Megjelent az irodalmi és művészeti tanács elnöke, *Tasnádi Nagy* András titkos tanácsos is a közgyűlésen. A közgyűlést megelőzően a városligeti Jáki-kápolnában Veni Sancte, a Vilma királynő-úti református és evangélikus templomokban pedig istentisztelet volt. A főiskola énekkara bevezetőül a Magyar Hiszekegyet énekelte, majd a lelépő rector magnificus, *Pilch* Dezső számolt be az elmult tanévről. Ezt követően *Bory* Jenő ezidei rektor a szobrászatról tartotta meg rektori székfoglalóját és tanévnyitó beszédét, majd *Pásztor* János tanár előadását olvasta fel *Ferenczy* József kormányfőtanácsos, a főiskola főtitkára. Ezután a főiskola 1942—43-ik tanévi kitüntető érmét adták át *Tóth* István szobrászművésznek. Végül az elsőéves növendékek tették le az előírt fogadalmat, amiután az ünnepi közgyülés a Himnusz hangjaival befejeződött.

Ui. Magyarság
1943. okt. 24.

ki fejezése kivánta, de ritkán, szabadságot vettem olj szókkal való élésre, meljeket a' Theologusok hoztak fel.

A' Szombati Prof. critikája szerint nem lehetne már boldogulni a' deák nyelven való írással: Õ egy phrasist se szenved meg, a' meljnek auctorát nem tudja adni. Kézy is az ő tanitványa e' részben, de e szerint mit csinálunk egyebet Centonál?

Döbrenteyvel miképen tanálkoztál? miképen B. Wesselényivel? öröm napjaid lehettek.

Nem győzök örvendeni magamnak hogy Discursioim szemedbe akadtak; noha várakozásom felett történt.

Ez szülte a' nevezetesebb munkámat a' Theol. Caputokban. Tudod e mit itélt rólam egykor a' Soltzay Ur?

Úri mondotta nékem meg, mikor egy patensemet [!] olvasná, azt mondta: Ez az ember ki vehetné a' pennát akar meljik Theologusunk kezéből. Mit fog mondani, mikor a' Caputokat meg láttya? Nagyon számot tartok itéletéhez azon Urnak, a' kiről nagy tisztelet nélkül soha nem tudok emlékezni. Élj örömeid közt boldogul, szerentsésen!

Nézz a' Copertaba.[1]

Tóth Zoltán, Zentai
nobiar

Vasárnap leplezték le
Béla miniszterr Zenta polgármestere
Tóth István

Maciaunet

Próbálják
a Nemzeti Ka

Húsz év után újra szó
ház Kamaraszínházában,
Imre rendezésében felújít
már javában folynak, a
szerepeiket s ez nem is ol

Tűzn kunhár Rodalom
1942. szept. 24-

premières constructions étaient : la surélévat
avec 96 noveaux appartements et la constr
appartements. En 1926, 6 groupes d'immeul
ments aux endroits suivants : I.arr. route Bu
Váci et route Gyöngyösi, IX. arr. rue Meste
sur la route Üllői et Zágrábi. Le programme
pour la construction des habitations à petits l
de nouvaux terrains nécessaires 3,500.000 c
gramme, la capitale a accepté les offres faites
la construction de 2500 petits logements. En
par ses propres agents 600 petits logements
banques par la capitale au moment de l'émi
par mètre cube, déterminés dans le contrat.
différentes entreprises, ont été couvert par u
en 1927 par l'entremise du Bankers Trust Co.
de la réception. Ces entreprises ont été effec
Lenke, III. arr. 88—92, route Bécsi, au coin
au coin de la route Váci et de la rue Mura, V
et au coin de la route Váci et de la rue M
Rozgonyi, IX. arr. sur la route Üllői, au coi
39, route Kolozsvári, 10 route Maglódi et ru
ont été accomplis sous la présidence du Vice-b
avec le concours de 5 membres du magistrat
et1929 la capitale a fait construire par ses pr

Z. Tóth István

Kobrin (Délvidék)

Fiatal leány, gipsz
Leány madárral,
terrakotta
Tanulmányfej,
gipsz

Kat F. E. D.

Z. Tóth Tibor

Szinyei Társaság
tavaszi szalonjában
„Kitüntető elismerés"
„Női akt" c. szobrára

Nemzeti Újság

1940. május 19

Békesség az olvasónak!

A mi Urunk Jézus Krisztus halálának emlékére üljük meg gyászünnepként a *Nagypéntek*-et, amikor is mi, református keresztyének, áhítattal gondolunk a miérettünk megfeszítetett Megváltóra. Szinte elképzelhetetlen az olyan református, aki ezen a napon ne borulna le bűnbánattal a gyülekezeti közösségben, a templomban az Isten előtt.

Tisztelettel arra kérem a gondjaira bízott tanulóját, hogy ezen a napon méltóztassék felmenteni mindenféle munka, dolog, megbízás alól, hogy vallási kötelességének eleget tehessen.

Atyafiságos köszöntéssel:

Incze Gábor dr.
református vallásoktatási
igazgató.

Bethlen-nyomda rt.

Tóth István, Zentai

Nobrás

laid

Zentai Toth I.

alatt.

APOTEKA
Budapest V.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Tóth Tóbiás

Torony, lapostetős
lőtorzattal rajz,
repr.

Képzőmüv. Főisk. Eötv.
1936/37.

EXPOSITIONS AMBULANTES
D' ARTISTES HONGROIS

DOLF, KOSZTA JÓZSEF, KUNFFY LAJOS,
ÁN, VASZARY JÁNOS, VASS ELEMÉR.

festőművészek elhatározták, hogy
ővészeti kiállitásokat rendeznek
lesztik és terjesztik a magyar mű-
ül értékes részét. Ezen cél további
en elhatároztuk egyenkint kifestett,
mozott, s mappába foglalt művészi
rebocsájtását. A 9 műlap famentes
ezeket magába foglaló sorszámozott
orgalomba nem kerülnek. Egy mappa
100 pengő.

y jelentőségü kulturális eseményt
tudomására adni szerencsénk van,

Tóth István

1938/39. II. évf.
az összes adatok,
rendkívüli hallg.
I-II. félév

Ferk. pzomfoiskévk

1937/39

155. l.

Tóth István

festő

Kol. kiáll. Kolozsvár

1928. ápr.

Művészeti Palota

(Kolozsvár) 1928. III. évf.

3. sz. 12. l.

Ha e kiállításról

más adat is van,

ezt nem sikl

citálni

Die Wolfsschlucht im Amselgrund

Nach einer photographischen Aufnahm

Tóth István

festő

1931 – 34

Iparm. Isk. Évk.

1930 – 34. 46. l.

Pulszky Károly: Az esztergomi főegyház kincstára. AÉ, XIV., 1880., 284. l. — Irodalom. Egyházművészeti Lap, I., 1880., 365—366. l. — Martinov: Le trésor de Gran. Revue de l'Art Chrétien. XIV., 1881., 161. l., XV., 1881., 203—206. l. — Szent olajtartó szaru az esztergomi főegyház kincstárában. Egyházművészeti Lap, III., 1882., 21—23., 147—150., 338—344. és 353—358. l. — A Pálóczy-féle szaru az esztergomi főegyház kincstárában. Egyházművészeti Lap, V., 1884., 155—158. l. — A „Gilde de Saint Thomas et de St. Luc" kongresszusa. Egyházművészeti Lap, V., 1884., 328. l. — Pulszky—Radisics: Az ötvösség remekei. II. kötet. Bp. 1885., 129. l. (Képe táblán.) — Kőrösy László: Esztergom. Esztergom, 1887., 184. l. — Joachim: Das Marienburger Presslerbuch der Jahre 1399—1409. Königsberg, 1896., 467. l. — Tört. Főcsoport, 1438. szám. — Czobor—Szalay: II. kötet. 236—240. l. (Képe I. kötet, XXVII. táblán.) — g....n: Könyvismertetés. AÉ, XVII., 1897., 445—446. l. — Czobor: Egyházi emlékek a történeti kiállításon. Bp. 1898., 63—64. l. — Némethy Lajos: Zsigmond király és a német lovagrend. Századok, XXXIII., 1899., 140—142. l. — Forster: Magyarország műemlékei. II. kötet. Bp. 1906., 287—288. l. — Michel: Histoire de l'art. III. kötet, 2. rész. Páris, 1908., 883. l. — Esztergom vármegye.... Bp. é. n. (Képe 153. l.) — Lepold—Homor 71. l. — Gerevich PA, 182. l. — Lepold: Esztergom.... A Műgyüjtő, II., 1928., 245. l. — Berti

Tóth István

Kolozsvári festő

2 virfestménye

vagy.

Művészeti Szalon

1927. I. évf. 12. sz.

9. l.

rajzai a 10, 11. lapon

Könyvtárunkban

-

~~xxxx~~ melyek ~~látszólag~~ egy Mária ha-

, és ebben az összefüggésben való-

zzel szemben a rendesen apácavise-

kek ~~xxxxx~~ megint a Krisztus szüle-

zhattak, vagy pedig boldog Margit

odatettével hozható összefüggésbe.

nyában, sem témában, sem a ~~xxxxx~~ általá-

A témára nézve a francia érett go-

ire kimagasló mintaképül. Elsősor-

rizett és a Chartres-i katedrális

gondolunk. Szent József ~~xxx~~ az ágy

sője, mely ~~eddig mindig~~ az anya mö-

en az ágy előtt áll, szamárral és a

su, vékony redőzettel körülburkolt

ék töredékeiben zömökebb arányu ala-

pedig annyira le van fokozva, ahogy

Tóth István

erdélyi festő

rajzolta a cím-

lapot az alábbi

művész

Gyallay Domokos

Őszi rögök.

Elbeszélések.

IV. ik kiadás.

Cluj 1935

Román oldal V. 245.

~~Ezt a felvételi tervet~~

~~Tisztelettel kérjük arra~~

~~kívánom alyasmale kérni~~

~~tenni.~~

A mennyiben ~~ezen~~

a Pénzintézetnél divó

felvételi rendszer ~~ezen~~

a jelen tervezet szerint

való szervezés elé

akadályokat gördítene

vagy a szervezés

~~ez~~ az idő szerint más

Tóth István
festő

2 Tájkép, tájrajz
repr.

Pásztortűz
1935. 141. l. – 145. l.

ige: Minta

yzéR

(a Műemlékek Országos Bizottságánál)

i közrendelet alapján közvetlenül alá-

alkalmazottakról.

ényel mérték ntánit lig	Hány ntal ványa gény	ntalvány	Jegyzet az ntalvány átvételé.

<Tóth István>

festő címre

(-) Képzőművészeti
vállalat – Közönség-
vállalat. Pásztortűz

1936. 53. l.

A hivatalos másolat

Máthé Erzs

irodatiszt

< Tóth István >

erdélyi festő

Szül. 1892 máj. 29. Maros-vásárhelyt.

Lásd okv

Kelemen Lajos =

< > Művészeti Szalon. (Kolozsvár)

1927. I. elf. 8. sz.

képekkel

Ez a szám megvan

a MOB Kstban:

Fenti cikkeket írt a fenti folyóiratba.

Tóth István

festő

Kolozsvár

1929. nov.

László

Művészeti Szalon

(Kolozsvár) 1929.

XI. évf. 11–12. sz.

27. l.

MOB kér-ban!

Bíró Vencel dr

A Kolozsvári piarista templom alapitása.

Tóth István rajzaival.

Az Erdélyi Katholikus Akadémia felolvasásai. I. osz. 6. szám.

Cluj – Kolozsvár, 1932. Erdélyi Katholikus Akadémia, 8-r, 42, 6 l, képekkel, fűzve.

Tóth István

I. 4. p. h.

2.50

László Marcella: Nótás Zsuzska

— Mesék: Illusztrálta Tóth István, nótáit megzenésítette Delly Szabó Géza. Minerva Rt. kiadása Kolozsvár. 1930. —

Íróink az utóbbi időben ismételten kísérletet tettek a magyar népmese művésziesebb fejlesztésére. Az ifjúsági irodalom buzgó művelői, részben versben is, magasabb, úgy mondhatnók, művésziesebb, irodalmibb polcra akarták emelni azt a csodálatos meseszövevényt, melynek egyedüli birodalma a képzelet, leghálásabb közönsége pedig az, akinek képzeletét a mindennapi élet szürke tapasztalatai még nem szorították korlátok közé: a gyermek. A legtöbb író megelégedett azzal, hogy a népmesének, melynek szerkezete gyakran kuszált, sőt következetlen, egységesebb ruhát szabjon. Így tett a nem rég elhunyt *Benedek Elek* is híres ötkötetes gyűjteményében, a *Magyar Mese és Mondavilág*-ban. A mai élet szövevényével és gondolatvilágával átdolgozott kísérletek ezzel szemben aránylag kevés eredménnyel jártak. Annál nagyobb örömmel és figyelemmel olvastuk *László Marcella* most megjelent könyvét, mely a népmese eredeti hangulata mellett új elemeket is bele tudott vinni a történetbe anélkül, hogy annak egyszerű hangulatát bántotta volna.

László Marcella könyvének jelentékeny részét egy mese tölti ki, az, melyet a cím is jelez: *Nótás Zsuzska*. Valahol a Székelyföldön, egy kis faluban élnek Gyuri bácsi és Julis néni őszinte boldogságban és megelégedésben. Csupán egy bánatuk van: nincsen gyermekük. Oly kitartóan és buzgón kérik az Istent, hogy ajándékozza meg őket, hogy végre kérésük meghallgatásra talál: a fényes mennyországból egy kis leánykát küldenek nekik. A gyermeket egy rózsa kelyhébe helyezik el. Bezzeg örülnek Gyuri bácsi és Julis néni, szépen felnevelik a gyermeket, aki a szellőtől szebbnél-szebb dalokat tanul. Ezért a faluban Nótás Zsuzskának nevezik. Ugyanebben az időben a királyfi nagy beteg lesz; a Százesztendős Jövendőmondó azt jósolja neki, hogy csak olyan lány gyógyíthatja meg a szívét, aki rózsafán termett. A királyfi megtalálja Zsuzskát és feleségül veszi. E történetben sok oly elem van, melyet a népmesékből ismerünk. Az egésznek kompozíciójában van azonban valami újszerű. Az alkalmasan elhelyezett népdal-szövegek, a visszatérő elbeszélésnek ügyes alkalmazása kiemelik László Marcella meséjét. Különös dícsérettel kell megemlékeznünk a mese stílusáról, mely egyszerű, világos és mégis szemléletes. Őszinte borzalommal gondolunk azokra a kísérletekre, melyek nyakatekert kifejezésekkel igyekeznek „megnemesíteni" a nép egyszerű elbeszélését. A terjedelmes mese több részre tagolódik, mely különösen gyermekeknek könnyen áttekinthetővé teszi a történetet.

A kötet tartalmaz még két rövid rajzot *(A gólya, Jankó a mesgyén)*. Ezek a természetszemlélődésnek azon termékei közé tartoznak, melyek az utóbbi időben egyre gyakrabban jelennek meg az irodalomban. Bár felfogásuk szép és — dicséretreméltó kivételképen — nem is unalmasak, mégis lebeszéljük a szerzőt arról, hogy ezt a műfajt tovább művelje. A hiba általában nem az íróban rejlik, hanem magában a műfajban, mely passzív szemlélődésre csábít, s az igazi művészet helyett vajmi gyakran szürke leírássá sülyed.

E mesekönyvnek szellemes újítása az, hogy a közölt versekhez éneket is közöl. A dalok szerzője *Delly Szabó Géza*, aki részben népies motivumok felhasználásával könnyű, gyeremekek számára egyszerűen felfogható kis dalokkal toldotta meg a könyvet.

A képek *Tóth István* művészetét dícsérik. Találtunk nehányat, melyek erdélyi-magyar könyvillusztrációink díszére fognak válni. Különösen szépek a székely népies motivumok és a stilizált állatalakok.

Ezt az igazi erdélyi-magyar mesekönyvet szeretettel ajánljuk a Pásztortűz olvasóinak figyelmébe. Most, az elközelgő karácsonyi ünnepekekre aligha adhatnak gyermekeiknek szebb ajándékot, mint egy olyan könyvet, melyből szűkebb hazájuk és népük szeretete árad.

Dr. Rajka László.

Dr. Tulogdy János: Turisták és cserkészek könyve

— Minerva-kiadás. Kolozsvár 1930 —

Dr. *Tulogdy* János neve nem ismeretlen olvasóink előtt. A *„Pásztortűz"* hasábjain gyakran jelennek meg cikkei. A természettudományok legkívánatosabb népszerűsítői közé tartozik, akinek írásait nemcsak megérti a nagy közönség — (még ha a legelvontabb tudományos tárgyról is ír.) — hanem élvezettel és szeretettel olvassa azokat.

Annál csodálatosabb ez, mert mint komoly szaktudósnak, nemcsak belföldön, de külföldön is jó neve van. Nevével a legkomolyabb szakmunkákban találkozunk és Erdélyben végzett őslénytani kutatásai sok tekintetben perdöntő fontosságuak. Ilyen kvalítás mellett — ismétlem — örömmel kell leszögeznünk, hogy dr. *Tulogdy* ki tud lépni a rideg tudós vértezetéből és kedvesen, érthetően adja elő legelvontabb tárgyait is.

Aki valaha is komolyabban elmélyedt egy tudományágban, megérti, hogy milyen nehéz a tudományt a nagy közönség szájaíze szerint interpretálni.

Dr. *Tulogdy* János tanár, nagy tudású természetbarát, de ezek még mindég nem magyarázzák meg írásainak közvetlenségét.

Sokszor elgondolkoztam azon, hogy honnan ered dr. *Tulogdy* írásainak közvetlensége? Mi az, ami írásait, előadásait a nagy közönség előtt kedvessé teszi?

Mérhetetlen sok *szeretet* van lelkében és ebből a szeretetből nemcsak szülei emlékének, a mezők virágának, a hideg ásványnak és tanulóinak juttat, hanem írásainak minden betűjébe belecseppenti a rideg tudományt is meglelkesítő *szeretetet*.

Most megjelent munkájában dr. *Tulogdy* levetette a tudós álarcát s a legszürkébb kérdéseket is a *szeretet* fénysugarában ragyogtatja meg.

Könyve üres helyet tölt be irodalmunkban és mindinkább fejlődő turistaság és cserkészet olyan útmutatót kapott *Tulogdy* könyvében, hogy azt a nyugat turistái és cserkészei irígy szemekkel nézhetik.

A 154 oldalas könyv óriási anyagot ölel fel. Csak példaképen említem hogy *sielők* számára valóságos kis tankönyvet ad *Tulogdy*, sőt az útasításokat meglepően világos és érthető képekkel illusztrálja.

Mindent megtalál könyvében a cserkész és turista, amire szüksége lehet. Első segély nyújtás, sütés-főzés, menetelés, táborozás, motorkerékpár- és kerékpársport, vízituristaság, barlangkutatás, stb., stb. tartalmu fejezetek teszik a könyvet változatossá és érdekessé.

Ezzel a nehány kiragadott fejezettel azonban megközelítőleg sem adtam dr. *Tulogdy* könyvéről kimerítő ismertetést. A könyv igazi értékeit az ismeri meg, aki átolvassa. Meggyőződésem, hogy dr. Tulogdy János könyve éppen úgy hozzá fog tartozni a cserkész és turista felszereléshez, mint a hátizsák és egyéb kellékek.

Röviden összefoglalva: dr. Tulogdy könyve nemcsak úttörő munka, hanem olyan házagpótló könyv, amelyet a természet-barát nagy haszonnal forgathat, a művelt közönség kezében pedig élvezetes, üdítő olvasmány s ezért különösen felhívom rá minden könyvbarát figyelmét.

A könyv ízléses, csinos kiállításban a *„Minerva"* kiadásában jelent meg, ára 80 lej.

Végezetül ide iktatom dr. *Tulogdy* Jánosnak a könyv elejére tett ajánlását:

„Boldogult Szüleim emlékének szentelem e könyvemet. Édesapám emlékének, Aki — még mint kis gyermekbe — belém oltotta a természet szeretetének csiráit első és legboldogabb sétáinkon; özvegy Édesanyám emlékének, Akitől a virágok szeretetét örököltem, Aki az anyai szív féltő szeretetével imádkozott értem — nagy fiáért — míg én a természetet jártam."

Dr. *Tulogdy* János ajánlásában kitárta előttünk szívét. Könyvét szívének melegsége sugározza át, fogadjuk munkáját szeretettel, mert mindenképpen méltó rá.

Dr. Szász Ferenc.

Dr. Borsoss Imre könyve

— Megfigyelések az ember ivari életéről, szaporodásáról, fejlődéséről, testi és lelki világáról és ezeknek egymásra gyakorolt hatásáról —

A probléma nagyon érdekes, azonban csak óriási felkészültséggel tárgyalható, mert a különböző tételek és elméletek még kiforratlanul várnak arra, hogy megkapják beosztásukat a tudomány dobozaiba.

Dr. *Borsoss* Imre az ideg- és elmegyógyászati kilinika tanársegéde volt és mint ilyen, kétségtelenül rendelkezik azokkal a képességekkel, amelyek az ilyen kérdések taglalásához szükségesek. Azonban a tudomány folytonosan halad és ezért Borsoss könyvében akadunk nehány olyan állításra, amelyeket semmiesetre sem hagyhatunk kritika nélkül.

Az *infekció* tana például már régesrégen megdőlt és az állattenyésztés köréből vett példák nem állják meg helyüket.

Borsoss könyvének hibái azonban elenyészőek amellett a sok érték mellett, amit abban a figyelmes olvasó talál.

Olyan kérdéseket tárgyal, amelyek a művelt nagyközönséget feltétlenül

Pásztortűz 1929 dec. 22.

érdeklik, sőt a könyvből levont tanulságokat a gyakorlati életben — például gyermek-nevelésnél — kitűnően lehet értékesíteni.

Munkájában sok eredetiség van és helyenként meglepően éles elméjű filozofusnak mutatkozik be. Megvan a képessége ahhoz, hogy a dolgokat új beállításban és természettudományos megvilágításban állítsa elénk. Sokszor szinte excentrikusnak tűnik fel, pedig állításainak mindég megvan a logikai értelmük. Néhol szellemes vitatkozónak mutatkozik be. Könyve tehát egészben véve kellemes és tanulságos olvasmány, amely nemcsak tudományos értékkel bír, de praktikus élet-bölcsességeket tanít a laikusnak is.

Izléses, csinos kiállítása a *Minerva* vállalatot dícséri. Ára 120 lei.

Dr. Szász Ferenc.

Két szlovenszkói verskötet

Darvas János: Elsűlyedt világ. Magános ember lírája, aki „késett szózat"-nak nevezi költészetét. A háború és az azt követő orosz fogság gázolt keresztül ezen az érzékeny lelken és azóta a központi élmény a talajvesztettség tragikumát oltotta bele, mely csak újabb verseiben oldodik föl testvért kivánó szeretetben. Logikus, szép mondatokban rakja ki verseit, mintha szimbolum lenne ez a „valóság-város" fölépítésére, ahol az illuziók és légvárak összeomlásával a „munkát" tekintik „megváltó titoknak".

Darvas nem a nagy teremtők fajtájából való, akiket az élethullám magával ragad, akik állandóan küzdenek önmaguk és mások ellen, nála a nyugtalanság a fölszín alatt húzodik meg s mint a folyam medrében fölbugyogyanó forrás, csak fodrozza érzelmeinek tükrét. Talán a fullasztó élmények, de inkább a visszavonulásra hajlamos természet megőrölte benne az aktivitást és megelégszik azzal, hogy mint passziv szemlélő panaszolja el egyéni bajait. Ez a költőtipus őszinte szokott lenni, ügyel arra, hogy a szavak kitöltsék érzelmeit, uralkodjék rajtuk és mindig megtalálja a kellő kapcsoltatot a kifejezésmóddal. Legföljebb azt lehetne szemére vetni, hogy öntudatlanul is járt vágányokra téved, nem tudja a sablonszerűség csapdáit kikerülni, mert az eke, amely lelke talajában szánt, nem jutott mélyebbre az eddig lemért mélységnél.

Szeredai Gruber Károly: A knidoszi lány. A legtöbb megállapítás, amit Darvas könyvével kapcsolatban mondottunk, erre a kötetre is alkalmazható. Az egyéni beállítottság mindkettőjüknél azonos: a vivódás önmagukkal, a tétlen szemlélődés és a visszahajló érzékenység. Feltünő ezekben a versekben a forma uralkodó, szinte szuverén jellege. Szeredai mondanivalóját szinte túlérleli, roppant gondot fordít a kifejezésmód hibátlanságára, a versbefoglalás nála művészi munka, mely aránylag későn jelentkezik az élmény befogadása után. Témaköre szükebb Darvasénál, a tehetetlen sírászkozás és a be nem telt vágy motivuma ismétlődik kisebb változatossággal. A gyökeréig pesszimista alaphang különböző változatait sorakoztatja egymás mellé és nem tudja elkerülni a fárasztó benyomást, amely verseinek tömegben való olvasását nyomon kiséri. A maga nemében értékes költészet, de tartalmi többletet még sem jelent, mert ehhez virágzóbb lelemény kellene.

A szlovenszkói magyar lira színvonalas megnyilatkozása mindakét verseskötet.

Tamás Lajos.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Kellemes, boldog karácsonyi ünnepeket kivánunk lapunk összes munkatársainak, előfizetőinek és pártfogóinak.

*

Elérkeztünk évfolyamunk utolsó számához. Kérjük minden előfizetőnket, hogy szíveskedjék előfizetését lehetőleg haladéktalanul megújitani. Csakis előfizetőink támogatásával és anyagi közreműködésével áll módunkban kötelességünk teljesítése és munkánk lehető tökéletesítése.

E helyen jelentjük be, hogy kiadóhivatali üzeneteink és nyugtázásaink — a rendkívüli anyagtorlódás miatt, — januári számunkban fognak szerepelni.

*

A Pásztortűz naptára izléses amateurkiállításban, öt ivnyi terjedelemben, képekkel diszitve, — megjelent. A naptárrészen kívül novellákat, verseket és cikkeket is tartalmaz naptárunk. Ugyancsak naptárunk keretén belül közöljük az erdélyi irók érdekes és jellemző nyilatkozatait „Mit várnak az erdélyi irók az új esztendőtől?" gyűjtőcimen. Amint múlt számunkban bejelentettük, teljesen ingyen küldjük meg a Pásztortűz-naptárt mindazon előfizetőinknek, akik előfizetési hátralékaikat 1930. január 1.-ig rendezték, illetőleg rendezik. Ugyszintén minden újonnan beérkező előfizetőnek, aki legalább félévi díját előre kifizeti. Az előfizetési díj beérkezte után azonnal postára tesszük naptárunkat.

*

B. Zoltán (Beregszász). Irásait nem közölhetjük.

„Erdélyi". Öt pengő küldeményét megkaptuk és köszönjük: máris az Ön által megjelölt célra fordítottuk.

Érdeklődő (L. Z.). Szentimrei Jenő Kolozsvárt lakik s az Ön levelét úgy kapja meg legkönnyebben, ha az „Ellenzék" című kolozsvári napilap szerkesztőségébe címezi.

Becsapott érdeklődő. Levelében a nőre ismerünk, aki mindenben kételkedik. Ez esetben azonban nincs igaza, mert a fiatalember állitása helyes. Bocsásson meg, hogy levelére csak most válaszolunk, de a kérdésre vonatkozó irodalmi adatokat csak most kaptuk kézhez. Való igaz, hogy amelyik vidéken sok szarvas él, kevés éneklő madár van. Az összefüggés a következő: A szarvas minden esztendőben elhullatja agancsát. Az elhullatott szarvas agancs a mókusok legkedvesebb csemegéje. Ezért olyan vidéken, ahol sok szarvas van a mókusok is hihetetlen mennyiségben verődnek össze. A mókusok azonban a legkiméletlenebb fészekrablók. Az éneklő madarak fészkeit elpusztitják és ezzel lehetetlenné teszik elszaporodásukat.

Annyit azonban megjegyezhetünk, hogy a fiatalember, aki Önnek ezt a kérdést feladta, okosabbat is kérdezhetett volna. Valahol egy szakkönyvben olvashatta s remekelni akart vele. Adja vissza neki a kölcsönt, szívesen adunk „tippeket"!

Kivánesi, Kolozsvár. Azt írja, hogy a temetőben halottak napján egy sírra rózsaszínű chrizanthénumot helyezett el, a napokban megnézte és a rózsaszínű virágban piros pettyeket kapott. Ebben nincs semmi csodálatos! A vörös, rózsaszínű, kék és lila virágok egyrészének színét az *antocyan* nevü növényi festék adja. Az *antocyan* festék szine azonban hő-behatásokra változik. Minthogy halottak napja óta komolyabb fagyok nem voltak, a virágok nem fagytak el, ellenben a virágszirmokban levő antocyan helyenként vérvörössé változott az alacsony hőmérséklet miatt. Ne legyen babonás! Ez egész természetes folyamat és nem jelent semmi rosszat.

Jucika (Dés). Levelében közölt helyzete annyira kényes, hogy az összes szereplők közelebbi ismerése nélkül nehéz tanácsot adnunk. Úgy gondoljuk, hogy kétféle megoldása lehet a dolognak. Egyik az, hogy fölkeresi a szóban forgó asszonyt és elmondja neki őszintén, hogy rágalmakat közöltek vele, mert Ön még személyes ismeretségben sincs az ő férjével és nem is lehet egyébről szó, mint rosszakaratú intrikáról, melynek az a célja, hogy megzavarja mindkettőjük lelki nyugalmát. A másik megoldás pedig az, hogy egyszerűen nem vesz tudomást a dologról és a jövőben óvatosabb lesz bizalmas barátnői megválasztásánál.

Karácsonyi számunk előállításával kapcsolatosan felmerült munkáink megakadályoztak bennünket abban, hogy a szerkesztőségünkbe legújabban beérkezett kéziratokat átolvassuk. Kérjük tehát mindazok szíves türelmét, akiknek levelére, vagy kéziratára e számunkban nem válaszoltunk!

M.Tóth István MDK

Résztvett a Fejér megye Képzőművészeinek Tavaszi Kiállitásán, mely ..... jun 9-én nyilt meg.

"Horgász"

"Estefelé"

"Faluvége"

"Üttörőház"

Sz.L.: A Megyei képzőművészeinek Tavaszi Kiállitása. FEJÉRMEGYEI HIRLAP. .... jun.18.

/A Sajtófigyelő anyagában az évszám hiányzik. valószinüleg 1957-59/.

Tóth István rajza László Marcella „Nótás Zsuzska" című meséskönyvéből.

rajtuk segíteni. Engedje ki őket néni! Jaj hogy sírnak! Megszakad a szívem, úgy sajnálom őket!

BOSZORKÁNY: Hát gyere, lásd őket. Kedves, szép, jó gyermekek egytől egyig. Csupa kedvtelésből sikoltoznak így. *(Simogatja Évikét.)* Ó, nehogy azt gondold, hogy békákat és kigyókat dobtam közéjük, azért sikoltoznak. Én azt a világért sem tenném! Gyere csak, gyere, aranybáránykám. Jó helyt leszel te is közöttük.

ÉVIKE: De nekem tovább kell mennem. Nem maradhatok. A szomszéd faluban a jegyző urék várnak. Még ma el kell foglalnom becsülettel a helyemet.

BOSZORKÁNY: Hát tovább mész, csak egy kicsit bekukkintasz hozzám.

ÉVIKE: És a többi gyerek, aki bent sír, az is velem jöhet?

BOSZORKÁNY: Veled mehet, csak jöjj már egyszer. Még megfázol ebben a nagy hidegben. Gyere csak báránykám, gyere... gyere... *(Évikét előre tolja a házikóba, aztán fenyegető, rikácsoló hangon utána kiáltja:)* Aztán meg ne próbálj karácsonyi éneket énekelni, mert kitépem a nyelvedet! *(Dörzsöli a kezét.)* Ez aztán jó fogás! Egyszerre hárrom! Igaz, hogy ez a harmadik nem sokat ér, de a másik kettő elég szép kövér. No, majd ezt is felhizlalom hamarosan. Majd megszokja a kigyó és béka kosztot. Úgy megeszi, mint a pinty és finom csemege lesz belőle. Mindjárt be is teszem a vasketrecbe. *(Indul a kunyhó felé, de onnan halkan kihallatszik egy karácsonyi ének. Karban énekli vagy tíz-tizenkét gyermek. Lányok, fiúk vegyesen. Az ének egyre erősödik.)*

BOSZORKÁNY: *(Haját tépi.)* Mi ez? Mi ez? Az én házamban?... Ördög és pokol! Ki teszi ezt?... Átkozott fajzat! *(Sikolt.)* Elég! Elég! *(Közeledni akar a kunyhóhoz, de mintha az ének visszalökné egyre távolabb. Ügyesen kell megjátszani!) Végre kétségbeesett gesztusokkal, a haját tépi, meg a ruháját, a fejét fogja, elrohan az erdőbe. A színfalak közül rikácsolja:)* Végem! Most már végem! Elpusztulok! Meghalok! *(Az éneknek még egy szakaszát éneklik a gyerekek minden zenekíséret nélkül. Aztán ellenkező oldalról megjelenik az angyal. Játszhatja 10—12 éves leányka.)*

ANGYAL: Eltaláltam az útat. Itt énekelnek a gyerekek. Felhallatszott a mennyországba, azért jöttem el hozzájuk. *(Kinyitja a kunyhó ajtaját. Kijön Évike, letérdel a kunyhó ajtaja mellé. Az angyal beljebb megy, majd visszajön, egy fiúcskát vezet kezénél fogva, az egy kislány kezét fogja, így tiz-tizenkét gyerekből álló lánc képződik, köztük Manci és Sanyi is. Falusi-ruhás gyerekek is lehetnek kis csizmákkal, népviseletű kislányok és fiúk, meg kényes ruháju városi gyerekek szép tarkaságban. Megállnak, félkörben az angyal körül.)*

ANGYAL: Most mindenki mondja el, hogy miért került ide.

ELSŐ GYERMEK: Megvertem a szolgálónkat, de soha többé nem teszem.

MÁSODIK: Husz leit loptam apukától, jaj, jaj, bár sohase tettem volna!

HARMADIK: Kicsúfoltam egy öreg koldust. Ó, hogy sajnálom szegényt!

NEGYEDIK: *(Egy kislány. Szégyenkezve, de azért hangosan mondja.)* Én hazudtam! *(Hangosan felsír.)*

ÖTÖDIK: Letagadtam az iskolaleckét. Ezentúl mindig meg fogom tanulni.

HETEDIK: Eltéptem a pajtásom meséskönyvét, mert szebb volt, mint az enyém. A legszebb könyvemet adnám most érte!

NYOLCADIK: Csúfolkodtam pajtásaimmal.

MANCI: Eltörtem a nefelejcses bögrét.

SANYI: Engedetlen voltam. Otthonról nagymamához küldtek és mi eljöttünk a pápaszemes nénivel a mézeskalács házikóba. Nem tudtuk, hogy boszorkány, aki megszi a gyerekeket.

ANGYAL: Gyerekek, a Jézuskának ma születésnapja van, szent karácsony este. Azért küldött, hogy megszabadítsalak benneteket a boszorkány ketrecéből. Karácsony a szeretet ünnepe, sohase feledjétek el tehát, hogy a szeretet ment ki minden bűnből, bajból, magától a haláltól is megvédi a lelket. Aki szeretni tud mindenkit, az ellenségeit is, az soha sem kerül többé a boszorkány vasketrecébe. Ezt a mindent mentő, védő, óvó önzetlen szeretetet a karácsonyi kicsi Jézustól tanuljátok. Vigye haza karácsonyi ajándékul tiszta, önzetlen szeretettel teli kicsi szívét mindenki a családjának. Ha jók vagytok, engedelmesek, szelídek, soha többé fel nem támad a gonosz boszorkány, aki olyan kegyetlen vasketrecébe zárt benneteket. *(Évikéhez.)* Téged pedig én vezetlek boldog, új otthonodba, ahol szeretetre vetik az ágyadat, és jósággal takargatják szegény kicsi árva életedet. *(Megöleli és indulnak kifelé. A fák közül hirtelen előtűnik sok kicsi angyal, annyi ahány gyerek, mindegyik kézen fog egy gyereket és különféle irányokban elvezeti. Közben valamennyien éneklik:)* Dicsőség mennyben az Istennek... *(A dal második szakaszát is éneklik a színfalak között, csak azután hull le a függöny.)*

ITT VAN A SZÉP KARÁCSONY

Itt van a szép, víg karácsony.
Élünk dión, friss kalácson:
mennyi finom csemege!
Kicsi szíved remeg-e?

Karácsonyfa minden ága
csillog-villog; csupa drága,
szép mennyei üzenet:
Kis Jézuska született.

Jó gyermekek mind örülnek,
kályha mellett körben ülnek,
aranymese, áhitat
minden szívet átitat.

Pásztorjátszók be-bejönnek
és kántálva ráköszönnek
a családra. Fura nép,
de énekük csudaszép.

Tiszta öröm tüze átég
a szemeken s harangjáték
szól, éjféli üzenet:
Kis Jézuska született!

Zólyomi László

A boszorkány karácsonya*

Irta: Csürös Emília

SZEREPLŐK:

MANCI
SANYI,
BOSZORKÁNY,
ÉVIKE,
ANGYALI,
NYOLC GYEREK, vegyesen fiúk leányok.

(Erdő. A színpad sarkában kicsi házikó, olyan mint a Jancsi és Juliska meséjében mézeskalács és csokoládéból. A boszorkány hosszú, görbe orru, kócos hajú, rongyos kék szoknyában van, üvegnélküli pápaszem az orrán. Görbe botra támaszkodik, sántítva jár és sipító hangon beszél.

BOSZORKÁNY: *Gyorsan jön, vissza-vissza néz, integet is hosszú körmös ujjával, aztán bebujik a kicsi ház ajtaján.)*

SANYI és MANCI: *(Télikabátos, csinos úri gyerekek, egymás kezét fogják, szaladva jönnek.)*

SANYI: Eltűnt... Hová lett?

MANCI: Nézd, milyen szép kis házikó!

SANYI: Ez biztosan a pápaszemes nénié. Erről beszélt nekünk.

MANCI: Jaj de jó, hogy eljöttünk. Látod, hogy igazat mondott! Te mégis féltél, hogy csak kitalálta a mézeskalács, csokoládé házat.

SANYI: Menjünnk hát be. *(Be akar nyitni, de az ajtó nem nyilik.)*

MANCI: Mi az? Nem lehet?

SANYI: Be van zárva.

MANCI: Hát most mit csináljunk?

SANYI: Leülünk és várunk. *(Leül egy fatönkre.)*

MANCI: De mindjárt sötét lesz és én félek itt a sürü erdő közepén. Miért is jöttünk ide, inkább mentünk volna nagymamához, ahová anyuka küldött...

SANYI: Ne félj, ha engem látsz! Én fiú vagyok, megvédelek a vasorru bábától is.

MANCI: *(Sikolt. Úgy tesz, mintha a feje felett denevér cikkázott volna el.)* Jaj! Mi ez? Jaj!

SANYI: *(Felugrik és Mancihoz lép.)* Miért sikoltottál?

MANCI: Jaj! Valami... valami fekete és hideg az arcomhoz verődött.

SANYI: Csak képzelted, én nem láttam semmit.

MANCI: *(Leül a tönkre.)* Gyere ide, Sanyi, üljünk itt egymás mellett, amig kinyitja a pápaszemes néni az ajtót. *(Leülnek. Sötétedik.)*

SANYI: Mindjárt éjszaka van. Nézd csak, a faágak között átkukucskálnak a csillagok.

MANCI: Sanyi én fázom.

SANYI: Hát szaladgáljunk, attól felmelegszünk. Fogj meg Manci. *(Elszalad. Manci utána.)*

BOSZORKÁNY: *(Megjelenik az ajtóban, kisántikál a közepig.)* Hohó! Aranybáránykáim, hova futtok? Pi-pi-pi, gyertek vissza, ide hozzám!

SANYI, MANCI: *(Visszajönnek.)* Nem szaladtunk el, csak fogócskáztunk, mert fáztunk.

BOSZZORKÁNY: No csak gyertek beljebb, szivesen látom én az ilyen pufók gyerekeket, mint ti vagytok. *(Több gyerek sikoltása jajgatása hallatszik.)*

SANYI: Mi az? Ki sikolt?

MANCI: Jaj mi az? Ki sír? Én félek!

BOSZORKÁNY: Semmi, semmi, rossz gyerekek sírnak. Csak néhány rossz gyerek. De nektek nem lesz semmi bajotok. Ne féljetek!

MANCI: Rossz gyerekek? Jaj pápaszemes néni én is eltörtem tegnap a nefelejcses csuprot. Igazán eltörtem. Én törtem el.

BOSZORKÁNY: Egy nefelejcses csuprot? Hát az megesik, báránykám, azért még nem vagy rossz gyerek.

MANCI: Csakhogy... csakhogy én ráfogtam a Marira, azt mondtam, hogy ő törte el. Hogy kikapott szegény!

BOSZORKÁNY: Ej, mit csacsogsz annyit, összevissza? Mondtam már, hogy nem baj. Előre befelé! *(Behajtja őket a házikó ajtaján.)*

ÉVIKE: *(Szegény leányka. Hárászkendő rajta, kicsi batyú a kezében.)* Jaj de sürű az erdő. Mindjárt éjszaka van. Mikor érek a szomszéd faluba? Istenkém ne hagyj el. Légy velem! Még ma az új helyemen kell lennem. Régi gazdám el nem engedett, míg a kalácsot ki nem szedtem a kemencéből. De jó szaga volt. Mint a piros rózsának! aztán újra kisöpörtem a szobát is konyhát is, már a kántálók is jöttek, mire elkészültem mindennel. Fehér terítő volt az asztalon, de szépen csillogtak a fenyőn a kicsi gyertyák... Akkor aztán elküldött az új szolgálati helyemre. Azt mondta: karácsonytól karácsonyig fogadtalak, mehetsz!... Hát eljöttem. Milyen sötét az erdő! Talán farkasok is lesnek rám az úton. Jó Istenem, ne hagyj el! *(Leül a tönkre.)* Be messze van a szomszéd falu és én már is elfáradtam. *(Körülnéz.)* Milyen sötét az erdő! Amerre nézek, mindenütt fekete fák. Jaj, de félek!... Egyszer régen azt mondta egy bácsi, hogy valahányszor félek, énekeljek, akkor mindjárt bátrabb lesz a szívem. Vajjon ha most megpróbálnám?... Hiszen szent karácsony éjszakája van... Aki nem árva, aki boldog, most mind fényes karácsonyfa alatt ül. Jaj nekem. Velem nem gondol senki. Még a farkasoktól sem félt senki. Megfagyhatok senki sem sirat... De talán a kicsi Jézuska meghallja majd, ha énekelek és elűzi szivemből a félelmet. *(Tetszés-szerinti karácsonyi éneket énekel.)*

BOSZORKÁNY: *(Kijön a kunyhóból.)* Miféle lármát hallok?... Ki zavarja nyugalmamat?...

ÉVIKE: Én... én... igazán nem akartam zavarni... Csak megpihentem egy kicsikét. Fázom is, félek is, azért énekeltem.

BOSZORKÁNY: Hordd el magad innen, te gonosz! Nem tudsz valami más nótát? Éppen karácsonyit kell énekelned? Minden hangja úgy éget, mintha olvasztott ólmot öntenének a fülembe.

ÉVIKE: Nem akartam rosszat tenni. *(Bentről megint hallatszik a gyerekek sírása, jajgatása.)* Jaj! Mi az?... Ki sír úgy? Jaj! Miért sírnak úgy azok a gyerekek? Mi történik velük?

BOSZORKÁNY: Hordd el magad, mert különben te is közéjük kerülsz.

ÉVIKE: *(Összetett kézzel könyörög.)* Jaj, jaj szegény gyerekek. Hadd lássam mi történik velük? Hátha tudok

Tóth István rajza László Marcella „Nótás Zsuzska" című meséskönyvéből.

* Mutatvány a szerző most megjelent „Gyermekszíndarabok és köszöntők" című kötetéből.

Vajjon min mulatnak olyan pompásan azok a gyerekek? törte rajta csacsi fejét.

Egyszer aztán addig-addig gondolkodott, míg egy hajnalban kiosont a kuckójából. Mihály bácsi, a gazdája, még édesen aludt, akkor fordult a másik oldalára. Móré gyorsan kilopózott és végigkocogott az üres sétányon. Még nem járt ott egy lélek sem, mindenki aludt.

Ez egy kicsit zavarba hozta Mórét. Hát őt nem fogja látni senki mikor strandol? A hancurozó gyerekek sem? Amint mondám, igen hiú egy szamár volt ez a Móré.

De már azért csak kikocogott a Balaton partjára. A Balaton olyan néma, mozdúlatlan, mint valami óriási tükör.

— Te vagy hát a Balaton, az a gyönyörű kis magyar tenger? — kezdett el magában motyogni Móré.

— Na, akkor meg is nézlek.

S belenézett. És uramfia! Móré egy másik füles csacsit látott maga felé bólogatni.

— Alászolgája! Jónapot kivánok! — integetett vidáman a másik csacsi felé. Csak mikor jól megnézte a víztükröt, ismert rá a saját maga ábrázatára.

— Nini, hát én volnék az, Móré? Aki a piacról hozom haza a hust, a füszereket, s más efféle holmit. Nem is tudtam, hogy ilyen jóképű legény vagyok! És milyen szép hosszú füleim vannak — S kedvtelve mozgatta meg a füleit.

És miután megállapította magáról, hogy ő egy igen szemrevaló legény, rögtön Cincire gondolt, a szakácsnő hófehér cicájára. Ez a Cinci igen kényes jószág volt és bár a hátulsó udvar minden lakója (kezdve a kakason, a kecskén, a csikón) tüntető figyelmességet tanusított Cinci iránt, Cinci figyelembe se vette őket. Puha, párnás léptekkel suhant végig a park virágai között, vagy nyujtózkodott a márványoszlopok aljában a napfényen.

A nagytaraju kakas minden reggel egy fél minuttal hamarabb kukorított, hogy Cincinek kedveskedjék vele. A kecske őrült ugrándozást vitt véghez, szintén a Cinci kedvéért. Nem különben egy kis fiatal csikó, — pedig ezt a mamája igen szigorúan nevelte, szintén gyakran sóhajtozott a csinos, hófehér Cinci után.

Ezek voltak nagyjában a hátulsó udvar lakói. De úgy azért nem volt oda egyik sem a Cinciért, mint a Moré, a Mihály bácsi szamara. Már arra is elhatározta magát, hogy a csinos Cinci kedvéért, lemond mindenféle szamárságról és iskolába fog járni, hogy egy kicsit okosabb legyen, hátha akkor Cincinek jobban fog tetszeni. (Pedig a tanító bácsik azt mondják, hogy a szamár, ha iskolába jár is, csak szamár marad.)

*

A Balaton egy darabig tűrte, hogy a csacsi szamárfüleket mutogasson neki, de aztán meksokallta, s apró hullámokat kezdett eregetni a part felé. Móré a parton csak azt vette észre, hogy elromlott a víztükör.

— Na, mi az? — nézett körül nagybután. — Nem látom jól magam — és beljebb lépett a víz felé.

Persze a szamár csacsi, azaz hogy a csacsi szamár, nem nézett a lába alá és zsupsz! belebukott fejjel a Balatonba. A négy lába fent kalimpált a levegőben. Hanem amint a vizet megérezte, akkor kezdett el csak iá-iá!-zni. Mert ez a Móré olyan szamár volt, hogy még uszni sem tudott (ez már pedig csak nagy szégyen egy felnőtt számára?).

— Iá!-iá! segítség! — kiabálta Móré kétségbeesetten. Szerencsére a szomszéd kis öbölben halászott Mihály bácsi komája, meghallotta a Móré ordítozását, odaszaladt és kihuzta a farkánál fogva.

Mikor a koma hazavitte a Morét, Mihály bácsi, a gazdája, éktelen méregbe jött.

— Mi az, Móré? Neked úgy felvitte az Isten a dolgod, hogy strandolni jársz? Na majd adok én neked strandolást!

Büntetésből nem kapott ebédet aznap.

De a legjobban még sem azt szégyelte a Móré, hanem azt, hogy az esetet Cinci is megtudta, nem különben a hátulsó udvar valamennyi lakója. S, ha bosszantani akarták, csak annyit mondtak neki:

— Mikor mégy strandolni, Móré?

S magukban mind azt gondolták, amit bizonyára ti is gondoltok, meg, amit én is gondolok, hogy:

Csacsi egy szamár volt, azaz hogy: szamár egy csacsi volt az a Móré...

Kicsinyek fejtörője.

Karácsonyi vakációra közöljük az alábbi rejtvényeket. A megfejtők között három értékes könyvet sorsolunk ki, még pedig: *László Marcella: Nótás Zsuzska, Gál Lajosné: A jóság jutalma és Csürös Emilia: Gyermekszindarabok és köszöntők* cimü könyvét. A megfejtők névsorát és a szerencsés nyerők nevét a Pásztortűz 1930. január 12.-én megjelenő 1. számában közöljük. A könyvsorsoláson azok a megfejtők is részt vesznek, akik csak egy rejtvényt fejtenek meg.

I. Szélmalom-rejtvény.

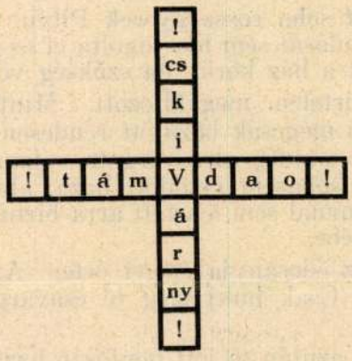

Ezt kivánja a Pásztortűz nagyoknak és kicsinyeknek.

II. Régi irás:

Egy öreg szerzetes régi könyvei közt kutatott és egyik elsárgult lapon a következő töredezett irást találta:

Azé! . . . — Uloa. . . — Elemaz . — Övő!
Nembere . — Zébr . . — Álmaak . — —
Mazkib . . — Edőak . . — Ib! . . . — —
Átora . . . — Inek . . . — Endal . . — —
Zind . . . — Győz . . — Olaj . . . — —

Hosszas fejtörés után megtalálta a titokzatos szavak értelmét és nagyon elcsodálkozott azon, hogy azok egy ma élő költő versének egyik szakaszát tartalmazzák. Ki tudja megfejteni?

III. Szórejtvény.

A — a
t — l
pá — tor
i — al
k — r
i — ó
é — el
gy — szű
e — er

IV. Névrejtvény.

— tele
— ehel
— mese
— ond
— imród
— ladár
— ula
— ttila
— éter
— nd.

A hiányzó betük Erdély legelterjedtebb szépirodalmi lapjának cimét adják.

A megfejtés határideje 1930 január 6.

A halovány csillag egyedül maradt. Elkisérte sugarával a fenyőt, de az ajtón nem tudott átjutni, szomorúan rezgett a szénégető kunyhója fölött. Mikor meghallotta a szegény ember sóhaját, — nem sokat gondolkozott. El sem búcsúzott csillagtestvéreitől, hanem megindult és szállt, szállt nagy ragyogó fényességgel a kicsi kunyhóra, át a kéményen egyenesen a fenyőfa homlokára.

Micsoda égi ragyogás töltötte be a kicsi szobát! A kislány arcáról eltüntek a lázrózsák, felnyitotta mély alvásából szemét, összecsapta két kicsi kezét, úgy kiáltotta:

— Jöjjön édesapám! Karácsony van!

A szénégető kunyhója nagy fák között állott az erdő közepén. A csillag fénye kiragyogott a kicsi ablakokon és a sötét, leselkedő árnyak messzire-messzire futottak el a közeléből.

Pityu csavarog

Nem volt soha rossz gyerek Pityu. Engedelmes jó fiú, aki a tanulását sem hanyagolta el és odahaza is szívesen segített a ház körül, ha szükség volt rá.

Aztán hirtelen megváltozott. Mintha kicserélték volna. Délben mégcsak hazajött rendesen, de a délutáni előadás után mindig elcsavargott valamerre. Lámpagyújtás előtt sohasem vetődött haza, akkor pedig már semmi hatalommal sem lehetett arra bírni, hogy könyvet vegyen a kezébe.

Búsult az édesanyja eleget érte. Az édesapja így bíztatta: — Csak bukj meg te csavargó, — jaj lesz neked!

De Pityu azután se jött pontosan haza, sem könyvet nem láttak soha a kezében. Tiszta Isten csodája, hogy a bizonyítványában továbbra is hemzsegtek a tizesek, csakúgy mint eddig.

Közeledett a vizsga. Pityut még ritkábban látták otthon mint azelőtt. Odahaza mindenki úgy nézett rá, mint valami megrögzött gonosztevőre. Nem is szólították másképen csak így: Te csavargó!

Vizsga után Pityu ujból megváltozott. Egész nap otthon ült. Olvasott, kertészkedett, a régi jó kisfiú volt megint. De hiába volt a javulás, régi bűnét nem feledték el olyan könnyen. Jaj, mert nehéz dolog a régi jó hírnevet visszaszerezni, ha egyszer elveszett.

Egy napsugaras júniusi napon feketeruhás, sáppadt, szomorú asszony kereste fel Pityu édesanyját. Könnyes szemmel szorította meg a kezét, úgy köszönte mindazt, amit Pityu az ő kisfiáért tett. Beszélt, beszélt a szomorú asszony és a végén Pityu édesanyja szemét is elöntötte a könny. Most tudta meg, hogy az ő csavargó, kisfia minden délután egyik szegény osztálytársát tanította, a vizsgán is olyan eredménnyel segítette át, hogy az még dicséretet is kapott.

— Nagybeteg a férjem, kevés öröme van az életben. Minden vígasza az a gyerek. De nehezen tanul szegény. Priváttanítót nem tarthatunk, mert szegények vagyunk. Áldja meg az Isten ezt a jószívű kisfiút!

Pityu a kertben nyesegette a rózsák vadhajtásait. Sehogysem értette, miért jön utána az édesanyja és miért csókolja meg a homlokát. Azt sem értette miért mondja olyan boldog könnyes hangon:

— Édes kis csavargóm!

A szamár csacsi, vagy a csacsi szamár

Irta: László Marcella

Móré a Mihály bácsi szamara volt. Mihály bácsi pedig kertész volt egy gyönyörű palotában, amely ott épült a Balaton partján. Volt ott ilyen palota nem egy, hanem egész sor. Még márványoszlopos is volt közöttük. S mind csupa előkelő, nagy urak laktak bennük.

Mihály bácsi a rózsákat nyesegette, oltogatta ebben a palotában és a konyhakerti növényekre, gyümölcsfákra ügyelt. Neki kellett öntözgetnie a gyönge palántákat, ha lelankadtak a nap hevétől. De a vízet nem ő hordta, hanem a Móré..

Ez a Móré igen hiú egy szamár volt. Mindig azt képzelte, hogy neki nagyszerű hangja van. S ha a piacra kellett kocognia, hogy a konyhára szükséges holmit elhozza, útközben minden zöldséges kofa előtt megállott, s elkezdett nagyhangon iá!-iá!-zni. Persze azt gondolta, hogy az emberek most mind az ő hangjában fognak gyönyörködni, vagy legalább is meghívják a színházba énekesnek. Pedig szamár kinek kell? Színházba meg éppen nem kell!

Néha megtörtént, hogy a Móré olyankor kocogott haza, mikor a Balaton partján jókedvűen, derűsen hancuroztak a fürdőző gyerekek.

Móré, bár félt a víztől, mégis irigyelte a gyerekeket. Hátha még azt tudta volna, hogy a kis szerecsen király is ott bukfencezik a többi gyerekkel a homokban, még kiváncsibb lett volna, hogy milyen is lehet a szerecsenek királya?

Hát a szerecsenek királya éppen olyan, mint más országnak a királya, csak éppen, hogy fekete .Olyan, mint a szurok, vagy mint a fekete tinta. Ugyanis a Balatonnak a híre még Szerecsenországba is eljutott. S az ország népe, a miniszterek és vén tanácsosok úgy határoztak, hogy a kicsi szerecsen királyt el kell küldeni, hadd ismerje meg a magyar gyermekeket, meg a gyönyörű Balatont, s az egész országot.

Persze elküldték a fő-fő szerecsen udvari asszonyságokat is, meg néhány fekete szerecsen vitézt is, hogy ügyeljenek a kis királyra, nehogy valami bántódása essék. S a fekete szerecsenek kicsi királya nagyon jól érezte magát a Balaton partján, nem is akart visszamenni Szerecsenországba.

Móré mindezeket nem tudta, csak a vidám, jókedvű gyermeklármát hallotta a vízpartról.

Móré a Balaton partján.
(Tóth István rajza.)

Pásztortűz 1929. dec. 22.

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 183-307

1966 FEB 24.

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

1021

BARÁTOK

(M. Tóth István rajza)

örös szocialist

rosi Fésüsfonó Üzemében dolgozik Gondán Kati ötszörös szocialista ifjúsági brigádja, akik elsők voltak a szocialista brigád megalakításában.

1968 FEB 15

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

1968. február 15. csütörtök

Magyar fotoművész nemzetközi sikere

A napokban a *Rio de Janeiró-i képzőművészeti főiskolán* gyűjteményes kiállítás nyílt *Tóth István* magyar fotóművész képeiből.

A Kulturális Kapcsolatok Intézetéhez Brazíliából most érkezett értesítés arról, hogy a kiállításnak nagy sikere van, s anyagát a Brazil Fotoművészek Szövetsége, valamint a Foto Arte művészeti lap szerkesztősége *aranyéremmel* tüntette ki.

ta nőgyűlés?

óta gítettem a munkásnőmoz-
sak galmat hazánkban, meglepő
en- ez a hír. Az első nyilvá-
aj- nos munkásnő-nagygyűlést
öz- ugyanis Budapesten 1904.
oz- május 15-re a VIII. kerü-
so- leti Baross utcában a 42.
számú házba hívtuk össze.
kö- A megjelent rendőrtiszt tő-
„Az lem, az előadótól megvonta
yű- a szót, majd feloszlatta a
917. gyűlést. 1904—1905 óta aztán
ták az egész országban — Bu-
nlé- dapesten és vidéken egy-
blát aránt — megszámlálhatat-

M. Tóth István: TELEVÍZIÓ ELŐTT

...evelőtelepek a tsz-ekben

...tertanácsi ren-
...szarvasmarha-
...abbal növeke-
...üszővel és te-
...fejlődés érde-
...területén eddig
...evelő telep lé-
...k között az al-
...th Tszé, ahol

50 darab üszőt állítottak be, s tervük, hogy a közeljövőben újabb 50 darabbal növelik állományukat. Ezeket az üszőket 7—8 hónapos vemhességi állapotban adják át a többi tsz-eknek, ahol nincs lehetőség üszőnevelésre.

A martonvásári Szabadság Tszben is 30 darab üszőt nevelnek, a tordasi Új Életben 30 darabot. A székesfehérvári Szabad Élet Termelőszövetkezet is — amint felépül a növendék istálló — szintén 50 darab üszővel gyarapítja szarvasmarha állományát.

A megye mezőgazdasági osztálya minden lehetőt elkövet, hogy ezeknek az üszőteleppel rendelkező tsz-eknek kiváló minőségű tenyészbikát biztosítson.

...az urak házába
... nem jutott az
...n bőven mun-

...géltek — vetet-

... kutya is megél
...en. Most is, ak-
...gy így éltünk
... is ambari mó-

Talány

Néha annyira bőséges a válasz-
...ték, hogy a döntésig belekábul a

M.D.K.

M. Tóth István, grafikus

„Irni" c. profilban ábrázolt kislányról készült tollrajzát közli:

Fejér megyei Szemle, 1964. 1.sz. 126. old.

M.D.K.

M. Tóth István, festő

„Lány gitárral" és „Estefelé"
c. műveivel szerepelt az Ezer-
dunántúli Képzőművészek első
kiállításán.

Fejér megyei Szemle, 1965. 1. sz. 131-132. old.

M.D.K.

M. Tóth István, grafikus

„Szakkori foglalkozáson" c.
linoljrát közli:

Fejér megyei Szemle, 1965. 1. sz. 54. old.

M.D.K.

M. Tóth István, festő

„Olvasó lány" c. lavírozott tusrajzáról körlevél

Fejér megyei Szemle, 196[illegible].2.sz. 96. old.

MDK

Tóth István [·]

A Videoton gyár munkásairól készült művét a gyár megvásárolta.

– : Művének a gyárban 7

„Népszabadság" Bp. 1968. ápr.

MDK

M.Tóth István

Este a parkban, o.

Márta, o.

Északdunántuli képzőművészek 3.kiáll. Szfvár

Csók I. Képtár 1966.

M. Tóth István

Kompelé, olaj tempera, 60×80 cm
Este " 74×56 -
Présház " 50×60 -
Ön " 108×100 cm. (15.04)

Fejérmegyei Képzőművészek Kiállítása. Székesfehérvár, 1966. kat. összeáll. Kratochwilla Klára, Bereczky Klára, 5 l.

M. Tóth István

Csendélet. 80×100 cm.
(13. old.)

Műterem-belső 110×80 cm.

Fejérmegyei Képzőművészek kiállítása.
1965, kat. Kralovánszky Alán. 4. l.
Székesfehérvár.

M. Tóth István

Fato, 1922, Szentesfelsővárosi, ág. hitv.
Főisk. 1942-ben lépett be. Szőke Szilárd festőművésznél mint gyakorlati dolgozó. Vezetője volt rajztanári működésének is. 1947 óta rendszeresen részt a megyei Kiáll. művészeti bemutatókon a Balaton, Képz., a Dunántúli Képz. Kiáll., a Hajdú Megyei Tájakon. Alkotói útjelzéseiből rendkívül magas színvonalú (1961) első önálló kiáll.

Ezredkunáltali tagja. Képzőművészeti második kiáll. Szentesfelsővárosi, 1965, kat. bev. Kovács Péter.

SOP.

M. Tóth István

29. Esőben, o. v. 73 × 42 cm.
30. Leány/ny, o. v. 45 × 35 "
31. Lány gitárral, o. v. 80 × 100 cm

Erdődumántúli képzőművészek első kiállítása. 1964, Siklós/Jelenlét, Kat. bev.: Kovács Péter.

M. Tóth István

Este a parkban, olaj, 110×90 cm
Kúta, olaj, 60×80 cm.
(Repr.: Kúta, 40 old.)

Északdunántúli Képzőművészek harmadik kiállítása, Szekszárd, 1966. Kat. bev. Kovács Péter.

82.

M. Tóth István

Életrajz 1957.:
A Dunántúli Képzőművészek
Kiállításán (1957) díjat nyert.
Főként művészi ötvös, Tóth István képtári
elrongyat olaj 42 x 44 cm.
Gradiska " 100 x 60 "

Ének a Dunántúli Képzőművészek második kiáll.
Siklósfehérvár, 1965. Kat. bev. Kovács Péter.
50 Ft.

M. Tóth István

Kat.

33. Új városrész épül	olaj	140×190
34. Reggel	olaj	80×100
35. Darupart	gouache	
36. Pécsi utca	"	
37. Új házépítők	"	
38. Ezt tette a házra "		

Reprod.: Ezt tette a házra

A Fejér Megyei Képzőművészek Kiállítása, Székesfehérvár, 1959. Kat. bev. Fitz Jenő.

7 l.

Τώρα πήγαμε
περιμένουμε
νέα
Σωτήρη χαρά

17. Β

Budapest V.

Postatakarék-utca 13. III. 3.

ΕΛΠΙΔΑ

ΛΕΚΕΒΕΓΑ

Dohányárusítás
VEREBÉLY

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Tóth István III. c.
műveltségi növendék
Győr városától 250 P
segélydíjat kapott
Képzőm. Főnök. Erk.
1933-34. 31. l.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
165-1909
ark. II/1.

6658/909 sz.

A Miemlékek Országos

Hivatkozással 1908 évi 549 s
foglalt kijelentésekre csatolva a
készitett rajzokat teljes tisztel
rint a tápéi templom restaurálásá

Megjegyezzük, hogy Tápé lakosa

Tóth István

Délutáni napsütés, vizf.

Mecsnek 1942 Tavaszi Kiállítás

Tóth István

III. c.

fest. nak

Ferk. pzomfoiskavk

1933-34. 45 l.

Ad 99/1932.

A Müemlékek Országos

költségve

20.000 Pengő

1./ Könyvtár gyarapitá

2./ Fényképek másolásá

3./ A régi magyar temp.
monográfiára....

MDK.

Tóth István festőművész.

Képzőművészeti Társulat Igazgatóságának tiszteletre-méltó tagja.

Képzőművészet, 1930. 34. sz. 205. l.

MDK

Tóth István

Erőben, festm.

Erdélyi művészeti kiáll. Walter Gyula: Festők és szobrászok. Erdélyi Szemle, 1919. jun. 284 l.

M. D. L.

Tóth István festő

soproni arckép festő FIT. u.

Csatkai Endre: Steinaches Károly soproni biedermeier festő. Sopron é. n. 3,

M. Tóth István

Utca télen, akvarell

Tanulmány Copperfield Dávidhoz, akvarell

Fiatal Képzőművészek és Iparművészek kiállitása

Ernst Muzeum, 1955. junius, 22 l.

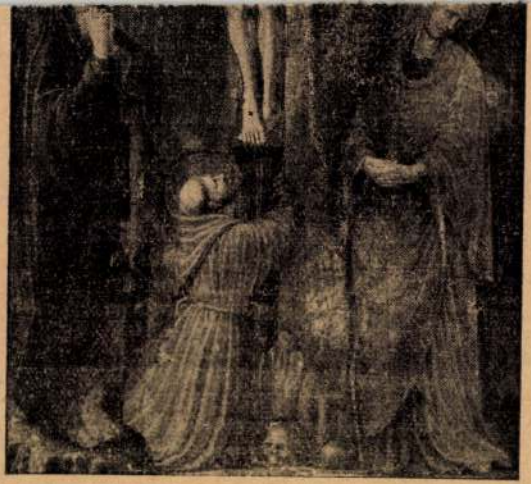

67. kép. *Biondo, Giovanni del: Kálvária.*

—ó: Az esztergomi hercegprímási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 20. szám. — Maszlaghy II., 120. szám.

CANALETTO, GIOVANNI ANTONIO (Velencei festő, 1697—1768) ISKOLÁJA

A S. Maria della Salute hátulról

Canale Grande a S. Maria della Saluteval

S. Giorgio Maggiore

M. D. K.

TÓTH István Zeneszerző

Sorsori Zeneszerző

Csatkai Endre: Steinacker Károly zeneszerzői bibliográfiája. Zeneszerző 148.

Művészet. 1953. 1-2. sz.

MDK

Tóth István festő

a Szövetkezet művésztagja

Szász B: Kolozsváron megalakult az Erdélyi Képzőművészek Szövetkezete. Függetlenség, 194o, okt. 2o. 5 l.

MDK

M. Tóth István festő

Telepy Katalin: A M.Képző- és Iparm. Szöv. fejérmegyei munkacsop.-jának képzm. kiáll. SzM. 1953. 305 l.

Tóth Istvan, festő, ?

Pásztortűz. 1930. 9 sz.

216. l.

B.: A magyarországi festők kiállításai

Kolozsvárott.

Tóth István festő XX sz.

Pásztortűz 1928. 7. sz.

166 l.

Tóth István kiállítása

Tóth István festőművész, ?

Pásztortűz, 1931. 4 sz.

172. l.

..... Tóth István

Tóth István festő **.

Pásztorlány, 1918. 8 sz.

191-192 l.

D. f.: Kolozsvári képkiállítások

Tóth István XX. sz. festő

Párizstortúra, 1928. 8 sz.

191 l.

D. gy.: Kolozsvári képkiállítás

Tóth István fotóművész

Pásztortűz, 1925. XI. évf.
449. l.
Kelemen Lajos: A csíkiak kalapfestményeik

Tóth Árpád festő, 2.

Pásztortűz, 1929. 24 sz.

57 S. l.

P. Németh Gellért: Őrsi malom Kolozsvárom

Tóth István festőművész

Pásztortűz, 1922. VIII. évf. I. r.

375. l. és 544. old.

Walter Gyula: Tóth István képeiről

Tóth István festőművész

Pásztortűz, 1922. VIII. évf. 1. k.

384. l.

Kultúr-krónika

Tóth Istvánné festőművész

Pásztortűz, 1922. VIII. évf. 11. sz.
672. l.
Pásztortűz hirdetői

Tóth István festőművész és grafikus

Életrajz. 1921. VII. 1. r. 117. 261.
290. 310

Pásztortűz, 1921. II. rész
9182.

Walter Gyula: Tóth István linóleum-
metszetei.

Tóth Istvánné, Pest

Pásztortűz, 1931. 7 sz.

172. l.

.... Tóth Istvánné.

Találkozó, Harsonagárda részlet Tóth Ist-
ván

Pásztortűz, 1924. X. évf. 11. szám

Tátrahegy: Thirmalom ucca, Tátrai Lipót

Pásztortűz, 1926. 6 sz.

141. l.

Lehetnek hajós: Tátrai Lipót drámai költő

Tóthalip: Molom a tarsa mellett

Tóth István.

Pásztortűz, 1926. 6 sz.

141 l.

Rehmann Lajos: Tóth István képpiálítása

Tállahép: Nagyfámy ai ligetrészlet,
Tóth Istvánné.

Pásztortűz, 1926. 6 sz.

141 l.

Helyreigazítás: Tóth Istvánné helyesbítése

Táblakép: Pieta (XIV sz.beli kép a morvati templomba) másolata Tóth Istvántól

Pásztortűz, 1925. XI. évf.
449. l.
Helmeczy Lajos: A morvati falfestmények

Tóth István festőművész 2.

Passzion, 1931. 7 ív.

172. l.

..... Tóth István.

Tóth István, festő

Pásztortűz, 1923. IV. évf. I-2.
636. l.
Erdélyi írók autológiája

Tóth István, festő

Pásztortűz, 1923. IX. évf. I. r.
608. l.

Tóth István képei állítása.

Tóth István festő

Párizsban, 1923. IX. évf. I. r.

701. l.

Fiatal tolltáru: Tóth István gyűjteménye kiállítása

Tóth Lajos, festő

Pásztortűz, 1923. IV. évf. II. fele
921-923. l.
Walter Gyula: Tóth Lajos linoleum metszetei.

Tóth István festőművésze

Pásztortűz, 1823. IX. évf. I. r.
832

Tóth István linoleum mappája

Tóth Imre, ferences

Pásztortűz, 1924. X. évf. I. fele
342-344. l.

Tóvirágéra: Erdélyi kéziratra

Tóth István festő

Párizstól Tűr, 1927. 5 dr.

120. l.

Irodalmi és művészeti hírek.

Tóth István festő, illusztrátor

Párizs, 1926. 6 ex.

141, l.

Helyesen lejtve: Tóth István kiállítása

Tóth István, festő

Párizstorten 1924.8.02.

191.l.

Helmeczi Lajos: Tóth István meggyalázott linoleum albuma.

Felirat ko. Kalocsa c.

Tud. gyüjt.
1818. / V. / 140. l.

Tóth István (Pest)

Pásztortűz 1928. 8 sz.

191. l.

D. y.: Ihologosi hiphiállatok

Rossi

Pester Lloyd, 1867
XIV.évf.236.sz.,3.o.

Az iparosgyülés módositásai a készülő ipartörvényen/Országos Magyar Iparegyesület/.

Tóth István, festő

Párisi Tükör, 1928. 7 sz.

166. l.

Tóth István kiállítása.

Rossi

Pester Lloyd, 1867
XIV.évf.234.sz., 3.o.

Poduska bécsi épitész Pesten.

Tóth Károly, festő

Párisi tér 1929. 24 oc.
575. l.

P. Verlaine Gellért: Őszi melankolikus
vers.

Tóth István, festő

Pásztortűz 1930 9 sz.
216. l.

(B.): A nagybányai festőkolónia
és kolorizmusa.

Tálkahép, Tél, Tóth István

Pásztortűz, 1921. II. rész.

118. l.

Walter Gyula: Tóth István linóleummetszet

Linóleummetsek, Tóth István,

Pásztortűz, 1921. II. évf.

118. l.

Walter Gyula: Tóth István linóleummetsei

Metszet Tóth István

Párizsban, 1921. II. rész

118. l.

Walter Gruda: Tóth István linoleum metszete

Linoleum metszet, Varjak, Tóth István

Pásztortűz, 1923. IX. évf. VI. fele

921-923 l.

Walter Gyula: Tóth István linoleum met
szetei

Linoleum metszet: Ujvári Tóth István

Párizsért, 1973. IX. évf. II. fele
921-923. l.

Walter Gyula: Tóth István linoleum
metszetei

Linoleum-metret, Délutáni napsütés

Tóth István

Pásztortűz, 1923. IV. évf. II. fele

921-923. l.

Walter Gyula: Tóth István linoleum met-
rettje.

Linoleum metsét, Csucshely, Tóth Istvánné

Pásztortűz 1923. IX. évf. 11. füle 921-923. l.

Walter Gyula: Tóth Istvánné linoleum metszései

Linoleum metszet, Halottak napja,

Tóth István

Pásztortűz 1923. II. évf. 11. fele

921-923. l.

Walter Gruba: Tóth István linoleum

metszetei

Linoleummelyket, Harasztiné cigányok,
Tóth Istvánt

Pásztortűz, 1923. IV. évf. II. fele
921-923.l.
Walter Gyula: Tóth István linoleum
metszetei.

Linoleummetszet, Hegyvölgy utca,
Tóth István

Pásztortűz, 1923. IX. évf. II. fele
921-923. l.

Walter Gyula: Tóth István linoleum met-
szetei.

Linoleummetszet, kuhonica maradvá-
nyok, Tóth István.

Pásztortűz, 1923. IV. évf. 11. fele
921-923. l.

Walter Gyula: Tóth István linoleum
metszetei.

Linoleum melstel Kaprafarga, Tóth István

Pásztortűz 1923. IV. évf. II. fele
921-923. l.

Walter Gyula: Tóth István linoleum
metszetei

Linoleum-metszet, Plavsics Tóth István

Pásztortűz, 1923. IX. évf. II. fele
921-923. l.

Walter Gyula: Tóth István linoleum met-
szetei.

Tábla alap, Olasznádvar, Tóth-Istvánné

Pásztortűz, 1921. II. rész.

118. l.

Walter Gyula: Tóth István linoleum-

metszete

Tálkahéj, Szelek szárnyán, Tóth István

Pásztortűz, 1921. II. rész.

118. l.

Walter Gyula: Tóth István linoleum

metszete.

Találkép, Tavasz, Tóth István

Pásztortűz, 1921, II. rész,
118. l.

Walter Gyula: Tóth István linoleum-
metszetei

Tóthalap Tenelő, Tóth István,

Pásztorúr, 1921. II. hó 2.

118. l.

Valtergyula: Tóth István linoleum.

metszete

Tallakép, Boszorkánytánc, Tóth István

Párizsban, 1921. II. rész.

118. l.

Walter Gyula: Tóth István linóleummetszet

Tátrahegy, Csend, Tóth István,

Párisfortüer, 1921. II. rész

118. l.

Waller Gyula: Tóth István kivolcsmet-

szetei.

Tabakhíp, Templomtáj, Tóth István,

Pásztortűz, 1921. II. rész.

118. l.

Walter Gyula: Tóth István linóleummetszete

Tabáhíp, Utolsó út, Tóth István

Párizstorlán, 1921. II. rész.

118. l

Walter Gyula: Tóth István linóleummetszete

Tálkahéj Virágnás, Tóth István,

Pásztortűz, 1921. II. rész.
118. l.

Walter Gyula: Tóth István linóleum
metszetei

Táblakép, Nagyszamos, Tóth István

Pásztortűz, 1923. IV. évf. 1-2.
401. l.

Finta Zoltán: Tóth István gyűjtemé-
nyes kiállítása

Táblakép Wagnerfestői tájak, Tóth Istvánról,

Párizsban, 1923. IX. évf. I. k.

701. l.

Fintor Zoltán: Tóth István egyéniségének kiállítása.

Táblakép: A gidófalvi kastély, Tóth István

Pásztortűz, 1923. IV. évf. I. r.
701. l.

Fűszerlottán: Tóth István gyűjtemé-
nyes kiállítása

Tárlatkép: Boldog mérnök magára, Tóth István

Pásztortűz, 1923 IX. évf. 1. r.

401. l.

Fűzve lásd: Tóth István gyűjteménye kiállítása.

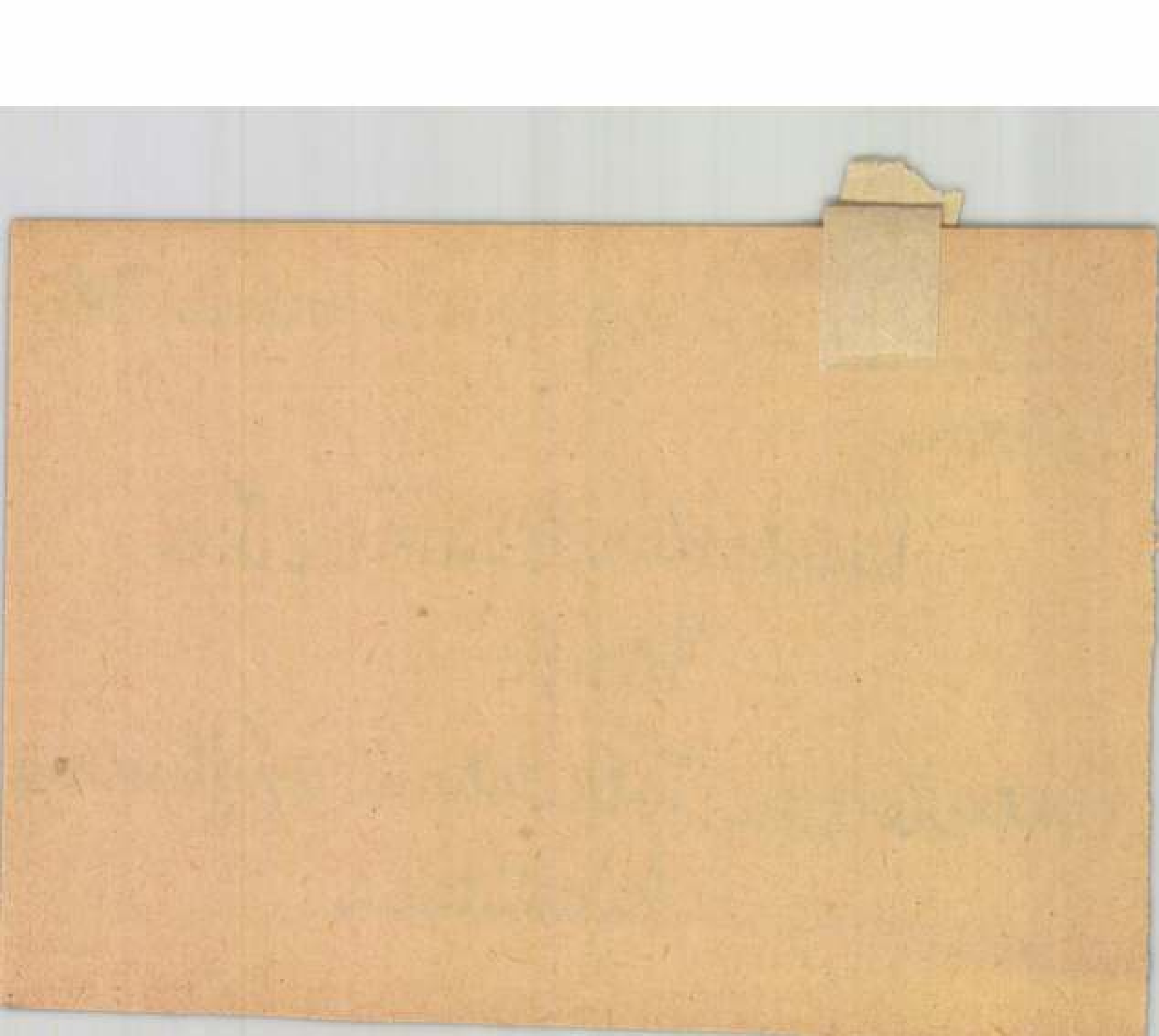

Táblakép, Tavaszi táj, Tóth István

Pásztortűz, 1923. IV. elf. I. r.

401. l.

Fiúra Lóltán: Tóth István gyűjtemé-

nyes kiállítása.

Kiállítás (Tóth István képeiből a Kolozsvárról)

Pásztortűz, 1931. 7 sz.

172. l.

..... Tóth István

Tóth István képeiállítása Kolozsvárom a Mariánumban, 1922. IV. 9-én

Pásztortűz, 1922. VIII. évf. I. r. 375. l. és 4/2 Kultúra könyvtár

Walter Gyula: Tóth István képeiállítása

Tóth István kiállítása Kolozsvárott
az Unitárius Kollégiumban márc. 28-án

Pásztortűz, 1926. 6 sz.
141. l.
Szerencsés Károly: Tóth István képkiállítása

Tóth István kollektív kiállítása Borsvárosban 1972-ben.

Pásztortűz, 1922. VIII. évf. I. sz.
384. l.
Kultúr-krónika

Tóth István kiállítása Kolozsvárott
1923. május 20-án, a Marianum dísz-
termében.

Pásztortűz, 1923. IV. évf. I. k.
608. l.

Tóth István-kiállítása.

Kolozsvári Unitarius kollegium
(Tóth István kiállítása)

Pásztortűz, 1928. 7 sz.
166 l.
Tóth István kiállítása.

Kiállítás: Tóth Ilona (Kolozsvár)

Pásztortűz, 1928. 8 sz.

191-192 l.

D.Y: Kolozsvári kiphiállítások

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A magyar tud. akadémia márcz. 14-iki ülésén *Than* Károly elnökölt. Az ülést szaktudományi értekezések vették igénybe.

Fröhlich Izidor mint rendes tag székfoglalóját tartotta. Értekezés helyett az akadémia megbizásából megirt «*Elméleti fizika*» című nagyobb művének I. kötetét ismerteti, annak megjelenése alkalmából, miután rövid szavakkal megköszönte az akadémiának rendes taggá való megválasztatását. A könyv címe «Kinematika, vagy a mozgás tana». *Daday* Jenő «A mezőségi tavak mikroszkopikus faunájáról» értekezett. Ezután *Szily* Adolf tartotta meg előadását «Egy látásérzéki csalódás magyarázata» czímen. Az előadásokat *Than* Károly elnök fejezte be dr, *Neumann* Zsigmondnak értekezését mutatván be néhány savanyúvíz elemzéséről.

A Petőfi-társaság márcz. 13-iki havi ülésén nagyszámú hallgatóság jelent meg. Első felolvasó *Bodnár* Zsigmond volt, ki «Törvény e vagy csak föltevés?» czim alatt védelmezte azt a filozófiai álláspontot, melyet a szellemi fejlődés törvényszerűségére nézve egy előbbi felolvasásában elfoglalt, hogy tudniillik úgy a közéletben, mint az irodalomban következetesen meglátszik a nemzeti élet hatása, a mit ő az actio és reactio korszakának nevez. Felolvasásának polemikus része is volt. Utána *Komócsy* József szavalta el «Három a táncz» czimű balladáját, mely egy könnyelmű lányról szól, a ki akkor is táncol, mikor anyja betegen fekszik, jól mulat s mire haza megy, meghalt a szegény asszony, a leány aztán megőrül. Végül *Margitay* Dezső humoros elbeszélést olvasott fel «Lázár föltámadása» czím alatt. — A felolvasások után zárt ülést tartott a társaság, melyben *Jókai irói jubileumának* rendezéséről tanácskozott. Azt határozták, hogy a társaság csak inicziálni fogja az ünneplést s bizottságot választott, melynek feladata lesz vegyes nagy bizottság alakítására törekedni, hogy a nagy iróhoz méltón lehessen a jubileumot megünnepelni. Jókainak ötven éves irói jubileuma 1893. január havában lesz.

Az új muzeum. A nemzeti muzeum és az orsz. képtár reformálása ügyében kiküldött bizottság Berzeviczy Albert államtitkár elnöklete alatt ülést tartott s tárgyalás alá vették és elfogadták az építő szakértőknek az új muzeumra vonatkozó javaslatát s elhatározták, hogy a közoktatásügyi miniszter figyelmét felhivják egy új képtár, illetőleg egy képzőművészeti muzeum építésének szükségére.

Munkások zavargása Berlinben. — A rendőrség szétüzi a tüntető munkásokat.
(A «Politikai Ujdonságok» legújabb számából.)

MI UJSÁG?

Figyelmeztetés. *Az előfizetés könnyebb teljesitése végett* a «Vasárnapi Ujság» *mai számához postai utalványt mellékel* a kiadó-hivatal.

A felvidéki inségesek számára országszerte megindult a gyűjtés és pedig a legjobb eredménynyel. A külföldről is érkezett nagyobb adomány, még pedig *Ferdinánd* bolgár fejedelemtől, ki 3000 frankot küldött az árvamegyei éhezőknek. Pénzintézetek, egyesületek, magánosok folyvást adakoznak, s a hirlapok naponkint jelentékeny összegről adnak számot. A gyüjtések és segély minél eredményesebb szervezésére a miniszterelnök neje, gr. *Szapáry* Gyuláné értekezletet hívott össze márcz. 12-ikére a miniszterelnöki palotába, hol sokan jelentek meg a társadalom előkelő köreiből, s a segélyezésekre «*Felebarátok*» név alatt társaságot alakítottak. Jelen volt *Vaszary* Kolos herczegprimás is, a ki készséggel fogadta el a védnökséget s kijelentette, hogy hatáskörében mindent megtesz az ügy előmozdítására. A «felebarátok» kötelességül vállalja el, hogy 4—5 hónapon keresztül, a míg új termés lesz, gondoskodik a segélyezés módjáról. Rendeznek országos gyűjtést, melyre nézve *Jókai* tollából került ki a felhívás. A pénzbeli adományok a földhitelintézethez, a természetbeliek az orsz. gazdasági egyesülethez küldendők, a honnan egy külön bizottság rendeltetési helyére juttatja. Az értekezlet meg is választotta a végrehajtó bizottságot, mely fele részben hölgyekből alakult. A Jókai szerkesztette *fölhivás* így hangzik:

«A felvidéken inség van és ez inség még növekedni fog. A mult évi aratás a hegyes vidékeken rossz volt. A termés megromlott s az idei aratás még messze van. Ha a természet mostoha volt fiaihoz, legyen édes anyjuk a haza. Ha a föld bezárta keblét legmunkásabb gyermekei előtt, nyissa meg előttük keblét az emberiség. Az éhezők nevében felhívást intézünk Magyarország összes lakóihoz, segélyt kérve a leghívebb, a legszorgalmasabb, a legszegényebb honfitársak számára. A ki szűkölködőknek ad, Istennek ad; a ki a mennyországba vet, üdvösséget arat. Adományok elfogadtatnak pénzben a földhitelintézethez és termékekben a magyar országos gazdasági egyesülethez küldve, a honnan azonnal rendeltetésök helyére fognak küldetni s a megválasztott bizottság által a szűkölködők közt kiosztatni. A gazdagok adományait és az özvegy asszony filléreit Isten áldása kiséri.»

A felvidéki szerencsétleneken gr. *Bethlen* András földmívelési miniszter azzal is segít, hogy vetőmagot küld nekik. A főispánok állítják össze, hogy hol és mennyi szükséges. A napokban Kőbányáról egy vaggon élelmiszert vittek Árvába. A kőbányaiak adakozták össze s az inségtől sujtott *Zázriva* községbe harmincz szekér szállította a vasúttól. *Del Medico* Antal, ki a gyűjtést megindította, több bizottsági taggal együtt intézte a kiosztást, Malkovcsik Ignácz plebános és Zmeskál Aladár főszolgabiró segítsége mellett. A kiosztás egész napig tartott a 3000 lakosságú községben. A nyomoruság megható képe tárult föl. Sok házban nincs egy falat kenyér, s a mi van, undorító szagu és izű, mert hulladékokból van összegyúrva, s inkább sárhoz, mint eledelhez hasonlít.

A király e hó 18-án kora reggel Budapestre viszszaérkezett. Ő felsége a mult héten a *királynét* látogatta meg Miramareban, hogy búcsut vegyen a Korfuba utazott felséges asszonytól. A király innen két napra Bécsbe ment. E hó 19-kére általános audienczia volt kitűzve a budai királyi palotában.

Országos tornaverseny. A legközelebb rendezendő tanulói országos tornaversenyeknek az a végrehajtó bizottsága, melyet Csáky Albin közoktatásügyi miniszter nemrég nevezett ki, pár nap előtt tartotta első ülését *Berzeviczy* Albert államtitkár elnöklete alatt, ki tolmácsolta a közoktatási miniszternek azt a szándékát, hogy a mult évben oly sikert aratott tanulói versenyeket továbbra is fenn kivánja tartani. Azt a kérdést intézi a tagokhoz, hogy szükségesnek tartják-e még ez évben egy országos jellegü tornaverseny rendezését. Hosszabb szakszerü vita fejlődött ki, melynek eredménye az, hogy ebben az évben országos jellegü tornaverseny ne tartassék; a tornaversenyek állandó intézménynyé tétessenek; a legközelebbi országos tornaversenyek előkészületei azonnal megkezdendők; a már ez évben rendezendő helyi versenyek, valamint a jövő országos versenyek, részletes programmjának kidolgozására albizottság küldessék ki. Az albizottság elnöke: Hegedüs Sándor képviselő alelnöke: Kun Gyula fővárosi tanácsos.

Kossuth Lajos egészségéről ismét nyugtalanító hirek terjedtek el Budapesten. A távirati kérdezősködésekre azonban megnyugtató válasz érkezett. Kossuth kissé meghütötte magát, de komolyabb baja egy pillanatig sem volt. Most már ismét teljesen jó az egészsége, s a szép tavaszi időt mindennap fölhasználja, hogy sétákat tegyen.

Budapest központi városháza. A fővárosnak nincs hozzá méltó városháza, a mi nemcsak azt jelenti, hogy diszesebb kellene, hanem, hogy nagyon szük lévén a helyiségek, a városi hivatalok egy része bérházakba szorult. Megfelelő városház számára kellő helyen nincs telek s igy már régebben a Károly-kaszárnyát szemelték ki. A hadügyi kormány azonban a nagy kaszárnyának csak egyik felét hajlandó átengedni illő kárpótlásért. Ebben az ügyben tanácskozott e hó 16-ikán egy bizottság Gerlóczy Károly helyettes polgármester elnöklete alatt, s abban állapodott meg, hogy a közgyülés intézzen fölterjesztést a pénzügyminiszterhez, kifejtve az okokat arra nézve, kogy a fővárosnak az egész területre szüksége van. Kéri tehát ugy ennek kieszközlését a hadügyi kormányzatnál, valamint kéri, hogy az ügy tárgyalása és eldöntése czéljából, a kormány s a főváros küldötteiből álló vegyes bizottságot küldjön ki.

Lakomák az új bankkormányzó tiszteletére. *Kautz* Gyula az osztrák-magyar bank kormányzójává történt kineveztetése alkalmából, a jeles férfiu minden körben tiszteletnyilvánításokkal találkozik. De mig egy részt örömmel üdvözlik új állásán, más részt mélyen fájlalják, hogy Budapestről el kell távoznia.

Az *egyetemi ifjuság*, melynek évtizedek óta volt népszerű tanára szintén bucsu-lakomát rendezett

Kautz tiszteletére. E hó 14-ikén ment az végbe a redout éttermében, s mintegy kétszázan jelentek meg Kautz jelenlegi és volt tanítványai, továbbá br. Eötvös Loránd egyetemi rektor, számos egyetemi tanárral. Az első pohárköszöntőt *Rényi* József, az egyetemi kör elnöke mondta. B. *Eötvös* Loránd rektor elmés beszédjében átalános derültséget keltett, hogy «eddig Kautz indexeket írt alá, ezután a bankókat irja alá.» *Sághy* Gyula tanár azt kivánta, hogy Kautz, mint a független, önálló magyar jegybank kormányzója térne vissza. *Kautz* Gyula meghatottságtól remegő hangon bucsuzott el az ifjuságtól, lelkére kötötte az ifjaknak, hogy ezentul is a hazaszeretet és a kötelességérzet vezesse őket pályájukon. — Másnap, e hó 15-ikén a *belvárosi szabadelvü párt* végrehajtó bizottsága (melynek a választások alatt Kautz elnöke volt) rendezett bucsu-lakomát a «Hungária» szállodában. Mintegy 300-an mentek el, köztük Ráth Károly főpolgármester, br. Podmaniczky Frigyes, a belváros képviselője, Emich Gusztáv, Hegedüs Sándor és még számosan a belváros előkelő polgárai közül. *Láng* Lajos államtitkár éltette Kautz Gyulát, ki ezután szintén poharat emelt s biztositotta barátait, hogy bár a királyi kegy idegen földre szólította, soha sem fog megfeledkezni hazájáról és a fővárosról. A haza éltetésével fejezte be szavait. Kautzot éltették még Hegedüs Sándor, Ráth Károly és Való Simon, mig Csatáry Lajos megemlékezvén márczius 15-éről, vitéz bajtársát, br. Podmaniczkyt éltette.

Az országos közegészségi tanács elnökévé dr. *Korányi* Frigyes, másodelnökévé pedig dr. *Müller* Kálmán, ezen tanács eddigi rendes tagja és Rókuskórházi igazgató neveztetett ki.

Egy afrikai utazó Stanleyről. *Westmark* Tódor svéd afrikai utazó e hó 14-ikén felolvasást tartott a redout kisebb termében, hol elég sokan gyűltek össsze, hogy meghallgassák. Westmark svéd utazó 1883-ban a belga expediczió szolgálatában járt először Afrikában s akkor találkozott Stanleyvel, kit Westmark azóta súlyos vádakkal illet, a ki nem a tudományt, hanem saját kapzsi érdekét szolgálta. A svéd utazó budapesti felolvasása nagy részben ily vádakból állt. Másik része az emberevő bangalák közt töltött tapasztalatait adta elő, melyről lapunk mult száma már tüzetesebben szólt. Westmark németül tartotta előadását, oly nyelven, melyet idegen kiejtéssel beszél.

Stanleyt kegyetlenséggel, haszonleséssel vádolta. A károlyvárosi születésü Luksics halálát is neki tulajdonítja, mert nagy betegen vitette maga elé, s Luksics ennek következtében halt meg. Westmark szerint Stanley azért akart megszabadulni Luksicstól, mert haszon várt rá halála után. A belga kormány ugyanis 100,000 frank jutalmat adott minden telep fölszereléséért a Kongó-vidéken. Luksics is szervezett ily telepet, s halála után Stanley vette föl a 100,000 frankot. Azzal is vádolja Stanleyt, hogy végig nézett egy jelenetet, midőn a benszülöttek meghalt főnöküknek tiszteletére tizennégy embert áldoztak fel. Azt is megtette Stanley, hogy rabszolgákat, különösen rabszolganőket vásárolt és elajándékozta az egyes álomásokon maradt tisztjeinek, a kik viszont csereüzletet üztek egymás között. Nagyobbára ezek Westmark vádjai Stanley ellen.

A magyarországi helynevek a földrajzban. A németországi térképek és földrajzi könyvek a magyarországi helyneveket önkényt elferdítették németes hangzásuakká, vagy egyenesen német néven emlegetik. Szegedin, Debreczin mellett egy csomó német helynév fordúl elő, a mi nálunk nincs forgalomban. A hadügyminiszter a delegácziók előtt megigérte, hogy a katonai térképen ezentúl magyar helynevek lesznek. E hirre a *magyar földrajzi társaság* bizottságot küldött ki *Erődi* Béla elnöklete alatt, a mely munkásságát megkezdette.

A bizottság, mely a térképek magyarázatára megtette az előkészületeket, ezen kivül ezt a vívmányt itt is, meg külföldön is értékesíteni akarja. Így elhatározták, hogy fölkeresik a tekintélyesebb helyi német lapokat s felkérik azokat, hogy a magyar helyneveket irják magyarul s a németet, az esetleges tévedés kikerülése végett, tegyék zárjelbe: Pozsony (Pressburg), Pécs (Fünfkirchen) stb. *Király* Pál indítványára fölkérik a közlekedési minisztert, hogy a déli vasut és a nyugati pályaudvar váró termeiben lévő vasuti térképeken az Ofen-Pest féle elnevezéseket javítsák ki; ott ezer meg ezer idegen utazó fordul meg s ha ők azt látják, hogy mi fővárosunkban sem ragaszkodunk a Budapest egyedüli helyes irásmódjához, tőlük még kevésbbé várhatjuk azt. A bizottság végül elhatározta, hogy a külföld részére a berni kongresszus értelmében 600—1000 helynévből álló magyar földrajzi szótárt állít össze, a kiejtésnek megfelelő angol, olasz, franczia és német átirással. Ennek a szótárnak a szerkesztésével Erődi Béla, Jankó János és Márki Sándor bizattak meg.

— Az első osztrák általános baleset ellen biztositó társaság, melyet hazánkban a trieszti általános biztositó társulat (Assicurazioni Generali) magyarországi vezérügynöksége képvisel, közgyülését e hó 5-én megtartotta és közzétette 1891-iki üzleti jelentését. E számadási jelentésből kitünik, hogy a baleset-biztositás a lefolyt évben ugy a biztositottak számát, mint az azok által fizetett dijakat illetőleg jelentékenyen haladt. A dijbevétel 1.020,400 forint 99 krnyi összeget ért el, mely összegből az egyénenkénti biztositásra 883,707 frt 98 kr. esik, mig a jövő években esedékes díjkötelezvények ez ágnál 4.713,990 frt 12 krra rugnak. Az egyénenkénti biztositást 1891 végéig már 60,214 személy vette igénybe. Az 1891-iki üzletévben 8486 káresetben 458,322 frt 11 kr. lőn kifizetve és az intézet fennállása óta összesen 43,093 káreset után 2.469,452 forint 88 kr. lett megtéritve. Az üzletszámla 126,431 frt 7 krnyi nyereséggel záródik és a közgyűlés az igazgatótanács ajánlatára elhatározta, hogy ebből 100,000 frtot, azaz részvényenkint 20 frtot (= 10 százalék) fordit az osztalékszelvény beváltására. Az 1.000,000 frt teljesen befizetett részvénytőkén kivül a társaság még 952,950 frt 56 krnyi tartalékalap fölött rendelkezik, mely összeg — mint ezt a mérlegszámla mutatja — elsőrendü értékekben van elhelyezve és ezeknek nagyrésze magyar papirokból áll.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: Szignarovics Jakab, ferenczrendi szerzetes és kiérdemült tartományi főnök, aranymisés pap, Galgóczon, 77 éves. — Bartsik Márton, egykor a jászkun-kerület főkapitánya, Jászberényben, élete 87-ik évében; jótékony czélokra 16,000 frtot hagyott. — Fuchs András, nyugalomba vonult evang. lelkész, Nagy-Kikindán. — Rónay Domokos, honvédőrnagy, nehai Rónay Jáczint püspök testvéröcscse, Pozsonyban, élete 61-dik évében. — Tóth István, akadémiai festő, Sopronban, 67 éves. — Dr. Breyer János, Kassa város nyug. orvosa, élete 78-dik évében. — Péchy Ödön, a sárosmegyei tekintélyes Péchy család tagja, Eperjesen. — Kállay Sándor, ügyvéd, régebben főszolgabiró, 64 éves, Nagy-Kállóban. — Szabó Ede, honvédelmi miniszteriumi nyug. fogalmazó, 39-dik évében, Budapesten. — Dr. Breuer Miksa, fővárosi orvos, 75 éves. — Lazarovics Sándor, temesi nagybirtokos, 68 éves, Nagy-Szredistyén. — Borsody Péter, földbirtokos, Somogymegye törvényhatósági tagja, 69 éves, Jobbaházán. — Dr. Schwester Károly, pécskai orvos, kedvelt és tevékeny férfiu. — Lipniczky József, nyug. telekkönyvezető, 72 éves, Szatmáron. — Fölföldi György, a «Turkeve» czimü hetilap szerkesztője és kiadótulajdonosa. — Kanovics Imre, fővárosi tisztviselő, Kanovics Béla józsefvárosi apátplébános testvérbátyja, 72 éves. — Angyal Lőrincz, adóhivatali számtiszt, 43 é. Kecskeméten. — Csathó Ferencz, az első magyar ált. biztosító társaság tisztviselője, Szegeden, 75-dik évében. — Vigyázó Rudolf, paksi földbirtokos és takarékpénztári igazgató. — Satzger Keresztély, dunántuli nagybirtokos, 36 éves, Bécsben. — Kuhárik J., a Ludovika Akadémia I. éves növendéke, Budapesten. — Wolf Ede, egy budapesti kereskedői czég főnöke, 72 éves. — Ivanchich Viktor, budapesti születésü bécsi orvos, ki a budapesti orvosi egylet egyik bőkezű alapitója volt, 80 éves, Bécsben.

Özv. Leitner Józsefné, szül. Solterev Jozefa, a déli vidéken köztiszteletben élt úrnő, kinek 88-ik évében történt halálát nagy kiterjedésü család gyászolja, Lugoson. — Özv. Paál Rezsőné, Ujvári Béla, soproni főreáliskolai tanár anyósa, Sopronban, 64-ik évében. — Özv. Göllner Lajosné, szül. Draskóczy Anna, 52-ik évében, Budapesten; ugyanitt özv. Boronkay Ignáczné, szül. Reviczky Antónia 79 éves. — Jakabfy Károlyné, szül. Malocsay Klementina, Budapesten, 51-dik évében. — Gönczy Endréné, szül. Dáné Lenke, Szászváros, 26 éves, — Steiner Sarolta, Sturm Albert, hirlapiró édes anyja, 67 éves, Liptó-Szentmiklóson. — Weingruber Árminné, szül. Holzer Babette, a kerepesi-uti «Fehér hattyu» szálloda tulajdonosának neje, 68. évében, Budapesten.

Szerkesztői mondanivalók.

Szakácsi. B. Gy. Ilyefalva. D. B. Kaposvár. G. M. sat. — A felvidéki inségesek számára beküldött adományaikat kivánataik szerint első sorban a szintén szerkesztőségünk vezetése mellett megjelenő «Képes Néplap»-ban nyugtázzuk.

London. A—l. A Buttler új könyvéről szóló ismertetés e hétre későn érkezett, s igy jövő számunkra kellett halasztanunk.

Homály. Intés. Télen. A három kis vers teljességgel nem árul el költői hivatottságot. Az első és utolsó, mely csak egy kép, egy hangulat volna, még csak türhető; a második azonban minden kritikán alul álló zagyvalék. Az első versszakban az életet patakhoz hasonlítja, mely a tengerbe — a halálba szakad —, a második versszakban már azzal biztat, hogy «míg erős, izmos vagy, szedd élted gyümölcsét, nehogy a rosszaság férgei meglepjék», a harmadik versszak szerint: a legszebb gyümölcs is, ha a féreg rágja, lehull, a negyedikben «meglep nem is várva, a sápító halál, boldog az, kit útra elkészülve talál» stb. Itt ugyan hiába keressük az összefüggést, sőt még az értelmet is, s legföljebb azt a tanuságot meríthetjük belőle, hogy a gyümölcsöt egészen éretlenül kell leszedni, nehogy fáján megférgesedjék. A mi persze egészen hamis tanúság. A másik két versben, minthogy nem okoskodók, nincsenek ilyen botlások, ezekben, a gyönge verselésen kívül, csak az a baj, hogy a képet nem tudja a perspektiva szabályai szerint megfesteni s folyvást ugrál a közelebbi és távolabbi tárgyakra.

Merengés. Komoly, sőt pathetikus hangon szól, mégis itt-ott, például a holdhoz intézett beszédben, akaratlan komikum nyilatkozik.

Vihar söpri . . . Zöld lombok közt. Tartalmilag és formailag egyaránt gyarló kisérletek. A magyar verselési technika mai fejlettsége mellett szinte csodálkozik az ember, hogy akad valaki széles e hazában, a ki megelégszik az ilyen rímekkel: szemetjét—esküjét, esküdet—szeretlek, megreped—terhet, engem—szerelem stb.

L. K.-hoz. A költemény alapeszméje csinos, a kidolgozás azonban gyakorlatlan kezdőre vall.

SAKKJÁTÉK.

1710. számu feladvány. Juchly J.-től.

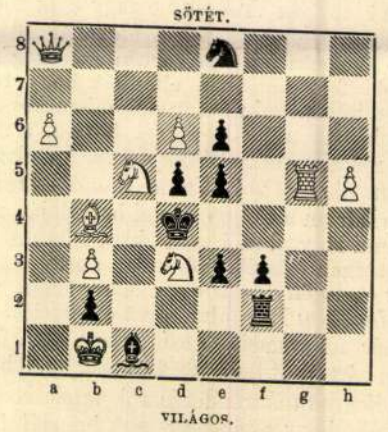

Világos indul s a harmadik lépésre matot mond.

Az 1705. számu feladvány megfejtése.

Dubbe F.-től.

Megfejtés.

Világos.	*Sötét.*	*Világos.*	*a.*	*Sötét.*
1. Hg8—h6	Ke5—f6 (a)	1.		Fa7—b6 : (b)
2. Vb3—d5	Kf6—g6	2. Hh6—g4+		Ke5—f5
3. Vd5—g5 † stb.		3. Vb3—d5+		Kf5—g6
		4. He6—f8 mat.		

Világos.	*b.*	*Sötét.*
1.		e7—f6 :
2. Vb3—h3		Ke5—d5
3. Vb3—f5+		Kd5—c4
4. Vf5—e4 mat.		

Helyesen fejtették meg: *Budapesten:* K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — *Nagykőrösön:* Kovács László. — *Kecskeméten:* Balogh Dienes. — *Eperjesen:* Somogyi Miklós. — *A pesti sakk-kör.*

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 10-ik számában közölt képtalány megfejtése: *Játék.*

Heti naptár, márczius hó.

Nap	*Katholikus es protestáns*		*Görög-Orosz*	*Izraelita*
20 V.	**B 3 Oculi**	**B** Hubert	**8 D Nbőjt 3. v.**	21
21 H.	Benedek ap.	Benedek	9 Szeb. 40 vt.	22
22 K.	Oktavián vt.	Octávián	10 Kodrát és t.	23
23 S.	Frumentius	Frumentius	11 Szofrón pk.	24
24 C.	Gábor főangyal	Gábor	12 Theofanesz	25
25 P.	**Gyüm. oltó B.A.**	Gyüm. o. b. a.	13 Niczefor pk.	26
26 S.	Manó vt.	Manó	Benedek	**27 S. W. P.**

Holdváltozás. ☾ Utolsó negyed 21-én 6 óra 33 pk. délután.

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**
(L. Egyetem-tér 6. szám.)

Fekete, fehér és szines selymeket méterenként **45 kr.-tól 16 frt 65 kr.-ig** sima és mintázott mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző színben szállit, megrendelt egyes öltönyökre, vagy végekben is póstabér- és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. kir. udv. szállitó) **selyemgyára Zürichben.** Minták póstafordulóval küldetnek. Svájczba czimzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. (1)

Tóth István
nyomdász
Eger

l.

Kéziratnyomtatók
288. l.

[illegible] nyugta

[illegible] Tiszteletteljes [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] I. sz. [illegible]-gyanúsítottak

[illegible] 19.

[illegible]

Tóth István

A Báthory - Apor
seminarium kapuja
fenti tollrajza
Repr.

Pásztortűz. 1935
509. l.

Valószínűleg illusz-
tráció Biró Vencel:
A nagy alapító (gróf
Apor István) c. köny-
véből. Kolozsvár 1935.

Állami tkár.

kilenczvenöt /3095/ K-t elszámolás
n ki s azt tárcám fentmegjelölt alnap-
l.-

: hiteléül:

Igazgyöngyösi
főjegyző.

{ Tóth István }
festő cikke

( ) Simon Béla kiállítása. Pásztortűz
1936. 123. l.

izottsága.

udapesti IX.ker. állampénztárból.

lmazottak fizetését, tiszteletdijak és
lmazásokat, műemlékek felvételi és hely-
llitási költségeit, ásatások költségeit,
zási költségeket, kiadványok költségeit,
könyvtár és rajztár gyarapitási költ-
eit, irodai költségeket.

des bevételei a Bizottságnak az ország
ületének csonkitása következtében ez i-
szerint nincsenek.

izottság pénztári forgalma az elmult köl
vetési évben 98379 K. 74 f.volt

ztári szabályzata a Bizottságnak nincs.
ifizetések mindenkor a miniszterium ál-
meghatározott célra folyósitott össze-
ből a Bizottság elnökének rendelkezésé-
történnek.

Tóth István
jeszi Beáta
c. Szmédi-Molnár
László: Tóth István
honvédezredes.
Bp. 1938. 39. l.

Könyvtárunkból

DOROTTYA-UTCAI FIÓKPÉNZTÁR. V., DOROTTYA-UTCA 8.

Ezennel igazolják, hogy

fizet le pénztárunknál, mely összeg értékkel

K

M. Tóth István

festő

Szeke[illegible]

Szabad Művészet
1952. II. sz. 556. l.

3864. Broc

Sz. Temesváron 1807. † Lo

Leányfej.

Egy mellig látható, job
leányzóé. Fürtözött rövid haj
barna. Fehér patyolat ruhája

Ovalis carton, méretei 41·8
Vétetett L. D. Strelitskietől 190
(1975–908). — Elszámoltatott
— Az elszámolást jóváhagyta az
910 szvsz. határozat (911–911)

Jegyzet. Az 1909 október
az 1909 október 25-iki 125098
november 5-iki értesités (1800–
15-iki elismervényre (2097–909)
910) 1910 május 13-án ideigle
országi múzeumnak adatott (824
vette az 1911 augusztus 24-iki 1

Let.

III

Vét. 1908

Tem

Nagybánya (Tóth István tájképei
kiállított anyaga)

Párisi tárlat, 1927. V. 21.
120 l.
Irodalmi és művészeti hírek.

Magyarország (minden vallású magyarok
hazája Tóth István)

Pásztortűz, 1926. 6 sz.
141. l.
Helyreigazítás: Tóth István kéziratában

Kolozsvár: Török István kéziratai

Pásztortűz, 1928. 8 sz.
191-192 l.
D.f.: Kolozsvári kéziratok.

Kolozsvár (Tóth Lőrinc március 28 és
1926. június 1ét között találkozott)

Pásztortűz, 1926. 6 sz.

141.l.

Kelemen Lajos: Tóth Lőrinc költészete

Ghoussoar (Tóth Istvánné tájképei kiállítása a városházán)

Pásztortűz, 1927. 5. sz.

120. l.

Irodalmi és művészeti hírek.

Kolozsvár (Tóth István képviállítása az Unitárius Kollégiumba)

Pásztortűz, 1931. 4 sz.

172. l.

..... Tóth István.

Kolozsvár (Tóth István kiállítása
a Mariánumban)

Pásztortűz, 1922. VIII. évf. I. k.
375. l.

Walter Gyula: Tóth István képkiállítása

Kolozsvár (Tóth Antal grafikus kiállítása)

Pásztortűz, 1922. VIII. évf. I. k.

384.l.

Kultur-keresztmetszet

Kolozsvár: Tóth István képkiállítása

Pásztortűz, 1918. 8 sz.

191 l.

D. Gy.: Kolozsvári képkiállítás.

Mièvnet · 1943. VIII č. 67 l.

~~Fodda~~ Tělo za tvůrčí: Kirchnerová

MD K

Tóth István József, festö

Tihany. Vizf.

OMKT.-Műcsarnok. IV.Nemzeti Képzömüv. Kiáll.
BP. 1937. ápr.29.-jun.20. Kat. 13.l.

MDK

Tóth István, Kolozsvár

Tájkép, repr.

Képzőművészet, 1932. 51.sz. 136 l.

MDK

Tóth István festő, Kolozsvár

Tájkép, repr.

Képzőművészet, 1932. 51.sz. 156.l.

TÓTH István

M.D.K.

1929-ben Nagybányán a Szépművészeti Akadémia tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 340.l.

M.D.K.

TÓTH István

1928-ban Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja.

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 339.l.

Zentai Tóth István

MDK

Türülköző nő, terrakotta

Mücsarnok 1944.VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

MDK

Tóth István 2
nyomdász

Az egri líceum nyomdájának vezetését 1860-ban vette át, új betűket hozatott és a munkálatok sorát emelte. Nagy sorozatú munkái: Magyar Encyklopedia 10 000 példány. Caius Caesar világtörténete 2000 pld. stb.

* Az egri érseki líceumi nyomda
Grafikai Szemle 1900 évf. 8 sz. 107 l.

MDK.

M.Tóth István festő, Székesfehérvár,

"Festők Tokajban" /olaj/

"Udvar Tokajban" /olaj/

"M.T.H.kollégium udvarán Székesfehérváron" /olaj/

Vidéken élő képzőművészek kiállítása
Nemzeti Szalon. 1955. 17.1.

Az a címkórság, ami ma itt megyen, ma már külföldön is köznevetség tárgya. Épúgy, mint a híres magyar lovagiaskodás. Ezt is sikerült odáig lejáratni, hogy Németországban olyasvalamire, ahol nem történik semmi, azt mondják „so ein ungarisches Duell", vagyis ahol a segédek két hétig tárgyalnak és egy karcolással az ügyet nagy nehezen elintézik. Braziliában állítólag mindenki ezredes. Magyarországon maholnap mindenki méltóságos.

Midőn a komműn alatt a megszállt Szeged városában egy francia tiszttel beszélgettem, az véleményét a magyar állapotokról ezekben foglalta össze:

— Két jelenséget figyeltem meg önöknél: az egyik az, hogy itt mindenki miniszter, vagy legalább is államtitkár akarna lenni, a másik pedig, amin csodálkoztunk, az, hogy azok a vörösök, akiket mi elfogtunk, mire behoztuk, mind azt állították, hogy ők tulajdonképpen fehérek és nem is vörösök. Nálunk, mondotta a francia, aki vörös, az igazában vörös!

Végezek az írásommal!

Csak a mérnöktársadalom komoly munkája, magasabb etikai felfogása munkáról, előhaladásról és egy jobb jövőről emelhet ki bennünket ebből a szánalmas fertőből!

r. i.

Waelder Gyula műegyetemi tanárnak a Hauszmann Alajos tanár úr temetésén tartott gyászbeszéde.

Tisztelt gyászoló gyülekezet!

Ebből a hatalmas oszlopos csarnokból már többször temettünk, már sokszor öltöttek gyászdrapériát, fekete kárpitot e falak, most azonban kendőzetlenül hagytuk az oszlopokat, fedetlenül a falakat, hogy amikor utolszor itt van köztük a Mester, a kövek láthassák alkotójukat.

A kőről sokan úgy mondják, úgy vélik, hogy az érzéketlen tömeg, pedig a kövek, melyeket finom vonalakban egymás fölé tettek, az oszlopdobok, melyeket nemes exthasisban egymásra raktak, párkányok, melyeket művészi érzékkel megfaragtak, megőrzik ezt az érzést és hálásak, mert óvják, hirdetik a nevet és alkotójuktól elszakadni soh sem tudnak. Az apát, a teremtőt soha meg nem tagadják. Bizonyára a tulsó városban, Pesten is, majd ha áthalad a menet, sok hatalmas épület, magas oszlopsor, mit Ő épített, vele együtt érez és megremeg és a hídra búcsút int, mert rálát a királyi várhegy büszke orma, melyre a koronát, a világ legszebb fejedelmi palotáját Ő helyezte fel. És bús sóhajtását halljuk azoknak a nagy térképzéseknek, melyek nem láthatnak oda, mint a Curia Lotz festette hatalmas tere és még sok nagyszerű csarnok, melyeknek mind Ő volt a mestere. S ahogy visszük a Rákóczi-út négyzeténél a körút egyik oldalán a technológiai múzeum remek ívelésű árkádja várja, a másik oldalon a New-York gigantikus tornya bólint felé. Teremtő géniuszának gyermekei állják a sorfalat, a díszőrséget, úgy, hogy az voltaképpen diadalút Őneki, ami nekünk a bánatnak és gyásznak útja lett.

A mi bánatunk igaz, a mi gyászunk mélységes, mert olyan alkotó művészt vesztettünk Hauszmann Alajosban, aki számos monumentális építménnyel örökítette meg nevét a főváros és az ország építőművészetének történetében.

Ő mindig a tradiciók embere volt. A renaissance és barokk formavilágából indult ki, mint az ő korának építészei általában, de a kínálkozó újabb feladatoknak mindig megfelelően alakította azokat, s az ő alakítása egyúttal mindig haladást is jelentett. Mint építőművésznek fő erényei: A világos elrendezés, a koncepció szervezettsége, a térképzésnek, a terek kapcsolásának mesteri volta, az ezekkel párosult finom formaérzék és mérséklet voltak azok az építészi értékek, melyek révén korának legnagyobbjai közé emelkedett.

De mély a mi bánatunk és nagy a mi gyászunk, mert messze kiható és mélyen szántó tanításával évtizedeken át a magyar építészet fejlődését irányító tanárunkat, kedves és nagyérdemű tanártársunkat vesztettük el a megboldogultban.

Amikor Ő a Műegyetem díszépítéstani tanszékére került, voltak — bár kevés számmal — nagynevű építészeink, de igazi, a mai értelemben vett építész-gárdánk nem volt.

Magyar építészeket kellett nevelni s ennek a munkának oroszlánrészét Ő végezte el. 40 évi tanári működése alatt generációk kerültek ki keze alól. A ma működő nevesebb építészek mind az Ő tanítványai, akikben az Ő művészlelkét, nagyszabású eszméit, a szépért való rajongását igyekezett átültetni és beoltani. A jó atya szeretetével tanította, vezette hallgatóságát és azok megérezték ezt a szeretetet és azt ugyancsak szeretettel, mély tisztelettel párosult ragaszkodással viszonozták.

Áhítattal lestük ajkáról a renaissance és az azt követő művészetek dicséretét, figyelemmel hallgattuk mindig találó kritikáját és bölcs útmutatásait a tervezéseknél.

Ő vezette be a hallgatóság részére rendezett tervpályázatokat, ami által az építész-fiatalság szunnyadó ambicióit keltette nemes versenyre. A könyv, amit dedikálásával kaptunk, a nagy professzor dicsérő elismerése és meleg jóakaratú kézszorítása mindvégig értékes, kedves és buzdító emlék, örök utitárs marad egész életünkben.

Szeretettel és megértéssel vezette a hallgatóságot dékánsága alatt és mély bölcsességgel vitte és fejlesztette a Műegyetem ügyeit két évig tartó rektorsága idején. Tanári és építészeti tevékenysége mellett a szakirodalom terén is gyakran találkoztunk érdemes és jeles műveivel, melyek közül nem egy művészi irodalmunk becses kincse lett.

Természetes, hogy ily széleskörű tevékenység általános elismerést váltott ki, külföldi egyesületek tiszteletbeli tagjukká választják, a különböző hazai építészi, művészi és tudós alakulások vezető állását töltötte be és néhai nagy királyunk kegye is ismételten fordult feléje, kitüntetvén őt a III. oszt. vaskorona renddel, a Pro Literis Artibus érdemjelvénnyel és a Ferenc József-rend nagykeresztjével.

Szombathely városa, ott emelt monumentális épületeiért hálából a város díszpolgárává választotta, mely város megbízásából, mint képviselőtestületének tagja szintén lerovom a kegyelet adóját.

Nyugalombavonulása után a Műegyetem a tiszteletbeli műszaki doktorátussal tüntette ki. Szerény ajándék az ő nagyságának, de a legnagyobb, amit a Műegyetem adhatott.

Amilyen harmonikusak voltak az alkotásai, amilyen nemesen harmonikus az egyénisége, olyan harmonikus, kerek egész volt az Ő magas-ívelésű pályája és egész élete. Ez a szép élet elmult.

Életed tüze kialudt. Mint a magyar építész mintaképe távozol, aki nagy tehetségeddel, kiválóságod minden erényével a magyar építészi kar tekintélyét gyarapítottad és a magyar művészi kultura fejlesztésén, naggyá tételén működtél.

Ravatalodhoz eljött a tanítványok hálás serege, eljöttek az építészek, művészek, tudósok, hatóságok és testületek, melyek mindegyike magának követel Téged. De mindannyiok között elsősorban magának követel, magáénak tart a M. Kir. József Műegyetem, melynek évkönyveibe aranybetűkkel írjuk azt a 40 évet, melyet körünkben az egész nemzetre áldásos munkával töltöttél.

Senki nálad jobban nem szerette a Műegyetemet, minden gondolatod, minden érzésed hazánk ezen egyetlen technikai főiskolának fejlesztését, maggyá tételét felvirágoztatását szolgálta, hisz Te adtad ezt a szép, ezt a hatalmas hajlékot is neki.

Műegyetemi működésed emlékét megőrzi tanítványaid ezreinek hálája, megőrzi tanártársaidnak kegyelete s ha már mindnyájan elmultunk, megőrzi a Műegyetem története és épülete és egyéb nagy alkotásaid, a város és országszerte. Hisz Saxa loquuntur.

Amikor utolsó nagy alkotásod díszes csarnokában utolszor látunk körünkben Téged, most érezzük át, hogy ki voltál a magyar kultúra történetében, de tudjuk azt s érezzük és fogadjuk, hogy nemes művészlelked felejthetetlen emlékként ittmaradt közöttünk.

A M. Kir. József Műegyetem tanácsa és tanári kara nevében búcsuzom Tőled. Kedves Tanártársunk, volt Rektorunk, kedves Mesterünk, szeretett, áldott jó Mesterem, Isten veled!

KRÓNIKA

Halálozás. Tóth István debreceni építész-építőmester aug. 13-án elhunyt.

A kamarai építkezések autonomiája. A mérnökkamara közgyűlésén annakidején történt és ismertetett események következtében a kamarai építészek többsége megalakította a kamarai építészek társaságát, amely elnökül Alpár Ignácot, jegyzőjévé Létai Andrást választotta meg s megbízta Kommer József, Weimess Marian, Vidor Emil, dr. Mueller Félix és Ziegler Géza építészeket, hogy mint teljhatalmú végrehajtó bizottság, tegyék meg a szükséges lépéseket a formai megalakulás keresztülvitelére. A Kamarai Építészek Társaságába eddig 236 építész lépett be, akiknek aláírásával a kereskedelmi miniszterhez emlékiratot intéztek a kamarai építészek autonomiája ügyében.

A mérnöki munkakör szabályozása. A mérnöki rendtartásról szóló 1923. XVII-ik t.-c. felhatalmazást ad a kereskedelmi miniszternek, hogy az olyan mérnöki munkák végzését, amelyekre nézve azt közbiztonsági vagy egyéb közérdekü szempontok megokolttá teszik és amelyeknek ellátása technikai főiskolai képzettséget kíván, a mérnöki kamara tagjainak tartsa fenn. Annak a rendeletnek kibocsátása, amely pontosan megállapítja, hogy melyek azok a munkák, melyek elvégzéséhez mérnöki kvalifikáció kell, eddig nem történt meg, a mérnöki kamara tehát most, a hiányt pótlandó, rendelettervezetet készített, amely felsorolja mindazokat a munkákat, melyeknek elvégzését a mérnöki kamara tagjainak akarja fentartani. — A tervezetet — amelynek részletezésére még vissza fogunk térni — a kereskedelmi miniszter véleménynyiványítás végett megküldte az összes érdekelteknek azzal, hogy véleményüket és állásfoglalásukat a tervezettel kapcsolatban szeptember 15-ig terjesszék eléje. A tervezet nemcsak a Mérnöki Kamarán kívül álló egyéb technikus erők érdekeit érinti, hanem a gyakorlati gazdasági köröket is (mezőgazdasági, ipari termelés, műszaki irodák, stb.), mert számos olyan pozicióba is mérnökkamarai tag beállítását kívánja, ahol eddig nem főiskolai képzettségü (és így általában olcsóbb) technikus munkaerők működtek.

Hány hallgatót vesznek fel a Műegyetemre. A vallás- és közoktatásügyi miniszternek 1926. évi 55.105 sz. rendelete értelmében a József-Műegyetem mérnöki szakosztályán 300, az építészi szakosztályon 100, a gépészmérnöki szakosztályon 450, a vegyészmérnöki szakosztályon 20 és a közgazdasági szakosztályon 100 a felvehető hallgatók száma.

Postapalota építkezések. Demény Károly államtitkár, a posta vezérigazgatója ankétot hívott össze, amelyen három nagyobb vidéki városban felépítendő postaépület ügyét hozta szóba. Az ankéten elhangzott felszólalások után a postaigazgatóság elhatározta, hogy Egerben, Gyöngyösön és Debrecenben építi fel a szükséges postaépületet.

Rákospalota város tanácsa tervpályázatot hirdetett augusztus 14-ére polgári fiú- és leányiskola terveire. Összesen 41 pályaterv érkezett be, melyek felülvizsgálata folyamatban van.

A parafakő parketta. Nálunk még alig ismerik, de külföldön évtizedes elterjedésnek örvend. Örülünk, hogy végre alkalmunk volt ezt a kitünő burkolati anyagot megismerni. Az előállító cég Parafakő gyár R. T. (azelőtt Kleiner és Bokmayer), mely ezt gyártja, a Városi Szinházban mutatta be a Magyar Mérnök és Építész Egylet, valamint az Építőmesterek Egyesülete tagjainak. A burkolat mindenkit meglepett.

Sajtolt parafalapok ezek, három rétegben összesen 9 milliméter vastagságban. A rétegek haránt vannak összedolgozva s így nem vetemedhetnek. A ragasztó anyag: casein. Az alzat lehet beton, bárminő hézagmentes padló, terrazzó lapburkolat, sőt aszfalt is. Szóval, ha ily helyiségeket átalakítva parafaparkettával akarunk burkolni, nem kell semmiféle bontás. A fektetés után legyalulják a felületet, viasszal beeresztik és fényezik. Alig lehet megkülönböztetni a tölgyfaparkettától.

A műhelyben könnyen vágható az anyag bárminő formába és égetés által feketébe játszó sötét színt kap.

Tóvári Tóth István Munkácsy-díjas festőművész, Győr

Tóvári képei mindenekelőtt különös színgazdagságukkal lepik meg a nézőt. A színek széles skálájával fejezi ki az ábrázolt tárgyak belső életét és a hozzájuk fűződő érzelmeit. Egyszer a világos színek elevenségével hat, máskor a sötét tónusokban találja meg a téma hangulatát.

Festészetének másik jellegzetessége a mozgásábrázolásokkal való küzdelem. Itt is kifejezésre jut sajátos egyénisége, a problémát kereső és azokat megoldani igyekvő kutató szellem.

Témái: a vidéki élet, dolgozó emberek, a táj, interieur-ök.

Most készülő tájképére is jellemző az erős színhatás és a mozgásábrázolás problematikussága. Maga így nyilatkozik róla: »A teret átfogó fények mozgása a problémám, a pillanatnyiság megfogalmazása, a belülről fokozódó dinamikus izzások skálája a színek igényességével.«

Tóvári Tóth István műtermében. Egy új kompozició előtanulmánya ez a fekete szénvázlat. A néző csak feketét és fehéret lát, de az elgondolkozó művész már káprázatos színekben látja új művét.

Kisalföld. 1953 XI.25

fente a gyilkos-tőrt, s beledöfte e szép szerelembe.
Immár, az arcomat tedd el az emlék fény-kosarába...
Csillan a Kincs, kit a sors-keze másnak ítélt már...
Lassúdó éveken át csupa-dacból nélküled élek
jaj, ezután, pedig hittem erősen, hogy lehetetlen.

ul az embert. Ugy állnak a vén
ik a holdfényben, erősen, moccatlan, mint megannyi őrszem. Az legent, a betolakodót babonás félelemmel, pánt rettegéssel tölti el nyomasztó csend is, meg a szélrvallatra megrezdülő levelek sutogása is. Halálos fenyegetést vél tvasni a meg-megroppanó ágak arányi zörejéből, a fák elnyúló rnyaiból. Szíve el-elszorul, majd eszettül kalapál, forró verejték epi el homlokát, később meg hideglelés fogja el s megdermed, nert szinte úgy érzi, hogy ezek z árnykezek érte nyúlnak, megagadják, s húzzák, húzzák valami eneketlen mélység felé... S az erdő haragszik is rá. És a maga módján juttatja kifejezésre haragját: földből kiálló vastag gyökereket ível lába elé az ösvényen, kusza bokrok, indák szövevényével öleli át testét s rántja a földre, ha pedig talpra áll, lecsüngő faággal verdes a szemébe.

De a határőrhöz — akit annyi erős gyökér, annyi szál köt ehhez a hazai földhöz — mondom, a határőrhöz kedves a magyar erdő, kedves minden bokor, minden fa. A határőr is szereti az erdőt. Szereti fenséges tavaszi virulásában, nyári napok verőfényes derűjében, lombhullató őszi szomorúságában és szikrázó téli hókötösében. Otthonosan járja a tekervényes ösvényeket, a bozótok rejtekútjait és a parányi tisztásokat — hisz mind az ő személyes ismerősei. Hosszúhosszú nappalokon és éjszakákon pecsételték meg barátságukat. Szereti az erdő mélységes csendjét, amely oly megfoghatatlan, nyugalmas és mégis feszült. Mintha a fák visszafojtanák lélegzetüket. Szinte fájna az erdőtjáró harcosnak hangos beszéddel, léptek zajával megtörni e csendet s önkéntelenül is lábújjhegyen jár. S aztán, amikor az erdő számlálhatatlan hangszerén muzsikálni kezd, csordultig telt szívvel hallgatja az ismerős dallamokat. Mert csodaszép e zene... Egyszer lágy, édesbús, mint a hegedűszó, más-

A rakéta felröppent

MDK

Tóth István, disz.fest.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

44.1.

MDK

Tóth B. László

Drávapart. Temp.

Tavaszi Tárlat. 1940. ápr.-máj. 25.l.
Műcs.

Tóth László. VII.o.tan. MDK

Rákospalota Madách téri ált.isk.

181. Hidépitök.

Nagy. Ifj. Képzömüv. Kiáll. /VIII/ Gyermekrajzok.
Föv. Képtár. 1949.aug.16.-szept.lo. Kat.

vége az óráinak.

ürült a terem. Elindultunk
máskor sem beszélt sokat, most
házukig nem tudtam kihúzni
em. Mikor búcsúzni akartam
kezem, s a szemembe nézett.
abig majd megkérdezte. Vitya
dult, s én mentem utána. A
parancsnokságra.
t épület folyosója tele volt em-
több voltak, mint most itt —
körülmutatott, ahol vagy húszan

ülni, de Tolja nem engedett.
n. Éreztem, hogy remeg a teste,
nlokára ültek. Ekkor szólították
utott a vére, s lassan csukódott
.
szemei még fénylettek, de ilyen
ttam bennük, pedig gyermek-
yszor néztünk farkasszemet.
át sem rándítván mondta:
vetkezel.
t az ajtó, Tolja lépett a folyo-
lotta volna hogy miről van szó,
vezte: Vitya te következel.
it tettenértek, elpirult, s bo-
t Toljára, majd benyitott a
t volt, amikor Tolja felénk
ehéz gyerekek.

em észre gomblyukában a
alagocskákat. A katonai ki-
ása, a szibériai szólalt meg.
a fiúra, amint mondta: —
volna még egy kicsit.
k, csak Tolja nem értette a

Bányász Béla

csukott szemmel, görnyedten a billentyűkre hajolt. Akár egy művész...

Ujjai hirtelen végigfutottak a billentyűkön és csodálatos melódia hangzott fel a szobában. Amikor befejezte, halkan a néma csendbe mondta:

— Csajkovszkij...

És még hetekig „klimpirozott" a zongoránkon, akkor is, amikor nem voltunk odahaza.

*

Ennyit jegyzetfüzetemből, amit egy éve, ezen a napon másutt, más lapban megírtam. Két hét múlva megszólít egy fazonja vesztett bús honfi, aki akkoriban az első csalódottak között jött vissza Franciaországból:

— Remélem, sajtópört indít a Dobozy ellen... Hiszen olvasta maga is, ugyanezt írta meg a Népszabadságban, április 4-én...

Vérig sértetten távozott, amikor az orosz nép zenei kultúráját hoztam szóba. Borús fejébe sehogy nem ment bele, hogy van a világon egy hadsereg, melyet a Honvédő Háborúban fegyverrel a kézben szolgáltak az egyszerű kazahsztáni kolhozparasztok és uráli vasmunkások mellett a művészek, színészek s újságírók is; tizek, százak és ezrek.

Tíz, száz és ezer találkozás lehetősége.

Benkő Károly

(Cenzúrázva.)

Tóth István Jenő MDK

Károlyi Lajos szegedi festőiskolájából több érdemes festő került ki /Joachim Ferenc, Hódi Géza, Toth István Jenő, Vlasics Károly és mások/.

Szelesi Zoltán: Károlyi Lajos.
Különnyomat a Móra Ferenc Muzeum évkönyve 1958-59 évi kötetéből. /143-189/
152.l.

MDK

Tóth István

nyomdaigazgató

az egri líceumi nyomda vezetője, 1865-ben érdeklődött Buchmann Ferenccel a Bucsánszky nyomda művezetőjéről, hogy lapalapító egy megindítandó magy. szaklap nyitkójául vállalná. Így jött létre a Gutenberg c. lap, mely 1865 okt 15-én jelent meg.

Firbiger K.: Szaklap-kiállításunkról

Grafikai Szemle 1894 évf 127 207l.

Tóth István, festő MOK

A szobaművészeti műcsarnokban jún. 4-én tárlata nyílt meg olajnyomatai utóképe címmel.

– : Hír 10.1

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. jún. 6.

foto

Bereg, András: Vépi díszítőművészet Hajdú-Bihar
56.0.-57.0. melyében, Debrecen, 1955.

MDK

Tóth István, Bp.

Pályázatok tervkészítésre. Kossuth-szob.pályázat.
Vállalkozók közl. 1908. márc. 4. 6.l.

M. Tóth Gyula

Szerepel a Csók István
képtárban

T. A.: Gróf Tárlat a Társadalom tükrében

Fejérmegyei Hírlap 1969 IV. 18

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Z. Tóth István

1912-ben Zentán született. Grafikusművészi
a Képz. Főisk. 1938-43-ig kísérl. Sirkbl. 25.-ével
tanult. 1943-ban római ösztönd. 1943-46-
között nevelőként grafikával is foglal-
kozott Szabadkán és Zentán.
1945-ben dolgozott a Gr.-ut.
művészi telepen, jelenleg Kecskeméten él.

Századunk utóbbi művészlexikona, szerk. Galsai Erzsébet, Elisabeth Brigitta. Bp. 1965

M. TÓTH ISTVÁN

Utca télen akvarell
Tanulmány Lőcsefalvi Dávidhoz "

Fiatal képzőművészek és iparművészek
kiáll. 1955

Dienes Dénes Rudolf

Virágcsendélet olaj

Csendélet pastell

Szentendrei kert olaj

Dunai táj olaj

A Szentendrei Művésztelep
jubiláris kiállítása
1926- 1956
Katalógus: Lyka Károly

M. Toth Istvánné

ujjáépítéjén	gouache
Ezt tette a háború	"
új városrész épül	olaj
Reggel	"
Dunapart	gouache
Pécsi utca	"

Fejér megyei képzőműv. kiáll.
István kir. múz. Közl. D. sn 18.

M. Tóth István

kiállított festménye:

Gyenoklet, olaj, 50 x 60 cm

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállitása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

13. l.

Tóth István

Építész, a debreceni tanács a Bika szálló építkezésének kivitelezési munkáival megbízta.

Balassa Sándor: A debreceni Arany-Bika Szálló története
Debrecen 1959. 43. l.

R. Tóth István

Balmazújvárosi faragó pásztor fotója
Csikós

Bárc, András: Népi díszítőművészet Hajdú-Bihar megyében. Debrecen, 1955.
18.o-19.o.

M. Tóth István

Olaszországi utiképeiből kiállitás a Muzeumban. Sztálinváros 1961.

Plakáton egy kiemelt képe.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. /összeállitotta: Munkácsi Piroska / O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965. 39.1.

Tóth István,
és Hejhol Éva

Czabán Samu téri iskola, 1958, ter-
ve.

A felszabadult Budapest művészete.
Kiállítás-katalógus, Budapest, 1960.
131 l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG
1968 APR 26

Tóth gyűjt

1021

Művészek a gyárban

A székesfehérvári Videoton rádió- és televíziógyár szoros kapcsolatot teremtett a helyi művészekkel. Négy székesfehérvári művész — Áron Nagy Lajos, Tóth István, Ballagó Imre és Kiss István — megbízást kapott, hogy a híradástechnikai gyár és munkásai életét művészi alkotásokon örökítsék meg. A tavalyi első ilyen gyárlátogatás jól sikerült.

A Videoton-gyár valamennyi műalkotást megvásárolta, s most az üzemi épületek irodáit díszítik.

a és Ri
Versek.
Magánvéli
Ótórai tes
uk, hall
oucco cím
vetítése a
kb. 20.35:
21.15: Sza
Könnyűze
22.40: Hol

URH

18.10: Tánczenei koktél. 18.55: URH zenei kalauz. 19.25: Két Mozart-szerenád. 20.30: Hangfelvételek — felsőfokon. 22.00: A dzsessz kedvelőinek. 22.20: Operarészletek.

TELEVÍZIÓ

Iskola-tv: 8.05: Élővilág (ált. isk. V. oszt.). 8.25: Orosz nyelv (középisk. III—IV. oszt.). 9.00: Földrajz (ált. isk. VI. oszt.). 9.55: Magyar irodalom (ált. isk. V. oszt.). 11.05: Élővilág (ált. isk. VI. oszt.). Ismétlések: 13.35: Élővilág (ált.

M. Tóth István

Szerepel az alábbi tárlaton

Tandy Alíz: Fejérmegyei
tájképművészek kiállítása

Fejérmegyei Hírlap 1968 XI. 10

M. TÓTH István / ②

7.) Ódon házak víz. 30X23

Fejér megyei képzőművészek őszi tárlata. Kat. 1963.
/Székesfehérvár István Király Múz. közleményei D. sor. 27./

M. TÓTH István / ①

1.) Festő falun o.v. 40 x 50
2.) Festő a ntal o.v. 80 x 60,5
3.) Október o.v. 80 x 100
4.) Sárga virágok o.v. 80 x 100
5.) Őszi várfalak tus, vinf. 30 x 20
6.) Profil kréta 19 x 25

Fejér megyei képzőművészek őszi tárlata. Kat. 1963.
/Székesfehérvár István Király Muz. közleményei D. sor. 27./

Tóth István

T/óth/ I/stván/: Budapest, Bajza utca, garzónház /Tóth István, Hejhál Éva épitész/. - Müszaki Tervezés, 1966. 3.sz. 16-17. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Irt. 1969. 3.sz. 243-283.l./ 250.l.

Tóth István, festő

Soproni biedermeier ~~fxxxfxxxxxx~~ arcképfestő volt. Keresett mester volt e korban Sopronban és környékén
45.old

László Emőke: Ligeti Antal rajza Sopronról. 45.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XX. évf. 1966
Sopron

M. Tóth István

IHÓ ELŐTT

...munkában a sárbogárdi j...

A népfrontmozgalom megyeszerte erősödik, terebélyesedik. Párttagok és pártonkívüliek törekszenek arra, hogy közös erővel, társadalmi összefogással vegyenek részt községük fejlesztésében, a lakosság kulturális és egyéb igényeinek minél jobb kielégítésében. Ebben nem kis részük van az ellenforradalom után újjászerveződött, megerősödött népfrontbizottságoknak, amelyek mindenütt munkához láttak és eredményesen dolgoznak.

A sárbogárdi járási népfrontbizottság is jelentős sikereket ért el. A népfrontbizottság munkájáról, terveiről beszélgettünk *Varga Ferenccel*, a járási népfrontbizottság titkárával.

A munkások, parasztok összefogásával

A járás területén a január 9-i megyei népfront nagygyűlés után indult meg a bizottságok újjászervezése, ami március 7-ig mindenütt be is fejeződött. Ennek során a régi bizottságokat 25 szá... jelent új törvény szervezi, a kulturáli... pedig jelenleg egy ve... kar létrehozásán fár... énekkar 25 taggal má... de tovább kívánják... Nagy része volt ennek a bizottságnak az április negyediki ünnepség jó előkészítésében is.

A nagy terv

Azokban a községekben — öt helyen —, ahol még nincs kultúrotthon, a népfrontbizottságok kultúrotthon létesítését tűzték ki célul elsősorban. Ez a körülmény, valamint az állandóan fokozódó kulturigény megköveteli egy olyan járási kultúrotthon létesítését, amely képes a járás kulturális életének irányítására.

Így született meg a járási kultúrotthon létesítésének gondolata. Nem kis dologról van szó, körülbelül kétmillió forintos beruházást igényel a hatalmas, minden igényt kielégítő kultúr... tanács, a Hazafias Népfront irodája és klubhelyisége.

A kultúrház részletes terve társadalmi munkában készül, az építési költség nagy részét hosszúlejáratú hitelből biztosítják, a többi fedezésére pedig minden lehetőséget megragadnak. A helyi anyagfelhasználásból 350 ezer forintot nyernek, 150—200 ezer forintot az idei községfejlesztési hozzájárulásból terveznek, 300 ezer forint társadalmi gyűjtéssel számolnak, amihez hozzá jön a lakosság társadalmi munkája.

Nagy fába vágták a fejszéjüket a sárbogárdiak. Közös erővel, összefogással valóra tudják váltani ezt a tervüket is.

Péntek Imre

M. Tóth István

(4 Repr.)

K A MENYASSZONYT" c. olajfestmény vázlata (tollrajz)

t-hírek

avazás napján és mégis sza-
ızhasson.

*

Jó kezdeményezések születnek
lakosság tájékoztatására, a jó
apcsolat megtartása érdekében.
sákvár községben a népfront-
zottság megszervezte a rádió
erda esti műsorában a „Mesél a
ült" előadássorozat közös hall-
tását. Az előadást magne-
fonra vették, hogy más alka-
mmal is hallgathassák a nagy
:széssel fogadott előadást.

*

Egy munkáslakta kerületben
t a kívánságot fejezték ki, hogy
választás után is szeretnének
álkozni a népfront aktíváival,
gy politikai kérdésekről elbe-
lgessenek. A nők több béke-
ilést szeretnének hallgatni.

— R. —

Verseny — jutalommal

Első díj egy férfi kerékpár, annak, aki a legtöbb szántást végzi. .... Második díj egy pár csizma.... Első díj a gumikerekű gépeknél egy sportöltöny....

Ilyen jutalmakkal ajándékozzák az etyeki gépállomáson az október havi munkában legjobban dolgozó munkásokat, helyesebben — a traktorvezetőket: a pártvezetőség kezdeményezésére. Most — a versenyszakasz végén — Szabó István elvtárs a következő neveket karikázta be a jutalom lista mellett függő névsorban:

Első Bartos István traktorvezető — a szántó gépeknél....

Második Lengyel Károly — szintén a szántó gépeknél....

Első Szabó Dániel — a gumikerekű szállító gépeknél....

A verseny az őszi idő váltakozó — kedvező és kedvezőtlen — körülményei között folyt. Szabó István elvtárs szerint sikeresen, mert: „minőségileg minden traktoros jó munkát végzett".... A három szorgalmas munkás azért nyerte a versenyt, mert a minőségileg jó munka mellett mennyiségileg a legtöbbet teljesítette. Bartos István — a felcsuti Uj Élet Termelőszövetkezet földjein — a részére megállapított 130 normálhold helyett 140-et teljesített, az első díj tehát az övé. Lengyel Károly — csak egy normálholddal jutott túl a 130-as terven — a második helyre került a ranglistán, s így az egypár munkás csizmának ő a boldog gazdája. A gumikerekű szállítógépek vezetőinek munkájában Szabó Dániel 31 normálholddal haladta túl a részére kitűzött tervet, — s ezzel az első helyezettnek megállapított sportöltöny jogos várományosa.

A vezetők által meghatározott feltételek alapján folytatott verseny tehát sikerrel fejeződött be. A kitűzött díjak mindenki számára érthetők és vonzóak voltak, a feltételek világosak, egyszerűek, s a gépállomás központjától 25—30 kilométerre dolgozó emberek könnyen, késedelem nélkül kapcsolódhattak az őszi mezőgazdasági gépi munkák növekvő iramába.

A 10 normálholddal több munkáért Bartos István 2800 tak el, de a mennyiség terén — igen....

Ebből ered a Bartos István, Lengyel Károly, Szabó Dániel és a Harangozó István, valamint Gobáncsik Ferenc jövedelme közti szembe szökő különbség!

A pártvezetőség által kezdeményezett jutalmazásnak megvannak a maga érdemei, azonban: kár, hogy a versenynek kiszabott keretei vannak! Ez a „kiszabás" ilyen: a szántógépek vezetőinek — mondjuk — 130 normálholdat kell teljesíteniök, a gumikerekű szállító gépeknek pedig 146 normálholddal egyenértékű munkát. A kitűzött tárgyi jutalom tehát csak arra sarkall, hogy e célokat valósítsák meg a traktorosok, illetve hagyják maguk mögött.

Módot kellene adni — tudatosan — arra, hogy a vezetők által megállapított tervre a munkások „rátervezzenek", hogy a munkás kezdeményezésnek, alkotási kedvnek tágabb tere legyen. Magasabb célokat állítanának önmaguk elé, amelyet ugyan nehezebben, de bizonyosan elérnének, mert becsülettel megküzdenének érte. Az egyszer-

1021
1970 ÁPR 4

M. Tóth István

Hírlap ünnepi melléklete

Negyedszázad mérlegén

Írta: Mesterházi Lajos

Tavaly szeptemberben ünnepeltük az első magyar községek felszabadulásának negyedszázados évfordulóját, s ez az ünnepség azóta végigjárta az országot. A megemlékezések föl-idézték a hatesztendős háborúnak utolsó, talán legelkeseredettebb csatáit és a szabadság első tétova lépéseit; eseményeket, amelyek a lakosság kétharmad részének már a történelmet jelentik, hiszen vagy nem éltek még, vagy kisgyerekek voltak, és amelyeket mi is, akik felnőtt fejjel éltük át azt az időt, akkor csak mozaikköveiben ismerhettünk, lényegüket, igazi jelentőségüket még be nem láthattuk. Az ünnepségsorozat tehát mindannyiunk számára az önismeret iskolája, történelmi mérleg volt.

Huszonöt évvel ezelőtt a felszabadulás közvetlenül két dolgot jelentett: azt, hogy feljöhetünk a pincéből, hogy „túléltük"; és jelentette a német megszállásnak, a nyilas vérengzésnek a végét, mindazoknak a társadalmi és politikai erőknek a bukását, amelyek az országot katasztrófába vitték, csaknem egymillió honfitársunknak halálát okozták, anyagi erőinket kiszipolyozták, eszközeinket elpusztították.

Időbe tellett, amíg széles körben megértették, hogy ennél lényegesen többről is szó van. Magyarországot az odáig tőlünk hermetikusan elzárt nagy keleti szomszéd, a szocialista Szovjetunió szabadította föl. S a szovjet hadsereg oldalán csatlakoztak a küzdelemhez Kelet-Európa minden népének legbátrabb és legöntudatosabb fiai. Ez a háború ilymódon több volt nemzeti önvédelmi harcnál. Kibontakozásában az antifasiszta program nem pusztán mint egy gyilkos rendszer tagadása jelentkezett, hanem mint hosszú távra nyíló építő terv; olyan terv, amely évszázados késést volt hivatva behozni, sorozatosan elbukott szabadságküzdelmeket diadalra vinni a Dunavölgyi népeknek, köztük a magyarságnak történelmében. Még be sem fejeződött az ország teljes felszabadítása, már belefogtunk a hárommillió koldus álmának valóraváltásába, a földosztásba; még folytak a harcok, amikor a munkásság — megelőzve a kisajátítás törvényeit — kezébe vette az üzemekben a termelés irányítását; még ostromgyűrűben volt Budapest, amikor összeült a dolgozó nép legszélesebb köreit képviselő nemzetgyűlés, amikor minden szabad faluban, városban a nép önerejéből támadt új intézmények jelentették a rendet a romokon, az új közigazgatást. A felszabadulást követő néhány év pedig mit hozott nekünk győzelmes politikai harcok sorozatában? Nyugat-Európa történetében ellenpéldán igazolta: a háborús vereség a legvéresebb reakciót egy időre megbénította, de végképp nem pusztította el; önfeláldozó hazafiak álmát, a felszabadult nép első vívmányát megszilárdítani, megőrizni, továbbfejleszteni csakis annak révén tudtuk, hogy a felszabadítás katonai feladatát forradalmi hadsereg végezte el. És hogy ilymódon nem csupán nálunk, de szomszédságunkban is a haladásnak kedvező politikai feltételek, szövetségi rendszerek támadtak. Hiszen elég csak arra visszaemlékeznünk, milyen harc indult meg itt 1946-ban a föld visszaszerzéséért, milyen mindenre elszánt törekvések támadtak még 1947—48-ban is a politikai hatalom visszaragadásáért!

(Folytatás a 10. oldalon)

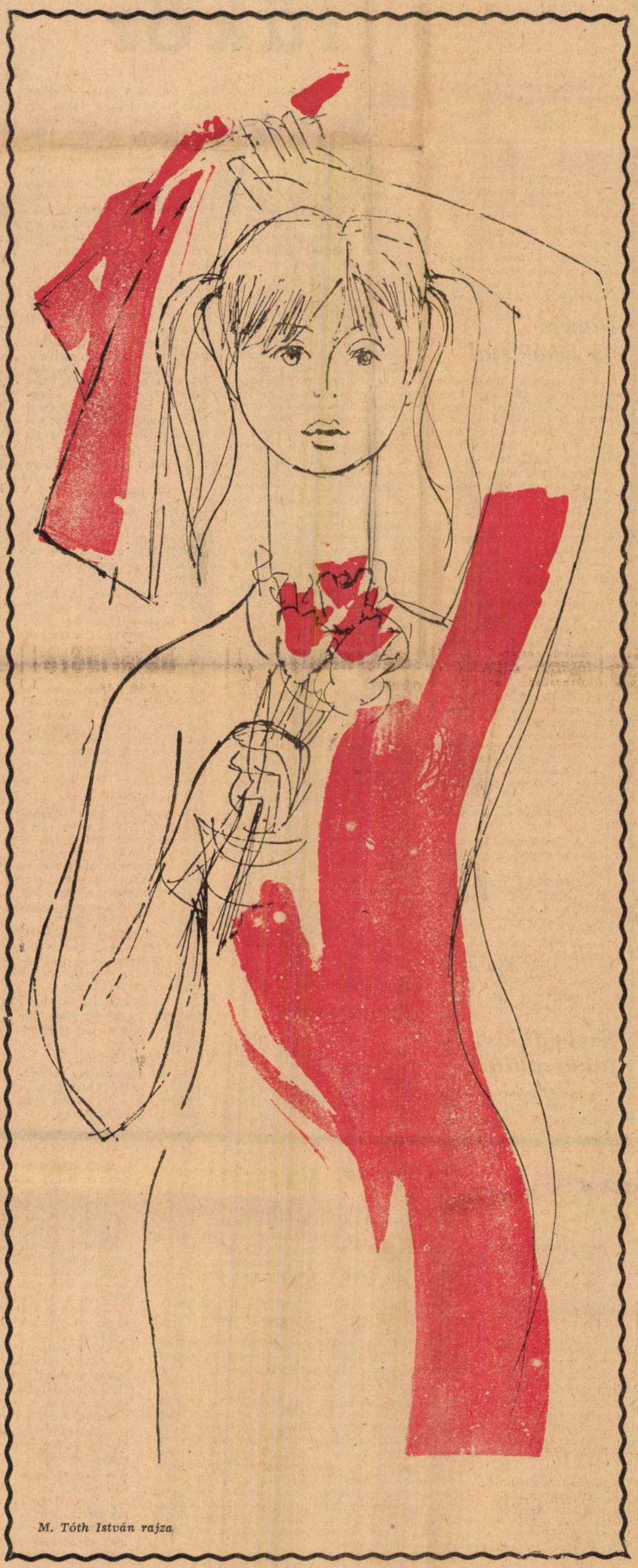

M. Tóth István rajza

KÁTAY ANTAL:

25

Mit negyedszázad? Ne nézz az időre!
A *meg-nem-oldott* sokkal több ma is,
mint bármiféle történelmi leltár,
s dudold újra — bár ginre is futja már —
Fel fel, te éhes proletár...
Mert feljutunk, töretlen hittel
valljuk ma is, bár olykor csendesen:
mi feljutunk, a számlálatlan évek
lépcsőfokán a legszebb csúcsra fel,
hová apáink merész álmai jártak,
hová mártírjaink utolsó szava küldött,
hová a kor parancsa naponta szólít.

Mit negyedszázad? Még nem a szívünk
szürkült meg, csupán a hajunk,
de lépteinkben indulók dobolnak,
s perccé szelidülnek évtizedek,
mert kamasz-hitünk erősíti a vállunk,
mert nekünk nem rongy és bot,
de szívünkből tépett selyem a zászló,
s nem devalválódtak céljaink, csupán
túl a kétszerkettő alaplogikáján
már tudjuk mi az a differenciál,
s a test vágyain túl sejtjeink
titkait is feltérképeztük sorra.

Mit negyedszázad? Fényévek araszolnak
körülöttünk, s belőlünk fakad
konok-merészség, megvalósulás,
s tegnap-ostoba álmaink varázsa
behálózta már a kontinenseket,
s ha sajgó lábbal is, járjuk tovább
hétköznapjaink dülőútjait,
mert a *meg-nem-oldott* sokkal több ma is
mint bármiféle történelmi leltár,
hát dúdold tovább — ezerszer újrakezdve
dúdold újra — bár ginre is futja már —
Fel, fel, te éhes proletár...

Mert csak miénk e történelmi éhség,
mi felfalja romló sejtjeinket is,
miénk az induló, mit áthangszerelhet
ezeregyszer értelem és a szándék,
de visszük, örökké visszük tovább,
át e lassan szépülő életen,
túl falon, hegyen és bolygóközökön,
át szkeptikusok vasbetonfalán,
önmagunk barikádjain is átcipeljük,
Golgotáján e történelmi kornak,
s bár elbukunk naponta — itt vagyunk,
s a csúcsra mégiscsak feljutunk.

Lenin-filmek seregszemléje Lengyelországban

Lengyelországban a küszöbön álló Lenin-centenárium alkalmából nagyszabású film-seregszemlét rendeznek „Lenin és életműve a filmművészet tükrében" címmel. Az állami, tanácsi és egyéb társadalmi szervek kezében levő filmszínházakban bemutatásra kerülnek azok a filmek — játékfilmek és dokumentumfilmek egyaránt — amelyek tárgya Lenin élete és munkássága, valamint Lengyelország és a Szovjetunió politikai, kulturális és gazdasági kapcsolatai. A filmszemle februárban kezdődött és ez év novemberéig tart.

A mozilátogatóknak alkalmuk lesz megismerkedni a szovjet filmművészet élvonalbeli alkotásaival. A műsorban szerepel Mihail Romm filmje: „Lenin 1918-ban", és Szergej Jutkevics alkotása: „Elbeszélés Leninről", továbbá az „Október napjaiban", a „Szikrából lobban a láng", „A puskás ember", „Az anyai szív", „Július hatodika", végül a Szergej Jutkevics rendezte lengyel—szovjet film: „Lenin Lengyelországban".

A bemutatásra kerülő dokumentumfilmek között szerepel Mihail Romm „Lenin"-je, több lengyel kisfilm: „A történelem mérföldkövénél", „Itt élt Lenin", „Emlékezések Leninre", „Lengyel földön" és egyéb filmek: „Lenin szülővárosában", Lenin a Volga-vidéken" stb.

A filmszemle tartama alatt rendezik meg a Lengyel Filmvita-klubok Szövetsége szemináriumát is „Vlagyimir Iljics Lenin eszméinek hatása a szovjet és a nemzetközi filmművészet fejlődésére" címmel.

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
Székesfehérvár

SAJTÓHIBÁVAL

MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., Üllői út 8.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Negyedszázad mérlegén

(Folytatás a 9. oldalról.)

Magyarországon a nemzeti függetlenség kivívása a német-osztrák gyámkodás alóli felszabadulás két és fél évszázados nemzeti program volt; a társadalmi megújulás törekvése, Nyugat-Európával egyidőben, a XVIII. század végétől jelentkezett. 1848/49 és 1918/19 nagy hagyományának őrzőiként mi tudtuk, mit akarunk. Mindig külső erőszak törte le a küzdelmeinket, külső erőszak nem hagyott időt rá, soha, hogy kezdeti eredményeinket biztosíthassuk. Ma már világosan látjuk: a felszabadítás nem csupán egy két hónapon át tartó katonai küzdelem volt, nem csupán április 4-ének az ünnepi eseménye volt; hanem egy új geopolitikai klímának a megteremtése, amely klímában évszázadok óta elvetett magvak szökkenhettek szárba. És ezt sem külső erőszak meg nem akadályozhatta, sem saját tapasztalatlanságunk hibáink nem árthattak neki jóvátehetetlenül.

A huszonöt év mérlege mindezt tételesen felmutatja; ki-ki a maga életében, a maga érdeklődése szerint számba veszi most, és megérti a felszabadulás fogalmának történelmi tartalmát: a szocialista fejlődés szabaddá vált útját nemzetünk előtt. Tehát, hogy társadalmi viszonyaink rövid idő alatt évszázados elmaradottságon lettek úrrá; hogy közművelődésünk és szociális viszonyaink tekintetében hátul kullogó országból az élvonalba felzárkóztunk; hogy koldusországból, ha nem is a leggazdagabbak közé, de a konszolidált viszonyok közt élők soraiba kerülhettünk.

Én ezúttal különösen két dolgot emelnék ki, ma talán leginkább ezeknek időszerűségét látjuk.

Az egyik: a felszabadulás minket a szocialista politikai táborhoz és világpiachoz kapcsolt; márpedig csak ez tette lehetővé, hogy ipari országgá váljunk. Nyugat-Európa függvényeként soha nem tudtuk volna behozni azt, amit az első ipari forradalom korszakában elszalasztottunk. A kapitalista világpiac részeként Magyarország menthetetlenül mezőgazdasági, ezen túlmenően legfőljebb még ipari tartalék-hadsereget termelő ország. Ami iparunk volt, az csupán a nagyszámú és olcsó munkaerő következményeként alakult ki. Ez tett minket egyszeriben szegény országgá, amikor a hajózás fejlődésével az európai gabonatermelés jelentősége csökkent; ez tette aztán lehetetlenné, hogy csekély energetikai bázisunkat, valamelyes geológiai kincseinket kiaknázzuk és segítségükkel sajátos szerkezetű nemzeti ipart fejleszthessünk ki. Vegyük még, hogy ugyanakkor Kelet-Közép-Európa legsűrűbben lakott országa vagyunk. Nagyobb a népsűrűségünk, mint a régóta ipari Ausztriáé vagy Csehszlovákiáé. A század első felében a 80—90-es népsűrűséggel is koldus és kivándorló ország voltunk. Mi volna ma a 110-es népsűrűséggel, vagy a század végén várható 140-essel, ha világpiaci helyzetünk a régi marad? A szocialista világpiac lehetővé tette azt a forradalmi átalakulást, hogy ma már a lakosságnak alig több mint negyede foglalkozik mezőgazdasági termeléssel. (És termel háromszor annyit, mint valamikor a lakosságnak csaknem kétharmada!) Ez tette lehetővé, hogy iparunk minden ágában sokszorozza a termelését, ugyanakkor struktúrájában is ne a véletlen kénye-kedve, hanem természetes adottságaink szerint alakuljon át. Ez teremtett ugyanis a magyar ipari termelésnek nyersanyagbázist, energiaforrást és piacot. Nem utolsósorban ez tette lehetővé, hogy ma már számos olyan cikkben jelentkezhetünk még a tőkés piacokon is, tekintélyes partnerként, ahol azelőtt halvány reményünk sem lehetett, mint például a gyógyszeriparban, a gépiparban, járműiparban.

A másik: hazánk világpolitikai súlyának, szerepének meglepő változása negyed század alatt. Mi azelőtt a világpolitikában, de még az európai politikában is „elhanyagolható mennyiség"-nek számítottunk. Emlékszem azokra az időkre, amikor a magyar királyi kormányzatnak súlyos pénzébe került, hogy a világsajtó nem is magasan jegyzett képviselői olykor legalább országunk nevét leírják; amikor pirulás nélkül nem olvashatta az ember, milyen terjedelemben és hangnemben foglalkoznak hazánkkal nem is távoli országok iskolai földrajzkönyvei. És ami a legfájdalmasabb volt: amikor nagyhatalmi érdek gyűlölet szított a Duna völgyében a szomszédok között, bizalmatlanság szakadéka választotta el egymástól azokat, akiket pedig ezer év történelme kapcsol össze és minden érdek nagyonis egymásra utal, ha újabb ezer évet még élni akarnak. Felszabadulásunk jellege, a vele megnyílt szocialista út tette lehetővé, hogy a szomszédok egymásra találjanak, hogy a régi sérelmeket eltemessük, s hogy a köztük támadható bármi problémát a tudatosan vállalt azonos fejlődés perspektívájában görcsök nélkül, természetesen megoldhassuk. És ez a testvériség megemelte mindannyiunk rangját a világban. Nem vagyunk nagyhatalom, de régi értelemben vett kisországnak sem kell éreznünk magunkat. Érdeklődéssel nézi a világ eredményeinket és törekvéseinket egy újtípusú társadalom megteremtésében, gazdasági építőmunkánkban. És mint a népek közötti megértésnek, az európai békének munkálói, megtisztelő hivatást tölthetünk be mi is az európai politikában. Nem csupán remélhetünk tehát, de nap mint nap tehetünk is róla, hogy a következő negyedszázad végén még több örömmel és büszkeséggel ünnepeljünk.

Szeszélyesen futnak a község utcái, nincs, amelyiket teljes hosszában benyargalhatna a tekintet. Sokak szerint már a török idők előtti századokban alakult ki a helységnek ez a játékos alaprajza. Lehet. Az egyik templomról azt állítják, hogy alapjai már az 1300-as években megvoltak. Talán nem népi mendemonda az sem, hogy a reformáció — ellenreformáció nagy feleselései idején egy nemesúr egyetlen pár csizmáért engedte át a máshiten levőknek. A mai főutcát egynémely öregember még mindig a régi nevén mint „urak sorát" emlegeti. Hosszabb időt töltött ezen a helyen Kossuth. Egyik határrésze fölismerhető Fényes Adolf néhány képén. A falu termelőszövetkezete díjat nyert valamelyik országos mezőgazdasági kiállításon, s tartalékjátékost adott a Ferencváros labdarúgó-csapatának. Helyzete, gazdasági állapota, az élet által föladott kemény leckéi és a gondok fölötti győzelmének sok jegye olyan, hogy hasonmását az ország számtalan községében föllelem. Ez érvényes a történetekre is, melyeket e riport szereplői tollbamondtak nekem. Ezért nem írom le se a helység, se a szereplők nevét.

Interjú az iskolással

A fiún sárga dzseki van, olyan benne, mint egy kezdő űrhajós. Egyelőre azonban nem a Holdba indul, csak vizért az artézi kútra. Tizennégy éves. Közepes tanuló. Apja tsz jószággondozó, anyja adminisztrátor a ktsz-nél. A legényke úgy adja első interjúját, hogy közben kissé halkabbra állítja a nála levő zsebrádiót, melyből a Régi csibészek című nevezetes dallam szivárog.

— A felszabadulás úgy volt — mondja jó lendülettel —, hogy azon az úton jött sarlós-kalapácsos zászló alatt a szovjet hadsereg. A németek addigra eliszkoltak innen. Gondolom, ünnepség is volt rögtön. Mert azóta is van mindig ünnepség az évfordulón. Szüleink örültek, hogy végre demokrácia van, mert nehéz volt már tűrni a kizsákmányolást.

Belekérdezek:

— Mekkora földje lehetett egy régi nagybirtokosnak?

— Mekkora? — kis töprengés. — Ötven hold is lehetett.

— Hogyan és kik művelték meg?

— A cselédnek nevezett dolgozók társadalmi munkában.

— Mi történt a régi urakkal? Vajon, hogy és hol élnek?

Zavart hallgatás, majd:

— A régi urak... most nincsenek urak... Én nem is gondoltam még a régi urakra.

És megy a vizért, mert első interjúnak ennyi is elég.

Szabadulás tankcsatával

A község tanácselnöke beszél. Negyvenkilenc éves, szőke óriás. Béres volt a nagy változás reggelén. Délben pedig?

— Három napi tűzharc után jöttek be a szovjetek. A katonákon rettenetes fáradalom látszott. Sok halottjuk és sebesültjük volt. Két páncélos jött az előőrsök után. Mi oda szaladtunk és én néhány szlovák szóval üdvözöltem őket. A parancsnok félbeszakított. Intett, hogy szálljak be a kocsiba. Félelem fogott el, hogy most mi lesz. Kiderült, azért hívott, mutassam meg nekik merre jutnak el leghamarabb Pénzesmajorhoz. Ott ment el a betonút, amin a németek még kitörhettek a körülzárt megyeszékhelyről. Toronyiránt rohantunk árkon, vízmosáson, szőlőkön át. Negyedóra múlva már tűzharcban volt a két szovjet páncélos a német Tigrisekkel. Rettenetes zaj volt a harckocsiban, az egymás mellett ülő emberek is csak rádió-fejhallgatón érintkeztek. Harcoltak a németek, mint a kelepcébe szorult ördögök. Rettenetes negyedóra volt... Amikor visszahúzódtunk a faluba, a szovjet katonák már temették huszonkilenc halottjukat. Engem a harckocsi, mint egy taxi, házig vitt haza. Ott, a napvilágnál néztem meg jobban a parancsnokot. Szőke, szelídarcú gyerek volt. Nem lehetett több tizennyolc évesnél. Megmosdott a kútnál. Megfésülködött, leporolta ruháját. Aztán elmentek. Száz méterre sem juthattak tőlünk, amikor egy szalmakazalban megbújt német páncélfausttal kilőtte a tankot. Az egész személyzet odaégett. Ott, az égő tank mellett vágtatott el homokfutóján a jegyző. Apám, aki kisbíró is volt a keze alatt egy ideig, gúnyoros jókedvvel nézett utána. A falu három helyen is égett. Én a községházára futottam, hogy megnézzem nem égnek-e az anyakönyvek... Ott egy orosz fogadott, amolyan őrmesterforma. Sztarosztának titulált és fölszólított, szerezzek szállást vagy negyven sebesültnek. Estére már annyi mindenért voltam felelős. Aludni sem birtam...

Kastély — öregasszony

Hetvenkilencéves hajdani dáma. Ezerháromszáz holdjuk és kastélyuk volt a faluban. Most két helyiséget lakik az emeletes épületnek abban a szárnyában, ahol a spanyol szoba és a kék szalon volt. Szobájában vedlett huzatú fotelok, a falon két jó olajportré Karlovszky modorában. Rengeteg régi német könyv és a kopott bútorzatot ellepő szolíd szutyok.

— Kastélyomat a visszavonuló németek fölgyújtották — mondja. — Földönfutó lettem. Passauból jöttem haza, de addigra kérem szétosztottak itt mindent. Én mindig demokratikus érzelmű voltam, felszolgáló voltam a Hauernél Pesten, onnan emelt magához a férjem, aki elsősorban közalkalmazott volt s csak aztán birtokos.

— Milyen beosztásban dolgozott a megboldogult?

— Főispán volt... S hogy folytassam, nekem a földbirtok-reformtörvény tizenötödik paragrafusa szerint meg kellett volna hagyni háromszáz holdat, mert részt vettem az ellenállásban.

Ez kicsit meglep. Kérdem is:

— Azt meg hogyan?

Ő némi kioktató szigorral:

— Csak nem gondolja, hogy azért gyújtották föl a kastélyomat, mert Keitel vezértábornagy szerelmes volt belém?

Nem gondolom. A hölgy pedig megbékélten:

— Szétosztottak itt mindent. Néhány emberben mégis volt becsület, összeszedték a két szobára való bútort. Azután megtanultam orgonálni és kántor lettem a templomban. Van egy kis nyugdíjam. Angolul is tanítok, mert az uram megtanítatott annakidején. Szabadidőmben meg olvasok, olvasok...

— Mit?

Szégyenlősen:

— Kinevet. May Károly könyveit... És néha arra gondolok, mi lett volna a sorsom, ha az uram egyszer nem jön be a Hauerba és nem kacsint rám, hogy „cicuska, hozzon nekem két szép képviselőfánkot, hátha honatya lesz belőlem."

Az ablak alatt „társbérlőinek" gyermekei rendeznek Karl May műveibe illő indiáncsatát s rájuk reccsen egy borízű férfihang:

— Nyughassatok az anyátok bit keservét, nem bír aludni tőletek az öregasszony.

A dáma rámnéz:

— Az öregasszony én volnék... Sokat veszekedtünk eleinte, de a tiszteletet csak megadják az emberek.

Négy vallomás

Visszapillantó tükör

Hatvanötéves, tsz nappali őr. Néhány éve még birkás volt, de megtiporta a jószág. Azóta az a tiszte, hogy rajt tartsa a szemét a szövetkezet vagyonán. Ebből eleinte sok kellemetlensége volt. De végül is a közgyűlés kizárt a szövetkezetből két vezetőségi tagot, mert azok „tévedésből" othon rakták le a szállított takarmány egy részét. Azóta emberünk tekintélye az elnökével vetekszik. Ennek egyébként régi alapja van. Ő volt a földigénylő bizottság elnöke.

— Nem hiba nélküli elnöke — mondja rösztelkedve. — Eleinte nem sokat sorsolgattunk, hogy kinek hol jusson a földből. De én azt gondoltam, aki ott üvöltözött a nyilasok gyűlésén, ha nem is volt nyilas, miért kapjon a falu szélén. De száz baj volt azzal a munkával különben is. Egyszerre parasztbirtokosnak mondták magukat a legfinnyásabb urak. Engem, mint törvénysértőt egy hétre le is fogattak az ügyvédek, mert a pusztai cselédség közt szétosztottam a szerszámokat, ekét, fogast, boronát. Nem volt földmérőnk. A falubeliek orroltak a pusztaiakra, hogy azok többet kaptak. A pusztaiak szerint a falubeliek négy-öt holdjához fölösleges volt még odaragasztani az egy-két holdakat. Többet szenvedtem én, mint akinek az ezerháromszáz holdját szétmértük.

— És tart még a gyűlölködés?

Köhög kettőt, csakúgy tréfából.

— Azóta ezer veszekedni való akadt. A beadás miatt. A tagosítás miatt. De itthon azért nem mérkőzhet velem az atyaisten se. Több mint tíz éve tanácstag vagyok. A tsz-ben eleinte bizony rosszul fizettek. Azt hittem, hogy leszerelek és otthagyom a parasztságomat. De úgy öt éve mintha szárnyára vett volna bennünket a szerencse.

— Nagy családja van?

— Akad, de az mind felnőtt. Az egyik sofőr, a másik villanyszerelő, a harmadik meg adjunktus az egyetemen. Az még ma is pénzembe kerül, mert lakást építtet. Nem elég, hogy én is új házat építettem a régi nádtetős helyett.

— Újat? És mibe jött?

Legyint.

— Mibe? Ezek a maszekok könyékig nyúlnak az ember zsebébe s az is kevés nekik.

— Mennyi volt az a könyékig?

— Háromszor változtatta a kalkulációt menet közben. Ezt kéne megírni az újságba.

Most már nem hagyom.

— Mennyi volt az a sok?

— Kétszázhuszonegyezerötszáz forint. Még kimondani is rettenetes.

Ott állunk és egyetértően szörnyűlködünk a merész kalkulációján és zuhog ránk a jókedvű tavaszi napragyogás.

Bajor Nagy Ernő

ÉHSÉG

A vasúti pályát helyenként éppencsak rendbe pofozták, csikorogtak, nyögtek a sínek és kerekek, de nem törődtünk semmivel, kikönyököltünk a teherkocsi peremén és néztük a bombatölcséreket, a föld friss sebeit a sarjadó tavaszban. Nem tudom, hány család kapaszkodott fel Budafokon a szerelvényre, azt se tudtuk, hol áll majd meg, eljuthatunk-e egyáltalán az otthonunkba, örültünk, hogy kimozdulhatunk a nyomortanyáról, ahol közel egy hónapja éltünk. Nap közben rakodtunk fel a vonatra, a családok nem tartottak már össze, mindenki csak a saját gyerekeire, megmaradt motyójára gondolt, hónapok óta most éreztük először, hogy nem kell már egymáshoz bújnunk, szinte szétfröccsentünk a menedékhelyről, a társaság egy része Budapestre igyekezett, a másik vissza a Dunántúl szívébe, ahol elhallgattak már a fegyverek.

Azon a kocsin, nem emlékszem már pontosan, talán három, vagy négy család helyezkedett el, volt helyünk bőven, a gyerekek futkoshattak a kopott, szürke deszkákon. Tavasz feszült már a levegőben, a pálya mellett, a megtisztult árokvizekből zsenge zöld ütötte föl a fejét, jószagú volt a napfény.

Hazafelé igyekeztünk. Fáradtan, elgyötörten, de tele reménykedéssel és rettegéssel, mindennel, ami a megpróbáltatások során felgyülemlik az emberben. A szerelvényen igazi vasutas egyetlen egy sem utazott, ha megálltunk valahol, fogalmunk se volt, ki intézkedik, hogy tovább menjünk, sőt azt se tudtuk, egyáltalán tovább megyünk-e, vagy bedöglött a mozdony, előkerült valahonnan egy katona és le kell szállnunk a tavaszi nedvektől terhes határban.

De senki se került elő. Csak álltunk, álltunk s egyszer csak füttyentett egyet a mozdony és tovább döcögtünk.

Dél közelében járthattunk, amikor bekövetkezett, amitől legjobban féltünk. Az éktelen zakatolásban elkiáltotta magát az egyik kislány:

— Anyu, éhes vagyok!

Nem tudom, addig is hogyan tartottuk magunkat. Budafokon semmiféle élelmet se lehetett kapni, az asszonyok szinte koldultak a sértetlen házak lakóinál, s ha nagyritkán hozzájutottak egy kiló liszthez, egy kanálnyi zsírhoz, boldogok voltunk. Itt, a tehervonaton, amely tulajdonképpen semmi terhet se cipelt, csak üres vagonokat húzott a kehes mozdony, mondom, itt a vonaton már csak pár szem nyers vetőkrumpli volt minden vagyonunk, arra készültünk, hogy amint lekeveredünk valahol a nyitott kocsiról, megfőzzük, aztán majd csak lesz valahogyan.

Hazafelé megyünk.

Amíg a kislány el nem kiáltotta magát, mukkanni se mertünk arról, hogy éhesek vagyunk. De abban a pillanatban morzsoló zsibbadás, majd gyötrő fájdalom állt a gyomrunkba, ennyit legtöbben közöltünk is egymással, s a gyerek figyelmét igyekeztünk a tavaszi táj szépségei felé terelni.

Kisné, aki eddig görnyedten ült a batyuba kötött paplanain, feltápászkodott, elindult támolyogva a himbálózó kocsi közepe táján, odament a kislányhoz, átkarolta és azt mondta a tudata mélyéről felszakadt gyűlölettel.

— Látod kicsinyem, ez a háború! Te talán sohase éreztél volna éhséget.

Aztán felénk fordult, feldobta a sovány karját és túlkiabálta a kerekek dübörgését.

— Ezt magyarázzák meg neki! Az ember itt már lassan az eszét is elveszti!

— Nézd csak! — kiáltott rá Kántor — Magának meg mi baja! Nem lenne jobb, ha befogná szépen a száját! Azt hiszi, mi nem vagyunk éhesek!

Az asszony elment a gyerektől, lógatta a fejét, visszatámolygott a cókmókjához, s onnan felelt csak Kántornak.

— Látja! Maga is elvesztette már az önuralmát! Önuralom! Én mondom, nem csodálom, hogy volt már úgy, hogy az emberek egyszerűen megették egymást!

— Most már nekem is fáj az éhség — szólalt meg mellettem Birkásné. — Érdekes, hogy ilyen szavakra mi indul meg az emberben.

1969 FEB 10

1021

M. Tóth István rajza

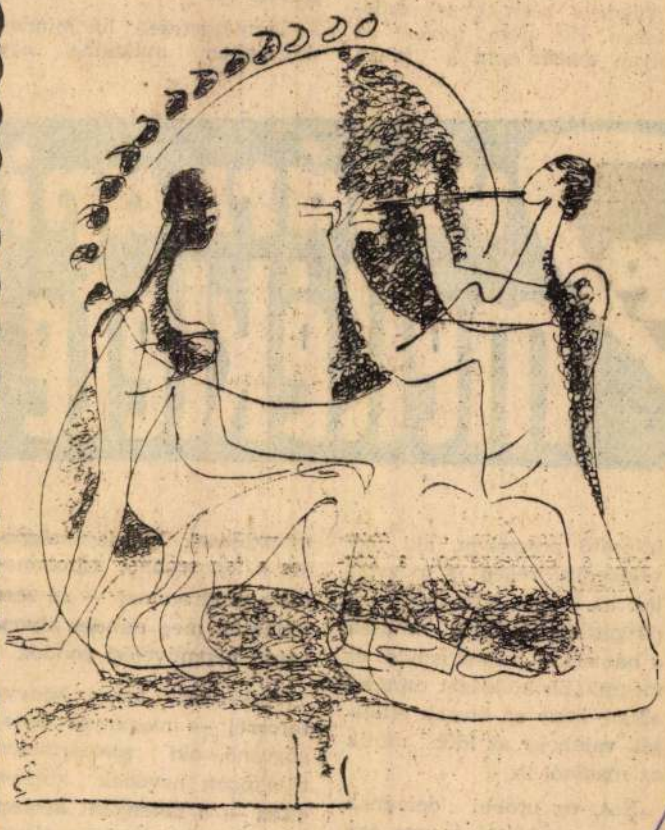

Ballagó Imre rajza

Magyar Hírlető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Fejér megyei Hírlap

Öregek és a népmű[illegible]

Most is fülemben van egyik falusi művelődési otthon igazgatójának és a gazdag helyi tsz. főkönyvelőjének párbeszéde:

— Adhatnátok kétezer forintot meg két szekér fát az öregek szobájának fönntartásához — így az igazgató.

— Jó ló kétszer húz — felelt a főkönyvelő. — Nem elég, hogy adtunk a kulturházra, most ezt az öregfoglalkoztatást is kitaláltátok a zsebünkre.

Ma sem tudom, adott-e segítséget a tsz az öregek körében végzendő népművelő munkához, vagy sem. A nézetek e rövid összecsapása azonban emlékezetes számomra. Egyszerre juttat eszembe valami jót és keserűt is.

Jó, hogy mind több falusi népművelő ismeri föl, fontos teendők várnak rájuk a nyugdíjas korú öregek érdekében. De nem kevés az olyan ember sem a falusi

láthoz fűződő kapcsolatainak egy részét. Van, aki fölöslegesnek érzi magát. Hirtelen megváltozik az életritmusa, többet foglalkoztatják a betegségek és így tovább. A nyugdíjaskorúak nagy része ilyenkor a szokásosnál több tapintatot, figyelmet, gondoskodást érdemel és igényel környezetétől.

Ezért volt helyes és jó dolog, hogy a múlt év végén a Népművelési Intézet Felnőttnevelési Osztályának kezdeményezésére kétnapos értekezletre hívták össze a nyugdíjasklubok legtapasztaltabb vezetőit.

E találkozó rendezője és több résztvevő igen jól fogalmazta meg az ilyen klubok másodlagos hasznát is:

„... Hatással lehetnek a jövő generációra, a fiatalok pályaválasztására, a családon belüli harmónia biztosítására is..."

Természetesen, ha minden községben működne egy

irányító posztokon, aki úgy vélekedik: régen is megvoltak az öregek úgy, hogy pipázgattak, jóidőben kiültek a ház elé — minek gondot és méginkább költséget csinálni abból, hogy az öregek eltöltsék valahogy az időt... múlik az magától is.

Nos, az utóbbi dolognak van egy erkölcsi és van egy tulajdonjogi része is.

Az erkölcsi:

nyugdíjasok klubja, mégpedig a legokosabb, leghasznosabb programmal — az sem oldhatna meg minden ilyennemű népművelési gondot.

Tudok egy falusi könyvtárosról — magányos pedagógusnő, aki szemérmesen tiltakozott nevének közlése ellen — ő hetenként kétszer egy-egy órát fölolvas tíz-tizenöt öregnek egyelőre a Toldiból. Szeretettel és tü[illegible]

Tóth István festő

Sopronban volt egy Slaraffia nevü egyesület, mely a müvészeteket, tudományt, a társasélet élénkitését müvelte. Ez az egyesület egy Liszt xxxxxx szobor felállitását is tervezte. 82.old

Storno Gábor: Filgner Viktor szobrász ismeretlen levele Storno Ferenchez a soproni Liszt-szobor ügyében 82.obd.

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXI. évf. 1967
Sopron

M. TÓTH István/

1. Konafelé olajtempera 60 x 80
2. Este olajtempera 74 x 56
3. Présházak olajtempera 50 x 60
4. Ősz olajtempera 108 x 100
(reprodukció a 15. oldalon)

Fejér megyei képzőművészek kiállítása. ~~XXXX~~ 1966.
Kat. bev.: Csukly Alajos

M. TÓTH István/ Mérges fehérvár

1: Napos délután olaj 100 x 80
2. Tanulmány a menyasszony öltöztetéséhez akvarell 60 x 35

Dunántuli Képzőművészek Kiállitása 1958.
Kat. bev.: Csoh Miklós
/Mérges-fehérvár, István király Muzeum
tárlatvezetői D sor 14./

M. TÓTH ISTVÁN / Székesfehérvári festő

1.) Festők Tokajban olaj, 60 x 80
2.) Udvar Tokajban olaj, 60 x 80
3.) M. T. K. kollégium udvarán Székesfehérvárott olaj, 80 x 100

Vidéken élő képzőművészek kiállitása. 2. Bp., 1955. /Kat./

/17

apszisban kiállított műtárgyakon állapodik meg. A félköríven és terében elhelyezett iparművészeti tárgyak – Árvai Ágnes Nap-jelképeket idéző, „fény-titkokat" őrző, egyszerre durva és finom textilanyagokból szőtt és hímzett, mértani szimbólumokat kecses és bensőséges biztonsággal használó remekei (Salun aranyos köntöse, Spirál), Vata Enikő fémes színekben irizáló női ruhája (Angyalszárnyon), Novotny Béla a püspökszentlászlói jezsuita Életrendezés háza kápolnája számára tervezett, vörösfenyőből kivitelezett, egyenes deréktartást követelő, méltóságot sugárzó, könnyed és szigorú, a parasztbútorok stílusát is megidéző tulipános-keresztes Trónusa és Fejős Miklós talált vagy megörökölt (?), a boldog békeidőket idéző, virágmintás natúr ágyhuzatokra (?) vagy asztalterítőkre (?) festett, zsolnai porcelánmadarakat másoló, japánosan metafizikus hangulatai (Pillangó, Eozin madár, Madár) – újra szakrális érzetét keltették a világi célokra használt egykori szenthelynek. Külön figyelmet érdemelt N. Pintér Mária Hullámok című, egy elhúzott függönyű ablakot ábrázoló, realisztikus kis gobelinje, amelynek tájképre néző „teátrum szakrum" jellegét egy különös helyspecifikum is felerősítette. Tudniillik a mű, „elfogadva" a helyszín adottságát, egy előző kiállítás installációjából a falon maradt préselt építészeti műanyaghálóra tétetett, amely viszont magába foglalt egy adoráló lányalakot ábrázoló freskótöredéket is. Így a képelemek egy érzékeny pillanat szülte sík-kulisszát alkottak a bensőségességét múlhatatlanul őrző térrészben.

A templomhajó középső traktusát (ahol itt-ott a Mária-kultusz freskótöredékei bukkannak elő) – közös megegyezéssel – Jarmeczky István két egymással szembenéző hatalmas ikonosztáza uralta. Az egyik oldal 6, míg a másik 8+2+2 elemből állt. Az izzó, hideg és meleg színekkel festett, a kristályos szerkezetekből az olvadékony halmazállapotokon keresztül a vibráló, interferáló folthatásokban játszó-sugárzó olajképek olyan hőkamerás felvételeket idéznek, amelyeken a jelenségek és a formák az emberi szem számára érzékelhetetlen hullámtartományokból a megjeleníthető, de valószínűtlennek, már-már misztikusnak ható, intenzív színrezgésekbe fordulnak át (Elemek, Izzó Változás, Tűz, Interferencia 1-3., Fény, Napfoltok, stb.). Ugyanebben a traktusban, a jobb és bal oldali lizénákon foglaltak helyet (a szőttesek mikrostruktúráinak mintegy léptékváltó átvezetéseként, képzettársításaként) Varga Tünde szabad makroszerkezetre épülő, félkonstruktivista, cím nélküli és Knyihár Amarilla zöld raszter rácsszerkezettel lefedett, homályos hátteret sejtető, absztrakt olajképei (Szimultán VII.), valamint Nádor Judit a Tér és az Idő problémájával jelképi szinten foglalkozó festményei.

Bicsár Vendel az oszlopokon egymással szemben elhelyezkedő két (nyers és alapozatlan) szabadvásznas, talán tintaceruzával (?) rajzolt, szellemes és érzékeny, némi tautológiával megalkotott geometrikus Menhire, mint két leheletfinom felkiáltójel nyújtózkodott az előző absztrakt és a következő figurális hajótraktus között.

Az első (a belépő) teremrészben tehát (ahol a magyar szentek freskótöredékei bukkannak elő) leginkább az ábrázoló művészet különböző irányzatai foglaltak helyet. Ebben a miliőben a kivételt Somogyi Klára Rorschach-teszt szerű, nagyméretű, titokzatos batikolt textilképe (Szárnyak – Négy az egyben) és Deák Zsuzsa az archaikus népi díszítőművészetet és hitvilágot autonóm módon átértelmező emblematikus-szimbolikus festményei képezték (Hullámok, Kerecsenvár). Szilágyi Szilárd tekintélyes méretű, vastag festékréteget alkalmazó, a nyers (art brut), a naiv, a graffiti művészettel és a gyerekrajzok világával is rokonságot tartó, sok-sok mesélő motívumot tartalmazó, mosolyt is fakasztó képei mellett (Madárszelidítő, A cetek partra úszása, A sellők begyűjtése) Tari Eszter szatirikus-ironikus, bizarr kontrasztot adó, de kissé színpadias modorú, naturalisztikus olajfestményei szerepeltek (Vetélkedés, A művész és szerepei). A szemközti falon Nyilas Márta hasonló hangvételű, de a tény- és tárgyszerű figurális jelenetekben alig történéseket ábrázoló, s az azokban rejlő emberi sorsokat, a drámát és fájdalmat kereső expresszív festményei (Csepp, 21 Gramm) és Büky Kálmán utcarészleteket, hidakat futurisztikusan eltorzító, szürrealisztikusan meghajlító, sebességbe hajszolt, élénkszínű „utazó" képei (A híd, Pont Neuf), valamint Herczeg László látszólag nonfiguratív, a színmezőket és a gesztust ütköztető, mégis a lendületes folthatásban egy eltorzult arcot sejtető munkája kerültek egymás mellé (Kompozíció 05/II.).

Knyihár Amarilla: Szimultán VII.

Szólnunk kell még a templomhajóban elhelyezett az absztrakttól a realisztikus formavilágig terjedő, izgalmas és színvonalas plasztikai munkákról (Mosonyi Tamás: Álarcok mögött, Metamorfózis generátor, Harc stb.; Vanyúr István: Bukó ló; Jegenyés Diána: Kapcsolat; Trischler Ferenc: Bőség) és a szellemes kerámiaszobrokról is (Molnár Sándor: Bezárva; Ritecz Szilvia: Mistral I-II.), amelyeknek jól ritmizált elhelyezése igencsak gazdagította a kiállítás látványát, összképét.

A karzat vagy kórus „kamaratermében" elhelyezett művek közül kiemelkedtek Jegenyés János a „Megfeszítettet" áttetsző négyzetlapokba ültetett leheletfinom egyenesek halvány vonalrendszerével (vonalábécéjével) ábrázoló (Corpus) és Kertészfi Ágnes átlátszó és színes négyzet (raszter) rétegeket használó, ablakok elé függesztett, a fény által értelmezett (leolvasott) üvegmunkái (Rejtett motívumok, Négyzetjáték), valamint Bicsár Vendel Felebarátok című, szintén üvegből készült, öntött kis érem remeke. (Azonban kár, hogy ez a munka nem egészen méltányos tálalásban került kiállításra.) De H. Barakonyi Klára kissé bonyolult, ám míves rekeszzománc kompozíciói (Az élet egyre sűrűbb erdejében, Mesés föld I-II.), J. Móker Zsuzsa porcelángömb lámpája (Bolygó I.), Molnár Tamás (Vörös kereszt I-II.) és Marsai Ágnes finom grafikái (Ablakok I-VI.) és T. Surányi Anna mázas kerámiadomborművei (Csiga I-II.), valamint Pandúr József expresszív, impresszionisztikus akvarelljei (Tél I-II.) is inkább megtalálták a helyüket az intim környezetben, mint a főhajóban.

A hosszúra nyúlt „Déli Híd" utasai most tehát újabb partra, Rév-Komáromba érkeztek, s a helyi közönség, valamint a szomszédos Path község egy lelkes kis csoportja az egyesület jelenlévő képző-és iparművész tagjait (Pécs és Komárom alpolgármestereinek köszöntőjével, versekkel és zenével) igen emlékezetes, örömteli és megtisztelő fogadtatásban részesítették.

A lapunk augusztusi számában HIDAK címmel megjelent Novotny Tihamér írás folytatása a www.maktar.hu honlapon a MAKtár+ oldalon olvasható.

Az előző számban közölt írás képeinek jegyzéke:

Somogyi György: Az én szigetem, 1994
Aknay János: Felhők között, 1998
Deim Pál: Láp, 1995
Gubis Mihály: Abortusz, 1989
Puha Ferenc: Repülés – Dorkó, 1994
Győrffy Sándor: Sárga mezőben, 2004

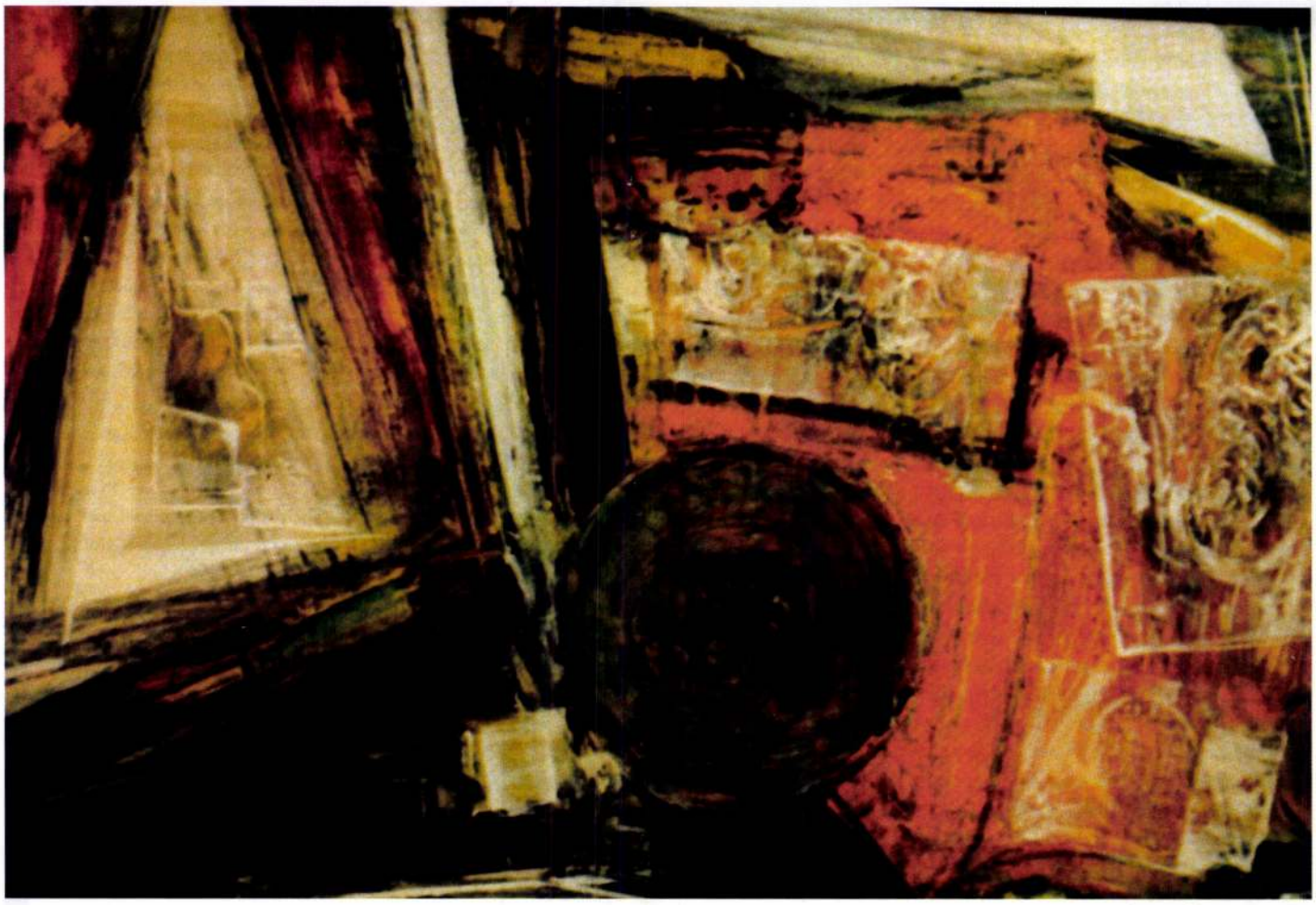

Beszédes kövek II. 1985

Fehér László

„Alpinisták lesztek”

M. Tóth Istvánra emlékezve

A szürkészöld Csepel teherautó elindult. 1965 januárjának egyik kora reggele volt, minden reménytelenül szürke. A torkomat szorongatta a sírás, mert ott kellett hagyni Déget, gyermekkorom színhelyét a kastéllyal, a tóval, az erdővel, a kékszemű kislányt, akinek bőréből áradt a friss szél és a napfény illata.

Önarckép 70 éves koromban 1992

Ötvennel döcögtünk új otthonunkba, Tácra. A sofőr arca sárgás volt és borostás, érezni lehetett a ruhájából áradó gázolaj és nikotin keverékének szagát. Hátul a platón a konyhaszekrénybe tettük apámtól kapott, az iskolából kiszuperált, pirosból rózsaszínre és szürkésre fakult mappát, melyen enyhén megkopott arany betűkkel Sztálinváros volt olvasható. Fontos volt számomra és megnyugtató, hogy védett helyen volt, mivel az összes rajzomat és festményemet ebben őriztem. A legfrissebb, olajjal, vászonra festett képemet pedig rajzszöggel a belső ajtóra erősítettük, hogy el ne kenődjön. Nagyanyámat ábrázolta fekete kendőben, kadmium vörös háttérrel. Költözködésünk oka, hogy közelebb kerüljünk a fővároshoz és Székesfehérvárhoz. Ebben csak egy vígasztalt és ez az érzés aztán mindent legyőzött, hogy majd Fehérváron egy igazi művésztől, festőtől fogok tanulni.

Eljött a nagy pillanat, amikor felszálltunk az olajjal fellocsolt autóbuszra, s Fehérváron megkerestük Enge János bácsit, aki megígérte, hogy beajánl egy fehérvári festőhöz. Ő a zeneiskola igazgatója volt, sokáig zongorát tanultam nála. Becsengettünk az első emeleti lakásba a belvárosban. Felesége nyitott ajtót. Leültetett bennünket és mindjárt elkezdett intézkedni. Először Áron Nagy Lajost hívta fel telefonon. Lajos bácsi megkérdezte hány éves vagyok, s mikor elhangzott, hogy 12, akkor azt válaszolta, hogy csak felnőttekkel foglalkozik. Kár, gondoltam magamban, jó lett volna, ha legalább a rajzaimról mondott volna pár szót. Csüggedésre semmi ok, szólt János bácsi felesége, van több festő is a városban. Egy nagyszerű művész, M. Tóth István, megpróbálom, hátha sikerül. A válasz igen volt. Elindultunk a Petőfi Általános Iskolába. Az emeleten volt a rajzterem, oda irányítottak bennünket. A folyosó közepén járhattunk, amikor kinyílt a terem ajtaja, s kilépett rajta a Mester. Okkeres köpenyét, vöröses haját láttam meg messziről. Beinvitált bennünket a rajzteremből nyíló műtermébe. Szemben az állványon egy városrészletet ábrázoló nagyméretű kép volt, emberekkel, autóbusszal és járművekkel, vastagon, pasztózusan felrakva. Terpentin illat járt be mindent. Bal oldalt a falnak támasztva egy különös képre esett a tekintetem, legalábbis én még ilyen színekkel megfestett művet nem láttam. Rozsdavörös fák álltak az utcán s a ház fala is fáradt vöröses barna volt. Megremegtem. Így is lehet festeni. Kinyitotta a mappát, elkezdte lapozni a rajzaimat. Nagyokat hümmögött. Majd megállt az egyik sárgán világító portrémnál. Öregem, ez nagyon merész. Ő mondja nekem, aki ilyen rozsdavörös drámát fest?! – boldog voltam. Aztán tovább lapozott, és elidőzött az első olajképemnél – Dózsát ábrázolta. Sokáig nézte, majd megkérdezte: – Hány éves vagy?

– Tizenkettő – vágtam rá.

– Mi indított arra, hogy ezt megcsináld?

Hirtelen magam sem tudtam a választ, majd annyit mondtam: – Mert parasztvezér volt.

M. Tóth István Székely Bertalan-díjas festőművész 1922-ben született Székesfehérváron és ott is hunyt el ebben az évben. Nagy ívű művészi pályájával együtt hosszú évtizedekig volt kiváló tanár. Emlékkiállítását a budapesti Csók István Galéria 2006 nyarán rendezte meg. Az alábbiakban Fehér László Kossuth-díjas festőművész emlékezését olvashatják.

jelenlét

Most eszembe jutnak a Lepsényben zajló iskolák közötti kulturális versenyek. Hajnalban Dégről az erdő széléről indult a kisvonat, második osztályos voltam. Sárga-barna csíkos fapadok voltak a kupéban, s egy kis vaskályhában pattogott a tűz. Mindenki fehér ingben ki kisdobos, ki úttörő nyakkendőben virított. Körülöttünk puha párában lengett az erdő. Alig indult el a kisvonat, mindenki enni kezdett. Főtt tojás illata járt át mindent. Ilyenkor extra élelmet csomagoltak otthon. Marha májkrém, főtt tojás, s egy üveg tea volt a táskámban, két szelet kenyérrel – fenséges volt. (Különben a hétköznapokon vizezett cukros kenyér vagy zsíros kenyér volt a „divat".) Lepsényben a színpadon elénekeltük a kórussal, amelyet Vadas Elemér tanár úr vezetett, a Dózsa népe bontsd ki zászlód, itt a helyed című dalt, s újításnak számított, hogy ütemre helyben jártunk és egy triangulumot is kaptam, amit beintésre mindig meg kellett ütni. Volt, aki cintányért kapott. Befejezésképp elénekeltük a Szuliko című dalt. Talán ezért is érdekelt Dózsa, mert róla énekeltünk állandóan, s az iskolában Derkovits csodálatos Dózsa metszeteiről készült reprodukciók lógtak a falakon. De térjünk vissza a Petőfi iskolai műterembe. M. Tóth tanár úr mindent tüzetesen végignézett, s azt mondta: – Csütörtökön várlak az István terem fölötti szakköri műteremben.

Aznap volt a zongoraórám is, de alig tudtam a Bach darabokra koncentrálni. Igazából csak Bartókot szerettem játszani. Bartóknál mindig az a borzongató érzés fogott el, mint amikor a rozsdavörös fákat láttam Pista bácsi képén. Már egy órával előbb ott voltam a teremben. Körben rajzbakok, festőállvány, s az itt dolgozó fehérvári festők új, készülő képei voltak láthatóak. Világosan emlékszem az első órára. Megérkezett a barna hajú, barna szemű gyönyörű 18 év körüli hölgy – a modell. M. Tóth tanár úrnál csak gyönyörű és fiatal nők fordultak meg. Ami még szimpatikusabbá tette a szakköri órákat, Ő is mindig velünk rajzolt vagy festett, de leginkább filctollal rajzolta végig a szakköri órákat. Mindenkit végig korrigált. Úgy éreztem, hogy a szénnel készített tanulmányrajzom jól sikerült. A többi gyerek is dicsérte. Ekkor a mester leült a bakra, fogott egy rongyot, s az egész rajzomat áttörölte, majd egy gyúrható radírral a fényeket szedte ki, majd újból letörölte. Dermedten néztem, hogy mi lett a két órás munkámból, de azt is éreztem, hogy most pár mozdulatból többet tanultam, mint valaha. Sokszor nagyon sokat beszélgettünk a művészetről. Egy rövid történet: – Tudjátok, vannak hétvégi túrázók – kezdte mondandóját –, akik kis dombokra kényelmesen fölmennek és erdőkben barangolnak, s vannak az alpinisták, akik a legmagasabb csúcsokra törnek és a legnehezebb sziklaszirteket hódítják meg, ha kell, az életük árán is. Így van ez a művészetben is. Választhattok, hogy hétvégi turisták, vagy alpinisták lesztek. – Ezután néma csend volt a teremben. Ezekre a szakköri órákra járt Kőnig Robi, Kőnig Frigyes és még sok nagyszerű tehetség. Szemmel látható volt a fejlődésem, varázslatos pedagógus volt. Ilyen útmutatásokra vágytam, s éreztem, hogy még inkább a progreszszív gondolkodást erősíti meg bennem. Mind a Képzőművészeti Gimnázium, mind a főiskolai évek alatt nyitva volt előttem műterme egészen a haláláig. 40 éves barátság volt ez. Ő vitt be a Vörösmarty téri összejövetelekre, ahol a fehérvári művészek találkoztak hétfőnként, s különböző történeteket, anekdotákat meséltek.

Ami példaértékű munkássága mellett, hogy rossz szót, vagy bántó, gyűlölködő megjegyzést soha nem mondott senkiről. Vidám volt, szerette a bort, s a gyönyörű nőket, s bármikor találkoztunk tudott újat, s bíztatót mondani. Egyszer egyik beszélgetésünk kapcsán megkérdeztem tőle: Miért választottad a fehérvári létet? – Tudod, Budapesten folyik keresztül a nagy folyója, a Duna. Rengeteg kis vízcseppből áll. Míg van a kis megbúvó hűs forrás valahol vidéken egy erdőben, ahol mindenki megpihenhet, szomját enyhítheti, s kis patak csörgedezik belőle. Én inkább ez szeretnék lenni. – Nagyon sok tanítvány merítkezik ebből a forrásból.

Utolsó találkozásunkkor már nem tudott felülni az ágyban. Az arca nyugodt volt és derűs, s amikor búcsúzáskor megfogtam a kezét, barna szemeivel rám nézett, és ott láttam benne a rozsdavörös fákat, s a tompa vörös fehérvári házfalat.

Kőszentek II. 1980

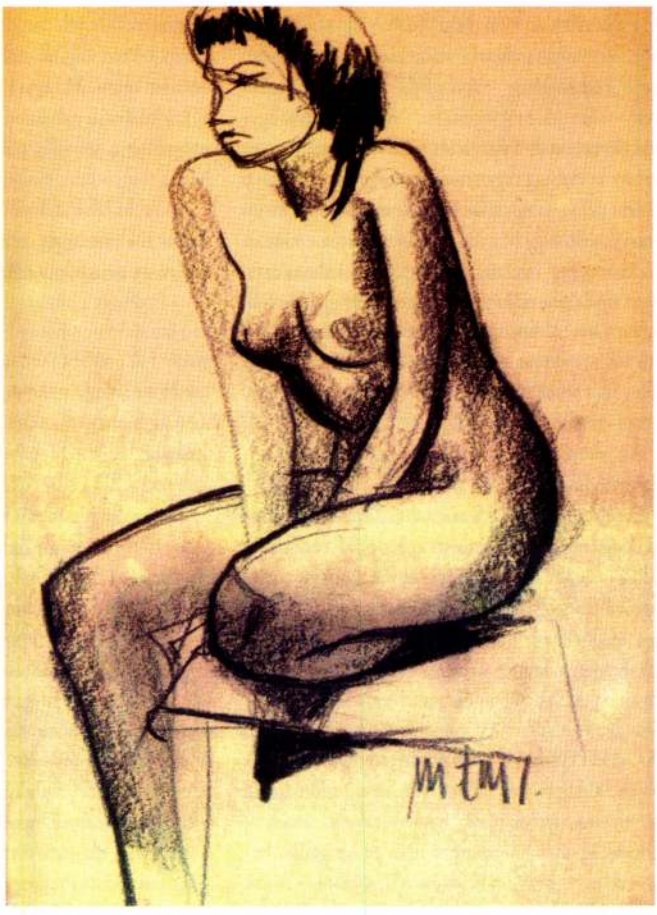

Ülő akt II. 1970-es évek

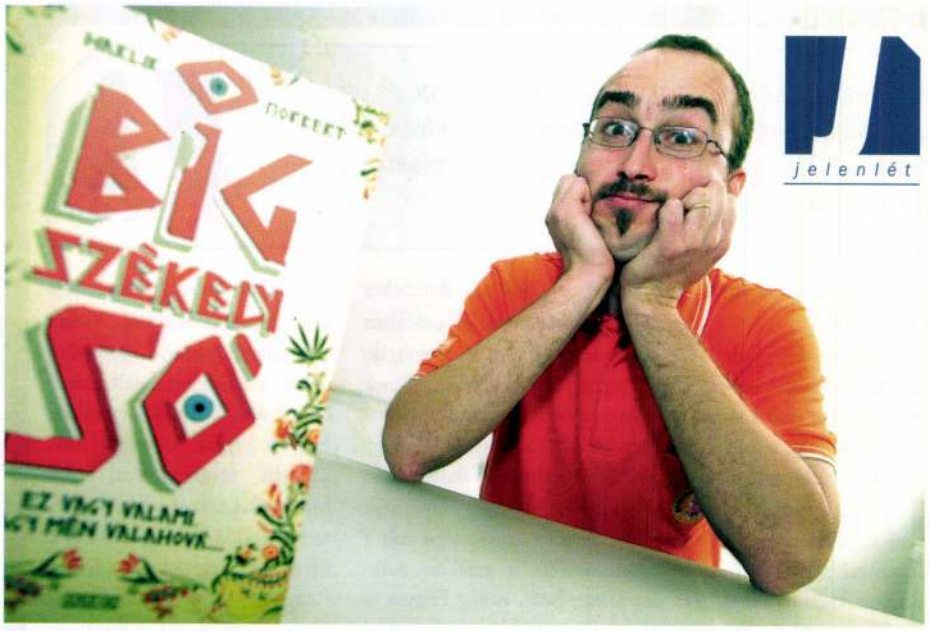

jelenlét

Két hónapja jelent meg Haklik Norbert Big Székely Só című regénye az Ulpius-háznál. Az első kiadás másfél hónap alatt elfogyott; a második hamarosan kikerül a nyomdából. A Székelyszolyván, Budapesten és Hollandiában játszódó történet főhőse az Európát járt Barna, aki hazatér Székelyföldre. Először a marihuánatermesztéssel próbálkozik, majd titokban bekamerázza a falut, és elindítja az interneten a Big Székely Sót, ami rendkívül népszerű lesz. A fondorlatosan megírt kötetben több szál – a narrátor meséje, e-mailek, internetes fórumok, a székely szólások – keveredik össze ironikus egésszé. A szerzővel a kötetről és Erdélyről beszélgettünk.

Történetet az olvasónak, szöveget a kritikusnak

– Míg Dél-Amerikában makacsul történetet mesélnek az írók, Európában – úgy tűnik – belső világukkal, reflexióikkal vannak elfoglalva. A te köteted ebből a szempontból szokatlan: klasszikus történetet írtál. Hogyhogy?

– Megcáfollak, Európában nemcsak az önreflexióval foglalkoznak az írók. Legfeljebb Magyarországon van így, ahol sokan rosszul értelmezik a posztmodernt. A szerb irodalomban – lásd például Svetislav Basara műveit – nem jelent gondot, ha a nyelvi rétegek egymásba játszatása és a narrációs trükközés mellett cselekménye is van egy regénynek, de itthon is bőségesen akad erre példa. Elég talán, ha Száraz Miklós György, Darvasi László vagy Márton László regényeit említem. Bár a „szövegista" irodalom kétségkívül alkalmas arra, hogy az irodalomtudósok az elméleteiket gyakorolják rajta, a „mezei" olvasónak sokszor érthetetlen. Az irodalomnak szerintem nem az elméletekről kell szólnia – akkor már inkább arról, hogy aki olvassa, az sírjon, nevessen, várakozzon vagy izguljon.

– Az olvasó kegyeinek keresése nem megy a minőség rovására?

– Ezzel kapcsolatban Karácsonyi Zsolt könyvkritikájának egy mondatát idézném az erdélyi Krónikából: „[Haklik] megírt egy pergő, humoros regényt, amely szépprózа is meg nem is, ponyva is meg nem is, de a szerző megőrzi azt a törékeny egyensúlyt, melynek köszönhetően a komor kritikus és a vidám olvasó is amolyan bajusz alatti somolygással teszi le a könyvet". Valami ilyesmit szerettem volna elérni a könyvben, és a XXI. század prózáját is valami ilyesminek képzelem el: olyan irodalomnak, amely nem vesz tudomást az irányzatok, a nyelvi síkok határvonaláról, amely a posztmodern szövegirodalmat nem megtagadja, hanem – mint a múlt egyik eltűnt darabjából – merít belőle, az írói eszköztár egyik lehetséges darabjaként használja fel fogásait, s amely az úgynevezett „szépirodalom" és az úgynevezett „lektűr" közötti különbségtételre is fittyet hány.

– A könyvben a narrátor meséje e-mailekkel, internetes fórumok beírásaival keveredik.

– Az emberek közötti kapcsolattartás nagy része ma már az interneten zajlik kezdve az udvarlástól a vizsgaeredmények megtekintésén át mondjuk a szexpartner-keresésig, de erről az irodalom nem látszik tudomást venni. Ma egyes eldugott székely falvakban is a Teleházba járnak internetezni a gyerekek. Nem volt nagy ötlet a két világ párosítása, mert már a valóságban is megtörtént, csak észre kellett venni.

– A különféle formában megírt részek egyben nyelvi sokszínűséget is hoznak a kötetbe. Az e-mail nyelvezet autentikus székely „dumákkal" keveredik.

– Érdekelt a kihívás, hogyan tudom összeegyeztetni a narrációt, a székely beszédet és az internetnyelvet, amely sok esetben nem is szavakat, hanem csak jeleket alkalmaz. Hogy miként fér meg egy mondatban például az internetes „nevetés jel" – smiley – mondjuk a „pakurár" szóval. Megfér. Mint ahogy megfér azokban az emailekben is, amelyeket Székelyföldről kapok.

– Nem vagy székely. Hogy tudsz „székelyül" írni?

– A történet egy igazi faluban játszódik, a szereplők közül sokaknak a valóságbéli hasonmása is létezik. Sokat ebbe a bizonyos faluba, ahol ráadásul a székely tájnyelvnek is egy külön dialektusát beszélik. Egyébként volt olyan olvasóm, aki a kötetben használt nyelvjárásból megmondta, hogy „Székelyszolyva" melyik vidéken helyezkedik el. Tehát nagyot nemigen hibázhattam. Mellesleg, amikor megírtam a regény egy-egy fejezetét, mindig elküldtem – emailen, persze – három ott élőnek, nyelvi kontrollra.

– Néhol idillinek tűnik az általad ábrázolt székely világ a mocskos Pesthez képest.

– Akár így is lehet olvasni, bár ezeket a részeket én inkább a transzilvánista regény paródiájának szántam. A székelyek persze elég öntudatosak az anyaországiakkal szemben, akiket csak „pestieknek" neveznek, de itthon is megvan ennek a megfelelője: sokan hiszik azt, hogy a Kerepesi úton túl már csak puszták és legelők vannak…

– A regény végén a valóságsó nézői ellepik a falut. Az érkezők egy része mintha a tipikus magyar jobb-, más része a baloldali értékeket képviselné. Mindenki megkapja a magáét.

– Kapja is meg, nem? A regénybeli rajongók a Székelyföldre érve nem a valóságot látják, hanem saját Erdély-sztereotípiáikat ütköztetik. És a való világban is: ha valaki a határon túli magyarokról beszél Magyarországon, többnyire éppen azokat a sztereotípiákat fogalmazza meg, amelyeket az általa kedvelt politikai oldal hangoztat. Egyesek szerint a románok mind erdélyi magyart akarnak enni reggelire, akiket ezért Budapestről kell megvédeni, és persze majd ők, innen mondják meg, hogyan; mások szerint pedig a székely igazából román, ráadásul huszonhárom milló, és folyton azon mesterkedik, hogy elvegye az itteniek nyugdíját.

– Magyarország nemcsak a határon túliak ügyében megosztott. Megosztott például az irodalom is: most a politika mentén szétszakadt „népi" és „urbánus" vonal mégcsak nem is vitatkozik, hanem egyszerűen nem kommunikál. Íróként mit lehet kezdeni ezzel?

– Íróként a szövegszerkesztővel szeretek kommunikálni. Egyébként, ha valaki csak egyféle irodalmat olvas, az hülye lesz. Ha egy íróval megismerkedem, nem szokott érdekelni, hogy melyik oldalon áll – mindegyiken vannak jók és kevésbé jók. Ez az egész nem az irodalom, hanem Magyarország problémája. Ha valaki baloldali, akkor nagy valószínűséggel úgy véli, hogy a másik oldal intoleráns, idegengyűlölő és maradi, míg a jobboldaliak szerint a másik oldal nemzetvesztő és gyűlöli a határon túli magyarokat. Ami engem illet, úgy is lehet nem baloldalinak lenni és az elcsatolt területekre járni, hogy az ember közben a székelyeken kívül olykor meglátogatja móc barátait is, sőt, megtanul románul és szerbül. Ugye, mekkora intolerancia?

Péntek Orsolya

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
Székesfehérvár

1969 NOV 30

1021

M. Tóth István

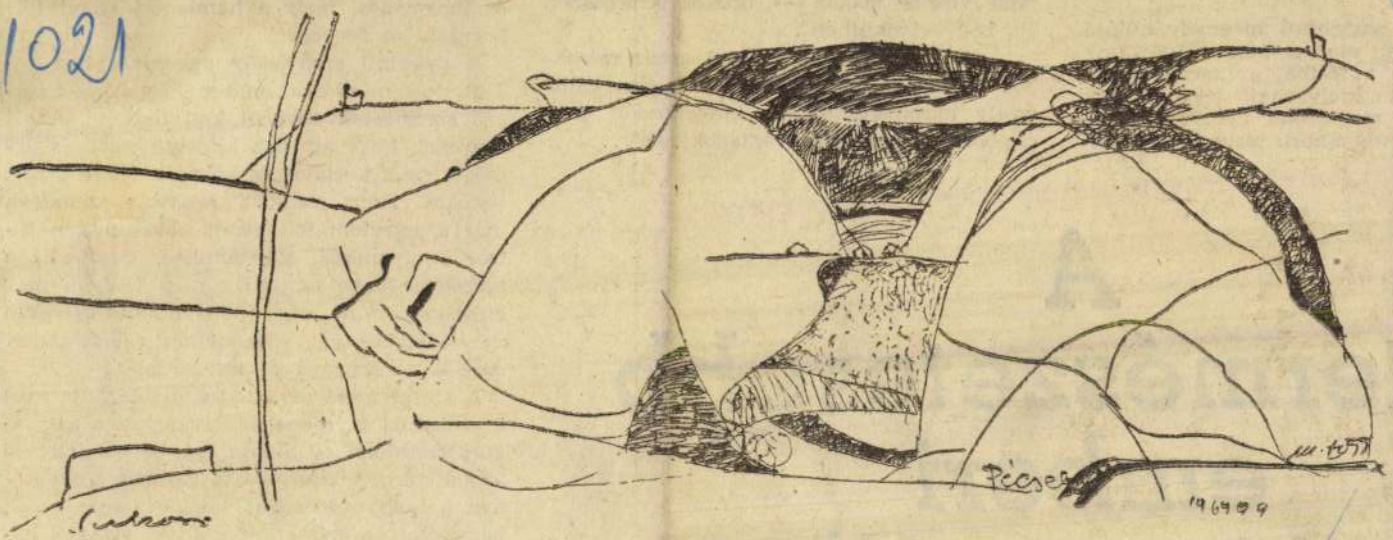

M. Tóth István rajza

természet legyen. Hiszen
nél természetesebb emberi

nagyszerű megnyilvánulása,
mit emberi úton elsajátítunk,
ni a testbe, a „természetbe",
nan kiolvasható legyen. Ezért
n megrázóak Csinszka emlé-
Ady Endre testéről. Úgy hi-

amely asszír fejedelmek ősi, [illegible]
tását viselte magán — örökös remegésben
élt, hogy elveszítheti".

...„Ady Endrét, az embert asszír rajzokhoz hasonlóvá tette rendkívül széles válla, amely háromszögszerűen keskenyedett el a csípőben, karcsú alsó végtagok fölé"...

A természetesebb emberi viszonyról*

és
bor
A
kin
gás
fen
dek
kar
má
nye

szerelem ténye ugyanúgy nem ítélhető meg etikailag, mint egy tüdőgyulladás. Csak e szenvedélyhez való viszonyunk válhat etikai megítélés tárgyává és semmi más.)

A szerelemnek járó tiszteletet tagadja meg a cinizmus is. S ennek ugyancsak a kispolgári szemlélet az alapja, bár a megjelenési forma más. A cinizmus is lerántja a szerelmet a humánus értékek magaslatáról, azzal, hogy csak a merő szexualitás létezését ismeri el, vagyis a szerelmet csak természeti

(Folytatás a 9. oldalon.)

Tóth István

asztalosmester, házitulajdonos, volt Buda város kir. főváros városi választott képviselője és gazdasági alelnöke

† 1863. jun. 22.

63 éves korában

Jegyzék a városi temető fenntartási javasolt díjairól és rendeletéről

Bp. (1931?)

4 o l.

EGYETEMI NYOMDA

30 nap **ÁPRILIS** 16. hét

10 Vasárnap		Virág vas. *Zsolt*
11 Hétfő		Leó *Leó*
12 Kedd		Gyula *Gyula*
13 Szerda		Hermeneg. *Ida*
14 Csütörtök		Nagycsüt. *Tibor*
15 Péntek		Nagypéntek *Nagypéntek*
16 Szombat		Nagyszomb. *Lambert*

M. Tóth István

Gödrös Erzsébet: Tisztának, derűsnek lenni. – Látogatás M. Tóth István festőművésznél. – Tejé- Megyei Hírlap, 1966. aug. 7.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Írt. 1969.3.sz. 243-284.l./

256. l.

M. Tóth Ystvánné

Tájképekkel

szerepel a fejérmegyei
művészek Őszi tárlatán

Torday Aliz: Fehérvári tér
Részlet

Fejérmegyei Hirlap 1909 XI. 23

M. Tóth István

Szerepel a „Fejér megyei mitvédnök"
társaság a székesfehérvári
István Király Múzeumban

Bojár Iván: Két Lidérctáncs

Magyar Hírlap 1969 XI. 12

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKÖZLŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
Székesfehérvár

1987 NOV 1

M. Tóth István

1021

M. Tóth István rajza

lépe
ban

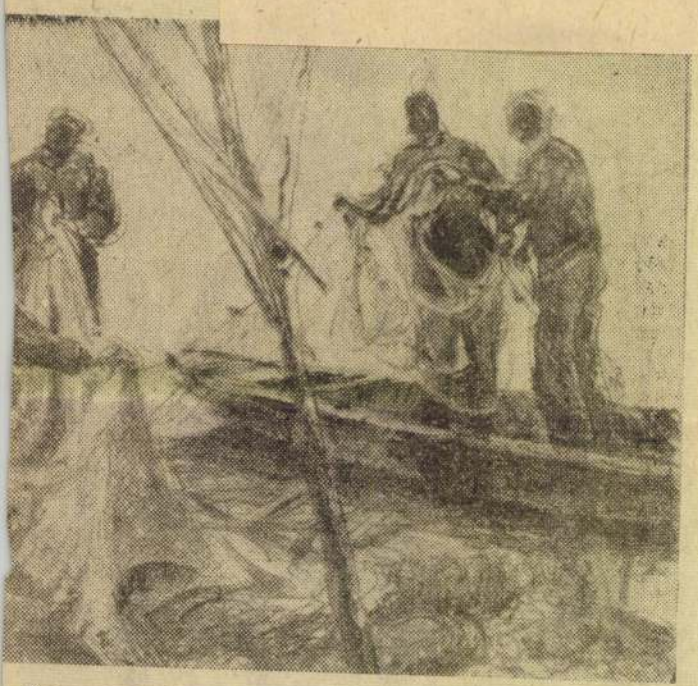

„Velencei halászok" (Dombrovszky László rézkarca)

...angja

...tt elő a községpolitiká-
...is.

Újabb üdülőházak

A Balaton partján tovább fejlődik a SZOT-üdülőházak hálózata. Az idei szezon derekán több üdülőházat adtak át rendeltetésének. Az építkezések folytatódnak. Nemrég készült el Balatonföldváron egy 120 ágyas, Balatonszéplakon pedig egy 100 ágyas üdülő.

M. Tóth István

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
Székesfehérvár
1970 MÁR 1

1021

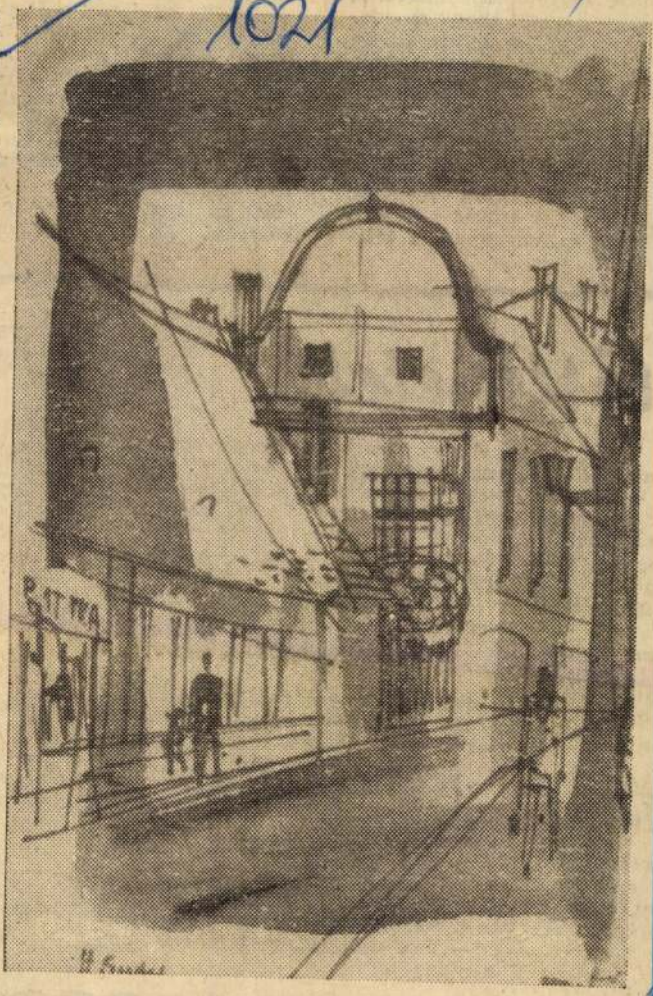

M. Tóth István rajza: Szentendre

áll egy
óra, vag
szöveg,
ni szokt
alapszöv
léma: m
— akko
dőjelet,
getleníti
től. Ve
nem bef
Persze
muzsika

történetek

A férj váratlanul hazatér egy több napra tervezett kiküldetésből. Mikor meglátja asszonya zavartságát és az ágy alól kikandikáló férfi félcipőket, előránt egy veszedelmes borotvát.

— Mit fogsz csinálni? — kérdi rémülten az asszony.

— Ha ezekben a félcipőkben senki sincs, akkor megborotválkozom!

*

Az angol tengerész-iskolában látogatást tett az admirális és ismerkedés közben megkérdezte az egyik hallgatótól:

— Meg tudna nevezni az angol haditengerészet történetében két nagy admirálist?

— Nelson és... bocsásson meg, de nem hallottam elég jól a nevét, uram!

*

A madárüzletbe bemegy egy vevő.

— Tttu-u-dnna ne-ekem adni egy p-p-apa-agájt?

kagylót! —
k — És ha
zt: „Nagyon
ics idehaza!"
kagylót, ke-
igy szól:
le itthon van

nem figyel-

gtatja meg a
restek!

egy autót. A
eléggé kajá-

eztessen? Ma-
ési szabályok
Önt, hogy az
dőrkomisszár

— Tün
kereskedő
mat!

Texas
turista é
dezte az
— Meg
melyik h
nál? Saj
az idegei
— Kér
ilyen szá
hol! Alig
lőtték l
nagyhang

Az örn
fiatal ka
— Smi
jött haza
volt, mir
lopott ta
— Ige
— Ma
— Ige
emlékez
a targo

Tóth István
MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1970 FEB 27
DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged

Szeged szobrai

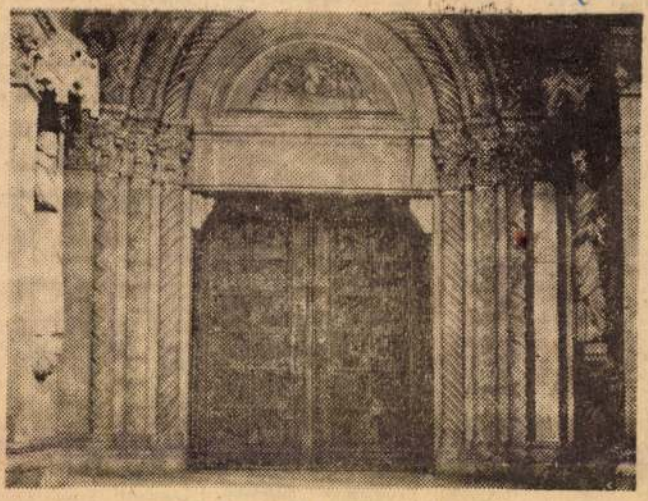

A Dóm kapuja

(187.) Boga Lujza és Heksch Nándor rézlemezből domborította ki azokat a bibliai jeleneteket, amelyek a Dóm kapuját díszítik. A kapu két oldalán két szobor is látható: a baloldali alkotás Kapisztrán Jánost, a jobboldali Gellért püspököt mutatja. Ez utóbbi munkákat Tóth István készítette.

délután 1

Sikkötögé megvételre mény u.

Gyönyörű 10-es au deklódni Makó, te

Eladó Sk kisteherre Rendszám képes, 12 szerelő, Szá szállás.

Opel Kapitán 25 000-ért eladó, felújított tartalékmotorral. Szent István tér 15. Balogh. x

Macskákat vesz a Gyógyszerhatástani Intézet, Szeged, Hunyadi János sgt. 5. (hátsó épület.)

601-es Trabant Combi az év végi kiutalás átadó. „Ármegjelölést kérek" — 4355. jeligére a Sajtóházba. x

Karambolos személykocsit vennék, kb. 20 ezerig. Szöreg, Temesvári u. 10. x

Volkswagen 1500 Limousine eladó, Trabant-kiutalást beszámítok. Megtekinthető mindennap 17 órától, vasárnap egész nap. Szeged, Kistisza u. 15. x

Keresek megvételre oldalkocsi-csónakot. „Régi típusú" 4229 jeligére a Sajtóházba.

Opel Kapitán 56-os eladó, kisebb kocsit beszámítok. Petőfi Sándor sgt. 72.

601-es Trabant eladó. Petőfi S. sgt. 33.

Mély gyermekkocsi német gyártmány, igényesnek eladó. Petőfi Sándor sgt. 40., A. épület, I. 4.

Eladó egy pár K—25-ös komplett Zetor-hüvely. „Makó" 4227 jeligére a Sajtóházba.

Nagykerekű 1000-es Wartburg de Luxe prima állapotban eladó. Érd.: Kiskundorozsma, Árpád u. 18. x

Fogtechnikusok, fogorvosok! Vadonatúj nyugatnémet technikai fúrómotorom eladó. Érd.: Kócsó, 18 után. Földműves óvoda. x

Gyermekágy matraccal, háromlángú propán-bután gáztűzhely, könyvszekrény eladó. Boldogék, Maros u. 39/a.

Opel Rekord 62-es típus igényesnek eladó. Szent István tér 15. Balogh. x

Egy házó eladó. Cserzy Mihály u. 30/c. Nagy.

Trabant Combi kevés km-t futott eladó. Érdeklődni hétfőtől, Szekeres u. 18.

Hatszemélyes ezüst evőeszköz, egy pár új selyem tollpaplan eladó. Horváth, Kistelek, Árpád u. 17.

120 kg-os házó eladó. Hóbiárt basa u. 3.

Üsző, közelellős, szelíd eladó. Cserepes sor 25.

Tisza tv eladó. Árvíz u. 9., emelet 7. ajtó. Érdeklődni délután 4-től.

Tyúktrágya cca. 50 mázsa eladó. Vadkert tér 5. sz.

Szalagfűrész 700-as, kombinált gyalu, 320-as jó állapotban, favázasok, eladók. Krizsán asztalos, Kistelek, Ede u. 34. sz.

Új, kétszárnyas ajtó, új csempézett tűzhely és cserépkályha eladó. Megtekinthető szombaton és vasárnap. Hóbiárt basa u. 23/b.

M. Tóth István

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1970 MÁR 8

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
Székesfehérvár

1021

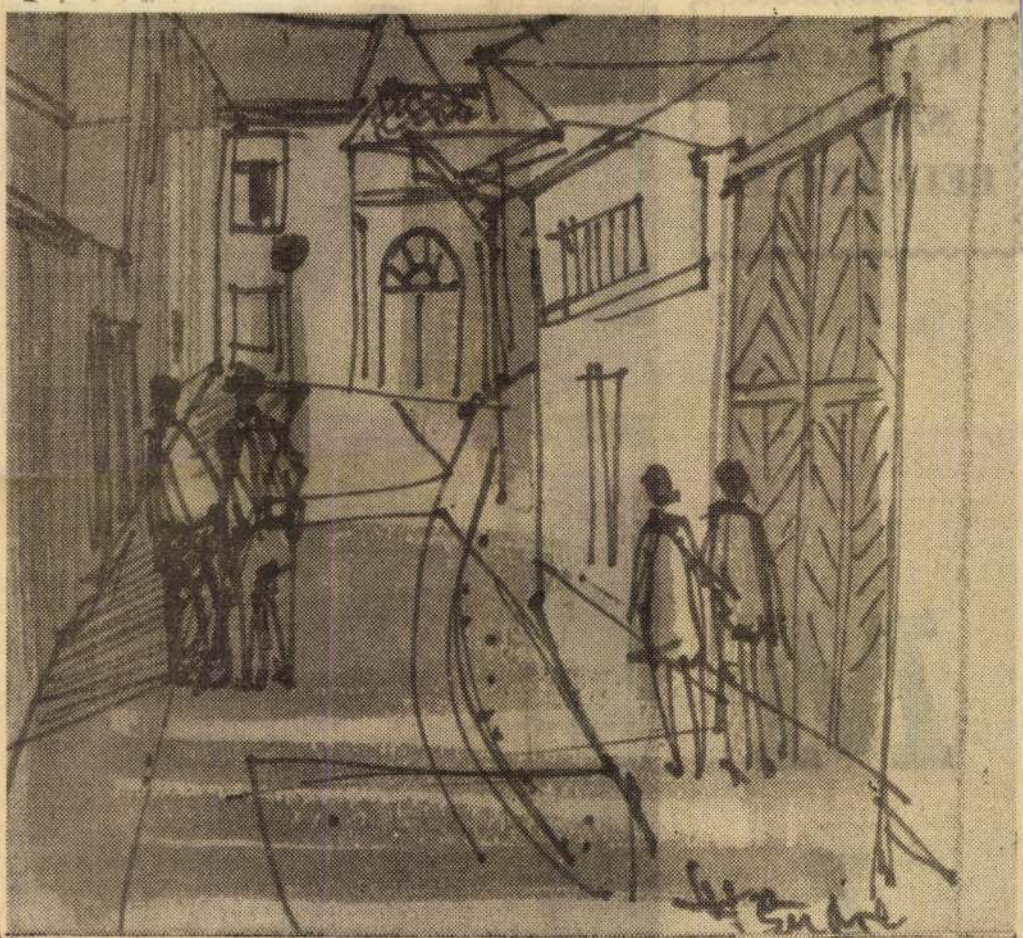

M. Tóth István SZENTENDREI KÉP

SZAKSZERVEZETI
MAGYAR
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 21
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

FELÉR MEGYEI HÍRLAP
Székesfehérvár

KABÁCZY SZILÁRD FELVÉTELEI

M

I

M. Tóth István

Szendélet; olaj, 50×60 cm

Budapest Magyarok kiállítás 1957
Kat. red. Kádár Éva Kiss Imre 1957.

13

M. Tóth Istvánné
festő

M.D.V.

Művészetéről.

Horváth Péter: Fejér megyei képzőművészek kiállítása 1960. 40l.
Művészet, 1961. február

MDK

M.Tóth István, Székesfehérvár

Téli táj, akv.

Tavasz a Városligetben, akv.

Tél, akv.

Vidéken 616 képzőműv.kiáll.Ernst.Muz. 1954.nov.

14. 1.

N.Tóth István, Székesfehérvár

MDK

Szigliget, of.

Vidéken élő képzőm.kiáll. Ernst Mus.1954.nov. 11. 1.

M. Tóth István
festő

M.D.K.

Tusrajzairól.

Művészeti életünk — ~~34 lap~~.
Művészet, 1960. december. — 34 l.

M. P. K.

TÓTH István építész

Lásd még

Farkasdy Zoltán - Tóth

Részvétel a pályázaton III. díj
Rest.

Preisich Gábor: A kortárs építőművészet útjai
magyar Építőművészet 1956. (V.) 3. sz. 49. l.

Sz. D. L.

TÓTH József építész

(Rk. i városépítési tervező.)

Rk. Orbán Sámuel tér, 12 tantermes

ált. isk. Tervezés: (1957) kivitel (1958-59)

Társtervező: Reiházi Éva

Repr.

Magyar Építőművészet 1961. 3. sz. 11-12. l

MOK

Tóth István

nyomdász

1860 ban volle ál az egri é. nyomda vezetését.
1866-67-ben itt jelent meg az első magyar
nyelvű nyomdajától nyomt. „Gutenberg" é. alatt

Firtinger Károly: Hazai könyvnyomtatói
Grafikai Szemle 1893. 41 f. 161

le .D. K.

M. TÓTH István

Békéscsabai pedagógus-festő

„Olaszországi élmények" c. kiállítá-

sa Békéscsabáért

városunk művelődési eseményei sorá-

ban

Magyar Nemzet 1961. aug. 11. 6. l.

MDK

Tóth István szobrászmüvész

1943-44 ösztöndij. Coll.Hung. Roma

Tanulmányi ösztöndijak. Nemz.Ujs. 1943.jul.4.
5.1.

MDK

Tóth István, festő

Kolozsvár. Erdélyi zene-és szinm.kiáll. 1941.

44.l.

MDK

Tóth István, szobrászmüv.
1943-44 ösztöndij, Coll. Hung. Roma

Kik kapták a tanulmányi ösztöndijakat? Pesti Hirlap 1943. jul. 4. 8.1.

Le. D. K.

TÓTH István IV. é. építészhallg.

Gyapottermelés (Rep.)

Rados K. – Németh A.: Az ipari- és mezőgazdasági épületek erősségi tanszék oktató munkájáról

Magyar Építőművészet 1960. 4. sz. 12. l

a. D. 4

R. TÓTH István népművész

Balmazújvárosi – kancsarbarokkal
sal foglalkozott –
Lovonjáró cirkuszt, mostanában
nem foglalkozik díszleteivel –
Pár hónapig a hortobágyi garázs.
ban tett – forradó havi fizetésért
Kocsis István: Alföldi népművészet
Magyar Nemzet 1961. jún. 21. 4. l.

MDK

Tóth István, szobrász

17o. Fiatal leány. Gipsz.

Bp.Műcs.-"A Magyar Művészetért." Képzőm.Kiáll.1942.
jun.6.-22. Kat.10.

M. D. K.

M. Tóth István.
festő.

A szekszárdi István Király Múzeum
kiállításain tűnik ki munkáival.
„Tihóttőben", c. képe, — Olaj, lap (repr.)

Lovas Péter: M. Tóth István.
Művészet, 1961. július — 29 l.

M. Tóth István

MDK

Csendélet, olf.

Miskarnok 1957 Tavasz. tárlat

Tot Mikolai István rajzoló

A marosvásárhelyi Bodor-kut szerk.rajza

Erdélyi Müv. Kiáll. 1941. Kolozsvár

M. Tóth István, [festő ?] MTh

A Munka dicsérete címmel kiállítás nyílik keresztelhárított helyi művészek alkotásaiból.

M. Tóth István is szerepel.

–: Hír 10.l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. aug. 5.

M. Tóth István
festő

M.D.K.

Székesfehérvárott nagyi Sztalin-
városban állította ki képeit.

Fürek.
Művészet, 1961. augusztus. — 44 l.

M.T.M.

M.T.M. Istituto
Torino

M. D. K.

TÓTH István építész

Balatonkörnyéki kisnyaraló pá-
lyázat (megvétel)

Magyar Építőművészet 1959. 1/2. sz. 80. l.

M. Tóth István.

M. Tóth István: Rajzteremben

Fehérmegyei Hírlap
1958 szept. 26.

fázisokat is.

Zsuzsinak könnyű a dolga. Édesanyja vigyáz rá az üzemben s ő tanítja meg a gépek használatára is. Idővel ügyeskezű munkás lesz belőle. És szorgalmas. Ez már most kitűnik. Alig lehet vele szót váltani, annyira siet.

Mástól kellett megtudni, hogy néhány órás szálazásért 350 forintot kap, mert elviharzott mellőlünk. Nem akar elmaradni a munkával.

Czifra Erzsébet is új arc a sok között. Fiatal, most maradt ki nyáron az iskolából. Nem akart tanulni, módjában állt, hogy dolgozzon. Ő is tisztáz, ahogy mondják: szálaz. Négy óra a hivatalos munkaidő, de sokszor még kettő után is bent van, a gépekkel ismerkedik. Szorgalmával, akaraterejével máris felkeltette a művezetők érdeklődését.

— Tehetséges varrónő lesz belőle — mondják.

De az lesz Komjáti Zsuzsából is. Panaszosra fordul a vidám beszélgetés.

— A múlt rendszer elszakította tőlem a férjemet, özveggyé tett. Hármunkat nevelt, tartott el édesanyánk. Tíz év alatt nem kaptunk annyit, mint most egy év alatt a mi gyermekeink.

Vajon erről esténként, amikor a lakást békés csend veszi körül, elbeszélget-e Komjátiné fiával s lányával?

ORSOVAI TIBOR

És mi legyen a közönség nyugalmának megszegőivel, akik önző módon nem szívlelik meg a figyelmeztetést, nem fogadják el a helyes magatartás normáit és megszegik a szabályokat? A nyugalom és a csend ellenségeit meg kell bírságolni. Talán ezzel a módszerrel rá lehet őket bírni embertársaik tiszteletére.

Lehetővé kell tenni, hogy a házkezelőségek a lakóbizottságokkal együtt szintén

megbírságolhassák a notórius zajongókat.

A zaj elleni harcba be kell vonni a házfelügyelőket, a rádiószerelőket — mindazokat, akiket szoros szálak fűznek a lakókhoz. Fontos szerep hárul ebben a küzdelemben az egészségügy dolgozóira is. Jó lenne összehívni az autótervezőket, szerelőket és alaposan megbírálni azokat, akik túlságosan nagy zajjal közlekedő autókat terveznek, vagy akik nem törődnek az autók hangtompítóinak állapotával.

Sok betegséget akadályozhatunk meg, hosszabbá tehetjük az emberi életet, növelhetjük a munkaképességet, megfelelő körülményeket teremthetünk a munkához és a pihenéshez, ha jobban figyázunk a csendre.

M. Tóth István
Siklósfehérvár

Siklósi részlet	tus	35 x 45 cm
Tájkép	"	35 x 45 "
Táj vízzel	olajtempera	60 x 80 "
Téli táj	tus	45 x 35 "

V. Országos Grafikai Képzőművészeti Kiállítás. Bp. Műcsarnok 1970. Kiáll. lap. Ber.: Kovalovszky Márta.

MDK

N. Tóth István szobrász

Artner T: Vidéki művészeink kiáll. SzM. 1955.
37 l.

M. TÓTH István

Vörösmarty M. műlökára
" " dolgozószobája
Róza néni
Tanulólány

rajzok
(vegyes)

Művelt Nép 1955 VI évf. 47. sz. nov. 20, 4 l.

M. Tóth István

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

FEJÉRMEGYEI HIRLAP

1958 AUG 2

610

A bábszínház előadását

úttörők nézik. Ezt örökítette meg M. Tóth István művész ceruzája.

19 sz. AKÖV.

Összesen:

Baráti látog

A Dunai Vasmű szén
gyárrészlegének fiataljai nemrégen megnézték a sztálinvárosi Férfi Ruhagyárat. Elbeszélgettek a gyár ifjúságával. A látogatás után elhatározták, hogy baráti kapcsolatot létesítenek. Meghívták a lányokat a Vasműbe, a lányok elfogadták a meghívást és a Férfi Ruhagyár fiataljai a jövő héten viszonozzák a szénelőkészítő gyárrészleg ifjainak látogatását.

a Dunai Vasmű valamennyi KISZ-alapszervezetének egy-egy képviselője. Az a céljuk, hogy ezen a falúújságon feleleventsék, tükrözzék a hatalmas ipari létesítmény fiataljainak életét, választ adjanak kérdéseikre, segítsenek megoldani problémáikat.

A falúújság első száma augusztus 20-án, Alkotmányunk ünnepén jelenik meg.

Tervek

Sok-sok anyag megmarad a Tűzálló- és Téglagyárban. Értékes samott- és szilika-tégla darabok. Törröttek, csonkák, felhasználni így nem lehet. Elvesznek ezek az értékes darabok? Az bizony vétek lenne. Éppen ezért az üzemvezetőség javaslatára összeszedik a törmeléket, beőrlik és ezután újra felhasználják. A múlt szombaton a gyár dolgozóival együtt 8 kiszes is részt vett a munkában. Nem először történt.

Máskor is dolgoztak már a fiatalok önkéntesen. Ezekért a munkákért kaptak 2 ezer forintot. A pénz nem kerül rossz helyre. A klubhelyiséget rendezik, csinosítják, hogy kultúráltan, szépen tölthessék a szabad időt. Elhatározták, hogy KISZ zenekart alakítanak. Hangszert a szakszervezettől kapnak, úgy, hogy a zenekar létrejöttének nincs akadálya. A kultúrélet fellendülését szeretnék elérni. Ezt szánják az első lépésnek. Ha már a zenekar megalakult, akkor színjátszó csoportot is alakítanak. Céljuk, hogy ne csak a termelésben foglalkoztassák a fiatalokat, hanem munka után is.

gi ház

gus szemekkel figyelik a Vasmű egyik épületszárnyának bővülését. Arra gondolnak, hogy ha az épületszárnyba áthelyeznék a műszaki könyvtárat, akkor a műszaki könyvtár mostani helyén kis átalakítással szép, korszerű ifjúsági házat lehetne berendezni.

Nem akarnak ők lehetetlent, tudják, hogy az oktalan költekezésre nem futja az államkasszából, de úgy vélik, hogy ennek a kérdésnek eleget lehetne tenni.. Ezúton is kérik a Vasmű igazgatóságát, hogy vizsgálja meg elképzeléseiket, s ha mód van rá, engedélyezze az ifjúsági ház létesítését.

HÁROM HÓNAP

Király Sándor elvtárs a VASMÁV forgalomnál dolgozik. Úgy ismerték őt mindig, mint lelkes fiatalt. Ott volt a KISZ alapító tagjai között 1957 márciusában. Dolgozott egy darabig, majd hirtelen mintha eltünt volna, nem kaptunk róla hírt. A napokban a KISZ Balatonszabadi vezetőképző táborában találkoztunk vele, akkor tudtuk meg mi történt vele.

Szégyenkezve mondta: baleset történt az üzemben. Méghozzá hanyagságból. Az én hanyagságomból is. Bíróság elé került az ügy. Először nagyon fejbekólintott az ítélet. Három havi javítónevelő munkára utasítottak. A munkahelyem nem változott. Kibírtam volna azt a néhány százalékot amit fizetésemből büntetés címén három hónapon keresztül lefognak. De azt mondották, hogy nem lehetek tagja a Kommunista Ifjúsági Szövetségnek.

Megtörölte homlokát, majd így folytatta:

— Visszahúzódtam és kesereg tem. Most már vége mindennek. Elfelejtettek, nem törődik velem senki. Hiába, a botlásért a tévedésért, hanyagságomért meg kell fizetni.

— Elmúlt a három hónap, szerettem volna újra a KISZben dolgozni, csak hát tartottam attól, hogy mit szólnak.

Visszafogadnak-e maguk közé az elvtársak? És visszafogadtak. Mint látják, már újra dolgozom a szervezetben és most elküldtek erre a vezetőképző iskolára is. Iparkodni fogok, hogy máskor ilyesmi ne történjen. Jobban megbecsülöm magam, figyelmesebb, komolyabb leszek a munkában.

Szólt az ügyeletes, kezdődik a csoportos beszélgetés. Sanyi elbúcsúzott, s pár perc múlva, már arról vitatkozott társaival, hogy miként lehetne jobbá tenni a KISZ-munkát.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 1
Telefon: 188-296, 188-307

FEJÉR MEGYEI
HÍRLAP

1967 ÁPR 22

M. Tóth István

1021

(M. Tóth István rajza)

Együtt az iskolában: Fergencs Zsuzsa, Havasi Marika és Balogh Klári.

megkérem, jöjjön el Marikához, mert úgy látom, hogy nagy a baj. Bekopogtam a rendelőbe, ahol megtaláltam Kinál Olivér doktor bácsit. Meghallgatott türelmesen, de azt mondta, hogy nem hozzá tartozik a kislány, és ezen felül neki súlyos beteghez is kell mennie. Láttam rajta, hogy mégis segiteni fog, mert én akkor már majdnem sírva kértem, hogy jöjjön gyorsan Marikához. Elmosolyodott, és azt mondta, álljak a ház elé, várjam őt meg, és ő mindjárt ott lesz. Így is történt. Nagy izgalom-

csésen túl volt a műtéten is. A doktor bácsi azt mondta, hogy a vakbele gennyes volt és bizony, nagyon szükséges volt a sürgős segitség. A műtét után néhány napra meglátogattam Marikát, vittem neki csokoládét és virágot.

— Dehát miért nem mondtad el Piroska néninek, hogy mi történt? — kérdezem — hiszen ő a második anyukátok!

— Arra gondoltam, hogy haragudni fog az osztályfőnök tanár bácsi is, hogy így „megszöktünk" az iskolából, de bizony, nem haragudott

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 JUN 27

FEJÉR MEGYEI HIRLAP

M. Tóth István

1021

M. Tóth István: **TÓPARTON**

Vasárnap, 1965. június 27.

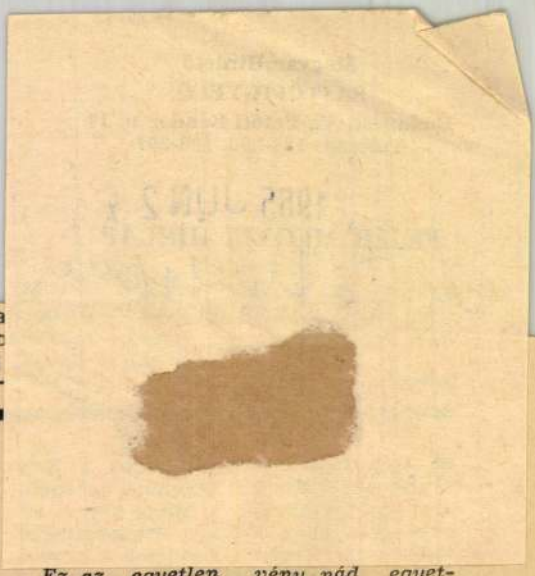

...edvelik. De ...
...ik is. Nyakban ugya
népszerűek: a bo
...valamint a műanyag
–

vágyom, a magaslatokra, ahol a kökények virágoznak, s nem kell folyton csak állni és állni a sokszor még a poshadó vízben. És ezeknél is jobb a madaraknak, a rókának, az őznek, vidrának, a menyétnek, de legkivált az embernek!

— Lotyogó nád, hogy tudsz te az ember szerepébe vágyódni? — mondta a mérges csalán és belekavény nád egyetlen szem magját, visszasodorta a tóba s a gágös, irigy nád unokája már itt nyújtózkodik a vízben és boldogan szemléli a világot, melyben az ember — az egyetlen élőlény aki hajóval már a csillagos eget járja...

Borsi D. József

Ez az egyetlen nádszál kinlódva kelt ki a kikelet érintésére s alig nőtt félméternyire, míg a vízbeli testvérei ólnyimagasan susogtak és játszadoztak a tó felett folyton lengedező szellőkkel...

A szél megsajnálta a törpére sikerült dombon

TASNÁDI VARGA ÉVA:

ESTI DAL

Mákvirág hunyja szép szemét,
esti ruhába bújt az ég.
Mókusgyerek is szendereg,
szellő járja a kerteket.

Őzike fekszik és pihen
homályos erdő mélyiben.
Harkálymadár azt mondja: Kopp!
— Várjuk csak meg a holnapot

Sündisznó mondja: — Itt az est,
társaidat most ne keresd!
Brummog a mackó: — Este van,
fáradtnak érzem már magam.

Alszik a hangya, a bogár,
s hold az égen körbejár,
lassan tekintget szerteszét,
s felgyújtja sárga mécsesét.

M. Tóth István

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
Székesfehérvár

1021

1979 SEP 20

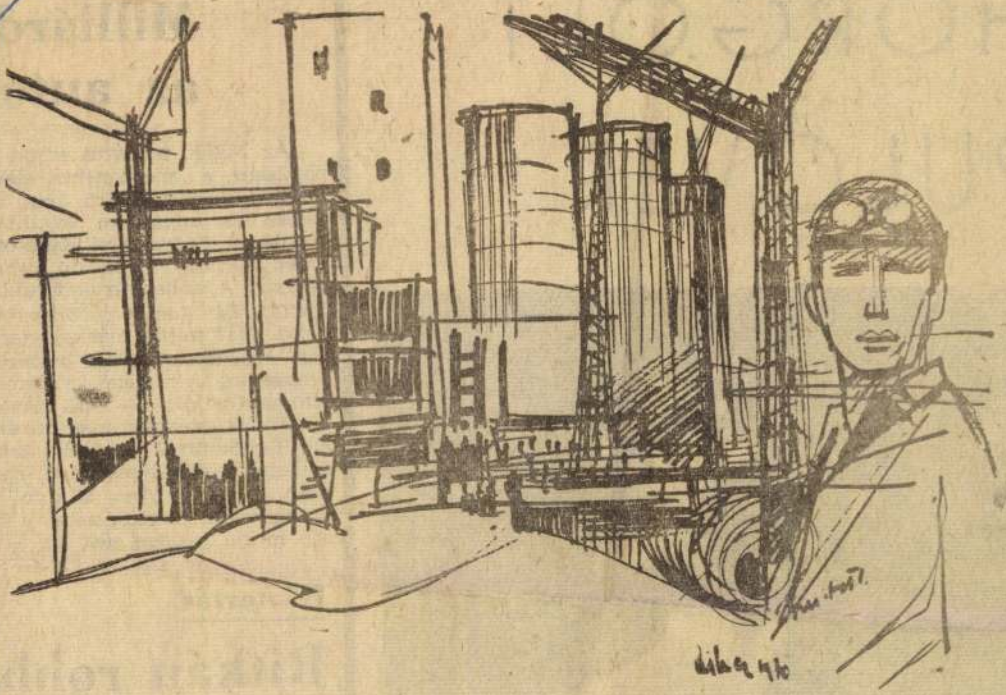

M. Tóth István

AJKAI VÁZLATOK

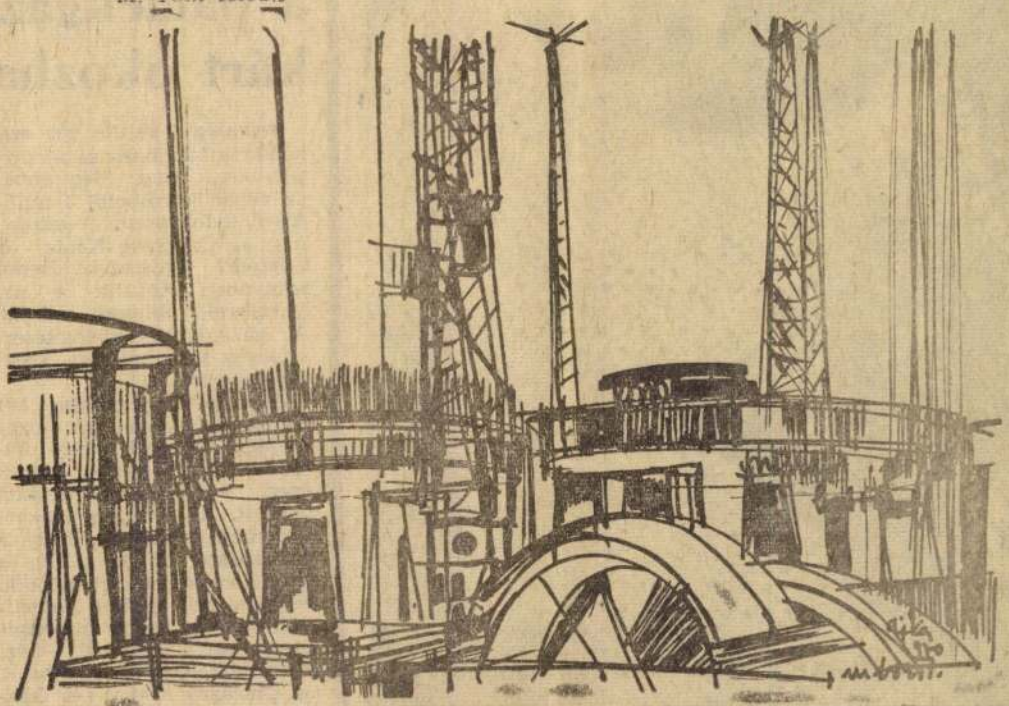

HORGOL
PULÓVER

Az NSZK polgárai egyre jobb
natákhoz, a „mechanikus eladókh
milliárd márka értékű árut vásá
okban és falvakban felállított
Nürnbergi Fogyasztási Kutatótársa
enleg mintegy 1,1 millió automat
országban. A dohányáruk forgalma
márka). Egy másik jelentős tétel
nából (257 millió márka) származ
több árucikkeket lehet beszerezni
féleségeket, virágokat, villamosje
automata-hálózat — ide tartozna
következő években még sűrűbb
val, Belgiummal és Hollandiával
Szövetségi Köztársaságban még
éren. A múlt évben 98,4 millió
automataipar készülékeket a hon
28,5 millió márkát tett ki.

Háztartás

Ritkán robba a palackgáz, kárt okozhat

Jelenleg 1 millió 200 ezer háztartásban használnak propán-bután gázt. Még ebben az évben körülbelül 1 millió 300 ezer fogyasztóval számolnak az Országos Kőolaj- és Gázipari Trösztnél. Ennek arányában növelik a palackcserélő telepek számát. A gázigények kielégítésére szükség van külföldi, szovjet exportra is.

A sajtó elég gyakran közöl olyan híreket az ország minden részéről, hogy felrobbant a PB-gáz és súlyos égési sebeket, sérüléseket okozott. A hivatásos szakértők megállapították, hogy a robbanások 90 százaléka a helytelen kezelésből adódik. *Hogyan kell tehát a palackgázt kezelni, hogy biztonságosan használhassuk?* — ezt kérdeztük *Gyöngy Lajostól*, az Országos Kőolaj- és Gázipari Trösztt PB-részlegének műszaki vezetőjétől. — *Mit*

Ifj. Tóth István

Szerepelt a székesfehérvári őszi tárlaton.

Tejipari Szemle 1965. nov. 12.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

FEJÉR MEGYEI
HÍRLAP

1961 FEB 5

1021

(M. Tóth István rajza)

Téli divat Moszk

A moszkvai nők meglepően csinos téli holmikat viselnek. Fejre a kucsma a legkedveltebb. Fekete, barna, fehér, puha meleg bárány, de sok rókaprémből készült kucsmát is látni. Sokan viselik a drága nutria kucsmát, szőrme stólát.

A férfiak kedvelt viselete hétköznapra a dúsan prémezett füles sapka, ünnepre pedig a „lengyelkét" hordják. Ez fekete asztrahánprémből készült, keskenyen felhajtott szegéllyel, középen betűrve.

A női és férfi télikabátok dúsan prémezettek. Legkedveltebb a róka gallér. Az áruházakban külön szőrmeosztályok árusítják a szebbnél szebb prémeket, — a kiszabott és otthon házilag is felvarrható gallérokat, a különféle kucsmákat, prémes kesztyűket, s nagy a választék gyönyörű hun-

M. Tóth István

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KISALFÖLD
DEC 20.

1021

M. Tóth István: Játéknézők

előtt áll, csakhamar teljesen elöntötte a szappanhab, amely még a járdára is átfolyt. Végül a tűzoltóknak kellett megtisztítaniuk a teret.

ılgat a hivatal

a második emelet 52-ben. Kerekes főkartárs lehet, mert titkárnője és párnázott ajtaja van. Amikor az előszobájába beléptem, egy határozottan kedves és csinos nő közölte velem:

— Kerekes kartárs nem ér rá, mert tanul.

— Mit tanul? — kérdeztem.

A titkárnő mosolyogva válaszolt:

— Esti egyetemen, bölcsészkar, magyar-történelem szak. A mai anyag Zrínyi Miklós.

— Honnan tudja?

— Én gépelem a jegyzetét. Az előbb lettem kész vele, elég nehéz anyag. Szegénynek ma délután konzultációja van, és ezért senkit sem fogad. Forduljon Sárközi kartárshoz, a harmadik emelet 114-ben.

Felfordultam a haramadik emeletre... Sárközi csak középkartárs lehet, mert neki nincs párnázott ajtaja, csak titkárnője, de az is öregszik már. A hölgy röviden megkért: Sárközi kartársat még két napig ne keressem, mert tanulmányi szabadságon van, ugyanis néhány nap múlva vizsgázik művészettörténetből.

— Az minek neki? — érdeklődtem.

— Kap két hét tanulmányi szabadságot, és mindenki tudja róla, hogy fejlődik. Egyébként Kovács kartárs helyettesíti, a második emelet 326-ban.

Amikor a titkárnő kijelentette, hogy jöjjek holnap, mert Kovács kartárs az egyetemen van, kifakadtam:

— Ez disznóság!

— Téved, kérem.

— Nem tévedek — ordítottam. — Lehetetlen állapot, hogy hivatalos idő alatt nincs a munkahelyén.

— De kérem, ezt a Munka Törvénykönyve biztosítja. Heti hat óra. Ami jár, az jár. Tudja, mi az a hat óra? Semmi. Próbáljon maga levizsgázni matematikából annál a pimasz Keselyűnél.

— Ki az a Keselyű?

— Hát a tanár úr. Tudja, pikkel a Kovács kartársra, mert Viharosnét, a sógornőjét, aki nálunk dolgozik, nem javasolta okleveles könyvvizsgáló tanfolyamra, és ott is jár tanulmányi szabadság. Igy aztán Viharosné most jogi egyetemre jelentkezett, de nem biztos, hogy fölveszik, mert csak közgazdasági technikumot végzett.

— És ki helyettesíti Kovács kartársat?

— Nyitrai Elvira a földszint 6-ban.

Minek részletezzem to-

volt távol, Bog
nap vizsgázot
Reményiné el
ból korrepetált
ban, Osváth E
sos iskolán vo
ten, Orbók Je
lyamra ment
kartársnő épp
zott halbiológi
rültem végül a
ba, Alt Jenő s
hoz.

— Maga mié
lában vagy tar
badságon? — k

— Mert vi
kaptam. Ugyan
vő hónapban
amikor már n
szek.

— Minek egy
vizsgázni? — d

— Mert bejá
száz forintért, a
társat helyettes
ő a jövő hónap
kétszer bábake
lyamon vesz rés
miben állhatok
sére?

Közöltem vel
adtam az ügyir
iktatott, szignált
és a végén kijel

— Holnaputá
mét, addigra eli

— Sajnos, nen
mondtam, miköz
lassan rángatózn

— Miért? —
csodálkozva.

— Mert felv
teszek az idegsz

Mi

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
M. Tóth István
FEJÉR MEGYEI HIRLAP
1964 DEC 20
1021

ABLAK ELŐTT...

(M. Tóth István rajza.)

hídon és én semmi pénzért
nem akarom, hogy ezt a drá-
a lényt, az én kis szerel-
nemet szorozzák és osszák,
ogy száraz százalékká vál-
ozzon. Szívemet a kín szo-
ította össze, hogy számol-
om kell, rá se nézhetek, ám
négis nagyon hálás voltam
nnak a fickónak, aki a gép-
ocsikat számolja: hiszen az
letemről volt szó.

A főstatisztikus megveré-
ette a vállamat és azt
ondta, hogy pontos ember
agyok, megbízható és ren-
es. „Ha valaki egy óra alatt
gy emberrel téved — folya-
atta —, az nem is olyan
zörnyű. Mi úgyis néha ke-
ekítjük a százalékot. Java-
olni fogom, hogy léptessék
lő — a járművekhez".

Ez már siker, ez olyan
agy ünnep, amilyen még
ose volt. Naponta legfeljebb
uszonöt jármű megy át a
ídon. Összeadni fejből fél-
ránként őket, természetesen,
nnep a számomra.

Nagyszerű volna. Négytől
yolcig általában nem enged-
ek át a hídon járművet, s
zalait sétálgathatnék, bemen-
ének a kávéházba és hosz-
zan elnézhetném, sőt talán
is kísérhetném az én kis
nem számolt szerelmemet.

Pető Miklós fordítása

*

* **Heinrich Böll ellenzéki ma-
gyarsású humanista, antifasiszta
nyugat-németországi író. Köln-
ben született 1917-ben. Nevét
számos, fordításban megjelent
könyve, elbeszélése — köztük
z Irországi naplója — tette a
magyar olvasók körében is is-
mertté.**

nem ismer határokat.

A tiltakozás egyik forrása valóban ez volt. A főváros, Új-Delhi legjelentősebb ellenzéki lapja, az Organiser már két hónappal a kongresszus előtt így írt: „Az indiai kormány... ügyet sem vet rá, hogy 15 ezer külföldi katolikus telepszik rá az országra és ezer meg ezer ton-

kedések minde
figyelembe vet
még példa rá,
charisztikus ko
sűrű rendőrkor
zen a tömegek

Ilyen előzmé
kezett VI. Pál
jába", ebbe a
nyüzsgéssel tel
embertömegbe.
szegények közé óhajtott men-

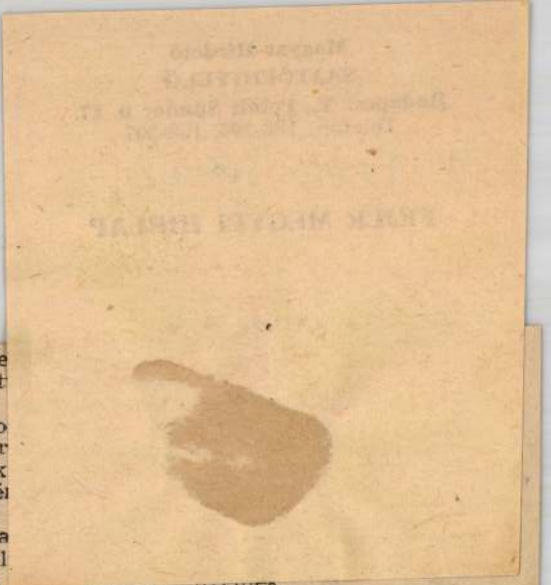

Tarján Imre

MIRZSENKA

A gyérfényű gerendás szobában, a falusi házak jellegzetes levegőjű csendjében hárman, életük alkonyán arról beszélgettek, ami az emlékek szürke ködéből éles kontúrjával kiválik, az élet legszebb, legmaradandóbb élményéről, ami legtöbbször egy az első, vagy legnagyobb szerelemmel. Ketten már pipafüstbe burkolóztak, s hallgatták társukat, aki utolsóként tette le a garast. Szikár, még mindig egyenestartású alakján, fiatalos csillogású szemén nem látszott, hogy már közeledik a hetvenhez. Kimért mozdulattal tett egy Munkást szipkájába, rágyújtott, aztán mesélni kezdett:

A Tanácsköztársaság idején a cseh fronton voltam. Ott ismertem meg őt, Mirzsenkát. A kantinban szokott segédkezni, a kiszolgálónőnek. Szép volt, csodálatosan szép, de merev, mint egy szobor. Soha egy mosolyt sem küldött senki felé. Pedig voltak ám közöttünk jóvágású legények. Féltékenyen lestük egymást, vajon nem tüntetett-e ki valakit kedvességével. Elhatároztam, hogy kikutatom merevségének okát. Egyszer sikerült vele négyszemközt beszélgetni. Megkérdeztem tőle, miért olyan hideg hozzánk. A cseh és német szókeverékből nehezen tudtam kivenni a lényeget, azt, hogy a katonákat nem szereti, s minket duplán nem kedvel, mivel magyarok vagyunk. „A mágyár ván betyár". Neveket mondott állításának igazolására: Rózsa Sándor, Sobri Jóska. Nevettem, aztán próbáltam megmagyarázni, bizonyára az iskolában tanultak alapján született helytelen ítéletét. Elhatároztam, hogy megváltoztatom a rólunk alkotott nézetét. Megkértem, hogy segítsen a nyelvtanulásban. Beleegyezett. De előbb esküvel és becsületszavammal kellett fogadnom, hogy a baráti kapcsolatot soha túl nem lépem. Megesküdtem. Az ember sok butaságot tud elkövetni életében, ez is az volt.

Sokszor találkoztunk. Eg
tünk, ahol a fűre terített ken
tőle, de úgy is éreztem a teste
mikor szegem meg ígéretemet,
nem tartottam meg esküme
Órákon át ültünk ott, s közber
meg, hogy szülei jómódúak s
mert cselédek, napszámosok do
örökség vár rá, ami egész éle
Ekkor fogtam csak fel a közöt
bár hazudhattam volna, de ne
én csak egyszerű ács-segéd va
tunk, s egyre közelebb kerülti
kérdeztem tőle, milyen férjet s
Nem baj, ha szegény is". Bold

Moziba is jártunk, persze r
zsenka állandó őre, Mamecska
lénk érzelmi megnyilvánulásun
tünk, persze gondolataim más
kezét éreztem kezemben. De a
hamar visszazuhantattak a p
„pozdró, pozdró!" (vigyázz!) sza

Mirzsenka egyre több j
mindezek ellenére kapcsolatun
szeret, először egy táncrendezv
Az akkori modern muzsikára
hogy csalódnia kell. Megértette
forgott, amíg rá nem vette a
magyar csárdást húzzon. Ekkor
Az óriási teremben mindenki n

Ilyen események után jutot
kell mennem. Első utam hozzá
hazarendeltek. Először nem ak
nem láttam annyi könnyet. Na

1966 ÁPR 4
1021

FEKETE GYULA:

EGY EMLÉK ÉBRESZTÉSE

Az 1945-ös előjegyzési naptáramban, március közepén találtam egy kusza bejegyzést: Sz. főparancsnokság! Nyilván: Szovjet főparancsnokság. De mi dolgom volt nekem a szovjet főparancsnokságon?

Eltöprengek ezen.

Csak egy villanás: hát persze, az volt az! — s tisztulni kezd a kép: megyünk — nyolcan-tízen — valamelyik debreceni utcán, s balra egy kapunál szovjet őrség áll, dzsippek sorakoznak az épület előtt. A főparancsnokság. Oldalamon az ócskapiacon vásárolt új vászontarisznya billeg, zsebemben friss-pecsétes írás arról, hogy mint hivatalosan kiküldött miniszteri biztos „Borsod vármegyében a földreform végrehajtásával kapcsolatos minden intézkedést" tegyek meg. Azonfelül a zsebemben van még valamennyi — ha jól emlékszem: százötven — nyomdafesték szagú, ropogós hadipengő is; első fizetési előlegem az életben.

Némi szorongással gondolok a pénzre: mit kapok én ezért a kiéhezett Miskolcon? (Nem sok jóval bíztatott a származása annak a háromszáz pengőnek, melyet — jó két hónappal ezelőtt! — otthonról hoztam magammal. Már készülődtem a debreceni útra, amikor egy magyarbajuszos, idősebb szovjet katona zörgetett be a kapun, s mutatta az udvart: „Kurica, kurica!..." Megfogtam neki egy tyúkot. Hóna alá szorította, s körülményesen előhalászott a pufajka belső zsebéből három darab százast. Szabadkoztam, amennyire kétes szótári nyelvtudásomból tellett „Vójna, vójna... nyenáda, tavaris..." —, de aztán csak megmozdult bennem a kívánság. „Mnóga, mnóga!" — s elvettem az egyiket. Az öreg a markomba nyomta a másik kettőt is, valamit magyarázott, de látván, hogy nem értem, egy kézlegyintéssel befejezte: „Nyicsivo!" — s elballagott a tyúkkal. Ezt a háromszáz pengőt hoztam magammal az útra, s a debreceni Zsibogón még egy pár jóravaló utászcsizmát kaptam érte — igaz, négy-öt számmal nagyobbat a szükségesnél, de legalább sok kapca fért bele —, s futotta még egy vászontarisznyára is. De kapok-e vajon — Miskolcon és majd három hónappal később! — százötven pengőért csak egy napi kosztot is?...)

Tiszta már a háttere a képnek: miért mentünk a szovjet főparancsnokságra. A kormány részéről kérték meg a főparancsnokságot, hogy a megyeközpontok parancsnokai — éppen értekezletet tartottak — állomáshelyükre visszamenet vigyenek el néhányunkat az autójukon. Megtakaríthatunk ezzel két-három nap viszontagságos utazást.

Nagy előcsarnokra emlékszem, vörös transzparensekre, vörös drapériákra, vörös futószőnyegekre.

S egy jelenet ugrik elő a semmiből. Folcról folcra olyan élesen kirajzolódik minden részlete, „mintha csak tegnap történt volna". Valószínű, hogy soha az életben eszembe sem jut, ha most nem erőltetem úgy az emlékezést.

Gyámoltalanul ácsorgunk a futószőnyegekkel fölszabadult előcsarnokban, félrehúzódva a jövő-menő tisztek útjából. Böngészgetek egy cirillbetűs transzparenst, s — mint vizsga előtt a diák — hiányos nyelvtudásomat próbálgatom. „Da zdrasztvujit..." Jól van, külön-külön már érteném, de így együtt mi köze ennek a két szónak egymáshoz? Mert ha „zdrasztvujit", minek ott a „da"?

Oldalt, a szőnyeggel takart széles lépcsőn egy katonanő fut lefelé — mintha a lépcsőt nem is érintené a lába —, s egyenesen felénk tart. Magyarul kérdez — köréje torlódunk egy pillanat alatt. Fölírja a nevünket, s azt is, ki hová „óhájt" menni. Főhadnagyi rangja volt — legalábbis úgy tetszik most, ha visszagondolok, „sztársi-lejtynant" —, bár az igazat megvallva, nem a rangjelzést néztem én. Búzaszőke, finom arcú lányka (valamiből rögtön megéreztem, hogy lány, nem asszony még), húsz év táján, komoly — nem hivatalból, inkább tűnődőn-álmodozóan komoly — és ártatlanul őszinte szemekkel. Karcsú és könnyed, jól áll neki a katonaruha, de csak úgy, mint színésznőnek a szobalány bóbitája — nem a lényéhez illő.

Fölírja, amit föl kell írnia, és máris otthagy bennünket. Szemmel kísérem a lépcső fordulójáig, aztán nyomott hangulatban, gondolatok nélkül tovább bámulom a hosszú transzparenst.

Öt perc múlva — rögtön észrevettem a lépcsőn — megint közénk röppen a kis szőke sztársi-lejtynant. Legyünk türelemmel — mondja —, félórán belül indulás.

Most, hogy összefüggően beszél, idegen kiejtése jobban feltűnik. Szívesen válaszol a kérdezősködőnek, nem siet vissza, sőt, mintha ő is éppen azt akarná, amit mi: hogy erre a félórára velünk maradhasson. Azzal a szívmelegítő bájjal cseveg, ahogyan csak idegen anyanyelvű szép nők tudják törni a magyart.

— Foldrefarmat csinalni lesz az nagyon szejp munka maguktól... — megrázza a fejét — ....maguk rejszere... jol mondom? — mielőtt helyreigazítanánk, kijavítja, most már a biztonság örömével: — Maguknak!... — Kellemes szoprán hangon csilingel a nevetése.

Megmoccan bennem az izgága kamasz, szeretném a figyelmét magamra vonni, — s az utolsó pillanatban ráérezve ormótlan csizmámra, vászontarisznyámra, s arra is, milyen átlátszó és sületlen próbálkozás ez — fülig vörösen megkérdeztem: hogyan kerül egymás mellé a „da" és a „zdrasztvujit".

— Eljen, azt jelenti. Felszolitas — feleli komolyan, s előzékenyen, mintha észre sem venné zavaromat. Pedig egy futó pillantás, le egészen negyvenhatos csizmámig, elárulja, hogy észrevette; talán az okát is érti.

Én is megnézem a csizmámat.

Hiszen nem volna ez utolsó csizma; mégiscsak jobb, mint a tarisznyába szorult, tátongó orrú bakancs. Kár, hogy nem a lábamra szabták, csak kuburcol benne az ember. Az biztos, hogy az övé mellett — mert ugyanazzal a pillantással látom az ő csinos, harmonikaszárú csizmácskáit is — merő nevetség.

— Maga magyar? — kérdezem később, alkalmas pillanatban.

Szemlátomást jólesik neki, hogy ilyen nagyra tartom a nyelvtudását. Kedvesen rám mosolyog.

— Nem, nem. Orosz vagyok.

— És hol tanult meg ilyen jól magyarul?

— Jol, jol, egejszen nem jol — ingatja a fejét önkritikusan, de a szeme mint a napsütés: leplezetlenül örül az elismerésnek. — Egyetemen. Maszkvában.

Elakadok egy pillanatra, noha egyetlen akarat vagyok, hogy folytassam. A budapesti egyetemeken — tudtammal — nem tanítottak orosz nyelvet. Jó két esztendeig éltem egyetemisták közt, sohasem hallottam róla. Moszkvában viszont tanítanak magyarul?

Míg tétovázom, egyszerre hárman is kérdezik.

Féltékenyen topogok az érdektelenségben. Ha csak tábornok volna ez a kis szöszke főhadnagy vagy miniszter, vagy félelmes hírű politikus, akkor természetesen nem volna okom lámpalázra, sőt arra kellene vigyáznom inkább, nehogy zsebre dugott kézzel szóljak vele. De ő ezeknél mérhetetlenül nagyobb hatalom, mert lány, fiatal és szép — s ezzel vége is az én nagy önbizalmamnak.

Valamennyi erőgyűjtés után azért visszacsikarom a társalgás jogát.

— És mondja, elvtársnő... nehéz volt?

Nem érti, másfelé szövődött közben a beszéd.

— Micsoda nehejz volt?...

— Megtanulni magyarul. Nehéz volt?

— Da, da, igen — bólint és mosolyog. — Nagyon nehejz.

Szívesen beszél erről a témáról. Érteni már elég jól ért mindent, legjobban az írott szöveget. Sok baja van viszont a szórenddel, a ragozásokkal, a magánhangzóilleszkedésekkel, mert az „nagyon nehejz".

— De nagyon szeretem. Maguknak van nagyon szejp nyelv... — megakad egy pillanatra — ...nyelvuk. Szeretem Petőfit. Ejs legjobban szeretem Arany verseket. Leg... leg... legjobban szejp nekem, mindent olvasom.

Nem fér a fejembe, hogy egy fiatal moszkvai lány magyarul tanul, és Arany Jánost — Éppen Arany Jánost! — olvas, eredetiben. Motoszkál bennem a gyanú: hátha apja vagy anyja magyar volt? Vagy kárpátaljai származék esetleg, s ki tudja, milyen rokonszenv — egy fiú, egy emlék — fölkeltette az érdeklődését?

— Hová valósi?

Ráncolja a homlokát, nem érti.

— Falosi?... falusi?...

— Moszkvai?... Moszkvában lakott?

— A... ejrtem, igen, igen. Egyetemen Moszkvaban. — Fölkacag megint. Nagyon kedvesen tud kacagni. — Moszkva... nem falusi.

Makacsul tovább nyomozok.

— Ott is született?... úgy értem... a szülei is moszkvaiak?

— Nem, nem. — Hirtelen komolyodik el, s azt a napsütést a tekintetében valami nehéz tűnődés felhőzi be. — Nem tudok... nem tudom, rejgen...

Két év óta nem tud a családról. Édesapja eltűnt a fronton, édesanyjának, testvérének (vagy: testvéreinek — nem emlékszem már) nyoma veszett, szülőfaluja elpusztult a voronyezsi területen...

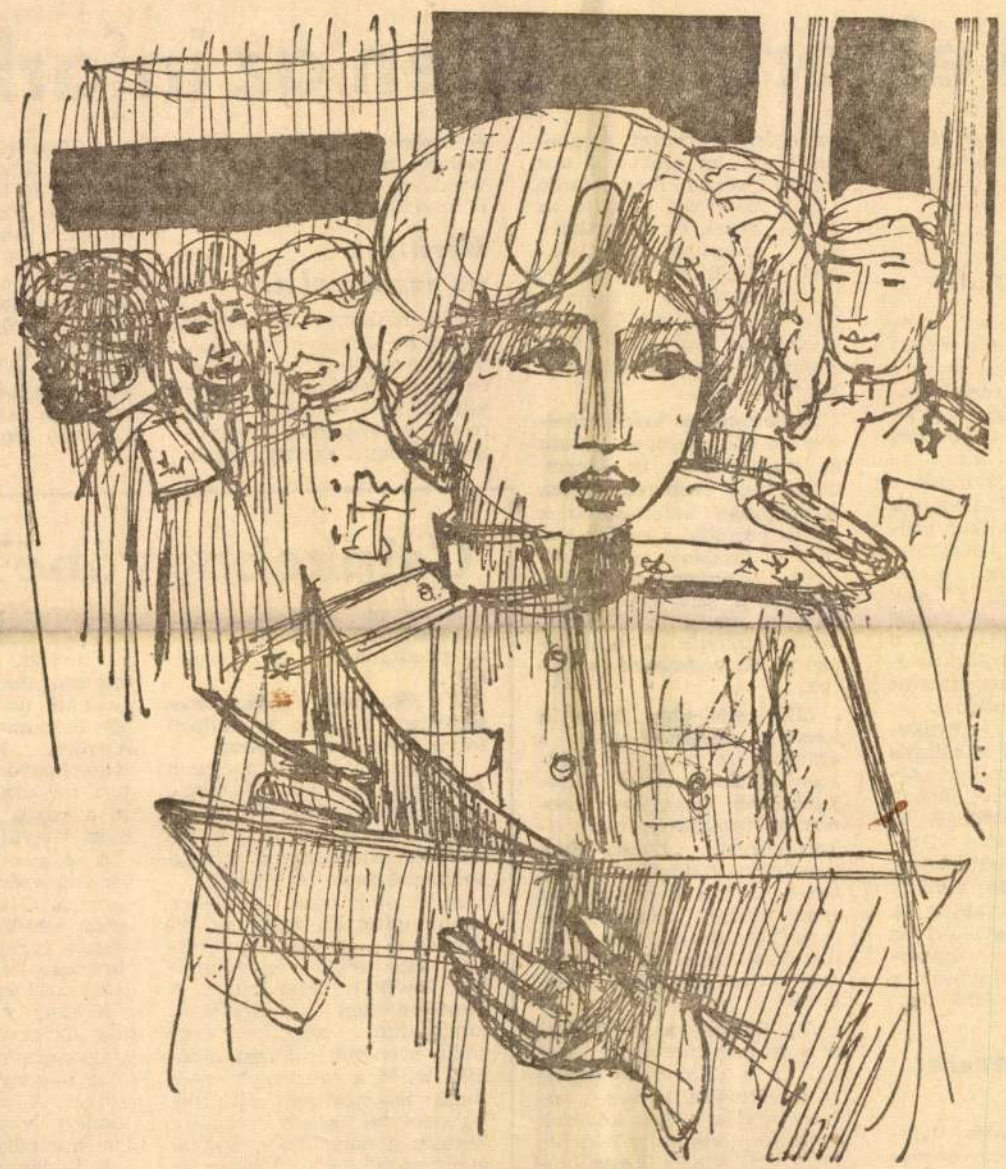

(M. Tóth István rajza)

Táska, kesztyű, ernyő

A női divatban több érdekes változást hozott az idei tavasz. A ruha, a kabát módosulásához a kiegészítő cikkek is alkalmazkodnak. Az eddig divatos, sötét tónusú mintás kendők helyett az élénk, világos, egyszínű kendők a divatosak. Jól megfelel a középméretű angolos — kisebb-nagyobb kockás — kendő, nyakban is, fejen is hordható.

A jó megjelenéshez hozzátartozik a táska és a kesztyű is. A divat, a női táskák formájánál, színénél ugyancsak változott. (Első kép) A boltokban már kapható a közép és kisméretű női táska. Divatszínek: fehér, tojáshéj, vaj, drapp, és négerbarna. Alkalomra változatlanul a fekete táska a legelegánsabb.

A kesztyűk színe és fazonja mindenben igazodik a táska és a cipő színéhez, illetve a kosztüm, a ruha, vagy a kabát színéhez és jellegéhez. Nem felétlenül szükséges, hogy a kesztyű, a táska vagy a cipő színével azonos legyen, de fontos a színek összhangja! (Második kép) Különleges alkalomra szép ültözékkiegészítő az ezüst- és arany fémszálas díszítésű fekete nylon és lurex kesztyű.

Tavaszi esős napokon fontos kiegészítő az ernyő. Változatlanul divat a hosszú forma, de világos színekben. A kockás ernyő helyett a teljesen sima, vagy a bordűrös a divat. (Bordűrös: a sima alapanyagon közvetlenül az ernyő közepe és a széle közelében helyezkednek el a körbe futó széles csikok.) Változatlanul kedvelt a virágmintás és érdekes a csikos ernyő is. (Harmadik kép)

A. E.

Találós kérdések

Hol volt, hol nem volt,
Magasan volt, zsemle volt.
Sarló lett és kifli lett.
Ki mondja meg, hogy mi ez?
(Hold)

Egy kis házban
öt kis szoba
Sorakozik szépen —
S öt kis ember
Bujik oda
Melegedni télen.
(Kesztyű)

Az én labdám sose pattan,
Földhöz vágom — szétlapul.
S akárhogyan vigyázok rá,
Tél utolján elgurul,
S kergethetem egész nyáron,
Egész ősszel, — nem lelem,
Ámde télre visszahozza
Két szomszédos emberem.
(Hógolyó)

Vegyél el belőle
Minél többet,
S meglásd, annál
NAGYOBB lesz,
Tegyél hozzá
Minél többet,
S meglásd, annál
KISEBB lesz.
(Gödör)

Az én órám olyan vekker,
Hogy felhúzni soha nem kell,
Mégis ébreszt minden reggel
Pontosan, —
Nincsen neki mutatója,
Se kereke, se rugója,
Nincsen neki felhúzója —
Tolla van!
(Kakas)

Kreesmáry László

Nem elkerülhetetlen az infarktus

Háromszáz gramm súlyú, öklömnyi „szivattyú" a szívünk, mégis naponta tízezer liter vért továbbít!

Fő ok: az érelmeszesedés

Az orvostudomány krónikájában az utóbbi években mind több feljegyzés tanúskodik a szívizom-infarktusos megbetegedésekről. Mi a növekedés oka? Az egyik, hogy az utóbbi években javultak e betegség megállapításának lehetőségei. Valamikor csupán az egészen jellegzetes szívizominfarktusos eseteket ismerték fel, s ezek lefolyása általában súlyos volt. Ma már felismerik a kisebb méretű infarktusokat is, ezek rendszerint gyógyulással végződnek.

Az infarktus leggyakoribb, de nem kizárólagos előidézője az érelmeszesedés. Fontos szerepet játszik benne a túltápláltság, ez az egész szervezetre kiterjedő zavarok okozója lehet. Az érelmeszesedés néhány betegséggel is összefügg. A cukorbetegeknél gyakori az érelmeszesedés, s ugyancsak az erős dohányosok, a mértéktelen életmódot folytatók között.

Az egész szervezet betegsége

Az érelmeszesedés valamennyi okát az orvostudomány ma még nem ismeri, az egész szervezet megbetegedése az ereket a test minden részén megtámadja. Legsúlyosabban a szív, az agy, a vesék és a végtagok erei károsodhatnak. Csökken az érfalak simasága, rugalmassága, a megtámadott érfalon a vér könnyen megalvad, trombózis keletkezhet, s ez infarktushoz vezethet.

Az infarktus keletkezésében fontos szerepet játszik az idegrendszer is. Ideges, túlhajszolt emberek erein gyakrabban keletkezhetnek heves görcsök, s ezek a verőér elzáródását is előidézhetik. Ilyenkor zavar keletkezik a szív vérellátásában, a „motor" akadozik, nem működik hibamentesen és ez végzetessé is válhat.

Mindezek után jogos a kérdés, megelőzhető-e a szívizom-infraktus? A szívizominfraktus elleni védekezés ma lényegében azonos az érelmeszesedés elkerülésével. Egészségünk megóvása érdekében sokat tehetünk, ha a dohányzást nem visszük túlzásba, de még jobb, ha véglegesen lemondunk róla. A nikotinfogyasztás érszűkületekhez vezet!

Az elhízás a vérkeringést is nagymértékben terheli, s a különben enyhe szívelváltozást erősen súlyosbíthatja. A kövérek várható életkora rövidebb, mint az átlagos testsúlyúaké, magas vérnyomásban, érelmeszesedésben gyakrabban betegednek meg, s vérkeringési zavaraik is könnyebben keletkeznek.

Kerüljük az izgalmakat

Aki hajlamos az idegességre, ne keressen magának szórakozásaiban is újabb és újabb feszültséget, a civilizált élet — főleg a városok ingergazdag környezete — úgyis ezernyi izgalmat, feszültséget rejt magában. Ezért amennyire csak lehet, kapcsoljuk ki az idegesítő tényezőket, a félelmet, a testi és a szellemi túlterheltetést. A jó kedély, a kiegyensúlyozottság, a biztonságérzet, a munkapihenés helyes ritmusának kialakítása, ésszerű táplálkozás és az orvosi utasítások betartása a szívizominfarktus elleni védekezés alapvető tényezői.

T. M.

Csipkebogyóból — Viroma szörp

A recept egyszerű: végy csipkeszörpöt, keverd össze magnéziummal, és cukorral...

A főmérnök mosolyogva tartotta kezében a csillogó folyadékkal teli poharat.

„Ennyire talán mégsem egyszerű" — de kóstolja meg...

Íze remek, színe vörös, illata étvágygerjesztő. A főmérnök elmesélte a Viroma keletkezésének történetét:

A kutatók már régebben megállapították, hogy az érrendszeri megbetegedésekben szenvedők vérszérumában kevés a magnézium. A mesterségesen előállított magnézium vegyületek egy része azonban nehezen oldódik, tehát a szervezet nem tudja hasznosítani. Három kutatóorvos és egy vegyész kereste a megoldást: magyar élelmiszerekkel kísérletezték. Olyan magnézium vegyületeket kellett találniok, amelyek emberi fogyasztásra alkalmasak és az elfogyasztott magnéziumot a szervezet gyorsan hasznosítani tudja. Így bukkantak rá a csipkebogyóra. Köztudomású a csipkebogyó magas C vitamin tartalma, de tartalmazza a régen keresett magnézium vegyületeket is!

A csipkebogyóból készült Viroma szörp magas magnézium és C vitamin tartalmú, tehát alkalmas arra, hogy magas vérnyomásban és érelmeszesedésben szenvedők gyógyszerként fogyasszák.

Néhány évtizeddel ezelőtt még az orvostudomány és a gyógyszerkémia elvetette a gyógynövényekkel való gyógyítást. A modern orvostudomány viszont eredményesen használja fel hatásukat.

A budapesti Női Fehérneműgyárban például 80 nődolgozón végeztek megfigyeléseket. Hetenként háromszor mérték a vérnyomásukat, a panaszokat jegyzőkönyvbe rögzítették. Két heti Viroma fogyasztása után a panaszok megszüntek, a vérnyomás normalizálódott, a közérzet, étvágy javult, a szédülés, álmatlanság megszűnt.

Különösen olyan munkahelyen véd a Viroma az ideges tünetektől, ahol erős zajártalom veszi igénybe az idegrendszert. A Viroma szörpöt készítésekor a benne lévő természetes magnéziumon, cukron, és C vitaminon kívül ugyanezekkel a hatóanyagokkal erősen dúsítják: a Herbária Vállalat budapesti üzemében. Eddig több mint negyedmillió liter fogyott el. Ennél nem kell jobb ajánlólevél!

Sz. M.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Tóth István
FEJÉRMEGYEI HÍRLAP
1966 JUN 4.
1021

(M. Tóth István rajza)

Kirándulás, táborozás anyagi feltételei

Megszokott dolog, hogy a takarékpénztár megyei fiókjában nagy az ügyfél forgalom. Természetesen az ügyfelek számához viszonyítva megfelelő a dolgozók létszáma is, így hosszabb várakozásra nincs szükség.

Most mégis feltűnt az igen nagyszámú és korban alacsony ügyfélforgalom.

De nézzük meg közelebbről miért oly izgatottak e kis ügyfelek?

Egy csoportban három kislány beszélget - takarékgyűjtőlap beváltására várakoznak. Megszólítom őket és érdeklődöm, ki mire kívánja fordítani egész évi megtakarítását?

Molnár Aranka és két barátnője — Kassai Ágnes és Milis Katalin — az Ybl-telepi általános iskola tanulói. Molnár Aranka édesanyjának adja 233 forintját, ezzel segíti hozzá, hogy vehessenek részére egy orkánkabátot. Kassai Ágnes egy Pajtás fényképezőgépet és ruhát kap a megtakarított 300 forintjáért. Milis Kati a kis ötödikes elmegy a nagymamájával nyaralni, arra kell a 339 forint.

Beszélgetésünknek egy figyelője is akadt, megragadtam hát az alkalmat, hogy megtudjam tőle, mit tervez pénzével? Lendvai Feri az Úttörő iskola tanulója és az iskolával egy balatoni és dunántúli kirándulásra megy, erre gyűjtötte egész évben a szülőktől kapott egy-két forintokat. Közben körülvettek a gyerekek és szinte túlkiabálták egymást, hogy megmondhassák, ki

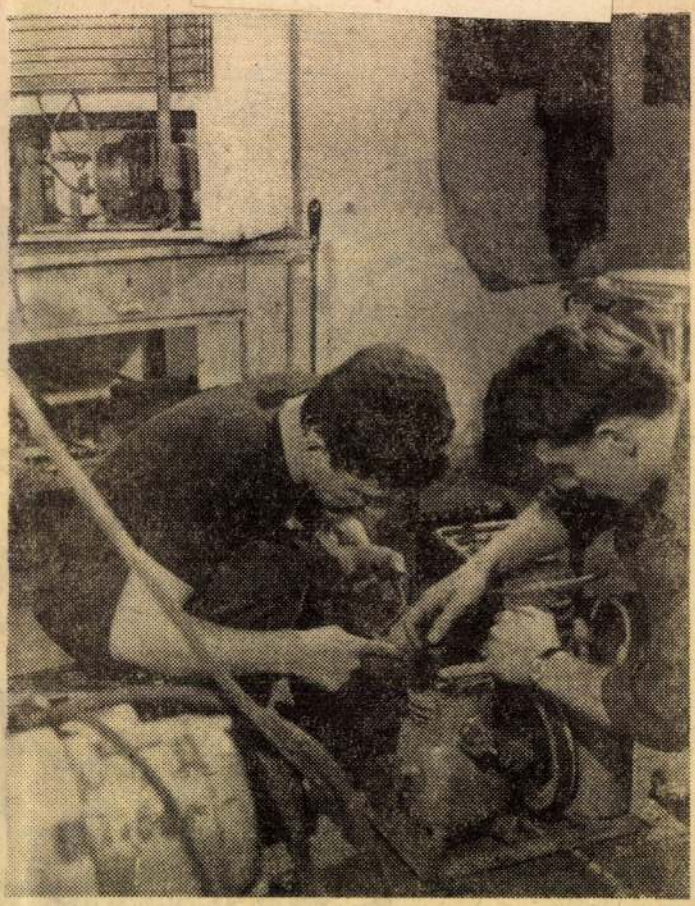

A Sárrét és Vidéke Körzeti Földművesszövetkezet Széchenyi utcai vertikális üzemében egyre nő a javításra váró vendéglátóipari gépek száma.

Barátság szi

Amikor a vonat beérkezett a pályaudvarra, Márkli János, sok társával együtt, még nem tudta, kinek a vendége lesz Dunaújvárosban. Aztán autóbuszra ül-

egy kis vendégelés — málnával — következett, aztán felkerekedtek, Karcsi bemutatta barátját otthon.

Jancsi körülnézett a Dózsa György utcai új lakóház új lakásában. Elmondta

1966 APR 24

1021

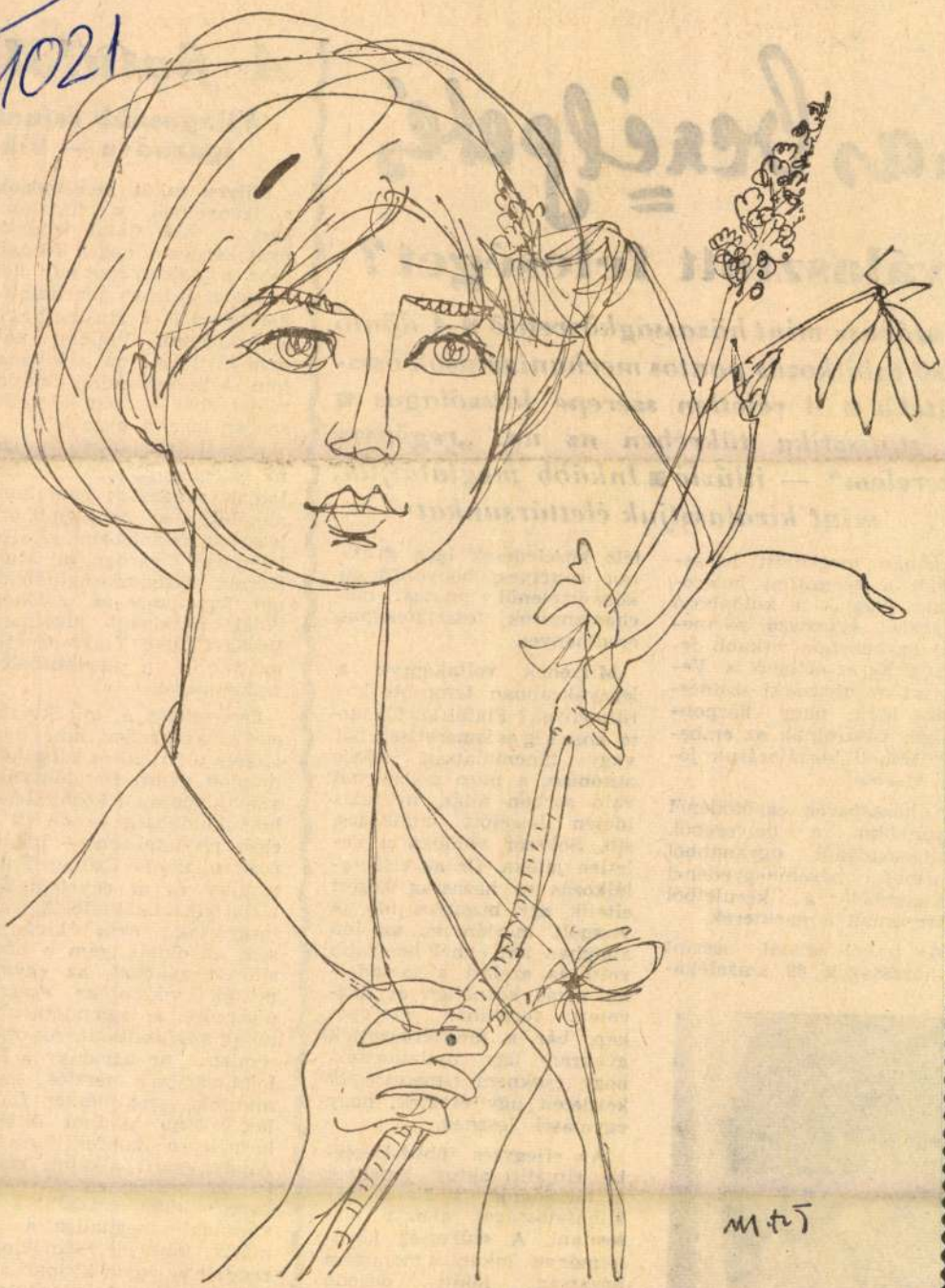

(M Tóth István rajza)

V. KOZLIN:

TAVASZ

Megnyiratkoztak a fák,
Hajat vágatok hát én is,
És fényben fürdő
Kirakatokban szemlélem mohón
A türkizkék, s tarka tavaszt.
Plakátok nyílnak,
Újság lobog a szélben.
Fejemre pottyan egy csepp,
És hűvös barackot csikland rá
Incselkedve.
Harsány, vidám a város.
Fagylaltot veszek —
A napmelegtől
Aszfaltra csurran.
Becsöngetek egy házba:
— A tél már csak
A fagylaltos ládájában lapít!
Estére pedig
Sok-sok katicabogár-pötty
Szeplőt viszek haza:
Száz kis Napot
Az arcomon.

(Ferencz Győző fordítása)

...as beszélpeté=

...választott feleséget?

Autóbusz mint házasságközvetítő ■ A döntő első találkozás pontos mechanizmusok összjátéka ■ A véletlen szerepe látszólagos ■ A statisztika tükrében az un. „regényes szerelem" — illúzió ■ Inkább megtaláljuk, mint kiválasztjuk élettársunkat

...korábban megkötött házasságnál a geográfiai heterogámia (vagyis a különböző helyekről származó partnerek) egybekelése ritkább jelenség. És ez érthető is. Vészet ért az utcasarki szatócskodás ideje, nagy központokban vásárolnak az emberek, térbeli korlátozásuk jóval kisebb.

A házaspárok egyötödénél ugyanabból a helységből, kétharmadánál ugyanabból járásból, háromnegyedénél ugyanabból a kerületből származnak a partnerek.

Az ankét adatai szerint a házasságok 69 százalékában a férfi és a nő is hasonló szociális környezetből származott, sőt a mezőgaz-

féle közeledések igen gyakran rejtélyes, bonyolult és könyörtelenül pontos mechanizmusok összjátékának eredményei.

Milyenek voltaképpen a leggyakrabban felhozott körülmények? Fiatal kortól tartó közelség és ismerettség, bál vagy táncmulatság, közös autóbusz, a mozi pénztárnál való sorban állás, nyaralás idején létrejött találkozás, stb. Sokszor valóban a véletlen játéka. De az első találkozás és házasság között eltelik egy bizonyos idő (a vizsgált mintán ez az idő átlagban két évnél hosszabb volt) és ezalatt a társadalmi hatás közvetlen és közvetett formában szerepet kap, bár a megkérdezettek gyakran úgy nyilatkoztak, hogy csaknem ismeretségük kezdetén úgy érezték, hogy egymáséi lesznek.

Az eljegyzés többé-kevésbé rituális aktus, amellyel a társadalom a fiatal pár állhatatosságát akarja biztosítani. A szűzesség követelménye inkább a monogám házasság fölött őrködő társadalom kollektív lelkiismereti ügye, mintsem az egyén lelkiismeretébe vésődött abszolút erkölcsi fogalom. Az ankét szerint a nők 32 százaléka már a házasságkötés előtt megtermékenyül.

A megkérdezettek kivétel nélkül megegyeztek az esküvőre és a házaséletre vonatkozó lélektani és szociális formulában: 23—25 év a férfinál, 20—22 év a nőnél, 2—3 gyerek, összhang a kulturális és szociális igényekben. Ez azt bizonyítja, hogy valamennyien önkéntelenül igyekeznek megközelíteni a fenti szabályt.

Beszélhetünk hát egyáltalán választásról? A probléma talán inkább az, hogy megtaláljuk, mintsem kiválasztjuk házastársunkat. A férfiak, akiktől megkérdezték, hogy az általuk ismert [illegible] hányat vehettek

A fiatalok

Világosabb színeke... igazodva — Siker...

Milyen ruhát szeretnének, s igényelnek a fiatalok? Ezernél több fiatal véleményét kérdezte meg a közgazdász, a pszichológus egy igen hasznos, érdekes piackutatás keretében. A Férfiruha Nagykereskedelmi Vállalat volt arra kíváncsi: mi a kívánalom — kereskedelmi kifejezéssel élve —: mit közvetítsen az ipar, a gyár felé.

Három különböző társadalmi réteghez tartozó ezer fiatalnak rendeztek bemutatót, ankétot, s az itt kapott válaszokat feldolgozták. A Beloiannisz Gyárban, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemre és a főként vidéki fiatalokat alkalmazó Vörös Csillag Traktorgyárba mentek ki a kereskedelem szakemberei.

Örvendetes a piackutatás egyik összegezése: nincs nagy eltérés a fizikai és a szellemi munkát végző fiatalok válaszai, kívánságai között. Ízlésbeli különbség — de itt is csak részletekben — inkább csak a Vörös Csillag Traktorgyár és az egyetem fiataljai közt található. A traktorgyáriak nem kívánják sem az oldalt, sem a hátul sliccelt zakókat, az egyetemisták viszont az egészen újszerűre, a legmodernebbre adták szavazatukat. Az egyetemisták, de ugyanígy a Beloiannisz-beli szerelők, technikusok, szakmunkás fiatalok is több alkalmi öltönyt kérnek a konfekcióipartól. Alpaka-szerű alkalmi ruhákat és: szmokingot. (A nagykereskedelmi vállalat a kívánságot meghallgatta, s máris többszáz szmokingot rendelt az egyik kisipari szövetkezetnél.) A piackutatás egyik érdekessége: külön megkérdezték a lányokat, milyen ruhában szeretnék látni hétköznap a fiúkat. A lányok és a fiúk ízlése közt már van különbség. A lányok azt szeretnék, hogy mindig mutatós öltönyben járjanak a fiúk, a fiúk, viszont hétköznapra a kényelmesebb sportosabb ruhákat kedvelik.

Új fogalom, új szó született a divatban. A szabadidő öltözködés. Külföldön má...

A gyerty...

A gyertya valamikor réger... közszükségleti cikk volt: a világítás egyik legfontosabb...

1965 APR 16.
1021

M. Tóth István: **Katedrán**

Benne a csőb

AZ ÚGY VOLT, hogy a műhelyünkbe akarták bevezetni a gázt. Előzőleg a csöveket szállították. Szép hárommétéres vascsöveket, olyanokat, amiket az isten is tv-antenna tartóoszlopának teremtett. Ott szerénykedtek a műhely sarkában, és egy deli három méteressel nagyon megtetszettünk egymásnak. Elhatároztam, hogy az enyém lesz.

Ennek semmi akadálya sem lenne, hisz nálunk úgy építenek valamit, hogy előbb szállítják az anyagot, de a szerelők nem érkeznek meg, mert egy másik helyen várnak, hogy megérkezzék az anyag.

Jelentkezett hát az első probléma: hogyan vigyem ki a gyárból. Feltételezhető, a kapuőröknek feltűnne a dolog. Haverom, a Laji sofőr, megbeszéltem vele, hogy egy rakomány alatt szállítsa ki. Vállalta a dolgot, de arra kért, szerezzek neki egy neonhoz szükséges fojtótrafót, ami ugyebár — fogyóanyag. Felmentem Gébicshez, aki trafóutalványozásra jogosult. Szívesen adott trafót, viszont azt kérte, szerezzek egy kis tiszta szeszt.

A MÁSIK HAVEROM felesége a laborban dolgozik. Mariska hajlandó volt a tiszta szeszt megszerezni, csupán arra kért, csináljak neki fűrészlapból egy jó konyhakést, mert otthon nincs mivel kenyeret vágni. Mi az nekem! Másnap megcsináltam a konyhakést. Pista azonban, aki a szomszéd gépen dolgozik, látta az egész műveletet, és félreérthetetlenül tudtomra adta, hogy ő nem szól senkinek, ha... Ha elintézem, hogy neki is kivigyenek három szál deszkát, amit „véletlenül" talált az egyik építkezésnél.

Egyre komplikálódott a dolog, de már nem lehetett abbahagyni. Laji rendes fiú,

Rajtá

dr. Tóth István

szerepelt az Ének-Zenekari Képzőművészeti Verseny III. kiállításán.

Magyar Nemzet 1966. szept. 23.

M. Tóth István

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

JUN 2 6

FEJÉRMEGYEI HÍRLAP

1021

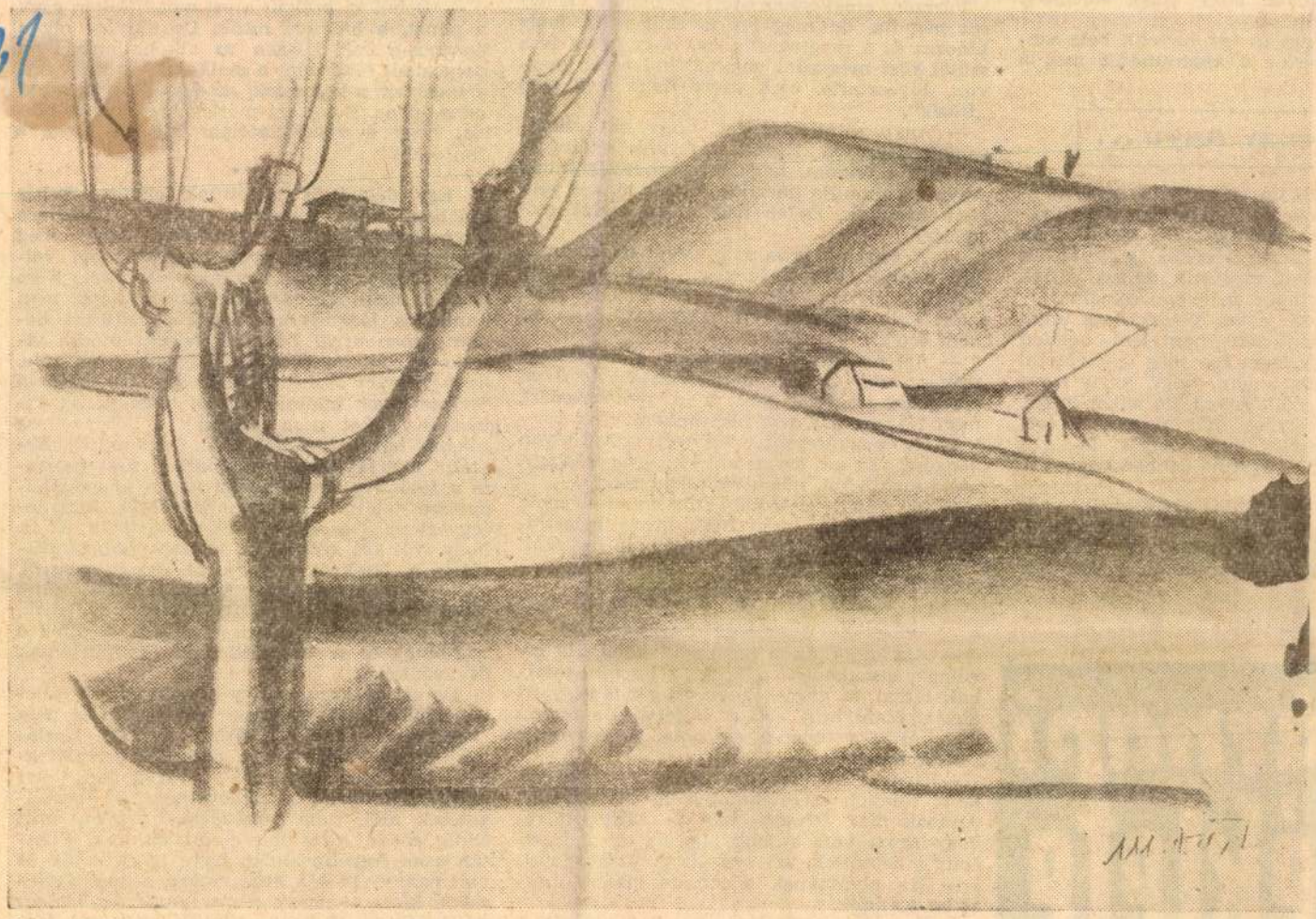

Sukorói táj

(M. Tóth István rajzai)

lenni, hogy vigye valamire, ötelező.
van és így nevelik bele szekekbe a képmutatást meg a

vagy anyu ...

saládja, a szüleik sem kívélekedeteiket éppen úgy bírámint másokét. Hálátlanság , hiszen a védők is ők, látják dokat, megértik, de azt vallják k majd másképp csinálni.)
ossz jegyet viszek haza anyu óhajtozik: nem lesz belőled gy, nem fog még a felvételid Én tudom, hogy anyu azért ggódik értem, de akkor is fáj. sokszor már magam is elényleg buta vagyok. Pedig a ,6 volt. Aput jobban szeretem

egy ruhát, vagy cipőt, vagy anyuék azt mondják: azt hierek koromban így öltöztet- az én koromban... Ilyen és

árnapi éklete

dok el semmit.

Furcsán megkeményedett a hangja, ahogy ezt mondja, de még így is átüt rajta, hogy kínozza ez a megtagadás, az, hogy közte és a szülei közt megszűnt valami, ami régen megvolt. Elvesztette, csak azért mert még nem „fiúzik".

— Anyu mindig faggat, hogy mit csináltunk a Gézával. Együtt szoktunk sétálni és én el is mondom, hogy miről beszélgettünk. Anyu azt mondja hazudok, biztos más is volt. Nem hazudok. És én már előre utálok csókolózni.

— A tanárok is mindig evvel nyaggatnak, így a fiúk, úgy a lányok... Hát ha idáig egy osztályban jártunk, beszélgethettünk, miért kell ezt most félremagyarázni? Én ezt nem értem!

— Azt mondta a tanár bácsi a sportünnepélyen, hogy a fiúk után mentem és 3-ast ad, pedig anyunál voltam a pulóveremért, mert fáztam. De nem hisz nekem.

— Ha megkérdezünk valamit, szóval olyan kényeset, akkor azt mondják: gyerek vagy, majd megtudod, mit kíváncsiskodsz.

— A felnőttek legtöbbször mind ilyenek. Gyanúsítgatnak, kinevetnek, vagy megszidnak. Csak egymással lehet őszintén beszélni!

Válnak a szülők

— Azt mondják a házasság: kötél. Ha elválnak, elszakad ez a kötél, s ha újra találnak társat, a gyerekeknek új apát, vagy új anyát, összekötik ezt a kötelet. De csomó lesz rajta, s ebbe a csomóba a gyerekeik „esnek hasra."

— Nekem elváltak a szüleim. Anyuval lakom. Nagyon szeretem aput is és anyut is. Apunak már felesége ván és most jött rá, hogy anyu volt a jobb. Dehát ezt úgysem értik a felnőttek, azt sem, hogy ez hogy fáj.

— Ha elválnának a szülem inkább intézetbe mennék.

— En is...

— Én is...

— Ismertem egy fiút, aki régebben mindig

órát, vigyenek otthc

— Dehát ki hallg
a pénzt, a hasznot
hasznos-e ez? Hisz
dolgoznak rendesen,
a segélyek, a balese
pénz, pénz. S ha ez
tos, hogy a vendég
fontosabb?

Egy délelőttöt
blúzban, sötét ruh
udvariassággal tud
most, az iskolai év után is kíváncsian vállatni, tanárosan oktatni akarják őket. Nem örültek neki. De amikor látták, hogy nem kamaszos lázadásukat akarják csitítani, hanem éppen erről beszélni, felnőtt módra vitatkozni, mikor érezték, meggyőződtek róla, hogy nagyon őszinte, véleményükre hasonló őszinteséggel felelnek, nyílt természetes kitárulkozásukat nem szorítják a jólneveltség sokszor hazúg korlátai közé, felengedtek. Beszélni akartak, sokat, mindarról, ami naponta a fejükben jár. Beszélni végre és meghallgatásra találni. S amit elmondtak, íme lejegyeztem. De az igazsághoz tartozik az is, hogy volt szó könnyebb, súlytalanabb témákról is, a játékról, olvasásról, szórakozásról, azokról a műsorokról, melyeket a TV, rádió az ő számukra állít össze. Sokszor vidámak, önfeledtek voltak. Igazi gyerekek. Örültek a bambinak és a csokoládénak. Csipkelődtek és évődtek.

De ezt az arcukat úgy hiszem mindnyájan ismerjük. Erről gyakran beszélünk, ez nem „veszélyes" téma. A többiről keveset. Korlátozásokkal, kikötésekkel, nem sok őszinteséggel, vagy felszínesen. S ez az írás nem lehet feloldó felmentés az elkövetkezendő beszélgetések alól, nem pótolhatja mindazt, amit eddig sokan közülünk elmulasztottak. Pusztán csak figyelmeztetés, hogy igénylik ők és valamennyi 14—15 éves ezeket a beszélgetéseket. Mert nemcsak néma tanuk ők, hanem ítélőbírák is. S hogy ítéletük milyenné formálja őket, csak rajtunk múlik, felnőtteken.

Piskóty Zsuzsa

Tóth István
festő

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

FEJÉRMEGYEI HÍRLAP

1966 JUI 31

1021

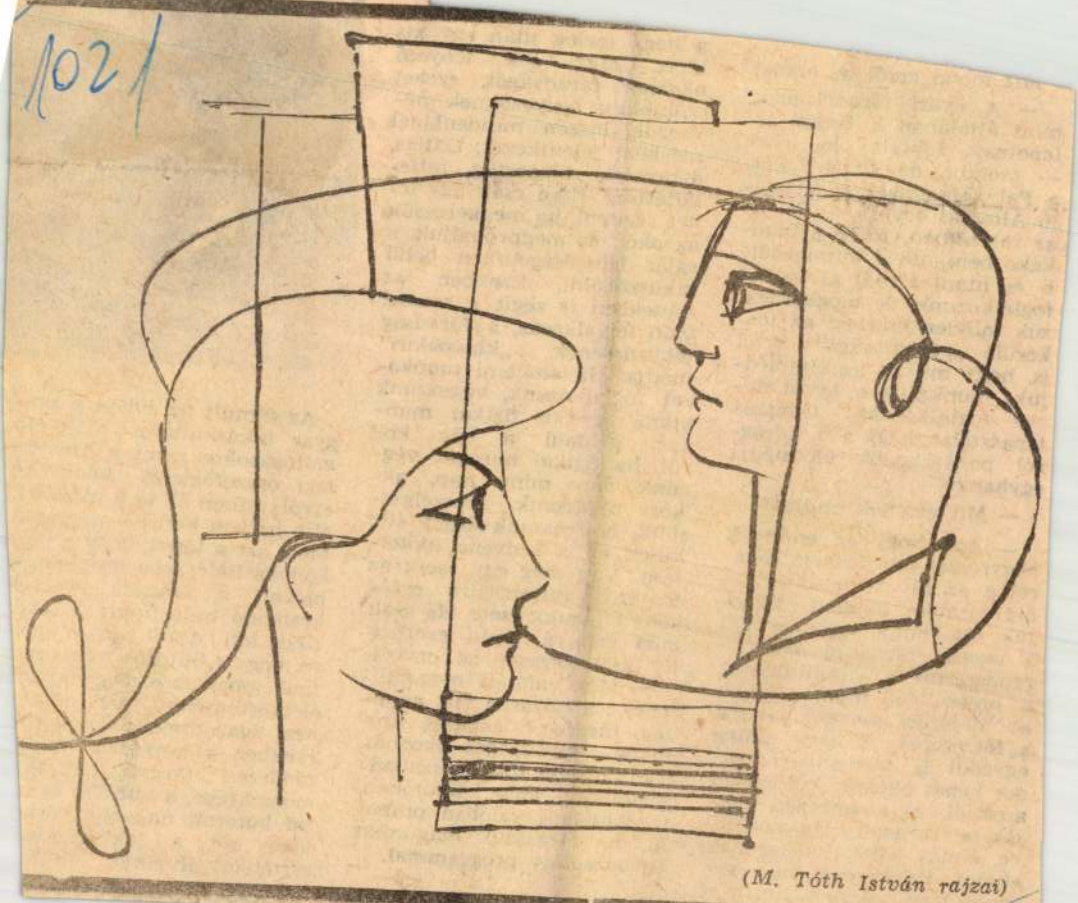

(M. Tóth István rajzai)

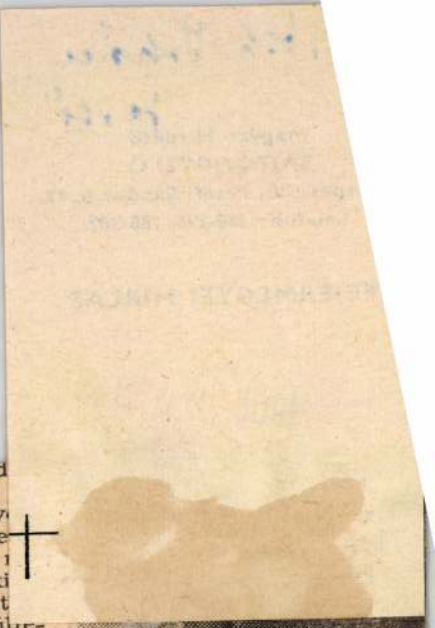

...mit mond erről az orvos?

— A nyári fáradtságnak, mint általában a fáradt állapotnak, sokféle oka lehet — mondja dr. Jánó Lajos, a Pályaalkalmassági Vizsgáló Állomás orvosa. — Mi itt az intézetben, főleg a munkaközbeni, de a munkaelőtti és utáni fáradt állapottal foglalkozunk, de megkérdezzük minden esetben az idekerülő „pácienseket" arról is, hogy milyen az életmódjuk, munkájukon kívül mivel foglalkoznak? Gyakori tapasztalat, hogy a fáradságról panaszkodók életmódja egyhangú.

— Mit értenek ezalatt?

— Azt, hogy az emberek nagyrésze pihenésnek kizárólag az alvást tekinti, pedig ez nem minden. Kezdjük ott, hogy legismertebb a tavaszi fáradság oka: ez rendszerint a vitaminhiány, a hosszú tél után. Nyáron az időjárási tényező játssza a főszerepet. A nagy meleg egyedül is tartós fáradtságot képes okozni, különösen azoknál, akik nehezen bírják a meleget. Hazakerülve, amint lehet, lefekszenek aludni. Felébredés után viszont nem sokat változik a ...tőlen tartózkod... a nagy meleg után egy ...ideig. Még sok tény... okozhat fáradságot, eze... szubjektív tényezőknek ... vezzük, hiszen mindenki ... másként jelentkezik. Gát... depresszió, idegesség, túlr... szítettség. Ezen csak úgy lehet segíteni, ha megkeressük az okot, és megpróbáljuk, a saját lehetőségeinken belül kiküszöbölni. Ezekben az esetekben is segít a mással való foglalkozás, a fáradság leküzdésének „klasszikus" módja. Ha szellemi munkával foglalkozunk, végezzünk utána egy kis fizikai munkát, például a ház körül, ha fizikai munkát végzünk nap mint nap, akkor olvassunk, beszélgessünk, hallgassunk rádiót stb. kinek mi a kedvenc időtöltése. Van még egy eset: az időjárás változásaira érzékeny emberek esete. Ha csak mód van rá, ilyen esetben fel kell keresni az orvost.

— Még valamit megemlítenék: a túlzásba vitt napozás, fürdés, éjszakázás krónikus fáradságot okozhat. Akár otthon töltjük szabadságunkat, akár üdülőben, igyekezzünk valóban pihenni, ne fárasszuk magunkat agyonzsúfolt programmal.

—j—

Az elmúlt tíz évben a magyar lakáskultúra alapvető változásokon ment át. Ha valaki összefoglalót készítene arról, miben áll ez a változás, első helyen kellene megemlítenie azt a tényt, hogy a régi konyha-hálószoba berendezés helyett a magyar lakások uralkodó bútortípusa a lakószoba lett. Arról nem is szólva, hogy a bútorok formában funkcióban is a megváltozott életkörülményű, mai emberhez igazodtak. Az utóbbi években a korszerű lakberendezési tárgyak növekvő mennyisége, a külföldi és hazai bútorok nagyobb választéka, sőt a lakberendezés esztétikai elveinek előtér

M. Tóth Magyar Hirdető István
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

FEJÉR MEGYEI HIRLAP

1964 DEC 13.

1021

visznek a célom felé,
derűs és tiszta vagyok!

M. Tóth István:

MŰTEREMBEN

A MÁJUS 1-TÉREN

még azt se tudod, mire
egy fiú.
lányok majd szétpukkad-
a nevetéstől. Rózsi besza-
t a mosdóba, de néhány
múlva azzal hencegett,
gy a fiúja hívta, menjen
hozzá fényképeket néze-
tni.
— És te? Elszaladtál persze.
kis csibe megijedt... —
ondta gúnyosan Klári.
— Felmentem, ha mindená-
n akarod tudni!
— Na és?
— Na mit gondolsz?
— Ez már nem dedós, lá-
yok, ez már elsős — nevetett
lári.
Micsoda hülyeség — gon-
olta dühösen Sári — itt más-
álok körömcipőben, kezem
ibam majd lefagy, s még ki
kell találnom valamit.
Becsöngetett. Klára már
tthon volt. A lányok körül-
lték, de Klári kedvetlennek
átszott.
— Áh, nincs kedvem. Külön-
en is összevesztem az öreg-
rral. Tudjátok, volt ott egy
sinos pali. Valami mérnök...
Csak táncoltunk. Holnap talál-
kozom vele.
Ásított, s lehunyta feketére
festett szempilláit. Egy szál
kombinéban búját ágyba. Be-
furta magát a párnák közé, s
néhány pillanat múlva már
úgy látszott, mélyen alszik.
Aztán mégegyszer kinyitotta
szemét, s azt mondta álmos
hangon:
— Lányok, hogy ennek
mennyi pénze van...

A lányok még mindig rá-figyeltek. Észre sem vet-ék Sárit, hogy bejött, s csend-en becsukta maga mögött az ajtót.

Balázs Katalin

...ottságok hivatott
a közgyűlését, s az ott
vényű. Sajnos, a termelő
zottság helyett a termelő
összeg felett.

Közeledik a zárszám
kell adni a tagság előtt,
álló szociális és kulturál
sági évben. S ami ennél is több: beszélni kell arról is, mi a tervük az elkövetkező esztendőben ezzel az összeggel

A termelőszövetkezetekben dolgozók többsége az idősebb korosztályokból tevődik, akiknél a műveltség fokozása, a világnézet formálása döntő fontosságú feladat. A korábbi években nem minden termelőszövetkezet segítette, támogatta kellőképpen a tagság tanulását, művelődését. Igaz, erejük sem volt hozzá, a megalakulás, a tervezés első nehézségei lekötötték energiájukat. Ma azonban a lehetőség már adott. Annál is inkább, mert ahhoz, hogy a növénytermesztésben és az állattenyésztésben elérhessük a tervezett előirányzatokat, mind több mezőgazdasági szakmunkásra van szükség. Ez a jelentős szakmunkásigény elsősorban a gépész-, kertész és állattenyésztő szakmákban jelentkezik. E szakmák elsajátításának alapfeltétele azonban az általános iskola elvégzése. Ime, egy lehetőség a sok közül.

Aztán egy másik: az olvasás, amely a szervezett oktatás mellett a művelődésnek fontos formája. Hogy mit olvasnak, s mennyit, ahhoz sok segítséget nyújthatnak a termelőszövetkezetek vezetői, ha a két százaléknyi összeg egy részét a helyi könyvtárak rendelkezésére bocsátják — új könyvek, elsősorban mezőgazdasági szakkönyvek vásárlására. A szövetkezet holnapját alapozzák ezzel, hiszen a műveltebb emberek nagyobb termelési eredmények elérésére képesek.

A harmadik nagy lehetőség: a klubélet kialakítása. A fejlődés útja falun ugyanis nem az önálló művelődési házak építése, hanem a klubok hálózatának kialakítása. Az otthonosan berendezett klubokban újságok, folyóiratok és könyvek mellett beszélgethetnek, szórakozhatnak a fiatalok és az idősebbek egyaránt. S ha a klubokban rádió, televízió, lemezjátszó, különféle társasjáték s hetenként legalább egy filmvetítés teszi még érdekesebbé a programot, rövid időn belül kialakítható a törzsközönség. Ilyen körülmények között a kellemes szórakozás mellett, a művelődés sokféle lehetőségét is megtalálhatják.

Ma már olyan termelőszövetkezet is van az országban, ahol a rendeletben előírt két százalék helyett a tagság összrészesedésének nyolc százalékát fordítják szociális és kulturális célokra, azaz több, mint félmillió forintot egyetlen termelőszövetkezetben! Hogy mi minden kerül ebből a jelentős summából? Havonta kilencven forintot pótolnak az öregek nyugdíjához. Fedezik a technikumi és a szakmai tanfolyamok hallgatóinak tanszer- és utazási költségeit, a tsz-akadémia előadóinak tiszteletdíját és társadalmi ösztöndíjakat létesítettek. Tsz-klubot rendeztek be, évente ezerforintokkal támogatják a községi és a tsz-könyvtárat, a sportkört és a falusi tömegszervezeteket. Tanulmányi kirándulásokat szerveznek és fuvardíj-kedvezményt biztosítanak a házépítőknek.

Mindezt — saját erőből, úgy, hogy közben az előírásnál nagyobb mértékben növelték a fel nem osztható közös alapot is! Biztató perspektíva. Érdemes munkálkodni érte. Elsősorban úgy, hogy először a rendelkezésre álló két százaléknyi összeget használják fel az adottságokhoz és a tagság igényeihez mérten a leghasznosabban.

— P. —

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

M. Tóth István

FEJÉR MEGYEI HIRLAP

1966 FEB 6

1021

sekrestyéstől, hogy „szentjétől" is.

Dudás Kálmán fordítása

'A „szamárdogma" ügyében a sekrestyés pártján lévő

estyés mögött vonult a had- áp, istenfélő kifejezéssel az

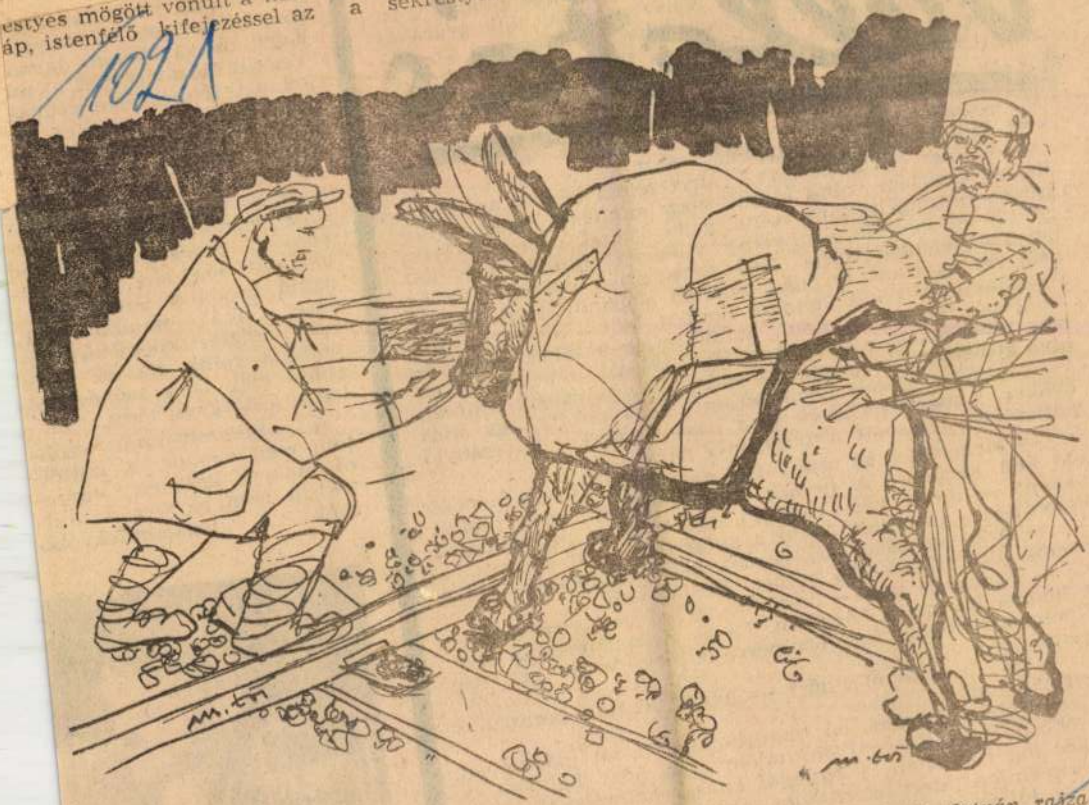

(M. Tóth István rajza)

Labirintus

...ségébe, ha nem ...
...aknamezők védik a ha...
...mennyien, akik ...
...ára előtt, vagy csep...
...Valamennyien, ak...
...hogy legyen hol elsőszász...
...Férfiakat és nőket, gyer...
— Csendet! — ordított a tábornok, s int...
...náknak, hogy tartóztassák fel a megrémült tö...
— Hol a bomba? — üvöltötte az egyik tu...
kető léptekkel a paraszt felé indult.
— Hogy hol a bomba? Mért tőlem kérdik az urak? Ha azt akartam volna elérni, hogy mindenki tudja, akkor szépen beszolgáltattam volna, hadd írjanak rólam az újságok, hadd kiáltsák a nevemet világgá a rádiók, hogy kémmel jelentek volna meg hetekig az újságok. De én nem ezt akartam. Én nagyhatalom akartam lenni. Értik? Nagyhatalom! Én, a Spanyol Paraszt, lent a Sierra Nevada völgyéből. Olyan hatalom, akitől retteg a világ. A hatalmas tábornokok, a tévedhetetlen tudósok, a pénzeszsákon alvó gyárosok, bankárok. Az egész világ zsarnokai, hóhérai.
— Lőjék agyon! Nem bírom! — kiáltotta egy idős bankár, s már emelődtek is a puskák, amikor a vezénylő puskacsőre lecsapott a tábornoki pálca.
— Megőrültek az urak? Hát nem értik, hogy a bombát elő kell keríteni? A holtak nem beszélnek, igen tisztelt uraim! — mérte végig lesújtó tekintettel a pénzemberek csoportját a tábornok. Majd a paraszthoz szólt megint:
— Adok magának tíz percet, hogy megmondja, hol a bomba. Érti? Tíz egész percet! De ha nem...
— Nincs, ha nem — mondta egykedvűen a paraszt. — A bomba itt van a közelben. És ha agyonlőnek, ha nem, a bomba robbanni fog. Tíz perc, fél óra, vagy egy nap múlva.
— És... ez mitől függ? — hajolt közel a paraszthoz az egyik tudós.
— Tőlem. Ugyanis én biztosítottam ki, én időzítettem a robbanófejét. Egyedül én tudom csak, hogy hol van és mikor fog robbanni. És egyedül én akarhatom csak, hogy ne robbanjon. Mert akarhatom, hiszen az enyém.
— Jó, jó, persze, hogy akarhatja — próbált hozzá alkalmazkodni a tábornok. — Csakhogy azzal nem számol, hogy esetleg milliók pusztulnak el a maga hóbortja miatt?
— Dehogynem...

mery a Vértes és a Bakony közé ékelődik. Ennek ellenére a jegyzetfüzet rövid idő alatt megtelik, s az utinapló legalább annyi érdekeset kínál, mintha ezer, vagy kétezer kilométert repültünk volna. Na, de talán ennyi elég is a szándékról, ideje a tárgyra térni.

A gépkocsivezetőt szólítom meg először. A külföldi utakról készített jegyzetekben nem egyszer a taxisofőr a legkézenfekvőbb

1966 JAN 1
1021

(M. Tóth István rajza)

Nem tudta, életben találja-e még a sebesült katonát? Amikor az ajtót nyitotta, minden erő elszállt a karjából és lábai reszkettek. De háta mögött ott állt az orvos a táskájával és két mentő a hordággyal.

A férfi még mindig sápadtan, csukott szemekkel feküdt. Az orvos megfogta a kezét: számolta az érverését, közben az óráját nézte. Aztán egy ampullát vett elő... olyan volt, mint egy jégcsap...

Bahtjukov felnyitotta a szemét. Megismerte a fiút. Rá akart mosolyogni, de torz fintorrá lett a mosoly. Csak most vette észre az orvost.

— Mit fognak velem csinálni? — kérdezte.

— Kórházba visszük... — válaszolt az orvos.

Bahtjukov hallgatott, majd zavartan elmosolyodott.

— Fiacskám... tégy meg nekem egy szívességet: adj fel egy táviratot Zaposokba...

...A postahivatalban kellemes meleg volt. Kigombolta kabátját és levette a zöld sálat. Az ablakon át benyújtotta a papírt.

— Miféle ákombákom ez? — kérdezte a tisztviselőnő.

— Nem tudsz rendesebben írni? Pedig elég nagy fiú vagy már... Fogd ezt az űrlapot és írd le újra...!

A fiú elpirult, szégyellte magát, de nem tiltakozott és nem mondta, hogy a táviratot egy nagyon súlyos beteg, sebesült katona írta. Félrevonult és lemásolta a szöveget: „Kórházban vagyok. Jó szórakozást. Apád."

Csak most értette meg a tartalmat. Bahtjukov nem hívott haza senkit. Csak egyszerűen közölte az esetet... Szét akarta tépni a papírt. Legszívesebben másikat írt volna, annak a Szerjózsának...! De nem tette. Beállt szó nélkül a sor végére és várt. Most már igazán nem sietett...

...Amikor megállt a kórház FELVÉTEL feliratú ajtaja előtt, egy nagybajuszú, fehérsapkás ügyeletes orvost szólított meg:

— Ma egy beteget hoztak ide... Bahtjukovnak hívják... Nem tetszik tudni, hogy van...?

— Bahtjukov? — ismételte az orvos. — A gránátszilánkkal?

— Igen, igen!

— Súlyos eset... De várj csak, megérdeklődöm...

Néhány perc múlva ismét nyílt az ajtó és az orvos jött vissza.

— Ahogy mondtam... mindjárt operálják apádat. Megvárod...?

— Igen...

Az orvos beleegyezőleg bólintott és otthagyta a fiút.

Sokáig várt. Csendesen ült, kimerülten nyomta fejét a falhoz.

— Ki érdeklődött Bahtjukov felől...? — hallotta nagysokára egy nővér hangját. Összerezzent és felugrott.

— Én!

Idős ápolónővér állt előtte, mintha papírról olvasná, mondta:

— Nehéz operáció volt. Sok vért vesztett. De minden rendben!

— Hamar meggyógyul? — kérdezte a fiú.

— Mire kizöldülnek a fák, elhagyhatja az ágyat. Siess haza, mondd meg anyádnak, ne nyugtalankodjon. Ezt pedig neked küldi, emlékbe.

Kicsi, éles vasdarabkát adott át a fiúnak.

— Mi ez? — nézett rá csodálkozva a fiú.

— A szilánk... közvetlenül a szív mellett volt... De most menj! Mit üzensz apádnak?

— Tessék megmondani neki, hogy otthon minden rendben van... Mindenki üdvözli... és mielőbb gyógyuljon meg!

Markába szorította a vasdarabot: érezte a fájdalmat — a szilánk erősen megszúrta.

A nővér elsietett, egyenesen Bahtjukovhoz. Megigazította a párnáját és közben így szólt hozzá:

— Derék fia van!

— Az én fiam...? — Bahtjukov csendesen elmosolyodott.

— Egész operáció alatt a felvételi szobában várt... Nagyon aggódott maga miatt!

— Az én fiacskám...! — sóhajtott Bahtjukov. — Hát időben megérkezett a távirat... és fia egyetlen pillanatot sem vesztegetett, hogy hazautazzon Zaposokból... — gondolta. Arra hogyan gondolhatott volna, hogy a leggyorsabb szikratávíró sem juthatott a távoli Zaposokba oly hamar, hogy a fia már megérkezhetett volna...!

(Ford.: **Antalfy István**)

saláta levél is.

Ha valaki „leves-párti", úgy a sárbogárdi májgombóc-levest ajánljuk:

75 dkg marhahúst és 30 dkg csontot 1 és fél liter vízben főni hagyunk. Lassú forrás közben a tetejéről leszedjük a habot. Amikor a hús puhulni kezd, 20 dkg vegyes zöldséget, 1 kis fej egész hagymát, 10 dkg paradicsompürét, 2 gerezd fokhagymát, sót adunk hozzá. Közben 2 dkg finomra vágott hagymát makarónival és mártással tálaljuk.

A szárnyast kamell kép

A pulyk[illegible] csontról óv[illegible] bőrét lehúz[illegible] gyázva kivá[illegible] ne sértsük vele. Egyenlő szeleteket vágva — személyenként 2—2 szeletet számítva — vékonyra ütögetjük. Megsózzuk, lisztben felvert tojásban, zsemlyemorzsában megforgatva, bő forró zsírban szép aranysárgára sütjük. Zsírbansült burgonyával tálaljuk. Párolt szilvát is adhatunk hozzá.

—ZŐ

A Bőripari Tudományos Egyesület minden évben megrendezi a Technika Házában a szőrmekonfekció divatbemutatóját. A legutóbbin csaknem 200 modellt vonultattak fel, amelyek között kabát, pelerin, kosztüm, félkabát, háromnegyedes bunda, kesztyű, sőt ruha is szerepelt. A bemutatóról Keskeny Ferenc, a Pannónia Szőrmekészítő Gyár üzemvezetője elmondotta:

— A magyar prémek a világ minden országába eljutnak, olyan „prémnagyhatalmak" is vásárolnak magyar szőrmét, mint a skandináv államok, Kanada, vagy a Szovjetunió. Új szőrmefajtáink a „Merluska" és a Curlyfix (Körlifix). Új szőrmeszíneink az ezüstróka, a zsemlye-színű Panofix, a bordó irha és a zöldre, kékre festett Merluska.

— A szőrme ezen a télen világdivat. Milyen feladatokat ró ez a magyar szőrmekonfekcióra?

— A nemes szőrme értéke azonos az arannyal. A nemzetközi szőrmebörze Frankfurtban működik,

[illegible] romnegyedes, fehér alapon fekete csíkos kabát volt.

— Ez szintén bárány, de a külföldi igénynek megfelelően fekete zebra-csíkos filmnyomású mintával.

Ezután hosszú bordó irhakabátot mutattak be. A divatnak megfelelően kétsoros gombolós és fekete perzsagallér díszítette.

[illegible] bátkákat is bemutattak. A kesztyűk is érdekesek: a szőrmetetejű kesztyű a legújabb divat. A kucsma és szőrmekalap mellett a szőrme-ékszer is, ami nem más, mint szőrmeponpon, közepén gyönggyel.

A szőrme, a prém tehát divat, s ráadásul — jó meleg is!

[illegible] készítményt lőzünk, fagyasztott állapotban tegyük a forró vízbe, hogy C vitamin tartalmát megőrizze. A zöldségféléket ne főzzük vasedényben, mert így is veszítenek vitamintartalmukból. A mélyhűtött húsféléket forró zsírban sütjük, hogy tápértékét teljes egészében értékesítse szervezetünk.

Dr. Z. I.

Mit ajándékozzunk — névnapra,

Névnap, születésnap, házassági évforduló... mindmegannyi alkalom és lehetőség az örömet szerző ajándékozásra. Ezúttal olyasmit válogattunk össze, ami divatos, s jó kiegészítője a szép megjelenésnek, s ami általában 200 forintból megvásárolható.

Nők számára mindig kedves, kellemes ajándék a kesztyű. Télire jó meleg, prémmel bélelt, vagy belül bolyhos. Most — farsang közeledtekor — a szép alkalmi kesztyű szintén kitünő ajándék. Anyaga rendszerint nylon. Legdivatosabb a fekete, könyökig érő szárral. Még nagyobb lesz az öröm, ha kis strasszt üt is rátüzünk, ami mutatósabbá teszi. (Erről képünk.)

1988 FEB 27
1021

(M. Tóth István rajzai)

„Nem lehetne egy vita rendszerezettebb?" — „Lényegében a tv kedd esti adása is nyitva hagyta a kérdéseket..." — „Miért nem kaphatunk ezekre a kérdésekre egyértelmű válaszokat?" — kérdezik olvasóink.

Mint korábban ígértük, a Bizalmas beszélgetések sorozatban — ha nem is a teljesség igényével — mi is kifejtjük véleményünket.

A családalapítás minimuma: a testi és szellemi érettség

Bizalma beszélgete

— A televízió kedd esti

A szerelmi kapcsolattól az any

kénytelenek művileg megszakítani. A lányokat több-

gása. S tekintve, hogy éppen az erkölcstelen nemi magatartás folytán éri ifjúságunkat súlyos károsodás, e téren is nagyobb figyelmet kell szentelnünk nevelésének.

A családi, rokoni, baráti környek, vagy a tágabb környezetnek is feladata, hogy az együvétartozás, a hozzátartozói szeretet érzetének példázásával

nevelje rá az ifjúságot

a családi élet eszményének tiszteletére és tisztaságának megőrzésére.

Távolról sem azt akarjuk mondani, hogy szülők, testvérek, szomszédok, barátok, vagy ismerősök beleszóljanak a szerelem, a házasság és a gyermekáldás kérdéseibe, mert ez az érzelmi alapon kapcsolatba jutott emberpár ügyeibe való beavatkozás lenne. De a köztudatban élő felfogást úgy kell átformálnunk, hogy már a serdülő fiúkban és lányokban feltétlen felelősségtudattal párosuljon a szerelmi érzés és a nemi kapcsolat fogalma. Ennek eszményi megvalósulását ifjúságunk a házasságban és a családban lássa.

Szerelmeseknek, házasoknak egyaránt jól meg kell

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
M. Tóth István
FEJÉR MEGYEI HIRLAP
1966 MAR 20
1021

(M. Tóth István rajza)

ház felől jön,
s partján a
épült kertes
házak között
fedezi fel az
etes épülete-
enkét ház so-
az újonnan
utca mindkét
egy tömb-
y lakás. Het-
család már el-
új otthonát,
ásik húsz la-
sházak ezek,
támogatásával
kezet alkotá-
s sáros, s bár
hirdetnek a
van kerítés,
sztja el. Az
sen ásott ve-
rt. Most ezek
n majd a ta-
nak más ké-
erül ide.

József Atti-
kimagaslik a
utca lakói
Valamennyien
ház legfelső
elátható időn
szövetkezeti
terhes volt.
Jelentkeztek
z első össze-
anan voltak,
osszú idő te-
lakás építé-

VTRGY-ben
ZIM köszörű-
nás üzemek-
ó ok többsé-
rletben lak-
tot fizettek,
ért a pénzért
szoba dukált.
ezért is há-
nél, vállalat-
gy rövidesen
e valameny-
éve keltek
y éppen az
ndott igent.
utcában, be-
ven örömmel
r elmondták
a szót, hogy
ncsak azért,
zteni, hanem
ajdont akar-
k nem volt,

Hírlap vasárna
melléklet

nem sajnálta a fáradságot, segített anyagot szerezni, telefonált, intézkedett.

Az üzemek segítségéről már nem ilyen egyértelműen vallanak. A VTRGY

zén. Elvégezték a munka többsé
kezdő tőkéhez kölcsönkért, lassa
már. Mosolyogva jegyezték meg
nemcsak a lak

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

FEJÉRMEGYEI HÍRLAP

ifj. Tóth István

1966 JAN 9

1021

(M. Tóth István rajzai)

Honza, a másfél éves alligátor hagyja, hogy megsimogassák a fejét, de persze csak gazdájától engedi, aki tudja, hogyan kell kezelni az ilyen állatokat. A csukafejű alligátor (mississippiensis) egy méter húsz cm hosszú és egy etetésre hét fehér egeret fogyaszt el.

M. Tóth István festő M.D.K.

Művei a kiállitásen

Esti hangulat

/Romváry Ferenc: Az észak-dunántuli képzőművészek I. tárlata

Dunántuli Napló 196[illegible]. febr. 14.

MDK.

M.Tóth István

Kiállitási kritika

Fejérmegyei Hirlap 1965 szept.24.

Tóth István II

Szobrász

1. Perk pzomfoisk vk

1939-41. 143. l.

KASSA

Méltóságos

G e r e v i

Tóth István II-
Honvéd

Ferkpzomfoiskvk

1939-41. 150. l.

HÓNEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
Lt. 67 Lap 25 db.
3446 1PKK sz.
Ui.

46.819/1944.III.szám.

Hivatkozással 46.371
vezérkar főnöke által kiáll
tés végett csatoltan megkül

Budapest, 1944.évi j

A kiadvány hiteléül:

Sátonyi

min. s.hiv.igazgató.h.

A Müemlékek Országos

Tóth István II.

Szobrai

1. Ferképzőmfoiskolák

1939-41. 107 l.

Tanfolyam	Év	Óra	Hétfő	Kedd	Sz
IPARMŰVÉSZETI SZAKTANFOLYAM	IV.	8—10	Bútortervezés		
		10—12	*Kaesz Gy.*		Népi
		12—2			
		2—4	Lakásművészeti tervezés		
				Szablya—Frischauf F.	
		4—6	Művelődést. *Dr. Kampis A.*	Művészettört. *Dr. Kampis A.*	
		6—7			
MŰVÉSZKÉPZŐ SZAKTANFOLYAM	V.	8—10	Belső kiképzések terv. I.		
		10—12	*Szablya—Frischauf F.*		
		12—2			
		2—4	Belső kiképzések terv. I.		
		4—6	Egyházműv. *Molnár L.*	*Szablya—Frischauf F.*	
		6—7			
	VI.	8—10	Belső kiképzések terv II.		
		10—12	*Szablya—Frischauf F.*		
		12—2			
		2—4	Belső kiképzések terv. II.		
		4—6	Egyházműv. *Molnár L.*	*Szablya—Frischauf F.*	
		6—7			

A szakoktatás keretében előadott tantárgyak és gyakorl

Z. Tóth István

rokon

l.

Tavaszi Szalon

XV. 207. 2.

M. Kir. Postatakarékpénztár

16136

MŰEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

Budapest

IX. Högyes Endre u. 10.

Nagyothoz
ujrakiszolgáltatva

Tóth István, zentai

hokrás

lánd

Zentai Tóth

István

alatt

MKSz 1947

M. Tóth István

M. Tóth István: MŰTEREMBEN

Fejérmegyei Hírlap
1958. május 6

k, jelenleg

kettősség veszélye

n. Ugyanaz az orvos ugyan-
állami alkalmazásban van,
yakorlatot is folytat, ami
ti arra, hogy a biztosított
magánrendelőjébe irá-
De ez a kettősség a beteg-
breszthet olyan gondolatot
fizet, jobb elbánásban ré-
gyógyulása biztosítottabb.
tehát meglehetősen bo-
alkalmas arra, hogy er-
séget szüljön.
sok többsége becsületes.
g ellenére sem tesznek
rkölcs ellen. Mégis ta-
k kirívó esetekkel,
rkölcstelenek és ame-
ntetése az orvostársa-
leghatározottabb tö-
gy eddig fajulhatott
nak oka az is, hogy
hivatás szabályozása
mind a mai napig
eg. És az okok kö-
mlíteni az orvosok
ő anyagi körülmé-
említett kettősséget
sorban az ellenfor-
hatását az orvosi

ni kell valamit,
rkölcs helyreáll-
és az orvos kö-

— *Mert bizony — fo*
mégegyszer árusítja az i
zsírt is, a húst is.
— *Úgy van.*
Mellettük olyan két l
egy őszhajú ember állt.
ő zsákja került a garatr
ta, mit mondanak azo
hogy hallotta. Eleinte n
csak kummogott nag
később nem bírta szó n
Megkérdezte a hangh
— *Mondja csak, a hen*
mennyit szokott fizetni
ért a front előtti időkb
Szemmel láthatóan m
tek, de leküzdték a hir
beszólás miatt támadt
magasabbik válaszolt:
— *Ötven fillért... de*
ötvenhatot kaptunk.
Nem vágott vissza
kis szünetet tartott, hog
legyen a hatás.
— *Ötvenet, ugye? És*
adta el?
— *Másfél pengőért, l*
lékszem.
— *Úgy van, egy öt*
hányszoros haszon?
— *Ajha, hát azt mi*
számolhatja: kétszeres.
— *És az állam menn*
tovább? Mennyi a has
— *Egyszeres.*
— *Lassan kilyukadu*
akarok. Mire költött

Tóth István MDK

Szent Borbála. Aluminium

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi tárlat

zentai Tóth István MDK

Törülköző nő, gipsz

Mücsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi Tárlat

zentai Tóth István MDK

Tanulmányfej, gipsz

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi Tárlat

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Dr. Tóth Ilona (

FEJÉR MEGYEI HIRLAP

2.

1964 AUG 16.

1021

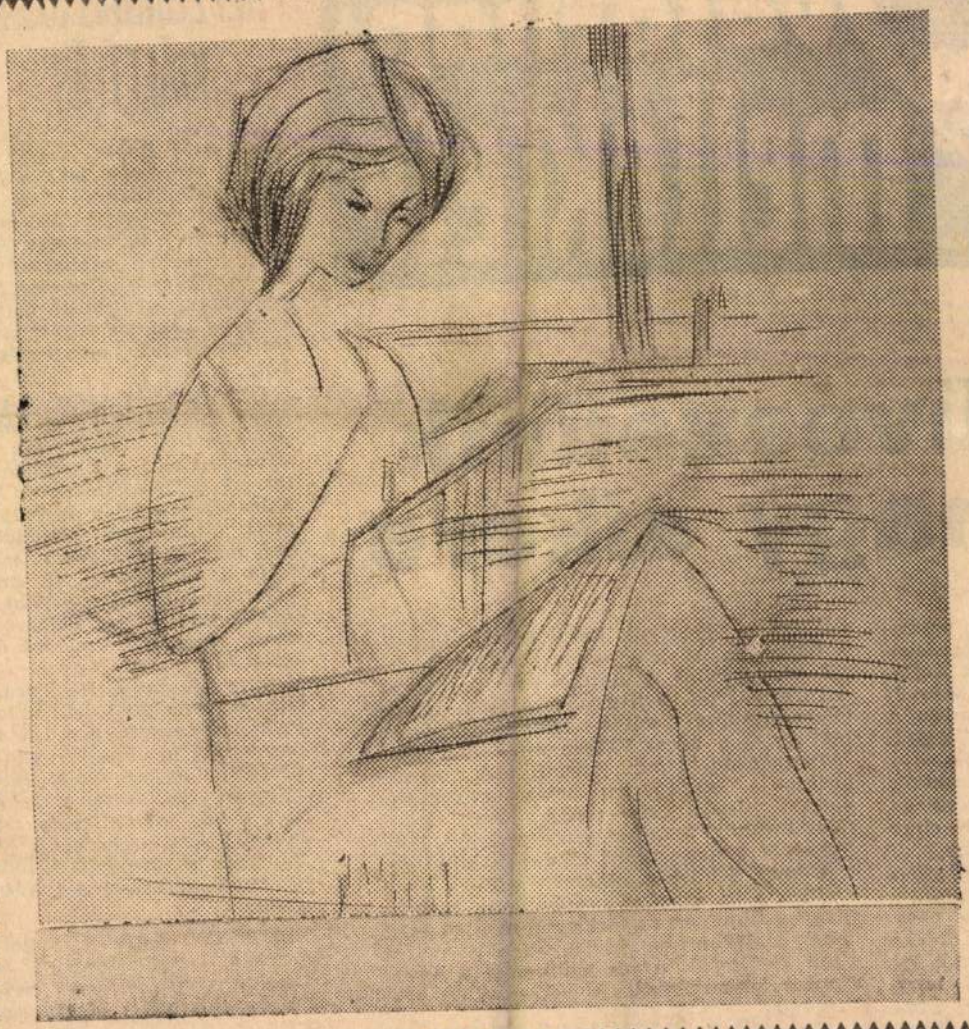

művészetünk nagy sikere

tt ugyan-
vidfilmfesz-
íjas Kollá-
ól számol-
a miskolci
ink újabb
A Karlovy
nemzetközi
endező és
BAN című
nyerte.
fesztiválon
gyar művé-
ét is nagy
énk érdek-
egációt fo-
etni, hogy
jének nye-
ímű film,
vik kima-

Szilárd és Gyertyán Ervin filmkritikusok.

Újságírók írtak arról az alkotóbarátságról, ami a film rendezőjét és operatőrjét összeköti. Írtak a filmrendező Gaál István Olaszországban töltött tanulmányútjáról, hírt adtak a bécsi VIT-en díjat nyert *Pályamunkások* című vizsgafilmről, olvashattunk a Budapestre bejáró munkások életéről készült *Oda—vissza* című dokumentumfilm fogadtatásáról, érdeklődéssel figyeltük a nagysikerű *Cigányok* című rövidfilmet. S közben elkészült a Tisza című kisfilm, s itt érdekes megemlíteni, hogy a magyar filmgyártás történetében első eset, hogy játékfilmhez vázlat készült. *Tisza* című kisfilmjük egyes motívumai a nagyfilmben visszatértek.

A film a felelősség drámája.

Azé a felelősségé, amellyel egy ad-
gösség határain belül

KIÁLLÍTÁS

Az Alba Regia napok jelentős eseménye lesz a Magyar Néphadsereg katonaművészeinek kiállítása, mely a Megyei Művelődési Ház Ady termében augusztus 20-án nyílik meg. Gyimesi Lajos alez., Bükkösi Gábor szds. és Legéndi József szds. festőművészek műalkotásaiból.

GYIMESI LAJOS: Aba Novák tanítványa volt. Művei hitelesen ábrázolják a katonaéletet. A katonaéletet szolgálatban, pihenés és szórakozás közben is bemutatja. Mindegyik szituációban más és más arcát mutatja a katonának. Ha szolgálatban ábrázolja, azokat a tulajdonságait és jellemvonásait emeli ki, amelyek az adott helyzetben éppen érvényre jutnak. Ha pedig ellesett perceket kíván megfogni, már merőben másképpen vizsgálja. Régóta foglalkoztatják a katonaélet intimitásai. Az otthonról érkezett levél, a találkozás az ideállal. Igen szerencsés sajátossága a színválasztásban is érződő optimista alaphangulat.

BÜKKÖSI GÁBOR: Sokoldalúság, közvetlenség és szugesztivitás jellemzi művészegyéniségét. Érzékeny,

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307,
dr. Tóth István
FEJÉR MEGYEI HIRLAP

1965 5/5 5.

ÜDÜLŐK A MAGASPART

1021

M. Tóth István rajza

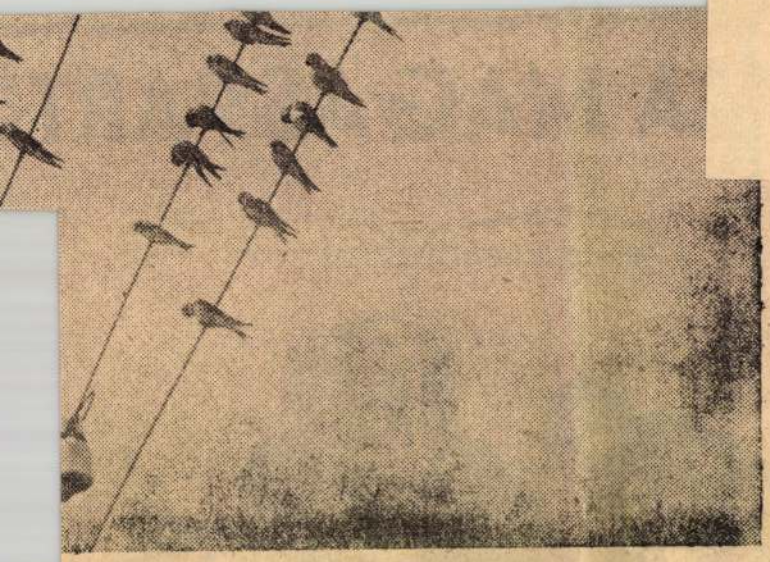

Kabóczy Szilárd felvételei

szednie...

*

Egy kislány áll a mamájával a templom előtt, és nézi az esküvői menetet. Hazafelé megjegyzi:

— Úgy látszik, a menyasszony a templomban meggondolta magát... Különben teljesen igaza van. Befelé egy idős bácsival ment, és egy csinos fiatalemberrel jött ki.

Fordította:
Schröder Erzsébet

Alba Regia napok, a Velence-
programja.
tervünk kezdete egybeesik III.
Ez módot és lehetőséget nyújt
hetőségeink között reális össz-
egy példát.
sának, intézményeink biztosítá-
pozottabb tervezésre és végre-

yesíteni például azt az elképze-
ntézményeink ott létesüljenek,
ré, ahol egy-egy községen túl-

mutató funkciót, feladatkört is vállalni tudnak. A művelődési házak eddigi településében és formáinak kialakításában is sok tapasztalat áll rendelkezésünkre, amit távlati tervünk elkészítésekor messzemenően figyelembeveszünk.

* □ *

Az egységes népművelési terv, az új művelődési évadra való készülődés alapos előkészítés után indul útjára. A sikeres megvalósuláshoz szükséges, hogy a tervezéshez, az előkészületekhez hasonlóan rendszeres és alapos legyen a végrehajtás, a művelődési szervek, tömegszervezetek és a tanácsok munkája.

Bányász Béla

mdk

M. Tóth Istvánné

rajza : Eszti

Ny Troá 1962 6. sz 5-97. L

M.TÓTH ISTVÁN

Fiatal képző- és iparművészek kiáll.
Erns Muz.1955.jun-jul.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
M. Tóth István
FEJÉRMEGYEI HIRLAP
1962 MÁJ 9
1021

Palánta-ültető

(M. Tóth István rajza)

TÉVEDTEK SORSA

olyan ember van ma is, és lesz még talán holnap is, aki a büntetés letöltése után ismét kísértésbe esik. Velük kapcsolatban sem vitás az álláspont: ismételten meg kell bűnhődniük. Itt még mielőtt más elmondaná, hadd tegyem szóvá, hogy a viszolygást néhány közelmúltban elkövetett hiba is táplálja, amikoris olyan embert, aki nagy összeget sikkasztott, a börtönből való szabadulás után ismét pénzügyek kezelésével bíztak meg. Az ilyen és hasonló esetek nyilvánvalóan felháborodást váltanak ki. A büntetés letöltése után nekünk alkalmat, lehetőséget kell adni mindenkinek arra, hogy visszataláljon az életbe, de ezt nem csinálhatjuk a káposztát kecskére bízzuk alapon. Valamennyiünk előtt ismeretes a népi bölcsesség, mely megállapítja: alkalom szüli a tolvajt.

Tudjuk, hogy ha körültekintőbben járunk is el, előfordulhat, hogy egy-két ember, aki büntetését letöltötte, méltatlan lesz a bizalomra és bűnébe visszaesik. Ez a veszély fennáll. De hát csak ezért bizalmatlanságot szavazhatunk-e minden megtévedettnek? Emberséges eljárás lenne ez? Méltó lenne szocializmust építő társadalmunkhoz? Megfelelne annak az elvnek, amit büszkén vallunk és ami rendünknek nemcsak fő célkitűzése, de lényege is; mindent az emberért, mindent az ember javára.

Nem, ez egyenesen ellenkezője annak, amit a mi rendünk embersége diktál. Amikor a munkásosztály harcba indult a tőke ellen, akkor az is vezérelte, hogy elhárít minden akadályt az emberi élet, az emberség útjából. És olyan világot teremt, melyben mindenki, aki becsületesen dolgozik, munkálkodik, helyet találhat. Azok, akik meg-megtévednek, hibát követnek el, nem kerülik el a társadalomtól a felelősségrevonást, s ha vétkük akkora: a börtönbüntetést, a szabadságvesztést sem. De a büntetésük letöltése után lehetőséget kell adni mindenkinek arra, hogy hibáitól megszabadulva újra a társadalom megbecsült tagjává váljon. A megtévedtek sorsa éppen ezért társadalmi ügy. Egy egy visszaeső bűnös nem téríthet el minket attól, hogy bizalmat, bátorítást adjunk azoknak, akik hibáikat megbánták és újra becsülettel akarnak alkotni, dolgozni, élni.

— B. B. —

Brigádvezető

munkacsoport-hiaításról

M.Tóth István MDK

festőművész-rajztanár

Bevezető beszédet mondott.

Sz.L.:Fiatal képzőművészek kiállitása.
FEJÉRMEGYEI HIRLAP. 1957. jul. 6.

7.

Diszkrét jószág az a postaláda. Nem árulja el, hogy milyen sok rózsaszínű levél hullott bele.

8.

Éva minden évben megcsinálta a galacsinokat, a kereket, no meg a nadrágrejtést. És mindig kijött Ádám neve. Nem csoda. Minden cédulára az ő nevét írta. Természetesen Róla álmodott. De nemcsak András napján.

9.

Dr. Orosz Ádám végigbaktatott egy novembervégi napon Szilaspuszta „Sugár" útján. Amely egyetlen volt, de annál sárosabb. András napja volt. A doktor úr kezében drága, virágházi piros rózsacsokor és egy kis csomag.

10.

Éva miután megörvendett Ádámnak, aztán a szép pukétnak, kibontotta a csomagot.

Egy kifényesedett, agyonstoppolt, elnyűtt öreg nadrág volt benne, „mely szebben beszél" avagy „helyettem kis nadrág tégy vallomást".

Egymásra néztek.

Ez az a pillanat, amikor az író is diszkréten félrefordul.

Összeborúltak. Mint két üde, harmatos virág. A csók már csak természetszerű következmény volt. Amint az a könyvekben meg van írva.

11.

Ádám-Éváék nagyon boldogan élnek. Kis lakásuk legnagyobb dísze — az antik vitrin. Tele van „műkinccsel".

Minden ismerősüknek megmutatják azt a bizonyos pipát, amelyből egyszer állítólag Petőfi Sándor szivott egy szippantást. Meg azt a viharvert poharat, amelyből Kinizsi Pál ivott egy korty vizet.

Van azonban egy kincsük. A legnagyobb kincsük. A vitrinfiók mélyén. Ezt nem mutatják meg senkinek.

Egy kifényesedett, agyonstoppolt öreg nadrág.

12.

Ez a nadrág el fogja kerülni szokásos sorsát. A „dinasztia" megalapítása körüli fontos érdemeire való tekintettel nem fognak első hosszúnadrágot varrni belőle — a trónörökösnek.

W. Jarocki: Napfényben.

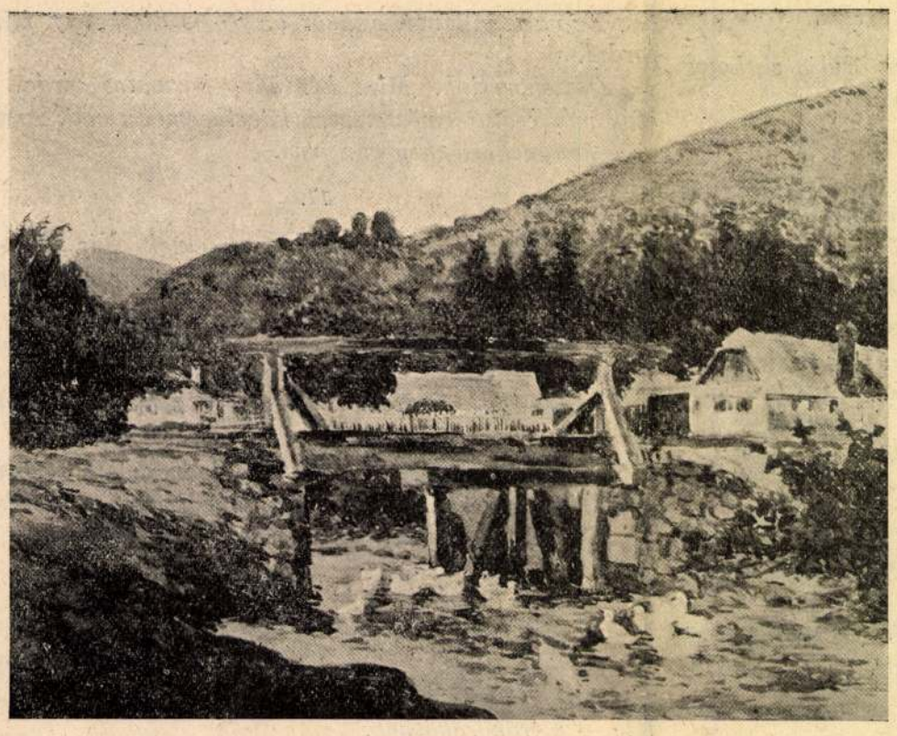

Tóth István: Tájkép kacsákkal.

A XX. század problémái

A Kozmosz sugárzó energiája és a földi élet

A vándormadarak nyilegyenes irányban repülnek át még a tengerek felett is, a postagalambok biztosan visszatalálnak otthonukba, a denevérek nyilegyenesen csapnak le zsákmányukra, anélkül, hogy látó-, vagy szaglóérzékük vezethetné őket. A skandináviai mezeiegerek a tél közeledtére megindulnak egyenesen a tenger felé s oly pontosan betartják az irányt, hogyha valamilyen akadályt meg kell kerülniök, utána szigoruan ugyanabba az egyenes vonalba térnek vissza. A him pillangók tízkilométernyi távolságról odatalálnak a nösténvhez... Mi a titka ennek a csodálatos ösztönnek? Eddigelé alig tudtunk rá kielégítő feleletet adni, meg kellett elégednünk azzal, hogy az állatok ösztönét szinte valamilyen természetfölötti értelemnek képzeltük el. S ki hitte volna még csak nemrégiben is, hogy a rádióhullámok fizikája fog útbaigazítani ebben a titokzatos biológiai problémában?

A postagalambok valóban mindig megtalálják a hazavezető irányt, kivéve egy esetet, ha az eleresztésük olyan helyen történik, ahol rádióleadóállomás antennája sugározza szét a térbe az elektromos hullámokat.

Ilyen helyen a galambok, csodálatosképpen, teljesen elvesztik minden tájékozóképességüket s ebből már, felületesen nézve is a dolgot, nem lehet egyebet következtetni, minthogy a tájékozódó ösztön lényegének van valami összefüggése az elektromágneses rezgésekkel. Ez az összefüggés, természetesen, korántsem egyszerű és közvetlen. Első pillanatban talán el sem tudjuk képzelni, hiszen úgy tudjuk, hogy az elektromágneses rezgések, hullámok, távolbahatások felfogására fémdrótok, tekercsek, audionlámpák szükségesek s élő testben, melyet a maga egészében vezetőanyagnak ismerünk, nehéz oyan képességet feltételezni, aminek segítségével az állati ösztön még a hullámok irányát is oly pontosan megérezhesse.

A tudományok legújabbkori felfedezésének láncolata azonban megtanított arra, hogy a természetben minden lehetséges. Sokkal több a lehetőség, mint amennyit mi a laboratóriumainkban kísérleti eszközeinkkel el tudunk érni. Így tehát akármilyen hitetlenül fogadunk egy-egy újonnan felmerülő lehetőséget, érdemes alaposabban megvizsgálni, még ha első időben nem is tudjuk elképzelni a reálitását. Különösen az élettudomány tartogathat ilyen meglepetéseket a számunkra, ahol egyelőre alig vagyunk túl a sejtéseken s egészen tapogatózó munka folyik, amíg csak rá nem bukkanunk arra az útra, mely egyenesen vezet el az élet titkainak megoldásához. És nem lehetetlen, hogy a postagalamb ösztönének megzavarodása az antennák mellett rá is vezet erre az útra.

Georges Lakhofsky orosz eredetű francia biológus foglalkozott legújabban behatóan ezekkel a kérdésekkel s azokból az eredményeiből, miket d'Arsonval ismertetett a francia tudományos akadémiában, valóban meglátszik a lehetősége annak, hogy az élet titkainak kifürkészésében egy új, valószinüleg biztosabb útra térjen rá a tudomány. A legvérmesebb reménynyel sem lehet arra számítani, hogy a szerves élet tudományában egyszerre olyan felfedezésre bukkannak a tudósok, amely mindent megmagyaráz. A kutató munka nagyon is aprólékos és ilyenkor a tudománynak nem is magyarázó hipotézisekre van szüksége, hanem úgynevezett munkahipotézisekre, amelyeknek az a feladatuk, hogy a megfigyeléseket és kísérleteket meghatározott irányban vezessék. Ilyen munkahipotézis Lakhofsky próbálkozása, amiben sok titokzatos dolognak találjuk meg a megközelítő magyarázatát, bár nagyon sok további vizsgálódásra van szükség, hogy egészében igazolhassa a tudomány, vagy elvethesse.

A kiinduló hipotézis tulajdonképpen csak sejtés. Az a sejtés, hogy minden élőlény bocsát ki magából ma még ismeretlen módon sugárzásokat s minden élő lénynek meg is van az a képessége, hogy felfogja az ilyen sugárzásokat Ebben a megállapításban nagyon sok a valószinüség, különösen, ha arra gondolunk, hogy a mindenséget végtelen sugárzás szeli át keresztül-kasul minden pillanatban, fénysugarak, hősugarak, elektromos sugarak, X-sugarak, egészen rövid hullámhosszusága kozmikus sugarak, amikről még nem is tudunk semmit s ebben a végtelen nyüzsgésben valószinű, hogy a szerves test is résztvesz.

Az ilyen sejtés azonban még távolról sem tudományos alap, amin el lehet indulni a kutatónak. Laikusok még így is el tudják képzelni, hogy például az emberi agy felfogja a másikból kiinduló sugárzásokat s így jön létre a telepátia, de a tudománynak ennél sokkal többre van szüksége. — Legalább megközelítően tudni szeretné, hogy hogyan történik az ilyen kisugárzás, milyen annak a természete, hogyan történik a felfogása, milyen energiák játszanak szerepet benne. Megértjük azt, hogy a mágnestű mindenütt pontosan beáll a mágneses észak—dél irányba, elképzelhetjük azt is, hogy a vándorló mezei egereket ugyanaz a földi mágneses tér vezeti, mely az iránytűt állítja, sőt tudjuk azt is, hogy nem kell mágnes, hanem egy áram átjárta tekercs is beáll az észak—dél irányba, de mi az a szerv, ami az állat eleven testében úgy reagál a föld mágneses terére, mint a mágnestű, vagy a szolenoid?

Lakhofsky, úgylátszik nyomára jött a fizikai lehetőségeknek. Kiindulva abból, hogy a keresett elektromos szervet meg kell találni a legegyszerűbb élőlényekben is ebből a szempontból vizsgálta meg a mikroszkópikus lények testét s észrevette, hogy némelyiknél a leghatrozottabban megtalálni a sejtmagban olyan egymásbatekeredő fonalakat, amik első látásra feltünő hasonlatosságot mutatnak az elektrotechnikában ismeretes szolenoidokkal, tekercsekkel, a rádió rezgőköreivel s a parányi lények testében eképpen valóban megtaláljuk azokat a fizikai eszközöket, amiknek segítségével valóban képesek lehetnek elektromágnes rezgések detektálására. Acorynactis viridis nevű egy milliméter nagyságú tengeri állatkában, például, egy tíz menetből álló pompás tekercset látunk, melynek bizonyára van önindukciója, kapacitása s mivel az állatka a tekercset változtatni is tudja, szükítve, tágítva, jobban vagy kevésbé összecsavarva, nyilván még be is tud állani különböző hullámhosszakra.

Kétségtelen, hogy ez a fölfedezés még csak a kezdet kezdete s nem is remélhetünk gyors haladást e kutatások terén. A fizikusnak kellene most közbelépni és mérőeszközeivel megvizsgálni a sejtekben levő apró tekercseket, de hol van olyan műszer, mely

Pásztortűz 1930. jan. 26.

MDK

Tóth István debreceni épitész-épitőmester

elhunyt

Épitő Ipar - Épitő Müvészet 1926. szept. 1.
14o.l.

M.D.K.

R.Toth István.

Balmazujvárosi népmüvész ostornyelét a debreceni Déri muzeom megvásárolta.

Alföldi müvészek

Magyar Nemzet 1961.juli 21. 4.old.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

FEJÉR MEGYEI
HÍRLAP

M. Tóth István

1021

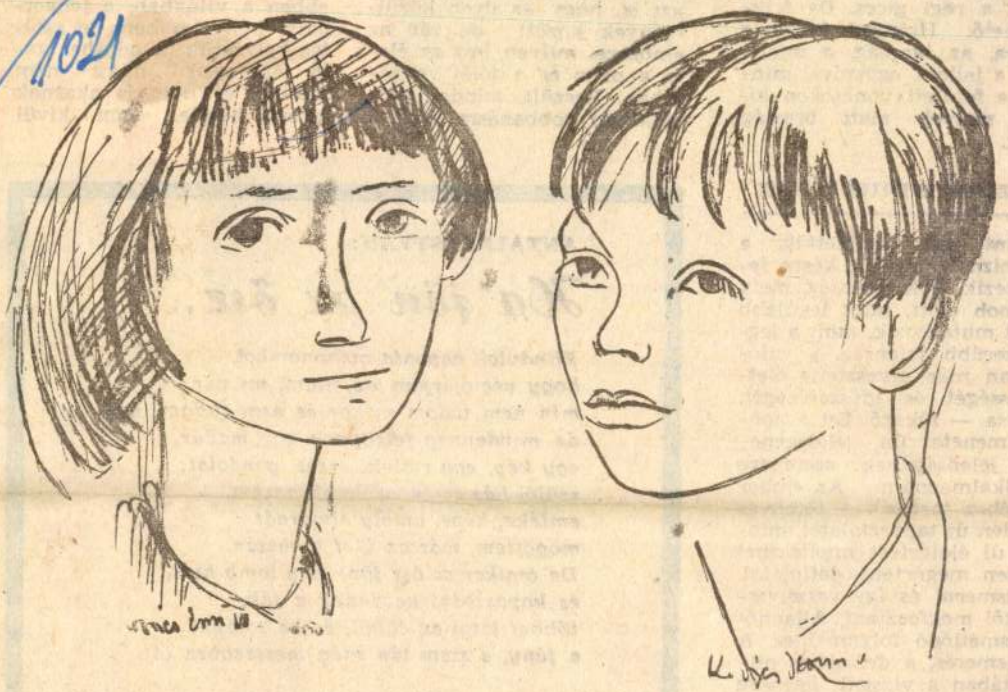

GYERMEK-PORTRÉK

(M. Tóth István ceruzarajzai)

...ehezebben ismerhető fel, ...int a régi giccs. De felis...erhető. Hiányzik belőle a ...zikra, az igazság, a művé...et, a jellem, egyszóval min...en a felületi vonásokon kí...ül, melyek alatt üresség ...akik.

egyén felett. Megmutat azt is, hogy az ilyen kör... mények között mi vár emberre, milyen lesz az é... te a pénz és a jólét vonz... sában. Feszült, minden p... lanatban robbanásra kész

...A sznobizmus fékez

Mint már említettük, a ...znobizmus mindig késve je...entkezik. Sok jelenség, mely ... sznob előtt, mint legújabb ...ivat mutatkozik, mint a leg...időszerűbb jelenség, a való...ságban már elvesztette élet...képességét és időszerűségét. ...latása — fékező. Ezt a gon...olatmenetet ún. „elidegene...és" jelenségének szerepére ... alkalmaznám. Az ember ...ényéhez tartozik a törekvés ...minden új tapasztalatot, min...en új életértést intellektuel ...zinten megérteni, definiálni, ...egismerni és így veszélyes...égétől megfosztani. Állandó...n ismétlődő folyamat ez. A ...egismerés, a definiálás pil...anatában a vizsgált jelenség ...nintegy a múlttá válik, s a

ANTALFY ISTVÁN:

Ha jön az ősz...

Elindulok naponta otthonomból,
hogy végigjárjam az utam, mi vár,
min nem tudom mikor és nem tudom, hol
de mindennap felröppen egy madár,
egy kép, egy emlék, érzés, gondolat;
szülői ház és én szűkebb hazám,
emléke, képe, amely elmaradt
mögöttem, már az élet tavaszán.
De amikor az ősz jön, és a lomb hull,
és kopaszodni kezdenek a fák,
többet látni az égből, és ha tompul
a fény, a szem tán még messzebbre lát

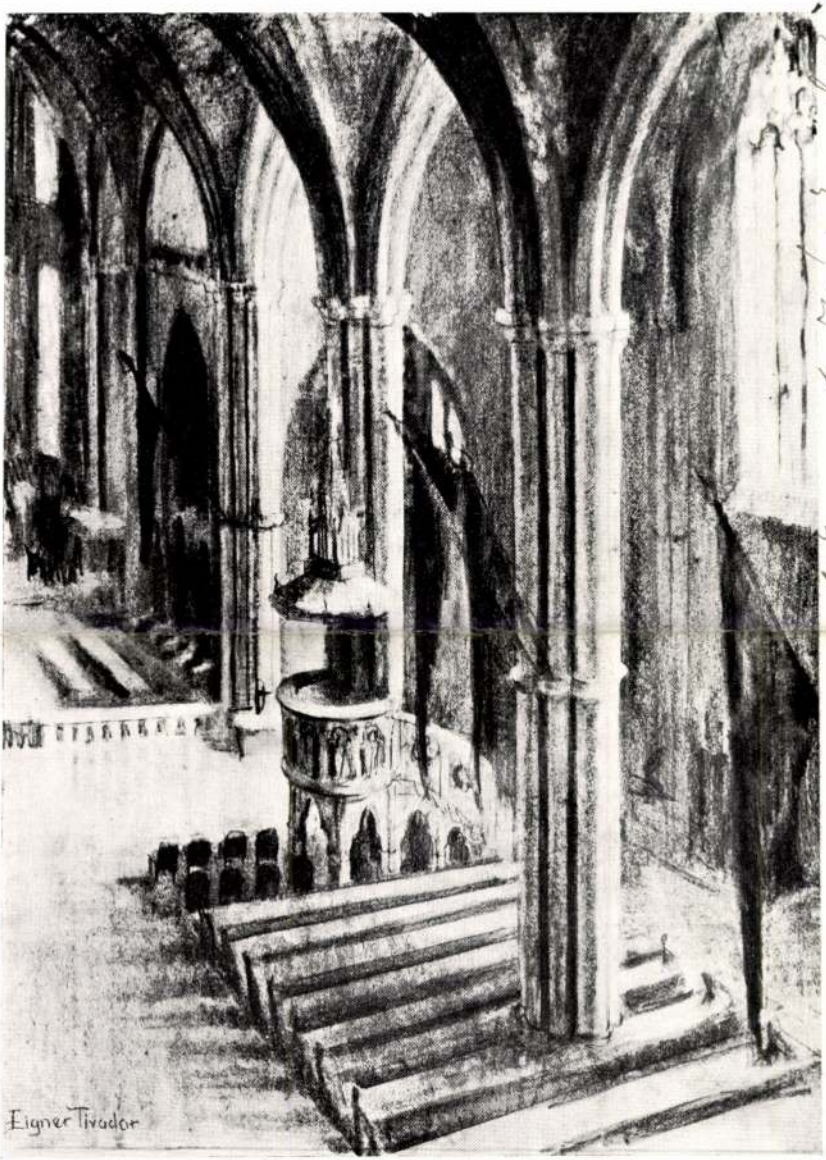

EIGNER TIVADAR: KORONÁZÓTEMPLOM (Tapasztalati látszattani rajz). TANÁR: PILCH D.

TÓTH ISTVÁN: TORONY (Tapasztalati látszattani rajz). TANÁR: PILCH D.

Tóth István, [ ]

L.: Würth Ádám

–, Emlékiratai. – – – 4.

Nemzetőr, Bp. 1975. okt. 2. –

Tóth István festő

• VELENCEI NYÁR '76. A Fejér megyei Sukorón ma délután nyitják meg Tóth István, Bodor Aladár, Kis István festőművész, valamint Meszlényi János szobrászművész kiállítását.

– :o Velencei nyár '76 12.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. jún. 26.

TÓTH ISTVÁN, szobrasz

"Dukai Takács Judit szobor" /Tervezte Tóth István.
Fekete repr. 143.old

PÉTERFFY IDA: Dukai Takács Judit emlékezete 140.old

VASI SZEMLE, Helytört.Folyóirat, XXIX.évf.1.sz. 1975
Szombathely, 1975

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-743, 340-726
1977 OKT 2 3
FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

M. Tóth István

1021

...gyon szép. N...
új. Régi, de ...
Azért szép, m...
zók hivatássze...
mai igényessé...
kézzel foghat...
fogható jele...
még egy: Mc...
éve vezet óv...
túron.

Következő utam az iskolába vezetett. Lukács Etel igazgatónővel és Kleer Ferencné tanárnővel arról beszélgetünk, észlelnek-e számottevő különbséget a gyerekek között a cigánygyerekek között, akik óvodából kerültek fel, vagy csak az előírt 7? órás előkészítő tanfolyamon vettek részt — úgy, ahogy.

— Eddig mindössze hat gyerek került hozzánk óvoda után — mondta az igazgatónő. — Általános összehasonlításra, messzemenő következtetések levonására ez még nem elegendő. Arra viszont igen, hogy magatartásukra kulturáltabb viselkedésükre felfigyeljünk. Nem beszélve arról, hogy az óvodában szépen feilődött kézügyességük beszéd- és rajzkészségük is. A családi környezet miatt örökölt hátrányaikat leszámítva, az átlag parasztgyerekekkel egyenlő esélyekkel végezhetik el az általános iskolát tanulhatnak majd szakmát esetleg magasabb képesítést is szerezhetnek.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 187-748. 340-726
1977 OKT 23

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

M. Tóth István

8 / HÍRLAP

1021

M. TÓTH ISTVÁN VÁZLATFÜZETÉBŐL

is változik ilyenkor? A ház, a lakás és a lehető legritkább esetben az ember. Ha azt gondoljuk, hogy a szegénység az okozója az igénytelenségnek, messze járunk az igazságtól. Sárkeresztúron nagyon sok család foglalkozik tollfelvásárlással. Köztudott, hogy gépkocsikkal — nem egyszer fogadott gépkocsivezetőkkel — járják a megyék falvait. Egy hét alatt — tiz-tizenötezer forint a tiszta jövedelmük. Néhány tollgyűjtőt kivéve, ez a rengeteg pénz napok alatt lefolyik a torkokon. Élnek embertelen igénytelenségben, megbotránkoztatva és menekülésre kényszerítve környezetük rendes tagjait.

Mi lenne hát a megoldás? Olyan recept, amelynek egyedüli hatásosságára mérget lehetne venni, nincs. De kínálkozik egy minőségileg jobb, kevésbé látványos és hosszabb időt is igénybe vevő megoldás. Ez pedig az, amire éppen a megyei tanács kikö-

M. Tóth István grafikus
Megnyílt kiállítása a Balassa Múzeumban, a Fejér Megyei Képzőművészek Szövetsége rendezésében. Rövid ismertetés a művész munkásságáról.

(gombkötő): Képek, színek a szomszédból.
Dalaszóló Lapja, 1974. júl. 13.

M. Tóth István festőművész

A székesfehérvári művelődési Központban láthatták az érdeklődők a művész műveinek kiállítását.

(v): Bodor Aladár kiállítása.
Fejér Megyei Hírlap, 1978. febr. 9.

M Tóth István

M. TÓTH ISTVÁN FESTŐMŰVÉSZ kiállítását tegnap Székesfehérvárott, a megyei művelődési központban nyitották meg. A művész harminc akvarelljét láthatja itt a közönség.

Magyar Hirlap 1977/236/1o

M. Tóth István festőművész

az Alba Regia napok keretében szőnyegkészítő-tanfolyamot rendezett, a Gárdonyi Géza Művelődési Házban.

V. V.: Kiállítás.

Fejérmegyei Hírlap, 1945. máj. 4.

N. Tóth István festő

Megnyílt szülőfalujában a hagyományos É.-Duna-menti népi művészeti kiállítás, melyen szerepeltek munkái, temperái.

Láttuk, hallottuk – a kiállítóteremben.

1974. IX. 8. 1152 Petőfi 130/V.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 AUG 19

Fejérmegyei Hirlap

M. Tóth Gáborné

A HÍRLAP ÜNNEPI MELLÉKLETE

1021

(M. Bálh István rajza)

A HÍRLAP ÜNNEPI MELLÉKLETE

Egységes közművelődési szemlélet

Gondolatok a népművelés továbbképzése után

A párthatározat értelmezése

Magasabb szinten

A közművelődési tevékenység ma más közegben, magasabb szinten és jobb feltételek között történik, mint másfél-két évtizeddel ezelőtt. Az eredmények jelentősek, de ezek a mai követelmények és lehetőségek szempontjából már nem kielégítőek. A közművelődés egésze csak akkor felelhet meg társadalmi feladatának, ha a párt-, az állami, a társadalmi szervek és szervezetek együttesen képesek előkészíteni a nagyobb ütemű fejlődést, ha határozott marxista eszmeiség és távlati koncepció alapján magasabb szintre tudjuk emelni a művelődésügyi munkát.

A Központi Bizottság határozatának nagy jelentősége a különböző, elvi útmutatásokon túl elsősorban abban van, hogy a legszélesebb tömegek művelődésének ügyét szolgáló közművelődést a marxizmus—leninizmus alapján, a társadalmi tevékenységek sorában megfelelő helyre tette. Abban a megfogalmazásban, hogy „a kulturális nevelő munka legyen a pártmunka szerves része, a határozat egyértelműen azt fejezi ki, hogy *a közművelődés nem egyszerűen csak kulturális kérdés, hanem szerves összefüggésben van a legnagyobb politikai célkitűzésünkkel, a szocializmussal.* Ez a megfogalmazás azt jelenti, hogy a közművelődés politikai ügy. Ezért jelöli meg feladatként a határozat, hogy *„szorosabb kapcsolatot kell teremteni a közművelődés és a tömegpolitikai munka között."*

Előrelépés

A közművelődés ügyéről a következőt állapítja meg a határozat: *„A műveltségi és iskolázottsági szint a nagymértékű növekedés ellenére elmarad a szocialista építőmunka mai követelményeitől, a lehetőségektől. Részben az objektív lehetőségek korlátozottsága, részben közművelődési munkánk fogyatékosságai miatt még sokan kimaradnak a kulturális élet áramából, vagy nem is törekszenek a valódi kulturális értékek elsajátítására."* Kívánatos és szükséges, hogy az iskolán kívüli, aktív, önkéntes, önálló és szervezett művelődés — különböző intézmények, társadalmi szervezetek, mozgalmak közreműködésével és segítségével — hatékonyabbá, magasabb szintűvé és szélesebb körűvé váljék, a növekvő szabad idő hasznos és tartalmas kitöltését szolgálja.

Művelődésünk jelenlegi állapotát vizsgálva, talán túlzás nélkül állapíthatjuk meg, hogy szocialista építőmunkánk legelmaradottabb területe a tömegek oktatása és nevelése, mai eredményeink mellett is. *A politikai és gazdasági, aránylag gyors fejlődés mellett — a tömegek szellemi fejlődése, kulturáltsága, emberi magatartása, azaz műveltsége alaposan elmaradt.*

És itt van a fejlődés, az előrelépés kulcsa. Természetesen eddig elért eredményeink nem lebecsülendők. *A műveltségi színvonal emelkedésében, a szervezett iskolai oktatás alapvető szerepe mellett jelentős része volt a népművelésnek, a művelődésért dolgozók fáradságos munkájának.* A továbbtanulás, a rendszeres művelődés széles körben az életforma szerves részévé vált. A lakosság 25 százaléka rendszeresen olvas, a könyvtárak 2,3 millió olvasót tartanak nyilván. A múzeumoknak évente több mint 8 millió látogatója van. Az öntevékeny művészeti mozgalmakban több mint 200 ezren vesznek részt. Növekszik az ismeretszerző, tudományos-búvárkodó mozgalmak hatóköre: a különféle szakkörök, klubok tevékenysége az utóbbi években megélénkült.

Ember és műveltség

Aczél György az 1972-es, szeptemberi közoktatáspolitikai aktíva előadói beszédében meghatározta mai műveltségeszményünket:

„Műveltségeszményünknek ki kell fejeznie szocialista társadalmunk alapkövetelményeit. Azt tarthatjuk művelt embernek, aki megfelelő színvonalú ismeretek birtokában — fogékony, szüntelenül és aktívan érdeklődik az emberi kultúra iránt;

— tudása-világlátása egységes egészet alkot;

— eligazodik a világban és társadalmunk fejlődésében, tudja helyét a szocialista társadalom kisebb-nagyobb közösségi rendszereiben;

— tudását a közösség érdekében akarja és tudja felhasználni".

Rendkívül elgondolkoztató és tanulságos a fenti meghatározás. A Fejér megyei népművelők velencei nyári továbbképzésén hangzott el, hogy *ma még nagyon kevés ember van, aki tudását teljesen a közösség érdekében akarja és tudja felhasználni.* És itt következik a népművelők, a közművelődés fáradhatatlan közkatonáinak emberformáló ereje, tevékenysége. A meggyőzés, hogy érdemes a közösségért tevékenykedni, munkálkodni. *A felismerés, hogy ez mindenkinek érdeke és kötelessége is.*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 JAN 12

Fejérmegyei Hirlap

M. Tóth István

ELLÉKLETE

1021

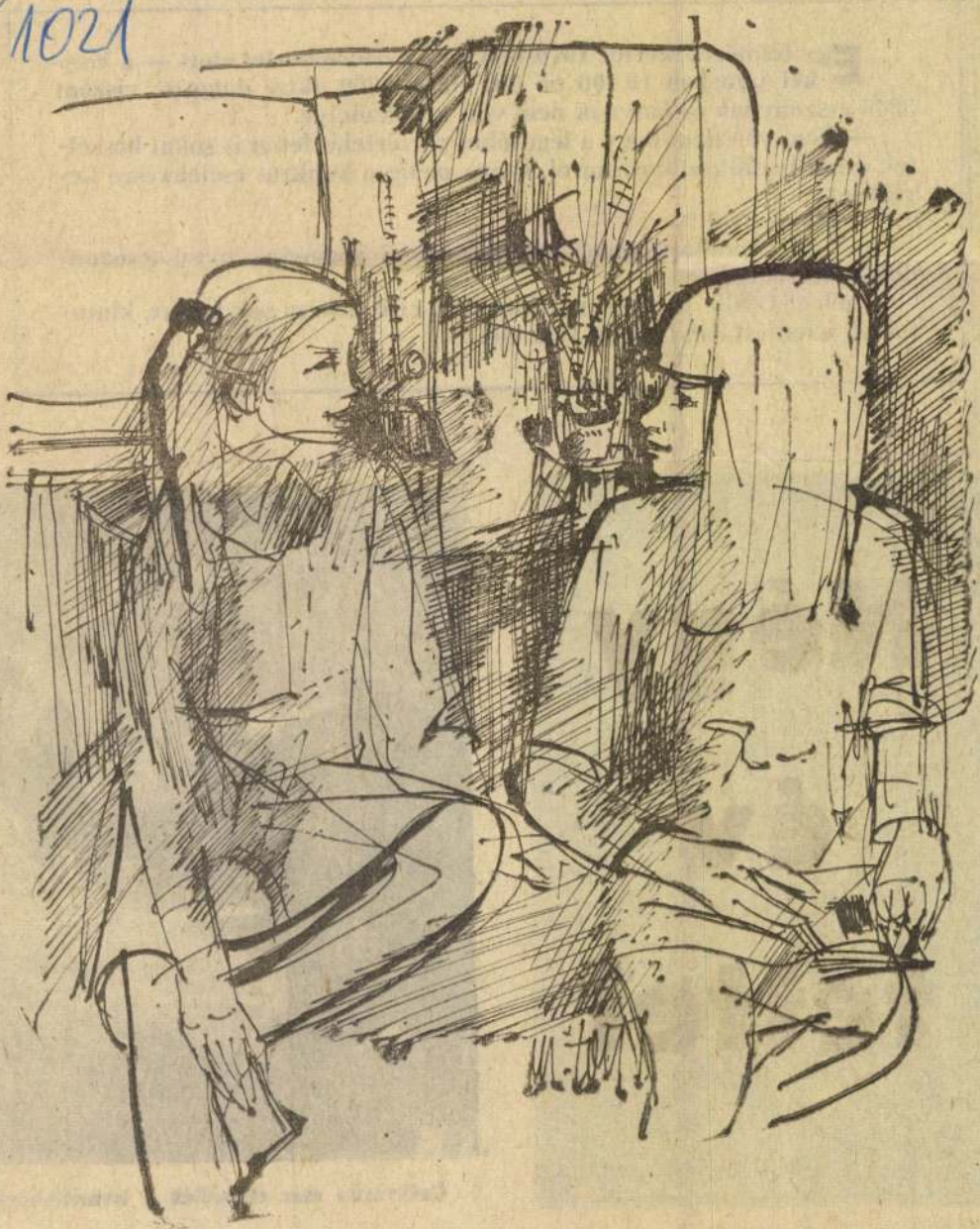

(M. Tóth István rajza)

Egy felmérés szerint 1970-ben — a pártértekezlet előtt — a bicskei járásban 19 400 nő élt, ebből 6700 aktív dolgozó; viszont 3245 asszonynak és lánynak nem volt munkahelye.

— Nem véletlen, hogy a legutóbbi pártértekezleten is sokat beszéltek a női foglalkoztatottságról, utána pedig a konkrét cselekvésre került sor.

— Sikeres volt?

— Úgy gondolom, igen. Ma már egyes üzemeink munkaerőgondokkal küzdenek.

Tőke Gyula, a járási pártbizottság első titkára sok papírt, kimutatást, jelentést, beszámolót vesz elő.

Négy év tettei

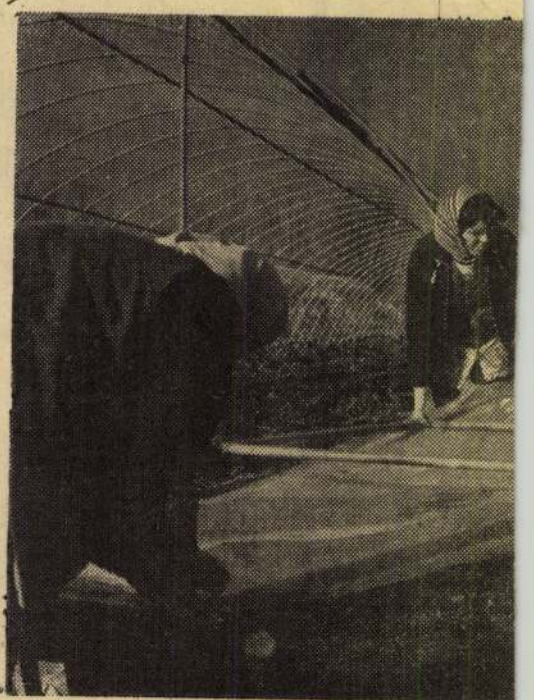

Csákváron már elkezdték a termelőszövetk

— Tehát?

határozatát. Igaz, a négy esztendő már lejárt,

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

1975 AUG 3

dr. Tóth István

1021

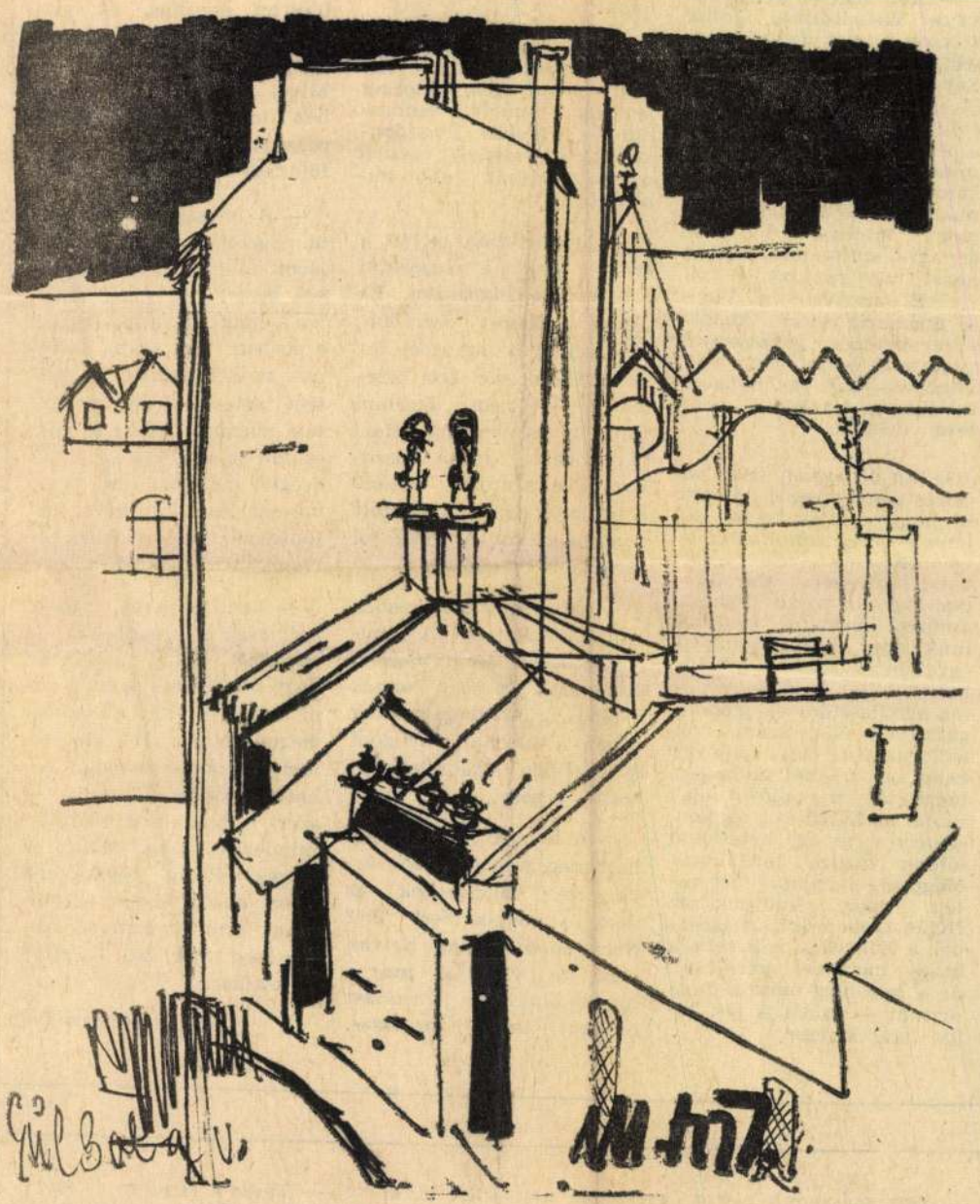

M. TÓTH ISTVÁN rajza

— Két, üzletet kezdő lakatos kisiparosnak adtuk kölcsön a pénz nagyobb részét, százhúszezer forintot. Egy évre kérték — és százötvenezret írtak alá. Tanúk előtt, fekete-fehéren. Tehát a pénz máris többet keresett mint én egész évben. A lakatosok kerítéseket, vaskapukat gyártottak, mégpedig nagy tételben. A pénz anyagra, szerszámra kellett nekik, mert ráálltak a vízvezeték-szerelésre is. Vidéki gyerekek voltak, konok, szinte beteges pénzszerzési vággyal — soha nem volt ünnepük vagy egy nyugodt estéjük. A részleteket pontosan fizették.

— Én odaadtam volna az összes pénzt nekik, hívtak is, hogy szálljak be az üzletbe — még a munkához is volt kedvem —, de a Zoli bácsi lebeszélt. Maradjon csak egy kis forgó tőkénk, amihez bármikor nyúlhatunk, hogy ne engedjünk el egyetlen jó üzletet se. A kis hal is jó hal, nem kóser dolog elszalasztani — mondogatta volt. Nagy szám volt akkoriban a tviszt pulóver és az orkánkabát. Százasért hoztuk ki a pulóver darabját az IKKÁ-ból és kétszázért vitte egy kereskedő tőlünk húszas tételekben. Mégpedig havonta két tételt. Igaz, leadtunk az IKKA emberének a haszonból, a Zoli bácsi is kivette a maga harminc százalékát, de a fele még mindig megmaradt — innen is jött tehát havi kétezer.

tem...

— Az öreg volt megint okos. Ipart szerzett kem műanyagra, gépe vettünk, műhelyt rend tünk be Palotán. Tulajd képpen a viaszkos vásznat gyártottuk, csak jobb minőségben.

— A divatban eljött a szkáj-, majd a zsugorított szkájkabátok korszaka. Én ugyan az őzbőrt szerétem, de megélni a szkájból lehet. Mikor ez a bolt belelendült — nem akartam hinni a szememnek. Havi harmincezer tiszta haszonig is elmentünk, rajtunk kívül négy ember dolgozott a műhelyben. Az öreg jól virmanolt az adóval.

— Megismertem közben a nagyhalakat is. A műanyagszakmában a nagyok, a „nemzeti tizenegy", ennek a többszörösét forgalmazták abban a néhány nyugodt esztendőben. Akkor lehetett igazán keresni.

— A nyugodt évek végen halt meg az öreg. Vagy talán azért voltak azok az évek nyugodtak mert élt? Nem tudom. A napi hatvan cigaretta vitte el, meg a munkatáborban szerzett örökké tartó megfázás.

fölösleges gépeket eladtam.

— A feleségem szeret élni. Szeret az élet ormain járni, ahonnan nézve a mások élete csak olyan, mintha a hangyák futkosnának a porban. Hát sokba kerülnek az élet ormai, az egyszer biztos —, de nem féltem magam. Eddig is volt, ezután is lesz valahogy.. Az öregtől megtanultam, pénz mindig lesz, hát az a legfontosabb, hogy többet keressek belőle, mint mások.

— Nem is lenne semmi baj, csak a rendőrök ne lennének. Olyan a kocsim, hogy mese nincs, azzal menni kell — hát állandóan megbüntetnek. Ha elereszt em a motorcsónakot — hatvan lóerős Johnson — azért is büntetnek. Mintha mindenütt tilos volna az előzés. Pedig egyik gép ilyen, másik olyan, az emberek sem egyformák. Akkor meg miért baj, ha előzni kezdek?

Baranyi Pál

— Nem másznánk vissza a fára?

— A feleséged nem nagyon örülne neki, ha a föl-
...nád. De annak sem.

eseményt, ami játék is, alkotás is!

Vagy csak annyi, hogy önmagamat megismerjem, hogy úrrá váljak önmagam

— Tudtam repülni, de ha valaki meglátott, rögtön lehuppantam a földre. És bebizonyították nekem, hogy gép nélkül repülni nem lehet, hogy képtelenség, és én

M. Tatlin Istvánnak írta

Szélesfelsővárosi, a Csók Képtárban rendezték meg az Ónak-dunántúli 6-ik csoportos tárlatot, melyen szerepeltek művei „Kenesei utca" (emlékül)

Forgács Gábor: Az Ónak-dunántúli „képző-művészek hatodik kiállításáról. Életünk, 1944. 6. 548. old.

M. Tóth Gyöngyi festő

a Fejér megyei képzőművészek kiállításán kollektív csoportban nyílt meg, melyen részt a művein alkotásai: „Befagyott ladikok" c. (emulzió)

Vivere Gyöngyi: Otthont ürítő lelkek, vadrózsák.

Fejér Megyei Hírlap, 1946. július június 27.

M. Tóth István, festő

— KÉT SZÉKESFEHÉRVÁRI ALKOTÓ — M. Tóth István festőművész és Háden László szobrászművész — kiállítását nyitották meg pénteken Velencén, a Kápolna-galériában. A tárlatot a Velencei nyár programja keretében rendezték. Megnyitását követően a galériában a székesfehérvári Primavera vegyeskórus adott koncertet Horányi Ottilia vezényletével.

-.Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1977. júl. 9.

M. Tóth István

Népe szerepel az Észak-
Dunántúli Népzenei Találkozón
a Műcsarnokban

Népszava 1969 szeptember 12
2old.

Tóth István

postér 1614-ben a kapuvári hos-
télyon dolgozott.

H. Takács Marianna: Magyarországi udvar-
házak és kastélyok, Budapest, 1970.

151

Tóth István pallér

1614-ben a Szapúvár-i kastélyon dolgozott.

H. Takács Mariánna: Magyarországi udvarházak és kastélyok, Budapest, 1970.

2010

MDK

Tóth István 1
nyomdász

1846-ban lanult Trattner nyomdájában
Honvéd lesz az olasz kalonai lajadásnál a
Károlylaktanyában sulyosan sebesül.
1857 ig külföldön. Ö tanulotta Emich G.
az Akademia nyod. és nyomd. ügyaztó-jai
az akcidens és Langjegyzesre, ami
akkor uj tal alulmaradt volt, 1857-1860 ig.

* Az egri érseki és liceumi nyomda
Grafikai Szemle 1900 évf 8 sz 107 l.

MDK.

Tóth István

Kiállitási kritika

Dunaujváros 1966 nov.11.

MDK

Tóth István

Üzemi megbizatásáról

Esti hirlap 1968 ápr.25.

Tóth István

Debrecenben Lechner Ödön mellett tanult.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

5 fő

M. Tóth István festő

Vallomása megjelent a

folyóirat legutóbbi számában

Esti Hírlap 1971 május 6

7. old.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
Székesfehérvár

1971 MAR 25

1021

Kiállítás az ifjúsági klubban

A napokban újabb kiállítást nyitottak meg Székesfehérváron a Megyei Művelődési Ház ifjúsági klubjában. A fiatalok kedvelt szórakozó helye ez évben már negyedszer ad otthont képzőművészeti alkotások bemutatójának. Jelenleg M. Tóth István festőművész műveit láthatják a látogatók.

M. Tóth István

zékesfehérvár, Vértanú u. 22.
. 228 532.

— Közmű és Mélyépítő Vál-
lat 3. sz. főépítésvezetősége
Székesfehérvár, Tátra utca)
elvesz: Dömpervezetőket. Je-
entkezés: Székesfehérvár, Tát-
a utca. 228 468.

— Azonnali belépéssel fel-
eszünk férfi kocsikísérőt és
ői raktári dolgozót áruszállí-
ói munkakörbe. PIÉRT Vál-
alat, Székesfehérvár, Ady E.
. 9. 228 548

— Börgöndön üzemelő ve-
yesboltunkba kereskedő há-
aspárt, vagy két személyt
zonnali belépéssel felveszünk.
elentke Dunavidéki Ven-
églátó at, Székesfehér-
vár, Szaba ér 9. 228 507

VALAM

Húsvéti babavasar

március 25 — április 12-ig

alvósszemű, import hajasbabákat
modern öltöztetésben, és belföldi babákat

30 % ÁRENGEDMÉNNYEL

JÁTÉKORSZÁGBOLT
Székesfehérvár, Március 15 u.

ÜVEG-JÁTÉKBOLT
Mór, Köztársaság tér
1139.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Ezúton mondunk köszönetet mindazon rokonnak, jó barát-nak, ismerősnek, kik drága jó édesapánk, apósunk, nagy-apánk, testvérünk és rokonunk

NÉMETH ANDRÁS

temetésén részt vettek, sírjára koszorút, virágot helyeztek jólelső részvétük nyilvánításával nagy fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek.

A gyászoló család.

1129

HALÁLOZÁS

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy felejthetetlen jó nevelőanyánk, testvérem és rokonunk

HORVÁTH ROZA

folyó hó 23-án életének 82. évében hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 27-én szombaton du. **háromnegyed négy** órakor lesz a Hosszú temetőben.

A gyászoló család.

Lakás: Mészöly G. u. 12. IV. em. 1.

1136

HALÁLOZÁS

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy felejthetetlen jó testvérünk, nagybátyánk, sógorunk és rokonunk

KARIKÁS ISTVÁN

folyó hó 20-án életének 63. évében váratlanul elhunyt. Temetése f. hó 25-én, csütörtökön du. fél kettő órakor lesz a Sóstói temetőben.

A gyászoló család.

Lakás: Zágoni út 4. sz.

1134

MK SAJTÓFIGYEL
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 8
Telefon: 138-068, 337-748, 340-

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
Székesfehérvár

1971 MÁR 18

1021

M. Tóth István

M. Tóth István rajza

CSALÁD KÖRBEN

Legmagasabb az izlandi nő átlagos életkora

Világszerte sok ember számára tartalom nélküli, üres mondat az a közhely, hogy „40 éves korban kezdődik csak igazán az élet". Ezeknek az embereknek az élete ugyanis már 40 éves korukban véget ér. A fekete Afrika lakosainak átlagos életkora 35 év. Ázsiában és számos fejlődő országban az emberek általában 40—50 éves koruk között halnak meg. Hasonló a helyzet Latin-Amerikában is. Ezzel szemben Európa, Észak-Amerika, Ausztrália és Japán lakossága átlagban megéri a 70 éves kort, sőt többet is. Ezeket az adatokat az Egyesült Nemzetek Szervezetének legújabb demográfiai évsoknak is. Kenyában a férfiak és a nők átlagos életkora 40 év. Más afrikai államok fekete bőrű lakosai arra számíthatnak, hogy megérik 50. életévüket, de ugyanakkor az ott élő fehér lakosság átlagos életkora 70 év. Ázsiában Indiáé az a szomorú elsőség, hogy a lakosok alig élnek tovább 40. életévnél. Hasonlóképpen igen alacsony az életkor Burmában és Kambodzsában. Indonéziában, Pakisztánban, Thaiföldön és mindenekelőtt Japánban az emberek átlagos életkora ennél jóval magasabb.

A gazdag országokban a halál leggyakoribb oka a s ugyanakkor a civilizációs betegségek évente 343,5 személy halálát okozzák. Feltűnő, hogy Japánban, bár iparilag rendkívül fejlett, csak igen kevesen halnak meg szívinfarktusban. Az Egyesült Államokban viszont ez a halálnem vezet, jóval a rák és az agyszélhüdés előtt. Európában kétszer annyian halnak meg rákban, mint Ázsiában.

Mindent nem lehet

s ma

szem színe. Leghangsúlyobb a szem és környéke. A konyra szedett szemöldök att szinte a szivárvány inden színe alkalmazható, vöröset és a sárgát kivéve. *A ruha vagy kabát dereka* ük, testhezálló, feszes. A áll keskeny. Így azután még újtottabbnak hat az alak, ivel a hosszú alj, a magasrkú cipő megváltoztatja a st arányait.

A télikabátba, pontosabban ndába öltözött párizsi nő szben Karerina Annához, szben a neandervölgyi ősöz hasonlít. Paszományos habundák, szebbnél szebb rémgallérok és szőrmeszélyek, muffok és kozák ucsmák — ez az „orosz tél" ivatja. A másik véglet: osszúszőrű, lomposnak ható, zért alaktalan bundák, ameeket csak egy bőröv fog

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1976 SEP 19

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

Vasárnap, 1976. szeptember 19.

M. Tóth István

1021

(M. TÓTH ISTVÁN RAJZ

P ——— Vo

Megérkeztünk, Kovács?

)hadt helyzet, hogy olyan kevés pénze
De itthon még kell lennie egy félüveg
nkának. Máskor soha nem hordta haza
nököt. Az anyjáékhoz mentek mindig;
van szőlő, bor is akad. Utána: irány a
sszó, a szomszéd faluban. De máma va-
)gy beleesett a szomjúság ebbe az em-
)e, vagy miafene, mintha megvadult
na. Mintha a vesztüket éreznék, csak
nek egész nap, egyik helyről a másikba.

piával nincs baj, amíg csak inni kell.
tenetesen bírja a feje az italt, talán
rt is kedvelte meg három éve pont őt a
ök.

– Kovács!

)sszerezzent.

– Töltsön már, az istenit, üres a poha-
n!

*

Nehéz a boldogságtól..."

A zenekar rázendített.

Hogy az úristenbe kellett pont ide hozni
a részeg disznót?

„Nehéz a boldogságtól..."

Már ordít a főnök. Mit kornyikál ez itt, leégeti teljesen a haverok előtt. Felvágott a finom muksóval, hogy micsoda pártfogója van neki; csak egy szavába kerül, és van pénz, vagy jutalom, van minden...

— Kovács!

Gépiesen felelt:

— Igen, főnök.

— Énekeljen! Miért nem énekel?

*

Csend volt, és sötétség. Nem hallotta a közeledő lépteket, egyszerre itt áll ez az asszony, fölé hajol, és valami érthetetlen iszonyat ül az arcán.

Fénycsóva tépett a szemébe, fájdalmasan. A feje mellett valakinek a cipője, megfoghatná, de csak szavakba markol — „... valamit ordítottak mindketten, a motor keresztbe vágódott az úton, felborultak... Valamit énekeltek a motoron, nem tudom..."

Nem látta az utat, de már nem is akarta látni. Csak szabadulni! Szabadulni végre a vigyorgó pofáktól, a lármától, a kabátján doboló kéztől. Ellökte magától a kormányt,

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest
1971 ÁPR 24

1021

Tót István

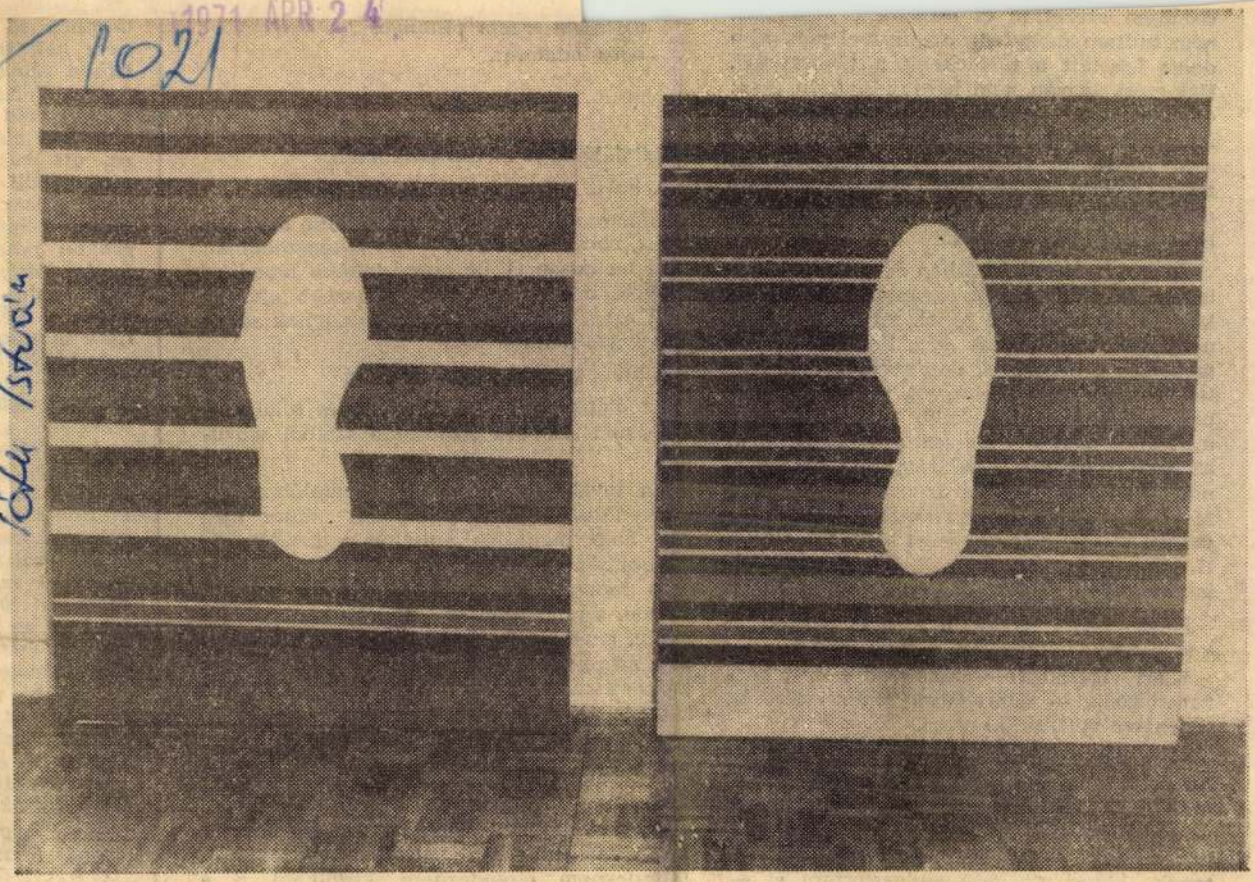

Tót István: Talpak

1971. ÁPRILIS 24.

csönösen szerettük és becsültük egymást, nem tudtam megyőzni, mennyivel nehezebb dolga lehetett a többieknek a többiekkel". Hát ezért igazán nem haragudhattam meg; ellenkezőleg. Ellenben megköszöntem neki, így utólag, hogy, noha akkor forma szerint akár parancsot is adhatott volna, nem azt tette, hanem megintcsak velem is, mint mindenkivel, beszélgető társként és nem ítélkezőként ült szemben.

És azután itt a kórházban ért a halála híre is. És fájt, nagyon fájt, akármennyire magas kort ért is meg; két okból. Egyrészt a legmagasabb kor sem ok arra, hogy az ember meghaljon; nem évek szerint mérik az életet, hanem érték szerint, sőt, még az az ember is, akinek különösebb értéke — nem úgy, mint neki! — nincsen, még az is éljen, az emberi kor végső határáig, minthogy sajnos, van végső határa az emberi kornak. Mert hát tehet róla az a szegény, hogy nem valami kiemelkedő nagyság? Nem tehet róla. Ha már megszokta, hogy él, akkor maradjon is meg benne, főként ha élvezi.

Könnyeztem. — Az embernek elmegy a kedve attól, hogy éljen — mondtam.

Klári vigasztalt: — Nem volt közeli hozzátartozónk. — Klári is nagyon szerette őt, de engem vigasztalni akart.

Nem ám, persze, hogy nem volt közeli hozzátartozóm, de hát nem is mellettem élt, nem is körülöttem, csak éppen mesterem volt. Az egyik mesterem. Én abban a korban is, amikor mások tanítványokat gyűjtenek — bár ezt sem mulasztottam el —, én abban a korban is mindig gyűjtöttem a

ujjaat
okos i

Halál, h

A halál

Tudom,
és itt, eb
ahol ha
vagyok,
nem ezt a valóságot
sem fogok tudni érezni.

A halál egy mindenki számára.

Az élet pedig — úgy hiszem és tudom — mindenki számára számtalan szálból szövődik.

Ha továbbmegyek ebben a naplóban, elmélkedésben és emlékezésben, akkor meg kell hogy maradjak amellett a kezdeti elgondolásomnál, hogy ha számtalan szálon nem tudok is egyszerre végigfutni, de két szálon, a munkáján és a szerelemén egészen odáig, ameddig jó régen már, ahol a munka és a szerelem átváltozott az említettem munkaszerelemmé, hivatás-szerelemmé, ezen a két szálon kezdettől fogva végigmegyek.

A munkáén való végigtekintést, vagy végigfutást, vagy végigvonulást már megkezdtem.

Korszakait kell, azokat az „apró korszakait", amelyek olyan „vadul sietnek tovább", fölfedeznem, elrendeznem, közölnöm. S a szerelem korszakait ugyanígy.

ször ott lyuk
gyek a lent
re kisebbed
borzas és sz
napon, felfe
ság szabadt
malmokat,
útállomások
s királyukna
népét csak
kor már mi
gerinccel pó
tus-kép az
tőde felirat
sen, Karolin
be építve a
mohosodott.
Szánalmasab
hintáinál, a
aki a ringlis
kadékba óha
tavasz megv
engedi leesn

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 DEC 2 5

Fejérmegyei Hírlap

M. Tóth István

1021

ANYA GYERMEKÉVEL

(M. TÓTH ISTVÁN RAJZA)

ÉRTÉKPAPÍROK

Egyedi Sándorné 44 esztendős székesfehérvári munkásasszony.

Jelenleg háztartásbeli. Tíz gyermek anyja. Férje az Univerzál Ipari Szövetkezetnél dolgozik.

Nemrég új lakásba költöztek.

Kikeresem a házszámot – Balatoni út 9, földszint – és becsengetek.

Körülbelül fél órája beszélgetünk az ágyak lábánál álló nagy ebédlőasztal mellett, mikor Egyedi Sándorné nagy barna kartonborítékokat tesz elém. A fehérneműs szekrény polcáról kereste elő őket, ahol a magyar családok többsége szokás szerint a pénzt, betétkönyvet s másfajta őrzött értéket szokta tartani.

Azt mondja, ezek az értékpapírjai. Tíz egyforma

3

szerésznek tanult, most a Videotonban dolgozik. Igyekeztünk a többinek is, neki is tisztességes kenyeret, szakmát adni a kezébe, hogy soha ne érezzenek hátrányt amiatt, ilyen sok testvér közül cseperedtek ki. Ugye, milyen ügyesen rajzolt kicsiny korában Sándorka? Mérnök is lehetett volna belőle. Talán rászánja magát még a tanulásra".

2

„Ő a Laci. Látja-e, milyen szép, kedves szeme van? Apjától örökölte. Nagyon derék ember a férjem, igen sokat dolgozik a családjáért. Ezt a bútort ebben a szobában azokból a különkereseteiből vettük, amiket évekig apránként, titokban spórolt össze. Laci is nagyon családszerető. Két gyermekük van. Teherautón dolgozik, sofőr az Ikarusnál".

kat, hogy most a budapesti Állatkertben dolgozik, pedig pékszakmát tanult, s így igen kicsi a fizetése. Lakott kis ideig munkásszállón, de most újra hazulról jár fel, megunta a cigányéletet. Itthon nekünk a legjobb, együtt. Végzi levelezőn az állattenyésztési szakiskolát, még sokra viszi ez a mi Péterünk az ő kedves állataival!"

5

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1976 AUG 29

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

M. Tóth István

A F 5

Ivó

(M. TÓTH ISTVÁN RAJZA)

Ausztráliai vasárnapok IV.

Nobel-díjas: nem

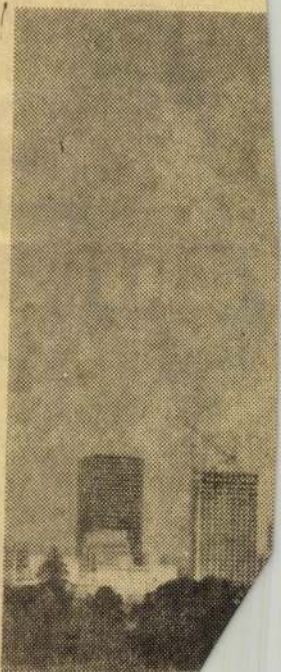

— A kultúra itt nem drága, de nem is kell — így foglalta össze véleményét német anyanyelvű barátom, aki néhány éve már Sydneyben él.

Nézzük az árakat!

Négy dollárért a Los An- fúvósötös koncert-

Az ausztrál írószövetség hivatalnokának annyira ismeretlennek tűnt a névem (amit nem is csodálok), hogy kereken megtagadta a közbenjárást. Sőt! Kifejezetten azt ajánlotta, hogy ne kutassak Patrick után, mert zárkózott ember és nem szereti a nyilvánosság-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

M. Tóth István

Vasárnap, 1976. október 10.

1021

TESTVÉREK

(M. TÓTH ISTVÁN RAJZAI)

asárnap, 1976. október 10.

A „kék kezű" nagyapa öröksége

Kár, hogy a pince mélyén csöndben meghúzódó hatalmas üst nem tud emlékezni. Már rézmúltját is elfelejtette, pedig valamikor — tán száz éve is annak — csuda fényes volt. Az idő oxidrétegek formájában rátelepedett, a feledés is ayomasztia a pince hűvös hidegében. Már csak egyvalaki veszi észre, de ő is inkább kineveti, mint sajnálja: a kékfestő nagyapa unokája.

*

— Nagyapám és apám is ebben az üstben főzte, festette a kelmét, egy másikban pedig oldította. Ebből, amit még őrzök a pince mélyén, két hektoliter víz is belefért — mondja *Csizmadia Kálmánné*, akinek apja és nagyapja is kékfestő volt Móron.

Így folytatja:

— Grúber nagyapám Ausztriában tanulta a kelmefestés mesterségét. Egy napon, az 1800-as évek derekán útrakelt vele és itt Móron telepedett le, műhelyt nyitott. Apám folytatta a mesterséget, ő örökölte a külföldön szerzett tudományt és a hozzá szükséges eszközöket. Mórról és környékéről neki hozták az asszonyok megfakult ruháikat. A ruhaanyagok valamikor még olyan tartósak voltak, hogy elnyűni sem lehetett. Sokan öt-tíz évenként újrafestették, mert új ruhára csak keveseknek, de azoknak is ritkán jutott pénz.

szerek között azt gondoltuk, ilyenek lehetnek a boszorkánykonyhák. Később rájöttünk, hogy semmi titokzatos nincs benne. Apám is mondta: „Egy titka van ennek gyerekeim: a jó festék." Bázelből hozatták jól tűrték a sok mosást, a fakító napot.

Itt Móron nem volt divat a mintás kékfestő, egyszínűt használtak köténynek és szoknyának. A befestett kelmét spanyolozó deszkára feszítve szárították, majd vékony viaszréteggel bevonták. Az ünneplőset, hogy fényesebb, keményebb legyen, erősebben viaszolták.

Egy kis történelem

Az első ránkmaradt magyar nyelvű emlékek már beszélnek a „kék kezűek"-ről, a kékfestés mestereiről. Jókai egyik regényében így utal rájuk: „A mihálynapi vásárra az egész ország összerajzik... Debreceni csizmadiák... fehérvári kékfestők... kalmár, kupec, csiszár, szatócs mind tódul szekérháton." A virágzó szakmának a manufaktúrák üzennek hadat. A céhek cerberusként őrizték a kelmefestés titkát, az új ipari üzemek mit sem törődve ezzel, a kékre festett anyagokra utólag rányomták a mintát és az olcsó, mutatós termékekkel elárasztották a piacokat. Igaz, hogy az övéké nem volt olyan tartós, gyorsan megfakult, de olcsó volt és tetszetős. A kis műhelyek tönkrementek, a felszerelések dobra kerültek, elkótyavetyélődtek.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1976 I LB 8

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

M. Tóth István

LAP 1021 Vasárnap, 1976. február 8.

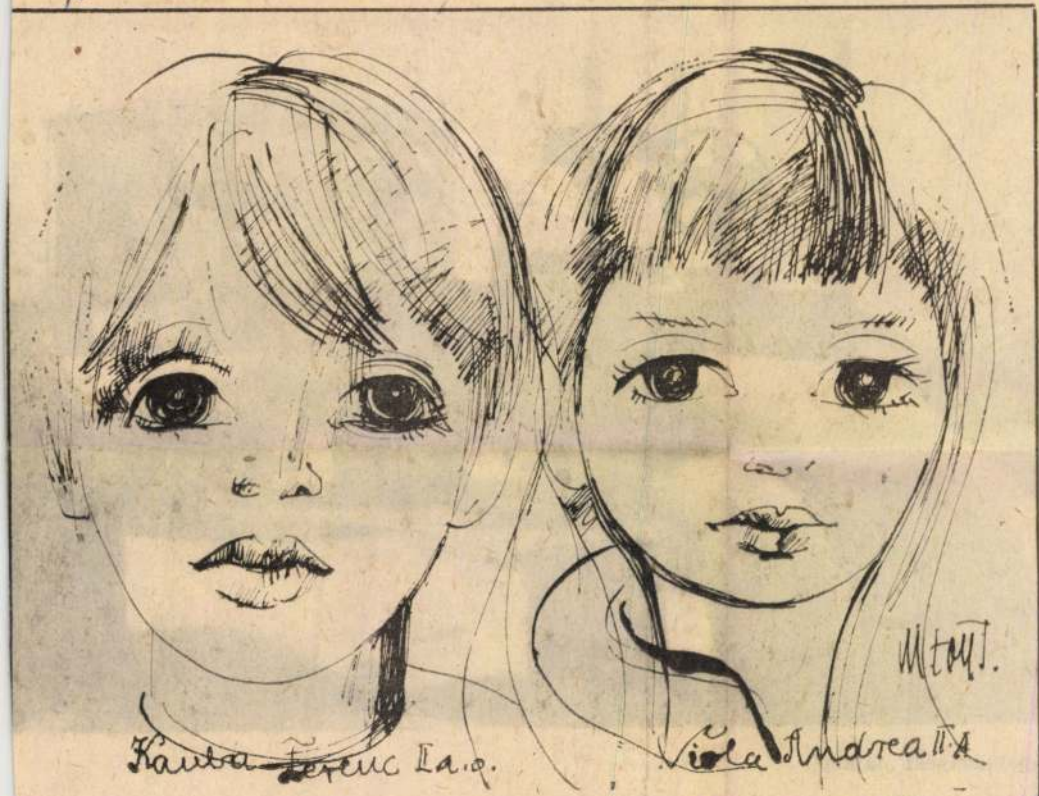

OSZTÁLYTÁRSAK

M. TÓTH ISTVÁN RAJZA

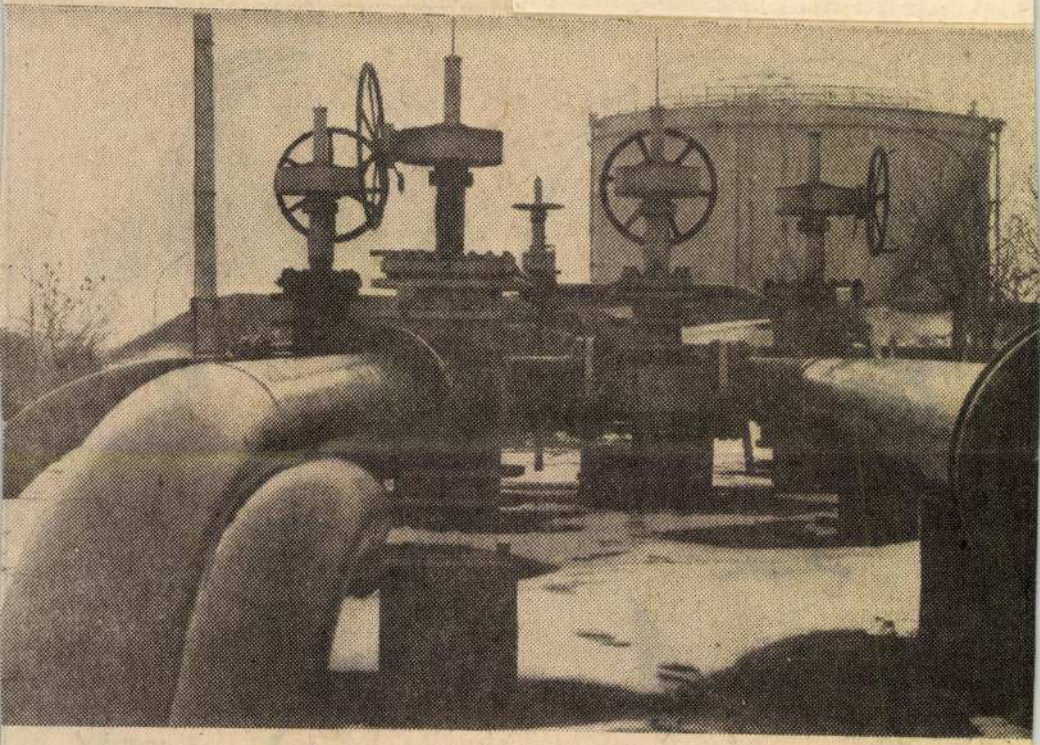

ápolnásnyéki „tájkép"

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 APR 4

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

M. Tóth István

P Vasárnap, 1976. április 4

1021

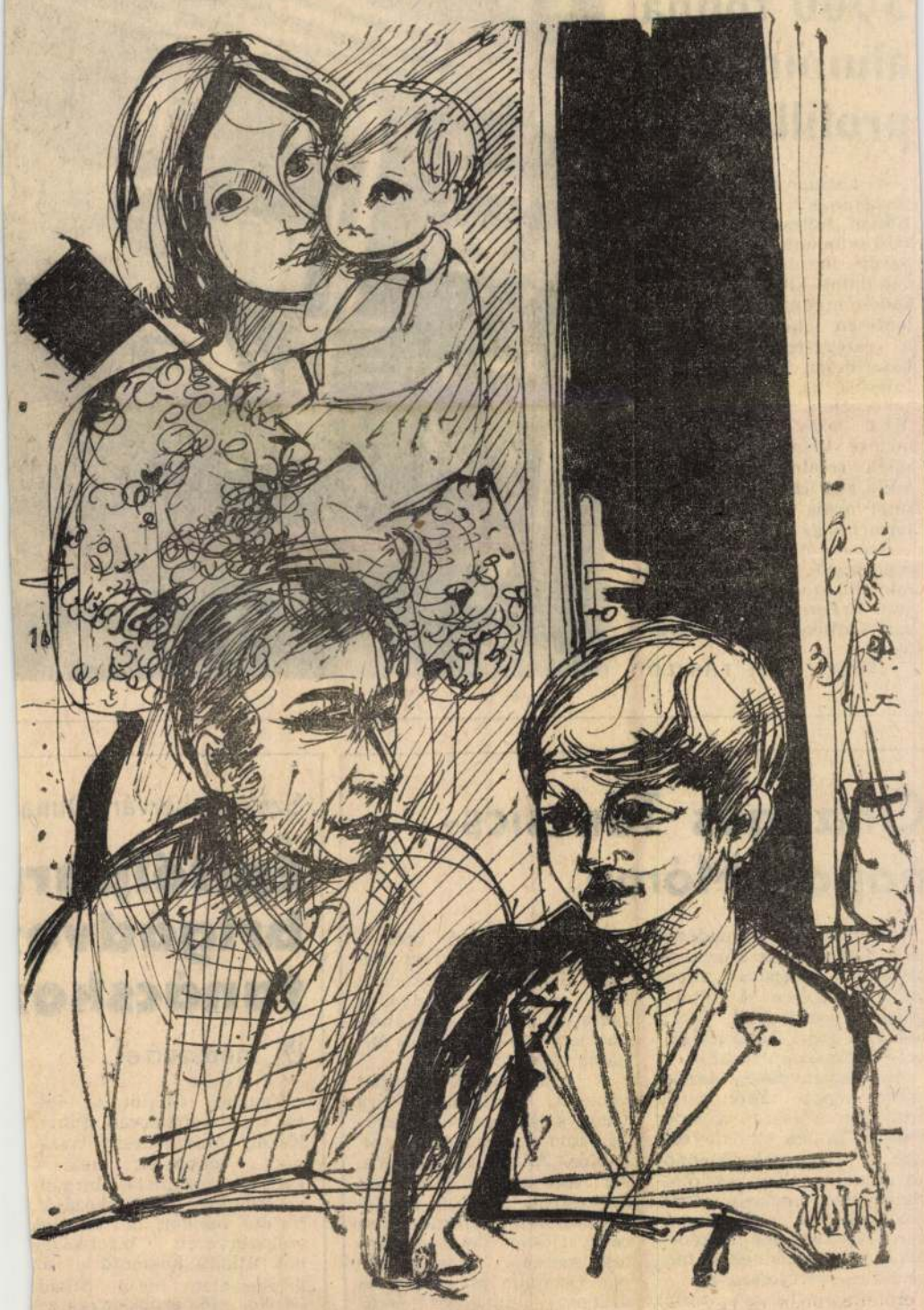

M. Tóth István rajza

3000 tonna alumínium-profillal több

A kormány kiemelt fontosságúnak minősítette a Köfém fejlesztésének mostani munkáit. A másfél milliárdos beruházáson dolgozó vállalatok kitűnő együttműködése eredményeképpen jelentősen sikerült rövidíteni a részegységek átadásának határidejét. A napokban befejezték az egyik legfontosabb gép, a 2500 tonnás ZAMET prés és a hozzá tartozó kiszolgáló berendezések szerelését. Megkezdődtek a gép üzemi próbái, hétfőtől pedig már „félgőzzel" termel is az új prés.

A présműi új nagycsarnok legdrágább berendezése több mint húszmillió forintba került. Évente 3000—3500 tonnányi különféle profilt gyárt majd.

(FOTÓ: FÁSI LÁSZLÓ)

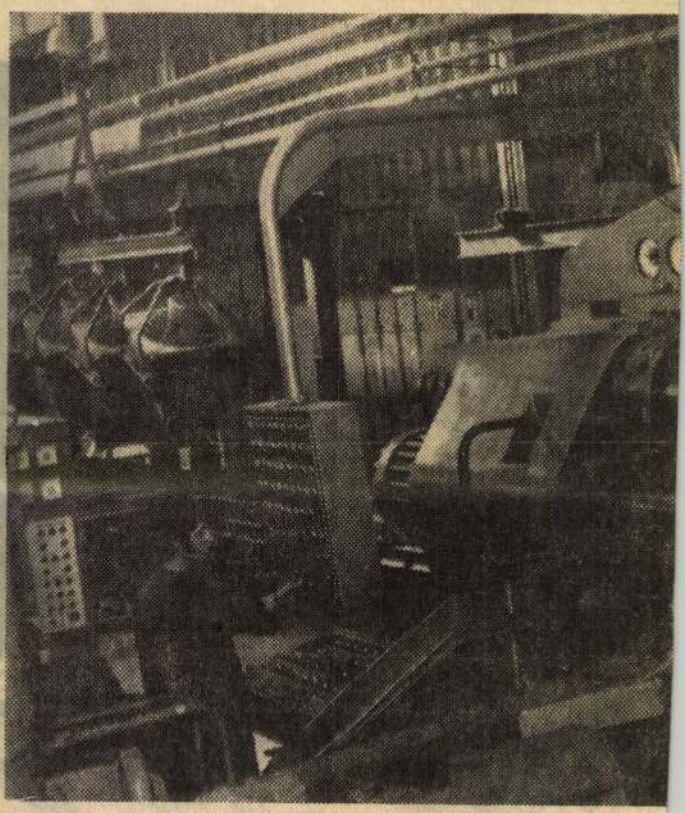

Országos Táncsics-napok Móron

Ma érkeznek a vendégek és a meghívottak Mórra, az országos Táncsics napok idei színhelyére. A küldötteket a vendéglátó intézmény, a móri Táncsics Mihály Gimnázium fogadja.

Az eseménysorozatban gazdag három napot hétfőn nyitja meg *Seres József*, a Fejér megyei Tanács elnökhelyettese, a programok fővédnöke. Az ünnepélyes zászlófelvonás után megkoszorúzzák a gimnázium előcsarnokában lévő Táncsics falképet, majd megkezdődnek a tantárgyi és sportversenyek.

Az ország Táncsics nevét viselő középiskoláinak diákcsapatai nemcsak vetélkednek, szórakoztató programokban is részük lesz. Baráti találkozón ismerkednek azon szocialista brigádok tagjaival, akik névadóiknak ugyancsak Táncsics Mihályt választották.

A középiskolák tanárait vénhegyi panoráma túra várja, s ellátogatnak a gimnáziumot patronáló üzembe, a Móri Állami Gazdaságba. Az események résztvevői Székesfehérvárral is megismerkedhetnek városnéző túra és az ifjúsági ház megtekintése szerepel programjukban. Szerdán lesz a záró- és díjkiosztó ünnepség, ekkor kerül sor a Táncsics Kupa átadására.

— Z —

Székesfehérvár, Duna

Építőipari brigádvez tanácskoz

Új módszerrel

Tegnap délelőtt az építők székesfehérvári Pintér Károly Művelődési Házában rendezték meg a FÁÉV szocialista brigádvezetőinek tanácskozását. *Hajdu Sándor*, a vállalat szakszervezeti bizottságának titkára köszöntötte az értekezletet, majd *Bikádi László* főmérnök-helyettes vázolta a negyedik ötéves tervben elért eredményeiket. Ezt követően szólt az idei feladatokról. Idén mó-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

FEJÉRMEGYEI HÍRLAP

M. Tóth István

1917 AUG 29

1021

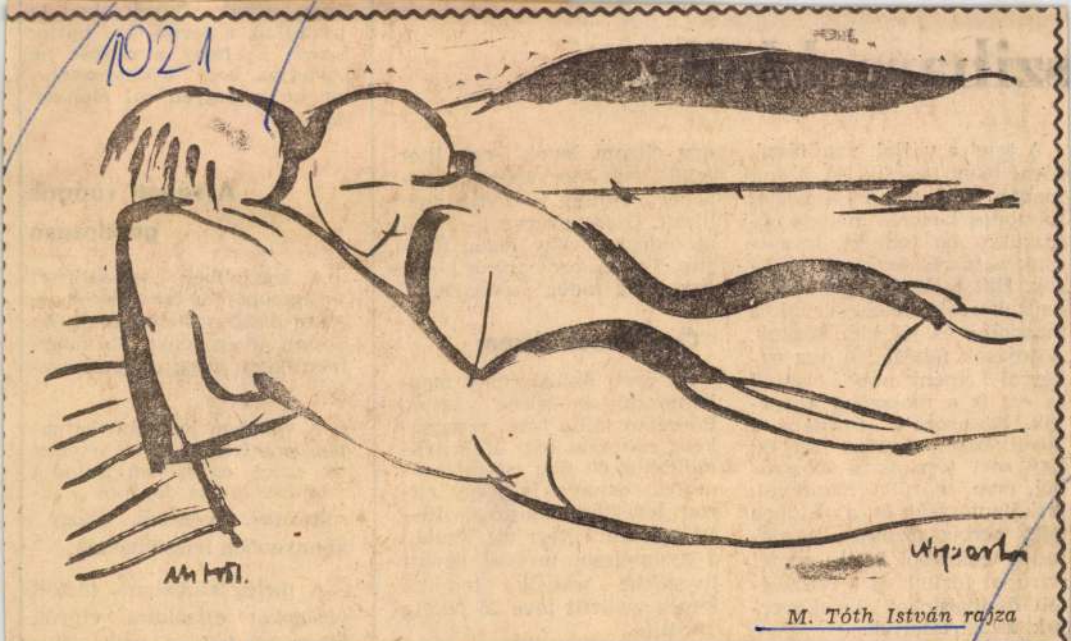

M. Tóth István rajza

szibarackból

A tejet a vajjal, vaníliával, sóval főzni tesszük fel. A forrásban levő tejbe a lisztet folytonos keverés mellett befőzzük; ha felforrt, leveszszük a tűzről és kissé lehűtjük. Hat tojássárgáját 10 deka cukorral belekeverünk a masszába és jól kidolgozzuk. A tojások fehérjét 6 dkg cukorral kemény habbá verjük és ezt is a masszába keverjük. Kizsírozott formába a következők szerint töltjük: Egy sort teszünk a masszából, erre darált mandulát, piskótamorzsát és a sütőben négy percig gőzöljük. A maradék cukorból 3 dl vízzel szirupot főzünk és a felszeletelt őszibarackot belekeverjük. Ezzel tálaljuk.

egy citrom 1
fehér, egy lit
gebort, esetle
likőrt. Összek
át hidegen, vagy jégen tartjuk. Tálaláskor öntünk hozzá egy üveg hideg szódavizet.

Őszibarack dzsem

Az érett őszibarackot meghámozzuk és felébe vágjuk. Porcelán tálba téve, rétegenként cukorral (egy kiló gyümölcshöz 60 dkg cukrot számolva) összerakjuk, egy citrom levét hozzáadjuk és 10—12 órát állni hagyjuk. Ezután a gyümölcsöt levével együtt üvegekbe tesszük, tetejére kevés szalicilt téve 25 percig gőzöljük.

Őszibarack hébé

Őszibarack befőtt

A legszebben összeállított virágcsoport is csak akkor értékes dísze otthonunknak, ha hosszú ideig virít. Ez nagymértékben függ a gondozástól.

A vázában legalább kétnaponként frissítsük fel a vizet és ezzel egyidőben mindig vágjunk le kis darabot a virágszálak végéből, hogy könnyebben felszívhassák.

A meleg szobában tartott virágokat éjszakára vigyük hűvösebb helyre, vagy állítsuk az ablakba.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

M. Tóth István

HÍRLAP

1021

M. Tóth István rajza

ívészeti élete

együttműködése művésztelep létesítésére. A nadapi alkotóház, az etyeki ifjúsági alkotóműhely, a még csak most körvonalazódó vérteskozmai alkotóház újabb lendületet ad majd eddig is gazdag képzőművészeti életünknek.

Megvénk képzőművészei az előbbiekből és belső indíttatásból, művészi hitvallásukból, legnagyobbjaink példáiából is érzik, jogos igény velük szemben: az alkotásokban gyakrabban lássuk viszont megvénk, szülőföldünk, otthonunk jelenét és a jelenben a szocialista jövőt formáló dolgozó embert.

ZENE: AHOL FARKAS FERENC VEZÉNYELT

A nemrég hetvenedik születésnapján köszöntött Kossuth-díjas Farkas Ferenc zeneszerző életének egy része Székesfehérvárhoz kötődik. Itt, a városi zeneiskolában, a városi zenekar élőtt emelte fel karmesteri pálcáját. Ma nem büszkélkedhetünk nagy erejű zenei élettel megvénkben, ám a fejlődés jelei biztatóak.

Énekkultúrai vonatkozásokban jelentős, sokakat megmozgató folyamat bontakozott ki. A KÓTA — a Kórusok Országos Tanácsa megyei szervezete — jó „kottát" adott a kórusok vezetőinek, vezetőinek kezébe. Szép eredmények, sike-

gét még nem sikerült olyan széles körűvé tenni, mint a kórusokét, de a városi szimfonikus zenekarok tevékenységét, évadonként 6—8 egész estét betöltő hangversenyműsor bemutatását eredményes alkotómunkának tekinthetjük. Ám, ennél sokrétűbb, szélesebbkörű feladatok megoldását igényelnék zenekarainktól. Székesfehérváron a közművelődés irányítói most munkálják ki a már korábban is szükségesnek tartott intézkedéseket a városi szimfonikus zenekar igazán fehérvárivá tételére.

A zenei élet „karmestere" előtt az előbbiekben még

M. Tóth István festőművész

a tokaji kiállításon albotácsi tiszteletére.

Bese an József: Dunántúli művészek, tokaji kiállításán.

Erdélyi Magyarság, 1941. máj. 4.

Tóth István

Nemzeti János naplójának adatközlője.

(1903)

(Alpár)

Lakcím, 1941. jún. 2.

M. Tóth István

MDK

Szerepel a fehérvári Csók István képtárban 1964 decemberben rendezendő tárlaton, ahol Fejér, Komáron és Győr-Sopron megye képzőművészei mutatkoznak be. Bevezetőként a dunaujvárosi Őszi tárlaton vendégszerepelt 1964. á nov. 7-én.

Tájképe

és a műterem miliője

S.A.: Őszi tárlat Dunaujvárosban.
FEJÉR MEGYEI HIRLAP 1964 nov. 19.

M.Tóth István

MDK

Szerepelt az inotai Béka Művelődési Otthon előcsarnokában rendezett tárlaton.

Sobor Antal: Fejér- és Veszprém megyei képzőművészek kiállitása Inotán.

FEJÉR MEGYEI HIRLAP 1964 máj. 17.

Tóth István

T.I.: Miskolc, bulgárföldi lakótelep intézményközpont. Építész Tóth István, Rózsa Sándor, statikus: Deák Béla Liszkay Károly. - Képes ismertetés /

Magy.ép.ip.1971.11-12.sz. 637-640.l.

M. Toth Ilsa

A millenniumra emlékező Székesfehérvárra az Ilsa Király Múzeumban M. Toth Ilsa helyi festőművész második önálló kiállítását látható a közönség.

Festivalok, találkozók országszerte.

Magyar Hirlap 1973/70 6old.

Tóth István szobrász
a kalocsai temetőben található műve, a
Petőfi szülőházról készített mellszobra. (mellékelve)

Borsó Ferenc: Kalocsai szobrok.
Petőfi Népe, 1974. ápr. 28.

Tóth M. István

Village of Surovo, repr.

Exhibition of Artists of Northern Transdanubia, Cracow, 1971.

Ll. Tóth István

a takaji Fehérvári Művészeti Hétről, ami nemrég ért vett. A fehérvári Ifjúsági Klubban grafikái szerepeltek. Jövő évi önálló kiállításra készül.

Rajzok. (mell.)

S. A.: Egri beszélgetés a művészetről.

Fejérmegyei Hírlap, 1974. okt. 14.

R. Tóth István fafaragó-művész
a Magyar Nemzeti Galériában
rendezett népművészeti kiállítá-
son szerepelnek művei, faragásai,

Láttuk, hallottuk.

1973. júl. 28. Petőfi, 20.41/11/N.

M.Tóth István
festőművész

Tépart télen

-------Fejér megye képzőművészei.
Művészet,1978. október / 20.oldal.

M. Tóth István *festőművész*

1922-ben született Székesfehérváron. Az Iparművészeti Főiskolán Borsos Miklós és Domanovszky Endre voltak mesterei. A Székesfehérváron élő művész munkáival 1948 óta vesz részt megyei és területi kiállításokon. Egyéni tárlatai: Székesfehérvár, István király Múzeum, 1971 és 1975; Dunaújváros, 1974; Hévíz, 1978.

M. Tóth István: Tópart télen, olaj, farost lemez, 54x52 cm, 1977

M. Tóth István

M. Tóth Istvánnal egyéni kiállításai voltak: 1978-ban Hevízen és 1974-ben Dunaújvároson.

——: Fejér megye képzőművészei. Művészet, 1978. október - 20. lap.

M. Tóth István

A Székesfehérvárom élő művészek műveivel 1948 óta részt megyei és területi kiállításokon.

—: Fejér megye képzőművészei. (Művészet, 1978. október - 30 lap.

M. Tóth István

Egyéni tárlatai voltak:
1971 és 1975-ben a Székesfehérvári István király Múzeumban stb.

—: Fejér megye képzőművészei.
Művészet, 1978. október - 30 lap.

M. Tóth István

M. Tóth István 1922-ben
született Szécsényben.
A Képzőművészeti Főiskolát
Borsos Miklós és Domanovszky
Endre tanítványaként vé-
gezte.

—: Fejér megye képzőművészei.
Művészet, 1978. október - 20 lap.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 AUG 27

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

M. Tóth István

1021

M. TÓTH ISTVÁN RAJZA

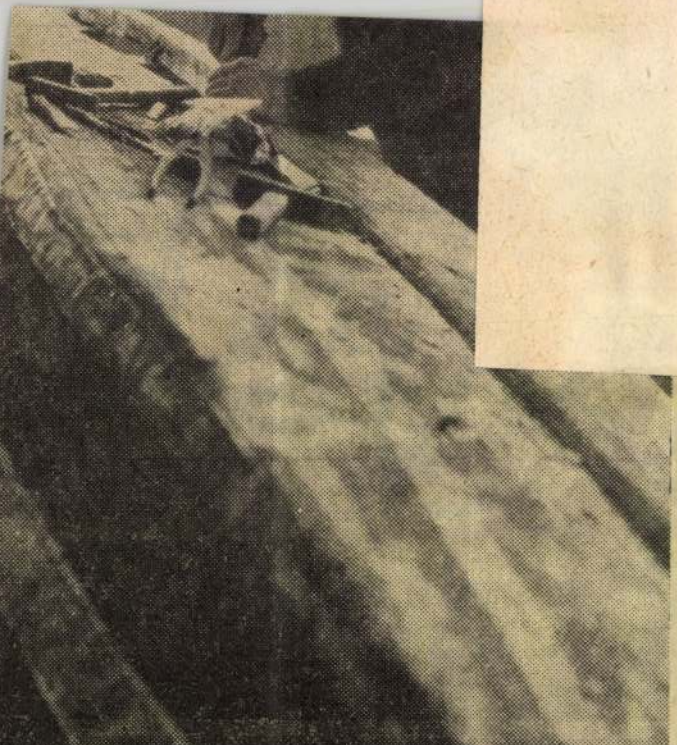

vább, gyermekmunkára szorította őket a nincstelenség. Ugyanekkor a más iskolákban bukdácsoló, gyenge képességű gyerekek számára nyitott volt az út a középiskola és az egyetem felé.

Ez a felismerés ösztönözte Velinszkyt arra, hogy egyre inkább a haladás, a társadalmi igazság, a szocializmus útját keresők táborába lépjen. Először a babonás tudatlanságnak üzent hadat: Somogyi Bálának a Népszava később szintén meggyil-tol[illegible] [illegible]iztatására megírta 30 oldalas bros-

M. Tóth István, festő

a Fejér Megyei képzőművészek nyári tárlata megnyílt agárdon, melyen szerepel a művész munkája. a művén ábrázolt Konrád János halálát.

A. Szabó János: Szűcs mű agárdon.
Fejér Megyei Hírlap, 1948. jún. 28.

Tóth István

„A Nagyrécsei utca Nagybányán"
(1975.) c. képével reprodukálva a 42. oldalon

Művészettörténeti Értesítő 1974/1

TÓTH ISTVÁN, szobrász, 1881-1934

Szombathelyen született. Tíz évig Bécsben tanult, majd Budapesten dolgozott. Sok műve közül a "Munkácsy Mihály" is igazolja művészetét. 78.old

SÁRAY GYULA: Tóth István, 1881+1934-1961

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, 1961. I.köt.
Szombathely, 1961

TÓTH ISTVÁN, szobrász, 1881-1934

Szombathelyen született. Tíz évig Bécsben tanult, majd Budapesten dolgozott. Sok műve közül az "Erzsébet királyné" is igazolja művészetét. 78.old

SÁRAY GYULA: Tóth István, 1881-1934-1961

VASI SZEMLE, Helyismereti évkönyv, 1961. I. köt.
Szombathely, 1961

TÓTH ISTVÁN, szobrász, 1881-1934

Szombathelyen született. Tíz évig Bécsben tanult, majd Budapesten dolgozott. Sok müve közül a "Kossuth Lajos" is igazolja müvészetét. 78.old.

SÁRAY GYULA: Tóth István, 1881-1934-1961

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, 1961. I.köt. Szombathely, 1961

TÓTH ISTVÁN, szobrász, 1881-1934

Szombathelyen született. Tíz évig Bécsben tanult, majd Budapesten dolgozott. Sok műve közül a "Polip-ölő" is igazolja művészetét. 78.old

SÁRAY GYULA: Tóth István, 1881-1934-1961

VASI SZEMLE, Helyismereti évkönyv, 1961. I. köt. Szombathely, 1961

TÓTH ISTVÁN, szobrász, 1881-1834

Szombathelyen született. Tiz évig Bécsben tanult, majd Budapesten dolgozott. Sok müve közül a "Dávid". c alkotása is igazolja müvészetét. 78.old.

SÁRAY GYULA: Tóth István, 1881-1934-1961

VASI SZEMLE, Helytörténeti évkönyv, 1961. I. köt. Szombathely, 1961

TÓTH ISTVÁN, szobrász, 1881-1934.

Szombathelyen született. Bécsben tanult tiz évig, majd Budapesten dolgozott. Sok müve közül a "Szabadság szobor" /1899/ is igazolja müvészetét. 78.old.

SÁRAY GYULA: Tóth István, 1881+ 1934-1961

Vasi Szemle, Helyismereti Évkönyv, 1961. I. köt.
Szombathely, 1961

TÓTH ISTVÁN, szobrász, 1861-1934

A festők mellett a szobrászok kisebb mértékben képviselik Szombathelyt, Vasmegyét. A legtehetségesebb Tóth István, a Rumi utcai asztalosmester fia volt, 78.old.

SÁRAY GYULA: Tóth István, 1881+ 1934-1961

Vasi Szemle, Helytismereti Évkönyv, 1961. I.köt.
Szombathely, 1961

TÓTH ISTVÁN, szobrász, 1881-1934

Szombathelyen született. Tiz évig Bécsben tanult, majd Budapesten dolgozott. A korabeli megállapitás szerint Tóth István tudott talán legjobban szobrot "ültetni", lovasszobrai is /Nagyvárad, Sárvár/ az elsők között foglalnak helyet. 79.old.

1961

SÁRAY GYULA: Tóth István, 1881-1934 78.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, 1961. I.köt.
Szombathely, 1961

TÓTH ISTVÁN, szobrász, 1881-1934

Szombathelyen született. Tíz évig Bécsben tanult, majd Budapesten dolgozott. Szombathelyen "Szily János" szobra látható /1908/. A korabeli kritika kiemelte a szobor élethűségét és közvetlen egyszerűségét. A felfogás mélysége, a formák biztossága összpontosul benne. 79.old

SARAY GYULA: Tóth István, 1881-1934-1961

VASI SZEMLE, Hel ismereti évkönyv, 1961. I.kot. Szombathely, 1961

TÓTH ISTVÁN, szobrász, 1881-1934

Szombathelyen született. Tíz évig Bécsben tanult, majd Budapesten dolgozott. - Szombathelyen "Horváth Boldizsár" szobra látható /1901/. A korabeli kritika kiemelte a szobor élethűségét és közvetlen egyszerűségét. A felfogás mélysége, a formák biztonsága összpontosul benne. 79. old

SÁRAY GYULA: Tóth István, 1881-1934-1961

VAS I SZEMLE, Hol ismeretlen évkönyv, 1961. I. köt.
Szombathely, 1961

TÓTH ISTVÁN, szobrász, 1881-1934

Szombathelyen született. Tíz évig Bécsben tanult, majd Budapesten dolgozott. -Vas megyében a sárvári és bögötei szobrai ismertek. Egyéb szobrai mellett szobrászati munkásságát reliefjei, érmei gazdagítják. 79. old

[illegible]: Tóth István 1881-1934-1961

[illegible], Helytörténeti évkönyv, 1961. I. köt. Szombathely, 1961

TÓTH ISTVÁN, szobrász, 1881-1934

Szombathelyen született. tiz évig Bécsben tanult, majd Bu
Budapesten dolgozott. Budapesten Hunyadi János szobra
/1898/ igazolja művészetét. 78.old.

BARAY GYULA: Tóth István, 1881-1934-1961

VASI SZEMLE, Helytörténeti Évkönyv, 1961. I. kötet
Szombathely, 1961

TÓTH ISTVÁN, szobrász, 1861-1934

Szombathelyen született, 1881-ben Bécsbe ment. Tizéves bécsi tanulmányut után Budapesten telepedett le, ahol 43 évig dolgozott haláláig. 78.old.

[illegible]: Tóth István, 1881- 1934-1961

[illegible], Helytörténeti évkönyv, 1961. I.kötet
Szombathely, 1961

TÓTH ISTVÁN, szobrász, 1881-1934

Szombathelyen született. Tiz évig Bécsben tanult, majd Budapesten dolgozot. Sok müve közül a "Bosszu" /1899/ is igazolja müvészetét. 78.old.-E müve, amely a Szépmüvészeti Muzeumban van, az 1900. évi párizsi világkiállitáson ezüstérmet nyert. 78.old

SÁRAY GYULA: Tóth István 1881-1934-1961

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, 1961. I. köt.
Szombathely, 1961

1891-1894-1897

ΔΑΝΑΗ ΘΥΔΑΛΗ: Ποτέ δε τον ΔΕΙΤΕ 1881+1894-1897

ΔΑΡΙ ΔΑΝΑΗ, Διεύθυνση ΒΑΚΟΥΝΗ, 1897: Σ.Κ.Θ.Φ:

Δασοφύλακας, 1897

TÓTH ISTVÁN, szobrász, 1861-1934

Husz évig élt Szombathelyen. A felsőlövői gimnáziumot végezte el. Majd atyja mellett az asztalosmesterséget tanulta, de szobrász akart lenni. Ez a vagy győtri a gyalupad mellett. Itthon kedvelt területe a faszobrászat. 78.old

SAKAY GYULA: Tóth István 1881-1934-1961

VASI SZEMLE, Helyismereti évkönyv, 1961. 1.köt.
Szombathely, 1961

TÓTH ISTVÁN, szobrász, 1881-1934.

Szombathelyen született. Tiz évig Bécsben tanult, majd Budapesten dolgozott. Sok müve közül "Emese Álma" cimü tanulmánya is igazolják müvészetét. 78.old

SARAY GYULA: Tóth István, 1881-1934-1961

VASI SZEMLE, Helytörténeti Évkönyv, 1961. I.köt
Szombathely, 1961

TÓTH ISTVÁN, szobrász, 1881-1934

Szombathelyen született. Tíz évig Bécsben tanult, majd Budapesten dilgozott. -Képnyképe. -Fekete repr. 79.old

SÁRAY GYULA: Tóth István, 1881- 1934-1961

-- -------

Vasi Szemle, Helytörténeti évkönyv, 1961. I. köt.
Szombathely, 1961

TÓTH ISTVÁN, szobrász, 1861-1934

Atyja Szombathelyen a vármegyeház asztalosmunkáira ka
megbizást, ennek keretében a faragásokat fia István vé
végzi el. E siker ösztönzi, és 188i-ben Bécsbe megy.
78. old.

SÁRAY GYULA: Tóth István, 1881+ 1934-1961

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, 1961. I. köt
Szombathely, 1961

TÓTH ISTVÁN, szobrász, 1861-1934

1881-ben Bécsben két évig Hellmer tanitványa, majd a mesteriskolában Zumbusch növendéke. A Soproni Ker. és Iparkamara ösztöndija segiti. Bécsben a Mesteriskola nyugydiját és aranyérmét nyeri. 78.old.

SARAY GYULA: Tóth István, 1881-1934-1961

VASI SZEMLE, Helyismereti Evkönyv, 1961. I. köt
Szombathely, 1961

Tóth István szobrász, 1881-1934

Szombathely élete végéig legkedvesebb városa volt. Gyak
ran járt haza szülei sírjához, ott is temették el. Ma ne-
ve alkotásaiban itt él közöttünk és szükséges lenne éle
művével, művészetével bővebben foglalkozni. 79.old

1961

SARAY GYULA: Tóth István, 1881-1944 78.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, 1961. I.köt.
Szombathely, 1961

R. Tóth István, népművész

Kiállít a Jének klubban.

„Jenek Kondás Julcsája előbb-utóbb
egy pénzes magángyűjtő falára kerül."

Kadácsi Mihály: Hajdú-Bihar megye
népművészete M. S.

Népszabadság, Bp. 1973. máj. 13.

Tóth István festőművész (Székesfehérvár).

Az agárdi költőszépetlési ünnepe előcsarnokában újítja meg ma este T. Szemere Ágnes textil faliképeinek kiállítását.

Fejér Megyei Hírlap, Székesfehérvár, 1972. júl. 28.

Ill. Tóth István festőművész

Tokajban, máj. 2-án, a Hilday Gyógy Művészbarátok köre kiállításán művei szerepeltek. A kiállítás körül volt Balla Géza festőművész- és Hárby Béla keramikusművésszel.

Fejérmegyei Hírlap, 1941. máj. 4.

M. Tóth István,

a Tejér megyei téli tárlaton, melyet Móron rendeztek, szerepelnek a művész művei is.

Á. Szabó János: Téli tárlat Móron.
Tejér Megyei Hírlap, 1978 dec. 15.

M. Tóth Tshán, festő

L: Lendvai MTA

N.P.J: Tótsüni el con e'des drót 12

Esti [illegible], Bp. 1980. jún. 3

M. Tóth István, grafikusművész

Dunaújvárosi ihletőtárban rendezték meg a megyei őszi tárlatot. Vízek, mezők, fák, kertek, falusi házak sejtelmesen békés világa, embercsoportok megható harmóniája a legnépszerűbb téma, az eredetiség különböző fokozatú jegyeivel. – M. Tóth István lekarcolt vonalakkal rajzolt képein a tárgyak mikrovilágát vallatja.

H. Szabó János: Fejér megyei őszi tárlat Dunaújvárosban.
Fejér Megyei Hírlap, 1980 nov. 2.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MTI MAGYAR TÁVIRATI IRODA
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1979 ÁPR 30
FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
M. Tóth István
grafikusművész

1021

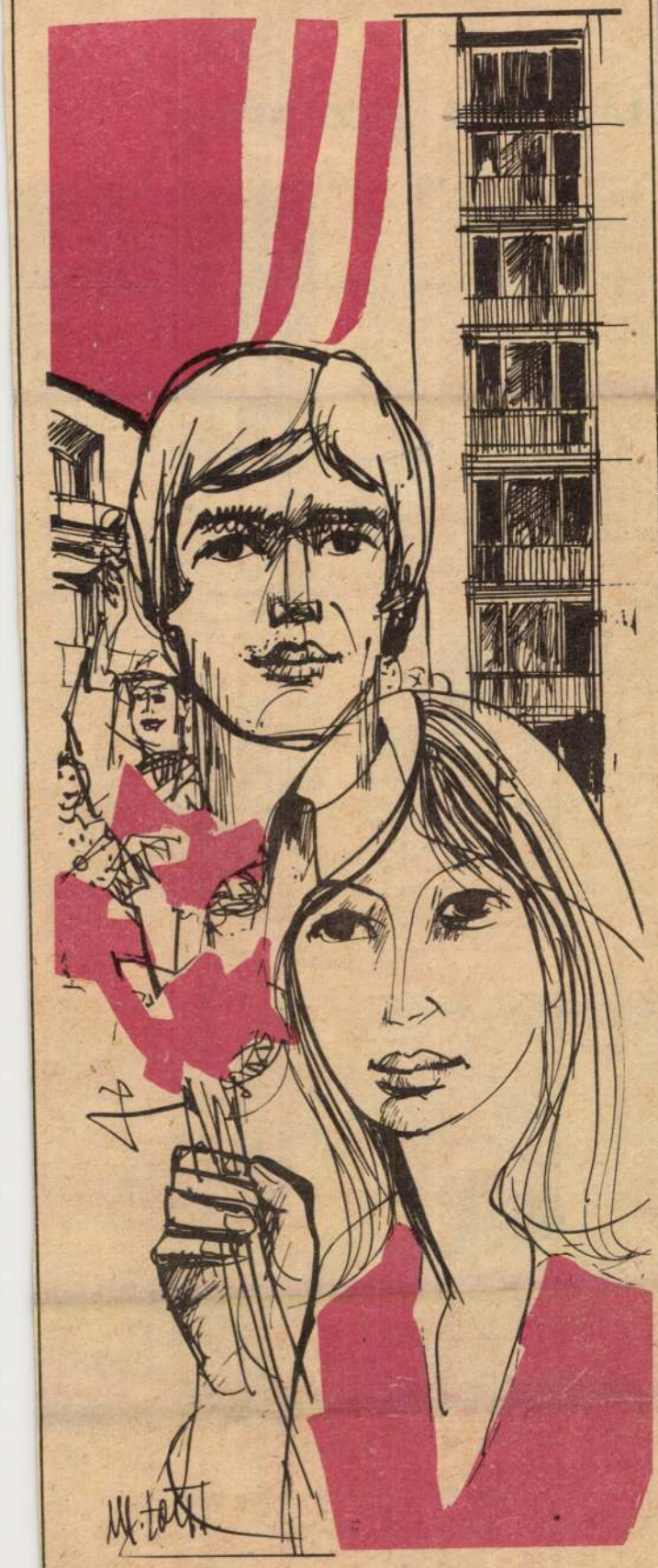

M. TÓTH ISTVÁN rajza

Uganda gazdasága

Uganda új politikai vezetésének egyik legfontosabb feladata lesz a lezüllött gazdaság talpraállítása.

Az ország korábban számottevő feldolgozó iparral rendelkezett, s a Brit Nemzetközösség legnagyobb kávéexportőre volt, ezen túlmenően jelentős mennyiségben szállított rézércet, teát és gyapotot is.

A feldolgozóipar és az ültetvények jelentős része tönkrement amikor Idi Amin utasítására 1972-ben 40 ezer ázsiai származású brit alattvalót kiűztek az országból.

A zűrzavaros politikai helyzet, valamint a meghonosított kormányzási módszerek miatt meghírdetett nemzetközi embargó következtében erősen csökkent a legfontosabb exportcikkek termelése. A gyapottermelés évi 400 ezer báláról 100 ezer bálára, a tea évi 23 ezer tonnáról 15 ezer tonnára, a cukor 140 ezer tonnáról 12 ezer tonnára esett vissza. S noha a kávétermelés nem csökkent jelentősen, hiszen a cserjék egy ideig még gondozás nélkül is érlelnek, nincs aki a termést leszedje, mert a hivatalos ár még a költségeket sem fedezi, s a termelők inkább élelmiszert termelnek, melyeket a feketepiacon jó áron lehet értékesíteni.

Teljesen kimerültek az ország devizakészletei, az import megszűnt mert a szállítók már huzamosabb ideje megtagadják a hiteleket. A súlyos gazdasági helyzet következményeként rohamosan nő az infláció, s megindult a csempészet elsősorban Kenyából. Ezek a tények tovább növelik az új vezetés gondjait.

OPEC-ÁRAK ÁRNYÉKÁBAN. Nehezen halad előre az amerikai energiapolitika...

(International Herald Tribune karikatúrája — KS)

A KÜLFÖLD HÍREI

□ Waldheim Kínában. Az

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 237-748, 340-726

M. Tóth István, grafikus

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
1982 JAN 16

1021

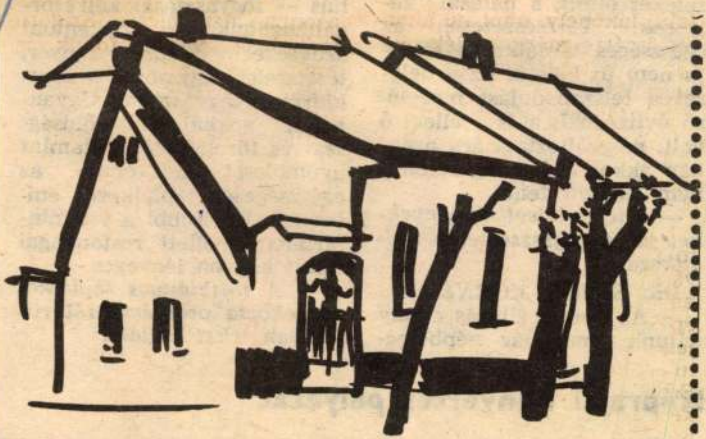

M. Tóth István rajza

DR. TAKA
NAGY JÓZ
— Azért, m
telen táplálko
reteket öltött
lyosak. Ter
egészséges táplálkozás témája nem új keletű. Ez a helyzet a felszabadulást megelőző évtizedekben is jellemző volt, megváltoztatására azonban akkor érdemileg semmit nem lehetett tenni.

— *Milyen következményekkel jár az egészségtelen táplálkozás?*

DR. SIMON KORNÉL:

— Az első az elhízás, amely nálunk már-már népbeteg-

szükséges a cukor, a kenyér, tésztafélék, egyszóval a szénhidrátok fogyasztását. Ugyanakkor sokkal több zöldség- és főzelékfélét, valamint gyümölcsöt kell ennie az egészségesen táplálkozó embernek. Ez utóbbi a vitamintartalom mellett rostanyagai miatt nagyon lényeges.

— *A rosthiányos táplálkozás okozta problémákról ritkábban lehet hallani.*

Néprajzi díjnyertes pályázat

Kik voltak a vend

R. Toth Istvan
(a népművészet mestere, szikrás volt.
ma a horhalvárosi pásztor-művészet
legkitűnőbb örzője) Balmazujvárosban él.

Szabó Ernő: Népművészek

Népművelés 1968/6 39 old.

R. Tóth István (Balmazújváros) faragó
gk. kapoli antal emlékére Balatonfelle kétévenként megrendezik az országos faragóművészeti
tárlat a pályázatra beküldött anyagából az
egyik harmadik díjat nyert munkájával: aki az országban egyedüli módon ötvözi a
hortobágyi pásztormüvészet hagyományával a
kanászkésfaragás technikájával. (emlékére)

Horányi Barna: Kapali emléke fában.
Somogyi Néplap, 1944. aug. 4.

Tóth János, festő

6 képzőművészeti

Tóth János: Helyek 11-15

Mozgó Világ, Bp. 1983. okt. IX/10

TÓTH István

VÉN Zsuzsa: A Nougebaute hült helyén. = Budapest, 1983/9. 37.p.

Az Osztrák Magyar Bank Szabadság téri épületének kapuja feletti allegorikus szobrok készitője.

Széchenyi téri ol

albejárati

Tóth István Gábor

/Békéscaba/ Balett cimü kompoziciója kapta a békéscsabai városi tanács diját a Kulich Gyula fótókiállitáson Békéscsabán.

Magyar Hirlap.1974 3o8/8

Tóth István, festő

TÓTH ISTVÁN Budapesten született, 1954-ben. 1973 óta foglalkozik képzőművészettel. Autodidakta. A szentendrei Vajda Lajos Stúdió tagja.

+ - : Munkatársaink

Mozgó Világ, Bp. 1983. okt.

Boríték 2

IX/10

sától tagja a Bibó István Szellemi Műhelynek. 2004–2005-ben a Közép-és Kelet Európai Régiót képviselte a Lutheránus Világszövetség egyik tanulmányi munkacsoportjában. Tagja annak a tényfeltáró bizottságnak, amelyet a Magyarországi Evangélikus Egyház hozott létre az ügynökmúlttal kapcsolatos kérdések vizsgálatára. 2004 júniusában megosztott Sólyom Jenő Díjat kapott.

OKM Sajtóiroda

Megállapodás a Honvédség és a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Múzeumi Szervezet között

A kultúra közös szolgálatának szándéka időnként egymástól igen távol álló szakterületek képviselői között létesíthet gyümölcsöző kapcsolatot. Az idők során egyre szorosabb együttműködés alakult ki Szolnok Helyőrség és a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Múzeumok Igazgatósága között, amiben nagy szerepe volt annak, hogy a megyeszékhely az ország egyik legnagyobb, nagy katonai hagyományokkal bíró helyőrsége, és a helyi identitás meghatározó eleme a szabadságharc idejére visszanyúló helyi Damjanich-kultusz.

A kialakult közös munkálkodás ebben az évben egy, a hazafias érzést erősíteni kívánó, s egyúttal katonai hagyományaink egy szép elemét bemutató sikeres kiállításban öltött testet. A Hadtörténeti Múzeum, a helyi Damjanich János Múzeum, a nyíregyházi Jósa András Múzeum közös szervezésében és az MH 86. Szolnok Helikopter Ezred tevékeny közreműködésével létrejött régiós fegyverkiállítás mérföldkő volt a múzeumi szervezet és a Honvédség együttműködésében, aminek jelképeként a két testület képviselői már együtt avatták fel a '48-as hadvezér emlékdomborművét a múzeum udvarán. A közös rendezvény tapasztalatait felmérve az MH 86. Szolnok Helikopter Ezred parancsnoka, *Orosz Zoltán* dandártábornok és *dr. Horváth László* megyei múzeumigazgató együttműködési megállapodást írtak alá. Ennek értelmében a jövőben összehangolják tevékenységüket a városhoz mint katonai helyőrséghez kapcsolódó ünnepek méltó megrendezése, a katonai hagyományok, értékek társadalom felé történő bemutatásának szándékával a honvédelemmel, a katonai élettel összefüggő tematikájú kiállítások szervezése, rendezése érdekében.

Szathmáry István

Díjak, kitüntetések

Közgyűjteményi-, közművelődési díjak 2006. augusztus 20-án

Dr. Hiller István, oktatási és kulturális miniszter **Móra Ferenc-díjat** adományozott azoknak a muzeológusoknak, akik jelentős teljesítményükkel szakterületük fejlődését szolgálták: *S. dr. Lackovits Emőkének,* a veszprémi Laczkó Dezső Múzeum néprajzos-muzeológusának, *dr. Bence Gézának,* az OMM történész-muzeológusának, *dr. Tátrai Vilmosnak,* a Szépművészeti Múzeum művészettörténész-muzeológusának, *Fodor Lászlónak,* az egri Dobó István Vármúzeum régész-muzeológusának, *Varga Katalinnak,* a Petőfi Irodalmi Múzeum irodalomtörténész-muzeológusának.

Dr. Hiller István miniszter **Széchényi Ferenc-díjat** adományozott *dr. Böör László,* nyugalmazott fő-levéltárosnak, *dr. Csaplár Ferencnek,* a PIM Kassák Múzeum muzeológus-irodalomtörténészének, *dr. Dobrik Istvánnak,* a Miskolci Galéria Városi Művészeti Múzeum művészettörténész-igazgatójának, *dr. Dörnyei Sándornak,* az OSZK nyugalmazott fő-könyvtárosának, *Madarász Lajosnak,* a Veszprémi Megyei Levéltár igazgatójának, *dr. Tóth Gyulának,* a szombathelyi Berzsenyi Dániel Főiskola Könyvtár- és Információtudományi Tanszéke főiskolai tanárának.

Valamennyi kitüntetettnek gratulálunk!

A szerkesztőség

Széchenyi-díj

A közelmúltban Széchenyi-díj kitüntetésben részesült *dr. Mosonyi Emil* professzor, akadémikus, vízépítő mérnök Az oklevelet, valamint a Széchenyi szobrot a Duna Múzeumnak adta át megőrzésre és bemutatásra.

A díjat 2006. június 26-án a a család és az idős professzor megbízásából *Kerényi A. Ödön* adta át a Duna Múzeum igazgatójának, *Kaján Imrének*. A betegeskedő professzor a Duna Múzeumnak ajándékozta termékeny életútja relikviáit: számos oklevelet, díjat és emlékérmet, amelyek között van a Kossuth-díja, a Magyar Köztársaság Zászlórendje kitüntetés és a „Grand Prix International de Cannes de l'Eau" amit *Perez de Cuellar*-tól vett át. Az ajándék közel száz könyvet is tartalmaz, amelyek elsősorban a vízépítéssel, vízerőművekkel kapcsolatosak.

Podmaniczky-díj

A díjazottak a Város és Faluvédő Szövetség (Hungaria Nostra) elnökétől, *Ráday Mihály*tól vehették át a *Podmaniczky Frigyes*t

ábrázoló emlékérmet, *(Kő Pál* munkáját) illetve a díszes oklevelet.

A 2006. év Podmaniczky-díjasai: *Ágg Károly* (fotóművész, Budapest), *Béres István* (Gyula város főépítésze), *dr. Bene János* (muzeológus, Nyíregyháza), *Erőss Gábor* (diák) és *Kopcsikné Gecse Mariann* református lelkész (Gelej), *Figler András* (régész, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Soproni Irodájának vezetője, Sopron), *Fényi Tibor* (a Róth Miksa Emlékház vezetője, Budapest), *K. Németh András* (Paks), *dr. Kósa László* (tanszékvez. egy.-i tanár, történész, akadémikus Budapest – Gyula), *Millisits Máté* (művészettörténész, Budapest), *dr. Nagy Károly* (legfőbb ügyészségi tanácsos, ny. jogász, Budapest), *Nagy László Lázár* (grafikus, fa- és rézmetsző művész, Cegléd), *dr. Patay Pál,* régész-kampanológus/a hazai harangok kutatója (Budapest), *Roszinszky Rudolfné* (építészmérnök, Budapest), *Vad Tivadar* (építési vállalkozó, Budapest).

In memoriam...

Tóth István (1944 – 2006)

2006. augusztus 10-én elhunyt DSc. Tóth István ókortörténész, habil. egyetemi docens, a professzori cím várományosa. A Pécsi Tudományegyetem Ókortörténeti és Régészeti Tanszékének oktatója volt. Emlékezetes római vallástörténeti előadásait diákok százai látogatták félévről-félévre, rendszeresen. A megjelenített témák a Tanár előadásmódjával és ábrázoló készségével együtt folyamatosan lenyűgözték a nagy tömegben megújuló hallgatóságot, akik több alkalommal „Az év oktatójának" választották őt. Iskolateremtő kutatói magatartása szorosan összefüggött emberi habitusával, a jelenségek teljes megértésének és az őket létrehozó gondolatok megélésének igényével. Számos könyv és tanulmány szerzője volt, szakírói pályafutásának négy évtizede alatt. Tudományos megállapításai közül több is folyamatosan megválaszolja az újabb leletek és szempontok felvetette kérdéseket. Megállapításainak egy részét, amelyet nem fejthet már ki, a jövőben bizonyosan igazolja majd a kutatás. Hatalmas irodalmi érdeklődése és tájékozottsága hozzásegítette, hogy nyelvezete és fogalmazásmódja élvezhetővé tegye a legszárazabb szakszöveget is. Közvetlen modora, az emberek iránti érdeklődése, a „nárcisztikus hajlamok teljes hiánya", önzetlen segítségnyújtó készsége miatt közszeretetnek örvendett. Hiányozni fog mindenkinek, aki ismerte. Búcsúztatására 2006. szeptember 8-án került sor a Pécsi Köztemetőben.

Szabó Ádám

Az MRSZ/ Magyar Régész Szövetség hírei

2005. december 5-én tartotta alakuló ülését a Magyar Régész Szövetség, melybe több mint háromszázan jelezték belépési szándékukat. A Szövetség székhelye a visegrádi Mátyás Király Múzeum, és a Pest Megyei Bíróság 2006. június 28-án jegyezte be a szakmai érdekképviseleti céllal alakult egyesületet. A decemberi alakuló közgyűlés választotta meg a tisztségviselőket, és határozta meg az éves munkatervet is. Ebben többek között szerepel a szakmagyakorlás feltételeinek, a megelőző feltárások gondjainak vizsgálata, a szakmai Etikai Kódex elkészítése, továbbá annak megvizsgálása, hogy miképpen lehetne szakmai kamarát létrehozni. A Szövetség részt vesz a régészetre vonatkozó jogszabályok előkészítésében, javaslatot tesz kitüntetések, díjak odaítélésére, és igyekszik hangját, véleményét hallatni minden, a szakmát érintő kérdésben.

A Szövetség taglétszáma 314 fő, továbbá két pártoló tag. A Szövetségbe belépni a www.koh.hu/Magyar Régész szövetség oldalról letölthető felvételi kérelem benyújtásával lehet, melyhez két tag ajánló levelét is mellékelni kell.

Az MRSZ elnöksége 2006. június 20-i ülésén állásfoglalást készített a közigazgatás átszervezése kapcsán, a régészeti feladatellátást érintő kérdésekről, melyet egyeztetett a Megyei Múzeumigazgatók Szövetségével, és az alábbiakban teszünk közzé:

A Magyar Régész Szövetség Elnöksége rendkívüli ülésen tekintette át azokat a régészeti feladatokat, melyeket a várható közigazgatási reform érinthet. Ezzel az volt a cél, hogy a lehetséges közigazgatási változtatások előkészítését oly módon segítsük, hogy az ne legyen a továbbiakban akadálya a feladatok ellátásának, és egyúttal biztosítsa a továbbfejlődést, növelje a hatékonyságot. Az ülésre Tari Edit készített írásos beszámolót, melyben vázolta a jelenlegi struktúra (országos intézmények, megyei múzeumok, városi múzeumok) helyét és szerepét a régészeti munkában, különösen a megelőző feltárások végzésében. Mivel a hírek szerint a megyerendszer megszüntetésére lehet számítani, melynek eredményeként esetleg kistérségekre és régiókra tagozódó közigazgatási struktúra jön majd létre, a régészeti feladatellátás legnagyobb terheit jelenleg hordozó megyei múzeumi hálózat a leginkább érintett. A Magyar Régész Szövetség Elnöksége nem a jelenlegi megyei múzeumi szervezetek eredeti formájukban való megőrzését tartja az egyetlen lehetséges megoldásnak. Ezért először számba vettük mindazokat a régészeti feladatokat, melyeket egyrészt a törvényi szabályozás, másrészt a szakma általános követelményei, harmadrészt pedig az örökségvédelem nemzetközi elvárásai jelenítenek meg. A feladatokat, megjelölve, hogy jelenleg milyen intézmények végzik, táblázatban foglaltuk össze (melléklet). Ezután intézmény-típusok szerint számba vettük azok alkalmasságát az egyes feladatok ellátására, figyelembe véve nemcsak a szakmai követelmények érvényesülését, hanem a hatékonyságot, gazdaságosságot is (előnyök és hátrányok). Ezeket pontokba foglaltuk az alábbiak szerint:

TÓTH István fotóművész

TÓTH ISTVÁN Balázs Béla-díjas fotóművész gyűjteményes kiállítása pénteken a Műcsarnokban megnyílt. A bemutatót Pozsgay Imre, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának főtitkára nyitotta meg.

Képszabadság 1983. V. 14.

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Tóth Imre, Munkácsy-díjas festő- grafikusművész

NÉPSZAVA
1984 DEC 12

1021

Tóth Imre **GONDOLKODÓ**

dájukon felbu
is a ház többi
vet kapott a
hoz, s engedé
gedély nélkül
után létesülte
fürdőszobák.
költségeit a
megszabta mé
térítette az I
emelte az ily
fortosított lakás bérét, mások nem kértek (vagy nem kaptak) térítést, ők viszont *a mai napig papíron komfort nélküli lakás után fizetik a lakbért*. Egy szó, mint száz, az Sz. család hamarosan azon vette észre magát, hogy ők az egyedüliek a házban, akiket — bár saját erejükből korszerűsítették lakásukat —

ellenes volt, az az idő múlásával nem válik jogszerűvé. Ha a klasszikus regula mára talán kevésbé közismert is, a jogszabályokat azért változatlanul meg kell tartani. Sajnos ebben a tulajdonképpen jelentéktelen ügyben nem sok hajlandóságot mutatnak rá a hatóságok. Özv. Sz. Józsefné sok hiábavaló

Tóth István, építész

3b Tóth István: József Attila úti lakótelep, Budapest, 1953

Magyar Építőművészet, 1984. 3. 10-old.

TÓTH István épitész

Magyar Nemzet,1991.dec.7.

Fájdalommal tudatjuk, hogy **TÓTH ISTVÁN** okleveles építészmérnök 1991. november 16-án életének 67. évében váratlanul elhunyt. 1949-től 1985-ig a Budapesti Városépítési Tervező Vállalat mindenki által tisztelt és szeretett dolgozója volt. 1978 óta igazságügyi szakértőként is munkálkodott. Kívánságára csendben eltemetjük. Az engesztelő gyászmise 1991. december 9-én 17.30-kor lesz a Városmajori Plébániatemplomban. A gyászoló család. (X)

Complete the third row in a manner similar to the completion of the first and second rows. (See Figure 8-20.)

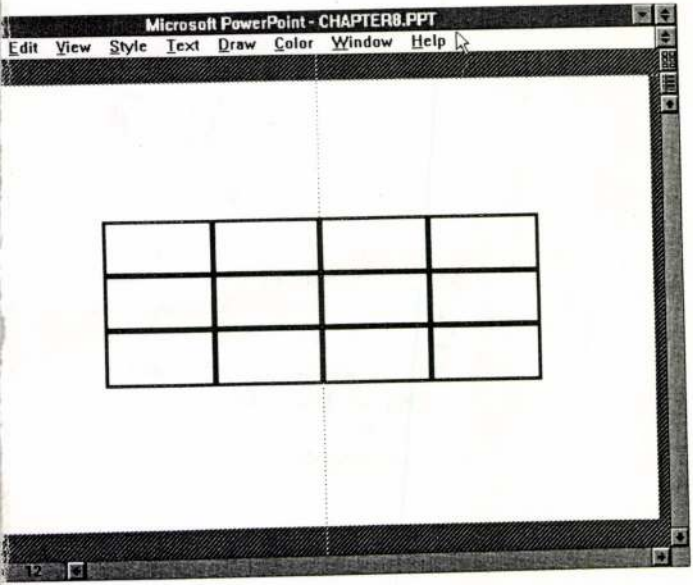

e 8-20. *You can create a table by copying and pasting boxes.*

ring text in a table

use the Attached Label feature to enter text in each box.

Az ÚPMH tárlata

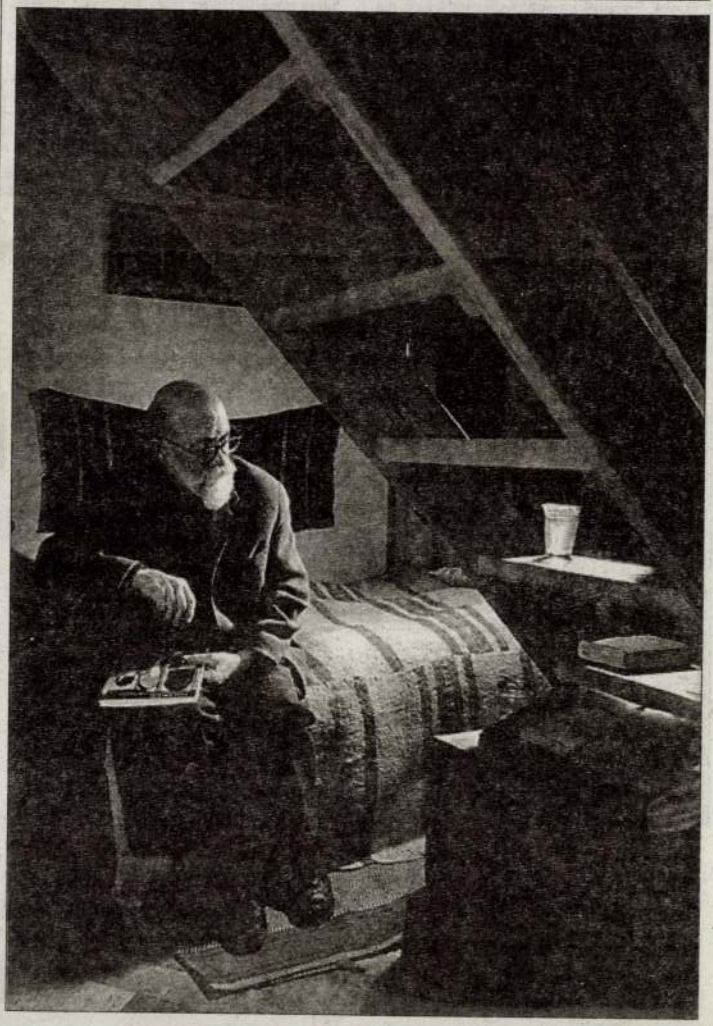

Tóth István: Egy pohár víz (Barcsay Jenő)

Új Pest Megyei Hírlap 1997. nov. 14.

TÓTH István - [illegible]

getlen úrat. Várom hívását. **Hangposta: 7316**

Komoly és őszinte 52/164/64, szőke, zöldes szemű, jól szituált, elvált nő társát keresi komoly úr személyében. **Hangposta: 7217**

Vidámság 43 éves, 167/60, zöld szemű, elvált nő vagyok. Szeretnék megismerkedni megbízható, magas, intelligens, komoly úrral. **Hangposta: 7240**

Bizalom 29 éves, **értelmiségi** nő 5 éves kisfiával szeretetet és biztonságot adni tudó, **értelmiségi** társat keres 36 éves korig. **Hangposta: 7250**

Harmónia 40/161, Vác környéki, pedagógus, vidám természetű, emberszerető hölgy keres nyitott gondolkodású urat 45 éves korig. **Hangposta: 7279**

Viola Várom egyedül élő, 55-63 év közötti úr jelentkezését tartós kapcsolatra. **Hangposta: 7291**

27/176, elvált, temperamentumos nő keres egyszemélyben társat magának és nem utolsó sorban apucit kisfiának. Elsősorban Pest megyéből, korhatár 37 év. **Hangposta: 7016**

Esélyek 51/165, barna, szélsőséges, monogám hölgy rendezett háttérrel hasonló urat keres. A dohányzás és műveltség nem kizáró ok. Kaland kizárva. **Hangposta: 7051**

Diadalív Keresek tartós és gyengéd kapcsolat reményében középkorú, vidám, a barátságot sokra tartó, 45 év körüli, 165 cm-nél magasabb, független barátot. **Hangposta: 7087**

Csinos, 40-es, barna, középtermetű nő gazdag érzelemvilággal keres 40-es, magas, jókép̋u, vonzó urat tartós kapcsolathoz. **Hangposta: 6922**

Kellemes órák Ha ön gavallér úriember, és szereti a szépet és a tökéletest, akkor önnek ezt a hangpostát kell lehallgatnia. **Hangposta: 6717**

Külföldi urak jelentkezését várja egy rendkívül csinos hölgy állandó partnerkapcsolatra. Kérem hallgassa meg a hangpostámat! **Hangposta: 6718**

Telefonszámot kérek 43 éves, 160 magas, csinos, temperamentumos, diplomás hölgy keres korban hozzá illő, jó megjelenésű urat biztos egzisztenciával. **Hangposta: 6724**

Komoly és őszinte 52 éves, 164/64, szőke, zöld szemű, jól szituált, elvált asszony vagyok, szeretnék megismerkedni egy komoly, őszinte, intelligens úrral 55 éves korig. **Hangposta: 6881**

órákat töltene el velem. **Hangposta: 6716**

Naplemente előtt 48/164, szőke, fiatalos, csinosnak mondott, független asszony keresi álmai királyfiját intelligens, szexet is kedvelő úr személyében 56 éves korig. **Hangposta: 6885**

Sárga rózsa 30/170/60, szőke, kék szemű, független, kedves, vidám hölgy vagyok. Megismerkednék kifejezetten őszinte, komoly, 30-40 év körüli úrral. **Hangposta: 6642**

Orhideák. 43/154/70, szőke, zöldes szemű, életvidám üzletasszony rendezett körülmények között élő, intelligens társat keres 50 évesig. **Hangposta: 6645**

38 éves özvegyasszony várja lelkiekben gazdag, ápolt, korban hozzá illő úr jelentkezését. **Hangposta: 6659**

Nefelejcs Fiatalos, 40-es, nőies nő magas, független, diplomás, lendületes partnerét keresi egyelőre szabadidős programokhoz. **Hangposta: 6612**

Úr keres hölgyet

Bp. közeli, 40-es úr alkattól függetlenül kizárólag hozzá költöző, feltűnően dús keblű, 20 év körüli lányt „szeretne". **Hangposta: 7148**

Egyszer 20 éves fiú testi vagy lelki barátnőt keres. **Hangposta: 7149**

Szeretnék megismerkedni korhatár nélkül olyan lánnyal, aki társam lenne szexfilmekben. **Hangposta: 7063**

Attila Keresek olyan hölgyeket 20-40 éves korig, akik eltöltenének néhány kellemes órát egy átlagos kinézetű, fiatal száccal. **Hangposta: 6917**

Szerencse 32 éves, 175/80, 6 éves kisfiát egyedül nevelő férfi keresi 30 évnél nem idősebb, egyedülálló vagy gyermekét egyedül nevelő hölgyet. **Hangposta: 6983**

Attila Keresek olyan hölgyeket 20-40 éves korig, akik eltöltenének néhány kellemes órát egy átlagos kinézetű, fiatal száccal. **Hangposta: 6917**

Szerencse 32/175/80, 6 éves kisfiát egyedül nevelő férfi keres 30 évnél nem idősebb, egyedülálló vagy gyermekét egyedül nevelő hölgyet. **Hangposta: 6983**

Őszi rózsa 30 év körüli független férfi idősebb hölgyek ismeretségét keresi. **Hangposta: 6878**

Ne feledje: a tartós, igazi kapcsolatok kialakításához még a Találkahelyen is időre van szükség. Javasoljuk, hogy az első randevút étterembe, moziba, vagy hasonló nyilvános helyre beszélje meg. A Találkahelyen feladott hirdetésében nem adhatja meg teljes nevét, címét vagy telefonszámát és nem használhat mások érzékenységét esetleg sértő kifejezéseket.

©TeleMedia Kft., Tel.: 455-5060

SASA

Tóth István építész

Sajtótájékoztatót tartott.

G. M.: Göteborg terrorista leplezésének részletei

NÉPSZABADSÁG

Bp. 1966. szept. 28.

Tóth István épitész MDK

József-Attila tér,tér felőli lakótelep homlokzat 1953.repr.

József Attila-téri lakótelep beépitési terv, 1953. repr.

Lakástervezésünk néhány kérdése Magyar Építőművészet 1954.4-6.sz. 103.l.

Tóth István dr
Szinyei Társaság meghivott tagja
Szinyei Társaság VII.kiállitása
Nemzeti Szalon, 1940. jan.febr.

OLASZ FESTŐ, 1570 körül
Szent Jeromos
Vászon, olaj, 70×94 cm.

OLASZ FESTŐ, 1570 körül
Női arckép
Vászon, olaj, 118×90 cm.
Gerevich PA, 262. l.

OLASZ FESTŐ, XVII. század
Szent István vértanúsága
Vászon, olaj, 62×49 cm.
Restaurálta Nikássy Lajos, 1934.

OLASZ FESTŐ, XVII. század
Szent Romuald
Vászon, olaj, 45×48 cm.

OLASZ FESTŐ, XVIII. század
Szent Bernát
Ovális, fárahúzott vászon, 20×13 cm.

OLASZ FESTŐ, XVIII. század
Allegorikus kép
Chiaroscuro. Vászon, olaj, 28×35 cm.

OLASZ FESTŐ, XVIII. század
Zurlo kardinális arcképe
Vászon, olaj, 100×75·5 cm.
A Capese Zurlo- és San-Marco gyüjteményből.

A PÉCSI GALÉRIA
tisztelettel meghívja

TÓTH
ISTVÁN
RAJZAI

kiállításának megnyitására
a Pécsi Kisgalériába (Szent István tér 4.)
1995. november 2-án,
csütörtökön délután 5 órára

Megnyitja:
BÜKKÖSDI László
az MTV főrendezője

A kiállítás megtekinthető
1995. november 26-ig, naponta 12–18,
szombaton 10–18 óráig, kedd szünnap.

Centrophone

MAGYAR TÁVKÖZLÉSI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

PÉCSI GALÉRIA • H-7601 Pécs • Pf. 162. • T/F.: +36 (72) 315-623

Bakos Katalin
művészettörténész

Budapest
Lecke u.3.
1119

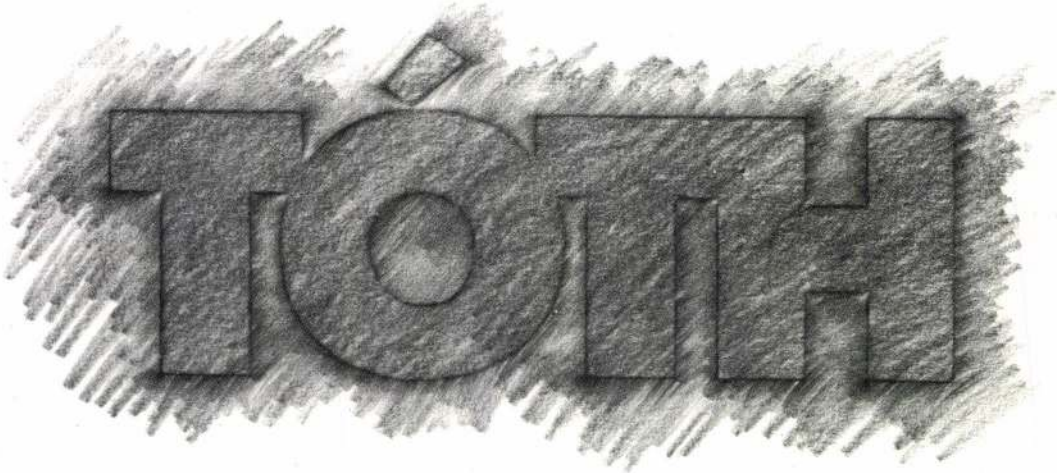

ISTVÁN

RAJZAI

TÓTH ISTVÁN - fotós

MA NYÍLIK

- Tóth István fotóművész kiállítását 17 órakor nyitja meg Urbán Ilona tanárnő **Debrecenben**, a Kölcsey művelődési központ előcsarnokában. A tárlat június 7-ig látható.

Hajdú - Bihari Napló 1998. 05. 22.

TÓTH ISTVÁN - fotós

- T. Kiss Eszter tűzzomácai június 5-ig láthatók **Berettyóújfaluban,** az Ovigalériában (Radnóti u. 2.).
- Gonda Zoltán festőművész A fény születése című kiállítása június 5-ig látható **Debrecenben,** a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán.
- Soltész Péter és Soltész Péterné ungvári festőművész házaspár festményeinek kiállítása június 7-ig látogatható a **nyíracsádi** művelődési házban.
- Deák Zsolt Németországban élő festőművész kiállítását június 8-ig lehet megtekinteni **Debrecenben,** a Medgyessy Teremben.
- A ~~Cívis Nemzetközi~~ Művésztelep kiállítása június 10-ig tekinthető meg **Hajdúszoboszlon,** ~~a Szoboszlói Galériában.~~
- Ézsiás István szobrászművész kiállítása június 10-ig látható **Hajdúszoboszlón,** a Nemzetközi Modern Múzeumban.
- Szávoszt Katalin budapesti porcelánművész Nők kertje című kiállítása június 12-ig tekinthető meg a **püspökladányi** művelődési központ Ladányi Galériájában.
- Palotai Erzsébet festőművész és Subicz István grafikusművész közös kiállítása június 19-ig látható **Debrecenben,** a Brassai-galériában (Víztorony u. 3.).
- Tóth István fotóművész tárlata június 20-ig látogatható **Debrecenben,** a Multi Fotó Galériában.
- Brúgós Gyula festőművész tárlata június 21-ig tekinthető meg Debrecenben, a Gábor Dénes Elektronikai Műszaki Középiskola galériájában (Füredi u. 69.).
- Joó Miklósné Súrin Jolán Színek és fények című kiállítása június 25-ig látható **Debrecenben,** a Fókusz Könyváruházban (Hunyadi u. 8–10.).

Hajdú-Bihari Napló
1998. 06. 02.

M. Tóth István

FÁK ÉS EMBEREK

M. Tóth István tárlata Szabadbattyánban

A késő délutáni nap puhán hullott alá, s párás fátyolt emelt a náddal borított víz fölé. A lemenő nap halvány ragyogása pasztellszínekbe öltöztette a tájat. Egy hatalmas fűz törte csak meg éles kontúrjaival a puha színek melódiáit. Gigantikus törzsével szinte kettészelte a tájat. Ágai már nem voltak, csak törzse emelkedett az ég felé. Csökevény, letört ágcsonkok mint hatalmas emberi karok nyúltak kérőn a magasba, mintha csak egy természetfeletti fohász emlékét őriznék. Lombkoronájának suhogását már csak a tavaszi rét vidám álmai ismerik. Óriás testének minden nyúlványa feszül, hullámzik, ezek a göcsörtök évtizedeken át küzdöttek. Küzdöttek a viharokkal, küzdöttek a perzselő napsütéssel, a természet hatalmas erőivel. — Ezekkel a lírai sorokkal nyitotta meg Polyák István M. Tóth István tárlatát a szabadbattyáni iskolában, amely több év óta rendszeresen ad bemutatkozási lehetőséget az alkotóknak.

Polyák István így szőtte tovább mondandóját: A művész sokáig állt, s nézte a természet élettelen királyát, s mikor a sötétség az utolsó színt is ellopta a tájból, lelke mélyén parázslott tovább a gyönyörű varázs. Melódiák kísérték, s a vászon előtt mikor az ecsetet kezében fogta, már lángolt a szenvedély. Érzelmek lobogtak, emlékek sora jött és a hatalmas fűzfa újra életre kelt, a színek újjászülték formáit, s most már bennünk él tovább a varázs. M. Tóth István lelkén át ecsetje mesél nekünk arról a világról, melyet tán észre sem vennénk, mely magában rejti emberi létezésünk törvényszerűségeit és megmutatja számunkra, hogy az élet kemény küzdelmeken át vezet a célig, s hitet nyerünk, hogy a halál nem a végső stádium, magában rejti az újjászületés reményét.

'97. 11. 6. Fejér-m.-i Lap.

Nyitva: 8.30-19.00

0%

termékből
ebruár 7. péntek

zer-
mok

Tapéták

Elektromos cikkek

Faáruk

Kerti cikkek

ÉRD, Velencei u. 29.
Tel.: (23) 365-205

SZÉKESFEHÉRVÁR,
Budai u. 171.
Tel.: (22) 302-484

EST, XVIII. Üllői út 661.
4-3064

, Dorozsmai út 13-178.
) 313-727

BUDAPEST, XXI. Rákóczi F. u. 277.
Tel.: 277-4378

KECSKEMÉT, Kurucz krt. 8.
Tel.: (76) 481-499

ÚJ!
BUDAPEST, IX., Soroksári út 86.
Tel.: 215-6237

MTÓTH fotóval ferd

RÖVIDEN

Tovább csökkentek az árak a tőzsdén

Az általános árcsökkenés nyomán 8000 pont alá süllyedt a Budapesti Értéktőzsde részvényindexe csütörtökön, a BUX 7921 ponton zárt, 229 ponttal alacsonyabban, mint szerdán. A Mol 90 forintos árfolyamveszteséggel, 5200 forinton zárt. A TVK-részvények ára 3475 forintra csökkent. A BorsodChem-papírok 7200 forintot értek, 205 forinttal kevesebbet, mint szerdán. A Richter árfolyama 22 595 forintra csökkent. Az Egis 100 forintos gyengüléssel 12 500 forinton zárt. A legnagyobb árfolyamveszteséget a műanyaipari részvények szenvedték el. A Graboplast árfolyama 11 280 forintról 10 075 forintra süllyedt. A Pannonplast-papírok ára 9001 forintról 8320 forintra zuhant. Az

Damoklész kardja csupán a munkaügyi ellenőrzés

A kormány 1995 szeptemberében hozott határozatot a feketegazdaság elleni jogalkotási feladatokról. 1997 januártól kialakult a munkaügyi ellenőrzés új szervezeti kerete. A volt munkavédelmi felügyelőségek új nevet és hatáskört kaptak, ráadásul létszámot is emeltek náluk.

Ha egy szervezet éves működése 36 millió forintba kerül és ugyanez a szervezet kiszab 43 millió forint bírságot, vagyis ennyi pénzt megkeres az államnak, akkor azon kevés hivatalok közé tartozik, amelyek nem csak viszik a pénzt.

A megyei Munkabiztonsági és Munkaügyi Felügyelőség fenti adatai a tavalyi évre vonatkoznak. A munkavédelmi előírásokat megszegők által befizetett pénz egy országos alapba kerül, amiből pályázat útján a munkavédelmi képzést, propagandát finanszírozzák. A munkaügyi bírságokból befolyt összeg hatvan százaléka a munkaügyi alapba kerül. A ma-

költségvetésének része, s csak egy összeghatáron felül fordíthatnak belőle eszközvásárlásra.

Márpedig ez utóbbi nagyon rájuk férne. Borsi Árpád felügyelőségvezető szerint szükségük lenne terepjáró gépkocsira, minden felügyelőnek fényképezőgépre, távcsőre és a jegyzőkönyv elkészítéséhez magnóra. Ráadásul a tavaly megnövelt létszám további bútorok beszerzését is igényelné.

A múlt évben egyébként nyolc munkanélküli mérnököt alkalmaztak felügyelőnek. Ők hat hónapi betanulás után végezhetik az önálló munkát. Jelenleg kilenc felügyelő munkaügyi ellenőrzést, kilenc pedig

gyobb akcióknál utóbbiak is besegítenek a munkaügyi ellenőrzésekbe.

Borsi Árpád szerint nagy szükség lenne a munkahelyi nyilvántartások kötelezővé tételére, mert akkor könyebben tettenérhető lenne a fekete munka. Tapasztalata szerint míg a munkabiztonsági intézkedéseket megértően fogadják az érintettek, addig a munkaügyi ellenőrzéseket nem. A kiszolgáltatott munkavállalók érdeke ugyanis sokszor azonos a foglalkoztatási szabályt megszegő munkáltatóéval.

A megyében ma mintegy 30 ezer vállalkozás működik. Valamennyi ellenőrzésére és a szerzett információk feldolgozására a jelenlegi létszám mellett 22 év kellene. Így a munkaügyi ellenőrzés inkább afféle Damoklész kardja a cégek számára, semmint napi veszélyt jelentő gya-

Olcsón lehet termeszteni és biztos, jó piaca van...

Termeltetési tanácskozás a minőségi sörárpáról

Budapest, majd Szekszárd után Székesfehérváron rendezett úgynevezett termeltetési tanácskozást tegnap délelőtt az Albadomu Maláta Bt.

A sörárpatermelésről, a kereskedelmi kérdésekről, és a várható tendenciákról dr. Kardos Kázmér, a magyar-német vegyes vállalat üzletvezetője szólt. Mint elmondta, termeltetésük 70-75 százaléka már Fejér megyére korlátozódik, s ez a szállítási távolságok rövidítése miatt (a malátagyár Dunaújvárosban van) is így ésszerű. Évente 80 ezer tonna tavaszi árpára van a cégnek szüksége, melyből 60 ezer tonna malátát gyárt, ez a hazai söripar igényének a fele, de csak 40-45 ezer tonnát adnak el magyar sörgyáraknak. (Tavalyelőtt a rendkívül gyenge termés miatt alapanyagból behozatalra szorultunk.) Mint elhangzott, a minőségi követelmények szigorúak, de optimális esetben elérhető a tonnánkénti 19 ezer forintos felvásárlási ár.

Megkérdeztünk három termelőt, hogy miért éri meg tavaszi árpát termeszteni.

Klopp Béla, az Enyingi Agrár Rt. ágazatvezetője: A sörárpa jó vetemény a cukorrépa után, nem zsigereli ki a talaj tápanyagtartalmát, és jó ára van. Vetőmagot is termelünk, jó fajtákat: Jubilantot és Orbitot.

Búza Lajos, a polgárdi szövetkezet elnökhelyettese: Olyan alternatív növény, amire oda kell figyelni. Jó piaca van, s olcsó a termelési költség.

Horváth László lepsényi vállalkozó: Először kényszerből vetettem, mert tavasszal kaptam a kárpótlási földeket. Jól bejött, 5,4 tonnával. Megmaradtam mellette.

Kultúrmix

Ilyen a Hozzátok szólok (kép), ilyen a Boldogok és szentek egyöntetűséges női arcai, ilyen a Kőtár és a Csendes szeretet. De ilyen az Amikor engem szülött anyám című portré (kép), amely megállítja az embert, csöndre int az arc komoly bája, a tartás méltósága. A másik filozofikus cím továbbgondolásra int, a vénségen vén odvas fában medencét találó madarakat ábrá-

Elgondolkodtam a műalkotások magánynyosságán. A tárlatnyitókon nagy a nyüzsgés, az ősz inte és szinlelt érdeklődés. Mindenki ott van, aki számít, vagy úgy illik ott lennie. Elmennek, akik szerelik az alkotót és műveit, még azok is, akik nem. A tárlatnyitók inkább a találkozások, a beszélgetések, a „pofavizitek" alkalmai, arra nincs idő, sem tér, hogy az művészet és a magunk érzelmeit, gondolatait hallgassuk. Vannak olyan alkotások, amelyekhez csönd kell, ilyenek M. Tóth István képei.

megbízóban.

Tavaly ősszel a sárbogárdi művelődési házban jelentkezett egy kollekcióval. Mostani kiállítása, egy életműnyi válogatás beleknitést enged harmonikus festői világába. A tárlatot Sobor Antal író nyitja meg. Köszöntőt mond: Varga László, Sárbogárd polgármestere.

Foto: *Pati-Nagy Bence*

Zágoni Erzsébet

hajlékába.

Régi fotók, mai szobrok, izgalmas életművek és elefántok

Az idén is gazdag a XX. századi művészetet bemutató program

A fehérvári Szent István Király Múzeum évtizedek óta híres arról, hogy — sok egyéb mellett — nagy teret szentel a XX. századi, de főként a kortárs alkotók bemutatásának.

— Melyek az idei kiállítási terv legizgalmasabb tárlatai? —kérdeztük Kovalovszky Márta művészettörténészt:

— Legközelebb márciusban, az Országzászló téri épületben mutatunk be egy különleges fotókiállítást. Az alkotó, Merényi Endre — Lengyel Péter író édesapja — amatőr fotós volt ugyan, de gyönyörű fényképeket készített a 20-as, 30-as évek Budapestjéről, emellett csendéleteket, családi portrékat is csinált. Ezek a képek gyakran díszítették Lengyel Péter köteteit. Hosszú időbe telt, amíg sikerült végre ezeket a kisméretű amatőr fotókat felnagyíttatni, így tudjuk végre kiállítani. Áprilisban pedig egy cseh szobrászművész alkotásait mutatjuk be: Zbinek Sekal régóta Bécsben él — de tavaly Prágában volt életműkiállítása. Kitűnő szobrász, mi egy válogatást mutatunk be.

—A dunaújvárosi Birkás István '81-ben állított ki utoljára a fehérvári múzeumban... Az idén milyen művekkel szerepel?

— Most, májusi tárlatán az életmű legjelentősebb darabjait vonultatjuk fel, de a '81 után készült, nagyon izgalmas művei is szerepelnek. Érdekesség, hogy erre az alkalomra megjelenik Birkás István művészetéről a Körmendi Galéria szép albuma is. A múzeum átfogó emlékkiállításon mutatja be Donáth Péter alkotásait. A közelmúltban hunyt el — nagyon jelentős képzőművész volt, de egy kicsit elfeledkeztek róla, pedig a 60-as, 70-es években izgalmas képeket és konceptuális objekteket készített. Majd 17 évig főként díszleteket tervezett, s csak a 90-es években tért vissza újra a festészethez. Ez egy komoly vállalkozás: a júniusi tárlat először tárja fel ezt az izgalmas életművet. Amerikai művészkönyveket is bemutatunk: ez egy „csereakció", hiszen később magyar alkotók művészkönyvei szerepelnek majd Amerikában. A szeptemberi fehérvári tárlatra néhány amerikai művész is eljön. Ők ugyanis a móri nemzetközi papírművészeti alkotótelep munkájába is bekapcsolódnak.

—A Csók képtár programjában megakad a szemünk az egyik tárlat címén: Ludwig úr Székesfehérvárott... A budapesti Ludwig-múzeum darabjait ezek szerint vidéki városokban is kiállítják?

— Magyarországon először fordul elő, hogy a budapesti múzeumépület falain kívül, másutt is kiállítanak. A gyűjtemény nemzetközi kortárs — középeurópai — művészeti anyagából mutatunk be válogatást júniusban, a Csók képtárban.

— Köztudott, hogy Kovalovszky Márta mindent gyűjt, amin az elefánt szerepel. A Fekete Sas patikamúzeumban az idén is megrendezik A felejthetetlen elefánt című tárlatot. Ilyen gyorsan gyarapszik a gyűjteménye?

— A tavalyi tárlat hatására egy hölgy csodálatos könyvtartót hozott: két oldalán egy-egy faragott elefánt látható. Herskó János operatőrtől pedig egy elefántos képet kaptam. Sokan gondoltak rám: így újra van mit bemutatnom... **(gábor)**

A CSÖNDES SZERETET ÉS A TALPIG NEHÉZ HŰSÉG

A fiatalok számára mindig akad egy kis hely az öregek szívében

Assisi Szent Ferenc és a madarak, Pál apostol és a Táci Vénusz, Madonna és a diófaleveles Mama, Julis és a régi autóbuszpályaudvar meg az öreg fűzfa mesélne, de nincs kinek.

Besüt a nap az Öreghegyi Közösségi Ház kiállítótermébe, ahol M. Tóth István életművéből válogatott képek ragyognak. Az ablakokon beömlő fénytől megtelnek melegséggel a színek, a formák. A nők, a glóriás szentek szeme, mosolya ragyogóbb. A napfénytől és a látogatótól megelevenednek a képek, zoló festmény alatt ez áll : A fiatalok számára mindig akad egy kis hely az öregek szívében...

Nem szeretik a lármát a festő hűségképei sem, amelyek többek között arról vallanak, hogy kegyes-kegyetlen szülőföldjét, városát lélekcsonkulások nélkül el nem hagyhatja az ember, s vannak, akik ezt nem vállalják. Vannak, akiknek a nagyvilág is szűk, másoknak viszont egy talpalatnyi hely is elegendő, ha van hozzá jó klíma, elégséges oxigén, az élethez a munkához szükséges morális,

Középiskolák is pályázhatnak

Az iskola falain kívüli környezeti nevelés, élmény- és ismeretszerzés, természetvédelmi

Akvarellek és olajképek, egy életműnyi válogatás

Tóth Gyula festőművész kiállítása Fehérváron

A Szent István Művelődési Ház Szent Korona Galériájában

énekkar tagjaként eljutott Görögországba, Olaszországba,

TÓTH István emlék

Halálozás

Fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett édesanyánk,

ÁCS JÓZSEFNÉ

(Lili néni)

március hó 2-án, életének 73. évében váratlanul elhunyt. Búcsúztatása március 11-én, 12 órakor lesz a Megyeri úti temetőben.

A gyászoló család.

Fájdalommal értesítjük azokat, akik tisztelték és szerették, hogy

TÓTH ISTVÁN

építészmérnök, nyugalmazott egyetemi docens, életének 74. évében elhunyt. Búcsúztatása 1998. március 12-én 9.45 órakor lesz a Farkasréti temető Hóvirág utcai ravatalozójában.

Gyászoljuk mind, akik szerettük.

Vállalkozás

☎ **BANKHITEL** FELVÉTELÉHEZ TANÁCSADÁS, ÜGYINTÉZÉS, VÁLLALKOZÁSOKNAK, 15 MILLIÓTÓL. 266-1634, 06(60)411-880. (A104849)

Követelések rendezése törvényes, jogi úton, előleg nélkül. 06 (20) 737-006. (B022546)

A ZUGLÓI VAGYONKEZELŐ RT. 1–4. sz. KIRENDELTSÉGE vállalja TÁRSASHÁZAK KÖZÖS KÉPVISELETÉNEK, IRODAHÁZAK ÉS INGATLANOK KEZELÉSÉNEK ELLÁTÁSÁT, BUDAPEST EGÉSZ TERÜLETÉN. ÉVTIZEDES TAPASZTALAT, TELJES KÖRŰ ÜGYINTÉZÉS!

Postacím:
1145 Budapest, Thököly út 106/B.
Telefon:343-5130, 343-5591.
Telefax: 334-0477.
Kapcsolatfelvétel után megbízottunk 48 órán belól felkeresi Önöket.

☎ **Adóssággal** küzdő cégét átvesszük. 06 (20) 517-047. (A091379)

Jármű, garázs

0 ÉVESTŐL AUTÓJÁT KARAMBOLOSAN, totálkárosan megvenném. 06 (30) 502-637. (B017004)

☎ **0 évestől** Suzukit vennék. 06 (30) 495-515. (A104554)

0 évestől AUTÓJÁT KARAMBOLOSAN megvásárolnám. 06 (30) 440-110. (B022249)

0–12 évesig Ladát, Samarát, Nivát veszek készpénzért. Házhoz megyek. 06 (60) 324-198, 06 (30) 589-069. (B020969)

0–13 évesig karambolos autót vennék. 256-1010. (B022151)

☎ **1–10** évesig Marutit vásárolnék. 420-2703. (A103891)

☎ **1988-as** Trabant 601-es kitűnő állapotban eladó. Irányár: 140 000 Ft. 06 (60) 366-598. (A104714)

☎ **Arót,** Daciát veszek. 06 (20) 351-073. (A100545)

☎ **Arót,** Daciát veszek. 06 (30) 514-998. (A100546)

Bármilyen sérült, műszaki hibás, vizsga nélküli autóját megveszem. 06 (30) 445-033. (B021111)

☎ **Bontó.** 06 (78) 481-342. (A104102)

☎ **Daciát,** Arót, Oltcitot vásárolok korhatár nélkül. 06 (30) 428-498. (A101277)

☎ **Eladó** Polski Fiat 126-os, 2000-ig műszakival. Érdeklődni naponta 18–20-ig: 180-7555. (A105384)

AKCIÓ

☎ **Kifogástalan** állapotban lévő, ME-250 strigon marógép és menetfúrógép eladó. 06 (53) 361-506, (30) 386-218. (A105007)

☎ **Mezőgazdasági** gépek újszerű állapotban, első tulajdonostól eladók: MTZ-82, Lajta 32 vetőgép, 640 literes permetező, KXT-320 tárcsa, 600 literes műtrágyaszóró. Tel.: 06 (32) 392-030, 06 (20) 791-405. (A105369)

☎ **Sörgyártó** berendezés, teljesítmény: 800 liter/főzet, dekoratív kivitelben, kompletten eladó. Érdeklődni: 276-7165. (A103388)

Bútor, régiség

Festményeket, rajzokat, akvarelleket, képkereteket vásárolok. Nagy Ernő gyűjtő, 325-6881.

GORKA-kerámiát vásárolnék magas áron. 339-8084. (B021758)

Igazi óragyűjtő: antik, fali-, asztali és utazóórák. 06 (30) 512-512.

☎ **Kínai** porcelánszobrok, a XVII. századból eladók. Csak gyűjtőknek. „Szobrok" jeligére a kiadóba. (A104611)

☎ **RÉGISÉGÜZLET** készpénzért vásárol hagyatékból mindent! Telefon: 117-9938. (A105222)

☎ **Régiségek** felvásárlása, bútorok, festmények, órák, ezüstök, dísztárgyak stb. Bp. VIII., József krt. 69., 118-0787, 18 órától 227-2620. (A104427)

Hangszer

Pianinók negyven százalék kedvez-

Utazás, üdülés

MERCATOR TRAVEL

INFORMÁCIÓK ÉJJEL-NAPPAL: 431-6660.

Amerikai repülőjegyét másutt is megvehetné, de jegyéhez **díjmentes Chevrolet bérautót** csak a MERCATOR TRAVEL biztosít Önnek.

Trópusi vakációk (1–2 hét): **Florida** 99 000 Ft-tól, **Mexikó** 129 000 Ft-tól, **Kalifornia, Hawaii** 119 000 Ft-tól.

ÚJ: NEW YORK–NIAGARA–WASHINGTON, 10 nap 109 000 Ft-tól.

1024 Bp., Margit krt. 69. Tel.: 202-1333.
1081 Bp., Rákóczi út 63. Tel.: 210-3060.

EXPRESS RT.,
A NÉLKÜLÖZHETETLEN ÚTITÁRS!

UTAZÁSOK AUTÓBUSSZAL MÁRCIUSTÓL NOVEMBERIG

Prága/4 nap 19 900 Ft-tól/fő,
görög kis körút/6 nap 27 900 Ft-tól/fő,
Salzburg–München/4 nap 26 300 Ft-tól,
Párizs/6 nap 57 400 Ft/fő,
olasz nagy körút/7

MEGHÍVÓ

A Gyomai Kner Nyomda Részvénytársaság értesíti tisztelt részvényeseit, hogy

1998. április 9-én, 11 órakor közgyűlést tart Gyomaendrődön,

a Kossuth u. 10–12. szám alatti irodaépületben.

A közgyűlés napirendje:

1. Az igazgatóság beszámolója az 1997. évi üzleti tevékenységről, indítvány a mérlegre és az eredményfelosztásra.
2. A felügyelőbizottság jelentése az éves beszámolóról.
3. A könyvvizsgáló jelentése az éves beszámolóról.
4. Az 1997. évi mérleg

K&H COMMUNICATION
REKLÁM ÉS MARKETING ÜGYNÖKSÉG RT.

A K&H Communication Reklám- és Marketing Ügynökség Rt. (székhelye: 1051 Budapest, Vigadó tér 1.) az 1988. évi VI. törvény 268. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezések alapján **az alábbiak szerint hozza nyilvánosságra beszámolójának lényeges adatait!**

MÉRLEG (adatok ezer forintban)

Eszközök		Források	
Forgóeszközök	147 138	Kötelezettségek	185 264
Befektetett eszközök	59 411	Passzív időbeli elhatárolások	527
Aktív időbeli elhatárolások	16 875	Saját tőke	35 228
Eszközök összesen	**223 424**	**Források összesen**	**223 424**

A Műszaki Könyvkiadó közismereti tankönyv üzletága keres

TERÜLETI KÉPVISELŐKET

az alábbi körzetekbe:
- Budapest
- Pest megye
- Baranya–Tolna megye
- Somogy–Zala megye
- Békés megye
- Hajdú-Bihar megye

Elvárásaink:
- tanítói vagy tanári gyakorlat
- jó kommunikációs készség
- saját gépkocsi
- vállalkozói igazolvány.

Amit kínálunk:
- önálló, felelősségteljes munkakör
- versenyképes jövedelem
- folyamatos képzés.

Ha felkeltettük érdeklődését, küldje el szakmai önéletrajzát az alábbi címre: Műszaki Könyvkiadó Kft., Hangyás Gézáné, 1300 Budapest, Pf. 48. További információ a 437-2405-ös telefonszámon.

REORG
Gazdasági és Pénzügyi Részvénytársaság
REORG 1116 Budapest, Hengermalom út 1.

A REORG Rt., mint a
WVM Lízing és Pénzügyi Rt. „FA"
(1021 Budapest, Budakeszi út 51.)

Fővárosi Bíróság által kijelölt felszámolója ajánlattételi felhívást tesz közzé, mindazon hazai jogi személyiséggel rendelkező társaságok részére, akik rendelkeznek a Hitelintézetekről és a Pénzügyi Vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. számú törvény

NÉPSZABADSÁG
MELLÉKLETELŐZETES

Idén ismét minden hónapban jelentkezünk mezőgazdasági mellékletünkkel.

AGRÁRIUM

című kiadványunk szerves folytatása a tavaly népszerűvé vált Étekfogónak. Az új címmel hangsúlyozni szeretnénk, hogy a mezőgazdaság, az élelmiszeripar, a gépipar és csomagolástechnika teljes komplexumával foglalkozunk. A mellékletekben központi helyre kerülnek azok a hazánkban népszerű mezőgazdasági kiállítások, melyekhez háttéranyagokkal kapcsolódunk.
Foglalkozunk az Európai Uniós csatlakozás előkészítéséhez szükséges egyedi, ágazati gazdálkodói lépések ismertetésével, figyelmet

MDK

Tóth István József festőmüv.

5 művész kiáll. Uj Magyarság, 1935. jan. 5. 25 l.

Tóth István, 1825-91

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

5 l.

M.D.K.

Tóth István, kovácsmester

1758-59-es miskolci porciólajstromban szerepel.

Bodgál Ferenc: A miskolci kovács-kerékgyártó céh. 311.o.

A Herman Ottó Múz. Évkönyve. V. Miskolc, 1965

A PÉCSI GALÉRIA
tisztelettel meghívja

TÓTH ISTVÁN RAJZAI

kiállításának megnyitására
a Pécsi Kisgalériába (Szent István tér 4.)
1995. november 2-án,
csütörtökön délután 5 órára

Megnyitja:
BÜKKÖSDI László
az MTV főrendezője

A kiállítás megtekinthető
1995. november 26-ig, naponta 12–18,
szombaton 10–18 óráig, kedd szünnap.

Centrophone

MAGYAR TÁVKÖZLÉSI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

PÉCSI GALÉRIA • H-7601 Pécs • Pf. 162. • T/F.: +36 (72) 315-623

...IKÉSZPÉNZZEL BÉRMEN... ESÍTVE
...OCK I. 26 15
II
PECS

Lóska Lajos
művészettörténész

Budapest
Felsőzöldmáli u. 61-65.
1025

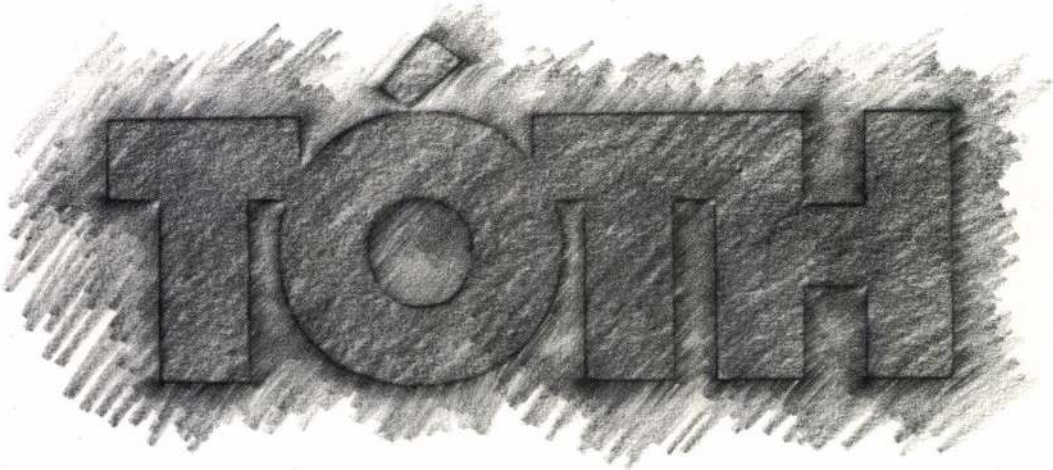

ISTVÁN

RAJZAI

MDK

Tóth István, ip.művész

Az Erzsébet híd a modellezők szektájába tartozó T.I. két évi munkájának eredménye. Az UFATERv az egykoriterveket rendelkezésére bocsátotta. s 2o.ooo db.-ból állitotta össze a celluloidból faragott pilléreket, kapuzatot a hídfőket. Még fél évi munka után lesz csak kész.

A Közlekedési Muzeum 4o.ooo Ft.-t igért érte.

Népszava. 1958 okt. 24.

Tóth István MDK

hajósmolnár.

Az ő céhmesterségében kezdték meg a gönyüi molnárok Mária Teréziától nyert szabadalomlevelükkel önnálló ~~életkezx~~ élet üket. /1770-ben szakadtak el a győri és szigeti céhtől/.

Czigány Béla: Adatok a Győr megyei hajósmolnárok életéhez.
ARRABONA 4. Győr. 1962. 97-116.l.

MD K

tóvári Tóth István, festö

Kékruhás nö. Olajf.

Műcsarnok. IV.Képzőműv.kiáll. "A Magyar Művészetért". 1943 máj.16-30. Kat. 17.1.

MDK

M.Tóth István,festö

Csendélet. Olaj.

Műcsarnok.-Tavaszi Tárlat.1967. Kat. 13.1.

MDK

Tóth István Székesfehérvár

Festők Tokajban, of.

Udvar Tokajban, of.

M.T.H. kollégium udvarán Székesfehérváron, of.

Vidéken élő képzőművészek kiáll.II. N.Szal.

1955. 17. 1.

Tóth István M.D.K.

Budapest, Nagy Lajos király uti ált. iskola épitésvezetője

tervező: Medvedt László
f ő épitésvezető: Strázsli Sándor

te v: 1957. kivitel: 1958/59. repr.

Magyar Épitőművészet 1961. 5. sz. 18.1.

Tóth István, fest.

● KIÁLLÍTÁSOK. Tóvári Tóth István festőművész alkotásaiból Győrött, a Graboplast Pamutszövő- és Műbőrgyárban nyílik kiállítás. — Tóth Sándor szobrászművész kiállítását a hajdúböszörményi városi művelődési központban nyitják meg.

-:O Kiállítások.

8.

Esti Hírlap, Bp. 1978. nov. 20.

Tóth István, [ ]

A 28. levélhez mellékelt újságcikkből:
a Zrínyi tagja volt.

Takáts Gyula: Huszonnyolc Rippl-Rónai levél
673-685.

JELENKOR, Pécs, 1971. júl.-aug. XIV/4-8.

Tóth István

a Bajai diákszálló gépdy-
tervezője

Magyar Építőművészet 1974/4

42. old.

M. Tóth István

M. TÓTH-KÉPEK

„Nyitott szemmel jártam mindenfelé amerre csak megfordultam a világban. Igyekeztem megfigyelni, megnézni mindent azért, hogy becsületesen adhassam magam műveimmel együtt és ezen keresztül lelki nyugalmat tudjak sugározni magamba és kortársaimba, mert úgy érzem, hogy erre ma nagyobb szükség van, mint valaha" — vallja M. Tóth István Székely Bertalan-díjas festőművész, akinek alkotásaiból ezúttal a székesfehérvári Vörösmarty Színház emeleti galériájában nyílik kiállítás. A tárlatot december 4-én, 18 órakor dr. Warvasovszky Emil ajánlja az érdeklődők figyelmébe.

96. XII. 3. Fejér-m.-i Lap

protestáns Biblia

Több mint négyszáz évvel a Károli Gáspár fordította, összefoglaló részeket is tartalmazó Vizsolyi Biblia kiadása után az egykorihoz hasonló, tehát magyarázó jegyzetekkel is ellátott protestáns Bibliát jelentetett meg a Magyar Bibliatársulat.

A kiadványt bemutató szerdai sajtótájékoztatón Harmati Béla püspök, a társaság elnöke elmondta: a mintegy 1600 oldalas szent könyv a Német Bibliatársulat által 1992-ben készített úgynevezett Stuttgarter Erklärungsbibel magyarázatait tartalmazza, és szövege a hat évvel ezelőtt megjelent, új fordítású, javított Biblia-változaton alapul. A püspök a kiadvány időszerűségéről szólva rámutatott: a Biblia által egységbe foglalt szent könyvek más-más helyen és időben keletkeztek, ezért megértésükhöz elengedhetetlen az adott kor történeti, gazdasági, és társadalmi viszonyainak ismerete. Az új kiadású biblia minden könyve előtt bevezető sorok olvashatók, amelyek képet adnak annak történeti hátteréről, szerkezetéről, keletkezéséről, és esetleges forrásairól. A kiadvány csaknem száz oldalas záró fejezete a fogalmak részletes magyarázatát tartalmazza alfabetikus sorrendben.

Az új protestáns Biblia mintegy három évnyi munka eredményeként, tizenöt fordító közreműködésével készült. Kiadását a németországi protestáns egyház is támogatta.

TÓTH Ilona festő

Muráczin Jenő: Erdélyi festőiskolák
Budapest, 1997 74-78. old

85. életr

kápolnába vezet le. Az emeleti termekben régi, r
tulajdonosuktól külföldről behozott bútoro
századbeli szekrények, imazsámoly gótiku
átalakítva, fayenceok, porczellánok, ezüst edénye
felsőmagyarországi hímzések.

Zsolna város.

Négyszögletes piaczán részben már átalakított árk
amelyek két mellékutczában is folytatódnak. A
Immaculata szobor kőből, 1733, magas talapzat
kovácsoltvas ékítményekkel.

A r. k. pléb. templom

Háromhajós, szentélyében háromoldalú ap
csúcsíves, századok folyamán többször átalakítot

Tóth István épitész M.D.K.

Debrecen Biogál Üzem,/étterem -és előadóépület bejárati homlokzatán Laborcz Ferencz Vegyészek c. rézdomboritása.

Magyar Épitőmüvészet 1968/2. 55-56.l.

MDK

Tóth István, [ ]

Székesfehérvári művész. Három
társával a Videoton gyár
életéről, munkásairól készít
műveket.

8

— : Hír

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. ápr. 25.

Tóth István

R.-né: Bajcsy Zsilinszky kórház 124 ágyas pavilonja, Budapest. - Építészek: dr.Rácz Endréné, Tóth István, statikus Petrás Béla. - Ismertetés.

Magyar Építőművészet, 1972.1.sz. 37.l.

TÓTH ISTVAN, asztalosmester

Budai asztalosmester volt 1828-ban.-Krisztinavárosi lakos.-Helyrajzi szám: 32.-Segédek száma: x.-
Összeirási szám: 62.- 46.old.

BATKI FERENC: Pest-budai asztalosok 1686-ban
89.old.

Az Iparmv.M.N.-opp Forens M.N.Evkönyve. XIII. 1970.
Bp. 1971.

TÓTH ISTVÁN, timarmester

A miskolci magyar-timar ipartarsulat névsortablaja.Bükk
fa,négyzetes.Papirt ragasztottak rá a neveknek.41.név.
Első oldalan fent vösör,arannyal keretezett cimke:"A Mis
kolczi Magyar-Timar tarsulat névsora,1895."Miskolcon ké
szült.1895-ben.-Az egyik név: TÓTH ISTVÁN. 41-42.old.
5.szamu kép.

BODÓ SÁNDOR: Két miskolci céhbehivótábla és két név-
sortábla 37.old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1969.
8.szám, Miskolc, 1969.

Tóth István diák

festő antalovk (??)

1675- 1667-ben készítették

a Corkorentsnarbon

visitarius templom

festett famennyezetét

karnatát, papiré-

sét és szőrét.

Másadattal ellenőrizni, mert a szöveg

itt nem elég világos

Benkő Károly

Marosszék és mate-

dése

Kolozsvár, 1868-69

171. l

Dr. Dávid, Lajos, kapcsolat

Lőrincz, kritikai vitákat

jobbrafordult. Előrefésült
vörösbarna, szeme sárga,
valója fekete, paszománt-
bátja szürkéskék. Mellén,
ri öv alatt, érdemkereszt

m. — Lelt. sz. 680. — Értéke
th-féle ereklyemúzeumból. —
tokat l. a 62. lapon az 593
ilis 23-án (107–95). — Átvételi
lomásul vette az 1896 április

Tóth István

T/óth/ I/stván/: Garzonház, Budapest, Bajza utca /Tóth István, Hajhál Éva építészek, Mikó Sándor belsőépítész./ - Magyar Építőművészet, 1967. 16.évf. 1.sz. 44-45. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l./

75. l.

Tóth István (2.-)

319 Zempléni A. Didó. Tóth I. 4 dombormüvü képével. Bp: 1901. 8° 200 l. ér. díszes barna v. aranymetszéssel. Sz. saját kezü ajánlásával.

Lantos XIII. aukciója
Bpest, 1934

TÓTH ISTVÁN, timármester

A miskolci magyar-timár ipartársulat névsortáblája. Bükk fa, négyzetes. Papírt ragasztottak rá a neveknek. 41 név. Első oldalán fent vörös, arannyal keretezett címke: "A Miskolci magyar-Timár társulat névsora 1895.". Miskolcon készült. 1895-ben. Az egyik név: TÓTH ISTVÁN. 42. old. 5. számú kép. Fekete repr.

BODÓ SÁNDOR: Két miskolci céhbenlvótábla és két névsortábla 37. old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1969. 8. Szám, Miskolc, 1969.

Téth István MDK

épitész-épitőmester meghalt aug. 13.án

Épitő Ipar - Épitő müvészet 1926.szept.1.139-14

Tóth István

MDK

épitész

Debrecen iskolái.
Vasárnapi Ujság 1894. 555.557.o.

Tóth István

Bútor és lakásművészet
Kiállítás. Bp. 1956

TÓTH ISTVÁN, nyomdász

1909-ben Szombathelyen nyomdászsztrájk a Vasvármegyei Nyomdánál. Ezzel kapcsolatban 23 nyomdász a heti bér és a hivatalos közegek szerinti bérveszteséggel ismert. A kéziratos feljegyzésből kitünik, hogy ki meddig sztrájkolt.
Tóth István bére: 25.20 kor. Veszteség: 151.20 kor.
103.old

KUNTÁR LAJOS: nyomdászmozgalmak Szombathelyen
/ 1892-1914 / 89.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 1.szám, Szombathely

Magyar Hírlap KU

Tóth István

~~Századfordulós tárlatok~~ divatja

Vivat Academia?

Ki nem látta legalább egyszer — az állatkertben járván, a pálmaház előtt — a vadember külsejű férfiszobrot, ezt a patinás bronz dekorációt? És ki nem figyelt fel a Várban a fehér kőbe faragott *Polipölőre*, vagy éppen *Hunyadi János* mértéktartóan reprezentatív alakjára, amelyik mesterét dicsérve, jó értelemben véve emelkedik ki az úgynevezett „királyszobrok" sorából? Ám vajon hányan tudják — akár a szakmabeliek közül is —, hogy mindezek egyetlen művész munkái, akit *Tóth Istvánnak* hívtak, és a most elsőként említett, *Bosszú* című bronzával a párizsi világkiállításon is ezüstérmet nyert...

Azt pedig még a valóban „mindent tudó" és egyébként rendkívül pontos *Lyka Károly* sem részletezi *Szobrászatunk a századfordulón* című könyvében, hogy a millenniumi ünnepségek korszakában, a viharos gyorsasággal emelkedő, gombamódra szaporodó középületeken és templomokon melyik figura származhatott épp ettől a szobrásztól. Gondoljunk csak *az új Országház gótikus tagozatainak szobrászati díszítésére:* az egykori királyok, híres hadvezérek, történelmi hősök galériájára... És a művészettörténet-írás csak „globálisan" summázza azt a tényt is, hogy például a harmincas években *a szegedi fogadalmi templom plasztikai ékesítése* kötődik Tóth István nevéhez — és ne feledjük a fővárosban még a *Nemzeti Bank*, valamint a *Mezőgazdasági Múzeum* épülettömbjének messziről szembeszökő, szemet gyönyörködtető, a szó szoros értelmében vett szoborármádiáját...

A múlt század közepén, Szombathelyen született, aztán Bécsben művészeti akadémiát végzett, majd Pesten végleg letelepedett művésznek most a *Savaria Múzeum* állít méltó emléket, felsorakoztatván a vitrinekben a korai sikereket, a császárvárosban szerzett díjakat, diplomákat éppúgy, mint a későbbi érmeket és okleveleket. A falakon a már nem létező, avagy az országhatáron kívül rekedt köztéri plasztikák, emlékművek, épületdíszítések sorakoznak — fotókon —, míg a posztamenseken jórészt ezek műteremvázlatai, kisplasztikai előtanulmányai vonulnak fel... Az emlékkiállítás pedig — a maga összhatásában — sikerrel ébreszt érdeklődést a látogatóban egy méltatlanul elfeledett *mester* iránt.

Az emeleten hasonló jelenség fogad. A nagyjából azonos korban élt, és hasonló műveltségű festő — *Balló Ede* — előtt tiszteleg egy kiállítás a díszteremben. A bécsi, müncheni tanulmányút után Párizst, Madridot megjárt, majd huzamosabban Rómában élő piktor a maga korában híres és sikeres portréfestője volt magas rangú külföldi és hazai személyiségeknek. Az utókor inkább a régi mesterek, a világhírű és klasszikus mesterművek másolójaként tartja számon. És ez korántsem lebecsülendő szempont.

A múzeumlátogató közönség népes tábora — szerte a világon — talán nem is sejti, hogy gyakran — még a legrangosabb kéntárakban is — csak egy megtévesztésig hű, remekbesikerült másolatot lát az eredeti helyén. A műtárgyrablások és -rongálások kivédése végett. Jobbik esetben ez a másolat akár egykorú — tehát több száz éves — is lehet, ha pedig újabb keletű, akkor értékét kizárólag a mesterségismeret, az alapos technikai tudás, a pontos kvalitásérzék emeli magasabb rangra. Épp ezek a jelzők illenek Balló Ede kópiáira is.

Kezét korántsem a hamisítás szándéka vezette, hanem a régi mesterek tisztelete, és az a nemes cél, hogy a hazai közönség számára — legalább minél hitelesebb másolat formájában — elérhető közelbe hozza az egyetemes művészet világhírű remekeit. Azt is mondhatnánk — mai szóval élve —, hogy a múzeumi nézők művészi képzése, azaz a közművelődési szempont irányította kópiagyűjteményének létrehozásában. A skálája szándékosan széles volt — az olaszoktól *(Giorgione, Tintoretto, Veronese)*, spanyoloktól *(Velazquez)* a hollandokig *(van Dyck, Frans Hals, Rembrandt, Ruisdael stb.)* terjedt. Én éppen ez utóbbiaknál érzem legfőbb erényeit, a régi mesterek modorának legérzékenyebb és legsikeresebb reprodukálását, különösen *Johannes Vermeer* polgári interieurjeinek sorozatában.

Kunffy Lajos: Énekesnő arcképe

Jó ízlését és modernségét dicséri, hogy a stíluson és technikán kívül tudatosan nem törekedett másféle jellemzők közvetítésére is, mint amilyen például az évszázadok okozta sötétedés, sárgulás, vagy repedezés, mert ez utóbbiak „újrateremtése" már úgyszólván hamisítás lett volna. Kereken száz képből álló kollekcióját már életében is többször kiállították, halála után pedig a Szépművészeti Múzeumnak adományozta az egész gyűjteményt. Ennek az intézménynek jóvoltából vendégeskedik most a vasi megyeszékhelyen ez a válogatás, remélhetőleg kedvet teremtvén ahhoz, hogy a határszélen megfordult hazai és külföldi nézők a fővárosba is felruccanjanak — ezektől a mesterektől való, eredeti remekművek megtekintésére is —, mert az eredeti lelőhelyek bejárására — Velencétől Amszterdamig — egy emberöltő is alig elég...

Az utóbbi évtizedek sematikusan elutasító, majd csak lekicsinylően legyintő magatartása után egyre jobban nő az ázsiója az egykori akadémikus képzettségnek világszerte. A nemzetközi divat nemcsak Szombathelyre „gyűrűzött be". Épp most hozott meghívót a posta egy budapesti emlékkiállításra, a Csók István Galériába.

Kunffy Lajos nagyjából egy időben született a fentebb említettekkel, és éppúgy végigjárta Münchent, mint a párizsi Julian akadémiát. Ám az itt szerzett, biztonságos mesterségismeretre az impresszionizmus felszabadító hatása, a nagybányai iskola konzervatív tradíciókat tagadó, jótékony szelleme következett. Így alakult ki ebből a sokféle ötvözetből a festő egyéni stílusa, egy plein-air kolorizmus, egy franciás eleganciájú, mediterrán derű. Magyar művészkollégáiról készített, remekbe sikerült portréi mellett sok tájképet is festett. Balaton-melléki sorozatai nyomán méltán érdemelte ki a *„Somogyország krónikása"* nevet. A két világháború közötti időszakban elhunyt, előbbi pályatársaival ellentétben, közel százesztendős, pátriárkai kort ért meg, és ez lehetővé tette azt is, hogy az egykori „akadémikus" festő elnyerje a feszabadulás után — a hatvanas években — az érdemes művészi kitüntetést... Ezek után joggal merülhet fel a kérdés: az akadémián szerzett tudás, a legjobb értelemben vett mesterségismeret becsülete talán nem is olyan újkeletű, mint manapság hinnénk...

Wagner István

Kistermelőknek: 46 millió tasak

Magmérleg, tavasz előtt

Lassan búcsúztatjuk már a „tél vastagjának" tartott januárt, s Pálfordulón is túljutván, azt figyeljük: mint erősödik a napsugárzás és fogy, gyengül a fagy hatalma. A mezőgazdasági nagyüzemek és a kisgazdaságok ezekben a hetekben számba veszik: az idei tavaszon miből, és hova s mennyit vetnek majd, és hogy van-e a magtárban, kamrában elegendő és megbízható, jó mag, avagy — még jókor — gondoskodniuk kell a pótlásról. Esetleg kedvet kapnak új növényfajokkal próbálkozni vagy néhány hagyományos fajtát felváltani az újabban nemesítettekkel. S ugyanígy a közelgő tavaszra: palántanevelésre, fólia alatti korai termesztésre, a még hó alatt szundító zöldséges- és virágoskertek hasznosítására készülnek szerte az országban a házkörüli és hobbikertek gazdái is.

Növekvő minőségi igények

Jó magágyba jó magot! — régi keletű s máig érvényes aranyszabályként mind gyakrabban lehet hallani agrárius berkekben. Ezt tartják egyúttal a gazdaságos termelés, a belföldi igényekhez és a külpiacokhoz való gyors alkalmazkodás fundamentális feltételének is. De vajon a növekvő vetőmag-igényekhez felnőttek-e közben a „magosok"? A kérdésre *dr. Kovács József*, az Országos Vetőmagtermeltető és Értékesítő Vállalat vezérigazgató-helyettese válaszol.

— Valóban megnőttek az igények a jó minőségű és kellő választékú vetőmagvaink iránt itthon és külföldön is. Mindenekelőtt a kutatókkal, nemesítőkkel fenntartott sokrétű kapcsolatainknak köszönhető, hogy például a múlt évet is jó eredménnyel zártuk. Legjobb együttműködő partnereink közé tartozik az AGKER KFT, a Zöldségtermesztési Kutató Intézet, valamint a Martonvásári és a Szegedi Gabonatermesztési Kutató Intézet. Vállalatunknak jelenleg 12 területi központja, két saját kutató intézete és 23 vetőmagfeldolgozó üzeme van. Nos, ezekkel évről évre *a belföldi vetőmagigénynek legalább a nyolcvan százalékát mi fedezzük. Csupán jellemzésül: az utóbbi években már több mint száz növényfaj mintegy ezer fajtájával dolgoztunk, s arra törekszünk, hogy fajtakollekciónkat mindig az újonnan nemesített, az eddigieknél még jobb fajtákkal egészítsük ki.* Mindinkább módot adunk a termelőknek-vevőknek, hogy a sajátos termelési adottságaikhoz, illetve a hazai és a külpiaci igények változásaihoz rugalmasan alkalmazkodjanak.

A múlt évi magmérleg fontos tételeként említi a vezérigazgató-helyettes, hogy a belföldi ellátással párhuzamosan a külföldi megrendelőknek minden korábbinál több vetőmagot szállítottak. *A tőkés exportból származó bevétel meghaladta a 35,5 millió dollárt, s a szocialista országok is több mint 10 millió rubelért vásároltak a korábban már náluk is jól vizsgázott fajtáink magvaiból.* Vetőmagvaink jó hírét bizonyítja, hogy *a nyugati megrendelők az utóbbi három év alatt több mint harminc százalékkal növelték vásárlásaikat.*

— *Milyen volt a múlt évi magtermés? Jut-e elegendő jó mag az üzemeknek, kistermelőknek?*

— A tavalyi időjárás nem kényeztetett el bennünket. Éppen ezért gondunk volt (és van is) néhány zöldségféle és főleg a hibridkukorica magjával. De mindezek ellenére — igaz, csak az állami tartalékok igénybevételével, illetve import révén — szinte teljes mértékben ki tudjuk elégíteni a termelők igényeit.

— Ezekben a napokban minden üzemünkben, településünkön parázs munka zajlik, a feldolgozás, csomagolás a vége felé jár, a kiszállítások jó ütemben folynak, s úgy számítunk, *január végére, legkésőbb február első hetére minden mag kint lesz az árudákban.* Itt megjegyzem: az üzemek hiánytalan ellátása mellett külön figyelmet fordítunk a háztáji- és hobbikertekben, zártkerti parcellákra szükséges magvak kiszállítására és árusítására. Az idén az országban több mint négyezer bizományos boltban árusítják vetőmagvainkat. *Csupán a kistermelők számára legalább negyvenhat millió tasak magot szállítottunk — szállítunk — ki.* Kellő fajtaválasztékról az idén — főleg néhány zöldség- és virágmag esetében — még áldozatok árán, vagyis importtal is gondoskodunk. Hogy pedig nincs könnyű dolgunk, akár a szintentartással, s különösen a bővítéssel, arra jó példa: *az utóbbi öt-hat év alatt a zöldség- és virágmagvak választéka mintegy negyven százalékkal nőtt.*

— Az eredmények és a fiaskók, gondok sorából csak néhányat emelek ki. A tavalyi időjárás nagyon kedvezett a borsóféléknek, így a tavaszi igényekből a teljes szortimentet vállalhattuk. A hűtő- és konzervipar számára például hosszú évek után most először tudunk kielégítő fajtaválasztékot adni a szerződéses termeltetéshez. Ugyanakkor *a babfélékre rossz idők jártak.* Minthogy azonban hasonló gondokkal küszködnek Európa más országaiban is, importtal sem tudunk fedezni minden igényt. Különösen a kiskerti termelőket érinti érzékenyen, hogy a közkedvelt Juliskababból nem lesz elegendő. A káposztaféléknél hasonlóképp gondban voltunk: a külföldről rendelt magvak csak decemberben érkeztek, most csomagolják. Legkésőbb február elején, közepén megkapják a boltok, addig is a vásárlók türelmét kérjük.

A továbbiakban kiderül még, hogy hibridkukorica-vetőmagból — bár hazánkat e tekintetben régóta az exportőrök közt tartják számon — rossz termésünk volt, az országos igénynek alig hatvan százalékát fedezi. A többit elsősorban az USA-ból és Jugoszláviából kellett importálni. Jó hír viszont, hogy *a tavaszi kalászosok és egyéb takarmánynövények vetőmagjából elegendő és jó minőségű készletek vannak, teljes körű ellátást ígér a vállalat.*

Újdonságok a kiskertben

— *A kiskerttulajdonosokat, háztáji gazdákat leginkább érinti: vajon milyen új (esetleg csak újabban „divatossá" vált) növények magvait vásárolhatják meg a szakboltokban? Milyen újdonságot ajánl a „magosok" tapasztalt vezető szakembere?*

— A legjobb, illetve legújabb paprikafajtáink közül is jó szívvel ajánlom a paradicsom alakú *Zöld Szentesit*, továbbá az Almapaprikát, a *Szentesi piacost*, a *Szentesi kosszarvút*, a *Fehérözönt*, az *Alba Regiát*, s végül az újonnan nemesített *cseresznyepaprikáinkat*. Paradicsomkollekciónkból figyelmükbe ajánlom a *K—262* és a *K—407* jelűeket. A fejeskáposzta-fajták közül igen jónak minősítették a *Korai Szentesi tartóst* és a salátának való *Szentesi vöröst*. A kelkáposzta-választék újdonsága a *Szentesi korai*, a karalábéfajták közül a *Szentesi fóliás-kéket*, a *Szentesi kéket*, illetve a *Szentesi tartós-kéket* ajánlom. Külön figyelemre érdemes még a *Tavaszgyöngye* új hónaposretek-fajta, a saláták közül a *Jégvirág*. A kobakosok választéka újabban a *Korai kincs* görög- és az *Ezüst ananász* sárgadinnye fajtával gyarapodott. A sor végére tartogattam, de nyomatékos ajánlással egy mostanában állami elismerést kapott, kiváló zöldborsófajtát, a *Robit*.

Csalló Jenő

TÓTHNÉ HORÁNYI ILUS

Tóthné Horányi Ilus (1926 Arad v. Nagyvárad – 1997. jún. 5. Miskolc): pedagógus, bábművész. – Debreceni pedagógusként iratkozott be egy bábtanf.-ra (1948). Az önálló debreceni bábszínház létrehozása után zongorán kísérte az előadásokat. Megpróbálkozott a bábkészítéssel; a szakma fortélyait a Népművészeti Int. bábtanf.-ain, ill. az Állami Bábszínházban igyekezett ellesni. Az 1950-es évek végén a Ludas Matyi Bábszínház vezetője lett. Ekkor már nemcsak bábokat készített, hanem írt és rendezett is, többek között Benjamin Britten: *A kis kéménysepr*ő c. mesejátékát, számos népmesei feldolgozást, vmint a népszokásokat is bábszínpadra adaptálta. *Maskurások avagy Farsangolás* c. bábjátékához Szokolay Sándor írt zenét (1978). Salgótarjánban megalakította a Főnix bábegyüttest (1972). Balassagyarmaton a *Palóc Múz.* égisze alatt alakított új, ugyancsak a Főnix nevet viselő bábcsoportot. Közel tizenöt évi Nógrád m.-i tartózkodás után visszatért Debrecenbe. Bábjainak száma időközben elérte a háromszázat. Férjével együtt *bábmúz.* létrehozásán fáradozott. Kollekciója Debrecenből a közeli Zsákára, a volt Rédey-kastélyba került, az épület életveszélyessé válása után azonban kényszerűségből távozniuk kellett onnan. Egy apróhirdetés nyomán Putnokra költöztek (1989); a megvásárolt családi ház alsó szintjén az idős házaspár lakott, a teljes felső szintet a bábok: cirokkirály teljes udvartartásával, Tamási Áron Galagonyakirálya, Hamupipőke, Hüvelyk Matyi, Mackó Muki, Kádár Kata balladájának szereplői, az öreg halász és társai, Mákvirág, Busó népviseletbe öltözött bábok, marionett figurák, maszkok, asztali bábok stb. foglalták el. A tervezett bábmúz. végül Putnokon sem valósult meg. ~ 1994-ben eladta a putnoki házat, és Miskolcra költözött; a Szt. Erzsébet Szeretetotthonban vásárolt magának lakást. Szoros barátság fűzte a debreceni származású, európai hírű, Francio.-ban élő bábművészhez, Blattner Gézához, vmint Koós Iván bábművészhez, akit mindvégig mesterének vallott. – Bábjai közül 16 a putnoki Gömöri Múz.-ba, a többi Bp.-re, a Bábint.-be és Miskolcra, a Csodamalom Bábszínházba került. A bábokat több kiáll.-on is bemutatták az ország számos településén: Debrecen (1964), Békéscsaba (1972), Nyíregyháza (1976, 1982), Székesfehérvár (1979), Salgótarján (1980), Szombathely (1982-83), Balassagyarmat (1983), Szeged, Zsáka (1987–1989), Putnok (1990, 1993, 1993–1996), Ózd (1994), Miskolc (1998). – A Népművészet Mestere (1967).

F.m.: *Virágszemekkel. Egy bábművész életútja.* (Múzeumi Könyvtár 1. Putnok, 1993).

Irod.: Filip Gabriella: Tóth Ilus, a bábművész. Meseország Putnokon (Észak-Magyarország, 1989. nov. 6., 5.); Filip Gabriella: Aki virágszemekkel nézi a világot. T. H. I. bábművész egyáltalán nem mesebeli története (Észak-Magyarország, 1994. dec. 24, 8.); Ujváry Mária: „Olyanok, mint a gyermekeim." Beszélgetés Tóth Sándorné Horányi Ilus bábművésznővel (Gömöri Hírmondó, I. 1., 1990. jún., 10–11.);

Ujváry Mária: „Én nem azért jöttem Putnokra, hogy elmenjek innen." (Gömöri Hírmondó, III. 6., 1992. jún., 6.).

Bodnár Mónika

Tóthné Horányi Ilus (1926 Arad vagy Nagyvárad [Arad vagy Oradea] Románia – 1997. június 5. Miskolc): pedagógus, bábművész. 1948-ban debreceni pedagógusként iratkozott be egy bábtanfolyamra. Később maga is bábcsoportot alakított. Amikor Debrecenben önálló bábszínházat hoztak létre, ő zongorán kísérte sz előadásokat. Ekkor próbálkozott először bábkészítéssel. Ezután eljárt a Népművészeti Intézet bábtanfolyamaira, az Állami Bábszínházba, hogy ellesse a szakma fortélyait. Az 1950-es évek végén a Ludas Matyi Bábszínház vezetője lett. Ekkor már nemcsak bábokat készített, hanem írt és rendezett is, többek között Benjamin Britten: A kis kéményseprő című mesejátékát, számos népmesei feldolgozást, valamint népszokásokat is. Maskurások avagy Farsangolás című bábjátékához Szokolay Sándor írt zenét (1978). Debrecen után 1972-ben Salgótarján volt a következő állomás, ahol megalakította a Főnix bábegyüttest. Salgótarján után Balassagyarmat következett, ahol a Palóc Múzeum égisze alatt alakított új csoportot, mely szintén a Főnix nevet viselte. Közel tizenöt évi Nógrád megyei tartózkodás után ismét Debrecen következett. Közben a bábok száma folyton nőtt, elérte a háromszázat. A bábművész és férje bábmúzeum létrehozásán fáradoztak. Debrecenből a kollekció a közeli Zsákára, a volt Rédey kastélyba került, de az épület életveszélyessé válása után innen is elkerült. Ekkor egy apróhirdetés nyomán költöztek 1989-ben Putnokra. A megvásárolt családi ház alsó szintjét az idős házaspár lakta, a teljes felső szintet a bábok foglalták el: cirokkirály teljes udvartartásával, Tamási Áron Galagonyakirálya, Hamupipőke, Hüvelyk Matyi, Mackó Muki, Kádár Kata balladájának szereplői, az öreg halász és társai, Mákvirág, Busó, népviseletbe öltözött bábok, marionett figurák, maszkok, asztali bábok stb. A tervezett bábmúzeum végül Putnokon sem valósult meg. ~ 1994-ben a putnoki házat eladta, és Miskolcra költözött, a Szent Erzsébet Szeretetotthonban vásárolt magának lakást.- Szoros barátság fűzte a debreceni származású európai hírű, Franciországban élt bábművészhez, Blattner Gézához (aki náluk is halt meg), valamint Koós Iván bábművészhez, akit mindvégig mesterének vallott.- A bábok közül 16 db a putnoki Gömöri Múzeumba, a többi Bp-re a Bábintézetbe és Miskolcra a Csodamalom Bábszínházba került. A bábuk több kiállításon is bemutatásra kerültek az ország számos településén: Debrecen (1964), Békéscsaba (1972), Nyíregyháza (1976, 1982), Székesfehérvár (1979), Salgótarján (1980), Szombathely (1982-83), Balassagyarmat (1983), Szeged, Zsáka (1987-89), Putnok (1990, 1993, 1993-96), Ózd (1994), Miskolc (1998). – Munkáját számos kitüntetéssel ismerték el. Kétszer kapott A szocialista kultúráért kitüntetést (1963 és 1970). 1967-ben A népművészet mestere címet adományozták neki.

F.m.: Virágszemekkel. Egy bábművész életútja. Múzeumi Könyvtár 1. Putnok, 1993.

Irod.: Filip Gabriella: Tóth Ilus, a bábművész. Meseország Putnokon. Észak-magyarország 1989. november 6, 5.p; uő: Aki virágszemekkel nézi a világot. T. Horányi Ilus bábművész egyáltalán nem mesebeli története. Észak-magyarország 1994. december 24, 8.p; Ujváry Mária: "Olyanok, mint a gyermekeim." Beszélgetés Tóth Sándorné Horányi Ilus bábművésznővel. Gömöri Hírmondó I. évf. 1. sz. 1990. június, 10-11.p; uő: "Én nem azért jöttem Putnokra, hogy elmenjek innen" Gömöri Hírmondó III. évf. 6. sz. 1992. június, 6.p.

Bodnár Mónika